

Vergaderjaar 2021–2022

35 925 XV

Vaststelling van de begrotingsstaat van het Ministerie van Sociale Zaken en Werkgelegenheid (XV) voor het jaar 2022

Nr. 1

VOORSTEL VAN WET

Ontvangen 21 september 2021

Wij Willem-Alexander, bij de gratie Gods, Koning der Nederlanden, Prins van Oranje-Nassau, enz. enz. enz.

Allen, die deze zullen zien of horen lezen, saluut! doen te weten:

Alzo Wij in overweging genomen hebben, dat ingevolge artikel 105 van de Grondwet de begroting van de uitgaven en de ontvangsten van het Rijk bij de wet moet worden vastgesteld en dat artikel 2.1 van de Comptabiliteitswet 2016 bepaalt welke begrotingen tot de rijksbegroting behoren;

Zo is het, dat Wij, de Afdeling advisering van de Raad van State gehoord, en met gemeen overleg der Staten-Generaal, hebben goedgevonden en verstaan, gelijk Wij goedvinden en verstaan bij deze:

Artikel 1

De bij deze wet behorende departementale begrotingsstaat voor het jaar 2022 wordt vastgesteld.

Artikel 2

De vaststelling van de begrotingsstaat geschiedt in duizenden euro's.

Artikel 3

Deze wet treedt in werking met ingang van 1 januari van het onderhavige begrotingsjaar. Indien het Staatsblad waarin deze wet wordt geplaatst, wordt uitgegeven op of na deze datum van 1 januari, treedt zij in werking met ingang van de dag na de datum van uitgifte van dat Staatsblad en werkt zij terug tot en met 1 januari.

Lasten en bevelen dat deze in het Staatsblad zal worden geplaatst en dat alle ministeries, autoriteiten, colleges en ambtenaren die zulks aangaat, aan de nauwkeurige uitvoering de hand zullen houden.

Gegeven

De Minister van Sociale Zaken en Werkgelegenheid

Vastgestelde departementale begrotingsstaat van het Ministerie van Sociale Zaken en Werkgelegenheid (XV) voor het jaar 2022 (bedragen x € 1.000)

Art. Omschrijving	(1) Vastgestelde begroting		
	Verplichtingen	Uitgaven	Ontvangsten
Totaal	50.961.693	50.638.240	2.860.856
Beleidsartikelen			
1 Arbeidsmarkt	4.885.364	4.546.625	988.799
2 Bijstand, Participatiewet en Toeslagenwet	7.380.940	7.388.951	18.215
3 Arbeidsongeschiktheid	17.714	17.714	0
4 Jonggehandicapten	3.553.766	3.553.766	0
5 Werkloosheid	276.680	282.534	0
6 Ziekte en verlofregelingen	36.626	36.626	0
7 Kinderopvang	3.857.977	3.857.977	1.584.673
8 Oudedagsvoorziening	25.274	25.274	0
9 Nabestaanden	1.152	1.152	0
10 Tegemoetkoming ouders	6.479.308	6.479.308	188.276
11 Uitvoeringskosten	660.321	661.821	0
12 Rijksbijdragen	22.837.601	22.837.601	0
13 Integratie en maatschappelijke samenhang	373.769	373.769	1.000
Niet-beleidsartikelen			
96 Apparaat	473.679	473.679	79.893
99 Nog te verdelen	101.522	101.443	0

Vergaderjaar 2021–2022

---

35 925 XV

Vaststelling van de begrotingsstaat van het Ministerie van Sociale Zaken en Werkgelegenheid (XV) voor het jaar 2022

Nr. 2

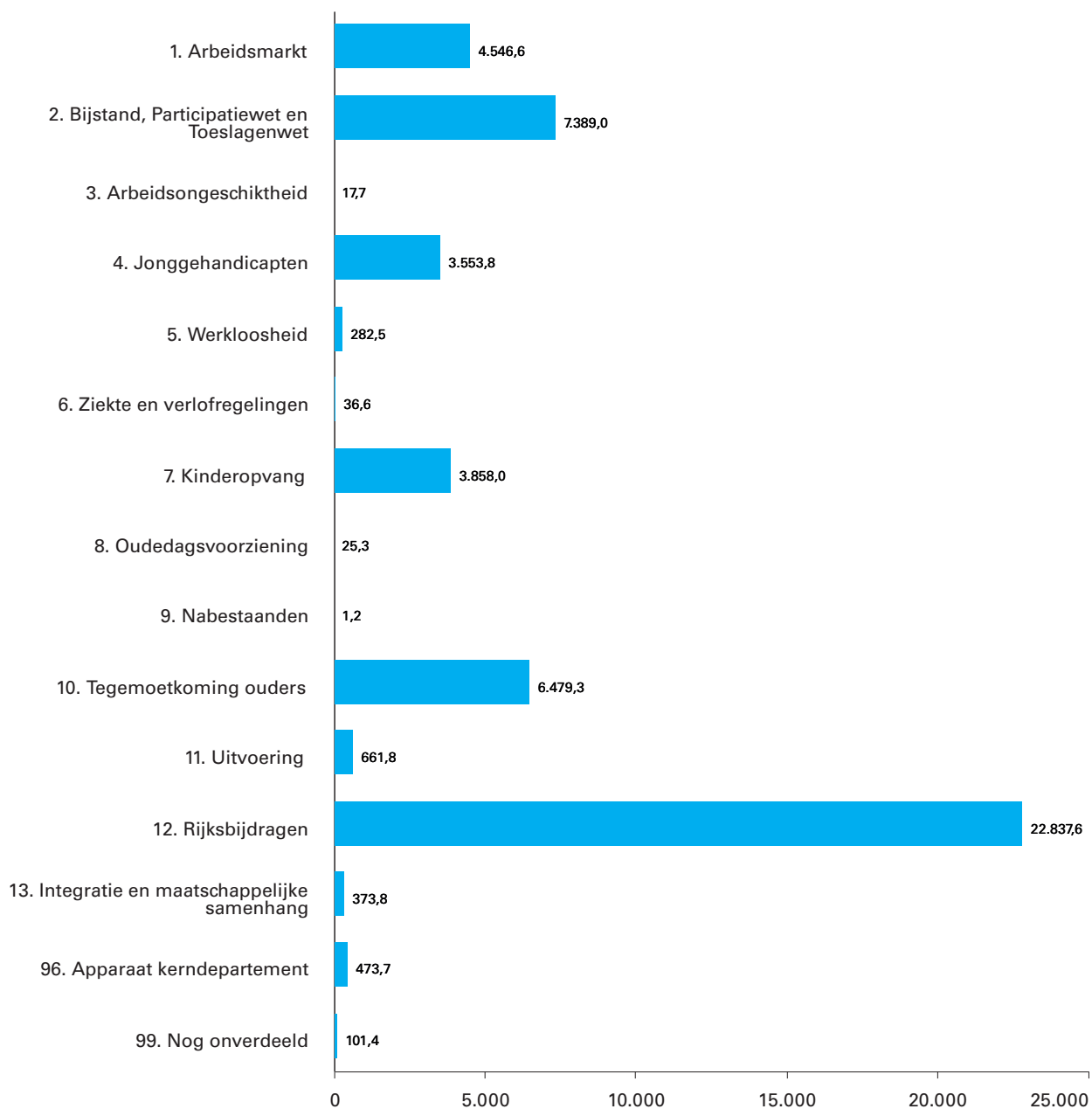
MEMORIE VAN TOELICHTING

INHOUDSOPGAVE

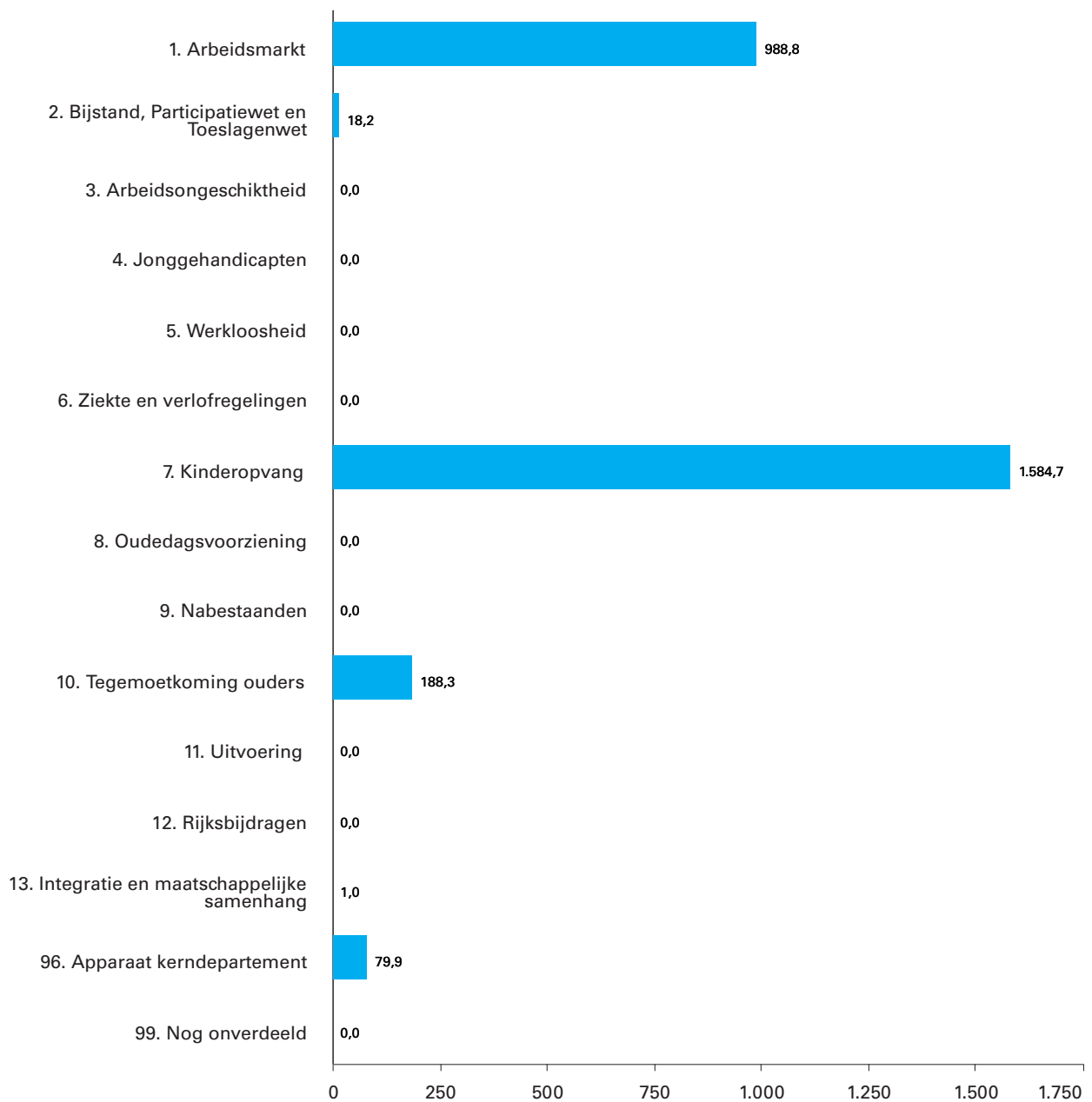
Geraamde uitgaven en ontvangsten	3
A. Artikelsgewijze toelichting bij het begrotingswetsvoorstel	6
B. Artikelsgewijze toelichting bij de begrotingsartikelen	7
1. Leeswijzer	7
2. Beleidsagenda	10
2.1 Beleidsprioriteiten	10
2.2 Budgettaire ontwikkeling uitgavenplafond Sociale Zekerheid	23
2.3 Overzicht niet-juridisch verplichte uitgaven	27
2.4 Strategische Evaluatie Agenda	27
2.5 Overzicht risicoregelingen	31
2.6 Overzicht coronamaatregelen	32
3. Beleidsartikelen	36
3.1 Artikel 1 Arbeidsmarkt	36
3.2 Artikel 2 Bijstand, Participatiewet en Toeslagenwet	53
3.3 Artikel 3 Arbeidsongeschiktheid	73
3.4 Artikel 4 Jonggehandicapten	82
3.5 Artikel 5 Werkloosheid	88
3.6 Artikel 6 Ziekte en verlofregelingen	96
3.7 Artikel 7 Kinderopvang	106
3.8 Artikel 8 Oudedagsvoorziening	115
3.9 Artikel 9 Nabestaanden	124
3.10 Artikel 10 Tegemoetkoming ouders	128
3.11 Artikel 11 Uitvoering	134
3.12 Artikel 12 Rijksbijdragen	141
3.13 Artikel 13 Integratie en maatschappelijke samenhang	145
4. Niet-beleidsartikelen	155
4.1 Artikel 96 Apparaat Kerndepartement	155
4.2 Artikel 98 Algemeen	158
4.3 Artikel 99 Nog onverdeeld	159
5. Departementspecifieke informatie	160
5.1 Sociale fondsen SZW	160
5.2 Koopkracht en specifieke inkomensaspecten	164
5.3 Horizontale overzichtconstructie integratiebeleid etnische minderheden	182
6. Bijlagen	183
Bijlage 1: ZBO's en RWT's	183
Bijlage 2: Verdiepingshoofdstuk	184
Bijlage 3: Moties en toezeggingen	208
Bijlage 4: Subsidieoverzicht	256
Bijlage 5: Uitwerking Strategische Evaluatie Agenda	258
Bijlage 6: Rijksuitgaven Caribisch Nederland	267
Bijlage 7: Lijst van afkortingen	272

GERAAMDE UITGAVEN EN ONTVANGSTEN

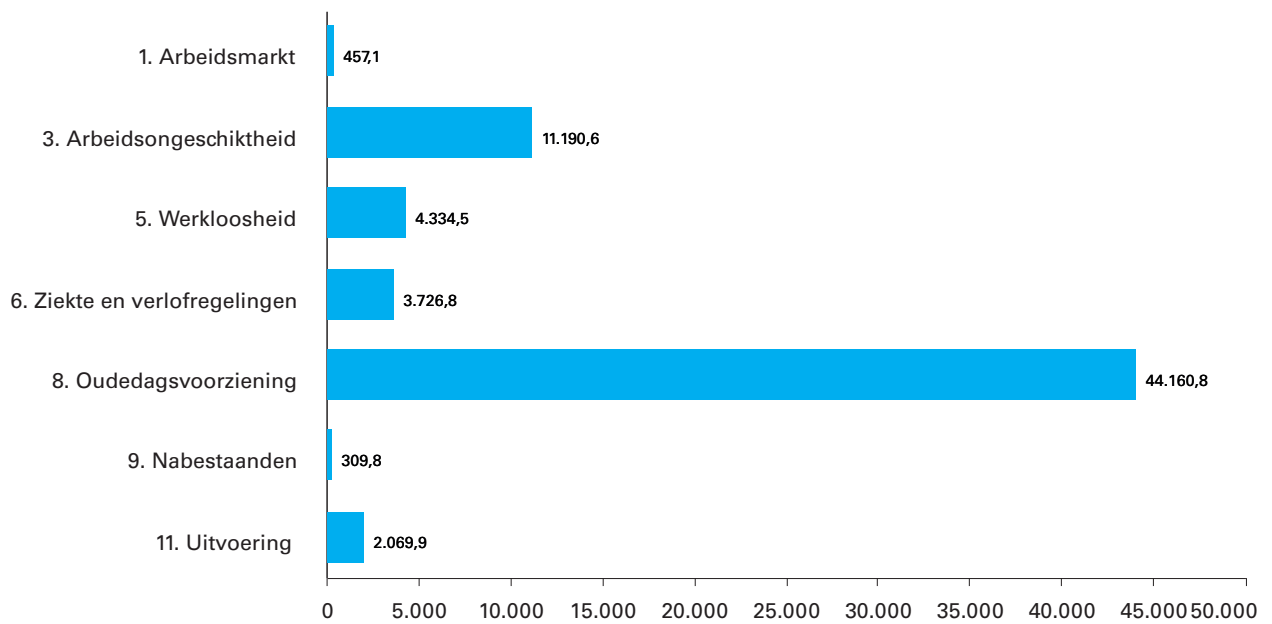
Figuur 1 Geraamde begrotingsgefinancierde uitgaven verdeeld over beleidsartikelen en niet-beleidsartikelen (bedragen x € 1 mln.). Totaal € 50.638.240.000,-

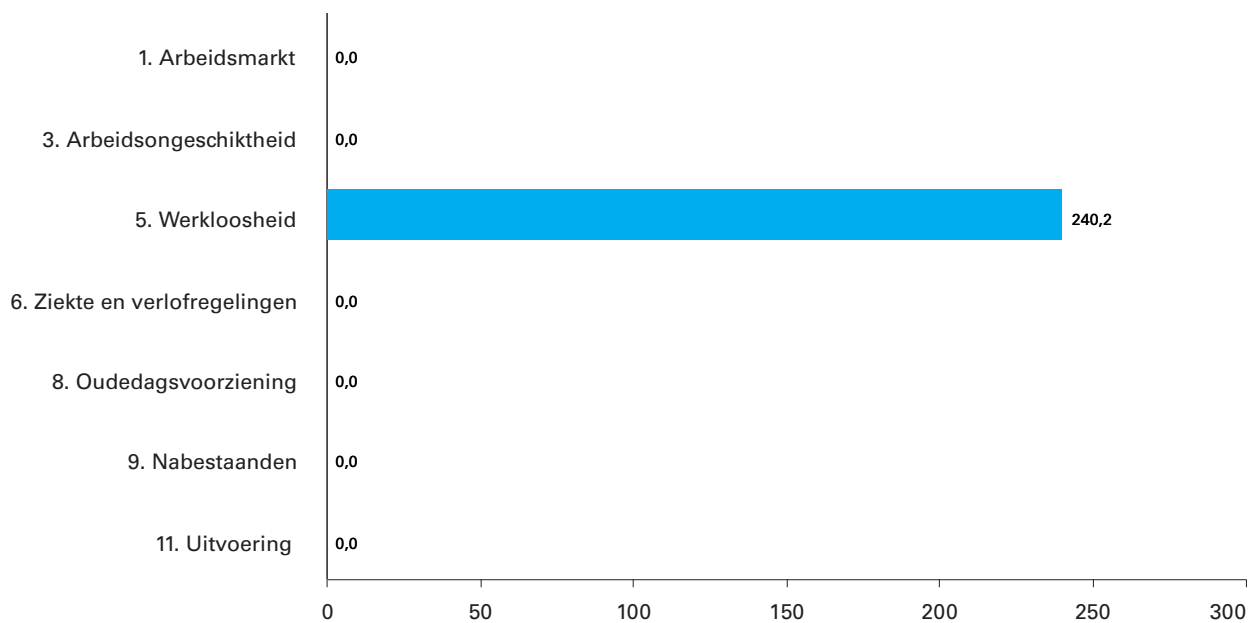
Figuur 2 Geraamde begrotingsgefinancierde ontvangsten verdeeld over beleidsartikelen en niet-beleidsartikelen (bedragen x € 1 mln.). Totaal € 2.860.856.000,-

Figuur 3 Geraamde premiegefinancierde uitgaven verdeeld over beleidsartikelen en niet-beleidsartikelen (bedragen x € 1 mln.). Totaal € 66.249.517.000,-

Figuur 4 Geraamde premiegefinancierde ontvangsten verdeeld over beleidsartikelen en niet-beleidsartikelen (bedragen x € 1 mln.). Totaal € 240.156.000,-

A. ARTIKELSGEWIJZE TOELICHTING BIJ HET BEGROTINGSWETSVOORSTEL

Wetsartikel 1

De begrotingsstaten die onderdeel zijn van de Rijksbegroting, worden op grond van artikel 2.3, eerste lid, van de Comptabiliteitswet 2016 elk afzonderlijk bij de wet vastgesteld.

Het wetsvoorstel strekt ertoe om de onderhavige begrotingsstaat voor het aangegeven jaar vast te stellen.

Alle voor dit jaar vastgestelde begrotingswetten tezamen vormen de Rijksbegroting voor dat jaar. Een toelichting bij de Rijksbegroting als geheel is opgenomen in de Miljoenennota.

Met de vaststelling van dit wetsartikel worden de uitgaven, verplichtingen en de ontvangsten vastgesteld. De in de begrotingsstaat opgenomen begrotingsartikelen worden in onderdeel B van deze memorie van toelichting toegelicht (de zogenoemde begrotingstoelichting).

De Minister van Sociale Zaken en Werkgelegenheid

W. Koolmees

B. ARTIKELSGEWIJZE TOELICHTING BIJ DE BEGROTINGSARTIKELLEN

1. Leeswijzer

Opbouw begroting

De begroting van het Ministerie van Sociale Zaken en Werkgelegenheid (SZW) is vormgegeven conform de Rijksbegrotingsvoorschriften (RBV), die zijn gestoeld op de Comptabiliteitswet 2016. Na deze leeswijzer volgen hoofdstukken met de beleidsagenda, de beleidsartikelen en de niet-beleidsartikelen. Hoofdstuk 5 bevat paragrafen met departementspecifieke informatie, hoofdstuk 6 de bijlagen.

Beleidsagenda

In de paragraaf beleidsprioriteiten van de beleidsagenda worden de hoofdlijnen van het beleid van SZW voor het komende jaar beschreven. In de daarop volgende paragrafen wordt ingegaan op de budgettaire ontwikkelingen van de uitgaven die onder het Uitgavenplafond Sociale Zekerheid vallen en zijn enkele ingevolge de RBV verplichte tabellen opgenomen en toegelicht.

Beleidsartikelen

De beleidsdoelstellingen van SZW zijn in afzonderlijke beleidsartikelen opgenomen. De begroting van SZW bestaat uit 13 beleidsartikelen. Alle beleidsartikelen hebben dezelfde opbouw. Allereerst wordt de algemene doelstelling en de rol en verantwoordelijkheid van de Minister toegelicht. Daarna komen de beleidswijzigingen 2022 aan de orde. Vervolgens worden de budgettaire gevolgen van beleid in tabelvorm vermeld. In zeven van de dertien artikelen is naast begrotingsuitgaven sprake van premiegefinancierde uitgaven, welke eveneens in tabelvorm worden weergegeven. Ten slotte wordt in elk artikel een toelichting gegeven op de financiële instrumenten. Hierbij wordt gefocust op:

- het doel van het financiële instrument;
- wie er voor in aanmerking komen;
- de financiële regeling;
- de budgettaire ontwikkeling;
- de beleidsrelevante kerncijfers.

De begrotingsuitgaven en premiegefinancierde uitgaven luiden in constante prijzen. In de Miljoenennota 2022 is een voorziening gecreëerd voor de loon- en prijsbijstellingen op alle begrotingshoofdstukken. De hiervoor gereserveerde middelen worden via de eerste suppletore wetten 2022 naar de departementale begrotingen overgeboekt. Bij de premiegefinancierde uitgaven wordt het effect van deze loon- en prijsstijging op een afzonderlijke regel «nominaal» in de tabellen van deze begroting opgenomen.

Niet-beleidsartikelen

De begroting van SZW bevat twee niet-beleidsartikelen. Deze artikelen bevatten de apparaatsuitgaven voor het kerndepartement en de nog niet verdeelde reserveringen.

Departementspecifieke informatie

Voor de paragrafen «Sociale fondsen SZW» en «Koopkracht en specifieke inkomensaspecten» zijn geen RBV-modellen voorgeschreven. De horizontale overzichtsconstructie integratiebeleid etnische minderheden

bevat een interdepartementaal overzicht van doelstellingen op dit beleids-terrein en is op de RBV gebaseerd, hoewel voor deze bijlage geen model is voorgeschreven.

Bijlagen

De begroting van SZW bevat zeven bijlagen. De eerste zes van deze bijlagen zijn op basis van de RBV verplicht. Deze bijlagen betreffen de bijlage Rechts-personen met een wettelijke taak en zelfstandige bestuursorganen, het Verdiepingshoofdstuk, de bijlage Moties en toezeggingen, het Subsidieoverzicht, de Uitwerking Strategische Evaluatieagenda en de bijlage Rijksuitgaven Caribisch Nederland. De lijst van afkortingen is niet verplicht.

Begrotingsgefinancierde en premiegefinancierde regelingen en Uitgavenplafond Sociale Zekerheid

De Minister van SZW is beleidsverantwoordelijk voor de begrotingsgefinancierde regelingen zoals opgenomen in deze begroting. Hij is daarnaast ook beleidsverantwoordelijk voor een aantal regelingen die niet begrotings- maar (grotendeels) premiegefinancierd zijn. In de begrotingen en de jaarverslagen van het Ministerie van SZW wordt daarom gerapporteerd over zowel begrotingsgefinancierde als premiegefinancierde regelingen. In de beleidsartikelen waar premiegefinancierde uitgaven en ontvangsten voorkomen zijn deze opgenomen in een afzonderlijke budgettaire tabel. In de beleidsagenda (in de paragraaf Uitgavenplafond Sociale Zekerheid) en in de verdiepingsbijlage wordt gedetailleerd ingegaan op de ontwikkeling van het totaal van deze uitgaven. De analyse in de paragraaf Uitgavenplafond Sociale Zekerheid komt inhoudelijk in belangrijke mate overeen met de in de RBV voor de beleidsagenda voorgeschreven overzichtstabel van belangrijke beleidsmutaties. Laatstgenoemde tabel is daarom niet in de begroting 2022 van SZW opgenomen.

Rol en verantwoordelijkheid: taakverdeling Minister en Staatssecretaris

In de Comptabiliteitswet is in artikel 3.2 geregeld dat de Minister verantwoordelijk is voor het beheer van de begroting(en) van een ministerie. Daarom wordt de begrotingswet ook ondertekend door de Minister. Dit komt in de beleidsartikelen tot uitdrukking onder het kopje «Rol en verantwoordelijkheid». De Staatssecretaris wordt hier niet expliciet genoemd. Het begrip Staatssecretaris komt in de Comptabiliteitswet niet voor. De verhouding tussen Minister en Staatssecretaris is in de Grondwet (artikel 46) geregeld. De Staatssecretaris wordt belast met een deel van de taken van de Minister. Minister en Staatssecretaris verdelen de taken onderling op aanwijzing van de Minister. Voor SZW betekent dit dat de Staatssecretaris verantwoordelijk is voor een groot aantal beleidsinstrumenten die in de begroting zijn opgenomen, zoals in de beleidsartikelen 2 (onder andere macrobudget Participatiewetuitkeringen), 4 (Wajong), 7 (kinderopvang), 9 (Anw), 10 (tegemoetkoming ouders) en 11 (uitvoeringskosten SVB).

Bronvermelding tabellen met kerncijfers

In tabellen waarin realisatiegegevens van kerncijfers zijn opgenomen wordt in noten onder de tabel verwezen naar de bron van deze gegevens. Hierbij wordt uitgegaan van de meest recente informatie. Dit betekent dat deze cijfers kunnen afwijken van gegevens die in vorige publicaties werden gepresenteerd. Ramingen van de kerncijfers komen – tenzij anders vermeld – voor rekening van het Ministerie van SZW.

Motie Schouw

In juni 2011 is de motie Schouw ingediend en aangenomen. Deze motie zorgt er voor dat de landenspecifieke aanbevelingen van de Raad op grond van de nationale hervormingsprogramma's een eigenstandige plaats krijgen in de departementale begrotingen. De Europese Commissie heeft in 2021 vanwege de pandemie geen landenspecifieke aanbevelingen gedaan voor de landen die een plan voor herstel en veerkracht hebben ingediend.

Groeiparagraaf

In de Beleidsagenda van de ontwerpbegroting SZW 2022 is een eerste versie van de Strategische Evaluatie Agenda (SEA) van het Ministerie van SZW opgenomen. De SEA komt voort uit de Operatie Inzicht in Kwaliteit en vervangt de systematiek van de beleidsdoorlichtingen.

De SEA sluit aan bij de thema-indeling zoals volgt uit het strategisch portfoliomanagement van SZW. Streven is dat in de toekomst de verschillende producten – kennisagenda, strategisch dashboard, SEA, beleidsagenda en mogelijk SZW website – een zoveel mogelijk vergelijkbare en daarmee herkenbare thema-indeling kennen. Bijlage 5 van de begroting bevat een nadere uitwerking van de SEA in de vorm van toelichtingen per evaluatie.

Met ingang van de begroting van 2022 zijn de uitgaven van artikel 98 toebedeeld aan afzonderlijke beleidsartikelen. Hierdoor kunnen de uitgaven nauwkeuriger verantwoord worden en wordt dit artikel opgeheven. De verantwoording van de uitgaven van 2021 zal plaatsvinden conform de begroting van 2021.

Conform de RBV 2021 is aan de ontwerpbegroting SZW 2022 een bijlage toegevoegd met een overzicht van de Rijksuitgaven ten behoeve van Caribisch Nederland.

2. Beleidsagenda

2.1 Beleidsprioriteiten

In de begroting kondigt het kabinet zijn plannen aan voor het komende jaar.

Het kabinet heeft een demissionaire status. Tegelijkertijd ligt op een aantal punten een belangrijke verantwoordelijkheid in 2022. Er wordt uitvoering gegeven aan reeds ingezet beleid. Verder blijft het kabinet actief bijdragen aan internationale trajecten, zowel in EU-verband als mondiaal. Het kabinet pakt uiteraard de urgente zaken op. Zo blijven ook in 2022 maatregelen uit het aanvullend sociaal pakket intact die bijdragen aan het ondersteunen van burgers en bedrijven als gevolg van de coronacrisis. Daarnaast trekt het kabinet lessen uit de Parlementaire ondervragingscommissie Kinderopvangtoeslag. Ten slotte doet het kabinet voorwerk voor een nieuw kabinet, zodat een nieuw te vormen kabinet richting kan geven aan belangrijke vraagstukken.

Aan het einde van de kabinetsperiode startte de coronacrisis. Sindsdien heeft het kabinet vergaande steunmaatregelen genomen om banen te behouden en bedrijven door de moeilijke tijd heen te helpen.

De ontstane economische schok had uiteenlopende gevolgen voor verschillende bedrijfssectoren. Sommige sectoren draaiden meer omzet dan ooit, terwijl andere sectoren zware klappen te verduren kregen. Maar er was ook een enorme creativiteit en flexibiliteit zichtbaar bij werkenden en werkgevers. Sommige mensen konden aan de slag blijven binnen hetzelfde bedrijf, andere mensen moesten zich voorbereiden op de overstap naar een andere sector of werkgever. Mensen verloren hun baan en maken zich zorgen om hun toekomst en financiële situatie. Daarom is er via een aanvullend sociaal pakket geïnvesteerd in ondersteuning en begeleiding naar nieuw werk, scholing en ontwikkeling, bestrijding van jeugdwerkloosheid en een intensivering van de armoede- en schuldenaanpak.

Na een zwaar jaar gloort er licht aan het einde van de tunnel. De vaccinatiegraad stijgt en de economische vooruitzichten zijn gunstig. In sommige sectoren is sprake van een historische krapte op de arbeidsmarkt. Doorgaan met het geven van generieke steun heeft een versturende werking op de economie. Dit zit verder herstel in de weg en brengt daarmee het toekomstig verdienvermogen van ons land in gevaar. Het kabinet heeft er daarom na anderhalf jaar steun voor gekozen om de generieke steun per 1 oktober 2021 stop te zetten. Het kabinet beseft dat de situatie voor sommige burgers en bedrijven de komende tijd alsnog moeilijk zal blijven. Zo zijn in het vierde kwartaal van 2021 nog enkele regelingen van kracht, waaronder maatregelen uit het aanvullend sociaal pakket die doorlopen in 2022. Hierin blijft er aandacht voor kwetsbare groepen. Komend jaar zal in het teken staan van de definitieve berekening van de NOW-subsidie. Om werkgevers snel te hulp te schieten werkte de NOW met voorschotten, gebaseerd op de verwachte omzetverliezen. Terugbetalingen en nabetalings zijn onvermijdelijk: het daadwerkelijk omzetverlies wijkt vaak af, bijvoorbeeld omdat het beter met de economie ging dan verwacht. UWV is coulant met de terugbetalingstermijnen.

Het rapport «Ongekend onrecht» maakt pijnlijk duidelijk dat er veranderingen nodig zijn in het toeslagensysteem en bij de betrokken ministeries.

Het kabinet heeft diverse scenario's uitgewerkt voor een nieuw stelsel. Aansluitend wil en moet het kabinet leren van de fouten, waarbij een belangrijk aspect is om de signalen uit de uitvoering beter op te pakken.

De bevindingen uit het rapport geven aanleiding om te bezien of er ook plekken in de sociale zekerheid zijn waar signalen onvoldoende doorkomen of anderszins sprake is van onbedoelde hardheid of gebrek aan mogelijkheid tot maatwerk. Alhoewel de besturing en werkwijze in het toeslagenstelsel in het afgelopen decennium niet representatief is voor de bredere sociale zekerheid, zet het kabinet nu over de hele linie versneld en versterkt in op werken vanuit de praktijk en publieke waarden. Het kabinet gaat onder andere nog meer in gesprek met de mensen voor wie het beleid bedoeld is en met degenen die het beleid uitvoeren. Daarnaast wordt er extra geïnvesteerd in de dienstverlening, met benutting van de werkagenda voortkomend uit het traject Werk aan de Uitvoering.

Over de hele kabinetsperiode is gewerkt aan drie grote lijnen, waar het kabinet zich ook in 2022 voor in gaat zetten. Het kabinet heeft belangrijke stappen gezet richting een toekomstbestendige arbeidsmarkt (paragraaf 2.1.1). Denk aan de Wet arbeidsmarkt in balans, het pensioenakkoord en verruiming van het geboorteverlof. In 2022 kunnen mensen inspelen op een veranderde arbeidsmarkt door middel van het STAP scholingsbudget. Verder draagt het kabinet bij aan kansen voor iedereen (paragraaf 2.1.2), bijvoorbeeld met het nieuwe inburgeringsstelsel. Ook wordt de hulp aan mensen met schulden versneld. De coronacrisis heeft de kwetsbaarheden in de sociale zekerheid extra zichtbaar gemaakt. Daarnaast wordt er gewerkt aan een passende balans tussen dienstverlening en handhaving (paragraaf 2.1.3). De menselijke maat staat voorop.

2.1.1 Richting een toekomstbestendige arbeidsmarkt

De arbeidsmarkt is voortdurend in beweging. Technologische ontwikkelingen beïnvloeden hoe mensen werken en welke vaardigheden belangrijk zijn. De arbeidsmarkt flexibiliseert. Door flexibele arbeid zijn werkgevers wendbaar om zich aan te passen aan hun omgeving, maar dit leidt bij werkenden ook tot onzekerheid over werk en inkomen. De uitdagingen en mogelijke oplossingsrichtingen zijn benoemd in het rapport van de commissie regulering van werk (de 'commissie Borstlap') en «Het betere werk» van de Wetenschappelijke Raad voor het Regeringsbeleid (Kamerstukken II 2020/21, [29 544, nr. 1028](#)). Naar verwachting gaan veel Nederlanders meer thuiswerken. Dit heeft voordelen, zoals een besparing op reistijd. Maar er zijn ook lessen te leren, bijvoorbeeld over de verminderde fysieke en mentale vitaliteit.

Om klaar te zijn voor de uitdagingen van de toekomst moeten werkgevers en werkenden weerbaar en wendbaar zijn. Volgens de commissie is het van belang dat de verschillen tussen de contractvormen kleiner worden, dat er meer wordt geïnvesteerd in menselijk kapitaal en dat de regels beter aansluiten bij de behoefte van werkenden en werkgevers. Het kabinet deelt op hoofdlijnen de analyse van het rapport. Het kost tijd om het hoofd te bieden aan deze complexe opgave. Dit kabinet moet de volgende grote stap aan het nieuw te vormen kabinet laten. Dit kabinet treft de nodige voorbereidingen en geeft uitvoering aan reeds ingezet beleid.

Leven lang ontwikkelen

De coronacrisis heeft het belang van een leven lang ontwikkelen onderstreept. Hiermee blijven mensen inzetbaar op een veranderende arbeidsmarkt. Dit kan werkloosheid voorkomen en vergroot inkomenszekerheid en werkzekerheid. Het kabinet streeft er daarom naar dat het voor werkgevers en werkenden vanzelfsprekend wordt om te investeren in de ontwikkeling tijdens de gehele loopbaan.

Het kabinet stimuleert dat mensen zich gedurende hun loopbaan ontwikkelen. Dit gebeurt onder andere met het STAP-budget. STAP staat voor Stimulering Arbeidsmarktpositie. Werkenden en niet-werkenden kunnen vanaf 1 maart 2022 tot € 1.000 aanvragen voor een scholingsactiviteit. Het STAP-budget staat los van de arbeidsrelatie en is beschikbaar voor iedereen: niet alleen werknemers, ook zelfstandigen en werkzoekenden kunnen hier gebruik van maken. Deze groepen kunnen via het crisispakket NL Leert Door daarnaast kosteloos ontwikkeladvies en scholing volgen. Verder is er in 2022 wederom € 49 miljoen beschikbaar vanuit de subsidie-regeling leren en ontwikkelen in het mkb (SLIM-regeling). Hiermee worden werkgevers in het mkb gestimuleerd om te investeren in de leercultuur.

Arbeidsmarkt in balans

Met de invoering van de Wet arbeidsmarkt in balans (Wab) per 1 januari 2020 is het voor werkgevers aantrekkelijker geworden om een vast contract aan te bieden. Zo zijn de kosten- en risicoverschillen tussen contractvormen verminderd. Deze richting ligt in lijn met de voorstellen van de commissie Borstlap en de WRR. Doel is dat flexibel werk wordt gebruikt waar de aard van het werk daarom vraagt en niet omdat het een kostenvoordeel oplevert.

Belangrijk onderdeel van de Wab is de WW-premiedifferentiatie naar de aard van het contract. Doordat werkgevers een lage WW-premie betalen voor vaste contracten en een hoge premie betalen voor flexibele contracten wordt het aantrekkelijker om een vast contract aan te bieden. Om te voorkomen dat contracten die aan de voorwaarden van de lage premie voldoen, zoals vaste contracten, toch als flexibele arbeid worden ingezet, zijn bepaalde uitzonderingen opgenomen. Bij deze uitzonderingen, zogeheten herzieningssituaties, draagt de werkgever met terugwerkende kracht alsnog de hoge premie af. Eén van deze situaties is dat een werknemer binnen een kalenderjaar 30% of meer uren overwerkt. Deze uitzondering is vanwege de coronacrisis opgeschort, maar treedt in 2022 weer in werking.

Arbeidsmarktpositie zelfstandigen

Het kabinet wil zelfstandigen de ruimte geven om te ondernemen en tegelijkertijd zelfstandigen aan de onderkant beschermen. Het kabinet wil zoveel mogelijk een gelijk speelveld voor werkenden creëren, schijnzelfstandigheid aanpakken en duidelijkheid geven of sprake is van een dienstbetrekking. Deze doelstellingen van het kabinet liggen nadrukkelijk in het verlengde van de aanbevelingen door de commissie Borstlap en de WRR. De concrete invulling van de doelstellingen van het kabinet zijn de afgelopen periode echter een zoektocht gebleken. Om zelfstandigen aan de onderkant te beschermen en ruimte te geven aan zelfstandigen aan de bovenkant werkte het kabinet aan een wettelijk minimumtarief voor zelfstandigen en een zelfstandigenverklaring. Deze voorstellen bleken echter niet haalbaar en niet wenselijk. Wel heeft het kabinet een aantal andere stappen gezet om de arbeidsmarkt voor zelfstandigen te verbeteren. Om meer duidelijkheid te geven of er sprake is van een dienstbetrekking is er een webmodule ontwikkeld. Dat is een online tool die (mogelijke) opdrachtgevers van zelfstandigen kunnen gebruiken om in te schatten of er sprake is van een dienstbetrekking. Het kabinet heeft met een pilot onderzocht of deze webmodule een nuttig instrument zou kunnen zijn. Daarnaast is met een aantal sectoren het gesprek gevoerd over de knelpunten die opdrachtgevers en zelfstandigen ervaren. Over de uitkomsten van de pilot van de webmodule is de Tweede Kamer recent geïnformeerd in de zevende voortgangsbrief «Werken als zelfstandige». De besluitvorming hierover wordt aan een volgend kabinet gelaten. Daarnaast zijn er de afgelopen tijd stappen gezet richting een gelijk speelveld. Door het verkleinen van de verschillen tussen zelfstandigen en

werknemers, wordt de aard van het werk meer bepalend voor de vorm waarin arbeid wordt aangeboden. Zo is in het pensioenakkoord afgesproken dat er een wettelijke verzekeringsplicht komt voor het arbeidsongeschiktheidsrisico voor zelfstandigen. Ook de geleidelijke afbouw van de zelfstandigenaftrek past bij een gelijk spelveld.

Ontzorgen kleine werkgevers

Het kabinet komt kleine werkgevers tegemoet in de kosten van loondoorbetaling bij ziekte. Hoewel kleine werkgevers voor vergelijkbare kosten staan als grote werkgevers, zoals het doorbetalen van het loon en de kosten om zieke werknemers terug te brengen naar arbeid, hebben ze vaak minder mogelijkheden om aan die kosten te voldoen. Kleine werkgevers hebben meestal weinig ervaring met ziekteverzuim en weten daardoor minder goed wat er van hen verwacht wordt. Kleine werkgevers ervaren deze kosten hierdoor als disproportioneel. Dat heeft ook nadelige gevolgen voor werknemers. Werknemers krijgen hierdoor namelijk minder snel een vast contract aangeboden. Een aantal nieuwe maatregelen maakt de loondoorbetalingsverplichting voor kleine werkgevers makkelijker, duidelijker en goedkoper.

Een belangrijk onderdeel van dit pakket is het verlagen van de kosten van arbeidsongeschiktheid voor werkgevers. Door de gedifferentieerde premie betalen kleine werkgevers minder Aof-premie dan grote werkgevers. Deze premie geldt vanaf 1 januari 2022. Structureel is € 450 miljoen beschikbaar voor kleine werkgevers. Kleine werkgevers kunnen dit geld gebruiken om zich goed te verzekeren, bijvoorbeeld door het afsluiten van de MKB Verzuim-ontzorg-verzekering. In 2022 is er incidenteel € 300 miljoen extra beschikbaar en in 2023 is dat € 150 miljoen.

Arbeid en zorg

Het kabinet zet zich in voor een gelijkere verdeling van werk- en zorgtaken tussen ouders. Vanaf 2 augustus 2022 krijgen werknemers bij opname van ouderschapsverlof gedurende 9 weken recht op een uitkering. Hiervoor was dit verlof in principe onbetaald. Om ervoor te zorgen dat meer mensen kunnen kiezen hoe ze werk en zorg combineren, krijgen ouders voortaan de eerste 9 weken een uitkering van 50% van hun dagloon (tot 50% van het maximum dagloon). Met deze uitbreiding wordt toegewerkt naar een evenwichtiger verdeling tussen het werk en privéleven van vrouwen en mannen. Daarmee worden partners gelijk behandeld en krijgen beide partners een goede kans om tijd met hun kind door te brengen.

Eerlijk, gezond en veilig werk

De coronacrisis heeft zichtbaar gemaakt dat er helaas nog steeds veel misstanden voorkomen rondom arbeidsmigranten. Het kabinet is aan de slag gegaan met het uitwerken van de adviezen van het aanjaagteam Bescherming Arbeidsmigranten. Veel aanbevelingen zijn al in beleid omgezet. Zo is de website www.workinnl.nl opgezet om arbeidsmigranten voorlichting te geven over hun rechten, plichten en wat ze moeten regelen voor het werken in Nederland. Het Rijk werkt samen met gemeenten, provincies en sociale partners aan het verder tot uitvoering brengen van de aanbevelingen van het aanjaagteam in 2022.

Het kabinet stimuleert werkgevers en werknemers om gezonde en veilige arbeidsomstandigheden te creëren, thuis en op locatie. Gezond werken (thuis en/of op locatie) begint met een goede Risico Inventarisatie en Evaluatie (RI&E). De naleving hiervan wordt bevorderd door een meerjarenplan. Onderdeel van dit plan is het vergroten van de bekendheid en het bevorderen dat werkgevers in staat zijn risico's te beheersen. Ook heeft het kabinet € 5 miljoen vrijgemaakt om thuiswerken te bevorderen en daarbij aandacht te besteden aan de mentale gevolgen en gevolgen voor

vitaliteit. Het kabinet zet voorts via een brede maatschappelijke en domein-overstijgende samenwerking in op het terugdringen van burn-out klachten en op meer vitaliteit, met concrete trajecten als 'Bewegen het nieuwe normaal' en 'Elk half uur even bewegen'. Daarnaast blijft het veilig werken met gevaarlijke stoffen een belangrijk thema. Het kabinet brengt fundamentele verbeteringen aan in het asbeststelsel en herzielt de Aanvullende Risico-Inventarisatie en -Evaluatie. Deze treedt in 2022 in werking en geldt voor bedrijven waar vergelijkbare risico's zijn als bij bedrijven die vallen onder het Besluit risico's zware ongevallen maar die minder grote hoeveelheden gevaarlijke stoffen hanteren. Tevens wordt naar aanleiding van het advies van de commissie Heerts gewerkt aan een tegemoetkomingsregeling voor slachtoffers met ernstige beroepsziekten veroorzaakt door blootstelling aan gevaarlijke stoffen (Kamerstukken II 2019/20, [25 883, nr. 389](#)). Deze treedt naar verwachting medio 2022 in werking.

Het kabinet zorgt ervoor dat gezond en veilig werken de norm blijft, ook op een veranderende arbeidsmarkt. In 2022 wordt een nieuwe lange termijnvisie op het arbobeleid vastgesteld: de Arbovisie 2040. Belangrijke onderwerpen zijn preventie, het verbeteren van de arbeidsgerelateerde zorg en de verbinding daarvan met de reguliere zorg en het verbeteren van de naleving. De concept Arbovisie wordt in 2022 na advies van de SER vastgesteld. Het kabinet werkt de Arbovisie samen met vele betrokkenen in het veld uit in een agenda voor de periode 2022-2025, zodat deze gedragen, concrete maatregelen bevat.

Pensioenen

Het kabinet werkt aan een toekomstbestendig pensioenstelsel. Met de afspraken die in het pensioenakkoord samen met sociale partners zijn gemaakt wordt het pensioenstelsel transparanter, persoonlijker en sluit het beter aan bij de ontwikkelingen in de maatschappij en op de arbeidsmarkt. De afspraken gaan onder andere over een nieuw pensioencontract, een evenwichtige transitie naar een nieuw stelsel en een nieuw fiscaal kader. Deelnemers krijgen meer inzicht in welke premie er wordt ingelegd, wat het voor de uitkering bestemde persoonlijk pensioenvermogen is voor iedere deelnemer en hoeveel pensioen zij daarmee kunnen verwachten. Er is geen sprake meer van de opbouw van aanspraken, maar van persoonlijk vermogen. Doordat verschillende risico's gerichter worden gedeeld, zijn pensioenuitkeringen minder gevoelig voor rentedalingen. Tegelijkertijd blijft er ruimte voor gepensioneerden om te profiteren van (in verwachting) positieve rendementen. Daarnaast wordt het nabestaandenpensioen gestandaardiseerd, waardoor risico's voor de deelnemers worden verkleind. Deze afspraken zijn uitgewerkt in wetgeving die naar verwachting begin 2022 wordt ingediend bij de Tweede Kamer. Het streven is deze wetgeving uiterlijk op 1 januari 2023 in werking te laten treden.

Duurzame inzetbaarheid wordt gestimuleerd. In het pensioenakkoord zijn middelen vrij gemaakt om ervoor te zorgen dat mensen gezond werkend hun pensioen kunnen bereiken. Via de maatwerkregeling duurzame inzetbaarheid en eerder uittreden (MDIEU) ondersteunt het kabinet sectoren die investeren in de duurzame inzetbaarheid van medewerkers. Daarnaast is subsidie beschikbaar voor sectoren die knelpunten ervaren bij het treffen van regelingen voor eerder uittreden. Van 2021 tot en met 2025 is het voor werkgevers onder voorwaarden mogelijk om mensen die eerder uittreden een zogeheten Regeling voor vervroegde uittreding aan te bieden, zonder daarover belasting te betalen. Deze maatregel is bedoeld voor werknemers die overvallen zijn door de versnelde verhoging van de AOW-leeftijd en die

niet in staat zijn gezond de AOW-leeftijd te bereiken. Een voorwaarde is dat de sectoren die subsidie willen voor eerder uittreden ook investeren in duurzame inzetbaarheid.

2.2.2 Kansen voor iedereen

Werk is de sleutel tot een inkomen, maatschappelijke participatie en integratie, daarom wil het kabinet dat zoveel mogelijk mensen kunnen werken. Niet iedereen heeft gelijke kansen op de arbeidsmarkt, denk aan mensen met een arbeidsbeperking of mensen met een migratieachtergrond. Het is belangrijk dat zij hulp krijgen als dat nodig is. Daarnaast is er een groep kwetsbare burgers die gestapelde zorg en ondersteuning nodig heeft om aan het werk te gaan. Bijvoorbeeld omdat problematische schulden een trigger kunnen zijn voor psychische en lichamelijke klachten en het risico verhogen op (afglijden naar) criminaliteit. Daarom werkt het kabinet nauw samen met gemeenten aan maatschappelijke opgaven als het nieuwe inburgeringsstelsel, multiproblematiek, schulden en de positie van kwetsbare jongeren. De pandemie zorgt voor meer urgentie om samen deze opgaven aan te pakken.

Breed offensief

Het kabinet wil bij het maken van beleid beter aansluiten bij de behoeften en mogelijkheden van de mensen om wie het gaat. Samen met mensen met een arbeidsbeperking, werkgevers en gemeenten, is het kabinet gestart met 'het breed offensief'. Dit is een pakket maatregelen gericht op het verhogen van de kans op werk van mensen met een arbeidsbeperking. Met het breed offensief wordt het voor werkgevers eenvoudiger om mensen met een beperking in dienst te nemen en te houden. Een ander uitgangspunt is dat werken moet lonen. Hiervoor is een wetsvoorstel ingediend bij de Tweede Kamer. Naar verwachting behandelt de Tweede Kamer het wetsvoorstel na het aantreden van een nieuw kabinet. Vanaf 2022 ontvangen gemeenten de middelen voor loonkostensubsidies op basis van realisaties. Hiermee stimuleert het kabinet gemeenten mensen aan het werk te helpen met loonkostensubsidie.

Aanvullend sociaal pakket

Tijdens de crisis konden mensen aanspraak maken op passende begeleiding bij het zoeken naar werk of nieuwe bedrijfsactiviteiten en inkomen. Het kabinet heeft dat mogelijk gemaakt met een aanvullend sociaal pakket. Onderdelen van dit pakket zijn inkomensondersteuning, intensieve ondersteuning en goede begeleiding naar werk, scholing en ontwikkeling, de aanpak van jeugdwerkloosheid en de bestrijding van armoede en schulden. Werkenden, werkzoekenden en werkgevers worden op deze manier ondersteund om in te spelen op de nieuwe economische situatie. Sommige mensen die hun baan verliezen of met werkloosheid worden bedreigd, zijn gebaat bij extra ondersteuning. Voor hen heeft het kabinet samen met werkgevers, werknemers, gemeenten en UWV een nieuwe aanpak ontwikkeld (publiek-private samenwerking). Die aanpak houdt in dat de werkzoekende vroegtijdig bij één «loket» terecht kan, waarbij wordt bekeken wat het beste aansluit op wat hij nodig heeft. Regionale mobiliteitsteams zullen de werkzoekende en de werkgevers daarbij helpen. Hierbij is speciale aandacht voor kwetsbare groepen. Voor de mensen uit de doelgroep banenafpraak geldt bijvoorbeeld dat zij snel inzetbaarheid verliezen wanneer zij niet aan het werk zijn. Deze nieuwe aanpak wordt zorgvuldig geëvalueerd zodat een volgend kabinet hier lering van kan trekken bij structurele hervormingen. Een deel van de trajecten uit dit pakket loopt nog door in 2022, zoals de incidentele extra middelen voor gemeentelijke re-integratie (€ 60 miljoen) en schulden (€ 30 miljoen).

Voorkomen van armoede,
schulden en multiproblematiek

Armoede en schulden leiden tot veel stress en daardoor ook tot problemen op het terrein van werk, huisvesting, gezondheid, opvoeding, ggz-problematiek en veiligheid. Het kabinet wil mensen met beginnende geldzorgen, met name uit kwetsbare groepen, vroegtijdig in beeld krijgen en ondersteuning bieden. Zodat mensen problematische schulden kunnen voorkomen. Als gevolg van de pandemie zullen meer mensen naar verwachting te maken krijgen met schulden. Daarom heeft het kabinet de armoede- en schuldenaanpak geïntensiveerd en versneld. De verschillende projecten lopen van begin 2021 tot eind 2022. Het kabinet stimuleert de inzet van saneringskredieten en reserveert daarvoor in totaal € 30 miljoen voor de komende jaren. Met een saneringskrediet houden mensen met schulden alleen de kredietbank over als schuldeiser, waardoor zij minder stress ervaren.

De komende jaren wordt de dienstverlening verbeterd, vanuit het perspectief van burgers. Zij willen niet alleen hulp bij het aanpakken van hun schulden, maar hebben ook vaak ondersteuning nodig op andere terreinen. Zelfs als mensen de regels kennen, is het soms lastig om in actie te komen (doenvermogen).

Samenleving en integratie

Het kabinet streeft ernaar dat nieuwkomers zo snel mogelijk de Nederlandse taal leren en kunnen meedoen in de samenleving, het liefst via betaald werk. Daarom heeft het kabinet gewerkt aan een nieuw inburgeringsstelsel, dat start op 1 januari 2022. In het nieuwe stelsel start de inburgering sneller, wordt een hoger taalniveau gevraagd en wordt maatwerk en begeleiding geboden door gemeenten. Hierbij is ook aandacht voor de ondersteuning van inburgeraars die vallen onder de huidige Wet inburgering. Het nieuwe stelsel is tot stand gekomen met een groot aantal veldpartijen en kan rekenen op een breed draagvlak. Dat illustreert het belang om nieuwkomers een goede start in Nederland te geven, zodat ze zo snel mogelijk mee kunnen doen.

In het nieuwe stelsel volgen asielmigranten taallessen en participeren ze in de Nederlandse samenleving. Dit wordt veelal gedaan met (vrijwilligers)werk of stage. Het gevraagde taalniveau gaat van A2 naar B1. Hierdoor leren inburgeringsplichtigen de Nederlandse taal op een niveau waarmee zij sneller kunnen deelnemen aan de Nederlandse samenleving en hebben zij betere kansen op de Nederlandse arbeidsmarkt. Als na de nodige inspanning blijkt dat niveau B1 niet haalbaar is, dan kan op een lager niveau het inburgeringsexamen worden gemaakt. Gezinsmigranten betalen zelf hun taallessen en -examens, waar nodig met een lening van DUO.

De inburgeraar is zelf verantwoordelijk, maar kan rekenen op begeleiding van de gemeente. De inburgeraar is in het nieuwe stelsel eigenaar van zijn eigen inburgering, en dat eigenaarschap komt met verantwoordelijkheden. Een inburgeraar die zich verwijtbaar onvoldoende inzet, zal worden geconfronteerd met sancties. De gemeenten krijgen een belangrijke rol in de begeleiding van de inburgeraars. Doordat zij het dichtst bij de inburgeraars staan, kunnen zij het maatwerk leveren dat nodig is. De gemeente neemt een brede intake af en maakt een persoonlijk Plan Inburgering en Participatie op. Gemeenten begeleiden in het nieuwe stelsel ook gezinsmigranten en overige migranten. De groep die valt onder de huidige wet zal van de gemeenten zoveel mogelijk in de geest van de nieuwe wet ondersteuning ontvangen. Het kabinet heeft hiervoor € 46,5 miljoen aan gemeenten beschikbaar gesteld. Daarnaast voert het kabinet een

verkenning uit naar verbetermogelijkheden binnen de huidige wet, waarbij met name wordt gekeken naar hardvochtige effecten op inburgeraars. Hierover zal de Tweede Kamer op een later moment worden geïnformeerd.

Het kabinet draagt bij aan gelijke kansen op de arbeidsmarkt voor mensen met een niet-westerse migratieachtergrond. Zij hebben, óók bij vergelijkbare kwalificaties, een minder stevige positie op de arbeidsmarkt. Om hun arbeidsmarktpositie te verbeteren onderzocht het kabinet met pilots 'wat werkt'. Een aantal van de onderzochte aanpakken blijkt effectief voor het verbeteren van de arbeidsmarktkansen voor de groep met een migratieachtergrond en gemeenten, scholen en werkgevers zijn enthousiast om deze toe te passen. Ze zien mogelijkheden om achterstanden in het onderwijs te verkleinen en discriminatie tegen te gaan. Samen met de landelijke organisaties van werkgevers, gemeenten en het onderwijs heeft het kabinet afgesproken om de geleerde lessen in de praktijk toe te passen.

Het kabinet ontwikkelt een 'sociale weerbaarheidsagenda 2022-2025' gericht op democratische waarden en de weerbaarheid onder kwetsbare groepen. Het kabinet werkt hierin samen met gemeenten en andere partijen om problematisch gedrag, ongewenste buitenlandse invloeden en radicalisering tegen te gaan.

Het kabinet zet in op versterken van samenleven in verscheidenheid. Discriminatie en uitsluiting vormen een groot onrecht in het leven van velen. Daarom heeft het kabinet besloten tot de instelling van een Nationaal Coördinator Discriminatie en Racisme (NCDR) en een Staatscommissie evenals het nieuw te ontwikkelen Nationaal Programma.

Caribisch Nederland

Inwoners van Bonaire, Sint-Eustatius en Saba moeten, net zoals in Europees Nederland, zonder zorgen kunnen voorzien in de noodzakelijke kosten van levensonderhoud. Daarom zet het kabinet stappen richting een sociaal minimum, wordt armoede bestreden en worden de levensomstandigheden verbeterd. Daarvoor moeten de inkomens verhoogd worden en de kosten van levensonderhoud teruggebracht tot een redelijk niveau. Ook is er aandacht nodig voor het economisch potentieel van de eilanden, door de economie en arbeidsmarkt verder te verbeteren. De afgelopen jaren zijn er door het kabinet al stappen gezet op het gebied van de inkomens, door het wettelijk minimumloon beleidsmatig te verhogen. De uitkeringen hebben deze ontwikkeling gevolgd. Tegelijkertijd is aan de kostenzijde een stevige (financiële) impuls gegeven aan de kinderopvang.

Het volgende kabinet kan hierop voortbouwen, daarvoor is er al een aantal bouwstenen in voorbereiding. Voor het verbeteren van de kinderopvang is ontwerpwetgeving nagenoeg gereed. Op het introduceren van een werkloosheidsvoorziening ligt er al een aantal bouwstenen voor besluitvorming. Op thema's als het moderniseren van de arbeidsomstandighedenwetgeving en het verbeteren van het verlofstelsel, is wetgeving opgesteld of in voorbereiding.

2.2.3 Passende balans dienstverlening en handhaving

Er zijn verbeteringen nodig om te komen tot wet- en regelgeving en passende dienstverlening met oog voor de menselijke maat. Dit blijkt uit de rapporten 'Ongekend Onrecht' van de Parlementaire ondervragingscommissie Kinderopvangtoeslag (Kamerstukken II 2020/21, [35 510, nr. 2](#)) en het rapport «Klem tussen balie en beleid» van de Tijdelijke commissie Uitvoeringsorganisaties (Kamerstukken II 2020/21, [35 387, nr. 2](#)). De

afgelopen jaren heeft het kabinet ingezet op een goede uitwisseling met de praktijk en goede randvoorwaarden voor de uitvoeringsorganisaties om de publieke waarden van de overheid structureel in de praktijk te brengen. In 2019 is het kabinet gestart met het traject 'Werk aan Uitvoering'. De hieruit voortgekomen rapporten (Kamerstukken II 2020/21, [29 362, nr. 290](#)) geven aanleiding om over de gehele breedte van het SZW-domein te kijken naar wat er beter kan en moet. De handelingsperspectieven en acties uit de hiervoor genoemde rapporten zijn uitgewerkt in de Werkagenda voor de uitvoering. Dit kabinet benut de middelen die naar aanleiding van het rapport «Ongekend Onrecht» beschikbaar zijn gesteld om een behoorlijk deel van de acties uit de Werkagenda te kunnen verwezelijken.

Het kabinet is op zoek naar de juiste balans tussen enerzijds maatwerk en dienstverlening en anderzijds handhaving. In deze zoektocht spelen verschillende dilemma's. Het is aan de uitvoerende organisaties en betrokken ministeries om deze goed inzichtelijk te maken zodat ze publiek kunnen worden gewogen. Het kabinet deelt deze dilemma's via de standen van de uitvoering.

Zo wil het kabinet burgers tijdig helpen, maar hen ook maatwerk bieden. Tijdige dienstverlening voor grote groepen mensen vraagt om een groot-schalig, gestandaardiseerd en (deels) geautomatiseerd proces. Tegelijkertijd is maatwerk van belang als de uitvoering van regels tot resultaten leidt die niet overeenkomen met de bedoeling van de wet. Daarbij gaat het om het bieden van een passende oplossing aan burgers door bijvoorbeeld dienstverlening aan te bieden die aansluit bij de persoonlijke omstandigheden. De balans tussen tijdige massale dienstverlening en maatwerk zal een uitdaging blijven.

Het kabinet wil werken vanuit vertrouwen, maar moet ook alert zijn op misbruik en fraude. Voor de handhaving betekent dat een goed onderscheid tussen administratieve fouten en bewuste fraude, en proportionele maatregelen. Vergissingen en fouten van burgers bij uitkeringen moeten voorkomen worden. Dat vraagt veel van professionals in de praktijk, ook omdat het onderscheid soms lastig te maken is. Het dilemma tussen werken vanuit vertrouwen en het voorkomen van misbruik zal blijvend aandacht vergen.

Het kabinet blijft alert op georganiseerde fraude en misbruik, die soms onderdeel uitmaken van ondermijning. Het gaat dan bijvoorbeeld om kwaadwillende bedrijven die mensen valselijk ontslaan, waarna deze mensen met een uitkering weer aan het werk gaan. Georganiseerde uitkeringsfraude en ondermijning liggen vaak dicht tegen elkaar aan en moeten beide onverkort worden bestreden.

Menselijke maat in de kinderopvangtoeslag

De overheid heeft veel ouders met kinderopvangtoeslag groot onrecht aangedaan. Dit moet worden hersteld. Daarom is besloten tot het pauzeren van publieke en private schulden, het kwijtschelden van alle publieke schulden en het zoveel mogelijk afbetalen en oplossen van private schulden. Ten aanzien van de publieke schulden op het terrein van SZW gaat het om de socialezekerheidswetten en de Wet inburgering. Dit betekent dat gedupeerde ouders het geld dat zij als compensatie krijgen zoveel mogelijk zelf kunnen houden en een schuldenvrije start krijgen. Deze inzet gaat door in 2022.

Daarmee zijn we er nog niet, het moet beter. We treffen voorbereidingen voor het volgende kabinet. Het is voor het kabinet overduidelijk dat een aantal problemen niet binnen het huidige toeslagenstelsel kan worden opgelost en dat er moet worden toegewerkt naar vernieuwing van het stelsel. In de scenariostudie vormgeving kindvoorzieningen (Kamerstukken II 2020/21, [31 322, nr. 424](#)) en de eindrapportage alternatieven voor het Toeslagenstelsel (Kamerstukken II 2020/21, [31 066, nr. V](#)) zijn diverse scenario's voor een nieuw stelsel uitgewerkt. Het is aan het volgende kabinet om hier besluiten over te nemen.

In de tussentijd werkt het kabinet aan verbeteringen van de huidige werkwijze. In reactie op de motie Lodders/Van Weyenberg (Kamerstukken II 2020/21, [35572 nr. 49](#)) heeft het kabinet geïnventariseerd welke knelpunten er binnen het huidige toeslagenstelsel zijn en hoe die opgelost kunnen worden (kenmerk 2021-0000117264). Ook in 2022 blijft het kabinet onderzoeken waar hardvochtige effecten optreden in wet- en regelgeving. Daarnaast wordt de samenwerking tussen de Belastingdienst Toeslagen en SZW verder geïntensiveerd zodat signalen en problemen in de uitvoering ook bij de beleidsmakers terecht komen en er gezamenlijk aan een oplossing gewerkt kan worden. Zo werken SZW en Toeslagen samen in het verbetertraject kinderopvangtoeslag om de dienstverlening aan ouders te verbeteren en zodoende het aantal (hoge) terugvorderingen terug te dringen. De meest in het oog springende verbetering is dat ouders beter ondersteund worden bij het actueel houden van de gegevens, zodat het voorschot dat ouders ontvangen beter aansluit bij de toeslag waar zij recht op hebben.

Handhaving door uitvoeringsorganisaties

Handhaving begint met preventie vanuit (persoonlijke) dienstverlening. Hierbij is het vertrekpunt dat de burger te weten komt welke informatie moet worden verstrekt en hoe juist te handelen om zodoende de uitkering te ontvangen waar diegene recht op heeft. Daarmee wordt vooral gefocust op het voorkomen van fouten als gevolg van 'niet weten wat' en 'niet weten hoe'. Het Aanjaagteam Preventie heeft als doelstelling het doen van concrete aanbevelingen op het SZW-domein die bijdragen aan het voorkomen van fouten en vergissingen met betrekking tot de inlichtingenplicht tijdens de aanvraag en gedurende de uitkering.

Naast een actief preventief beleid moet er een passend handhavingsinstrumentarium zijn. Wanneer een burger een fout maakt, moet dat niet direct leiden tot het stempel fraudeur en bejegening als zodanig. Er is daarbij behoefte aan een betere balans tussen aard van fout of overtreding en handhavend optreden, waarbij de uitvoering ruimte heeft voor maatwerk. Uitdagingen daarbij zijn bijvoorbeeld de toepassing van principes als rechtsgelijkheid en rechtszekerheid. Tegelijkertijd moet het handhavingsinstrumentarium ook toereikend zijn in situaties waar willens en wetens de regels worden overtreden, ook al ligt de bewijsrechtelijke lat hier hoger. Misbruik en oneigenlijk gebruik van uitkeringen en regelingen opsporen en aanpakken blijven daarmee onderdeel van het handhavingsbeleid en dragen bij aan het maatschappelijk draagvlak voor de sociale zekerheid. Op dit moment wordt het huidige SZW-handhavingsinstrumentarium geëvalueerd en put het kabinet uit verschillende rapporten, zoals de bevindingen van de Tijdelijke Commissie Uitvoeringsorganisaties (Kamerstukken II 2020/21, [35 387, nr. 2](#)), om te komen tot een herijking van de handhavingskoers.

Hardheden in de sociale
zekerheid

Het kabinet wil in de sociale zekerheid balans vinden tussen de menselijke maat en het efficiënt bestrijden van fraude. Het is de taak van de overheid om actief te monitoren hoe wet- en regelgeving in de praktijk uitpakt voor burgers en in te grijpen waar dat nodig is. In de kabinetsreactie op het rapport 'Ongekend Onrecht' is dan ook aangegeven dat het kabinet actief gaat inventariseren bij de uitvoering, belangenorganisaties en de Nationale ombudsman welke mogelijke hardheden er in wet- en regelgeving en in de uitvoering ervan bestaan die mensen in de knel kunnen brengen. Een extern onderzoeksbureau stelt een definitie op van hardvochtigheid en onderzoekt het komende jaar waar hardvochtige effecten voor groepen burgers optreden en komt met voorstellen hoe deze terug te dringen. In de uitwerking van de voorstellen wordt gezocht naar een evenwichtige koers.

Het kabinet heeft onder andere specifieke aandacht voor de Participatiewet. Deze zomer is het traject een opgavegerichte aanpak Participatiewet gestart. In de eerste helft van 2021 zijn rondetafelgesprekken met gemeenten georganiseerd om een concreet beeld te krijgen van waar de hardheden in de uitvoering optreden. In het traject «opgavegerichte aanpak Participatiewet» worden samen met de gemeenten, bijstandsgerechtigden en andere betrokken stakeholders oplossingsrichtingen uitgewerkt. Er is ook aandacht voor de uitwerking van concrete relatief snel implementeerbare oplossingen en de eventuele financiële gevolgen. Hierdoor kan het toekomstige kabinet bij aantreden worden geadviseerd over oplossingsrichtingen voor de lange termijn en over concrete verbeteringen voor de tussenliggende periode.

Uitvoering UWV en SVB

De SVB en UWV presteren over het algemeen goed. Het kabinet verstevigt de inzet op uitvoering die werkt voor burgers. Er wordt zorg gedragen voor de realisatie van de beoogde maatschappelijke effecten van beleid en de verbetering van de uitvoerbaarheid van de regelingen voor de uitvoeringsorganisaties zelf én voor burgers. Daarnaast worden knelpunten, belemmeringen en mogelijke oplossingen bij de uitvoering van regelingen in kaart gebracht door in dialoog te gaan met beleidsmakers en de politiek. Hiervoor wordt capaciteit toegevoegd. Verder maken de SVB en UWV, net als andere onderdelen binnen het Rijk, de beweging naar meer openheid en transparantie richting burgers en instanties door onder andere actieve openbaarmaking. Een goede informatiehuishouding ondersteunt dit.

De SVB en UWV gaan er zoveel mogelijk voor zorgen dat burgers terecht kunnen voor reguliere dienstverlening die aansluit bij hun persoonlijke behoeften en bieden waar nodig maatwerk. Hierbij is laagdrempelig contact (zowel bij een fysiek loket, via de telefoon als digitaal) met een professional mogelijk. Daarnaast krijgen professionals van de SVB en UWV de ruimte om met meer tijd en aandacht de burger te kunnen helpen waardoor zoveel mogelijk recht kan worden gedaan aan ieders persoonlijke situatie. De professionals van de SVB en UWV worden ook beter toegerust om burgers te kunnen helpen, door het versterken van ambtelijk vakmanschap. Bij een complexe situatie gaan de SVB en UWV burgers – waarbij een oplossing binnen de reguliere processen niet voor handen is – nog meer en beter passend helpen in de vorm van maatwerk. De uitvoeringsorganisaties gebruiken deze praktijksituaties ook om ervan te leren door deze casussen te bespreken in maatwerkplaatsen, een overheidsbreed netwerk van maatwerkinitiatieven om te leren en te verbeteren van en met elkaar.

2.1.4 Kerncijfers

Fraude en handhaving UWV, SVB en gemeenten

Bij het ontvangen van een uitkering gelden diverse verplichtingen, zoals het tijdig verstrekken van gegevens over het inkomen en het melden van samenwonen. De naleving van deze verplichtingen is een belangrijke voorwaarde voor een goed werkend stelsel van sociale zekerheid. UWV, de SVB en de gemeenten zetten diverse instrumenten in om de naleving en handhaving van wet- en regelgeving te bevorderen. Het gaat zowel om voorkomen (bijvoorbeeld door gedragsbeïnvloeding en voorlichting) als om controleren en sanctioneren (bijvoorbeeld opleggen van boetes). Van de handhavingskengetallen is in de begroting geen raming opgenomen, omdat SZW uitvoeringsorganisaties niet aanstuurt op het aantal geconstateerde fraudegevallen. In het jaarverslag van SZW worden eventuele ontwikkelingen in kengetallen geduid. De ontwikkeling van de kengetallen voor 2020 is toegelicht in het jaarverslag over 2020. Voor het jaarverslag waren cijfers van gemeenten over het laatste kwartaal van 2020 nog niet beschikbaar. Deze cijfers zijn nu toegevoegd.

Zoals toegelicht in de brief over de Stand van de Uitvoering uit juli 2021 (Kamerstukken II 2020/21, 26 448, nr. 652), is UWV en de SVB opdracht gegeven om ook in het geval van een schending van de inlichtingenplicht een minder strikt inningsbeleid toe te passen. Dit biedt de uitvoerders meer ruimte voor maatwerk, bijvoorbeeld ten aanzien van betalingstermijnen. Hierdoor kan de incassoratio¹ in het eerste jaar van invordering lager liggen dan voorheen. Dit besluit heeft betrekking op diverse regelingen die worden uitgevoerd door UWV en de SVB. De invorderingen van ten onrechte verstrekte uitkeringen of boetes worden verrekend met de begrote uitgaven aan de verschillende regelingen.

Tabel 1 Kerncijfers opsporing UWV, SVB en gemeenten

	Aantal geconstateerde overtredingen met financiële benadeling (x 1.000)			Totaal benadelingsbedrag (x € 1 mln)		
	2018	2019	2020	2018	2019	2020
UWV ¹	8,3	9,0	6,7	26	25	23
SVB ²	3,9	10,5	3,9	7,9	10,6	6,0
Gemeenten ³	33	31	25	70	67	59
Totaal	—⁴	—⁴	—⁴	104	103	88

1 UWV, Jaarverslag.

2 SVB, Jaarverslag.

3 CBS, Bijstandsdebiteuren- en fraudestatistiek.

4 Betreft het aantal vorderingen vanwege een overtreding van de inlichtingenplicht. Eén overtreding kan meerdere vorderingen tot gevolg hebben. Vanwege het definitieverschil wordt geen totaal weergegeven.

¹ De verhouding tussen enerzijds het totaal aan ingevorderde uitkeringen en boetevorderingen die tot nu toe zijn ontvangen en anderzijds het totaal aan uitstaande ingevorderde uitkeringen en boetevorderingen van een bepaald jaar.

Tabel 2 Kerncijfers sanctienering UWV, SVB en gemeenten

	Aantal boetes (x 1.000)			Totaal opgelegd boetebedrag (x € 1 mln.)			Aantal waarschuwingen (x 1.000)		
	2018	2019	2020	2018	2019	2020	2018	2019	2020
UWV ¹	4,9	4,8	3,7	4,9	4,3	3,7	5,8	6,6	4,9
SVB ²	1,8	2,3	1,1	1,3	1,4	0,9	5,0	9,6	4,6
Gemeenten ³	13,7	11,8	9,2	8,7	7,9	5,6	11,3	9,9	7,3
Totaal	20	19	14	15	14	10	22	26	17

1 UWV, jaarverslag.

2 SVB, jaarverslag.

3 CBS, Bijstandsdebiteuren- en fraudestatistiek.

Tabel 3 Kerncijfers incassoratio UWV, SVB en gemeenten

Incassoratio benadelingsbedrag + boetevordering ultimo 2020 (%)	2016	2017	2018	2019	2020
UWV ¹	73	65	49	42	23
SVB ²	54	55	42	36	23
Gemeenten ³	38	36	29	20	12

1 UWV, Jaarverslag.

2 SVB, Jaarverslag.

3 CBS, Bijstandsdebiteuren- en fraudestatistiek.

Re-integratie

Tabel 4 geeft weer hoeveel mensen met een beperking door het UWV aan het werk zijn geholpen. In 2020 vonden 10.250 mensen met een arbeidsbeperking een baan. Dit is lager dan in de voorgaande jaren.

Tabel 4 Aantal door UWV aan het werk geholpen mensen met een beperking¹

	Realisatie 2018	Realisatie 2019	Realisatie 2020	Streefwaarde 2022
Mensen met recht op WAO-/WAZ-uitkering	400	250	150	— ²
Mensen met recht op Ziektewetuitkering	1.000	750	400	— ²
Mensen met recht op WIA-uitkering	2.900	3.500	3.000	— ³
Mensen met recht op Wajong	9.000	8.600	6.700	8.000
Totaal	13.300	13.100	10.250	—

1 De aantallen zijn op verschillende manieren berekend. Bij de Wajong worden alleen de mensen die een arbeidsovereenkomst van minimaal zes maanden voor minimaal twaalf uur per week hebben aanvaard geteld. Bij de WIA, WAO en WAZ worden de mensen van wie het re-integratiedienstverleningstraject is beëindigd omdat ze voor hun resterende verdien capaciteit werk hebben aanvaard geteld. Voor de Ziektewet worden uitsluitend de mensen die na een re-integratietraject aan het werk zijn gekomen geteld.

2 Door de aard van deze regelingen kan geen streefwaarde worden opgesteld.

3 Bij het ontwikkelen van de persoonlijke dienstverlening met de extra middelen van het kabinet wordt tevens ingezet op een verbetering van het inzicht in de resultaten van deze dienstverlening. Hierdoor kunnen naar verwachting in de toekomst ook voor de WIA streefwaarden worden opgesteld.

Bron: UWV, jaarverslag.

2.2 Budgettaire ontwikkeling uitgavenplafond Sociale Zekerheid

De Minister van SZW is binnen het kabinet verantwoordelijk voor het uitgavenplafond Sociale Zekerheid. In deze paragraaf wordt een beeld gegeven van de ontwikkelingen binnen deze sector. In de begrotingsregels van dit kabinet is afgesproken dat voor mutaties van de werkloosheidsuitgaven (WW en bijstand) die niet het gevolg zijn van beleidsmatige keuzes het uitgavenplafond wordt aangepast. Dit bevordert de automatische stabilisatie van de overheidsfinanciën. Voor beleidsmatige mutaties van werkloosheidsuitgaven en bijstand wordt het plafond niet aangepast. Daarnaast wordt het plafond aangepast voor de loon- en prijsontwikkeling. Het uitgavenplafond Sociale Zekerheid wordt ook aangepast voor de maatregelen die zijn genomen in antwoord op de coronacrisis, omdat het kabinet het niet wenselijk acht hiervoor andere uitgaven te verminderen.

2.2.1 Opbouw uitgavenplafond Sociale Zekerheid

Het uitgavenplafond Sociale Zekerheid bevat zowel uitgaven van regelingen die begrotingsgefinancierd zijn als uitgaven van regelingen die premiegefinancierd zijn. De begrotingsgefinancierde uitgaven worden gefinancierd uit belastingopbrengsten. De premiegefinancierde uitgaven komen ten laste van de sociale fondsen: deze uitgaven worden gedaan door UWV en SVB. Tabel 5 bevat een toelichting op de opbouw van de uitgaven die tot het uitgavenplafond Sociale Zekerheid worden gerekend.

Tabel 5 Opbouw SZ-uitgaven (bedragen x € 1 miljard)						
	2021	2022	2023	2024	2025	2026
Totaal uitgaven begrotingsgefinancierd	57,7	50,6	47,8	47,8	48,9	50,1
-/- Dubbelstelling rijksbijdragen	23,2	22,8	23,1	23,5	24,5	25,5
-/- Uitgaven plafond Rijksbegroting	0,9	1,4	1,3	1,4	1,2	1,2
-/- Correctie ontvangsten begrotingsgefinancierd	3,3	1,5	1,0	0,6	0,5	0,5
+ Loon- en prijsbijstelling	0,0	0,3	0,7	1,2	1,7	2,2
+ Overig	0,0	0,1	0,0	0,0	0,0	0,0
A. SZ-uitgaven begroting	30,3	25,4	23,2	23,6	24,4	25,1
Totaal uitgaven premiegefinancierd	64,3	66,2	68,8	71,6	74,9	78,1
-/- Correctie ontvangsten premiegefinancierd	0,2	0,2	0,2	0,3	0,3	0,3
B. SZ-uitgaven premie	64,2	66,0	68,6	71,4	74,7	77,9
C. Integratie-uitkering sociaal domein	1,9	1,9	1,8	1,8	1,7	1,7
Totale SZ-uitgaven (lopende prijzen) (A+B+C)	96,4	93,3	93,6	96,7	100,8	104,6

Allereerst wordt voor een dubbelstelling gecorrigeerd omdat sociale fondsen voor een deel worden gefinancierd uit begrotingsmiddelen, dit is de correctie voor rijksbijdragen. Dit betreft hoofdzakelijk een bijdrage aan het Ouderdomsfonds, die nodig is om de AOW-uitgaven te kunnen dekken. De opbrengsten van de AOW-premie zijn namelijk onvoldoende toereikend voor de AOW-uitgaven. In 2022 worden de uitgaven onder het uitgavenplafond hierdoor met € 22,8 miljard gecorrigeerd. Ook zijn er uitgaven op de SZW-begroting die onder het uitgavenplafond Rijksbegroting vallen, waarvoor met € 1,4 miljard wordt gecorrigeerd. Dit betreft onder meer verschillende subsidies en opdrachten en de apparaatsuitgaven van SZW.

Voor het gedeelte van de ontvangsten dat tot de niet-belastingontvangsten wordt gerekend wordt eveneens gecorrigeerd: € 1,5 miljard (terugontvangsten Kinderopvang en terugontvangsten Tegemoetkoming ouders). Het uitgavenplafond Sociale Zekerheid wordt in lopende prijzen uitgedrukt, wat betekent dat rekening wordt gehouden met toekomstige loon- en prijsontwikkelingen en de gevolgen daarvan voor de uitgaven. Voor de begrotingsgefinancierde regelingen zijn hiervoor middelen gereserveerd (€ 0,3 miljard in 2022). Deze middelen staan niet op de SZW-begroting, maar op een afzonderlijke begrotingspost die door de Minister van Financiën wordt beheerd. De post overig bestaat uit middelen die op de aanvullende post bij Financiën staan. Hierin is de in=uittaakstelling ook verwerkt, dit is de tegenhanger van de eindejaarsmarge. Met de eindejaarsmarge worden middelen toegevoegd aan het volgende jaar, wat leidt tot uitgaven bovenop het afgesproken plafond. De in=uittaakstelling wordt geboekt om te voorkomen dat het plafond door het toevoegen van de eindejaarsmarge wordt overschreden.

De premiegefinancierde uitgaven zijn uitgedrukt in lopende prijzen. De post wordt gecorrigeerd voor de premiegefinancierde ontvangsten. Het gaat hier om de ontvangsten uit het Ufo (Uitvoeringsfonds voor de overheid), die overheidswerkgevers betalen ten behoeve van de WW.

De middelen voor de Wet Sociale Werkvoorziening (Wsw) en het participatiebudget maken onderdeel uit van de integratie-uitkering sociaal domein (IUSD) en staan daarom niet op de SZW-begroting. Deze uitgaven (€ 1,9 miljard in 2022) zijn wel onderdeel van het uitgavenplafond Sociale Zekerheid en worden bijgeteld. In lopende prijzen bedragen de uitgaven onder het uitgavenplafond Sociale Zekerheid € 93,3 miljard in 2022.

2.2.2 Uitgaven uitgavenplafond Sociale Zekerheid 2021-2026

In tabel 6 wordt de opbouw van het uitgavenplafond Sociale Zekerheid per cluster van regelingen getoond. De uitgaven zijn gesaldeerd met de ontvangsten. In 2022 bedragen de totale uitgaven € 93,3 miljard. Hieronder vallen ook de uitgaven uit de noodpakketten gerelateerd aan de coronacrisis. In de jaren van 2022 tot 2026 stijgen de verwachte uitgaven van € 93,3 miljard naar € 104,6 miljard. De stijging is voor een groot deel toe te wijzen aan de nominale ontwikkeling (aanpassing aan de loon- en prijsontwikkeling). Deze post bedraagt € 1,5 miljard in 2022 en stijgt naar € 10,1 miljard in 2026. Gecorrigeerd voor de nominale ontwikkeling blijven de uitgaven onder uitgavenplafond Sociale Zekerheid min of meer gelijk. Een overzicht van het verloop van de uitgaven over de jaren 2021 t/m 2026 is te vinden in de Horizontale toelichting in de bijlagen bij de Miljoenennota.

De grootste uitgavenpost onder uitgavenplafond Sociale Zekerheid voor 2022 is de AOW (€ 42,4 miljard). Resterende grote uitgavenposten zijn de arbeidsongeschiktheidsregelingen (€ 14,3 miljard), de WW en bijstand (tezamen € 10,4 miljard) en de kindregelingen (€ 9,9 miljard). De verwachte uitgaven aan de AOW lopen op als gevolg van een toenemend aantal AOW-gerechtigden. De WW- en bijstandsuitgaven lopen naar verwachting de komende jaren op als gevolg van het coronavirus, waarna de verwachting is dat zij in de jaren daarna weer zullen dalen. De uitgaven die samenhangen met de crisispakketten vallen in de categorie 'overig' en zorgen in het jaar 2021 en in mindere mate 2022 voor substantieel hogere uitgaven dan in de jaren erna.

Tabel 6 SZ-uitgaven per cluster van regelingen 2021-2026 (bedragen x € 1 miljard)

	2021	2022	2023	2024	2025	2026
<i>Arbeidsmarkt</i>						
LIV/jeugd-LIV/LKV	0,5	0,5	0,5	0,5	0,5	0,5
Transitievergoeding/Compensatieregeling TV MKB	0,8	0,4	0,5	0,5	0,5	0,5
<i>Werkloosheid/Bijstand</i>						
WW-uitgaven (werkloosheid)	3,8	4,0	4,1	4,4	4,7	4,7
Macrobudget participatiewetuitkeringen (bijstand)	6,4	6,4	6,5	6,7	6,9	7,0
<i>Ziekte/arbeidsongeschiktheid/verlofregelingen</i>						
ZW-uitgaven	2,0	2,0	2,0	2,0	2,0	2,0
WIA/WAO/WAZ/Wajong	14,1	14,3	14,6	14,8	15,0	15,1
WAZO/geboorteverlof/ouderschapsverlof	1,5	1,7	1,9	2,0	2,0	2,1
<i>Ouderdom/Nabestaanden</i>						
AOW	42,0	42,4	42,7	43,2	44,2	45,2
Inkomensondersteuning AOW	1,0	1,0	1,0	1,0	1,1	1,1
Anw	0,3	0,3	0,3	0,3	0,3	0,3
<i>Kinderopvang en kindregelingen</i>						
KOT	3,6	3,6	3,6	3,6	3,6	3,6
AKW/WKB	6,3	6,3	6,2	6,2	6,2	6,2
<i>Re-integratie/Participatie</i>						
Re-integratieuitgaven arbeidsongeschiktheid	0,2	0,2	0,2	0,2	0,2	0,2
Integratie-uitkeringen sociaal domein	1,9	1,9	1,8	1,8	1,7	1,7
<i>Uitvoeringskosten en overige uitgaven</i>						
Uitvoeringskosten (UWV/SVB etc.)	2,6	2,8	2,6	2,7	2,7	2,7
Overige uitgaven	9,2	4,0	1,7	1,4	1,5	1,6
Nominale ontwikkeling	0,0	1,5	3,4	5,4	7,7	10,1
Totaal SZ-uitgaven	96,4	93,3	93,6	96,7	100,8	104,6

2.2.3 Mutaties uitgaven uitgavenplafond Sociale Zekerheid 2021-2026

Tabel 7 geeft de mutaties weer tussen ontwerpbegroting 2021 en de ontwerpbegroting 2022. Grootste mutaties zijn de neerwaartse bijstellingen in de WW- en bijstandsuitgaven als gevolg van de meevallende werkloosheidsprognoses. De uitgaven aan de maatregelen uit de crisispakketten zijn juist opwaarts bijgesteld in 2021 en 2022 (voornamelijk NOW), door verlenging van het steunpakket. De verwachte nominale ontwikkeling (indexatie van de uitkeringsregelingen aan loon- en prijsontwikkelingen) is meerjarig naar boven bijgesteld op basis van CPB-cijfers.

Tabel 7 Mutaties SZ-uitgaven sinds vorige ontwerpbegroting (bedragen x € 1 miljard)

	2021	2022	2023	2024	2025	2026
<i>SZ-uitgaven ontwerpbegroting 2021</i>	96,4	93,5	94,5	96,1	98,7	
Arbeidsmarkt	- 0,1	- 0,1	- 0,1	- 0,1	- 0,1	
Werkloosheid/Bijstand	- 3,0	- 3,5	- 2,6	- 1,7	- 0,9	
Arbeidsongeschiktheid/Ziekte en verlofregelingen	0,1	0,1	0,2	0,2	0,2	
Ouderdom/Nabestaanden	- 0,2	- 0,2	- 0,2	- 0,2	- 0,1	
Kinderopvang en kindregelingen	0,1	0,1	0,0	0,0	0,0	
Uitvoeringskosten (UWV/SVB etc.)	- 0,1	0,1	0,2	0,2	0,2	
EU-ouderschapsverlof	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	
NOW (inclusief uitvoeringskosten)	2,8	2,4	0,2	- 0,1	0,0	
Tozo (inclusief uitvoeringskosten)	- 0,2	0,0	0,0	0,0	0,0	
Compensatie eigen bijdrage kinderopvang	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	
Overige uitgaven	0,4	0,4	0,1	0,2	0,2	
Nominale ontwikkeling	0,1	0,5	1,2	1,9	2,6	
SZ-uitgaven ontwerpbegroting 2022	96,4	93,3	93,6	96,7	100,8	104,6

2.2.4 Uitgaven uitgavenplafond Sociale Zekerheid en toetsing aan ijklijn

De ijklijn van het uitgavenplafond Sociale Zekerheid wordt jaarlijks conform de begrotingsregels bijgesteld voor loon- en prijsontwikkelingen, niet-beleidsmatige mutaties van de werkloosheidsuitgaven (WW en bijstand), overboekingen met andere uitgavenplafonds en statistische correcties. Als gevolg hiervan is de ijklijn voor het uitgavenplafond Sociale Zekerheid in 2021 met € 0,1 miljard verlaagd. Voor 2022 is er geen sprake van een ijklijn waaraan de uitgaven worden getoetst. Het kader voor 2022 zal worden vastgesteld door het volgende kabinet.

Tabel 8 Mutaties ijklijn (uitgavenplafond) sinds vorige ontwerpbegroting (bedragen x € 1 miljard)

	2021
<i>Ijklijn SZ-plafond ontwerpbegroting 2021</i>	96,0
Correcties	- 0,1
Ijklijn SZ-plafond ontwerpbegroting 2022	96,0

De actuele uitgavenramingen uitgavenplafond Sociale Zekerheid, zoals deze zijn weergegeven in tabel 6, dienen volgens de regels budgetdiscipline voor 2021 te worden getoetst aan de actuele ijklijn van het uitgavenplafond Sociale Zekerheid zoals weergegeven in tabel 8. Deze plafondtoetsing wordt weergegeven in tabel 9. De uitgaven onder uitgavenplafond Sociale Zekerheid zijn in 2021 bijgesteld naar € 96,4 miljard, terwijl de ijklijn uitkomt op € 96,0 miljard. Hiermee wordt de ijklijn in 2021 overschreden met afgerond € 0,4 miljard.

Tabel 9 Toetsing uitgaven aan het uitgavenplafond Sociale Zekerheid (bedragen x € 1 miljard)

	2021
<i>Totale SZ-uitgaven</i>	96,4
Ijklijn SZ-uitgaven	96,0
Over-/onderschrijding ijklijn SZ	0,4

2.3 Overzicht niet-juridisch verplichte uitgaven

Tabel 10 Overzicht niet-juridisch verplichte uitgaven en bestemming (bedragen x € 1.000)			
Art. Naam artikel (totale uitgaven artikel)	Juridisch verplichte uitgaven	Niet-juridische verplichte uitgaven	Bestemming van de niet-juridisch verplichte uitgaven
1 Arbeidsmarkt (4.546.625)	4.260.777 (93,7%)	285.848 (6,3%)	Subsidies (272.042) en Opdrachten (13.806)
2 Bijstand, Participatiewet en Toeslagenwet (7.388.951)	7.353.252 (99,5%)	35.699 (0,5%)	Subsidies (11.089) en Opdrachten (24.610)
3 Arbeidsongeschiktheid (17.714)	739 (4,2%)	16.975 (95,8%)	Bijdrage aan ZBO's/RWT's (16.975)
4 Jonggehandicapten (3.553.766)	3.553.766 (100%)	0 (0%)	
5 Werkloosheid (282.534)	137.091 (48,5%)	145.443 (51,5%)	Subsidies (25.500), Bijdrage aan ZBO's/RWT's (118.143) en Bijdrage aan agentschappen (1.800)
6 Ziekte en verlofregelingen (36.626)	36.626 (100%)	0 (0%)	
7 Kinderopvang (3.857.977)	3.838.014 (99,5%)	19.963 (0,5%)	Subsidies (561), Opdrachten (4.051), Bijdrage aan agentschappen (8.551) en Bijdrage aan medeoverheden (6.800)
8 Oudedagsvoorziening (25.274)	24.813 (98,2%)	461 (1,8%)	Opdrachten (461)
9 Nabestaanden (1.152)	1.152 (100%)	0 (0%)	
10 Tegemoetkoming ouders (6.479.308)	6.479.308 (100%)	0 (0%)	
11 Uitvoering (661.821)	658.838 (99,5%)	2.983 (0,5%)	Opdrachten (2.983)
12 Rijksbijdragen (22.837.601)	22.837.601 (100%)	0 (0%)	
13 Integratie en maatschappelijke samenhang (373.769)	364.384 (97,5%)	9.385 (2,5%)	Subsidies (4.683) en Opdrachten (4.703)
Totaal aan niet verplichte uitgaven		516.756	

2.4 Strategische Evaluatie Agenda

In deze begroting 2022 is de eerste versie van de Strategische Evaluatie Agenda (SEA) van SZW opgenomen. De SEA is bij de begroting 2021 Rijksbreed geïntroduceerd en verankerd in de Rijksbegrotingsvoorschriften naar aanleiding van de Operatie Inzicht in Kwaliteit en vervangt de systematiek van de beleidsdoorlichtingen². De SEA biedt de mogelijkheid om niet alleen per begrotingsartikel te evalueren, maar dit breder te doen voor een beleidsthema en te bezien wanneer dit strategisch handig is. Door middel van een duidelijke programmering van onderzoek en evaluatie in de SEA wordt inzichtelijk gemaakt waar de kennisbehoefte zit en wanneer welk evaluatiemateriaal verzameld moet worden. Dit moet leiden tot betere en meer bruikbare inzichten op belangrijke beleidsthema's, en zal ook in de verantwoording naar de Kamer leiden tot beter en meer bruikbaar inzicht in de doeltreffendheid en doelmatigheid van beleid.

Deze eerste versie van de SEA geeft een integraal overzicht van de geplande evaluaties voor de belangrijkste beleidsthema's bij SZW. Het thema Steun- en herstelbeleid corona bevat verwijzingen naar de interdepartementale evaluaties voor corona steun- en herstelmaatregelen. Deze evaluaties zijn eveneens opgenomen in de SEA van het Ministerie van Economische Zaken en Klimaat (EZK) en de SEA van het Ministerie van Financiën.

² Deze Strategische Evaluatie Agenda is een uitwerking van de versterking van het Rijksbrede evaluatiestelsel vanuit de Operatie Inzicht in Kwaliteit en is aangekondigd in de derde Voortgangsrapportage (Kamerstukken II 2019/20, 31 865, nr. 168).

Gezond, veilig en duurzaam werken

Thema 1: Gezonde en veilige arbeidsomstandigheden

Titel/onderwerp	Type onderzoek	Looptijd	Begrotingsartikel(en)
Evaluatie Beleidsmaatregelen asbeststelsel	Evaluatie	2023 – 2024	1
Evaluatie Programma preventie beroepszieken	Evaluatie	2021 – 2022	1
Tussenevaluatie Meerjarenprogramma Risico-Inventarisatie & Evaluatie (RI&E)	Tussenevaluatie	2021 – 2022	1

Thema 2: Leven lang ontwikkelen

Titel/onderwerp	Soort onderzoek	Looptijd	Begrotingsartikel(en)
Evaluatie SLIM-regeling	Evaluatie	2021 – 2025	1
Evaluatie Subsidieregeling STAP-budget	Evaluatie	2024 – 2027	1
Evaluatie Expeditie-regeling	Evaluatie	2024 – 2025	1
Evaluatie NL leert door ¹	Evaluatie	2023	1

1 De evaluatie heeft betrekking op meerdere thema's en is daarom onder meerdere thema's opgenomen.

Beschermd werken in een veranderd speelveld

Thema 3: Inclusieve arbeidsmarkt

Titel/onderwerp	Soort onderzoek	Looptijd	Begrotingsartikel(en)
Evaluatie Loonkostenvoordelen	Evaluatie	2021	1

Thema 4: Arbeidsverhoudingen en arbeidsvoorwaarden

Titel/onderwerp	Soort onderzoek	Looptijd	Begrotingsartikel(en)
Evaluatie Wet Arbeidsmarkt in Balans (WAB)	Evaluatie	2023 – 2025	1
Nulmeting Compensatie transitievergoeding bij bedrijfsbeëindiging	Nulmeting	2021 – 2022	1
Evaluatie Pilot Essentieel personeel startups	Tussenevaluatie en eindevaluatie	2023 – 2025	1
Monitoring en evaluatie Implementatiewet herziene detachingsrichtlijn	Monitoring en evaluatie	2021 – 2023	1
Evaluatie Meldingsplicht Wet Arbeidsvoorwaarden gedetacheerde werknemers in de Europese Unie (WagwEU)	Evaluatie	2021 – 2022	1
Evaluatie Wet Minimumloon en minimumvakantiebijslag (WML)	Evaluatie	2023	1
Evaluatie maatregelen uitvoering tewerkstellingsvergunning (TWV) Saba	Evaluatie	2022	1

Werk en zorg combineren

Thema 5: Arbeid, zorg en ontwikkeling van het kind / tegemoetkoming ouders / kinderopvang

Titel/onderwerp	Soort onderzoek	Looptijd	Begrotingsartikel(en)
Evaluatie Wet Invoering geboorteverlof (WIEG)	Effectevaluatie	2019 – 2022	6
Syntheseonderzoek Kinderopvang	Periodieke rapportage	2020 – 2023	7
Evaluatie Wet Innovatie en kwaliteit kinderopvang (IKK)	Doeltreffendheids-onderzoek	2020 – 2023	7
Programma Kwaliteit kinderopvang	Overig onderzoek	2017 – 2022	7
Monitor Bestuurlijke afspraken bereik peuters en inspanning gemeenten	Monitoring	2017 – 2022	7
Experiment Meertalige dagopvang en meertalig peuterspeelzaalwerk	Experiment	2018 – 2022	7
Landelijke kwaliteitsmonitor Kinderopvang	Monitoring	2021 – 2025	7
Kostprijsonderzoek Kinderopvang Caribisch Nederland	Kostprijsonderzoek	2020 – 2022	7
Syntheseonderzoek Tegemoetkoming ouders	Periodieke rapportage	2023 – 2024	10

Pensioen en oudedag

Thema 6: Oudedagsvoorziening

Titel/onderwerp	Soort onderzoek	Looptijd	Begrotingsartikel(en)
Monitor AOW-leeftijdsvrhoging ¹	Monitoring	Jaarlijks	8
Omvang witte vlek op pensioengebied	Overig onderzoek	2021 – 2022	8

¹ De evaluatie heeft betrekking op meerdere thema's en is daarom onder meerdere thema's opgenomen.

Thema 7: Gezond naar pensioen

Titel/onderwerp	Soort onderzoek	Looptijd	Begrotingsartikel(en)
Monitoring en evaluatie Maatwerkregeling duurzame inzetbaarheid en eerder uittreden	Monitoring en beleidsevaluatie	2021 – 2026	1
Monitoring Regeling Vervroegd uittreden (RVU)	Monitoring	2021 - n.t.b	8
Monitor AOW-leeftijdsvrhoging ¹	Monitoring	Jaarlijks	8

¹ De evaluatie heeft betrekking op meerdere thema's en is daarom onder meerdere thema's opgenomen.

Ondersteuning bij sociaal-economische kwetsbaarheid inclusief inkomensbescherming bij werkverlies / Werk voor iedereen: integratie en participatie

Thema 8: Armoede en schulden

Titel/onderwerp	Soort onderzoek	Looptijd	Begrotingsartikel(en)
Huishoudens in de rode cijfers: schuldenproblematiek in beeld sinds corona	Monitoring	2021	2
Evaluatie Intensivering armoede- en schuldenaanpak	Ex-post onderzoek	2022	2
Evaluatie Besluit breed moratorium Wet gemeentelijke schuldhulpverlening	Ex-post onderzoek	2021 – 2022	2

Thema 9: Bijstand en participatie

Titel/onderwerp	Soort onderzoek	Looptijd	Begrotingsartikel(en)
Analyse Bijverdienregeling onderstand Caribisch Nederland	Overig onderzoek	2021 – 2022	2
Brede baten-onderzoek van re-integratie	Onderzoeks-programma	2021 - n.t.b.	2
Kennistraject Sociaal domein: stapelingsmonitor & sociale impact corona	Monitoring & Ex-post onderzoek	2021 - n.t.b.	2 en 13
Meerjarige tekorten en overschotten Gebundelde uitkering (BUIG)	Ex-post onderzoek	2021 – 2022	2
Monitor Uitvoering uniforme loonwaardebepaling	Monitoring	2021 – 2022	2
Evaluatie Leerwerkloketten ¹	Evaluatie	2021 – 2022	2 en 11

¹ De evaluatie heeft betrekking op meerdere thema's en is daarom onder meerdere thema's opgenomen.

Thema 10: Arbeidsongeschiktheid voor werknemers

Titel/onderwerp	Soort onderzoek	Looptijd	Begrotingsartikel(en)
Syntheseonderzoek Arbeidsongeschiktheid voor werknemers	Periodieke rapportage	2023	3
Effectiviteit Werkhervatting Gedeeltelijk Arbeidsgeschikten (WGA)-dienstverlening ¹	Effectevaluatie	2019 – 2024	3 en 11
Onderzoek Instroomrisico vrouwen	Ex-post onderzoek	2021 – 2022	3
Onderzoek Effectiviteit hybride markt	Ex-post onderzoek	2022	3
Evaluatie Scholingsexperiment	Ex-post onderzoek	2023	3
Willen, kunnen en doen. Gedragsbeïnvloeding van mensen met een AG-uitkering	Ex-durante onderzoek	2021 – 2022	3, 4 en 6

¹ De evaluatie heeft betrekking op meerdere thema's en is daarom onder meerdere thema's opgenomen.

Thema 11: Jonggehandicapten

Titel/onderwerp	Soort onderzoek	Looptijd	Begrotingsartikel(en)
Syntheseonderzoek Jonggehandicapten	Periodieke rapportage	2023 – 2024	4
Effectiviteit Wajong-dienstverlening ¹	Effectevaluatie	2020 – 2022	4 en 11
Monitor Effect wetsvoorstel Wajong maatregelen	Monitoring	2021 – 2024	4
Evaluatie Pilot Generieke werkgeversvoorziening	Evaluatie	2022 en 2026	3 en 4

¹ De evaluatie heeft betrekking op meerdere thema's en is daarom onder meerdere thema's opgenomen.

Thema 12: Werkloosheid werknemers

Titel/onderwerp	Soort onderzoek	Looptijd	Begrotingsartikel(en)
Syntheseonderzoek Werkloosheid werknemers	Periodieke rapportage	2021 – 2022	5
Analyse Vereenvoudiging WW vanuit perspectieven burgers, uitvoering en werkgevers	Overig onderzoek	2022	5
Effectiviteit WW dienstverlening (activerende werking) ¹	Effectevaluatie	2022	5 en 11
Onderzoek Sollicitatieplicht	Overig onderzoek	2022	5

¹ De evaluatie heeft betrekking op meerdere thema's en is daarom onder meerdere thema's opgenomen.

Thema 13: Ziekte

Titel/onderwerp	Soort onderzoek	Looptijd	Begrotingsartikel(en)
Eigenrisicodragen Ziektewet	Ex-post onderzoek	2022	6

Thema 14: Inkomensondersteuning nabestaanden en wezen

Titel/onderwerp	Soort onderzoek	Looptijd	Begrotingsartikel(en)
De (financiële) positie van wezen	Verkenkend kwalitatief onderzoek	2021 – 2022	9

Thema 15: Integratie en maatschappelijke samenhang

Titel/onderwerp	Soort onderzoek	Looptijd	Begrotingsartikel(en)
Syntheseonderzoek Integratie	Periodieke rapportage	2023	13
Syntheseonderzoek Pilots Veranderopgave Inburgering (VOI)	Ex-ante evaluatie	2023	13
Jaarrapport Integratie	Monitoring	2022	13
Longitudinaal onderzoek Cohort statushouders	Monitoring	2020 – 2022	13
Brede studie Achterstand en evenredigheid	Evaluatie	2022	13
Derde evaluatie Kennisplatform Integratie & Samenleving (KIS)	Ex-ante evaluatie	2025	13
Evaluatie Projecten vergroten sociaal netwerk gesloten gemeenschappen	Evaluatie	2021 – 2022	13
Evaluatie Project rond ondersteuning geloofsverlaters	Evaluatie	2021 – 2022	13
Evaluatie Voorlichting recht op zelfbeschikking	Evaluatie	2021 – 2022	13
Monitoring Actieplan Ons voetbal is van iedereen	Monitoring	2020 – 2023	13
Evaluatie Decentrale Uitkeringen Samenleven en discriminatie	Proces- en effectevaluatie	2022	13
Evaluatie Fondsen op naam en ondersteuningsfunctie	Effectevaluatie	2022	13
Evaluatie Vervolgtraject preventieve aanpak anti-zwart racisme	Evaluatie	2023	13
Evaluatie United Nations (UN) Decade for people of African descent	Evaluatie	2023 – 2025	13
Evaluatie Decentrale Uitkeringen 7 Roma Pilots	Evaluatie	2022	13
Programma-evaluatie Pilots Verdere Integratie op de Arbeidsmarkt (VIA)	Evaluatie	2019 – 2021	13
Ontwikkelen monitor Verdere Integratie op de Arbeidsmarkt (VIA) en vervolgmetingen	Monitor	2021 – 2025	13
Leertraject en toolkit Evidence-based werken	Monitoring en Evaluatie	2021 – 2022	13
Evaluatie Expertise-unit Sociale Stabiliteit (ESS) en platform Jeugdpreventie Extremisme en Polarisatie (JEP)	Evaluatie	2022	13

Titel/onderwerp	Soort onderzoek	Looptijd	Begrotingsartikel(en)
Onderzoeksprogramma Weerbaarheidsagenda (diverse onderzoeken)	Evaluatie	2023	13
Monitor en (tussen)evaluatie Wet Inburgering (diverse onderzoeken)	Monitoring en Evaluatie	2021 – 2027	13

Verbinding met de buitenwereld en uitvoering

Thema 16: Uitvoering SUWI-stelsel (SUWI = Structuur Uitvoeringsorganisatie Werk en Inkomen)¹

Titel/onderwerp	Soort onderzoek	Looptijd	Begrotingsartikel(en)
Effectiviteit WW dienstverlening (activerende werking) ²	Effectevaluatie	2022	5 en 11
Effectiviteit Wajong-dienstverlening ²	Effectevaluatie	2020 – 2021	4 en 11
Effectiviteit WGA-dienstverlening ²	Effectevaluatie	2019 – 2024	3 en 11
Evaluatie Leerwerkloketten ²	Evaluatie	2021 – 2022	2 en 11
Evaluatie van het handhavinginstrumentarium (in de sociale zekerheid)	Evaluatie	2021	meerdere
Onderzoek Hardvochtige effecten van wet- en regelgeving op burgers	Ex-post onderzoek	2022	meerdere
Eindevaluatie Perspectief op werk	Evaluatie	2021	2 en 11
Evaluatie Regionale mobiliteitsteams	Monitoring en ex-durante evaluatie	2021 – 2023	5 en 11

1 De kabinetsreactie op de beleidsdoorlichting Uitvoering en evaluatie Wet SUWI is op 6 juli 2021 aan de Tweede Kamer verzonden (Kamerstukken II 2020/21, 30 982, nr. 62). Hierin is aangekondigd dat er de komende jaren wordt geïnvesteerd in een onderzoeksprogrammering die inzet op het versterken van het inzicht in het functioneren van het SUWI-stelsel. De aanbevelingen van de onderzoekers en de betrokken onafhankelijk deskundigen worden hierin meegenomen. Een deel van de aanbevelingen komt al aan de orde in de evaluaties die hier zijn opgenomen.

2 De evaluatie heeft betrekking op meerdere thema's en is daarom onder meerdere thema's opgenomen.

Coronasteunmaatregelen en invloed corona op eigen werk

Thema 17: Steun- en herstelbeleid corona

Titel/onderwerp	Soort onderzoek	Looptijd	Begrotingsartikel(en)
Evaluatie van de TOZO en NOW op doeltreffendheid en doelmatigheid	Evaluatie	2023	1 en 2
Macro-economische analyse Steunpakketten door CPB	Effectmeting	2021	meerdere
Evaluatie Regionale mobiliteitsteams	Monitoring en ex-durante evaluatie	2021 – 2023	5 en 11
Evaluatie NL leert door ¹	Evaluatie	2023	1
Kennistraject Sociale impact corona	Ex-post onderzoek	2021 - n.t.b.	2 en 13
Evaluatie van de tijdelijke subsidieregeling loonkosten en inkomensverlies Caribisch Nederland	Evaluatie	2023	1
Tegemoetkomingsregelingen kinderopvang	Evaluatie	2022	10

1 De evaluatie heeft betrekking op meerdere thema's en is daarom onder meerdere thema's opgenomen.

Voor een verdere onderbouwing van de strategische evaluatie agenda zie «Bijlage 5: Uitwerking Strategische Evaluatie Agenda»

2.5 Overzicht risicoregelingen

Het Ministerie van SZW verleent – indien zij of hun partner niet over voldoende financiële middelen beschikken – via DUO leningen aan migranten met de plicht tot inburgering. Het leenstelsel hanteert het draagkrachtbeginsel. Asielmigranten die met succes en tijdig hun inburgering afronden hoeven de lening niet terug te betalen.

Voor statushouders die onder het nieuwe stelsel (voorziene ingangsdatum 1 januari 2022) vallen, komt een inburgeringsaanbod van gemeenten in de plaats van de lening. De groep overige migranten zal ook in het nieuwe stelsel gebruik kunnen maken van een sociale lening.

Tabel 11 Overzicht verstrekte leningen (bedragen x € 1.000)

Art.	Omschrijving	Uitstaande lening	Looptijd lening
13 (Integratie en maatschappelijke samenhang)	Inburgering	246.742	Divers

Bron: DUO, administratie

2.6 Overzicht coronamaatregelen

2020 en 2021 zijn voor een belangrijk deel getekend door de coronacrisis. Het kabinet heeft diverse (nood)maatregelen genomen om de crisis het hoofd te bieden. Deze paragraaf geeft een overzicht van de corona gerelateerde maatregelen op de begroting van SZW. Een uitgebreid overzicht is te vinden op <https://www.rijksfinancien.nl/corona-visual>.

Tabel 12 Coronamaatregelen op de SZW-begroting (bedragen x € 1 mln)

Art	Omschrijving maatregel	2020	2021	2022	2023	2024	2025	2026	Vindplaats
1	Tijdelijke noodmaatregel overbrugging voor werkgelegenheid (NOW) ¹	13.184	9.458	3.550	727				Kamerstuk 35 420, nr. 8 Kamerstuk 35 420, nr. 38 Kamerstuk 35 420, nr. M Kamerstuk 35 420, nr. V Kamerstuk 35 420, nr. 217 Kamerstuk 35 420, nr. AW
1	Tijdelijke subsidieregeling loonkosten en inkomensverlies Caribisch Nederland	29	20						Kamerstuk 35 420, nr. 9 Kamerstuk 35 420, nr. 38 Kamerstuk 35 420, nr. M Kamerstuk 35 420, nr. V Kamerstuk 35 420, nr. 217 Kamerstuk 35 420, nr. AW
2	Tijdelijke overbruggingsregeling zelfstandig ondernemers (Tozo) ¹	3.200	1.124						Kamerstuk 35 420, nr. 8 Kamerstuk 35 420, nr. 38 Kamerstuk 35 420, nr. M Kamerstuk 35 420, nr. 217 Kamerstuk 35 420, nr. AW
1	Tijdelijke overbruggingsregeling voor flexibele arbeidskrachten (TOFA)	20							Kamerstuk 35 420, nr. 73
	Tegemoetkoming eigen bijdrage	296	293						Kamerstuk 35 420, nr. 22
	2 kinderopvang								Kamerstuk 31 322, nr. 425 Kamerstuk 31 322, nr. 432
96	Arbeidsbemiddeling Caribisch Nederland	0	1	1					Kamerstuk 35 420, nr. M Kamerstuk 35 420, nr. 134
99	Eilandelijk beleid CN ²		1						Kamerstuk 35420, nr. BE
1	NL leert door	14	119	53					Kamerstuk 35 420, nr. M Kamerstuk 35 420, nr. 134 Kamerstuk 35 420, nr. 228
5	Scholingsbudget WW	9	27						Kamerstuk 35 420, nr. M Kamerstuk 35 420, nr. 134 Kamerstuk 35 420, nr. 228
5, 11, 96, 99	Crisisdienstverlening (regionale mobiliteitsteams) ²	9	110	166	4	1			Kamerstuk 35 420, nr. M Kamerstuk 35 420, nr. 134 Kamerstuk 35 420, nr. 228 Kamerstuk 35420, nr. BE
PM	Werkgeversdienstverlening UWV	0	11						Kamerstuk 35 420, nr. M

Art Omschrijving maatregel	2020	2021	2022	2023	2024	2025	2026	Vindplaats
								Kamerstuk 35 420, nr. 134 Kamerstuk 35 420, nr. 228
96, 99 Aanpak jeugdwerkloosheid ²	0	0,5	34,5					Kamerstuk 35 420, nr. M Kamerstuk 35 420, nr. 134 Kamerstuk 35 420, nr. 228
99 Tegemoetkoming SW-bedrijven ²		35						Kamerstuk 35420, nr. BE
2 Waarborgfonds		6	6	6	6	6		Kamerstuk 35 420, nr. M Kamerstuk 35 420, nr. 134 Kamerstuk 35 420, nr. 228
2 Versnellen brede schuldenaanpak	1	5	3	2	1	0,1	0,1	Kamerstuk 35 420, nr. M Kamerstuk 35 420, nr. 134 Kamerstuk 35 420, nr. 228
Totaal	16.762	11.210	3.813	738	8	6,1	0,1	

1 Betreft enkel de verwachte uitgaven, niet de ontvangsten.

2 Betreft het deel van de uitgaven / reserveringen dat betrekking heeft op de SZW-begroting.

Toelichting op coronamaatregelen

Tijdelijke noodmaatregel overbrugging voor werkgelegenheid (NOW)

De Tijdelijke Noodmaatregel Overbrugging Werkbehoud (NOW) komt werkgevers tegemoet die door de coronacrisis met omzetverlies te maken hebben. Met de tegemoetkoming NOW kunnen werkgevers werknemers in dienst houden, waardoor banen behouden blijven. Werkgevers die te maken krijgen met minstens 20% omzetverlies kunnen aanspraak maken op de regeling. Werkgevers ontvangen een voorschot op basis van het verwachte omzetverlies. Achteraf vindt de subsidievaststelling plaats op basis van het daadwerkelijke omzetverlies. Ook wordt gekeken of werkgevers de loonsom op peil hebben gehouden.

Tijdelijke subsidieregeling loonkosten en inkomensverlies Caribisch Nederland

Het doel van deze regeling is het voorkomen van werkloosheid en het opvangen van inkomensverlies als gevolg van de acute vraaguitval die optreedt als gevolg van het coronavirus in Caribisch Nederland. Zowel werkgevers als zelfstandig ondernemers kunnen aanspraak maken op de regeling.

Tijdelijke overbruggingsregeling zelfstandig ondernemers (Tozo)

De Tijdelijke overbruggingsregeling zelfstandig ondernemers (Tozo) heeft als doel ondernemers te ondersteunen tijdens de coronacrisis. De regeling is voor zelfstandig ondernemers, waaronder zzp'ers. Ondersteuning kan worden aangevraagd in de vorm van een aanvullende uitkering voor levensonderhoud en/of een lening voor bedrijfskapitaal.

Tijdelijke overbruggingsregeling voor flexibele arbeidskrachten (TOFA)

De TOFA was bedoeld voor flexwerkers die minimaal de helft van hun inkomsten zijn kwijtgeraakt en die geen uitkering kunnen krijgen. Dit zijn bijvoorbeeld werknemers met een nul-urencontract, uitzendkrachten en studenten met een bijbaan.

Tegemoetkoming eigen bijdrage kinderopvang

Alle ouders die gebruik maken van kinderopvang en hun factuur tijdens de sluitingsperioden van de kinderopvang volledig door blijven betalen, ontvangen een tegemoetkoming in de eigen bijdrage. De tegemoetkoming geldt voor alle typen formele opvang en voor verschillende financieringsvormen. Namelijk voor ouders die Kinderopvangtoeslag ontvangen, ouders

die gebruik maken van een regeling gesubsidieerd door de gemeenten en personen die gebruik maken van kinderopvang zonder overheidsvergoeding.

Arbeidsbemiddeling Caribisch Nederland

Betreft extra inzet op arbeidsbemiddeling in Caribisch Nederland. Dit om te voorkomen dat als gevolg van de coronacrisis werkloos geworden lokale arbeidskrachten onnodig (lang) aan de kant blijven staan en een (steeds) grote(re) afstand tot de arbeidsmarkt krijgen.

Eilandelijk beleid Caribisch Nederland

De Tijdelijke subsidieregeling loonkosten en inkomstenverlies CN en de subsidieregeling Tegemoetkoming Vaste Lasten BES worden in het 4e kwartaal niet verlengd. Om de overgang naar een situatie zonder subsidie van Rijkswegge soepel te laten verlopen, continueert en verhoogt het kabinet de tijdelijke middelen voor aanvullend eilandelijk beleid via de vrije uitkering. De middelen worden gereserveerd op artikel 99 en bij de eerste mogelijkheid overgeboekt naar het BES-fonds. In een eerder stadium zijn meermaals middelen vrijgemaakt voor eilandelijk beleid. Omdat deze reeds zijn overgeboekt aan het BES-fonds, zijn deze niet zichtbaar in de tabel.

NL leert door

Deze maatregel bestaat uit het aanbieden van online scholing en ontwikkeladviezen en een ondersteunende campagne om de kansen van scholing onder de aandacht te brengen. Dit helpt mensen die door de crisis hun baan zijn verloren of dreigen te verliezen zich te (her)oriënteren op baankansen en daarvoor zo nodig (online) scholing te volgen.

Scholingsbudget WW

Het scholingsbudget WW kan door UWV worden gebruikt voor het inkopen van scholingstrajecten voor werklozen met een grote kans op langdurige werkloosheid. Deze tijdelijke regeling vervalt per 1 januari 2022.

Crisisdienstverlening (regionale mobiliteitsteams)

Een deel van de mensen die als gevolg van de coronacrisis hun baan verliezen of met werkloosheid worden bedreigd, is gebaat bij extra ondersteuning om snel en gericht de weg te vinden naar ander werk. Specifiek voor deze mensen is een nieuwe aanpak van aanvullende (crisis)dienstverlening ontwikkeld, waarin werkgeversorganisaties, vakbonden, gemeenten en UWV samenwerken in regionale mobiliteitsteams om mensen naar werk te begeleiden. Daarnaast is een tijdelijke impuls beschikbaar om mensen uit de doelgroep banenafpraak betrokken te houden bij de arbeidsmarkt en hun vaardigheden en competenties te behouden.

De middelen zijn verdeeld over de begroting van SZW, overgeboekt naar het Gemeentefonds inclusief afdracht aan het BTW-compensatiefonds en voor een klein deel naar OCW. Een deel van de middelen uit 2021 is doorgeschoven naar 2022, om zo beter aan te sluiten bij de startdata van de regionale mobiliteitsteams. In 2022 is daarnaast de € 75 miljoen beschikbaar gekomen die eerder op de aanvullende post bij Financiën stond.

Werkgeversdienstverlening UWV

Voor werkgeversdienstverlening bij het UWV is € 11 miljoen gereserveerd in 2021. Gemeenten en UWV zetten deze middelen in als aanvulling op hun reguliere werkgevers- en werkzoekendendienstverlening, ook in het kader van de regionale mobiliteitsteams.

Aanpak jeugdwerkloosheid

Jongeren die werkloos dreigen te worden of net zijn geworden en extra ondersteuning nodig hebben, kunnen een beroep doen op de dienstverlening van de regionale mobiliteitsteams. Naast deze generieke middelen krijgen scholen en gemeenten ook specifiek budget voor een integrale aanpak om kwetsbare schoolverlaters te laten doorleren of te ondersteunen naar werk. SZW en OCW ondersteunen de regio's in deze aanpak (reeks in de tabel is exclusief de OCW-middelen, middelen in het BTW-compensatiefonds en middelen in het Gemeentefonds). De middelen in 2021 zijn bedoeld voor de ondersteuning van de regio's en uitvoeringskosten, de middelen in 2022 zullen worden overgeheveld naar het Gemeentefonds.

Tegemoetkoming SW-bedrijven

Omdat SW-bedrijven geen aanspraak kunnen maken op NOW-steun, is besloten tot een tegemoetkoming aan gemeenten voor de loonkosten van SW-personeel. Voor de periode van 1 januari tot 1 juli 2021 is € 35 miljoen beschikbaar gesteld. Het bedrag wordt gereserveerd op artikel 99 en zal bij de eerste mogelijkheid worden toegevoegd aan de integratie-uitkering Participatie van het Gemeentefonds via een verhoging van de Rijksbijdrage Wsw in 2021. De tegemoetkoming in 2020 (€ 140 miljoen) is reeds overgeboekt naar het Gemeentefonds en is derhalve niet zichtbaar in de tabel.

Waarborgfonds

De motie Segers c.s. (Kamerstukken II 2020/21, [35 570, nr. 24](#)) verzoekt het kabinet om te komen tot een Waarborgfonds dat garant staat voor saneringskredieten. Het kabinet heeft hiervoor € 30 miljoen euro beschikbaar gesteld. Voor een periode van vijf jaar wordt er via een subsidie een bodemstorting van maximaal € 6 miljoen per jaar gedaan aan de Stichting Toegang Bemiddeling Beheer Gelden van de NVVK. Deze stichting zal het Waarborgfonds beheren. De eerste bodemstorting wordt gedaan in 2021.

Versnellen brede schuldenaanpak

Met de middelen voor de versnelling en intensivering worden initiatieven uitgevoerd die voortvloeien uit diverse rondetafelgesprekken die zijn gevoerd in het kader van de armoede- en schuldenaanpak. De reeks in de tabel betreft het kasritme, alle verplichtingen zijn inmiddels aangegaan.

3. Beleidsartikelen

3.1 Artikel 1 Arbeidsmarkt

A. Algemene doelstelling

De overheid draagt bij aan evenwichtige arbeidsverhoudingen en -voorwaarden door kaders te stellen en waar van toepassing toe te zien op de naleving daarvan. De overheid bevordert en stimuleert een inclusieve arbeidsmarkt en gezonde en veilige arbeidsomstandigheden.

De overheid bevordert het functioneren van de arbeidsmarkt door bescherming te bieden en de belangen van werknemers te waarborgen in evenwicht met de belangen van de onderneming. De overheid voorziet hierbij in een minimumniveau van arbeidsrechtelijke bescherming, onder andere ten aanzien van de arbeidsomstandigheden, arbeidsverhoudingen en arbeidsvoorwaarden, met inachtneming van de eigen verantwoordelijkheid van werkgevers en werknemers. Daarnaast draagt zij zorg voor een op de arbeidsmarkt toegesneden arbeidsmigratiebeleid.

De overheid vindt het belangrijk dat werknemers en zelfstandigen hun werk onder goede condities kunnen verrichten. Dit is ook van belang voor het vergroten van de arbeidsparticipatie en de arbeidsproductiviteit, het beperken van uitval door ziekte en arbeidsongeschiktheid, en het bevorderen van de duurzame inzetbaarheid van werknemers.

De overheid geeft invulling aan bovenstaand beleid door de vormgeving van een stelsel van wet- en regelgeving. Ook ziet de overheid toe op de naleving daarvan. Concreet gaat het daarbij om:

- gezond en veilig werken, waaronder de Arbeidsomstandighedenwet (Arbowet) en de Arbeidstijdenwet (ATW);
- arbeidsverhoudingen, waaronder de Wet op de collectieve arbeidsovereenkomst (cao), de Wet op het algemeen verbindend en het onverbindend verklaren van bepalingen van collectieve arbeidsovereenkomsten (avv) en de Wet op de ondernemingsraden (WOR);
- arbeidsrechtelijke bescherming, waaronder de Wet minimumloon en minimumvakantiebijslag (Wml), wet- en regelgeving met betrekking tot gelijke behandeling en de Wet allocatie arbeidskrachten door intermediairs (Waadi);
- toelating van arbeidsmigranten, waaronder de Wet arbeid vreemdelingen (Wav);
- de Wet arbeidsvoorwaarden gedetacheerde werknemers in de Europese Unie (WagwEU);
- maatregelen tegen schijnconstructies van werkgevers, waaronder de Wet aanpak schijnconstructies (Was);
- de Wet tegemoetkomingen loondomein (Wtl);
- de Wet arbeidsmarkt in balans (Wab).

Bij het realiseren van deze doelstelling is een belangrijke taak weggelegd voor sociale partners. Zij zijn verantwoordelijk voor het maken van onderlinge afspraken over arbeidsvoorwaarden en arbeidsverhoudingen en het bieden van veilige en gezonde werkomstandigheden. De overheid bevordert dat sociale partners hier vorm en uitvoering aan geven en voert hiertoe overleg met hen.

B. Rol en verantwoordelijkheid

De Minister **stimuleert** met financiële instrumenten het in dienst nemen van mensen met een kwetsbare positie op de arbeidsmarkt, initiatieven die bijdragen aan gezonde en veilige arbeidsomstandigheden en aan goede arbeidsverhoudingen en arbeidsvoorwaarden. De Minister **regisseert** met wet- en regelgeving het stelsel van minimumeisen. Hij is in deze rollen verantwoordelijk voor:

- de vormgeving, het onderhoud en de werking van dit stelsel;
- de vaststelling van de hoogte van het wettelijk minimumloon (Wml) en het maximumdagloon;
- het bevorderen van goede arbeidsverhoudingen, onder andere door het recht op onderhandeling door sociale partners te waarborgen en het in stand houden van een adequate overlegstructuur met de sociale partners;
- het bevorderen dat werkgevers en werknemers gezonde en veilige arbeidsomstandigheden en een goed werktijden- en verzuimbeleid realiseren;
- het bevorderen dat werkenden gezond en vitaal kunnen doorwerken tot de pensioengerechtigde leeftijd;
- het zorgdragen voor gelijke kansen voor en tijdens arbeidsdeelname;
- het stimuleren en faciliteren van postinitiële scholing ten behoeve van het optimaal functioneren van de arbeidsmarkt;
- de handhaving van de wet- en regelgeving door de Inspectie SZW.

De Minister van Financiën is primair verantwoordelijk voor de fiscale wet- en regelgeving. Wanneer fiscale instrumenten worden ingezet om doelstellingen in het kader van het arbeidsmarktbeleid te realiseren, is de Minister van SZW hiervoor medeverantwoordelijk.

C. Beleidswijzigingen

Arbeidsverhoudingen en arbeidsvoorwaarden

Implementatie nieuwe Europese regels voor grensoverschrijdende detachering in het wegvervoer

De Mobiliteitsrichtlijn is een onderdeel van het eerste EU-mobiliteitspakket voor de wegvervoersector. Andere onderdelen van dit pakket worden door het Ministerie van Infrastructuur en Water geïmplementeerd. De Mobiliteitsrichtlijn bevat regels voor het grensoverschrijdend detacheren van buitenlandse chauffeurs naar Nederland. Deze regels zijn aangepast aan de specifieke aard van de wegvervoersector. Dergelijke sectorspecifieke regels zijn nodig om een evenwicht te waarborgen tussen het verlenen van correcte arbeidsvoorwaarden en sociale bescherming voor bestuurders, het vrije verkeer van goederen, en de vrijheid van ondernemers om grensoverschrijdende diensten in de wegvervoersector te kunnen verlenen. Daarnaast zijn de administratieve voorschriften en controlemaatregelen geharmoniseerd binnen de Europese Unie om de administratieve lasten voor vervoersondernemingen te beperken. Deze regels moeten in 2022 in Nederlandse wet- en regelgeving zijn omgezet.

Herziening Wet arbeid vreemdelingen (Wav)

De Wet arbeid vreemdelingen wordt gewijzigd om de wet meer flexibel en toekomstbestendig te maken. De maximale duur waarvoor een tewerkstellingsvergunning verleend kan worden, wordt verlengd van één naar drie

jaar. Verder worden er wijzigingen doorgevoerd om de positie van werknemers te versterken. Er wordt ingezet op inwerkingtreding van de herziening op 1 januari 2022.

Betrokkenheid flexkrachten bij de medezeggenschap vergroten

Zoals reeds in 2020 is aangekondigd (Kamerstukken II 2019/20, [29 818, nr. 45](#) en Kamerstukken II 2020/21, [29 544, nr. 1028](#), p. 13) beoogt het kabinet via de Verzamelwet 2022 de Wet op de ondernemingsraden aan te passen om de betrokkenheid van flexkrachten bij de medezeggenschap te vergroten. Bij de beoogde maatregelen volgt het kabinet de betreffende adviezen van de Commissie Bevordering Medezeggenschap van de Sociaal-Economische Raad.

Om te beginnen worden de termijnen voor actief en passief kiesrecht verkort van respectievelijk 6 en 12 maanden naar 3 maanden. Ook de periode waarna uitzendkrachten zullen kwalificeren als in de onderneming werkzame personen en medezeggenschapsrechten gaan opbouwen in de onderneming van de inlener, zal worden verkort (van 24 naar 15 maanden). Dit betekent dat een uitzendkracht na 15 maanden medezeggenschapsrechten gaat opbouwen in de onderneming van de inlener en na 18 maanden actief en passief kiesrecht verwerft (15+3=18 maanden).

Richtlijn transparante en voorspelbare arbeidsvoorwaarden

Voor 1 augustus 2022 moet de Richtlijn transparante en voorspelbare arbeidsvoorwaarden zijn geïmplementeerd. De implementatie loopt op schema. Hiertoe wordt in 2021 een wetsvoorstel voorbereid dat naar verwachting in het najaar van 2021 aan de Tweede Kamer wordt voorgelegd. De Richtlijn heeft als algemeen doel transparantere en beter voorspelbare werkgelegenheid te bevorderen en tegelijkertijd te zorgen voor aanpassingsvermogen op de arbeidsmarkt en betere levens- en arbeidsomstandigheden.

Transitievergoeding MKB

Per 2021 hebben kleine werkgevers die hun onderneming stoppen vanwege pensionering of overlijden, onder voorwaarden, recht op compensatie van de transitievergoeding. De compensatiemogelijkheid bij bedrijfsbeëindiging vanwege ziekte van de werkgever treedt niet eerder in werking dan medio 2022.

Leven lang ontwikkelen

Stimulans arbeidsmarktpositie (STAP)

Er worden voorbereidingen getroffen door UWV en DUO voor de uitvoering van het STAP-budget. Het STAP-budget is een uitgavenregeling, ter vervanging van de fiscale aftrek scholingsuitgaven, waarmee het individu in staat wordt gesteld om scholing in te zetten voor de eigen ontwikkeling en duurzame inzetbaarheid. Naar verwachting gaat het STAP-budget van start per 1 maart 2022. In het kader van STAP wordt ook een regeling scholingsadviezen uitgewerkt (bekostigd uit de beschikbare middelen voor het STAP-budget).

Pensioenakkoord

Meerjarig investeringsprogramma Duurzame Inzetbaarheid (DI) / Leven Lang Ontwikkelen (LLO)

In 2020 is het meerjarige investeringsprogramma duurzame inzetbaarheid en leven lang ontwikkelen (MIP) opgezet. Met dit programma is structureel € 10 miljoen beschikbaar. In 2022 lopen de activiteiten van het MIP door, met als doel om bewustwording te creëren en kennis (door) te ontwikkelen. Naast communicatieactiviteiten en het verbinden van wetenschap en praktijk, opent eind 2021 een subsidieregeling om een maatschappelijke beweging te stimuleren waarin interventies, werkwijzen en methodieken op het gebied van DI en LLO vaker, beter en sneller worden toegepast. Dit door het (door)ontwikkelen van praktijk- en wetenschappelijke kennis en deze toepasbaar maken voor bedrijven, sectoren en organisaties. De beoordeling van aanvragen en subsidieverstrekking voor projecten zal naar verwachting in 2022 van start gaan.

D. Budgettaire gevolgen van beleid

Tabel 13 Budgettaire gevolgen van beleid artikel 1 (bedragen x € 1.000)							
Omschrijving	2020	2021	2022	2023	2024	2025	2026
Verplichtingen	14.053.826	10.308.877	4.885.364	1.807.979	897.290	852.463	803.707
Uitgaven	14.014.042	10.213.564	4.546.625	1.771.792	1.132.752	995.862	1.006.439
Inkomensoverdrachten							
Lage-inkomensvoordeel	528.567	388.356	374.109	373.509	372.807	0	0
Minimumjeugdloonvoordeel	63.325	19.479	18.767	18.767	18.767	0	0
Loonkostenvoordelen	150.823	128.659	128.457	130.534	132.820	514.967	523.209
Subsidies (regelingen)							
Overige subsidies algemeen	2.921	3.351	3.112	2.822	2.745	2.345	2.345
Duurzame inzetbaarheid en leven lang ontwikkelen	1.292	1.956	11.000	11.000	11.000	18.000	10.000
Stimuleringsregeling LLO in MKB	0	8.962	65.200	49.156	49.200	106.767	82.800
Stimulus Arbeidsmarktpositie	0	0	180.321	180.601	181.051	180.775	195.700
Tijdelijke Noodmaatregel Overbrugging Werkgelegenheid	13.183.600	9.458.102	3.550.019	726.713	0	0	0
Compensatie loonkosten en inkomstenverlies CN	28.735	20.200	0	0	0	0	0
Nederland leert door	14.400	118.682	52.600	0	0	0	0
TOFA	20.100	0	0	0	0	0	0
Maatwerkregeling Duurzame Inzetbaarheid en Eerder Uittreden	140	34.502	122.931	236.582	321.279	130.480	148.576
Opdrachten							
Opdrachten	14.384	25.497	30.863	33.312	34.287	33.732	34.363
Bekostiging							
Bekostiging	525	550	550	100	100	100	100
Bijdrage aan (andere) begrotingshoofdstukken							
Ministerie van VWS	100	378	56	56	56	56	706
Ministerie van EZK	0	0	3.874	3.874	3.874	3.874	3.874
Bijdrage aan agentschappen							
Agentschap RIVM	5.078	4.720	4.596	4.596	4.596	4.596	4.596
Agentschap CJIB	52	170	170	170	170	170	170
Ontvangsten	11.195	1.839.139	988.799	504.868	100.238	62.155	25.683
Ontvangsten							
Algemeen	1.252	975	1.110	1.180	1.180	1.180	1.180
Boeten	9.943	12.700	12.700	12.700	12.700	12.700	12.700
Terug ontvangsten NOW	0	1.825.464	974.989	490.988	86.358	48.275	11.803

Budgetflexibiliteit

De uitgaven op artikel 1 Arbeidsmarkt zijn voor 93,7% juridisch verplicht voor het jaar 2022. Per financieel instrument wordt de budgetflexibiliteit onderstaand toegelicht.

Inkomensoverdrachten

De inkomstenoverdrachten zijn gebaseerd op wet- en regelgeving en derhalve voor 100% juridisch verplicht. Het betreft de uitgaven aan de regelingen Lage-inkomensvoordeel (LIV), Loonkostenvoordelen (LKV's) en Minimumjeugdloonvoordeel (Jeugd-LIV).

Subsidies

De uitgaven van het subsidiebudget zijn voor 93% juridisch verplicht. Dat komt met name door de uitgaven aan de Tijdelijke Noodmaatregel Overbrugging voor Werkgelegenheid die 100% juridisch verplicht zijn. Ook de uitgaven aan de Stimuleringsregeling LLO in het MKB zijn 100% juridisch verplicht. De uitgaven aan de subsidieregelingen Nederland leert door en de Maatwerkregeling Duurzame Inzetbaarheid en Eerder Uittreden zijn voor het grootste deel juridisch verplicht. Daarnaast zijn de uitgaven bestemd voor onder meer het steunpakket sociaal en mentaal welzijn en leefstijl, de motie vitaal thuiswerken en voor de subsidies die worden verleend op het terrein van Eerlijk Werk.

Opdrachten

Het juridisch verplichte deel voor opdrachten bedraagt 54%. De middelen worden ingezet voor specifieke onderzoeken op het gebied van onder andere gezond en veilig werken en arbeidsverhoudingen en ten behoeve van de nadere uitwerking van het in oprichting zijnde Landelijke Expertisecentrum Causaliteit Stoffengerelateerde Beroepsziekten (LEC-SB) en de Tegemoetkomingsregeling voor slachtoffers met een ernstige beroepsziekte door blootstelling aan gevaarlijke stoffen die beide medio 2022 van start gaan. Tevens worden middelen ingezet ten behoeve van communicatiecampagnes als bijvoorbeeld arbeidsmarktdiscriminatie en leven lang ontwikkelen (LLO).

Bekostiging

Deze middelen dienen voor de bekostiging van de Commissie Klachtenbehandeling Aanstellingskeuringen (CKA) en voor Netspar en zijn 100% juridisch verplicht.

Bijdrage aan (andere) begrotingshoofdstukken

De bijdragen aan andere begrotingen zijn voor 100% juridisch verplicht. Dit betreft de jaarlijkse bijdrage aan onder meer de Gezondheidsraad en het College voor de toelating van gewasbeschermingsmiddelen en biociden (Ctgb).

Bijdrage aan agentschappen

De bijdragen aan agentschappen zijn voor 100% juridisch verplicht. Dit is de jaarlijkse kennisvraag aan het Rijksinstituut voor Volksgezondheid en Milieu (RIVM) en de bijdrage aan het Centraal Justitieel Incassobureau (CJIB).

Budgettaire gevolgen van beleid premiegefinancierd

Tabel 14 Premiegefinancierde uitgaven en ontvangsten artikel 1 (bedragen x € 1.000)							
Omschrijving	2020	2021	2022	2023	2024	2025	2026
Verplichtingen	1.014.824	760.921	457.106	471.726	487.333	503.999	521.343
Uitgaven	1.014.824	760.921	457.106	471.726	487.333	503.999	521.343
Inkomensoverdrachten							
Transitievergoeding na 2 jaar ziekte	1.014.824	744.921	413.429	419.181	425.013	430.926	436.923
Compensatieregeling Transitievergoeding MKB	0	16.000	35.000	35.000	35.000	35.000	35.000
Transitievergoeding na 2 jaar ziekte nominaal	0	0	8.000	16.193	25.241	35.213	45.755
Compensatieregeling Transitievergoeding MKB nominaal	0	0	677	1.352	2.079	2.860	3.665
Ontvangsten	0	0	0	0	0	0	0

E. Toelichting op de financiële instrumenten

Inkomensoverdrachten

De inkomensoverdrachten in dit artikel vallen onder de Wet tegemoetkomingen loondomein (Wtl). Onder de Wtl vallen het Lage-inkomensvoordeel, het Minimumjeugdloonvoordeel en de Loonkostenvoordelen. Alle regelingen zijn tegemoetkomingen in de loonkosten aan werkgevers voor het in dienst nemen van specifieke doelgroepen. De tegemoetkomingen worden na afloop van het kalenderjaar uitbetaald. Werkgevers krijgen bijvoorbeeld in 2022 de tegemoetkoming uitbetaald voor werknemers die in 2021 in dienst zijn. De Wtl-tegemoetkomingen gelden niet voor werknemers boven de AOW-gerechtigde leeftijd.

Lage-inkomensvoordeel

Het Lage-inkomensvoordeel (LIV) bestaat sinds 2017. Het LIV is een tegemoetkoming in de loonkosten aan werkgevers met als doel banen te creëren en te behouden voor werknemers aan de basis van de arbeidsmarkt. Met ingang van 2021 is de tegemoetkoming voor werkgevers per werknemer met een uurloon tussen de 100 en 125% van het minimumloon € 0,49 per uur en maximaal € 960 per kalenderjaar. Omdat het LIV bedoeld is om substantiële banen te creëren, behoren werknemers alleen tot de LIV-doelgroep als zij minimaal 1.248 uur per jaar gewerkt hebben.

Budgettaire ontwikkelingen

De begrote uitgaven aan het LIV dalen vanaf 2021 omdat met ingang van 2020 (uitbetaling in 2021) het hoge tarief van het LIV is gehalveerd van maximaal € 2.000 naar maximaal € 1.000 per jaar en vanaf 2022 het LIV verder is verlaagd vanwege de taakstelling ter dekking van het temporiseren van de AOW-leeftijd. Deze taakstelling is ingevuld door de hoogte van de tegemoetkoming per 2021 (uitbetaling in 2022) te verlagen van € 0,51 naar € 0,49 per uur.

Werkgevers hebben daarnaast in overleg met het kabinet onderzocht of voor het geheel aan instrumenten in de Wet tegemoetkomingen loondomein tot een effectievere invulling gekomen kan worden. Uitkomst is dat de middelen voor het LIV per 2025 worden ingezet voor jongeren met een (potentieel) kwetsbare positie op de arbeidsmarkt en voor het structureel maken van de LKV banenafpraak. Hierdoor zijn er structureel

geen uitgaven meer aan het LIV. Conform de afspraak met de werkgevers wordt tot die tijd het huidige LIV uitgekeerd. De overige Loonkostenvoordelen wijzigen niet. Door de LIV-gelden te richten op de twee specifiek genoemde groepen wordt de effectiviteit en gerichtheid vergroot. In de brief van 6 juli 2020 (Kamerstukken II 2019/20, [34 304, nr. 15](#)) is de Tweede Kamer geïnformeerd over de hoofdlijnen van een effectievere Wtl.

Minimumjeugdloonvoordeel

Het minimumjeugdloonvoordeel (Jeugd-LIV) bestaat sinds 2018. Het is geïntroduceerd ter compensatie van de verhoging van het minimumjeugdloon per 1 juli 2017 en per 1 juli 2019. Het Jeugd-LIV compenseert werkgevers tijdelijk voor deze loonkostenstijgingen.

Budgettaire ontwikkelingen

De uitgaven aan het Jeugd-LIV dalen vanaf 2021. Het Jeugd-LIV is met ingang van 2020 (uitbetaling 2021) gehalveerd en wordt met ingang van 2024 (uitbetaling 2025) afgeschaft ter dekking van de temporisering van de verhoging van de AOW-leeftijd. Door de verlaging en afschaffing van het jeugd-LIV ontvangen werkgevers voor werknemers van 18 tot 21 jaar respectievelijk vanaf 2020 een lagere bijdrage en vanaf 2024 geen bijdrage meer voor de hogere loonkosten door de verhoging van het minimumjeugdloon per 2017 en 2019. Daarnaast dalen de uitgaven door de verlaging van de leeftijd die recht geeft op het reguliere minimumloon per 1 juli 2019, waardoor jongeren van 21 of jaar ouder niet meer in het Jeugd-LIV vallen.

Loonkostenvoordelen

De Loonkostenvoordelen (LKV's) bestaan sinds 2018. Er zijn vier typen LKV: LKV Ouderen, LKV Arbeidsgehandicapten, LKV Herplaatsen Arbeidsgehandicapten en LKV Doelgroep Banenafspraken en scholingsbelemmerden. De LKV's zijn tegemoetkomingen in de loonkosten voor werkgevers met als doel werkgevers te stimuleren om specifieke groepen met een kwetsbare positie op de arbeidsmarkt in dienst te nemen.

LKV Ouderen, LKV Arbeidsgehandicapten en LKV Herplaatsen Arbeidsgehandicapten

- Als een werkgever een uitkeringsgerechtigde aanneemt van 56 jaar of ouder, geeft dat recht op het LKV Ouderen.
- Als een werkgever een werknemer aanneemt met een WIA-uitkering, geeft dat recht op het LKV Arbeidsgehandicapten. Werknemers vallen onder voorwaarden ook onder deze LKV-doelgroep als zij na afloop van de WIA-wachttijd minder dan 35% arbeidsongeschikt zijn, of als zij een WAO- of WAZ-uitkering hebben.
- Als een werknemer met een WIA-uitkering de werkzaamheden bij zijn huidige werkgever hervat, geeft dat recht op het LKV Herplaatsen Arbeidsgehandicapten. Werknemers vallen onder voorwaarden ook onder deze doelgroep als zij een WAO-uitkering hebben en de werkzaamheden bij de oude werkgever hervatten.

De tegemoetkoming voor het LKV Ouderen, het LKV Arbeidsgehandicapten en het LKV Herplaatsing Arbeidsgehandicapten is € 3,05 per uur en maximaal € 6.000 per jaar. De maximale duur van deze tegemoetkomingen is 3 jaar minus de eventuele tijd dat de werkgever voor de betreffende werknemer een premiekorting ontving. Uitzondering hierop is de LKV Herplaatsen Arbeidsgehandicapten, die voor maximaal een jaar wordt toegekend.

LKV Banenafpraak en scholingsbelemmerden

Als een werkgever een werknemer uit de doelgroep Banenafpraak in dienst neemt, is er recht op het LKV Banenafpraak en scholingsbelemmerden. Dit betreft bijvoorbeeld mensen die onder de Participatiewet vallen en geen wettelijk minimumloon kunnen verdienen, mensen die op een reguliere werkplek werken met een Wsw-indicatie en Wajongers met arbeidsvermogen. Hetzelfde geldt voor zogenoemde scholingsbelemmerden, die de afgelopen 5 jaar door ziekte of gebrek belemmering hebben ondervonden bij het volgen van onderwijs. De tegemoetkoming is € 1,01 per uur en maximaal € 2.000 per jaar.

Om de duurzaamheid van de banen voor mensen uit de doelgroep banenafpraak te vergroten, worden twee wijzigingen beoogd in het LKV banenafpraak. Het LKV banenafpraak wordt structureel beschikbaar in plaats van maximaal drie jaar na in dienst treden. Daarnaast kunnen werkgevers het LKV banenafpraak toepassen voor alle werknemers die ze in dienst hebben en niet alleen voor de werknemers die onlangs in dienst zijn getreden. Ook wordt de doelgroepverklaring afgeschaft. Deze maatregelen vergen wetswijziging en zijn beoogd per 2024.

Budgettaire ontwikkelingen

Het LKV is per januari 2018 ingevoerd. Naar verwachting stijgen de uitgaven aan het LKV door de groeiende doelgroep van het LKV Banenafpraak. Daarnaast zijn er vanaf 2025 middelen gereserveerd voor het structureel beschikbaar maken van het LKV Banenafpraak voor iedereen uit de doelgroep en voor de invoering van het LKV Jongeren.

Transitievergoeding na 2 jaar ziekte

Vanaf 1 april 2020 worden werkgevers gecompenseerd voor de transitievergoeding die zij moeten betalen bij ontslag van een twee jaar zieke werknemer. De regeling wordt met terugwerkende kracht ingevoerd. Voor 1 oktober 2020 dienden aanvragen voor compensatie van vergoedingen betaald tussen 1 juli 2015 en 31 maart 2020 te zijn ingediend. De compensatie is afhankelijk van de hoogte van de betaalde transitievergoeding.

Budgettaire ontwikkelingen

In 2020 en 2021 vindt de compensatie van transitievergoeding voor de periode 1 juli 2015 tot en met 31 maart 2020 plaats. Daarom zijn de uitgaven in deze jaren hoger dan vanaf 2022 het geval is.

Compensatieregeling Transitievergoeding MKB

In 2021 is de compensatieregeling Transitievergoeding MKB bij bedrijfsbeëindiging vanwege pensionering of overlijden in werking getreden. De compensatiemogelijkheid bij bedrijfsbeëindiging vanwege ziekte van de werkgever treedt niet eerder in werking dan medio 2022. De compensatie is afhankelijk van de hoogte van de betaalde transitievergoeding.

Budgettaire ontwikkelingen

Vanwege ingroei en omdat het onderdeel wegens ziekte nog niet in werking treedt, liggen de uitgaven in 2021 lager dan in latere jaren. Over de jaren is een gelijk structureel gebruik verondersteld.

Subsidies

Overige subsidies algemeen

Dit betreft verschillende subsidies op het beleidsterrein van arbeidsverhoudingen en gezond en veilig werken. Onder andere wordt subsidie verleend aan de SER ten behoeve van het programma Diversiteit in bedrijf, aan stichting De letselschade Raad en aan de Long Alliantie Nederland ter preventie van werkgerelateerde longziekten.

Duurzame inzetbaarheid en leven lang ontwikkelen

De subsidie voor duurzame inzetbaarheid (DI) en leven lang ontwikkelen (LLO) heeft betrekking op het meerjarige investeringsprogramma DI en LLO (€ 10 miljoen per jaar), dat is voortgekomen uit het pensioenakkoord. De afwijking van de € 10 miljoen vanaf 2021 is een saldo van een kasschuif van € 4 miljoen van 2020 naar de vier opvolgende jaren en middelen die zijn overgeboekt naar artikel 96 ter dekking van de personele kosten voor dit programma. Tot slot vindt een kasschuif plaats van € 8 miljoen van 2021 naar 2025 in verband met de subsidieregeling die in 2021 wordt gepubliceerd. Deze subsidieregeling heeft als doel het stimuleren van een maatschappelijke beweging waarin interventies, werkwijzen en methodieken op het gebied van DI en LLO vaker, beter en sneller worden toegepast.

Stimuleringsregeling LLO in MKB

In 2020 is de Stimuleringsregeling leven lang ontwikkelen voor mkb-bedrijven (SLIM) en specifiek voor drie sectoren (landbouw, horeca en recreatie) gestart. Omdat de subsidie achteraf wordt uitgekeerd was in 2021 als eerste jaar het volledige budget beschikbaar; activiteiten vonden al wel in 2020 plaats. Vanwege de doorlooptijd voor de financiële afwikkeling en omdat veel projectperiodes zijn gewijzigd vanwege onder andere de landelijke coronamaatregelen, wordt in 2021 naar verwachting circa € 9 miljoen uitbetaald aan subsidies en vinden de overige betalingen voor de nu lopende projecten volgend jaar plaats. Een gedeelte van de middelen (jaarlijks € 11 miljoen voor een periode van vijf jaar) is overgeboekt naar het Ministerie van OCW om toe te voegen aan de bestaande subsidieregeling praktijkleren. Werkgevers in de betreffende drie sectoren krijgen extra subsidie voor het aanbieden van bbl-leerplekken.

Stimulans arbeidsmarktpositie

Vanaf 2022 zijn er middelen beschikbaar voor de subsidieregeling STimulering ArbeidsmarktPositie (STAP). Deze regeling vervangt de fiscale regeling voor de aftrek van scholing. In de jaren tot en met 2025 is het budget lager. Dit komt doordat eerder middelen naar voren zijn geschoven ten behoeve van het actieprogramma LLO en voor de implementatiekosten van STAP die onder andere UWV in 2020 en 2021 maakt.

Tijdelijke noodmaatregel overbrugging voor werkgelegenheid (NOW)

De NOW bestaat uit zes tranches die lopen van 1 maart 2020 tot 1 oktober 2021. De regeling is bedoeld om werkgevers die te maken hebben met omzetverlies van tenminste 20% ten tijde van de coronacrisis tegemoet te komen in de loonkosten, zodat zij zoveel mogelijk werknemers in dienst kunnen houden en salarissen kunnen doorbetalen. Werkgevers kunnen gedurende deze periode een voorschot ontvangen van 80% van hun subsidieaanvraag. De subsidie wordt achteraf definitief vastgesteld, waaruit een nabetaling of (gedeeltelijke) terugvordering volgt.

Budgettaire ontwikkelingen

De NOW bestaat uit zes tranches die in 2020 en 2021 zijn opengesteld. Door de bevoorschottingsystematiek vinden ook uitgaven in 2022 en latere jaren plaats. Dat komt omdat bij de definitieve vaststelling van de subsidies nabetalingen plaatsvinden aan de werkgevers. In 2022 wordt naar verwachting € 3,6 miljard uitgekeerd aan werkgevers.

Compensatie loonkosten en inkomstenverlies Caribisch Nederland

De tijdelijke subsidieregeling loonkosten en inkomensverlies Caribisch Nederland voorziet in een subsidie voor loonkosten en inkomensverlies in verband met buitengewone omstandigheden samenhangend met het coronavirus. De subsidie is van toepassing tot en met 12 oktober 2021. Hierdoor zijn er geen middelen gereserveerd vanaf 2022.

NL leert door

Het NL leert door programma is opgezet in het kader van crisis- en herstelmaatregelen waar door middel van leren en ontwikkelen wordt ingezet op het behoud van werk of de overgang naar nieuw werk voor mensen die als gevolg van de coronacrisis in de problemen zijn gekomen. Het programma bestaat uit drie subsidieregelingen: NL leert door met inzet van ontwikkeladvies, NL leert door met inzet van scholing en NL leert door met inzet van sectoraal maatwerk. In 2022 staat budget gereserveerd voor de afronding van de tijdvakken van de regeling NL leert door met inzet van scholing (€ 25,6 miljoen) en voor de regeling NL leert door met inzet van sectoraal maatwerk (€ 27 miljoen).

Maatwerkregeling Duurzame Inzetbaarheid en Eerder Uittreden

Een van de maatregelen uit het pensioenakkoord betreft een tijdelijke subsidieregeling die ziet op het faciliteren van sectorale maatwerkafspraken rondom duurzame inzetbaarheid, langer doorwerken en eerder uittreden. Sociale partners in sectoren kunnen in gezamenlijk overleg subsidieaanvragen indienen met als doel het duurzaam inzetbaar houden van werkkenden, het faciliteren van langer doorwerken en het wegnemen van knelpunten bij het realiseren van regelingen die tijdelijk vrijgesteld zijn van RVU-heffing (na inwerkingtreding van de betreffende wetgeving vanaf 1 januari 2021). Daarnaast kan subsidie aangevraagd worden om faciliteiten voor werkkenden te introduceren om inzicht te krijgen in de effecten op het inkomen en pensioenuitkering bij het gebruik maken van diverse regelingen.

Budgettaire ontwikkelingen

De Maatwerkregeling Duurzame Inzetbaarheid en Eerder Uittreden is in 2021 in werking getreden. Het eerste tijdvak voor het indienen van sectorale activiteitenplannen stond open van 1 juni tot en met 30 juli. Komende jaren volgen nog ten minste drie tijdvakken. Uitbetaling van subsidie vindt gefaseerd plaats in de jaren na subsidietoekenning. Hierdoor is het totale budget van € 1 miljard uitgesmeerd over de jaren 2021 tot en met 2026.

Opdrachten

Dit budget wordt divers ingezet voor het stimuleren van gezond en veilig werken en evenwichtige arbeidsverhoudingen. Daarnaast zijn er middelen gereserveerd voor onderzoek en voorlichtingscampagnes.

Bekostiging

Het bedrag voor bekostiging betreft de jaarlijkse bijdrage aan de SER Commissie Klachtenbehandeling Aanstellingskeuringen en de bijdrage aan Netspar.

Bijdrage aan (andere) begrotingshoofdstukken

Dit betreft de jaarlijkse bijdrage aan onder meer de Gezondheidsraad en het College voor de toelating van gewasbeschermingsmiddelen en biociden (Ctgb).

Bijdrage aan agentschappen

Ten behoeve van de jaarlijkse kennisvraag aan het Rijksinstituut voor Volksgezondheid en Milieu (RIVM) is ruim € 4 miljoen gereserveerd. Voor de uitvoeringskosten voor het innen van de bestuurlijke boetes opgelegd door de Inspectie SZW is structureel € 0,2 miljoen geraamd ten behoeve van het Centraal Justitieel Incassobureau (CJIB).

Ontvangsten

De algemene ontvangsten betreffen ontvangsten uit eigen bijdragen van medewerkers van de Inspectie SZW ten behoeve van een andere dienstauto dan het standaardaanbod.

De boeteontvangsten betreffen ontvangsten uit boetes opgelegd door de Inspectie SZW. De raming van de boeteontvangsten is met onzekerheid omgeven. Boeteontvangsten hangen onder andere af van het aantal bedrijven dat wordt bezocht, op welke punten wordt geïnspecteerd en wat bij deze inspecties wordt geconstateerd. Boeteontvangsten zijn niet taakstellend voor de Inspectie SZW. Zij stuurt niet op het behalen van de geraamde boeteontvangsten. De Inspectie SZW stuurt uiteraard wel op het innen van de opgelegde boetes.

Terugontvangsten NOW

Vanwege de bevoorschottingssystematiek moet een deel van de bedrijven (een gedeelte van) de NOW-subsidie terugbetalen aan UWV. Dat doet zich bijvoorbeeld voor als het omzetverlies lager is uitgevallen dan verwacht of als bedrijven minder personeel in dienst hebben gehouden. Ook komt het voor dat werkgevers het volledige voorschot moeten terugbetalen, bijvoorbeeld als blijkt dat zij minder dan 20% omzetverlies hebben gerealiseerd en hierdoor niet meer in aanmerking komen voor de NOW. In 2022 vloeit naar verwachting € 1,0 miljard terug.

Extracomptabele fiscale regelingen

Naast de in dit begrotingsartikel genoemde instrumenten, zijn er fiscale regelingen die betrekking hebben op dit beleidsterrein. De Minister van Financiën is hoofdverantwoordelijk voor de wetgeving en uitvoering van deze regelingen en voor de budgettaire middelen. In onderstaande tabel is ter informatie het budgettaire belang van deze regelingen vermeld. De cijfers zijn ontleend aan de corresponderende bijlage 'Fiscale regelingen' in de Miljoenennota. Naast de fiscale regelingen die in onderstaande tabel zijn opgenomen, heeft ook de Levensloopverlofkorting betrekking op dit beleidsartikel. Voor een beschrijving van de regelingen, de doelstelling, de ramingsgrond, een verwijzing naar de laatst uitgevoerde evaluatie en het beoogde jaar van afronding van de volgende evaluatie, wordt verwezen naar de bijlage bij de Miljoenennota 'Toelichting op de fiscale regelingen'.

Tabel 15 Fiscale regelingen 2020-2022, budgettair belang op transactiebasis in lopende prijzen (x € miljoen)

	2020	2021	2022
Arbeidskorting	21.817	24.519	25.030
Inkomensafhankelijke combinatiekorting	1.735	1.648	1.580
BTW Verlaagd tarief arbeidsintensieve diensten	828	886	966

Kerncijfers

Arbeidsmarkt

De uitgangspositie op de arbeidsmarkt vóór de coronacrisis was erg gunstig; historisch positieve waarden voor het aantal werkenden en werklozen. Door de coronacrisis is dit verslechterd, toch is het effect van de crisis maar beperkt in de cijfers terug te zien (tabel 16). De Nederlandse economie heeft zich, ondersteund door de uitgebreide steun- en herstellpakketten, veerkrachtig getoond. Wel vallen de klappen bij specifieke groepen. Zo is het aantal werkende laagopgeleiden relatief veel afgenomen (tabel 17). Hetzelfde geldt voor jongeren, mensen met een migratieachtergrond en mensen met een arbeidsbeperking. Deze groepen werken vaker op basis van onzekere contracten of werken in de sectoren die hard geraakt zijn. Het zijn ook veelal groepen die vóór de coronacrisis een kwetsbare positie op de arbeidsmarkt hadden.

Het aantal werkenden in 2020 is zo goed als gelijk gebleven vergeleken met 2019. Het aantal werklozen en mensen die niet actief zijn op de arbeidsmarkt (niet-beroepsbevolking) is wel toegenomen. In totaal waren er 357 duizend mensen werkloos en 3,8 miljoen mensen behoorden tot de niet-beroepsbevolking. Dat betekent dat meer mensen in 2020 geen werk hadden of zich hebben teruggetrokken van de arbeidsmarkt dan in 2019. Het werkloosheidspercentage lag in 2020 op hetzelfde niveau als in 2018 (3,8%), maar is voor jongeren van 15 tot 25 jaar het sterkst toegenomen.

Tabel 16 Kerncijfers arbeidsmarkt

	Realisatie 2018	Realisatie 2019	Realisatie 2020
Beroepsbevolking (x 1.000)	9.125	9.267	9.308
Niet-beroepsbevolking (x 1.000)	3.812	3.749	3.786
Werkzame beroepsbevolking (x 1.000)	8.774	8.953	8.951
Werkloze beroepsbevolking (x 1.000)	350	314	357
Werkloosheidspercentage	3,8	3,4	3,8
15 tot 25 jaar (jeugdwerkloosheid)	7,2	6,7	9,1
25 tot 45 jaar	2,8	2,8	3,3
45 tot 75 jaar	3,6	2,7	2,4

Bron: CBS, Statline. De kerncijfers in de tabel betreffen de leeftijdsgroep 15 tot 75 jaar.

De werkzame beroepsbevolking kan worden uitgesplitst in vaste en flexibele arbeidsrelaties en zelfstandigen. Het aandeel flexibele contracten is in 2020 afgenomen voor alle opleidingsniveaus (tabel 17). Het is onduidelijk in hoeverre dit het effect is van de coronacrisis, de Wet arbeidsmarkt in balans of andere oorzaken heeft. Om dit beter in beeld te brengen wordt er een algehele evaluatie van de Wet arbeidsmarkt in balans opgezet die in 2025 aan de Tweede Kamer zal worden aangeboden. Verder steeg het aantal mensen met een vast contract en het aantal zelfstandigen (tabel 17), vooral bij een midden- en hoog opleidingsniveau.

Tabel 17 Kerncijfers werkzame beroepsbevolking: aandeel contractvorm naar opleidingsniveau

		flexibele arbeidsre-			totaal
		vaste arbeidsrelatie	latie	zelfstandigen	
Laag (x 1.000)	2018	917	627	239	1.783
	2019	923	630	239	1.792
	2020	896	531	228	1.655
Midden (x 1.000)	2018	2.173	808	562	3.543
	2019	2.248	784	548	3.580
	2020	2.254	695	567	3.517
Hoog (x 1.000)	2018	2.202	511	628	3.341
	2019	2.315	481	663	3.459
	2020	2.485	466	709	3.660
Totaal (x 1.000) ¹	2018	5.292	1.946	1.429	8.667
	2019	5.486	1.895	1.450	8.831
	2020	5.635	1.692	1.504	8.832

1 Deze totaalstelling is exclusief het aantal werknemers waarvan het opleidingsniveau onbekend is.

Bron: CBS, Statline.

Gezond en veilig werken

Het ziekteverzuim is licht gestegen (van 4,4 naar 4,7). Het aantal incidenten met gevaarlijke stoffen is in 2020 gedaald (van 3 naar 0). Er zijn in 2020 geen incidenten met gevaarlijke stoffen gemeld.

Tabel 18 Kerncijfers gezond en veilig werken

	Realisatie 2018	Realisatie 2019	Realisatie 2020
Werknemers met een arbeidsongeval met ten minste een dag verzuim (%) ¹	1,5	1,5	1,2
Zelfstandigen met een arbeidsongeval met ten minste een dag verzuim (%) ²	1,3	–	1,1
Ziekteverzuim (%) ³	4,3	4,4	4,7
Aantal incidenten met grote hoeveelheden gevaarlijke stoffen ⁴	1	3	0
Naleving zorgplicht Arbowet (%) ⁵	81,4	81,9	–
Werknemers met een volgens henzelf door een arts vastgestelde beroepsziekte (%) ⁶	3,8	–	3,2
Zelfstandigen met een volgens henzelf door een arts vastgestelde beroepsziekte (%) ²	1,8	–	1,8

1 CBS/TNO, Nationale Enquête Arbeidsomstandigheden.

2 CBS/TNO, Zelfstandigen Enquête Arbeid. Deze enquête wordt tweejaarlijks uitgevoerd.

3 CBS, kwartaalenquête ziekteverzuim.

4 Inspectie SZW, administratie.

5 Inspectie SZW, monitor Arbo in bedrijf en administratie. Waar voorheen twee opeenvolgende verslagjaren werden gecombineerd in één tweejaarlijkse publicatie, wordt met ingang van 2019 twee oneven jaren gecombineerd in één publicatie. De volgende publicatie vindt plaats in 2022 over de verslagjaren 2019 en 2021.

6 CBS/TNO, Nationale Enquête Arbeidsomstandigheden. In deze enquête wordt tweejaarlijks gevraagd naar beroepsziekten.

Arbeidsverhoudingen en -voorwaarden

De ontwikkeling van het aantal werknemers dat onder een cao valt hangt samen met het aantal bij SZW aangemelde cao's in het betreffende onderzoeksjaar. Dit is afhankelijk van de looptijd van cao's en kan per jaar verschillen, evenals het aantal werknemers dat onder de aangemelde, lopende cao's valt.

Tussen 2019 en 2020 was er sprake van een afname van het aantal afgegeven tewerkstellingsvergunningen en positieve adviezen voor een gecombineerde vergunning voor verblijf en arbeid. Vanwege de coronamaatregelen en de inreisbeperkingen zijn er minder tewerkstellingsvergunningen en gecombineerde vergunningen aangevraagd/verleend.

Tabel 19 Kerncijfers arbeidsverhoudingen en -voorwaarden

	Realisatie 2018	Realisatie 2019	Realisatie 2020
Aantal werknemers onder cao (x 1.000, ultimo) ¹	5.615	5.654	5.764
bij direct aan bedrijfstak- en ondernemingscao's gebonden werkgevers	4.790	4.813	4.873
bij door algemeen verbindendverklaring gebonden werkgevers	825	841	891
Aantal verleende tewerkstellingsvergunningen (x 1.000, ultimo) ²	10,1	13,3	9,2

1 SZW, administratie.

2 UWV, jaarverslag. Het gaat hierbij om verleende tewerkstellingsvergunningen en positieve adviezen t.a.v. een gecombineerde vergunning voor verblijf en arbeid.

Handhaving

De Inspectie SZW - die haar naam per 1 januari 2022 zal wijzigen in Nederlandse Arbeidsinspectie - is de toezichthouder en opsporingsinstantie op het terrein van het Ministerie van SZW. Met haar toezicht draagt zij bij aan gezond, veilig en eerlijk werk en bestaanszekerheid voor iedereen. Ook werkt de Inspectie SZW op het gebied van pgb- en declaratiefraude als opsporingsorganisatie voor het Ministerie van VWS. Net als de strafrechtelijke opsporing op het terrein van SZW vinden deze onderzoeken plaats onder gezag van het Openbaar Ministerie.

Het kabinet Rutte III heeft in 2018 structureel extra middelen vrijgemaakt voor de handhavingsketen van de Inspectie SZW (oplopend tot € 50 miljoen in 2022). Eind 2018 is dat bedrag aangevuld met een extra € 0,5 miljoen voor de aanpak van arbeids(markt)discriminatie bij werving en selectie (Kamerstukken II, 2018/19, [29 544, nr. 846](#)). Het regeerakkoord bevestigt hiermee het belang van handhaving als een randvoorwaarde voor een werkende arbeidsmarkt en een functionerend stelsel van sociale zekerheid. In de SZW Begroting 2018 en 2019 en in diverse Kamerbrieven zijn de met deze extra middelen te behalen doelen verwoord (Kamerstukken II 2017/18, [34 775 XV, nr. 1](#), Kamerstukken II 2017/18, [34 775 XV, nr. 74](#), Kamerstukken II 2018/19, [35 000 XV, nr. 1](#), Kamerstukken II 2018/19, [29 544, nr. 846](#)). De Inspectie SZW stuurt met de kengetallen «Inspectie Control Framework (ICF)» op het behalen van deze doelen.

Daarnaast investeert de Inspectie SZW in de verdere ontwikkeling van haar werkwijze. Naast de genoemde versterking van de inspectieketen betreft dit de verdere verankering binnen de organisatie van het programmatisch werken en de beweging van outputsturing naar sturing op maatschappelijk effect ('van streepjes naar effect'). Dat uit zich onder meer in de opname van kengetallen voor het ICF in de SZW Begroting sinds 2018. Vanaf het Jaarplan Inspectie SZW 2018 wordt per programma het beoogde maatschappelijk effect verwoord en wordt hierover in haar Jaarverslagen gerapporteerd.

De Inspectie SZW heeft haar reorganisatie in 2017 en een aantal ontwikkelingen die in de daaropvolgende jaren binnen de organisatie heeft plaatsgevonden geëvalueerd om tot gerichte verbetervoorstellen te komen. In het verlengde daarvan zal de Inspectie SZW haar organisatie en werkwijze doorontwikkelen. Hiermee wil zij haar werk niet alleen beter doen om meer resultaat en maatschappelijk effect te halen. Zij wil haar werk ook beter zichtbaar in de samenleving én meer in samenwerking met andere partners doen.

Door de coronapandemie heeft de Inspectie SZW haar werkwijze en programmering aangepast. Zo brengt zij naar aanleiding van de pandemie een onderscheid aan in haar risicoanalyse tussen besmetting door werken met biologische agentia, en besmetting die het gevolg is van reguliere contacten op de werkvloer. Daarnaast wil de Inspectie SZW in haar

toezichtsprogrammering meer rekening houden met vergelijkbare scenario's waarin de kans dat een gebeurtenis plaatsvindt weliswaar klein is, maar de effecten ervan extreem.

Ook in 2022 organiseert de Inspectie SZW haar activiteiten in programma's. Per programma wordt bepaald wat de beoogde maatschappelijke effecten zijn, met welke resultaten de Inspectie SZW wil bijdragen aan de realisatie ervan en met welke (mix van) interventies zij die resultaten wil realiseren. Daarbij zoekt zij de samenwerking met relevante publieke en private partners in de handavingsketen. Dit alles gericht op maximaal maatschappelijk effect. In haar Jaarplan 2022 zal de Inspectie SZW haar ambities per programma toelichten; dit jaarplan wordt in november openbaar gemaakt.

De in tabel 20 getoonde kerncijfers geven op hoofdlijnen de ontwikkelingen van de in het ICF genoemde punten weer en de bijdrage van de Inspectie SZW aan de realisatie van maatschappelijk effect.

Inspectie Control Framework

De Inspectie SZW wil met de eerdergenoemde extra ICF-middelen de voor 2020 en 2023 geformuleerde doelen bereiken en vasthouden. Dat waren voor 2020 een herstel van de balans tussen ongevalsonderzoeken en actieve op preventie gerichte inspecties op het terrein van Gezond en Veilig en verhoging van het aandeel gezamenlijke inspecties bij Brzo-bedrijven (Besluit risico's zware ongevallen) naar tenminste 90%. Daarnaast wil de Inspectie SZW in 2023 het niveau van informatiegestuurd werken van 2 naar 3 brengen (zie de tweede voetnoot bij de tabel voor de definitie van deze niveaus). Bovendien streeft de Inspectie SZW naar een verdubbeling van de inspectiedekking eerlijk werk in 2023 naar 2%.

Capaciteitsinzet

De kerncijfers «Capaciteitsinzet» geven weer hoe de beschikbare capaciteit is verdeeld over de diverse domeinen. Er is een wervingsmodel opgesteld waardoor de capaciteitsinzet de komende jaren groeit naar de gewenste inzet op de verschillende domeinen in 2023.

Effect

Handhavingspercentages geven een indicatie van de bijdrage van de Inspectie SZW aan het beoogde maatschappelijk effect. Het handhavingspercentage bij eerste inspectie biedt inzicht in de mate waarin zij erin slaagt om risicogericht te inspecteren, dus om werkgevers te bezoeken die de regels overtreden. Dit is voldoende het geval als daarvan bij meer dan de helft van de bezochte bedrijven sprake is. Het handhavingspercentage bij herinspectie zegt iets over de mate waarin de Inspectie SZW erin slaagt om een gedragsverandering te realiseren bij werkgevers die de regels niet naleefden. Als de Inspectie SZW daarin voldoende slaagt, ligt het handhavingspercentage bij herinspectie onder de 50%.

Tabel 20 Inspectie SZW: Inspectie Control Framework, capaciteitsinzet en effect

	Realisatie 2020	Raming 2021	Raming 2022	Raming 2023
Inspectie Control Framework				
Verhouding actief/reactief in Gezond en Veilig (excl. Brzo; %)	44:56 ¹	50:50	50:50	50:50
Deelname Inspectie SZW aan gezamenlijke Brzo-inspecties (%)	98	>90	>90	>90
Niveau informatiegestuurd werken (schaal 0-5) ²	–	– ³	– ³	3
Inspectiedekking Eerlijk werk (%) ⁴	–	– ³	– ³	2
Capaciteitsinzet⁵				
Gezond en Veilig (%)	39	– ³	– ³	34
Gevaarlijke Stoffen (%) ⁶	14	– ³	– ³	13
Arbeidsdiscriminatie (%)	3	– ³	– ³	2
Eerlijk (%)	42	– ³	– ³	50
Werk en Inkomen (%)	2	– ³	– ³	1
Effect				
Handhavingspercentage eerste inspectie Gezond en Veilig (excl. Brzo)	33	>50	>50	>50
Handhavingspercentage herinspectie Gezond en Veilig (excl. Brzo)	20	<50	<50	<50
Handhavingspercentage Brzo ⁷	41	40	40	<40
Handhavingspercentage eerste inspectie Eerlijk	49	>50	>50	>50
Handhavingspercentage herinspectie Eerlijk	42	<50	<50	<50

- 1 In 2020 betreft het realisatiecijfer de realisatie eind 2020. Coronameldingen zijn als 'actief' meegenomen. Dit is nader toegelicht in het jaarverslag 2020 van de Inspectie SZW.
- 2 Definitie niveau 2: «Interne informatie wordt gestructureerd verzameld in de eigen organisatie en informatie geeft antwoord op wat het probleem is». Definitie niveau 3: «Interne en externe informatie wordt gestructureerd verzameld en geanalyseerd. Informatie heeft een sturende rol».
- 3 De Inspectie SZW heeft voor de tussenliggende jaren geen doelen geformuleerd. De uitbreiding richt zich op doelen in 2020 of 2023. Voor de tussenliggende jaren zijn geen betekenisvolle doelen mogelijk.
- 4 Dit betreft het aandeel van de bedrijven waar de Inspectie SZW toezicht heeft gehouden in alle bedrijven waar oneerlijk werk een potentieel risico is. Deze indicator is in ontwikkeling. Dit is nader toegelicht in het jaarverslag 2020 van de Inspectie SZW.
- 5 Betreft alleen de capaciteitsinzet in de programma's.
- 6 Dit realisatiecijfer betreft zowel de inzet op Brzo-bedrijven als de inzet op gevaarlijke stoffen. Beide onderwerpen worden opgepakt in het programma Bedrijven met Gevaarlijke Stoffen (BmGS).
- 7 Bij het inspecteren van Brzo-bedrijven bestaat er geen onderscheid tussen eerste inspecties en herinspecties. De Inspectie SZW blijft inspecteren totdat een onvolkomenheid of overtreding is opgeheven.

3.2 Artikel 2 Bijstand, Participatiewet en Toeslagenwet

A. Algemene doelstelling

De overheid ondersteunt bij het vinden van werk en biedt inkomensondersteuning en aangepaste arbeid aan hen die dat nodig hebben.

Wie kan werken, moet dat ook doen. Dit is in de eerste plaats in het belang van de betrokkene zelf: werk zorgt voor economische en financiële zelfstandigheid, draagt bij aan het gevoel van eigenwaarde en biedt kansen om volop mee te doen in de samenleving. De overheid streeft naar een transparant en activerend sociaal zekerheidsstelsel dat mensen enerzijds ondersteunt en prikkelt om (weer) aan het werk te gaan als dat kan en dat hen anderzijds de zekerheid biedt van een adequaat vangnet als dat echt nodig is.

Mensen hebben de verantwoordelijkheid om in het eigen inkomen te voorzien en nemen daartoe zelf het initiatief. Alleen als het vinden van werk op eigen kracht niet lukt, helpt de overheid hierbij door ondersteuning bij re-integratie of beschut werk aan te bieden. Aan mensen die (tijdelijk) niet in hun eigen levensonderhoud kunnen voorzien biedt de overheid een sociaal vangnet in de vorm van bijstand. Daarbij streeft de overheid ernaar om het aantal loketten waar uitkeringsgerechtigden mee te maken hebben te beperken.

De overheid biedt inwoners van Caribisch Nederland waar nodig re-integratieondersteuning en inkomensondersteuning op grond van de Onderstandsregeling.

B. Rol en verantwoordelijkheid

De Minister heeft een systeemverantwoordelijkheid. In dit kader **stimuleert** de Minister het vinden van werk door middelen beschikbaar te stellen aan gemeenten ten behoeve van re-integratie-inspanningen, sociale werkvoorziening en loonkostensubsidies, en **financiert** hij de inkomensondersteuning en de loonkostensubsidies.

De Minister is verantwoordelijk voor:

- de vormgeving, het onderhoud en de werking van het stelsel van wet- en regelgeving;
- de vaststelling van de hoogte van de algemene bijstandsniveaus;
- het ter beschikking stellen aan en verdelen van middelen onder gemeenten voor de inkomensvoorziening en de loonkostensubsidies vanuit de Participatiewet, waarin begrepen zijn de IOAW, IOAZ en algemene bijstand voor zelfstandigen;
- het ter beschikking stellen aan en verdelen van middelen onder gemeenten voor de uitvoering van het Besluit bijstandverlening zelfstandigen 2004;
- het houden van systeemtoezicht; het toepassen van interbestuurlijke toezichtinstrumenten indien de medeoverheden op ernstige wijze onrechtmatig handelen of nalaten rechtmatig te handelen. Het verzamelen van informatie om op landelijk geaggregeerd niveau te kunnen beoordelen of het systeem werkt, en zo niet, wanneer en in welke vorm aanpassingen van dat systeem wenselijk zijn;

- de budgetmutaties en de extrapolatie van de meerjarenraming van het in de integratie-uitkering sociaal domein opgenomen SZW-aandeel en de verdeling daarvan die aansluit bij de gedecentraliseerde taak;
- de sturing van en het toezicht op de rechtmatige, doeltreffende en doelmatige uitvoering door de SVB (AIO, bijstand buitenland) en UWV (TW);
- de organisatie van de eigen uitvoering binnen het verband van de Rijksdienst Caribisch Nederland (RCN).

Het Rijk verschaft gemeenten middelen voor de uitvoering en geeft de wet- en regelgeving vorm waarbinnen deze uitvoering plaatsvindt. Binnen deze wettelijke kaders hebben gemeenten beleidsvrijheid om maatwerk te bieden waarmee participatie zo optimaal mogelijk wordt ondersteund. Het Rijk stelt een toereikend macrobudget aan de gemeenten beschikbaar om loonkostensubsidies en bijstandsuitkeringen te betalen. Het macrobudget wordt zoveel mogelijk op basis van objectieve factoren onder de gemeenten verdeeld, vanaf 2022 wordt het deelbudget voor loonkostensubsidies op basis van historische uitgaven over gemeenten verdeeld. Gemeenten zijn verantwoordelijk voor de rechtmatige en doeltreffende uitvoering van de Participatiewet en aan genoemde wet verwante wetten en voorzieningen. Gemeenten zijn hiermee onder meer verantwoordelijk voor de handhaving van de naleving van verplichtingen door personen die een beroep doen op deze wetten. Bij ernstig onrechtmatig handelen of nalaten rechtmatig te handelen in de gemeentelijke uitvoering van de Participatiewet kan de Minister een aanwijzing geven aan een college, overgaan tot het optreden namens een nalatige gemeente dan wel een besluit tot vernietiging door de Kroon voordragen. De interbestuurlijke interventie heeft geen betrekking op de doelmatigheid en de doeltreffendheid van de uitvoering, welke een louter gemeentelijke aangelegenheid zijn.

C. Beleidswijzigingen

Armoede en schulden

Armoede en schulden zijn een groot maatschappelijk probleem dat diep ingrijpt in de levens van mensen. Voortbouwend op de brede schuldenaanpak, de intensiveringsaanpak armoede en schulden en de ambities kinderarmoede worden hier ook de komende jaren verdere stappen op genomen.

Met inachtneming van de uitkomsten van de evaluatie wordt in overleg met het Samenwerkingsverband Brede Schuldenaanpak en in lijn met het regeerakkoord een vervolg uitgewerkt ([Kamerstukken II 2020/21, 24 515, nr. 600](#)). Een aantal maatregelen uit de brede schuldenaanpak wordt in 2022 nog verder uitgewerkt, waaronder betere aansluiting tussen het minnelijk en wettelijk traject van schuldsanering en rijksincasso(visie). Ook zal er in 2022, net als in 2021, aandacht zijn voor (de vormgeving van) experimenten om mensen met (dreigende) problematische schulden vroegtijdig te signaleren. Naar aanleiding van de coronacrisis wordt er ingezet op een versnelling en intensivering van de armoede- en schuldenaanpak. Deze aanpak is gericht op het vroegtijdig, snel en adequaat hulp bieden aan kwetsbare groepen die door de coronacrisis financieel (harder) geraakt worden om (een stapeling van) problemen te voorkomen. De projecten die in dit kader in gang zijn gezet worden gemonitord en geëvalueerd, startend in het eerste kwartaal van 2021 en lopend tot eind 2022 ([Kamerstukken II 2019/20, 24 515, nr. 569](#)).

In lijn met de motie Segers c.s. (Kamerstukken II 2020/21, [35 570, nr. 24](#)) wordt een Waarborgfonds opgericht dat garant staat voor het risico dat gemeenten en kredietbanken lopen als saneringskredieten niet worden terugbetaald. Voor een periode van maximaal vijf jaar wordt er via een subsidie een bodemstorting gedaan van maximaal € 6 miljoen per jaar aan de Stichting Toegang Bemiddeling Beheer Gelden van de NVVK. De eerste bodemstorting wordt gedaan in 2021. Voor de periode van 2022 tot en met 2025 staan de gereserveerde middelen voor het fonds op artikel 99.

Op 1 januari 2021 is de Wet vereenvoudiging beslagvrije voet in werking getreden. De wet heeft tot doel het bestaansminimum van burgers op wier inkomen beslag is gelegd beter te borgen. Het Ministerie van SZW heeft een ketenbureau opgericht. Vanuit het ketenbureau worden de nieuwe processen en systemen voor de berekening van de beslagvrije voet continu gemonitord en waar nodig geoptimaliseerd. In aanvulling op de invoering van de wet wordt met het programma Stroomlijning Keten voor Derdenbeslag gewerkt aan verbeterde gegevensuitwisseling tussen de ketenpartijen. Daarvoor zal een ICT-voorziening worden gebouwd waarmee gerechtsdeurwaarders, gemeenten, waterschappen, UWV, de SVB, het CJIB, het LBIO en de Belastingdienst informatie kunnen uitwisselen. Door hiermee gegevens uit te wisselen over beslagen kan het bestaansminimum beter worden geborgd van mensen op wier inkomen meerdere beslagen worden gelegd en kunnen onnodige proces- en executiekosten zoveel mogelijk worden voorkomen. De juridische grondslag voor de gegevensuitwisseling wordt geregeld in het wetsvoorstel Wet stroomlijning keten derdenbeslag, dat in voorbereiding is.

De eerste rapportage van de ambities kinderarmoede schetst aandachtspunten voor de komende jaren om meer kinderen in armoede en hun gezinnen (beter) te kunnen ondersteunen. Begin 2022 zal er op basis van de meest actuele cijfers van het CBS gerapporteerd worden over ambitie 2: Het aantal huishoudens met kinderen met een laag inkomen gaat de komende jaren omlaag. De indicatieve streefwaarde hierbij is om te komen tot een afname van het aantal kinderen in armoede van 9,2% in 2015 naar 4,6% in 2030.

Een thema dat meer aandacht vereist is preventie van geldzorgen. Door de coronacrisis is de urgentie daarvan verder toegenomen. Geldzorgen staan niet op zichzelf, maar leiden vaak tot stress en daardoor tot problemen onder andere op het terrein van werk, huisvesting, gezondheid, opvoeding, ggz-problematiek, veiligheid. In 2022 worden er stappen gezet om kwetsbare groepen vroegtijdig in beeld te brengen en ondersteuning te bieden. Het gaat hierbij om het vergroten van de kennis en vaardigheden over geldzorgen bij professionals en vrijwilligers in het brede sociaal domein; uitbreiding van het aantal vindplaatsen van mensen met geldzorgen en verdere kennisontwikkeling en -deling over effectieve laagdrempelige ondersteuning ([Kamerstukken II 2020/21, 24 515, nr. 600](#)). Ook werkt SZW samen met VWS, BZK en gemeenten aan de brede aanpak dak- en thuisloosheid, waarin bijvoorbeeld wordt gekeken waar gemeenten maatwerk kunnen bieden binnen de kaders van de Participatiewet. Het CBS schat op basis van voorlopige cijfers dat Nederland op 1 januari 2020 ruim 36.000 daklozen telt. De jarenlange stijging, tot 39.000 op 1 januari 2018, is volgens het CBS hiermee tot stilstand gekomen ([Stijging van het aantal daklozen tot stilstand gekomen \(cbs.nl\)](#)). De afgelopen jaren is ingezet op een forse vermindering van het aantal dak- en thuisloze mensen in

Nederland. Zie hiervoor de meest recente Voorgangsrapportage Maatschappelijke Opvang/Beschermd Wonen van VWS ([Kamerstukken II 2020/21, 29 325, nr. 126](#)).

Breed Offensief

Om de arbeidskansen van mensen met een beperking te vergroten heeft het kabinet een breed offensief gelanceerd ([Kamerstukken II 2018/19, 34 352, nr. 115, nr. 138, nr. 163](#)). Het Breed Offensief bevat verschillende maatregelen die ervoor moeten zorgen dat meer mensen met een beperking aan het werk komen en blijven. Belangrijke onderdelen zijn het vereenvoudigen van de inzet van het instrument loonkostensubsidie (LKS), het bevorderen van ondersteuning op maat, en het werken lonender maken voor mensen met een beperking. Daarnaast wordt de financiering van gemeenten voor LKS gewijzigd. Naar aanleiding van de motie Nijkerken-de Haan wordt het budget voor LKS met ingang van 2022 op basis van realisatie over gemeenten verdeeld ([Kamerstukken II 2020/21, 35 570 XV, nr. 32](#)). Dit stimuleert gemeenten om LKS in te zetten en daarmee de arbeidskansen te vergroten van mensen die niet zelfstandig het wettelijk minimumloon kunnen verdienen.

Voor een aantal van de voorstellen is wetswijziging noodzakelijk. Het daartoe strekkende wetsvoorstel tot wijziging van de Participatiewet (uitvoeren Breed Offensief) is op 13 februari 2020 bij de Tweede Kamer ingediend ([Kamerstukken II 2019/20, 35 394, nr. 2](#)). Op 11 juni 2020 is de Nota naar aanleiding van het verslag naar de Tweede Kamer gestuurd ([Kamerstukken II 2019/20, 35 394, nr. 8](#)). De Tweede Kamer heeft besloten het wetsvoorstel controversieel te verklaren nadat het kabinet demissionair is geworden. Het streven is dat het wetsvoorstel op 1 juli 2022 wordt ingevoerd.

In verband met het voorstel om een gedeelte van de inkomsten van mensen die in deeltijd met loonkostensubsidie werken vrij te laten, is structureel € 40 miljoen toegevoegd aan het macrobudget voor participatiewetuitkeringen. Voor de overige voorstellen uit het breed offensief is incidenteel € 53 miljoen beschikbaar gesteld. Hiervan is na overleg met gemeenten reeds € 42 miljoen ingezet. Over de resterende middelen vindt nog overleg plaats met gemeenten om tot een doelmatige besteding te komen.

Eerder werd er in de Participatiewet onderscheid gemaakt tussen vrijwillige en gedwongen opname in een GGZ-instelling. Door invoering van amendement Kwint c.s. ([Kamerstukken II 2020/21, 35 667, nr. 37](#)) behouden personen die gedwongen worden opgenomen (evenals personen bij vrijwillige opname) hun uitkering, ter hoogte van het instellingstarief.

Wet banenafpraak en quotum arbeidsbeperkten

De banenafpraak uit het Sociaal Akkoord van 2013 heeft tot doel om meer mensen met een arbeidsbeperking aan het werk te helpen bij reguliere werkgevers. Met de sociale partners is afgesproken 125.000 banen voor deze doelgroep te creëren. De opgave voor markt en overheid tot en met 2020 was om 67.500 extra banen te realiseren ten opzichte van de nulmeting. In 2020 is de landelijke doelstelling van 67.500 extra banen (sector en markt samen) met 66.097 banen net niet gehaald. De coronacrisis zal hieraan hebben bijgedragen, hoewel de mate van invloed hiervan op het realiseren van banen voor de doelgroep niet duidelijk is.

Met 53.799 extra banen heeft de sector markt de doelstelling van 50.000 banen weer gehaald. De overheidswerkgevers hebben de doelstelling ook in 2020 niet gehaald. Ten opzichte van de nulmeting heeft de sector overheid 12.298 extra van de afgesproken 17.500 extra banen gerealiseerd. Het resultaat van de sector overheid over 2020 geeft dus geen aanleiding om de quotumregeling te deactiveren. Wel hebben de overheidswerkgevers in dit coronajaar iets meer dan de afgesproken toename van 2.500 banen over 2020 gehaald, namelijk 2.512. De komende periode blijft het kabinet nauwlettend in de gaten houden hoe de coronacrisis het realiseren van de banen voor de doelgroep verder beïnvloedt. Om mogelijke negatieve werkgelegenheidsgevolgen op te vangen en mensen uit de banenafpraak zo snel mogelijk weer naar nieuw werk te begeleiden heeft het kabinet € 36 miljoen vrijgemaakt voor de tijdelijke impuls banenafpraak.

De Staatssecretaris van SZW heeft in november 2018 (Kamerstukken II 2018/19, [34 352, nr. 137](#)) de vereenvoudiging van de Wet banenafpraak aangekondigd. Vanwege verschillende redenen is het wetgevingsproces voor het wetsvoorstel vereenvoudigde Wet banenafpraak sterk vertraagd, waardoor de beoogde inwerkingtredingsdatum van 1 januari 2022 onmogelijk is geworden. Er is nog advies aan de Raad van State gevraagd, maar tijdens de adviesperiode werd het kabinet (vervroegd) demissionair. Om ervoor te zorgen dat een nieuw kabinet een eigen afweging kan maken over een nieuwe vormgeving van de banenafpraak, is besloten om het wetsvoorstel voorlopig niet in te dienen bij de Tweede Kamer. De Minister van SZW heeft dit per brief ook aan de Tweede Kamer meegedeeld (Kamerstukken II 2020/21, [35 394, nr. 19](#)).

Tabel 21 Indicatoren banenafpraak

	Realisatie 2020 ¹	Streefwaarde 2020 ²	Streefwaarde 2021 ²	Streefwaarde 2022 ²
Cumulatief aantal extra banen arbeidsbeperkten marktsector t.o.v. nulmeting op 1-1-2013	53.799	50.000	60.000	70.000
Cumulatief aantal extra banen arbeidsbeperkten overheidssector t.o.v. nulmeting op 1-1-2013	12.298	17.500	20.000	22.500

1 Berekening SZW op basis van metingen UWV.

2 Streefwaarden afkomstig uit memorie van toelichting bij de Wet banenafpraak en quotum arbeidsbeperkten. Tweede Kamer, 2013-2014, [33 981, nr. 3](#), blz. 6, tabel «Aantal te realiseren banen voor beoordeling activering quotumheffing».

D. Budgettaire gevolgen van beleid

Tabel 22 Budgettaire gevolgen van beleid artikel 2 (bedragen x € 1.000)							
Omschrijving	2020	2021	2022	2023	2024	2025	2026
Verplichtingen	10.474.111	8.481.995	7.380.940	7.455.058	7.700.226	7.891.306	8.019.196
Uitgaven	10.478.338	8.493.448	7.388.951	7.458.109	7.700.806	7.891.360	8.019.305
Inkomensoverdrachten							
Macrobudget participatiewetuitkering en intertemporele tegemoetkoming	6.378.336	6.436.576	6.446.650	6.499.765	6.715.246	6.875.118	6.973.643
Tozo en Bijstand zelfstandigen bedrijfskrediet (Bbz 2004)	3.210.858	1.128.870	15.016	11.354	11.354	11.354	11.354
AIO	332.007	356.487	380.514	402.967	421.303	447.360	478.236
TW	478.000	483.414	474.868	482.123	489.354	493.087	488.740
Bijstand overig	1.000	960	910	860	820	780	750
Onderstand (Caribisch Nederland)	4.015	4.015	4.174	4.324	4.462	4.542	4.606
Subsidies (regelingen)							
Europees fonds meestbehoefigen	104	100	0	0	0	0	0
SBCM	2.800	2.800	2.800	2.800	2.800	2.800	2.800
Sectorplannen	1.131	0	0	0	0	0	0
NIBUD	375	314	314	314	377	314	314
Overige subsidies algemeen	25.726	26.225	10.340	5.299	1.530	808	356
Cofinanciering dienstverlening	6.212	0	0	0	0	0	0
Armoede en schulden	2.507	1.280	488	0	0	0	0
Alle kinderen doen mee	9.842	11.765	13.780	10.000	10.000	10.000	10.000
Regionale kansen kinderen	184	190	0	0	0	0	0
Waarborgfonds Saneringskredieten	0	6.000	0	0	0	0	0
Opdrachten							
Opdrachten algemeen	13.628	22.971	26.181	24.687	29.944	31.079	34.388
Bekostiging							
ZonMw	1.435	1.297	1.297	1.297	1.297	1.297	1.297
Bijdrage aan ZBO's/RWT's							
ZonMw	170	175	175	175	175	175	175
Bijdrage aan (andere) begrotingshoofdstukken							
Financien	0	0	1.100	1.800	1.800	2.200	2.200
Bijdrage aan sociale fondsen							
Pensioenfonds Wsw	10.000	10.000	10.000	10.000	10.000	10.000	10.000
Bijdrage aan agentschappen							
Rijksdienst voor Ondernemend Nederland	0	0	335	335	335	437	437
Bijdrage aan (inter-)nationale organisaties							
Contributie CASS	8	9	9	9	9	9	9
Ontvangsten	25.190	955.775	18.215	18.232	75.540	75.137	74.415
Ontvangsten							
Algemeen	25.190	28.153	18.215	18.232	17.340	17.087	16.515
Tozo retour kapitaal verstrekkingen	0	927.622	0	0	58.200	58.050	57.900

Budgetflexibiliteit

De uitgaven op artikel 2 Bijstand, Participatiewet en Toeslagenwet zijn voor 99,5% juridisch verplicht voor het jaar 2022. Per financieel instrument wordt de budgetflexibiliteit onderstaand toegelicht.

Inkomensoverdrachten

De inkomensoverdrachten zijn voor 100% juridisch verplicht. In algemene zin geldt dat inkomensoverdrachten die gebaseerd zijn op wet- en regelgeving voor 100% juridisch verplicht zijn. De inkomensoverdrachten worden gefinancierd middels rijksbijdragen aan uitvoerende instellingen, zoals gemeenten (Macrobudget participatiewetuitkeringen, dat vóór oktober 2021 wordt toegekend/verplicht en betrekking heeft op 2022), maar ook voor UWV (Toeslagenwet € 0,5 miljard) en de SVB (AIO € 0,4 miljard).

Subsidies

De subsidies zijn voor 60% juridisch verplicht. De circa 40% kasmiddelen waarvoor nog ruimte is om verplichtingen aan te gaan hebben betrekking op subsidies voor armoede onder kinderen (€ 10 miljoen) en voor overige (incidentele) subsidies algemeen (€ 1,0 miljoen).

Opdrachten

De opdrachten zijn voor 6% juridisch verplicht. Het gaat om circa € 1,5 miljoen. Zie ook de toelichting van het financiële instrument Opdrachten.

Bekostiging

Met de goedkeuring in 2015 van het meerjarige kennisprogramma, zoals dat door ZonMw wordt uitgevoerd, is het kasbudget 100% juridisch verplicht.

Bijdrage aan ZBO's/RWT's

Analoog aan het instrument bekostiging is de bijdrage voor de uitvoeringskosten van ZonMw ook voor 100% verplicht.

Bijdrage aan (andere) begrotingshoofdstukken

De bijdrage aan Financiën is 100% juridisch verplicht en vormt een compensatie voor de auditwerkzaamheden in het kader van de uitvoering van het ESF.

Bijdrage aan sociale fondsen

De bijdrage aan sociale fondsen is 100% juridisch verplicht en vormt compensatie van gestegen werkgeverslasten, onder de voorwaarde dat de werkgevers (de gemeenten) en werknemers die verantwoordelijk zijn voor de pensioenen van de Wsw een akkoord bereiken over een structurele oplossing voor het pensioenfonds PWRI. De financiële compensatie wordt jaarlijks gegeven tot uiterlijk 2057.

Bijdrage aan agentschappen

Analoog aan het instrument bijdrage aan (andere) begrotingshoofdstukken is ook de bijdrage aan de RVO 100% juridisch verplicht. Dit vormt een compensatie voor de auditwerkzaamheden in het kader van de uitvoering van het ESF.

Bijdrage aan (inter)nationale organisaties

De bijdrage aan de CASS bedraagt € 0,009 miljoen per jaar en is per 2020 overgegaan van het Ministerie van I&W naar SZW. Deze bijdrage is 100% verplicht.

E. Toelichting op de financiële instrumenten

Inkomensoverdrachten

Macrobudget participatiewetuitkeringen

Het Macrobudget participatiewetuitkeringen voorziet in de middelen voor bijstandsuitkeringen, loonkostensubsidies, IOAW, IOAZ en bijstand voor levensonderhoud van ondernemers. Voor alle gemeenten tezamen wordt het macrobudget voor 2022 geraamd op € 6,4 miljard. In 2022 wordt hiervan een bedrag van € 2,5 miljoen gereserveerd voor de vangnetregeling 2020. Bij de verdeling van het voorlopig macrobudget wordt hiermee rekening gehouden. De vangnetuitkering is bedoeld voor gemeenten waarvan het tekort op het budget op grond van artikel 69 Participatiewet de geldende eigenrisicodrempel overstijgt. Alle gemeenten met een tekort, dat over 2020 meer bedraagt dan 7,5% en over 2018, 2019 en 2020 samen ook meer bedraagt dan 7,5% van het budget 2020, kunnen een beroep doen op de vangnetregeling 2020, gefinancierd uit het macrobudget 2022. In tabel 23 wordt de opbouw van het budget gespecificeerd.

Tabel 23 Extracomptabel overzicht Macrobudget participatiewetuitkeringen (bedragen x € 1.000)

	2020	2021	2022	2023	2024	2025	2026
Macrobudget participatiewetuitkeringen	6.378.336	6.436.576	6.446.650	6.499.765	6.715.246	6.875.118	6.973.643
<i>Macrobudget participatiewetuitkeringen excl. compensatie verdeelmodel</i>	6.374.960	6.385.346	6.446.650	6.499.765	6.715.246	6.875.118	6.973.643
Algemene bijstand ¹	5.968.729	5.930.526	5.632.211	5.764.553	5.941.444	6.079.836	6.162.686
Loonkostensubsidie	–	–	324.821	379.684	434.545	489.407	518.993
IOAW	328.387	295.515	288.524	278.315	260.840	226.912	213.001
IOAZ	30.719	29.148	30.636	32.150	33.354	33.900	33.900
BBZ	47.125	130.157	170.458	45.063	45.063	45.063	45.063
Compensatie verdeelmodel	3.376	51.230					

1 Tot en met 2021 loopt loonkostensubsidie mee in het deelbudget voor algemene bijstand.

Algemene bijstand

De algemene bijstand op grond van de Participatiewet voorziet in een sociaal vangnet voor personen die niet zelfstandig in hun bestaan kunnen voorzien. Tot en met 2021 vormden bijstand en LKS samen één onderdeel van het macrobudget. Gemeenten werden via dezelfde verdeelsystematiek gefinancierd voor bijstandsuitkeringen en LKS. Vanaf 2022 wordt het budget voor LKS op basis van realisaties over gemeenten verdeeld. Daarom wordt LKS een los onderdeel van het macrobudget en wordt het verderop in het artikel los toegelicht.

Wie komt er voor in aanmerking?

Iedereen die rechtmatig in Nederland verblijft en woont en die hier te lande in zodanige omstandigheden verkeert of dreigt te geraken dat hij niet over de middelen beschikt om in de noodzakelijke kosten van bestaan te voorzien, kan in aanmerking komen voor bijstand. Dat houdt in dat iedereen met een inkomen onder het sociaal minimum en onvoldoende eigen vermogen recht heeft op bijstand.

Hoe hoog is de bijstand?

De hoogte van de bijstandsuitkering is afhankelijk van leeftijd en levenssituatie. In tabel 24 zijn de bijstandsnormen opgenomen voor gehuwden/samenwonenden en alleenstaanden/alleenstaande ouders van 21 jaar tot de AOW-gerechtigde leeftijd die niet samenwonen met meerderjarige

medebewoners. Voor gehuwden en alleenstaanden van 21 jaar of ouder die samenwonen met één of meer meerderjarige personen waarmee kosten kunnen worden gedeeld, geldt op grond van de kostendelersnorm een lager bedrag. Bijstandsgerechtigden van 18 tot 21 jaar ontvangen een lagere uitkering.

Tabel 24 Netto bijstandsnormen van 21 jaar tot de AOW-gerechtigde leeftijd, inclusief vakantietoeslag (in €)

	1 juli 2021
Gehuwd / samenwonend	1078,70 ¹
Alleenstaande (ouder)	1541,00 ¹

¹ Bron: [Overzicht uitkeringsbedragen per 1 juli 2021](#)

Budgettaire ontwikkelingen

Hieronder volgt een toelichting op de bijstellingen voor de algemene bijstand.

Op basis van de CPB-raming van de werkloosheid wordt de komende jaren een oplopend bijstandsbestand verwacht. De invoering van een aantal wetswijzigingen leidt tot een oploop in de raming van de bijstandsuitgaven. Door een inperking van andere regelingen doen meer personen een beroep op de bijstand. Dit zijn onder andere de invoering van de Participatiewet (per 2015) en de invoering van het onderdeel WW-duurverkortings in de Wet werk en zekerheid, die inmiddels is vervangen door de Wet arbeidsmarkt in balans (WAB).

Beleidsrelevante kerncijfers

Tabel 25 toont de gerealiseerde en geraamde omvang van het aantal bijstandsuitkeringen. De [Factsheet Participatiewet](#) bevat meer informatie over de ontwikkeling en samenstelling van het bijstandsvolume.

Tabel 25 Kerncijfers volume Participatiewet

	Realisatie 2020 ¹	Raming 2021	Raming 2022
Volume Participatiewetuitkering (x 1.000 huishoudens, jaargemiddelde)	362	370	367

¹ CBS, Bijstandsuitkeringenstatistiek.

Tabel 26 Kerncijfers re-integratie door gemeenten

	Realisatie 2018	Realisatie 2019	Realisatie 2020
Aantal voorzieningen Participatiewet (x 1.000, ultimo) ¹	270	231	223
Aantal personen met een voorziening Participatiewet (x 1.000, ultimo) ¹	198	175	171
Aantal gestarte banen na re-integratievoorziening door gemeenten (x 1.000, ultimo) ²	46	49	14 ³
Werkenden met een voorziening Participatiewet (x 1.000, ultimo) ¹	52	49	49
waarvan personen met een loonkostensubsidie Participatiewet	13	18	20
Werknemersbestand Wsw (x 1.000, ultimo) ⁴	83	78	72
Aantal detacheringen als percentage van het totaal aantal arbeidsplaatsen ⁴	38	37	37
Aantal gerealiseerde plaatsen in begeleid werken als percentage van het totaal aantal arbeidsplaatsen ⁴	6,4	6,7	6,8

¹ CBS, Statistiek re-integratie gemeenten.

² CBS, Uitstroom na re-integratie.

³ Betreft de stand medio 2020.

⁴ Panteia, WSW-rapportage.

Tabel 27 Kerncijfers werk voor mensen met een arbeidsbeperking

	Realisatie 2018	Realisatie 2019	Realisatie 2020
Totaal werkend met een arbeidsbeperking (x 1.000, ultimo)	162	167	165
waarvan werkend binnen de Banenafpraak (x 1.000, ultimo) ¹	113	120	119
waarvan werkend op een interne plaatsing Wsw (x 1.000, ultimo) ²	47	43	41
waarvan werkend met positief advies beschut werk (x 1.000, ultimo) ³	2,5	4,0	5,2

1 UWV, Factsheet banenafpraak.

2 Onder «interne» plaatsing valt ook «werken op locatie» (WOL), waarbij begeleiding plaatsvindt vanuit het Sw-bedrijf. Panteia, Jaarrapportage Wsw-statistiek.

3 UWV, Rapportage beschut werk.

Loonkostensubsidie (LKS)

Het instrument LKS voorziet werkgevers van een compensatie voor de lagere loonwaarde van een werknemer op basis van de Participatiewet.

Wie komt er voor in aanmerking?

Gemeenten kunnen LKS inzetten voor mensen die niet het Wettelijk minimumloon (WML) kunnen verdienen. Het gaat om mensen voor wie de gemeente verantwoordelijk is om hen te ondersteunen bij het vinden van werk. Dat kan dus gaan om mensen die bijstand ontvangen, mensen die een IOAW- of IOAZ-uitkering ontvangen, mensen die met behulp van een andere voorziening van de gemeente al aan het werk zijn, maar ook om mensen zonder uitkering.

Hoe hoog is de loonkostensubsidie?

De hoogte van de LKS is gelijk aan het verschil tussen het bruto WML en de vastgestelde loonwaarde. De LKS bedraagt maximaal 70% WML (inclusief vakantietoelage), vermeerderd met een vergoeding voor de werkgeverslasten. De vergoeding bedraagt per 1 januari 2021 23,5%. Gedurende het eerste halfjaar van een dienstbetrekking kan ook forfaitaire LKS worden ingezet. Deze bedraagt 50% van het wettelijk minimumloon, wederom vermeerderd met een vergoeding voor werkgeverslasten. Tijdens dat halfjaar wordt de loonwaarde van de werknemer bepaald.

Budgettaire ontwikkelingen

Vanaf 2022 worden gemeenten voor het lopende jaar gefinancierd op basis van de gerealiseerde uitgaven aan loonkostensubsidies van het vorige jaar. De uitgaven voor LKS worden voor 2022 geraamd op € 325 miljoen. De uitgaven aan loonkostensubsidie nemen jaarlijks toe doordat de doelgroep van LKS sinds invoering van de Participatiewet ingroeit. Daarnaast wordt vanaf 2022 extra inzet van LKS verwacht doordat de financiering is aangepast.

Beleidsrelevante kerncijfers

Tabel 28 Kerncijfers Volume loonkostensubsidie

	Realisatie 2020	Raming 2021	Raming 2022
Volume Loonkostensubsidie (x 1.000 personen, jaargemiddelde) ¹	–	–	36

1 Vanaf 2022 wordt de raming voor het volume loonkostensubsidie weergegeven in deze tabel. Eerder werd er alleen over de realisaties gerapporteerd. Zie hiervoor «werkenden waarvan personen met een loonkostensubsidie Participatiewet» in tabel 26.

Wetten inkomensvoorziening oudere en gedeeltelijk arbeidsongeschikte werkloze werknemers (IOAW) en gewezen zelfstandigen (IOAZ)

De IOAW-uitkering is een aanvulling op het (gezins)inkomen tot bijstandsniveau voor oudere werkloze werknemers. Anders dan bij de Participatiewet hoeven werkloze ouderen, die vaak vermogen in spaargeld of eigen huis hebben, in de IOAW hun vermogen niet aan te spreken.

De IOAZ is een uitkering voor ouderen die noodgedwongen zijn gestopt met hun werk als zelfstandige, omdat de inkomsten daaruit onvoldoende waren. De IOAZ-uitkering vult het (gezins)inkomen aan tot het bijstandsniveau. In de IOAZ wordt rekening gehouden met de bijzondere positie van zelfstandigen en hun (bedrijfs)vermogen.

Wie komt er voor in aanmerking?

De belangrijkste doelgroepen van de IOAW-regeling zijn:

- Werkloze werknemers die op het moment dat zij werkloos worden ten minste 50 jaar zijn en geboren zijn voor 1 januari 1965, die recht hebben op een uitkering op grond van de WW van meer dan drie maanden en die de volledige uitkeringsduur daarvan hebben doorlopen;
- Werknemers die geboren zijn voor 1 januari 1965, na hun 50e verjaardag recht hebben gekregen op een loongerelateerde WGA-uitkering en van wie de WGA-uitkering is beëindigd, omdat zij niet langer ten minste 35% arbeidsongeschikt zijn.

De IOAZ is bedoeld voor oudere zelfstandigen tussen de 55 jaar en de AOW-gerechtigde leeftijd, die hun bedrijf of zelfstandig beroep na hun 55e verjaardag hebben beëindigd. Om in aanmerking te komen voor een uitkering moet de gewezen zelfstandige onder andere voldoen aan voorwaarden betreffende het gemiddeld jaarinkomen in de drie jaar voorafgaand aan de aanvraag, het verwachte inkomen uit beroep of bedrijf bij voortzetting van het bedrijf en het aantal uren en de duur van de werkzaamheden als zelfstandige.

Hoe hoog is de IOAW/IOAZ?

De hoogte van de IOAW/IOAZ uitkering is afhankelijk van de leefsituatie. Een overzicht van de bruto bedragen staat in tabel 29. In de IOAW en IOAZ geldt sinds 2015 de kostendelersnorm voor alleenstaande kostendelers. Voor alleenstaanden en alleenstaande ouders is de norm 50% van de gehuwdenorm, indien zij samenwonen met één of meer meerderjarige personen.

Tabel 29 Bruto bedragen IOAW/IOAZ per maand, inclusief vakantietoeslag (in €)

	1 juli 2021
Gehuwd / samenwonend	1.695,60 ¹
Alleenstaande (ouder) zonder meerderjarige medebewoners	1.338,14 ¹
Alleenstaande (ouder) met een of meer meerderjarige medebewoners	847,80 ¹

¹ Bron: [Overzicht uitkeringsbedragen per 1 juli 2021](#).

Budgettaire ontwikkelingen

De IOAW-uitgaven dalen in 2022 door de beperkende voorwaarde dat het IOAW-recht alleen geldt voor personen geboren voor 1965. Dit leidt ertoe dat in 2022 minder mensen een beroep kunnen doen op de IOAW. De verslechterde conjunctuur als gevolg van de coronacrisis werkt vertraagd door op de volumeontwikkeling van de IOAW. De vertraging treedt op doordat het grootste deel van de IOAW-instroom eerst WW-gerechtigd is geweest. In de meerjarenraming wordt rekening gehouden met de verhoging van de AOW-leeftijd. Dit heeft een opwaarts effect op de uitgaven, doordat mensen later de AOW-leeftijd bereiken. De uitgaven aan de IOAZ nemen vooral toe door de verhoging van de AOW-gerechtigde leeftijd.

Beleidsrelevante kerncijfers

Tabel 30 Kerncijfers IOAW en IOAZ

	Realisatie 2020 ¹	Raming 2021	Raming 2022
Volume IOAW (x 1.000 huishoudens, jaargemiddelde)	21	19	19
Volume IOAZ (x 1.000 huishoudens, jaargemiddelde)	1,8	1,8	1,9

1 CBS, Bijstandsuitkeringenstatistiek.

Bijstand zelfstandigen levensonderhoud (Bbz 2004)

De toelichting op het Besluit bijstandverlening zelfstandigen 2004 staat later in het artikel. Alleen het deel dat onderdeel is van het Macrobudget participatiewetuitkeringen wordt hier toegelicht. Dit is het onderdeel bijstand dat kan worden verstrekt om te voorzien in de kosten van levensonderhoud voor zelfstandigen.

Wie komt er voor in aanmerking?

Startende ondernemers vanuit een uitkering en gevestigde zelfstandigen die aan de voorwaarden van het Bbz voldoen, zoals wanneer hulp via een andere weg niet meer mogelijk is en het inkomen onvoldoende is.

Hoe hoog is de Bbz-uitkering?

De uitkering voor levensonderhoud is gelijk aan die van de algemene bijstand (zie tabel 24) als aanvulling voor levensonderhoud.

Budgettaire ontwikkelingen

De uitgaven voor Bbz levensonderhoud in 2022 worden geraamd op € 170 miljoen. Na afloop van de Tozo per 1 oktober 2021 is de verwachting dat een deel van de Tozo-gerechtigden door zal stromen naar het Bbz. Een deel van deze zelfstandigen zal naar verwachting ook in 2022 nog een beroep doen op het Bbz.

Beleidsrelevante kerncijfers

Tabel 31 Kerncijfers Bbz

	Realisatie 2020 ¹	Raming 2021	Raming 2022
Volume Bbz (x 1.000 huishoudens, jaargemiddelde)	2,5	8,1	10,7

1 CBS, Bijstandsuitkeringenstatistiek.

Handhaving

Sinds het tweede kwartaal van 2020 maakt de Tijdelijke overbruggingsregeling zelfstandig ondernemers (Tozo) onderdeel uit van de Bijstandsdebiteuren en -fraudestatistiek van het CBS. De kerncijfers handhaving Participatiewet laten de afgelopen jaren een stabiel beeld zien. In 2020 is de ultimo stand van de cijfers echter iets lager dan in voorgaande jaren. Dit is mogelijk te verklaren door de coronacrisis.

Het is primair de bevoegdheid en verantwoordelijkheid van het lokale bestuur om een goede invulling te geven aan de handhaving. Waar nodig en mogelijk faciliteert het Ministerie van SZW daarbij, veelal in samenwerking met de VNG en Divosa. Dit doet zich onder andere voor bij de aanpak van complexe misbruikrisico's of wijzigingen in wet- en regelgeving. VNG en Divosa zijn in dit verband ook nauw betrokken bij het in 2021 gestarte onderzoek naar het Handhavingsinstrumentarium binnen de (bredere) sociale zekerheid. Het onderzoek kijkt naar mogelijke aanpassingen in het beschikbare handhavingsinstrumentarium zowel om beter maatwerk te kunnen leveren als om effectiever te kunnen handhaven in

gevallen van opzet of grove schuld. De VNG rapporteert ten slotte in de signaleringsbrief jaarlijks over de signalen op het gebied van fraude en doet beleidsaanbevelingen.

Tabel 32 Kerncijfers Participatiewet (fraude en handhaving algemene bijstand)

		Realisatie 2018	Realisatie 2019	Realisatie 2020
<i>Preventie</i> ¹	Gepercipieerde detectiekans (%)	72	73	66 ²
	Kennis van de verplichtingen (%)	86	86	80 ²
<i>Opsporing</i> ³	Aantal vorderingen in verband met geconstateerde overtredingen met financiële benadeling (x 1.000) ⁴	33	31	25
	Totaal benadelingsbedrag (x € 1 mln.)	70	67	59
<i>Sanctionering</i> ³	Aantal boetes (x 1.000)	14	12	9,2
	Totaal boetebedrag (x € 1 mln.)	8,7	7,9	5,6
		Ontstaansjaar vordering		
		2018	2019	2020
<i>Terugvordering</i> ⁵	Incassatio fraudevorderingen (boete + benadelingsbedrag) ultimo 2020 (%)	29	20	12

1 Ipsos «Kennis der verplichtingen en detectiekans».

2 I&O Research «Kennis der verplichtingen in de coronacrisis». Als gevolg van een andere insteek van het onderzoek is sprake van een trendbreuk.

3 CBS, Bijstandsdebiteuren- en fraudestatistiek.

4 Dit kerncijfer betreft het aantal vorderingen wegens overtreding van de inlichtingenplicht. Eén overtreding kan meerdere vorderingen tot gevolg hebben. Het aantal overtredingen ligt dus lager. Uit CBS onderzoek naar de lopende vorderingen in maart 2019 (BDFS K – Gesplitste vorderingen) blijkt dat het aantal overtredingen circa 11% lager ligt dan het aantal vorderingen. CBS onderzoekt in 2020 of het mogelijk is de jaarlijkse gegevens hier structureel voor te corrigeren.

5 CBS, bijstandsdebiteuren- en fraudestatistiek.

Toeslagenwet (TW)

De TW vult uitkeringen op grond van de werknemersverzekeringen aan tot het normbedrag voor het relevante sociaal minimum als het totale inkomen (exclusief TW-uitkering) van de uitkeringsgerechtigde en diens eventuele partner daaronder ligt.

Wie komt er voor in aanmerking?

Uitkeringsgerechtigden komen in aanmerking voor een toeslag als zij een uitkering ontvangen op grond van één van de zogenoemde moederwetten. Dit zijn de WIA, WAO, WAZ, Wet arbeidsongeschiktheidsvoorziening militairen (Wamil), Wajong, IOW, WW, ZW en WAZO. Ook als een werkgever in het tweede ziektejaar minder loon doorbetaalt dan het voor de werknemer geldende sociaal minimum, komt de betrokkene in aanmerking voor een toeslag. De volgende personen kunnen recht hebben op een toeslag:

- Een gehuwde/samenwonende met een gezamenlijk inkomen dat lager is dan het bruto minimumloon;
- Een alleenstaande met een inkomen dat lager is dan 70% van het netto minimumloon;
- Een alleenstaande van 21 jaar of ouder, die samenwoont met één of meer meerderjarige personen waarmee kosten kunnen worden gedeeld, met een inkomen dat lager is dan 50% van het netto minimumloon.

Hoe hoog is de toeslag?

De toeslag vult de uitkering in beginsel aan tot het TW-normbedrag dat op de uitkeringsgerechtigde van toepassing is. Indien het dagloon lager is dan het TW-normbedrag, dan vult de toeslag aan tot dit lagere dagloon.

Tabel 33 Normbedragen TW bruto per dag, inclusief vakantietoeslag (in €)

	1 juli 2021
Gehuwd / samenwonend	84,47
Alleenstaande van 21 jaar en ouder	61,53
Alleenstaande van 21 jaar en ouder met een of meer meerderjarige medebewoners	38,99

Budgettaire ontwikkelingen

De TW-uitgaven nemen in 2022 met enkele miljoenen af. Dit komt vooral doordat de uitgaven aan TW-aanvullingen op WW-uitkeringen naar verwachting afnemen. Tijdens de coronacrisis waren er voor een gegeven aantal WW-uitkeringen relatief veel TW-uitkeringen. De verwachting is dat dit komende jaren weer normaliseert. Daarentegen verwachten we meer uitgaven aan TW-aanvullingen op arbeidsongeschiktheidsuitkeringen. Het aantal WIA-uitkeringen neemt toe in 2022. Naar verwachting zullen deze hogere volumes gepaard gaan met meer aanvullingen vanuit de Toeslagenwet op de WIA. Tegenover meer aanvullingen op WIA-uitkeringen staan minder aanvullingen op WAO-uitkeringen. De toename van het aantal WIA-aanvullingen is echter sterker dan de afname van het aantal WAO-aanvullingen. Per saldo resulteert een toename van de TW-lasten voor de AO-regelingen.

Beleidsrelevante kerncijfers

Naar verwachting neemt het aantal TW-uitkeringen in 2022 iets af. Daarentegen valt de gemiddelde uitkeringshoogte iets hoger uit.

Tabel 34 Kerncijfers TW

	Realisatie 2020 ¹	Raming 2021	Raming 2022
Gemiddeld jaarvolume TW (x 1.000 uitkeringsjaren)	114	114	112
Gemiddelde toeslag per jaar (x € 1)	3.389	3.447	3.483

¹ UWW, Juninota.

Handhaving

In 2021 wordt de Toeslagenwet (TW) doorgelicht. Hierbij wordt samen met UWW onderzocht hoe risico's in de uitvoering van de Toeslagenwet kunnen worden beperkt en of er aanpassingen in wet- en regelgeving en/of de uitvoeringspraktijk nodig zijn ([Stand van de uitvoering juli 2021](#)). Sinds 2019 worden door middel van extern onderzoek de misbruikrisico's van regelingen die UWW uitvoert in kaart gebracht.

De TW kerncijfers fraude en handhaving over 2020 vertonen een stabiel beeld ten opzichte van 2019. De incassoratio geeft weer in hoeverre fraudevorderingen ontstaan in een bepaald jaar ultimo 2020 zijn geïncasseerd. Dit percentage ligt hoger naarmate het ontstaansjaar van de vordering langer geleden is, omdat fraudevorderingen gedurende 10 jaar kunnen worden ingevorderd.

Tabel 35 Kerncijfers TW (fraude en handhaving)

		Realisatie 2018	Realisatie 2019	Realisatie 2020
<i>Opsporing</i> ¹	Aantal onderzochte fraudesignalen (x 1.000)	1,8	2,0	2,1
	Aantal geconstateerde overtredingen met financiële benadeling (x 1.000) ²	1,2	1,4	1,5
	Totaal benadelingsbedrag (x € 1 mln.)	4,5	4,7	5,9
<i>Sanctionering</i> ¹	Aantal waarschuwingen (x 1.000)	0,4	0,5	0,4
	Aantal boetes (x 1.000)	0,8	0,8	0,9
	Totaal boetebedrag (x € 1 mln.)	0,7	0,6	0,7
		Ontstaansjaar vordering		
		2018	2019	2020
<i>Terugvordering</i> ¹	Incassatio fraudevorderingen (boete + benadelingsbedrag) ultimo 2020 (%)	31	29	17

1 UWV, jaarverslag.

2 Cijfers betreffen alle overtredingen van de inlichtingenplicht met financiële benadeling.

Aanvullende inkomensvoorziening ouderen (AIO)

Ouderen met geen of een onvolledig opgebouwd AOW-pensioen, of ouderen met een volledig opgebouwd AOW-pensioen en een partner jonger dan de AOW-gerechtigde leeftijd kunnen recht hebben op algemene bijstand. Deze bijstand kan worden aangevraagd bij de SVB.

Wie komt er voor in aanmerking?

Personen die de AOW-gerechtigde leeftijd hebben, rechtmatig in Nederland wonen en niet genoeg inkomen of vermogen hebben om in hun levensonderhoud te voorzien.

Hoe hoog is de AIO?

De AIO is een uitkering op huishoudenniveau en vult aan tot bijstandsniveau. De hoogte van de AIO-uitkering hangt af van het inkomen en de leefsituatie. In onderstaande tabel zijn de normen opgenomen voor gehuwden/samenwonenden en alleenstaanden zonder meerderjarige medebewoners. Voor AIO-gerechtigden die samenwonen met één of meer meerderjarige personen waarmee kosten kunnen worden gedeeld, geldt op grond van de kostendelersnorm een lager bedrag.

Tabel 36 AIO netto maandbedragen (maximaal), inclusief vakantietoeslag (in €)

	1 juli 2021
Gehuwd / samenwonend	1.627,08
Alleenstaande (ouder)	1.199,98

Budgettaire ontwikkelingen

De uitkeringslasten van de AIO nemen de komende jaren toe. Deze budgettaire ontwikkeling houdt verband met de verwachte stijging van het aantal AIO-gerechtigden vanwege vergrijzing en doorwerking van de afschaffing van de partnertoeslag vanaf 2015. Naar verwachting verandert ook de samenstelling binnen de groep AIO-gerechtigden, hierdoor neemt de gemiddelde AIO-uitkering toe en daardoor de verwachte AIO uitkeringslasten. De uitgaven nemen vanaf 2025 sneller toe ten opzichte van eerdere jaren. In het Pensioenakkoord is een 2/3-koppeling van de AOW-leeftijd vanaf 2025 afgesproken. Hierdoor zal de AOW-leeftijd in 2025 niet worden verhoogd. In de jaren dat de AOW-leeftijd niet stijgt bereikt een relatief groot cohort de AOW-leeftijd, dit heeft een opwaarts effect op de instroom in de AIO.

Beleidsrelevante kerncijfers

Tabel 37 Kerncijfers AIO

	Realisatie 2020 ¹	Raming 2021	Raming 2022
Aantal huishoudens AIO (x 1.000, jaargemiddelde)	49	52	55

1 CBS, Bijstandsuitkeringenstatistiek.

Handhaving

De SVB draagt zorg voor de handhaving van aan de AIO verbonden verplichtingen. Daarbij geeft de SVB prioriteit aan preventie met daarnaast de nodige aandacht voor controle- en opsporingsonderzoek en de afdoening van overtredingen. De SVB rapporteert in de signaleringsbrief jaarlijks over signalen en fenomenen op het gebied van fraude. Vanwege corona waren de mogelijkheden beperkt om in het kader van preventie, controle en opsporing in contact met betrokken burgers en derden te treden. Naar verwachting kunnen die contacten in 2022 weer toenemen en kan ook het aantal onderzoeken weer toenemen.

Tabel 38 Kerncijfers AIO (fraude en handhaving)

		Realisatie 2018	Realisatie 2019	Realisatie 2020
<i>Preventie</i> ¹	Gepercipieerde detectiekans (%)	73	67	– ²
	Kennis van de verplichtingen (%)	87	85	– ²
<i>Opsporing</i> ³	Aantal onderzochte fraudesignalen (x 1.000)	0,9	0,6	0,5
	Aantal geconstateerde overtredingen met financiële benadeling (x 1.000) ⁴	0,9	0,8	0,4
	Totaal benadelingsbedrag (x € 1 mln.)	2,0	1,7	1,3
<i>Sanctionering</i> ³	Aantal waarschuwingen (x 1.000)	1,4	1,0	0,3
	Aantal boetes (x 1.000)	0,3	0,3	0,2
	Totaal boetebedrag (x € 1 mln.)	0,3	0,2	0,2
		Ontstaansjaar vordering		
		2018	2019	2020
<i>Terugvordering</i> ³	Incassoratio fraudevorderingen (boete + benadelingsbedrag) ultimo 2020 (%)	23	20	12

1 Ipsos «Kennis der verplichtingen en detectiekans».

2 Door een gewijzigde onderzoeksopzet is het cijfer over 2020 niet beschikbaar. Vanaf 2021 is dit cijfer weer beschikbaar uit het onderzoek «Kennis der verplichtingen».

3 SVB, Jaarverslag.

4 Cijfers betreffen alle verwijtbare overtredingen van de inlichtingenplicht met financiële benadeling.

Bijstand zelfstandigen bedrijfskrediet (Bbz 2004)

Startende, gevestigde en beëindigende zelfstandigen kunnen voor financiële ondersteuning onder voorwaarden een beroep doen op het Besluit bijstandverlening zelfstandigen 2004. Met dit besluit wordt beoogd kansrijke vanuit een uitkering startende ondernemers een steuntje in de rug te geven en zelfstandigen met tijdelijke financiële moeilijkheden in staat te stellen hun werkzaamheden voort te zetten. De bijstand kan worden verstrekt in de vorm van een uitkering om te voorzien in de kosten van levensonderhoud en in de vorm van bedrijfskredieten.

Wie komt er voor in aanmerking?

Startende ondernemers vanuit een uitkering en gevestigde zelfstandigen die aan de voorwaarden van het Bbz voldoen, zoals wanneer hulp via een andere weg niet meer mogelijk is en het inkomen onvoldoende is.

Hoe hoog is de Bbz-uitkering en het bedrijfskapitaal?

De maximale hoogte van de bijstand voor bedrijfskapitaal wordt in onderstaande tabel vermeld. De bedragen worden jaarlijks aangepast voor gestegen prijzen.

Tabel 39 Bbz-normen kredietverlening (maxima) (in €)

	1 januari 2021
Startende zelfstandige	37.817
Gevestigde zelfstandige	205.410

Budgettaire ontwikkelingen

Hier wordt het onderdeel van het Bbz over bedrijfskredieten toegelicht. Het bijstandsonderdeel van het Bbz om te voorzien in de kosten van levensonderhoud is onderdeel van het macrobudget en wordt toegelicht onder Macrobudget participatiewetuitkeringen. De uitgaven in 2022 bestaan voornamelijk uit vergoedingen aan gemeenten van kapitaalverstrekkingen die zij in 2020 hebben uitgegeven. Per 1 januari 2020 is de financieringssysteem van het Bbz vereenvoudigd. 2022 is het laatste jaar dat er nog uitgaven worden gedaan voor de oude financieringssysteem. Terugbetalingen van Bbz-leningen worden onder de ontvangsten toegelicht.

Tijdelijke overbruggingsregeling zelfstandig ondernemers (Tozo)

Gemeenten geven uitvoering aan een extra tijdelijke voorziening voor zelfstandigen, de Tijdelijke overbruggingsregeling voor zelfstandige ondernemers (Tozo). De Tozo betreft een tijdelijke regeling en vanaf 1 oktober 2021 is het niet langer mogelijk een aanvraag voor levensonderhoud of bedrijfskapitaal op grond van de Tozo in te dienen. Uitkeringen ten behoeve van levensonderhoud lopen 1 oktober 2021 af.

Wie komt er voor in aanmerking?

Zelfstandigen van wie het (huishoud)inkomen als gevolg van de coronacrisis onder het sociaal minimum is geraakt en die aan de overige voorwaarden voldoen, ontvangen aanvullende bijstand. Ondernemers die als gevolg van de coronacrisis liquiditeitsproblemen ervaren, kunnen gedurende de hele looptijd van de Tozo een lening voor bedrijfskapitaal aanvragen.

Hoe hoog is de Tozo-uitkering en het krediet?

De maximale hoogte van de aanvullende bijstand is gelijk aan de bijstandsnormen voor algemene bijstand (tabel 24). Voor bedrijfskredieten geldt dat er een lening van maximaal € 10.157,- wordt verstrekt.

Budgettaire ontwikkelingen

De Tozo is een tijdelijke regeling in 2020 en 2021. Gemeenten geven uitvoering aan de Tozo en ontvangen daarvoor voorschotten. Op basis van declaratie worden de werkelijke uitgaven van gemeenten vergoed. De uitvoeringskosten worden vergoed op basis van een vast bedrag per besluit op aanvraag. In 2022 verantwoorden gemeenten hun uitgaven over 2021 en vindt voorlopige verrekening plaats. In 2022 en 2023 vindt definitieve verrekening plaats over de uitgaven in 2020 en 2021. Vanaf 2024 vindt de afwikkeling met gemeenten plaats met betrekking tot terugbetalingen van kapitaalverstrekkingen. Deze worden onder de ontvangsten verantwoord.

Bijstand overig

Onder bijstand overig vallen de bijstand buitenland- en de repatriëringsregeling. Verlening van bijstand aan een in het buitenland gevestigde Nederlander wordt alleen nog voortgezet ingeval het recht op uitkering vóór 1 januari 1996 is vastgesteld. Sinds 1996 zijn er dus geen nieuwe gerechtigden meer toegelaten.

Budgettaire ontwikkelingen

De verwachte uitkeringslasten voor de bijstand buitenland nemen de komende jaren af, omdat het aantal gerechtigden verder afneemt. Voor de repatriëringsregeling zijn geen uitgaven voorzien.

Beleidsrelevante kerncijfers

Het aantal personen dat in het buitenland een bijstandsuitkering ontvangt, daalt de komende jaren naar verwachting licht.

Tabel 40 Kerncijfers bijstand buitenland

	Realisatie 2020 ¹	Raming 2021	Raming 2022
Volume bijstand buitenland (x 1.000 gerechtigden, ultimo)	0,1	0,1	0,1

1 SVB, Jaarverslag.

Onderstand Caribisch Nederland

De Rijksoverheid biedt aan inwoners van Caribisch Nederland inkomensondersteuning in de vorm van Onderstand. Het betreft zowel algemene als bijzondere onderstand. Laatstgenoemde component heeft betrekking op uit bijzondere omstandigheden voortvloeiende noodzakelijke kosten die de belanghebbende zelf niet kan voldoen.

Budgettaire ontwikkelingen

Als gevolg van demografische ontwikkelingen stijgen de uitgaven voor de Onderstand in 2022 en latere jaren in lichte mate.

Beleidsrelevante kerncijfers

Tabel 41 Kerncijfers Onderstand (Caribisch Nederland)

	Realisatie 2020 ¹	Raming 2021	Raming 2022
Volume Onderstand Caribisch Nederland (x 1.000 huishoudens, ultimo)	0,7	0,7	0,7

1 RCN-unit SZW.

Subsidies

In totaal is in 2022 € 27,7 miljoen voor subsidies beschikbaar. € 13,8 miljoen is beschikbaar voor het armoedebeleid specifiek voor kinderen. Daarnaast is € 10,8 miljoen beschikbaar voor overige (incidentele) subsidies en € 2,8 miljoen voor subsidie aan de Stichting Beheer Collectieve Middelen. Verder is nog € 0,3 miljoen beschikbaar voor NIBUD.

Opdrachten

De € 26,2 miljoen beschikbare middelen voor opdrachten zijn met name bestemd voor activiteiten op de terreinen van bevordering arbeidsparticipatie (circa € 10,1 miljoen), armoedebestrijding en schuldhulpverlening (circa € 4,2 miljoen), bevordering ondernemerschap (circa € 0,5 miljoen), opdrachten gerelateerd aan de Europese fondsen (circa € 1,5 miljoen), onderzoek en beleidsinformatie (circa € 8,7 miljoen) en voorlichting (circa € 1,1 miljoen).

Binnen bevordering arbeidsparticipatie hebben de uitgaven onder andere betrekking op programma's rond Breed Offensief, de Banenafspraken, Matchen op Werk, Perspectief op Werk, Crisisdienstverlening van werk naar werk met inzet van de regionale mobiliteitsteams, opgavegerichte aanpak hardheden Participatiewet en financiering van de Programmaraad.

Voor armoede en schulden hebben de uitgaven betrekking op voorzetting en uitbouw van de brede schuldenaanpak, waaronder betere aansluiting tussen het minnelijke en wettelijk traject van schuldsanering en rijksincasso. Versnelling en intensivering van de armoede- en schuldenaanpak, waaronder ook een ondersteuningsaanbod rond het opgericht Waarborgfonds dat garant staat voor het risico dat gemeenten en kredietbanken lopen als saneringskredieten niet worden terugbetaald.

Een deel van de uitgaven voor beleidsinformatie en onderzoeken heeft betrekking op uitgaven rond diverse jaarlijks uit te voeren monitors en statistieken, als ook specifiek gestarte monitors en evaluatieonderzoeken om de voortgang te volgen rond de specifieke inzet van de steunmaatregelenpakketten in relatie tot COVID-19. Ook maakt de financiering van een onderzoeksprogramma via ZonMw hier deel van uit. Daarnaast zijn de middelen bedoeld voor specifieke en gerichte onderzoeken binnen de beleidsthema's die onder dit begrotingsartikel vallen.

Bekostiging

Voor de bekostiging van het meerjarig Kennisprogramma vakkundig aan het werk, dat wordt uitgevoerd door ZonMw, is in 2022 € 1,3 miljoen beschikbaar

Bijdrage aan ZBO's/RWT's

Voor de uitvoering van het meerjarig Kennisprogramma vakkundig aan het werk is voor uitvoeringskosten voor ZonMw bijna € 0,2 miljoen beschikbaar in 2022.

Bijdrage aan (andere) begrotingshoofdstukken

Dit budget is beschikbaar ten behoeve van controlewerkzaamheden voor het ESF-Programma 2014-2020 en 2021-2027 die uitgevoerd worden door het Ministerie van Financiën.

Bijdrage aan sociale fondsen

Met ingang van 2018 wordt een financiële tegemoetkoming van € 10 miljoen per jaar beschikbaar gesteld aan het Wsw-pensioenfonds PWRI onder de voorwaarde dat de werkgevers (de gemeenten) en werknemers die verantwoordelijk zijn voor de pensioenen van de Wsw zelf tot een structurele oplossing komen voor het fonds. De financiële compensatie wordt jaarlijks gegeven tot uiterlijk 2057.

Bijdrage aan agentschappen

Jaarlijks is er € 0,3 miljoen beschikbaar ten behoeve van de controle van de betaalaanvragen uit het Europees Sociaal Fonds, het Europees Globaliseringsfonds en de ESF-programma's uitgevoerd door de Rijksdienst voor ondernemend Nederland (RVO).

Bijdrage aan (inter-)nationale organisaties

Vanaf 2020 is de financiering van de contributie van het Administratief Centrum voor de sociale zekerheid van de Rijnvarenden (CASS) overgegaan van het Ministerie van I&W naar SZW.

Ontvangsten

In het Bestuursakkoord Verhoogde Asielinstroom is een intertemporele tegemoetkoming afgesproken voor bijstandsuigaven aan statushouders. De terugbetaling van de intertemporele tegemoetkoming van 2016 en 2017 vindt in 8 jaar plaats vanaf respectievelijk 2018 en 2019, waarvoor in 2022 € 3,8 miljoen ontvangsten zijn geraamd. Verder worden als gevolg van de gewijzigde financieringsystematiek van het Besluit bijstandverlening zelfstandigen de terugontvangsten van gemeenten op verleende kredieten voortaan niet meer gesaldeerd, maar vanaf 2022 onder de ontvangsten verantwoord en worden hier ook de aflopende terugontvangsten van oude jaren geraamd. In 2022 worden ontvangsten geraamd op € 14,4 miljoen aan terugbetalingen van kapitaalverstrekkingen en de laatste vaststellingen over 2019.

In 2020 en 2021 zijn door gemeenten leningen voor bedrijfskapitaal uitgegeven vanuit de Tijdelijke overbruggingsregeling voor zelfstandige ondernemers. Zelfstandigen zullen deze leningen vanaf 2022 aan gemeenten terugbetalen. Gemeenten dragen deze terugontvangsten met een vertraging af aan SZW, in 2024 worden de eerste ontvangsten verwacht.

3.3 Artikel 3 Arbeidsongeschiktheid

A. Algemene doelstelling

De overheid beschermt werknemers tegen de inkomensgevolgen van arbeidsongeschiktheid en stimuleert hen te blijven werken of het werk te hervatten.

De overheid vindt dat werknemers die loon derven als gevolg van arbeidsongeschiktheid verzekerd moeten zijn van een redelijk inkomen. Daarom zijn werknemers verplicht verzekerd op grond van de Wet werk en inkomen naar arbeidsvermogen (WIA). De WIA omvat twee uitkeringsregimes: de Inkomensvoorziening voor volledig en duurzaam arbeidsongeschikten (IVA) en de Regeling werkhervatting gedeeltelijk arbeidsongeschikten (WGA). De Wet op de arbeidsongeschiktheidsverzekering (WAO) is bij de introductie van de WIA ingetrokken, maar geldt nog wel voor mensen die vóór 1 januari 2004 door ziekte of gebrek arbeidsongeschikt zijn geworden. Op grond van de Wet op de arbeidsongeschiktheidsverzekering zelfstandigen (WAZ) waren ondernemers verplicht verzekerd tegen de inkomensgevolgen van arbeidsongeschiktheid. De WAZ is per 1 augustus 2004 ingetrokken, maar geldt nog wel voor zelfstandigen die op dat moment een uitkering ontvingen.

Als het totale inkomen van de uitkeringsgerechtigde WIA, WAO of WAZ en diens eventuele partner onder het sociaal minimum ligt, kan de uitkeringsgerechtigde een toeslag ontvangen tot het sociaal minimum op grond van de Toeslagenwet (TW), zie beleidsartikel 2.

De overheid stimuleert met behulp van financiële prikkels voor zowel uitkeringsgerechtigden als werkgevers dat uitkeringsgerechtigden aan het werk blijven of (op termijn) weer aan het werk gaan. Daarnaast biedt de overheid gerichte re-integratieondersteuning aan uitkeringsgerechtigden die ondersteuning nodig hebben. De overheid kent daarbij een groot belang toe aan de eigen verantwoordelijkheid en het meewerken aan re-integratie door de uitkeringsgerechtigde.

Aan werknemers in Caribisch Nederland wordt met de Ongevallenverzekering (OV) een inkomensvoorziening geboden in geval van arbeidsongeschiktheid door een bedrijfsongeval.

B. Rol en verantwoordelijkheid

De Minister **stimuleert** aan het werk blijven of het werk hervatten met een bijdrage voor re-integratieinspanningen aan UWV. De Minister **financiert** de inkomensondersteuning met begrotingsgefinancierde uitkeringsregelingen. Bij de premiegefinancierde uitkeringsregelingen **regisseert** de Minister. Hij is in deze rollen verantwoordelijk voor:

- de vormgeving, het onderhoud en de werking van het stelsel van wet- en regelgeving;
- de vaststelling van het niveau van de uitkeringen van de onderscheiden regelingen;
- de sturing van en het toezicht op de rechtmatige, doeltreffende en doelmatige uitvoering door UWV;
- de organisatie van de eigen uitvoering binnen het verband van de Rijksdienst Caribisch Nederland (RCN).

C. Beleidswijzigingen

Indexatie Ongevallenverzekering Caribisch Nederland

Overeenkomstig het voorstel zoals opgenomen in de Verzamelwet SZW 2022 wordt vanaf 2022 voor gewezen werknemers voorzien in jaarlijkse indexatie (via het dagloon) van het ongevallengeld dat op eigenaam wordt ontvangen. Dit met het oog op het borgen van koopkrachtbehoud.

WIA-criterium voor werknemers met loonkostensubsidie

Invoering van een alternatief criterium is op zijn vroegst mogelijk per 1-1-2023. Hierover is de Tweede Kamer geïnformeerd middels een brief (Kamerstukken II 2020/21, [32 716, nr. 40](#)). Het indienen van het wetsvoorstel is aan een volgend kabinet, vanwege de demissionaire status van het huidige kabinet.

Medisch advies van de bedrijfsarts leidend bij de toets op re-integratieinspanningen

Op 1 oktober 2020 is het wetsvoorstel waarmee het medisch advies van de bedrijfsarts leidend wordt bij de toets op de re-integratieinspanningen door UWV, aangeboden aan de Tweede Kamer (Kamerstukken II 2020/21, [35 589, nr. 2](#)). Dit wetsvoorstel is op 2 februari 2021 controversieel verklaard. Als het wetsvoorstel weer in behandeling wordt genomen, is invoering op zijn vroegst mogelijk per 1 juli 2022.

D. Budgettaire gevolgen van beleid

Tabel 42 Budgettaire gevolgen van beleid artikel 3 (bedragen x € 1.000)							
Omschrijving	2020	2021	2022	2023	2024	2025	2026
Verplichtingen	690	15.487	17.714	3.286	784	796	804
Uitgaven	690	15.487	17.714	3.286	784	796	804
Inkomensoverdrachten							
Ongevallenverzekering (Caribisch Nederland)	690	716	739	761	784	796	804
Bijdrage aan ZBO's/RWT's							
Uitvoering individuele plaatsing & steun	0	5.251	8.250	0	0	0	0
Scholingsexperiment WGA	0	9.520	8.725	2.525	0	0	0
Ontvangsten	0	0	0	0	0	0	0

Budgetflexibiliteit

De uitgaven op artikel 3 Arbeidsongeschiktheid zijn voor 4,2% juridisch verplicht voor het jaar 2022. Per financieel instrument wordt de budgetflexibiliteit onderstaand toegelicht.

Inkomensoverdrachten

De inkomensoverdrachten zijn gebaseerd op wet- en regelgeving en derhalve voor 100% juridisch verplicht. Het betreft uitkeringslasten van de Ongevallenverzekering Caribisch Nederland.

Bijdrage aan ZBO's/RWT's

De bijdrage aan ZBO's en RWT's zijn 0% juridisch verplicht. Het betreft budget voor een scholingsexperiment voor WGA-gerechtigden en individuele plaatsing en steun.

Budgettaire gevolgen van beleid premiegefinancierd

Tabel 43 Premiegefinancierde uitgaven en ontvangsten artikel 3 (bedragen x € 1.000)							
Omschrijving	2020	2021	2022	2023	2024	2025	2026
Verplichtingen	10.459.318	10.744.922	11.190.558	11.731.981	12.245.641	12.708.684	13.128.652
Uitgaven	10.459.318	10.744.922	11.190.558	11.731.981	12.245.641	12.708.684	13.128.652
Inkomensoverdrachten							
WAO	3.677.536	3.397.887	3.122.569	2.920.193	2.674.196	2.430.050	2.187.228
IVA	3.174.480	3.464.926	3.730.676	4.017.832	4.297.014	4.536.242	4.745.128
WGA	3.091.141	3.337.484	3.497.460	3.671.598	3.838.053	3.989.467	4.114.253
WAZ	102.447	89.795	82.469	74.180	64.923	55.987	48.475
WGA eigenrisicodragers	330.000	343.977	366.880	392.686	418.185	436.257	454.329
WAO nominaal	0	0	75.799	135.562	188.245	231.798	264.227
IVA nominaal	0	0	90.706	186.739	302.815	433.153	573.806
WGA nominaal	0	0	86.032	179.911	288.351	407.231	533.402
WAZ nominaal	0	0	1.997	3.437	4.562	5.332	5.847
WGA eigenrisicodragers nominaal	0	0	9.108	19.386	31.634	44.817	59.265
Bijdrage aan ZBO's/RWT's							
Re-integratie WIA/WAO/WAZ/ZW/WW	83.714	110.763	123.257	124.119	128.778	126.584	127.747
Scholingsexperiment WGA	0	90	680	680	0	0	0
Re-integratie WIA/WAO/WAZ/ZW/WW nominaal	0	0	2.925	5.658	8.885	11.766	14.945
Ontvangsten	0	0	0	0	0	0	0

E. Toelichting op de financiële instrumenten

Inkomensoverdrachten

Ongevallenverzekering (Caribisch Nederland)

Werknemers in de private sector van Caribisch Nederland die door een bedrijfsongeval geheel of gedeeltelijk arbeidsongeschikt zijn geraakt, krijgen op basis van de Ongevallenverzekering een uitkering (ongeval-lengeld). De uitkering is gekoppeld aan het laatstverdiende loon van de werknemer.

Budgettaire ontwikkelingen

Als gevolg van demografische ontwikkelingen stijgen de uitgaven voor de Ongevallenverzekering in 2022 en latere jaren in lichte mate.

Beleidsrelevante kerncijfers

Tabel 44 Kerncijfers Ongevallenverzekering (Caribisch Nederland)			
	Realisatie 2020 ¹	Raming 2021	Raming 2022
Volume uitkeringen Ongevallenverzekering (x 1.000, ultimo)	0,1	0,1	0,1

1 RCN-unit SZW.

Wet werk en inkomen naar arbeidsvermogen

De WIA geeft werknemers die na een wachttijd van twee jaar ten minste 35% arbeidsongeschikt zijn recht op een uitkering, mits aan de voorwaarden daarvoor voldaan is. In de WIA staat werk voorop. Het accent ligt op wat mensen wel kunnen. Tegelijkertijd is er sprake van inkomensbescherming. De WIA bestaat uit twee uitkeringsregimes. De IVA verstrekt een loonderwijsuitkering aan werknemers die duurzaam en volledig arbeidsongeschikt zijn. Wie nog gedeeltelijk kan werken of bij wie herstel op termijn nog

mogelijk is, krijgt een uitkering op basis van de WGA. De WIA wordt uitgevoerd door UWV. Werkgevers kunnen daarbij eigenrisicodragers worden voor de WGA-lasten van hun (ex-)werknemers. Dit betekent dat ze een lagere premie aan UWV betalen, omdat zij het gros van de verplichtingen van UWV met betrekking tot re-integratie en uitkeringsbetaling overnemen.

Wie komt er voor in aanmerking?

Werknemers die op of na 29 december 2005, na een wachttijd van twee jaar, 35% of meer arbeidsongeschikt zijn als gevolg van ziekte.

Hoe hoog is de IVA-uitkering en wat is de duur?

Iemand die ten minste 80% arbeidsongeschikt is en niet meer kan herstellen of een geringe kans op herstel heeft, komt op basis van de IVA in aanmerking voor een uitkering van 75% van het laatstverdiende loon, met een maximum van 75% van het maximumdagloon. Het maximumdagloon bedraagt per 1 juli 2021 € 225,57, dat is afgerond € 4.906,15 per maand. De IVA-uitkering bedraagt maximaal € 3.679,61 bruto per maand (inclusief vakantiegeld). Daarnaast ontvangen IVA-gerechtigden jaarlijks een tegemoetkoming (in 2021 netto € 183,61) mits zij op 1 juli van het kalenderjaar recht hebben op een IVA-uitkering. Deze tegemoetkoming arbeidsongeschikten is bedoeld om een arbeidsongeschikte tegemoet te komen in de kosten die hij/zij moet maken door zijn/haar handicap. Het recht op uitkering wordt beëindigd bij het bereiken van de AOW-gerechtigde leeftijd.

Hoe hoog is de WGA-uitkering en wat is de duur?

- Iemand die ten minste 35% arbeidsongeschikt is komt in aanmerking voor een uitkering op basis van de WGA. De eerste twee maanden bedraagt de uitkering 75%, daarna 70% van het loonverlies (oude maandloon minus eventueel inkomen). Het totale inkomen neemt toe naarmate de betrokkene meer werkt.
- Indien het loonverlies meer dan 35% maar minder dan 80% bedraagt, is er sprake van gedeeltelijke arbeidsgeschiktheid. Afhankelijk van het arbeidsverleden heeft de gedeeltelijk arbeidsgeschikte minimaal 3 tot maximaal 24 maanden recht op een loongerelateerde uitkering. De maximale duur is vanaf 2016 stapsgewijs – met een maand per kwartaal – teruggebracht van 38 naar 24 maanden per 1 april 2019.
- De gedeeltelijk arbeidsgeschikte wordt geacht te gaan of te blijven werken. Om dit te stimuleren wordt de uitkering na de loongerelateerde fase afhankelijk van het verdiende inkomen. Is dat inkomen ten minste 50% van de resterende verdiencapaciteit, dan wordt het loon aangevuld met 70% van het loonverlies. Als de betrokkene na afloop van de loongerelateerde uitkering geen werk heeft of minder verdient dan 50% van de resterende verdiencapaciteit, dan wordt een uitkering verstrekt die gerelateerd is aan het arbeidsongeschiktheidspercentage en het wettelijk minimumloon.
- Indien het loonverlies ten minste 80% bedraagt en herstel op termijn nog mogelijk is, is er sprake van volledige arbeidsongeschiktheid. De volledig arbeidsongeschikte houdt ook na de loongerelateerde fase recht op een uitkering van 70% van het loonverlies.
- WGA-gerechtigden die op 1 juli van het kalenderjaar recht hebben op een WGA-uitkering ontvangen evenals IVA-gerechtigden een tegemoetkoming arbeidsongeschikten van (in 2021) netto € 183,61.
- Evenals bij de IVA-uitkering geldt ook bij de WGA-uitkering het maximumdagloon.
- Het recht op uitkering kan doorlopen tot de AOW-gerechtigde leeftijd.

Budgettaire ontwikkelingen

In 2022 stijgen de uitkeringslasten WIA (IVA en WGA) inclusief de lasten voor eigenrisicodragers met circa € 450 miljoen ten opzichte van 2021. De WIA is een nog ingroeïende regeling die nog niet het structurele niveau heeft bereikt. Naarmate het WIA-bestand meer ingroeït, zal er ook meer doorstroom plaatsvinden van de WGA naar de IVA omdat het WGA-bestand groeit. Hierdoor stijgen de IVA-uitgaven relatief harder dan de WGA-uitgaven.

Beleidsrelevante kerncijfers

De kerncijfers WIA zijn gecombineerd met de kerncijfers WAO in tabel 45.

Wet op de arbeidsongeschiktheidsverzekering (WAO)

De WAO is per 29 december 2005 vervangen door de WIA. De WAO blijft gelden voor werknemers die op 1 januari 2004 een WAO-uitkering ontvingen. De WAO verstrekt uitkeringen tot aan de AOW-gerechtigde leeftijd. Daarom zullen er nog decennia lang mensen zijn die een beroep blijven doen op de WAO. De WAO wordt uitgevoerd door UWV.

Wie komt er voor in aanmerking?

De werknemer die op 1 januari 2004 al een WAO-uitkering ontving, behoudt deze zolang aan de uitkeringsvoorwaarden wordt voldaan:

- Hij is 15% of meer arbeidsongeschikt;
- Hij heeft de AOW-gerechtigde leeftijd nog niet bereikt.

De WAO blijft ook gelden voor werknemers die hun eerste ziekte dag hadden vóór 1 januari 2004 of van wie het recht op WAO-uitkering is geëindigd, indien zij binnen vijf jaar (opnieuw) arbeidsongeschikt worden door dezelfde oorzaak. Hierdoor worden alleen nog nieuwe WAO-uitkeringen toegekend bij herleving van een oud recht.

Hoe hoog is de WAO-uitkering?

De WAO-uitkering bestaat uit twee fasen.

- In de eerste fase ontvangt een WAO-gerechtigde een loondervingsuitkering die gerelateerd is aan het arbeidsongeschiktheidspercentage en het dagloon. De uitkering bedraagt maximaal 75% van het maximumdagloon. Dat is per 1 juli 2021 maximaal € 3.679,61 bruto per maand (inclusief vakantiegeld). De duur van de loondervingsuitkering is afhankelijk van de leeftijd op de ingangsdatum van de WAO-uitkering.
- In de tweede fase ontvangt de WAO-gerechtigde een vervolguitkering die gerelateerd is aan het arbeidsongeschiktheidspercentage en het vervolgdagloon. De hoogte van het vervolgdagloon is onder andere afhankelijk van de leeftijd die iemand heeft op de ingangsdatum van de WAO-uitkering. De vervolguitkering kan in principe doorlopen tot de AOW-gerechtigde leeftijd.
- WAO-gerechtigden die op 1 juli van het kalenderjaar recht hebben op een WAO-uitkering en ten minste 35% arbeidsongeschikt zijn ontvangen daarnaast een tegemoetkoming arbeidsongeschikten van (in 2021) netto € 183,61.

Budgettaire ontwikkelingen

Er is alleen nog instroom in de WAO door herleving van uitkeringen. Er worden dan ook nauwelijks nog nieuwe WAO-uitkeringen toegekend. Tegelijkertijd worden er in 2022 naar verwachting bijna 15.000 uitkeringen beëindigd. De uitkeringslasten WAO dalen in 2022 met ongeveer

€ 275 miljoen. Het WAO-bestand en de uitkeringslasten nemen de komende jaren af, met name door het bereiken van de AOW-gerechtigde leeftijd van het zittend bestand.

Beleidsrelevante kerncijfers

De instroom in de WGA neemt in 2022 af vergeleken met 2020 en 2021. Dit wordt veroorzaakt door administratieve effecten als gevolg van Covid-19. In 2020 en 2021 is een fysiek spreekuur niet altijd mogelijk geweest in verband met de coronamaatregelen. UWV heeft de sociaal-medische beoordelingen zoveel mogelijk uitgevoerd, maar waar dat niet kon werd de beoordeling uitgesteld tot een fysiek spreekuur mogelijk was. Hierdoor werden relatief veel voorschotten verstrekt. Deze worden geregistreerd als instroom in de WGA. Bij een deel van deze voorschotten blijkt na de beoordeling geen recht op WIA te bestaan. Hierdoor komt de instroom hoger uit dan wanneer iedereen wel binnen de wettelijke termijn beoordeeld zou zijn. Ook de uitstroom komt hierdoor hoger te liggen.

De uitstroomkans WAO en WIA daalt in 2022. Dit komt omdat in 2022 de AOW-leeftijd weer stijgt, waardoor er minder uitstroom door pensionering zal zijn dan in 2020 en 2021 waar de AOW-leeftijd bevroren was.

Tabel 45 Kerncijfers IVA, WGA en WAO

	Realisatie 2020 ¹	Raming 2021	Raming 2022
IVA, WGA en WAO			
Bestand in uitkeringen (x 1.000, ultimo)	564	565	574
waarvan IVA	137	147	157
waarvan WGA	213	223	236
waarvan WAO	215	196	181
Bestand als percentage van de verzekerde populatie (%)	7,5	7,5	7,6
Instroom in uitkeringen (x 1.000)	50,2	49,3	48,0
waarvan IVA	11,6	12,0	12,9
waarvan WGA	38,0	36,7	34,6
waarvan WAO	0,6	0,6	0,5
Instroomkans (%)	0,7	0,6	0,6
Uitstroom uit uitkeringen (x 1.000)	49,1	48,0	39,0
waarvan IVA	12,9	13,9	12,6
waarvan WGA	13,7	14,5	11,7
waarvan WAO	22,5	19,6	14,7
Doorstroom van WGA naar IVA (x 1.000)	11,1	11,5	10,5
Uitstroomkans WAO + WIA (%)	8,0	7,8	6,4
WGA			
Aandeel werkend WGA (% , ultimo)	20	– ²	– ²
Aandeel werkende WGA'ers met resterende verdiencapaciteit (% , ultimo)	47	– ²	– ²

1 UWV, jaarverslag.

2 Dit aandeel wordt niet geraamd.

Handhaving

Sinds 2019 worden door middel van een extern onderzoek de misbruikrisico's van regelingen die UWV uitvoert in kaart gebracht. Dit heeft inmiddels plaatsgevonden voor de WW. Eind 2021 wordt naar verwachting het onderzoek naar de ZW en de WIA afgerond. Hierna volgen onderzoeken naar

de Toeslagenwet (TW), WAZO en WAO. Ook voor de Wajong zullen de misbruikrisico's in kaart worden gebracht. De kengetallen op het gebied van handhaving in voorgaande jaren tonen een stabiel beeld.

Tabel 46 Kerncijfers IVA, WGA en WAO (fraude en handhaving)

		Realisatie 2018	Realisatie 2019	Realisatie 2020
<i>Preventie</i> ¹	Gepercipieerde detectiekans (%)	74	71	– ²
	Kennis van de verplichtingen (%)	88	90	– ²
<i>Opsporing</i> ³	Aantal onderzochte fraudesignalen (x 1.000)	4,2	4,6	3,4
	Aantal geconstateerde overtredingen met financiële benadeling (x 1.000) ⁴	1,2	1,7	1,1
	Totaal benadelingsbedrag	7,2	7	6,2
<i>Sanctionering</i> ³	Aantal waarschuwingen (x 1.000)	1,4	1,8	1,2
	Aantal boetes (x 1.000)	0,8	1	0,7
	Totaal boetebedrag (x € 1 mln.)	1	1,1	0,9
		Ontstaansjaar vordering		
		2018	2019	2020
<i>Terugvordering</i> ³	Incassatio fraudevorderingen (boete + benadelingsbedrag) ultimo 2020 (%)	48	40	23

1 Ipsos «Kennis der verplichtingen en detectiekans». Kerncijfers preventie hebben alleen betrekking op WGA en WAO. De IVA is bij het onderzoek «Kennis der verplichtingen en detectiekans» buiten beschouwing gebleven.

2 Door een gewijzigde onderzoeksopzet is het cijfer over 2020 niet beschikbaar. Vanaf 2021 is dit cijfer weer beschikbaar uit het onderzoek «Kennis der verplichtingen».

3 UWV, Jaarverslag.

4 Cijfers betreffen alle overtredingen van de inlichtingenplicht met financiële benadeling.

Wet op de arbeidsongeschiktheidsverzekering zelfstandigen (WAZ)

De WAZ is een verplichte verzekering voor zelfstandigen, beroepsbeoefenaren, directeuren-groootaandeelhouders en meewerkende echtgenoten tegen de inkomensgevolgen van langdurige arbeidsongeschiktheid. De WAZ is op 1 augustus 2004 ingetrokken. Sindsdien kunnen ondernemers zelf bepalen of zij de inkomensrisico's al dan niet willen afdekken, bijvoorbeeld via een particuliere arbeidsongeschiktheidsverzekering. De WAZ blijft gelden voor zelfstandigen die op 1 augustus 2004 een uitkering ontvingen. De WAZ wordt uitgevoerd door UWV.

Wie komt er voor in aanmerking?

De zelfstandige die op 1 augustus 2004 al een WAZ-uitkering ontving, behoudt deze zolang aan de uitkeringsvoorwaarden wordt voldaan:

- Hij is 25% of meer arbeidsongeschikt;
- Hij heeft de AOW-gerechtigde leeftijd nog niet bereikt.

Hoe hoog is de WAZ-uitkering?

De hoogte van de WAZ-uitkering hangt af van de mate van arbeidsongeschiktheid en het feitelijk gederfde inkomen per dag, mits dat niet hoger is dan het wettelijk minimumloon (de maximale grondslag). De uitkering voor volledig arbeidsongeschikten is 75% van de grondslag en bedraagt per 1 juli 2021 maximaal € 1.275,75 bruto per maand (exclusief vakantiegeld). Heeft de betrokkene voortdurend oppas en verzorging nodig, dan kan de uitkering worden verhoogd tot maximaal 100% van de grondslag. WAZ-gerechtigden die op 1 juli van het kalenderjaar recht hebben op een WAZ-uitkering en ten minste 35% arbeidsongeschikt zijn ontvangen daarnaast een tegemoetkoming arbeidsongeschikten van (in 2021) netto € 183,61.

Budgettaire ontwikkelingen

De toegang voor zelfstandigen tot de WAZ is per 1 augustus 2004 beëindigd. In de WAZ is nog slechts in beperkte mate sprake van nieuwe instroom, die bestaat uit herleving van uitkeringen. Het WAZ-bestand en de

uitkeringslasten nemen de komende jaren af, met name door het bereiken van de AOW-gerechtigde leeftijd van het zittend bestand. In 2022 bedraagt de afname van de uitkeringslasten circa € 7 miljoen.

Beleidsrelevante kerncijfers

Doordat de WAZ een afgesloten regeling is neemt het aantal uitkeringen jaarlijks af.

Tabel 47 Kerncijfers WAZ

	Realisatie 2020 ¹	Raming 2021	Raming 2022
Bestand in aantal uitkeringen (x 1.000, ultimo)	8,4	7,3	6,6

1 UWV, jaarverslag.

Bijdrage aan ZBO's/RWT's

Individuele plaatsing & steun

UWV heeft met een subsidieregeling onderzocht of Individuele Plaatsing en Steun (IPS) een aanvulling kan zijn op de bestaande re-integratie instrumenten. IPS blijkt een waardevol re-integratie instrument voor mensen met ernstige psychische aandoeningen (EPA). IPS is voor de EPA-groep effectiever dan reguliere re-integratie. Vanaf 1 januari 2022 koopt UWV vanuit het re-integratiebudget daarom ook IPS in voor haar klanten met EPA.

Tegelijkertijd heeft er een subsidieregeling gelopen waarbij UWV subsidie kan verstrekken voor IPS aan zowel gemeente- als UWV-klanten met Common Mental Disorders (CMD). Het onderscheid tussen CMD en EPA zit hem in de ernst en de duur van de klachten. Aan deze subsidieregeling is ook onderzoek gekoppeld om te kijken of deze aanpak voor mensen met CMD waardevol is.

Het kabinet heeft in totaal € 18 miljoen beschikbaar gesteld voor een tijdelijke impuls van IPS-trajecten in 2021 en 2022. Hiermee kunnen er meer trajecten gestart worden voor zowel de EPA- als de CMD-groepen en voor zowel gemeente- als UWV-klanten. Wajongers (begrotingsartikel 4) vallen hier ook onder. In tabel 42 is het bedrag te zien dat voor de gemeentelijke doelgroep beschikbaar is gesteld.

Scholingsexperiment voor WGA-gerechtigden

In overleg met de sociale partners en UWV heeft het kabinet besloten extra te investeren in scholing van mensen met een WGA-uitkering (Kamerstukken II 2020/21, [29 544, nr. 1035](#)). De komende twee jaar gaat UWV vaker scholing aanbieden. Daarnaast gaat UWV experimenteren met nieuwe vormen van scholing. Voor mensen met taalproblemen start UWV pilots met op werk gerichte taaltrainingen. Verder gaat UWV in 2022 en 2023 experimenteren met de inzet van leerwerkcombinaties onder intensieve begeleiding voor de WGA-uitkeringsgerechtigden. Deze twee pilots voor nieuwe vormen van scholing worden bekostigd vanuit het premiegefinancierde gedeelte van het Scholingsexperiment WGA.

Re-integratie WIA/WAO/WAZ/ZW/WW

Voor de re-integratie van uitkeringsgerechtigden in de WIA, WAO, WAZ, ZW en WW zet UWV middelen in om hen zo nodig te begeleiden op weg naar werk en te ondersteunen zodra zij werk hebben. UWV zet deze middelen in voor de inkoop van trajecten en diensten gericht op het vinden van werk. Daarnaast koopt UWV voorzieningen (waaronder jobcoaching en vervoersvoorzieningen) in voor het ondersteunen van werkenden met een structurele functionele beperking.

UWV beschikt vanaf 2015 over een geïntegreerd taakstellend re-integratiebudget voor de inzet van trajecten en van voorzieningen voor de re-integratieondersteuning van gedeeltelijk arbeidsgeschikten (inclusief Wajongers). Dit budget wordt jaarlijks aan UWV beschikbaar gesteld en door UWV verantwoord via de reguliere rapportages. Het begrotingsgefinancierde gedeelte van het re-integratiebudget wordt verantwoord in beleidsartikel 4.

Budgettaire ontwikkelingen

Voor het premiegefinancierde gedeelte van het re-integratiebudget is in 2022 € 123 miljoen beschikbaar.

Extracomptabel overzicht re-integratiebudget

In tabel 48 is het totale budget dat voor UWV beschikbaar is voor de inkoop van re-integratietrajecten en werkvoorzieningen te zien, voor zowel WIA/WAO/WAZ/ZW/WW als Wajong. Aandachtspunt is dat een deel van het begrotingsgefinancierde budget gericht is op de subsidieregeling voor scholing en re-integratie van personen met arbeidsbeperkingen en ernstige scholingsbelemmeringen (ESB-regeling). Het overige begrotingsgefinancierde deel is samen met het premiegefinancierde deel beschikbaar voor inkoop van trajecten en diensten.

Tabel 48 Extracomptabel overzicht totaal re-integratiebudget (bedragen x € 1.000)							
	2020	2021	2022	2023	2024	2025	2026
Premiegefinancierd (WIA/WAO/WAZ/ZW/WW)	83.714	110.763	123.257	124.119	128.778	126.584	127.747
Begrotingsgefinancierd (Wajong)	86.000	93.913	83.116	84.362	84.539	79.744	76.864
<i>waarvan ESB</i>	<i>13.000</i>	<i>14.000</i>	<i>14.000</i>	<i>14.000</i>	<i>14.000</i>	<i>14.000</i>	<i>14.000</i>
Totaal beschikbaar budget voor inkoop	156.714	190.676	192.373	194.481	199.317	192.328	190.611

Extracomptabele fiscale regelingen

Naast de in dit begrotingsartikel genoemde instrumenten, zijn er fiscale regelingen die betrekking hebben op dit beleidsterrein. De Minister van Financiën is hoofdverantwoordelijk voor de wetgeving en uitvoering van deze regelingen en voor de budgettaire middelen. In onderstaande tabel is ter informatie het budgettaire belang van deze regelingen vermeld. De cijfers zijn ontleend aan de corresponderende bijlage 'Fiscale regelingen' in de Miljoenennota. Naast de fiscale regelingen die in onderstaande tabel zijn opgenomen, heeft ook de Startersaftrek bij arbeidsongeschiktheid betrekking op dit beleidsartikel. Voor een beschrijving van de regelingen, de doelstelling, de ramingsgrond, een verwijzing naar de laatst uitgevoerde evaluatie en het beoogde jaar van afronding van de volgende evaluatie, wordt verwezen naar de bijlage bij de Miljoenennota 'Toelichting op de fiscale regelingen'.

Tabel 49 Fiscale regelingen 2020-2022, budgettair belang op transactiebasis in lopende prijzen (x € miljoen)			
	2020	2021	2022
Arbeidsongeschiktheidsverzekering premieaftrek	545	564	578
Arbeidsongeschiktheidsverzekering belaste uitkering	- 405	- 418	- 429

3.4 Artikel 4 Jonggehandicapten

A. Algemene doelstelling

De overheid biedt jonggehandicapten arbeids- en inkomensondersteuning.

De Wet arbeidsongeschiktheidsvoorziening jonggehandicapten (Wajong) bestaat met ingang van 2021 uit twee groepen jonggehandicapten: Wajongers met mogelijkheden tot arbeidsparticipatie en Wajongers die duurzaam geen mogelijkheden tot arbeidsparticipatie hebben.

De groep met mogelijkheden tot arbeidsparticipatie bestaat uit jonggehandicapten die zijn ingestroomd vanuit de «oude Wajong» (tot 2010) en de «Wajong2010» (2010 tot 2015). Voor deze groep staat arbeidsparticipatie centraal. De overheid zet in op het via arbeidsondersteuning vergroten van de arbeidsparticipatie van deze groep. Daarnaast zet de overheid in op inkomensondersteuning, waarbij (meer) gaan werken moet lonen. Sinds 2015 is er geen nieuwe instroom meer van jonggehandicapten met mogelijkheden tot arbeidsparticipatie.

De tweede groep heeft duurzaam geen mogelijkheden tot arbeidsparticipatie. Deze groep bestaat uit mensen die vanuit de «oude Wajong», «Wajong2010» en de «Wajong2015» (sinds 2015) zijn ingestroomd. De overheid heeft voor deze groep als doel te voorzien in een inkomensvoorziening. Zij hebben geen recht op arbeidsondersteuning.

Als het totale inkomen van een Wajonger en diens eventuele partner onder het sociaal minimum ligt, kan de uitkeringsgerechtigde een toeslag ontvangen tot het sociaal minimum op grond van de Toeslagenwet (TW), zie beleidsartikel 2.

B. Rol en verantwoordelijkheid

De Minister **stimuleert** het vinden van werk met een bijdrage voor re-integratieinspanningen aan UWV en een subsidieregeling voor scholing aan jongeren met arbeidsbeperkingen en ernstige scholingsbelemmeringen. De Minister **financiert** de inkomensondersteuning via het verstrekken van uitkeringen. Hij is in deze rollen verantwoordelijk voor:

- de vormgeving, het onderhoud en de werking van het stelsel van wet- en regelgeving;
- de vaststelling van het niveau van de uitkeringen uit hoofde van de Wajong;
- het ter beschikking stellen van middelen voor het aan het werk helpen van mensen die arbeidsmogelijkheden hebben;
- de sturing van en het toezicht op de rechtmatige, doeltreffende en doelmatige uitvoering door UWV.

De Minister van Financiën is hoofdverantwoordelijk voor de fiscale wet- en regelgeving. Wanneer fiscale instrumenten worden ingezet om doelstellingen in het kader van het jonggehandicaptenbeleid te realiseren, zoals bijvoorbeeld de jonggehandicaptenkorting, is de Minister van SZW hiervoor medeverantwoordelijk.

C. Beleidswijzigingen

Met ingang van 1 januari 2021 is [de wet «Vereenvoudiging regelgeving Wajong»](#) in werking getreden. Met deze wet zijn diverse maatregelen in de Wajong verwerkt die ervoor zorgen dat meer (gaan) werken loont, dat Wajongers altijd terug kunnen vallen op de Wajong en dat Wajongers hun uitkering behouden als zij onderwijs (gaan) volgen. Met ingang van 2021 spreken we over twee groepen in de Wajong: een groep met mogelijkheden voor arbeidsparticipatie en een groep die duurzaam geen mogelijkheden voor arbeidsparticipatie heeft.

Naar aanleiding van de aangenomen motie Stienen c.s. ([Kamerstukken I 2019/20, 35 213, nr. L](#)) heeft de Staatssecretaris van SZW in de zomer van 2020 beide Kamers geïnformeerd over de stappen die moeten worden gezet om de crisisbestendigheid van het garantiebedrag te borgen ([Kamerstukken II 2010/21, 35 312, nr. 37](#)). De in de aangenomen motie Schalk ([Kamerstukken I 2019/20, 35 213, nr. M](#)) geschetste optie om de termijn voor de duur van de crisis met twee jaar te verlengen wordt daarbij betrokken. Om het aanpassen van de termijn van het garantiebedrag eventueel mogelijk te maken, is bij SZW Verzamelwet ([Kamerstukken II 2020/21, 35 494, nr. 6](#)), gekoppeld aan de gevolgen van de coronacrisis, de mogelijkheid gecreëerd tot verlenging van deze termijn. In de zomer van 2021 wordt een analyse naar het effect van corona op de arbeidsmarktkansen van Wajongers afgerond. In het proces tot het nemen van een besluit over het garantiebedrag betreft SZW (belangenvertegenwoordigers van) Wajongers. Zoals toegezegd worden beide Kamers eind september 2021 geïnformeerd over het al dan niet nemen van een besluit tot verlengen van de termijn van het garantiebedrag in het kader van de crisisbestendigheid.

Conform de aangenomen motie Ester ([Kamerstukken I 2019/20, 35 213, nr. K](#)) heeft SZW ten behoeve van de wetsevaluatie in 2025 een monitor ingericht om de gevolgen van de wetswijziging te volgen. SZW rapporteert jaarlijks over deze gevolgen. Een rapportage met een eerste analyse van gevolgen van de wetswijziging volgt na de zomer van 2022.

D. Budgettaire gevolgen van beleid

Tabel 50 Budgettaire gevolgen van beleid artikel 4 (bedragen x € 1.000)							
Omschrijving	2020	2021	2022	2023	2024	2025	2026
Verplichtingen	3.430.369	3.542.924	3.553.766	3.570.977	3.590.379	3.650.346	3.665.168
Uitgaven	3.430.369	3.542.924	3.553.766	3.570.977	3.590.379	3.650.346	3.665.168
Inkomensoverdrachten							
Wajong	3.344.369	3.449.011	3.470.650	3.486.615	3.505.840	3.570.602	3.588.304
Bijdrage aan ZBO's/RWT's							
Re-integratie Wajong	86.000	93.913	83.116	84.362	84.539	79.744	76.864
Ontvangsten	22.340	28.416	0	0	0	0	0
Ontvangsten							
Restituties	22.340	28.416	0	0	0	0	0

Budgetflexibiliteit

De uitgaven op artikel 4 Jonggehandicapten zijn voor 100% juridisch verplicht voor het jaar 2022. Per financieel instrument wordt de budgetflexibiliteit onderstaand toegelicht.

Inkomensoverdrachten

De inkomensoverdrachten zijn gebaseerd op wet- en regelgeving en zijn derhalve voor 100% juridisch verplicht. Het betreft uitkeringslasten Wajong.

Bijdrage aan ZBO's/RWT's

De bijdragen aan ZBO's en RWT's zijn 100% juridisch verplicht. Het betreft een re-integratiebudget voor Wajongers.

E. Toelichting op de financiële instrumenten

Inkomensoverdrachten

Wet arbeidsongeschiktheidsvoorziening jonggehandicapten (Wajong)

De Wajong biedt inkomensondersteuning aan mensen die voor het bereiken van de 18-jarige leeftijd arbeidsgehandicapt zijn geworden en geen arbeidsverleden hebben en aan hen die tijdens hun studie voor het bereiken van de 30-jarige leeftijd arbeidsgehandicapt zijn geworden. De Wajong wordt uitgevoerd door UWV.

Wie komt er voor in aanmerking?

Mensen die voor het bereiken van de 18-jarige leeftijd of tijdens hun studie arbeidsgehandicapt zijn geworden en geen arbeidsverleden hebben. Voor de Wajong2015 geldt hierbij als voorwaarde dat zij duurzaam geen mogelijkheden tot arbeidsparticipatie hebben.

Hoe hoog is de Wajong-uitkering?

Met ingang van januari 2021 zijn de inkomensregelingen in de oude Wajong, Wajong2010 en Wajong2015 geharmoniseerd. Voor Wajongers in de oude Wajong, Wajong2010 en Wajong2015 die duurzaam geen mogelijkheden tot arbeidsparticipatie hebben is de uitkering 75% van het wettelijk minimumloon. Per 1 juli 2021 is dit € 1.275,75 bruto per maand (exclusief vakantiegeld) voor mensen van 21 jaar en ouder. Voor jongeren is de uitkering 75% van het wettelijk minimumjeugdloon. Op het moment dat deze Wajongers toch gaan werken en een inkomen ontvangen, wordt 75% van dit inkomen verrekend met de uitkering. Voor Wajongers in de oude Wajong en Wajong2010 die mogelijkheden tot arbeidsparticipatie (arbeidsvermogen) hebben is de uitkering 70% van het wettelijk minimumloon. Per 1 juli 2021 is dit € 1.190,70 bruto per maand (exclusief vakantiegeld) voor mensen van 21 jaar en ouder. Op het moment dat Wajongers met arbeidsvermogen gaan werken en een inkomen ontvangen, wordt maximaal 70% van dit inkomen verrekend met de uitkering. Voor Wajongers die werken met loondispensatie wordt afhankelijk van de loonwaarde een kleiner deel van het inkomen verrekend. Daarnaast worden Wajongers die werken met loondispensatie, tenminste aangevuld tot het inkomen dat zij zouden hebben verdiend wanneer zij zonder loondispensatie aan het werk zouden zijn. Naast de uitkering ontvangen alle Wajong-gerechtigden in 2021 een tegemoetkoming van netto € 183,61 mits zij op 1 juli van het kalenderjaar recht hebben op een Wajong-uitkering. Deze tegemoetkoming arbeidsongeschikten is bedoeld om een arbeidsongeschikte tegemoet te komen in de kosten die hij/zij moet maken door zijn/haar handicap. Het recht op uitkering wordt beëindigd bij het bereiken van de AOW-gerechtigde leeftijd.

Budgettaire ontwikkelingen

De uitkeringslasten stijgen in 2022 met € 21,6 miljoen ten opzichte van 2021. De belangrijkste oorzaken zijn:

- Het gemiddelde aantal Wajongers in 2022 stijgt door een toename in de Wajong2015. Dit effect wordt enigszins gedempt door de daling van het aantal Wajongers in de oude Wajong;
- Een hogere gemiddelde uitkering omdat nieuwe instroom duurzaam geen arbeidsmogelijkheden heeft en daarom een volledige uitkering zal ontvangen. Tegelijkertijd heeft een deel van de personen die gaan uitstromen een gedeeltelijke uitkering, omdat zij wel over arbeidsvermogen beschikken.

Beleidsrelevante kerncijfers

Het totale volume van de Wajong neemt naar verwachting in 2021 toe. Dit komt door de verhoogde instroom in de Wajong2015 als gevolg van het schrappen van het volgen van een studie als uitsluitingsgrond. Daarnaast neemt naar verwachting het volume Wajong2010 toe in verband met de beslissing van mensen in de oWajong om over te stappen naar de Wajong2010.

In 2021 is het aantal mensen die werken met een Wajong-uitkering afgenomen. UWV heeft in de [Monitor arbeidsparticipatie arbeidsbeperkten 2020](#) het effect van corona meegenomen op de arbeidsparticipatie in de eerste helft 2020. De arbeidsparticipatie van mensen in de Wajong nam af. De oorzaak daarvan was niet zozeer dat mensen onder de invloed van de crisis vaker hun baan verloren, maar kwam vooral doordat mensen geen nieuwe baan konden vinden. Het zijn met name de mensen met een tijdelijk dienstverband die geraakt worden door de coronacrisis, iets wat we ook op de totale arbeidsmarkt zien. Mensen met een arbeidsparticipatie zijn echter vaker aangewezen op flexibele arbeid.

Tabel 51 Kerncijfers Wajong

	Realisatie 2020 ¹	Raming 2021	Raming 2022
Volume Wajong totaal (x 1.000 uitkeringen, ultimo)	243	244	245
waarvan oude Wajong (tot 2010)	164	155	152
waarvan met arbeidsvermogen (%)	41	41	42
waarvan Wajong2010 (2010 tot 2015)	63	67	67
waarvan werkregeling (%)	71	73	72
waarvan studieregeling (%)	0,2	0	0
waarvan duurzaam geen arbeidsmogelijkheden (%)	28	27	28
waarvan Wajong2015	16,3	21	25
Instroom Wajong totaal (x 1.000 uitkeringen)	6,4	11	6
Uitstroom Wajong totaal (x 1.000 uitkeringen)	7,5	11	5
Aandeel Wajongers met arbeidsvermogen dat werkt (%)	50	51	50

1 UWV, jaarverslag.

Handhaving

Sinds 2019 worden door middel van een extern onderzoek de misbruikrisico's van regelingen die UWV uitvoert in kaart gebracht. Dit heeft inmiddels plaatsgevonden voor de WW. Eind 2021 wordt naar verwachting het onderzoek naar de ZW en de WIA afgerond. Hierna volgen onderzoeken naar de Toeslagenwet (TW), WAZO en WAO. Ook voor de Wajong zullen de misbruikrisico's in kaart worden gebracht.

Tabel 52 Kerncijfers Wajong (fraude en handhaving)

		Realisatie 2018	Realisatie 2019	Realisatie 2020
<i>Preventie</i> ¹	Gepercipieerde detectiekans (%)	61	72	- ²
	Kennis van de verplichtingen (%)	79	85	- ²
<i>Opsporing</i> ³	Aantal onderzochte fraudesignalen (x 1.000)	3,6	3,6	2,3
	Aantal geconstateerde overtredingen met financiële benadeling (x 1.000) ⁴	2,2	2,3	1,4
	Totaal benadelingsbedrag (x € 1 mln)	5,6	5,6	4,4
<i>Sanctionering</i> ³	Aantal waarschuwingen (x 1.000)	0,8	0,7	0,5
	Aantal boetes (x 1.000)	1,1	1,0	0,7
	Totaal boetebedrag (x € 1 mln)	0,8	0,7	0,6
		Ontstaansjaar vordering		
		2018	2019	2020
<i>Terugvordering</i> ³	Incassoratio fraudevorderingen (boete + benadelingsbedrag) ultimo 2020 (%)	41	27	12

1 Ipsos «Kennis der verplichtingen en detectiekans».

2 Door een gewijzigde onderzoeksopzet is het cijfer over 2020 niet beschikbaar. Vanaf 2021 is dit cijfer weer beschikbaar uit het onderzoek «Kennis der verplichtingen».

3 UWV, jaarverslag.

4 Cijfers betreffen alle overtredingen van de inlichtingenplicht met financiële benadeling.

Bijdrage aan ZBO's/RWT's

Re-integratie Wajong

Voor jonggehandicapten is een re-integratiebudget beschikbaar om hen te begeleiden op weg naar werk en te ondersteunen zodra zij werk hebben. Dit budget is bestemd voor de inzet van trajecten gericht op het vinden van werk, voorzieningen na werkaanvaarding (waaronder jobcoaching) en voor de financiering van de subsidieregeling voor scholing aan jongeren met arbeidsbeperkingen en ernstige scholingsbelemmeringen. Jonggehandicapten met arbeidsvermogen zijn verplicht om mee te werken aan re-integratie. UWV beschikt vanaf 2015 over een geïntegreerd taakstellend re-integratiebudget voor de inzet van trajecten en voorzieningen voor de ondersteuning van gedeeltelijk arbeidsgeschikten (Wajong, WIA, WAO, WAZ, ZW en WW). Het premiegefinancierde deel van het re-integratiebudget heeft betrekking op de WIA, WAO, WAZ, ZW en WW en wordt verantwoord in artikel 3. In tabel 48 is het totale budget dat voor UWV beschikbaar is voor de inkoop van re-integratietrajecten en werkvoorzieningen te zien, voor zowel WIA/WAO/WAZ/ZW/WW als Wajong.

Budgettaire ontwikkelingen

Voor het jaar 2022 is voor het begrotingsgefinancierde gedeelte van het re-integratiebudget € 83 miljoen beschikbaar. Meerjarig neemt het begrotingsgefinancierde gedeelte van het re-integratiebudget geleidelijk af. Dit hangt samen met de Participatiewet, waarin geregeld is dat de instroom in de Wajong2015 wordt beperkt tot mensen die duurzaam geen arbeidsmogelijkheden hebben. De afname in het re-integratiebudget Wajong voor deze groep wordt gecompenseerd door een toename in het re-integratiebudget Participatiewet.

Extracomptabele fiscale regelingen

Naast de in dit begrotingsartikel genoemde instrumenten, is er een fiscale regeling die betrekking heeft op dit beleidsterrein. De Minister van Financiën is hoofdvantwoordelijk voor de wetgeving en uitvoering van deze regeling en voor de budgettaire middelen. In onderstaande tabel is ter informatie het budgettaire belang van deze regeling vermeld. De cijfers zijn ontleend aan de corresponderende bijlage 'Fiscale regelingen' in de Miljoenennota. Voor een beschrijving van de regeling, de doelstelling, de

ramingsgrond, een verwijzing naar de laatst uitgevoerde evaluatie en het beoogde jaar van afronding van de volgende evaluatie, wordt verwezen naar de bijlage bij de Miljoenennota 'Toelichting op de fiscale regelingen'.

Tabel 53 Fiscale regelingen 2020-2022, budgettair belang op transactiebasis in lopende prijzen (x € mln)

	2020	2021	2022
Jonggehandicaptenkorting	182	184	186

3.5 Artikel 5 Werkloosheid

A. Algemene doelstelling

De overheid beschermt werknemers tegen de financiële gevolgen van werkloosheid en stimuleert hen het werk te hervatten.

De overheid biedt werknemers die hun baan verliezen en geheel of gedeeltelijk werkloos worden, bescherming tegen het verlies aan loon als gevolg van werkloosheid. Zij kunnen een beroep doen op een uitkering die voorziet in een tijdelijk inkomen om de periode van werkloosheid te overbruggen. Hiervoor zijn werknemers verplicht verzekerd op grond van de Werkloosheidswet (WW). Door middel van instrumenten als bijvoorbeeld de sollicitatieplicht, het besluit passende arbeid en inkomstenverrekening stimuleert de overheid een terugkeer naar werk.

Werklozen die bij instroom in de WW ouder zijn dan 60 jaar en 4 maanden, komen na afloop van hun WW-recht in aanmerking voor een uitkering op minimumniveau op grond van de Wet inkomensvoorziening oudere werklozen (IOW).

Als het totale inkomen van de uitkeringsgerechtigde WW of IOW en diens eventuele partner onder het sociaal minimum ligt, kan de uitkeringsgerechtigde een toeslag ontvangen tot het sociaal minimum op grond van de Toeslagenwet (TW), zie beleidsartikel 2.

Werknemers in Caribisch Nederland ontvangen bij beëindiging van de dienstbetrekking anders dan door de schuld van de werknemer op grond van de Cessantiewet een eenmalige uitkering, te betalen door de werkgever. Als de werkgever wegens faillissement of surseance van betaling niet in staat is om de uitkering (tijdig) te betalen, neemt de overheid deze verplichting over.

B. Rol en verantwoordelijkheid

De Minister **financiert** de inkomensondersteuning met begrotingsgefinancierde uitkeringsregelingen. Daarnaast **stimuleert** de Minister met financiële instrumenten initiatieven die bijdragen aan de werking van de arbeidsmarkt. Bij de premiegefinancierde uitkeringsregelingen **regisseert** de Minister. Hij is in deze rollen verantwoordelijk voor:

- de vormgeving, het onderhoud en de werking van het stelsel van wet- en regelgeving;
- de vaststelling van het niveau van de uitkeringen van de onderscheiden regelingen;
- het borgen van het activerend karakter van de regelingen en van hun bijdrage aan de werking van de arbeidsmarkt;
- de sturing van en het toezicht op de rechtmatige, doeltreffende en doelmatige uitvoering door UWV;
- de organisatie van de eigen uitvoering binnen het verband van de Rijksdienst Caribisch Nederland (RCN).

C. Beleidswijzigingen

Risicomodel verwijtbare werkloosheid

Om de coronacrisis het hoofd te kunnen bieden heeft de divisie Uitkeren van UWV capaciteit vrij moeten maken door onder andere het vakteam verwijtbare werkloosheid tijdelijk op te heffen. Hierdoor heeft de implementatie van het risicomodel verwijtbare werkloosheid vertraging opgelopen ([Stand van de uitvoering juni 2020](#)). UWV is voornemens om per januari 2022 alsnog te starten met de implementatie van dit risicomodel. De verwachting is dat de implementatie aan het einde van dat jaar is afgerond. De Minister van SZW heeft de Tweede Kamer hierover geïnformeerd in de Stand van de uitvoering van juli 2021 ([Stand van de uitvoering juli 2021](#)).

Periodieke rapportage werkloosheid bij werknemers

In 2022 vindt de periodieke rapportage plaats van het thema werkloosheid bij werknemers ([Kamerstukken II 2020/21, 31 865, nr. 193](#)). Middels deze rapportage wordt de doeltreffendheid en doelmatigheid van het beleid behorende bij dit thema onderzocht. De periodieke rapportage vervangt de beleidsdoorlichting.

D. Budgettaire gevolgen van beleid

Tabel 54 Budgettaire gevolgen van beleid artikel 5 (bedragen x € 1.000)							
Omschrijving	2020	2021	2022	2023	2024	2025	2026
Verplichtingen	129.951	231.371	276.680	140.357	141.547	143.215	110.838
Uitgaven	131.300	224.991	282.534	143.424	142.147	143.215	110.838
Inkomensoverdrachten							
IOW	116.469	124.294	130.864	139.675	141.340	143.110	110.732
Cessantiawet (Caribisch Nederland)	36	107	107	107	105	105	106
Tijdelijke regeling tegemoetkoming Dagloonbesluit	35	0	0	0	0	0	0
Tijdelijke Regeling Tegemoetkoming Werknemers Westhaven	9	164	266	250	102	0	0
Subsidies (regelingen)							
Experimenten 50+	332	16	0	0	0	0	0
Tijdelijke subsidieregeling ontwikkeladvies 45+	4.733	0	0	0	0	0	0
Overige subsidies algemeen	568	905	1.130	505	600	0	0
Coördinatie Crisisdienstverlening	0	7.275	4.724	2.562	0	0	0
Subsidie Praktijkleren	0	0	25.500	0	0	0	0
Opdrachten							
Opdrachten algemeen	118	0	0	0	0	0	0
Bijdrage aan ZBO's/RWT's							
Scholing WW	9.000	27.279	0	0	0	0	0
Crisisdienstverlening	0	64.076	118.143	0	0	0	0
Bijdrage aan agentschappen							
Rijksdienst voor Ondernemend Nederland	0	875	1.800	325	0	0	0
Ontvangsten	1.300	1	0	0	0	0	0
Ontvangsten							
Restituties	1.300	1	0	0	0	0	0

Budgetflexibiliteit

De uitgaven op artikel 5 Werkloosheid zijn voor 48,5% juridisch verplicht voor het jaar 2022. Per financieel instrument wordt de budgetflexibiliteit onderstaand toegelicht.

Inkomensoverdrachten

De inkomensoverdrachten zijn gebaseerd op wet- en regelgeving en derhalve voor 100% juridisch verplicht. Het betreft uitkeringslasten voor de IOW, de Cessantiawet (Caribisch Nederland) en de Tijdelijke regeling tegemoetkoming Westhaven.

Subsidies

Het bedrag van € 1,13 miljoen voor overige subsidies algemeen betreft een subsidie aan de Ambachtsacademie en voor de Algemene Werkgeversvereniging Nederland (AWVN) voor een centraal aanspreekpunt voor werkgevers. Deze subsidies zijn 100% juridisch verplicht. Het bedrag van € 4,7 miljoen voor de coördinatie van crisisdienstverlening is volledig toegekend en daarmee 100% juridisch verplicht. Het bedrag van € 25,5 miljoen voor subsidie Praktijkleren is 0% juridisch verplicht.

Bijdrage aan ZBO's/RWT's:

De bijdragen aan ZBO's en RWT's zijn 0% juridisch verplicht. Het betreft een vergoeding voor deelname aan de regionale mobiliteitsteams (RMT's) vanuit de Tijdelijke regeling aanvullende crisisdienstverlening COVID-19.

Bijdrage aan agentschappen

De € 1,8 miljoen die de Rijksdienst voor Ondernemend Nederland ontvangt voor uitvoering van de subsidieregeling Praktijkleren is 0% juridisch verplicht.

Budgettaire gevolgen van beleid premiegefinancierd

Tabel 55 Premiegefinancierde uitgaven en ontvangsten artikel 5 (bedragen x € 1.000)							
Omschrijving	2020	2021	2022	2023	2024	2025	2026
Verplichtingen	4.288.372	4.013.417	4.334.480	4.588.582	5.034.309	5.422.624	5.627.910
Uitgaven	4.288.372	4.013.417	4.334.480	4.588.582	5.034.309	5.422.624	5.627.910
Inkomensoverdrachten							
WW	4.288.372	4.013.417	4.229.344	4.368.755	4.672.366	4.905.973	4.963.576
WW nominaal	0	0	105.136	219.827	361.943	516.651	664.334
Ontvangsten	226.961	191.999	240.156	248.046	254.484	261.091	261.927
Ontvangsten							
Ufo	226.961	191.999	234.300	236.106	236.106	236.106	230.868
Ufo nominaal	0	0	5.856	11.940	18.378	24.985	31.059

E. Toelichting op de financiële instrumenten

Inkomensoverdrachten

Wet inkomensvoorziening oudere werklozen (IOW)

De IOW geeft werklozen die bij aanvang van de WW-uitkering 60 jaar en vier maanden of ouder zijn, na afloop van hun WW-uitkering recht op een vervolguitkering. Ook gedeeltelijk arbeidsgeschikten die bij aanvang van de loongerelateerde WGA-uitkering 60 jaar en vier maanden of ouder zijn, kunnen na afloop van hun loongerelateerde uitkering recht hebben op IOW.

De IOW is een tijdelijke regeling. Oudere WW'ers en WGA'ers kunnen in aanmerking komen voor een IOW-uitkering als zij vóór 1 januari 2024 werkloos of gedeeltelijk arbeidsongeschikt worden. De IOW wordt uitgevoerd door UWV.

Wie komt er voor in aanmerking?

- Werklozen die bij aanvang van de WW-uitkering 60 jaar en vier maanden of ouder zijn en die recht hebben op meer dan drie maanden WW-uitkering, komen bij beëindiging van hun WW-uitkering wegens het bereiken van de maximale duur in aanmerking voor een IOW-uitkering.
- Gedeeltelijk arbeidsgeschikte ouderen hebben na hun loongerelateerde WGA-uitkering recht op IOW als de loongerelateerde WGA is toegekend op of na het bereiken van de leeftijd van 60 jaar en vier maanden.

Hoe hoog is de IOW-uitkering?

Deze uitkering is maximaal 70% van het netto minimumloon. Dit is op 1 juli 2021 € 1.239,10 bruto per maand (exclusief vakantietoeslag). De uitkering kan lager zijn dan 70% van het netto minimumloon als:

- De WW- of loongerelateerde WGA-uitkering lager was dan 70% van het minimumloon;
- De betrokkene tijdens de IOW-uitkering andere inkomsten heeft, bijvoorbeeld loon of een andere uitkering.

Budgettaire ontwikkelingen

Als gevolg van de coronacrisis en de stijging van de AOW-leeftijd nemen de IOW-uitkeringslasten de komende jaren naar verwachting toe.

Vooral aan het begin van de coronacrisis is de werkloosheid onder ouderen toegenomen. De verwachting is dat een deel van deze mensen na het einde van hun WW-uitkering de IOW instroomt. Dit effect is naar verwachting in 2022 voor het eerst zichtbaar. De verwachting is dat de werkloosheid onder ouderen ook de komende jaren hoger zal zijn dan in de jaren voor 2020. Dit heeft een opwaarts effect op de IOW-uitgaven in latere jaren.

Ook de stijging van de AOW-leeftijd werkt door in de uitgaven. Als de AOW-leeftijd hoger ligt, is de IOW-duur langer. Daarnaast is de instroom in de IOW hoger bij een hogere AOW-leeftijd, omdat meer mensen na hun WW- of loongerelateerde WGA-uitkering de periode tot AOW moeten overbruggen met een IOW-uitkering. Een andere factor die bijdraagt aan het oplopende uitgavenpatroon, is de verkorting van de maximale WW-duur van 38 naar 24 maanden tussen 2016 en 2019. Dit leidt ertoe dat mensen eerder doorstromen van de WW naar de IOW, met als gevolg een hogere IOW-instroom en een langer verblijf in de IOW.

De IOW loopt af per 1 januari 2024. Vanaf 2026 is er hierdoor geen instroom meer in de IOW. Dit verklaart de daling van de uitgaven in 2026.

Beleidsrelevante kerncijfers

Tabel 56 Kerncijfers IOW

	Realisatie 2020 ¹	Raming 2021	Raming 2022
Volume IOW (x 1.000 uitkeringsjaren)	8,5	8,8	10,1

1 UWW, jaarverslag.

Cessantiawet (Caribisch Nederland)

Werknemers in Caribisch Nederland die werkzaam zijn in de private sector ontvangen bij beëindiging van de dienstbetrekking anders dan door de schuld van de werknemer op grond van de Cessantiawet een eenmalige uitkering, te betalen door de werkgever. Als de werkgever wegens faillissement of surseance van betaling niet in staat is om de uitkering (tijdig) te betalen, neemt SZW deze verplichting over.

Budgettaire ontwikkelingen

Er wordt een in de tijd constant uitgavenpatroon verondersteld. In de praktijk kunnen uitgaven echter van jaar tot jaar sterk fluctueren, afhankelijk van het aantal bedrijven dat failliet is gegaan en het aantal betrokken werknemers.

Beleidsrelevante kerncijfers

Tabel 57 Kerncijfers Cessantiawet (Caribisch Nederland)

	Realisatie 2020 ¹	Raming 2021	Raming 2022
Volume Cessantiawet (x 1.000 uitkeringen)	<0,1	<0,1	<0,1

1 RCN-unit SZW.

Tijdelijke regeling tegemoetkoming Westhaven

De Minister van SZW stelt een tijdelijke tegemoetkoming beschikbaar voor werknemers in de Westhaven. Deze tegemoetkoming is voor werknemers die als gevolg van de sluiting van de Hemwegcentrale hun baan kwijttraken en daardoor inkomensverlies lijden. De subsidieregeling is op 20 mei 2020 in werking getreden.

Wie komt er voor in aanmerking?

De werknemer die aan alle volgende eisen voldoet komt in aanmerking:

1. De werknemer had een vaste dienstbetrekking;
2. De werknemer was werkzaam bij de Hemwegcentrale of een daarmee nauw verbonden bedrijf in de kolenoverslag of afvoer van bijproducten in het Westhavengebied;
3. De werknemer heeft de pensioengerechtigde leeftijd nog niet bereikt;
4. De werknemer heeft zich voor dienstverlening gemeld bij het Mobiliteitscentrum Kolenketen Westhaven (MCKW) voor 1 september 2020;
5. De werknemer is ontslagen of herplaatst tussen 1 oktober 2019 en 1 juli 2021; het ontslag of herplaatsing was het gevolg van de sluiting van de Hemwegcentrale; en
6. De werknemer lijdt door het ontslag of herplaatsing inkomensverlies.

Hoe hoog is de uitkering?

De hoogte van de totale tegemoetkoming bedraagt maximaal 35% van het referentie jaarinkomen.

Budgettaire ontwikkelingen

Voor deze regeling is cumulatief zo'n € 0,8 miljoen beschikbaar gesteld tot en met 2024. Voor 2022 gaat het om een bedrag van € 266.000.

Werkloosheidswet (WW)

De WW verzekert werknemers tegen de financiële gevolgen van werkloosheid. Het verlies aan inkomen kan voor een bepaalde periode gedeeltelijk opgevangen worden met een uitkering. Het recht op een WW-uitkering duurt minimaal 3 maanden. De maximale duur is afhankelijk van het aantal jaren dat iemand heeft gewerkt voordat hij werkloos werd. De maximale duur is vanaf 2016 stapsgewijs – met één maand per kwartaal – teruggebracht van 38 maanden naar 24 maanden per 1 april 2019. Per jaar arbeidsverleden bouwt een werknemer de eerste tien jaar één maand recht op een WW-uitkering op. Vanaf tien jaar arbeidsverleden bouwt een werknemer met elk extra gewerkt jaar een halve maand recht op WW-uitkering op. Voor gewerkte jaren vóór 2016 geldt een overgangsrecht. De WW wordt uitgevoerd door UWV. Hoofdstuk 5.1, Sociale fondsen SZW, gaat nader in op de financiering van de uitgaven aan de WW.

Wie komt ervoor in aanmerking?

Om voor een WW-uitkering in aanmerking te komen moet een werknemer in ieder geval:

- De AOW-gerechtigde leeftijd nog niet hebben bereikt;
- Verzekerd zijn voor de WW;
- Minimaal vijf arbeidsuren per week kwijtraken (of voor wie minder dan tien uur per week werkte, minimaal de helft van de arbeidsuren);
- Geen recht meer hebben op loon over die verloren arbeidsuren;
- Beschikbaar zijn om te gaan werken;
- Voldoen aan de wekeneis: in de 36 weken voor de eerste werkloosheidsdag in minimaal 26 weken in loondienst hebben gewerkt;
- Geen ZW-uitkering, WAO-uitkering bij volledige arbeidsongeschiktheid of IVA-uitkering ontvangen;
- Geen WGA-uitkering ontvangen (tenzij men naast de WGA-uitkering werkte, en die baan is kwijtgeraakt);
- Zich tijdig registreren als werkzoekende bij het UWV WERKbedrijf;
- Niet verwijtbaar werkloos zijn. Verwijtbaar werkloos is iemand die zelf ontslag heeft genomen of om een dringende reden is ontslagen. In dat geval krijgt de werknemer geen uitkering of een korting op de uitkering.

Hoe hoog is de WW-uitkering?

De eerste twee maanden bedraagt de uitkering 75%, daarna 70% van het WW-maandloon (dat maandloon wordt gebaseerd op het loon van de periode van 12 maanden voordat iemand werkloos werd). Inkomsten uit arbeid worden gedeeltelijk verrekend, zodat het totale inkomen toeneemt naarmate de WW-gerechtigde meer werkt. De hoogte van het maandloon is gemaximeerd, waardoor de 75%-uitkering per 1 juli 2021 maximaal € 3.679,61 bruto per maand bedraagt en de 70%-uitkering maximaal € 3.434,30 (beide bedragen inclusief vakantietoeslag).

Budgettaire ontwikkelingen

De WW-uitgaven ademen met de werkloosheid mee. Het CPB verwacht een geleidelijke toename van de werkloosheid richting het einde van de begrotingshorizon. Hierdoor lopen de WW-uitgaven naar verwachting op de komende jaren.

Beleidsrelevante kerncijfers

Door de uitgebreide steunpakketten zal het WW-volume in 2021 naar verwachting zelfs lager liggen dan in 2020. Na afloop van de steunpakketten wordt een lichte stijging van de WW-instroom verwacht, hetgeen resulteert in een oplopende instroom in 2022.

Tabel 58 Kerncijfers WW

	Realisatie 2020 ¹	Raming 2021	Raming 2022
Volume WW (x 1.000 uitkeringsjaren)	221	207	207
Aantal lopende WW-uitkeringen (x 1.000, ultimo)	286	245	248
Aantal WW-instromers (x 1.000)	479	328	342
waarvan nieuwe uitkeringen (x 1.000)	443	– ²	– ²
waarvan herleeftde uitkeringen (x 1.000) ³	36	– ²	– ²
Aantal beëindigde WW-uitkeringen (x 1.000)	417	369	341

1 UWV, jaarverslag.

2 Dit getal wordt niet geraamd.

3 Wie na afloop van een WW-uitkering binnen 26 weken weer werkloos wordt, kan de oude WW-uitkering weer terugkrijgen. Dit wordt «herleving» genoemd.

Tabel 59 illustreert dat de werkhervatting in 2020 is gedaald. Een mogelijke verklaring hiervoor is gelegen in de coronacrisis en de daarmee samenhangende beperkende (lockdown-)maatregelen ten aanzien van meerdere sectoren, waardoor de werkgelegenheid is afgenomen.

Tabel 59 Werkhervatting uit de WW

	Realisatie 2018	Realisatie 2019	Realisatie 2020
Aandeel werkhervatting binnen 12 maanden na instroom	31	30	26
waarvan leeftijd bij instroom jonger dan 55 jaar	32	32	27
waarvan leeftijd bij instroom 55 jaar en ouder	24	24	20
Aandeel werkhervatting binnen 3 maanden na instroom	12	13	11

Handhaving

Het verbeteren van de handhaving in de WW blijft ook de komende jaren een belangrijk thema. Er is extra budget beschikbaar gesteld om de handhaving verder te versterken. Dit budget zal onder meer worden gebruikt voor de structurele borging van de nieuwe werkwijze inzake risicomanagement – te weten de (her)ijking van misbruikrisico's en het afwegingskader bij UWV – en voor vervolgmaatregelen naar aanleiding van de pilot export WW.

Tabel 60 Kerncijfers WW (fraude en handhaving)

		Realisatie 2018	Realisatie 2019	Realisatie 2020
<i>Preventie</i> ¹	Gepercipieerde detectiekans (%)	78	77	61 ²
	Kennis van de verplichtingen (%)	96	96	91 ²
<i>Opsporing</i> ³	Aantal onderzochte fraudesignalen (x 1.000)	3,7	3,4	2,8
	Aantal geconstateerde overtredingen met financiële benadeling (x 1.000) ⁴	1,0	1,0	0,8
	Totaal benadelingsbedrag (x 1 mln)	5,5	4,5	3,6
<i>Sanctionering</i> ³	Aantal waarschuwingen (x 1.000)	1,7	1,4	1
	Aantal boetes (x 1.000)	0,8	0,8	0,6
	Totaal boetebedrag (x 1 mln)	1,2	1,1	0,8
		Ontstaansjaar vordering		
		2018	2019	2020
<i>Terugvordering</i> ³	Incassoratio boete + benadelingsbedrag ultimo 2020 (%)	46	37	25

1 Ipsos «Kennis der verplichtingen en detectiekans».

2 I&O Research «Kennis der verplichtingen in de coronacrisis». Als gevolg van een andere insteek van het onderzoek is sprake van een trendbreuk.

3 UWV, jaarverslag.

4 Cijfers betreffen alle overtredingen van de inlichtingenplicht met financiële benadeling.

Subsidies

Binnen de post overige subsidies is € 0,6 miljoen voor een centraal aanspreekpunt voor werkgevers. Het betreft middelen die in 2016 beschikbaar zijn gesteld voor het Actieplan Perspectief voor vijftigplussers. Het actieplan is grotendeels afgerond. In 2022 staat subsidie voor de Ambachtsacademie (€ 0,5 miljoen). Deze middelen zijn afkomstig uit het amendement uit 2018 van leden Wiersma en Heerma (Kamerstukken II 2018/19, [35 000 XV, nr. 28](#)) voor het verlengen van de ambachtsacademie.

Crisisdienstverlening is onderdeel van het steun- en herstelpakket. Voor de landelijke ondersteuning en coördinatie van de crisisdienstverlening is in 2022 € 4,7 miljoen beschikbaar. Van een deel ontvangen werkgevers- en werknemersorganisaties een projectsubsidie voor de landelijke coördinatie van de crisisdienstverlening. Met de subsidies bieden de werkgevers- en werknemersorganisaties met name landelijke aansturing en ondersteuning aan de desbetreffende organisaties die deelnemen aan de regionale mobiliteitsteams in de regio's. Daarnaast ontvangt de VNG een subsidie om de regio's te ondersteunen bij het inzicht geven in de regionale dienstverlening van verschillende partijen.

In het steun- en herstelpakket zijn ook middelen vrij gemaakt ter verbetering van de directe en duurzame inzetbaarheid van werkzoekenden en met werkloosheid bedreigden door middel van bij- en omscholing via praktijkleren in het mbo, waarbij werken wordt gecombineerd met het doen van (een deel van) een mbo-opleiding. Naast de middelen die de regionale mobiliteitsteams krijgen voor financiering van mbo-instellingen voor uitvoering van de opleidingen, is ook voorzien in subsidie voor werkgevers die als erkend leerbedrijf praktijkplaatsen realiseren.

Bijdrage aan ZBO's/RWT's

Crisisdienstverlening

De € 118,1 miljoen op bijdrage ZBO's is bestemd voor de crisisdienstverlening. Crisisdienstverlening is onderdeel van het aanvullend sociaal pakket. Deze van-werk(loosheid)-naar-werk begeleiding vindt plaats middels regionale mobiliteitsteams (RMT's). Voor deelname aan deze RMT's kunnen vakbonden, werkgeversorganisaties, UWV en gemeenten een beroep doen op deze middelen.

Bijdrage aan agentschappen

De Rijksdienst voor Ondernemend Nederland zal de Subsidieregeling Praktijkleren in de derde leerweg uitvoeren.

Ontvangsten

Uitvoeringsfonds voor de overheid (Ufo)

De overheid is eigenrisicodrager voor de WW. UWV verstrekt WW-uitkeringen aan voormalige overheidswerknemers en verhaalt deze uitkeringen vervolgens op de betrokken overheidswerkgever. Dit wordt als ontvangsten Uitvoeringsfonds voor de overheid (Ufo) op dit beleidsartikel van de begroting opgenomen. Voor 2022 verwachten we dat deze uitgaven met enkele tientallen miljoenen toenemen ten opzichte van 2021, naar € 234 miljoen.

3.6 Artikel 6 Ziekte en verlofregelingen

A. Algemene doelstelling

De overheid beschermt werknemers tegen de financiële gevolgen van ziekte en stimuleert hen het werk te hervatten. De overheid beschermt werknemers tegen de financiële gevolgen van zwangerschap en bevalling en komt tegemoet bij verlofopname wegens geboorte van een kind, adoptie of opname van een pleegkind en vanaf 2 augustus 2022 ook wegens verlofopname voor verzorging en opvoeding van het kind.

De overheid vindt dat mensen die ziek worden en waarbij de loonbetalingsverplichting bij ziekte voor de werkgever niet van toepassing is, ook verzekerd moeten zijn van een tijdelijk loonvervangend inkomen. Zij kunnen het verlies aan inkomen daarom voor een periode van twee jaar, gelijk aan de periode van de loonbetalingsverplichting, opvangen met een uitkering op grond van de Ziektewet (ZW). Door middel van verzuimbegeleiding en re-integratie stimuleert de overheid deze (gewezen) werknemers om zo snel mogelijk weer aan het werk te gaan.

Ook tijdens de periode van zwangerschaps- en bevallingsverlof voorziet de overheid in een tijdelijk loonvervangend inkomen. Op grond van de Wet arbeid en zorg (WAZO) komen zwangere werknemers en zelfstandigen in aanmerking voor een uitkering. Ook andere verlofvormen geven recht op een uitkering, namelijk: adoptie- en pleegzorgverlof en aanvullend geboorteverlof. Vanaf 2 augustus 2022 komen werknemers ook in aanmerking voor een uitkering wegens ouderschapsverlof.

Mensen die lijden aan de ziekte maligne mesotheliom of asbestose door blootstelling aan asbest, kunnen van de overheid een tegemoetkoming of een voorschot op een schadevergoeding ontvangen op grond van de Regeling tegemoetkoming asbestslachtoffers (TAS).

Slachtoffers van het organo psycho syndroom (OPS), ook wel «schildersziekte» genoemd, kunnen in aanmerking komen voor een eenmalige financiële tegemoetkoming.

Werknemers in Caribisch Nederland die door ziekte of zwangerschap met loonderving geconfronteerd worden, ontvangen een uitkering op grond van de Ziekteverzekering (ZV).

B. Rol en verantwoordelijkheid

De Minister **financiert** de inkomensondersteuning met begrotingsgefinancierde uitkeringsregelingen. Bij de premiegefinancierde uitkeringsregelingen **regisseert** de Minister. Hij is in deze rollen verantwoordelijk voor:

- de vormgeving, het onderhoud en de werking van het stelsel van wet- en regelgeving;
- de vaststelling van het niveau van de uitkeringen van de onderscheiden regelingen;
- de sturing van en het toezicht op de rechtmatige, doeltreffende en doelmatige uitvoering door UWV en de SVB;
- de organisatie van de eigen uitvoering binnen het verband van de Rijksdienst Caribisch Nederland (RCN).

C. Beleidswijzigingen

Wet arbeid en zorg

Vanaf 2 augustus 2022 krijgen werknemers recht op een uitkering gedurende 9 weken bij opname van ouderschapsverlof. Deze beleidswijziging dient ter implementatie van Richtlijn (EU) 2019/1158. Hiermee wordt beoogd het evenwicht tussen werk en privéleven en de gelijke behandeling van vrouwen en mannen te helpen verwezenlijken, door de arbeidsparticipatie van vrouwen te bevorderen en het verschil tussen vrouwen en mannen met betrekking tot inkomsten en loon weg te nemen.

TSB (Regeling Commissie Heerts)

Door het overnemen van de aanbevelingen van de Commissie Heerts door het kabinet, zal in 2022 een tegemoetkomingsregeling voor slachtoffers van ernstige stoffengerelateerde beroepsziekten in werking treden. Het streven is dat de regeling 1 juli 2022 van start gaat. Het doel van de regeling is een maatschappelijke erkenning van (ex-)werkenden die ziek zijn geworden door hun werk als gevolg van blootstelling aan gevaarlijke stoffen.

SEA 2022

Voor 2022 stond de beleidsdoorlichting van artikel 6 op de planning. Deze zal echter niet uitgevoerd worden, maar er zal in plaats daarvan een kennisonderzoek plaatsvinden. Dit kennisonderzoek zal onderzoeken in hoeverre het voor eigen rekening nemen van het Ziektewet-risico voor zieke ex-werknemers (ZW-eigenrisicodragerschap) doeltreffend en doelmatig is. De uitkomsten van dit kennisonderzoek worden meegenomen bij de eerstvolgende beleidsdoorlichting die vooralsnog gepland staat voor oplevering in 2024.

D. Budgettaire gevolgen van beleid

Tabel 61 Budgettaire gevolgen van beleid artikel 6 (bedragen x € 1.000)							
Omschrijving	2020	2021	2022	2023	2024	2025	2026
Verplichtingen	13.108	12.209	36.626	63.469	63.207	63.047	62.882
Uitgaven	13.350	12.209	36.626	63.469	63.207	63.047	62.882
Inkomensoverdrachten							
TAS	5.520	5.217	5.090	5.090	5.090	5.090	5.090
Ziekteverzekering (Caribisch Nederland)	2.963	2.842	2.927	3.011	3.099	3.139	3.174
CSE	4.700	4.150	1.300	750	400	200	0
TSB	0	0	27.309	54.618	54.618	54.618	54.618
Kanker en werken	167	0	0	0	0	0	0
Ontvangsten	0	0	0	0	0	0	0

Budgetflexibiliteit

De uitgaven op artikel 6 Ziekte en verlofregelingen zijn voor 100% juridisch verplicht voor het jaar 2022. Per financieel instrument wordt de budgetflexibiliteit onderstaand toegelicht.

Inkomensoverdrachten

De inkomensoverdrachten zijn gebaseerd op wet- en regelgeving en derhalve voor 100% juridisch verplicht. Het betreft uitkeringslasten TAS, Ziekteverzekering Caribisch Nederland, CSE (OPS-voorzieningsfonds), en Tegemoetkomingsregeling stoffengerelateerde beroepsziekten (TSB).

Budgettaire gevolgen van beleid premiegefinancierd

Tabel 62 Premiegefinancierde uitgaven en ontvangsten artikel 6 (bedragen x € 1.000)							
Omschrijving	2020	2021	2022	2023	2024	2025	2026
Verplichtingen	3.281.109	3.565.375	3.726.793	4.115.057	4.296.580	4.474.585	4.652.946
Uitgaven	3.281.109	3.565.375	3.726.793	4.115.057	4.296.580	4.474.585	4.652.946
Inkomensoverdrachten							
ZW	1.939.940	2.031.303	1.957.771	1.980.609	2.006.443	2.031.015	2.049.308
WAZO	1.285.497	1.337.073	1.345.320	1.379.719	1.412.260	1.438.886	1.466.231
WAZO aanvullend geboorteverlof partners	55.672	196.999	204.111	209.334	214.266	218.307	222.457
Uitkeringslasten ouderschapsverlof	0	0	129.455	351.446	359.727	366.513	373.477
ZW nominaal	0	0	48.944	100.268	156.385	215.222	276.089
WAZO nominaal	0	0	33.585	69.506	109.436	151.560	196.303
WAZO aanvullend geboorteverlof partners nominaal	0	0	5.102	10.598	16.699	23.133	29.970
Uitkeringslasten ouderschapsverlof nominaal	0	0	2.505	13.577	21.364	29.949	39.111
Ontvangsten	0	0	0	0	0	0	0

E. Toelichting op de financiële instrumenten

Inkomensoverdrachten

Tegemoetkoming asbestslachtoffers (TAS)

Mensen die lijden aan de ziekte maligne mesotheliom of asbestose als gevolg van arbeidsgerelateerde blootstelling aan asbest kunnen een tegemoetkoming ontvangen op grond van de TAS. Indien zij de ziekte maligne mesotheliom of asbestose hebben gekregen door te werken met asbest (in dienst van een werkgever) of maligne mesotheliom hebben opgelopen via werkkleding van een huisgenoot, dan is de (voormalige) werkgever hiervoor aansprakelijk en kunnen zij een schadevergoeding bij de werkgever eisen. Dit kan echter lang duren. Tegelijkertijd is de levensverwachting van mensen met de ziekte maligne mesotheliom vaak erg kort. De TAS heeft tot doel asbestslachtoffers bij leven maatschappelijke erkenning te bieden in de vorm van een tegemoetkoming. Deze wordt uitgekeerd in de vorm van een voorschot op de schadevergoeding van de werkgever. Als de (voormalige) werkgever later alsnog een schadevergoeding betaalt, wordt het voorschot hiermee verrekend. Indien de werknemer geen schadevergoeding ontvangt, wordt het voorschot omgezet in een tegemoetkoming. De TAS wordt uitgevoerd door de SVB.

Wie komt er voor in aanmerking?

Mensen die ziek zijn geworden door het werken met asbest, krijgen een voorschot als:

- Bij hen maligne mesotheliom of asbestose is vastgesteld;
- Zij, of in het geval van maligne mesotheliom ook een huisgenoot, in loondienst bij een werkgever in Nederland werkten;
- Zij, of in het geval van maligne mesotheliom ook een huisgenoot, op het werk zijn blootgesteld aan asbest;
- Zij nog geen schadevergoeding hebben gekregen of een schadevergoeding hebben ontvangen die lager is dan € 21.847 (prijspeil 2021, dit bedrag wordt jaarlijks geïndexeerd).

Hoe hoog is de TAS?

Zowel het voorschot als de tegemoetkoming is in 2021 € 21.847, waarop reeds van de werkgever ontvangen bedragen in mindering worden gebracht. Dit is een eenmalige uitkering. De hoogte van de TAS volgt de ontwikkeling van het wettelijk minimumloon.

Budgettaire ontwikkelingen

De uitkeringslasten van de TAS worden vanaf 2022 geraamd op circa € 5,09 miljoen per jaar. De uitgaven vallen vanaf 2022 € 0,12 miljoen lager uit dan in 2021. Dit komt door een nabetaling in 2021 aan de SVB over 2020.

Beleidsrelevante kerncijfers

Naar verwachting blijft het aantal TAS aanvragen de komende jaren stabiel, ondanks dat het werken met asbest al in 1993 is verboden. Dit wordt veroorzaakt doordat mensen tot tientallen jaren na blootstelling aan asbest ziek kunnen worden.

Tabel 63 Kerncijfers TAS

	Realisatie 2020 ¹	Raming 2021	Raming 2022
Aantal toekenningen voorschot TAS (x 1.000 uitkeringen)	0,4	0,4	0,4
waarvan toekenning i.v.m. maligne mesothelioom	0,3	0,3	0,3
waarvan toekenning i.v.m. asbestose	<0,1	<0,1	<0,1
Aantal terugontvangen voorschotten TAS (x 1.000 uitkeringen)	0,1	0,1	0,1
Aantal toekenningen maligne mesothelioom bij leven ten opzichte van totaal aantal toekenningen (%)	80	– ²	– ²

1 SVB, jaarverslag.

2 Dit cijfer wordt niet geraamd.

Ziekteverzekering (ZV) (Caribisch Nederland)

Werknemers in de private sector van Caribisch Nederland die door ziekte of zwangerschap met loonderving geconfronteerd worden, ontvangen een uitkering (ziekingeld) op grond van de Ziekteverzekering. De uitkering is gerelateerd aan het laatstverdiende loon van de werknemer.

Budgettaire ontwikkelingen

Als gevolg van demografische ontwikkelingen stijgen de uitgaven voor de Ziekteverzekering in 2022 en latere jaren in lichte mate.

Beleidsrelevante kerncijfers

Tabel 64 Kerncijfers Ziekteverzekering Caribisch Nederland

	Realisatie 2020 ¹	Raming 2021	Raming 2022
Volume Ziekteverzekering CN (x 1.000 uitbetaalde ziekte-dagen)	64	65	67

1 RCN-unit SZW.

OPS-fonds

De OPS problematiek is het gevolg van blootstellingen aan vluchtige oplosmiddelen in het werk die hoger waren dan volgens de destijds geldende wettelijke voorschriften waren toegestaan. De regeling is in maart 2020 in werking getreden. Bij de opzet van de regeling is zoveel mogelijk aangesloten bij regelingen voor asbestslachtoffers. De regeling wordt uitgevoerd door de SVB.

Wie komt er voor in aanmerking?

De tijdelijke en eenmalige regeling voor een financiële tegemoetkoming aan OPS-slachtoffers is toegankelijk voor personen die aan drie voorwaarden voldoen:

- Het slachtoffer beschikt over een officiële diagnose Chronische Toxische Encephalopathie (CTE) van een van de Solvent Teams aan de universiteiten van Amsterdam en Twente. Slachtoffers die bij inwerkingtreding van de regeling nog niet beschikken over zo'n diagnose kunnen deze tot een half jaar na de inwerkingtreding van de regeling alsnog aanvragen bij het Solvent Team van de universiteit van Amsterdam. De diagnose levert een bevestiging van zowel de gezondheidsschade als van het feit dat deze arbeidsgerelateerd is;
- Het slachtoffer heeft geen enkele vorm van een financiële tegemoetkoming gehad voor de schade als gevolg van zijn OPS aandoening, of een bedrag dat lager is dan het normbedrag voor de financiële tegemoetkoming;
- Er moet sprake zijn van een blootstelling die in Nederland in loondienst heeft plaatsgevonden.

Hoe hoog is de tegemoetkoming?

Zowel het voorschot als de tegemoetkoming is gelijk aan de tegemoetkoming bij de TAS (in 2021 bedraagt deze € 21.847). Dit is een eenmalige uitkering.

Budgettaire ontwikkelingen

De CSE-regeling is een tijdelijke regeling voor OPS-slachtoffers. Naar verwachting liggen de meeste aanvragen in de jaren 2020 en 2021. Daarom nemen de geraamde uitgaven vanaf 2022 gestaag af.

Tegemoetkomingsregeling stoffengerelateerde beroepsziekten (TSB)

Doordat de juridische afwikkeling van een schadeclaim bij stoffengerelateerde beroepsziekten vaak leidt tot jarenlange en kostbare procedures, krijgen veel slachtoffers hiervoor geen financiële compensatie en daarmee ook geen erkenning van hun leed. De commissie Vergemakkelijking Schadeafhandeling Beroepsziekten (commissie-Heerts) is gevraagd aanbevelingen op te stellen voor een betere organisatie van het proces van werkgerelateerde schadeafhandeling. Omdat binnen het huidige aansprakelijkheidsrecht, geen mogelijkheid werd gevonden voor aanpassingen van de verhaalsprocedure bij schadeclaims voor beroepsziekten, heeft het kabinet besloten tot de introductie van een tegemoetkomingsregeling. Deze regeling maakt het mogelijk om (ex-)werkenden met een ernstige stoffengerelateerde beroepsziekte een algemene financiële tegemoetkoming toe te kennen. De tegemoetkoming is geen schadevergoeding maar vormt een erkenning van het feit dat men door participatie aan het arbeidsproces ziek is geworden.

Wie komt ervoor in aanmerking?

De doelgroep betreft (ex-)werkenden met ernstige beroepsziekten door blootstelling aan gevaarlijke stoffen op het werk.

Hoe hoog is de tegemoetkoming?

Het betreft een eenmalige tegemoetkoming van € 21.847 (prijsniveau 2021). Indien de (ex-)werkende naast de tegemoetkoming ook een schadevergoeding van de ex-werkgever/opdrachtgever (heeft) ontvang(t)(en), moet bij een gehonoreerde schadeclaim de tegemoetkoming worden terugbetaald tot het bedrag van de gehonoreerde schadeclaim.³

Budgettaire ontwikkelingen

Er wordt uitgegaan van 2.500 toegekende tegemoetkomingen per jaar. Deze inschatting is gebaseerd op cijfers van het Nederlands Centrum voor Beroepsziekten (NCVB) over het aantal en het type beroepsziekten waar melding van is gemaakt. De uitkeringslasten van de TSB worden voor 2022 geraamd op circa € 27,3 miljoen en de jaren erna circa € 54,6 miljoen per jaar. Het streven is dat de regeling 1 juli 2022 van start gaat. Voor 2022 zijn de geraamde uitgaven daarom de helft van de geraamde uitgaven voor de daaropvolgende jaren.

Ziektewet (ZW)

De ZW geeft zieke werknemers het recht op een uitkering als zij geen werkgever meer hebben die in geval van ziekte loon moet doorbetalen. De ZW bevat minimumnormen voor re-integratie. De ZW geldt ook voor een beperkte groep werknemers die wel in dienst zijn van een werkgever, namelijk werknemers die tijdelijk ongeschikt zijn voor het verrichten van hun werk wegens arbeidsongeschiktheid als gevolg van zwangerschap en orgaandonatie en werknemers met een zogenaamde no-riskpolis. De werkgever mag de ZW-uitkering dan verrekenen met het loon dat hij moet doorbetalen. De ZW wordt uitgevoerd door UWV of door werkgevers zelf wanneer zij ervoor gekozen hebben om eigenrisicodragers te zijn voor de ZW-uitkeringslasten.

Wie komt er voor in aanmerking?

In aanmerking voor een ZW-uitkering komen:

- Uitzendkrachten (zonder vast contract met het uitzendbureau);
- Oproepkrachten (afhankelijk van het soort oproepcontract);
- Personen met een arbeidscontract dat afloopt tijdens de ziekte;
- Personen die een WW-uitkering ontvangen en langer dan dertien weken ziek zijn;
- Vrouwen die ziek worden als gevolg van zwangerschap of bevalling. Wanneer vrouwen in loondienst werken hebben zij tijdens hun zwangerschapsverlof recht op een uitkering op grond van de Wet arbeid en zorg. Als deze vrouwen door de zwangerschap vóór of na de bevalling ziek worden, ontvangen zij een ZW-uitkering;
- Orgaandonoren die door hun donatie tijdelijk niet kunnen werken;
- Personen met een no-riskpolis die gedeeltelijk arbeidsongeschikt zijn en die binnen vijf jaar nadat ze in dienst zijn gekomen van een werkgever ziek worden;
- Ondernemers en directeuren-grotaandeelhouders kunnen alleen een beroep doen op de ZW als zij hiervoor een vrijwillige verzekering hebben.

Hoe hoog is de ZW-uitkering?

De ZW-uitkering bedraagt meestal 70% van het loon dat de betrokkene gemiddeld per dag verdiende in het jaar voordat hij ziek werd. De hoogte van het dagloon is per 1 januari 2021 gemaximeerd op € 223,40 bruto per

³ Deze bepaling is ook opgenomen in de OPS-regeling (zie artikel 3, lid 1, d, e, f, g en h, artikel 5, artikel 6, lid 2 en artikel 11, 1a).

dag. Hierdoor bedraagt de uitkering maximaal € 3401,27 bruto per maand inclusief vakantiegeld. De uitkering duurt maximaal twee jaar. Er zijn enkele uitzonderingen. Orgaandonoren en werknemers die arbeidsongeschikt zijn als gevolg van de zwangerschap of bevalling hebben recht op een ZW-uitkering van 100% van het dagloon, wat neerkomt op een uitkering van maximaal € 4.858,95 bruto per maand inclusief vakantiegeld. Op verzoek van de werkgever kan UWV de ZW-uitkering van personen die onder de no-riskpolis vallen het eerste jaar op 100% van het dagloon vaststellen.

Budgettaire ontwikkelingen

De uitkeringslasten ZW nemen in 2022 met circa €74 miljoen af ten opzichte van 2021, omdat het aantal ZW-uitkeringen afneemt. Dat komt vooral doordat verwacht wordt dat de impact van de coronacrisis grotendeels voorbij zal zijn in 2022, waardoor het beroep op een ZW-uitkering zal afnemen. Het hogere beroep in 2021 kwam voornamelijk voort uit meergebruik door meer ziekte en meergebruik door een regeling waarbij enkele doelgroepen ook bij quarantaine een beroep op de ZW konden doen (Kamerstukken II 2020/21, [35 570 XV, nr. 13](#)). Vanaf 2023 nemen de uitkeringslasten weer toe. Allereerst omdat de demografische ontwikkeling en ontwikkeling in werkzame beroepsbevolking naar verwachting leidt tot een hoger gebruik vanwege ziekte bij zwangerschap. Daarnaast zal, door ingroei van de gemeentelijke doelgroep, het beroep op de no-riskpolis toenemen.

Beleidsrelevante kerncijfers

Naar verwachting neemt het aantal uitkeringsjaren met circa 2.800 af in 2022 ten opzichte van 2021. Deze daling komt doordat het gebruik in alle doelgroepen vanwege corona afneemt.

Tabel 65 Kerncijfers ZW

	Realisatie 2020 ¹	Raming 2021	Raming 2022
Volume ZW (x 1.000 uitkeringen, gemiddelde)	107	110	107
Instroom ZW (x 1.000 uitkeringen)	325	– ²	– ²
Uitstroom ZW (x 1.000 uitkeringen)	365	– ²	– ²

1 UWV, jaarverslag.

2 In- en uitstroom worden niet geraamd.

Handhaving

Sinds 2019 worden door middel van een extern onderzoek de misbruikrisico's van regelingen die UWV uitvoert in kaart gebracht. Dit heeft inmiddels plaatsgevonden voor de WW. Eind 2021 wordt naar verwachting het onderzoek naar de ZW en de WIA afgerond. Hierna volgen onderzoeken naar de Toeslagenwet (TW), WAZO en WAO. Ook voor de Wajong zullen de misbruikrisico's in kaart worden gebracht.

Tabel 66 Kerncijfers ZW (fraude en handhaving)

		Realisatie 2018	Realisatie 2019	Realisatie 2020
<i>Preventie</i> ¹	Gepercipieerde detectiekans (%)	77	77	57 ²
	Kennis van de verplichtingen (%)	93	93	87 ²
<i>Opsporing</i> ³	Aantal onderzochte fraudesignalen (x 1.000)	3,5	3,9	3,3
	Aantal geconstateerde overtredingen met financiële benadeling (x 1.000) ⁴	2,6	2,6	2,0
	Totaal benadelingsbedrag (x € 1 mln)	2,9	3,5	2,9
<i>Sanctionering</i> ³	Aantal waarschuwingen (x 1.000)	1,4	2,1	1,9
	Aantal boetes (x 1.000)	1,4	1,1	0,8
	Totaal boetebedrag (x € 1 mln)	0,8	0,7	0,6
		Ontstaansjaar vordering		
		2018	2019	2020
<i>Terugvordering</i> ³	Incassatio fraudevorderingen (boete + benadelingsbedrag) ultimo 2020 (%)	51	43	21

1 Ipsos «Kennis der verplichtingen en detectiekans».

2 I&O Research «Kennis der verplichtingen in de coronacrisis». Als gevolg van een andere insteek van het onderzoek is sprake van een trendbreuk.

3 UWV, jaarverslag.

4 Cijfers betreffen alle overtredingen van de inlichtingenplicht met financiële benadeling.

Wet arbeid en zorg (WAZO)

De WAZO bundelt een aantal wettelijke verlofvormen, zoals het zwangerschaps- en bevallingsverlof, kraamverlof, aanvullend geboorteverlof, adoptie- en pleegzorgverlof, ouderschapsverlof en kort- en langdurend zorgverlof. Vaak bestaat er recht op (gedeeltelijke) loondoorbetaling of op een uitkering: zwangerschaps- en bevallingsuitkering, adoptie- en pleegzorguitkering, geboorteverlofuitkering en vanaf 2 augustus 2022 ook een ouderschapsverlofuitkering. Deze uitkeringen op grond van de WAZO worden uitgevoerd door UWV.

Wie komt er voor in aanmerking?

In aanmerking voor een zwangerschaps- en bevallingsuitkering komen:

- Vrouwelijke werknemers;
- Andere vrouwelijke verzekerden voor de ZW (onder andere thuiswerksters en vrouwen die een ZW-, WW- of loongerelateerde WGA-uitkering ontvangen);
- Vrouwelijke vrijwillig verzekerden voor de ZW;
- Vrouwen van wie de vermoedelijke bevallingsdatum binnen 10 weken na het einde van de verplichte ZW-verzekering ligt, evenals vrouwen die later uitgerekend zijn, maar die toch binnen 10 weken na het einde van de verplichte verzekering bevallen.

In aanmerking voor adoptie- en pleegzorgverlof komt de werknemer die een kind heeft geadopteerd dan wel als pleegkind in zijn gezin heeft opgenomen. Er is een afzonderlijke uitkeringsregeling voor zwangere zelfstandigen, de regeling Zelfstandig en Zwanger (ZEZ). Vrouwelijke zelfstandigen, directeuren-grootaandeelhouders, meewerkende echtgenoten en beroepsbeoefenaars op arbeidsovereenkomst (hulpverleners in de huishouding voor minder dan vier dagen per week) hebben gedurende ten minste 16 weken recht op een uitkering. Zie ook beleidsartikel 12.

Hoe hoog is de WAZO-uitkering?

De zwangerschaps- en bevallingsuitkering en de adoptie- en pleegzorguitkering bedraagt 100% van het laatstverdiende loon, tot een maximum van 100% van het maximumdagloon. Dit is per 1 januari 2021 gelijk aan

€ 4.858,95 bruto per maand inclusief vakantiegeld. De hoogte van de uitkering voor zelfstandigen is maximaal het wettelijk minimumloon (per 1 januari 2021 € 1.684,80 bruto per maand exclusief vakantiegeld).

Budgettaire ontwikkelingen

Als gevolg van een verwachte toename van het aantal geboorten nemen de uitgaven voor zwangerschaps- en bevallingsverlof de komende jaren toe.

Beleidsrelevante kerncijfers

Tabel 67 laat zien dat het verwachte aantal toekenningen in de WAZO de komende jaren toeneemt. Dit hangt samen met de verwachte toename van het aantal geboorten.

Tabel 67 Kerncijfers WAZO

	Realisatie 2020 ¹	Raming 2021	Raming 2022
Totaal aantal toekenningen zwangerschaps- en bevallingsverlofuitkering (x 1.000 uitkeringen)	142	143	144
Aantal toekenningen werknemers (x 1.000 uitkeringen)	130	130	131
Aantal toekenningen zelfstandigen (x 1.000 uitkeringen)	12	13	13

1 SZW, berekening.

WAZO aanvullend geboorteverlof partners

Het aanvullend geboorteverlof duurt maximaal 5 weken. Het verlof dient binnen 6 maanden na de geboorte te worden opgenomen. Ook deze regeling wordt door UWV uitgevoerd.

Wie komt er voor in aanmerking?

In aanmerking voor een aanvullend geboorteverlof uitkering komt de werknemer die echtgeno(o)t(e) of geregistreeerde partner van de moeder van het kind is, met de moeder ongehuwd samenwoont of haar kind erkent.

Hoe hoog is de uitkering?

De hoogte van de uitkering voor aanvullend geboorteverlof bedraagt 70% van het laatstverdiende loon, tot een maximum van 70% van het maximum-dagloon.

Budgettaire ontwikkelingen

De uitgaven stijgen de komende jaren als gevolg van een verwachte toename van het aantal geboorten.

Beleidsrelevante kerncijfers

Het aantal toekenningen neemt de komende jaren toe. De sterke toename in 2021 wordt verklaard doordat het aanvullend geboorteverlof in 2020 halverwege het jaar (per 1 juli) is ingegaan.

Tabel 68 Kerncijfers aanvullend geboorteverlof

	Realisatie 2020 ¹	Raming 2021	Raming 2022
Totaal aantal toekenningen aanvullend geboorteverlof (x 1.000 uitkeringen)	22	76	79
Gemiddeld aantal opgenomen dagen	22	22	22

1 SZW, berekening op basis van UWV Juninota.

WAZO betaald ouderschapsverlof

Vanaf 2 augustus 2022 wordt een uitkering verstrekt aan werknemers bij opname van ouderschapsverlof. De uitkeringsduur is maximaal 9 weken. De uitkering wordt alleen verstrekt indien het verlof in het eerste levensjaar

van het kind wordt opgenomen. Bij adoptie of pleegzorg kan het verlof worden opgenomen gedurende het eerste jaar na opname van het kind in het gezin.

Wie komt er voor in aanmerking?

Rechthebbend is de werknemer die als ouder in familierechtelijke betrekking staat tot het kind.

Hoe hoog is de uitkering?

De uitkering bedraagt 50% van het dagloon, met als maximum 50% van het maximum dagloon.

Budgettaire ontwikkelingen

Doordat de regeling gaandeweg 2022 ingaat (2 augustus) zijn de uitgaven in 2022 incidenteel lager dan in de daarop volgende jaren. De uitgaven nemen in latere jaren toe vanwege de verwachte toename van het aantal geboorten.

3.7 Artikel 7 Kinderopvang

A. Algemene doelstelling

De overheid biedt financiële ondersteuning aan werkende ouders voor kinderopvang en bevordert de kwaliteit van kinderopvang.

De overheid hecht aan goede, veilige en financieel toegankelijke kinderopvang, zodat ouders arbeid en zorg kunnen combineren. Voor de bevordering van de arbeidsparticipatie is het belangrijk dat ouders van jonge kinderen actief blijven op de arbeidsmarkt. Bovendien zorgt goede kinderopvang er ook voor dat kinderen worden gestimuleerd in hun ontwikkeling. De kinderopvangtoeslag houdt formele kinderopvang betaalbaar voor ouders. Om de kwaliteit van kinderopvang te bevorderen heeft de overheid in de Wet kinderopvang (Wko) vastgesteld aan welke eisen de kinderopvangvoorzieningen moeten voldoen. De GGD houdt hier, in opdracht van gemeenten, toezicht op. Daarnaast steunt de Minister via subsidies projecten die de (informatie)positie van ouders versterken. Dit om te zorgen dat ouders hun kind naar een kinderopvangvoorziening kunnen brengen die veilig en van goede kwaliteit is. De kinderopvangondernemers zijn verantwoordelijk voor het goed functioneren van de kinderopvang. Gastouderbureaus en gastouders zijn verantwoordelijk voor de kwaliteit van gastouderopvang. Ouders hebben een eigen verantwoordelijkheid bij de keuze voor een kinderopvangvoorziening en kunnen hun invloed onder andere via de oudercommissies uitoefenen.

B. Rol en verantwoordelijkheid

De Minister **regisseert** met wet- en regelgeving het stelsel, **financiert** met de kinderopvangtoeslag (KOT) het gebruik van kinderopvang en **stimuleert** met subsidies de (informatie)positie van ouders. Hij is in deze rollen verantwoordelijk voor:

- de vormgeving, het onderhoud en de werking van het stelsel van wet- en regelgeving;
- het vaststellen van de hoogte van de kinderopvangtoeslag en de voorwaarden waaronder deze wordt toegekend;
- het ter beschikking stellen van middelen aan gemeenten via het Gemeentefonds ter financiering van toezicht en handhaving op de kinderopvang;
- het borgen van de kwaliteit van toezicht en handhaving;
- het verstrekken van middelen ten behoeve van de kinderopvang en voor- en naschoolse voorzieningen in Caribisch Nederland in het kader van het programma BES(t) 4 kids;
- het bevorderen van de kwaliteit en veiligheid van de kinderopvang.

De Minister van Financiën is verantwoordelijk voor de rechtmatige, doeltreffende en doelmatige uitvoering van de KOT door het directoraat-generaal Toeslagen.

C. Beleidswijzigingen

Verbetertraject Kinderopvangtoeslag

Sinds 2018 werken het Ministerie van SZW en Toeslagen in het verbetertraject kinderopvangtoeslag samen aan het verbeteren van de dienstverlening en het terugdringen van het aantal hoge terugvorderingen (Kamerstukken II 2020/21, [31 322](#), nr. 422). In 2020 zijn verschillende

verbetermaatregelen geïmplementeerd. Na het doorvoeren van deze verbetermaatregelen is er nog ruimte voor verdere verbeteringen binnen de uitvoering van de kinderopvangtoeslag. Daarom zal een vervolg aan het verbetertraject (Kamerstukken II 2020/21, [31 066, nr. 871](#)) gegeven worden. Daarmee worden er blijvend stappen gezet om nog zoveel mogelijk verbeteringen in dienstverlening en uitvoering binnen het huidige stelsel door te voeren zodat ouders die momenteel toeslag(en) ontvangen minder problemen ervaren.

Herstel Toeslagen en vervolgacties POC KOT

Het kabinet zet zich onverminderd in om gedupeerde ouders van de toeslagenaffaire en hun kinderen te helpen en te voorkomen dat zo iets ooit nog kan gebeuren. Deze inzet gaat door in 2022. Met onder andere (de uitwerking van) een regeling voor ex-partners en gedupeerden bij andere toeslagen worden hierin belangrijke stappen gezet. Om gedupeerden met een schone lei te laten starten, is besloten tot het kwijtschelden van openstaande terugvorderingen kinderopvangtoeslag.

Uitvoering Toeslagen

Het kabinet heeft in haar kabinetsreactie op het rapport «Ongekend onrecht» aangegeven dat de samenwerking tussen Toeslagen en de betrokken beleidsdepartementen verder moet worden verbeterd. Zodat problemen in de uitvoering ook bij de beleidsmakers terecht komen en er gezamenlijk gewerkt kan worden aan een oplossing. De samenwerking tussen de uitvoering en beleid is de afgelopen jaren al geïntensiveerd en geprofessionaliseerd en hierop wordt ook komend jaar ingezet. De gewenste verbeteringen vergen nieuwe aanpakken en vragen om extra capaciteit in de uitvoering, het kabinet investeert hierin.

Verruiming koppeling gewerkte uren en enkele andere maatregelen

Met het Besluit kinderopvangtoeslag van 2022 worden, naast de indexatie van de maximum uurprijzen en inkomensgrenzen, een aantal maatregelen binnen de kinderopvangtoeslag van dekking voorzien (Kamerstukken II 2020/21, [31 322, nr. 433](#)). Dit wordt gedaan door een proportionele verhoging van de eigen bijdrage met ruim 1,5% voor inkomens vanaf € 26.067, en met behoud van de vaste voet van 33,3% voor het eerste kind. Het betreft de volgende maatregelen:

- Zoals in de vorige begroting is aangekondigd gaat het kabinet de koppeling gewerkte uren (KGU) verruimen voor de buitenschoolse opvang (BSO). Per 2022 hebben ouders voor de BSO recht op kinderopvangtoeslag voor maximaal 140% van het aantal gewerkte uren van de minst werkende partner.
- Per 2022 zal tevens een uitzondering op de arbeidseis voor het recht op kinderopvangtoeslag in werking treden ([Stb. 2020, 543](#)). Vanaf volgend jaar krijgen gezinnen waarvan een ouder is veroordeeld tot een vrijheidsbenemende straf of maatregel van langer dan drie maanden aanspraak op kinderopvangtoeslag (Kamerstukken II 2020/21, [35 574, nr. 13](#)).
- Tot slot is de doelmatigheidsgrens voor terugvorderingen verhoogd vanaf berekeningsjaar 2021 (Kamerstukken II 2020/21, [35 574, nr. 12](#)). Bedragen kleiner dan € 98 hoeven niet meer terugbetaald te worden aan Toeslagen.

Intensivering toezicht en handhaving gastouderopvang

Zoals aan de Tweede Kamer gemeld (Kamerstukken II 2020/21, [31 322, nr. 434](#)) is het kabinet aan het verkennen welke maatregelen genomen kunnen worden om de kwaliteit van de gastouderopvang beter te waarborgen. Gezien de wens om het zicht op de kwaliteit van de gastouderopvang snel

te vergroten, heeft dit kabinet besloten om reeds met ingang van 2022 het toezicht en handhaving in de gastouderopvang te intensiveren. Dekking voor deze intensivering wordt uit de kinderopvangtoeslag gehaald.

Verbetering kwaliteit en toegankelijkheid van kinderopvang in Caribisch Nederland

In de begroting 2021 is de Wet kinderopvang Caribisch Nederland aangekondigd. De beoogde inwerkingtreding van deze wet is verschoven naar 1 januari 2023. De tijdelijke subsidieregeling zal tot aan de invoering van de Wet kinderopvang Caribisch Nederland van kracht blijven. Vanaf 1 juli 2021 zijn de subsidiebedragen verhoogd. Het programma BES(t) 4 kids zal worden voortgezet. In dat programma wordt samen met de Openbare Lichamen gewerkt aan het verbeteren van de kwaliteit van de kinderopvang en worden de kinderopvangorganisaties begeleid bij de invoering van de nieuwe wet.

D. Budgettaire gevolgen van beleid

Tabel 69 Budgettaire gevolgen van beleid artikel 7 (bedragen x € 1.000)							
Omschrijving	2020	2021	2022	2023	2024	2025	2026
Verplichtingen	3.913.026	4.130.271	3.857.977	3.844.465	3.847.070	3.888.754	3.947.795
Uitgaven	3.912.442	4.130.271	3.857.977	3.844.465	3.847.070	3.888.754	3.947.795
Inkomensoverdrachten							
Kinderopvangtoeslag	3.596.605	3.806.640	3.827.732	3.817.384	3.826.669	3.869.303	3.928.018
Tegemoetkomingsregeling Eigen Bijdrage	296.200	292.760	0	0	0	0	0
Subsidies (regelingen)							
Kinderopvang	1.248	1.850	1.300	1.300	2.050	2.050	2.050
Subsidies Caribisch Nederland	0	5.040	8.043	200	200	200	200
Versterking T&I vaardigheden kinderopvang	1	0	0	0	0	0	0
Opdrachten							
Overige Opdrachten	2.048	9.300	3.003	2.973	2.973	3.076	3.502
Opdrachten Caribisch Nederland	953	2.187	1.048	10.027	5.127	5.127	5.027
Bekostiging							
Projectbureau PGV	980	1.400	1.500	1.530	1.530	1.530	1.530
Bijdrage aan agentschappen							
Agentschap DUO	6.827	7.566	8.551	8.551	8.521	7.468	7.468
Bijdrage aan medeoverheden							
Versterking Kinderopvang Samenwerking BES(t) 4 kids CN	7.580	3.528	6.800	2.500	0	0	0
Ontvangsten	1.483.420	1.566.322	1.584.673	1.598.163	1.609.436	1.625.109	1.638.950
Ontvangsten							
Algemeen	577	480	480	480	480	480	480
Terugontvangsten kinderopvangtoeslag	245.506	242.173	256.656	264.565	271.086	283.261	296.776
Werkgeversbijdrage Kinderopvang	1.237.337	1.323.669	1.327.537	1.333.118	1.337.870	1.341.368	1.341.694

Budgetflexibiliteit

De uitgaven op artikel 7 Kinderopvang zijn voor 99,5% juridisch verplicht voor het jaar 2022. Per financieel instrument wordt de budgetflexibiliteit onderstaand toegelicht.

Inkomensoverdrachten

De inkomensoverdrachten zijn gebaseerd op wet- en regelgeving en daarom voor 100% juridisch verplicht. Het betreft uitkeringslasten kinderopvangtoeslag.

Subsidies

Het budget voor subsidies is voor 94% juridisch verplicht. Het grootste deel (circa € 8 miljoen) betreft de subsidieregeling voor Caribisch Nederland, die gericht is op het verbeteren van de kwaliteit en financiële toegankelijkheid van kinderopvang en buitenschoolse opvang in Caribisch Nederland, door het gebruik daarvan te subsidiëren. Daarnaast is er nog circa € 0,8 miljoen juridisch verplicht voor lopende subsidieprojecten die gericht zijn op de kinderopvang in Nederland.

Oprachten

Op het budget voor opdrachten is voor 2022 nog niets juridisch verplicht. Het gaat hierbij om opdrachten en onderzoek naar de kinderopvang in Nederland, en om opdrachten en onderzoek voor de kinderopvang in Caribisch Nederland.

Bekostiging

De bekostiging is voor 100% juridisch verplicht. Het betreft uitgaven aan Stichting Projectenbureau Publieke Gezondheid van de Vereniging van Publieke Gezondheid en Veiligheid Nederland (PGV) voor de coördinatie op het toezicht op de kinderopvang. PGV is wettelijk aangewezen voor deze taak.

Bijdrage aan agentschappen

De bijdrage aan agentschappen is nog niet juridisch verplicht naar wel bestuurlijk gebonden. Het budget is bedoeld voor de uitvoering door DUO van het beheer, onderhoud en ontwikkeling van het Landelijk Register Kinderopvang (LRK), het Personenregister Kinderopvang (PRK) en het Register Buitenlandse Kinderopvang (RBK).

Bijdrage aan medeoverheden

Het budget voor bijdrage aan medeoverheden is niet juridisch verplicht maar wel bestuurlijk gebonden. Het betreft bijzondere uitkeringen aan Caribisch Nederland voor de uitvoering van het programma BES(t)4 Kids.

E. Toelichting op de financiële instrumenten

Inkomensoverdrachten

Kinderopvangtoeslag (KOT)

Ouders die betaalde arbeid verrichten en ouders die tot een doelgroep behoren zoals omschreven in de Wko, ontvangen een inkomensafhankelijke bijdrage in de kosten van kinderopvang: de kinderopvangtoeslag. Hierbij geldt de voorwaarde dat zij hun kinderen naar een kinderopvanginstelling of gastouder brengen die voldoet aan de eisen van de Wko en daarom geregistreerd is in het Landelijk Register Kinderopvang (LRK). De KOT wordt uitgevoerd door het directoraat-generaal Toeslagen van het Ministerie van Financiën. DUO verzorgt de inschrijving in het register buitenlandse kinderopvang en de SVB is verantwoordelijk voor de uitbetaling van de aanvulling op de KOT in het buitenland.

Wie komt er voor in aanmerking?

- Ouders die arbeid en zorg voor kinderen combineren en beiden werken (werknemers en zelfstandigen);

- Alleenstaande ouders die arbeid en zorg voor kinderen combineren (werknemers en zelfstandigen);
- Doelgroepouders, bijvoorbeeld ouders die studeren of deelnemen aan een traject om weer aan het werk te komen.

Hoe hoog is de kinderopvangtoeslag?

De hoogte van de kinderopvangtoeslag is van een aantal aspecten afhankelijk:

- Hoogte van het toetsingsinkomen van de ouder(s);
- Hoogte van de betaalde uurprijs, tot aan de maximum uurprijs;
- De opvangsoort: dagopvang, buitenschoolse opvang en gastouderopvang kennen een verschillende maximum uurprijs waarvoor ouders een toeslag kunnen ontvangen;
- Het kind waar de opvang betrekking op heeft: voor het eerste kind geldt een andere toeslag dan voor tweede en volgende kinderen;
- Het aantal gewerkte uren door de ouder die de minste uren per jaar werkt dan wel de periode waarin een traject naar werk gevolgd wordt;
- Het aantal uren dat gebruik wordt gemaakt van een kinderopvangvoorziening.

Budgettaire ontwikkelingen

Het totale gebruik van kinderopvang is in 2022 naar verwachting licht hoger dan in 2021, daardoor komen ook de uitgaven kinderopvangtoeslag iets hoger uit. Na een daling in 2023 die vooral samenhangt met een oplopende werkloosheid nemen in latere jaren de uitgaven naar verwachting geleidelijk weer toe. Dit komt met name door een stijging van het aantal kinderen op de dagopvang als gevolg van de demografische ontwikkeling.

Beleidsrelevante kerncijfers

In 2021 is het aantal kinderen dat naar de opvang gaat, naar verwachting licht hoger dan in 2020. Vooral in de dagopvang wordt rekening gehouden met een toename, in de buitenschoolse opvang neemt het aantal kinderen juist enigszins af. In 2022 neemt het aantal kinderen dat naar de opvang gaat naar verwachting licht toe ten opzichte van 2021.

Het gemiddeld aantal uren dat kinderen naar de opvang gaan neemt in 2021 toe in zowel de dagopvang als de buitenschoolse opvang en blijft vervolgens vrij stabiel in 2022.

Tabel 70 Kerncijfers gebruik kinderopvang (jaargemiddelden)

	Realisatie 2020 ¹	Raming 2021	Raming 2022
Aantal huishoudens dat gebruik maakt van kinderopvangtoeslag (x 1.000)	557	560	564
Aantal kinderen met kinderopvangtoeslag (x 1.000)			
0-12 jaar	833	838	845
0-4 jaar (dagopvang)	392	400	401
4-12 jaar (buitenschoolse opvang)	441	437	443
Deelname kinderen met kinderopvangtoeslag (%)			
0-12 jaar	39	39	40
0-4 jaar (dagopvang)	57	59	58
4-12 jaar (buitenschoolse opvang)	30	30	31
Aantal uren per kind per maand			
0-12 jaar	60,7	62,1	62,1
0-4 jaar (dagopvang)	85,0	86,7	86,5
4-12 jaar (buitenschoolse opvang)	39,0	39,7	39,9
Gebruik kinderopvangtoeslag naar verzamelinkomen (aantal kinderen met kinderopvangtoeslag x 1.000)			
Tot 130% Wml	75	71	72
130% Wml tot 1 1/2 x modaal	174	171	173
1 1/2 x modaal tot 3 x modaal	453	460	464
3 x modaal en hoger	132	135	136
Aantal uren per kind met kinderopvangtoeslag			
Tot 130% Wml	78	80	80
130% Wml tot 1 1/2 x modaal	59	60	60
1 1/2 x modaal tot 3 x modaal	57	58	58
3 x modaal en hoger	67	68	68

¹ De realisatiecijfers van 2020 zijn gebaseerd op de opgaven van aanvragers die nog kunnen wijzigen als gevolg van het definitief vaststellen van inkomen en gebruik.

Bron: SZW-berekeningen op basis van informatie van CBS (bevolkingsprognose voor berekening deelname) en Toeslagen.

Tabel 71 Kerncijfers kinderopvang bijdragen sectoren en ouders

	Realisatie 2020 ¹	Raming 2021	Raming 2022
Bijdragen sectoren (in %)			
Collectief	72	72	71
waarvan Overheid	45	46	45
waarvan Werkgevers	27	26	27
Ouders	28	28	29
Wettelijke maximum uurprijs (in €)²			
Dagopvang	8,17	8,46	8,50
Buitenschoolse opvang	7,02	7,27	7,31
Gastouderopvang	6,27	6,49	6,52
Gemiddelde tarieven van kinderopvanginstellingen (in €)³			
Dagopvang	8,28	8,54	8,58
Buitenschoolse opvang	7,51	7,68	7,72
Gastouderopvang	6,25	6,41	6,44
Ouderbijdrage eerste kind in € per uur voor gezinsinkomen⁴			
130% Wml	0,36	0,37	0,38
1 1/2 x modaal	1,63	1,68	1,72
3 x modaal	4,79	4,96	5,06
Ouderbijdrage volgend kind in € per uur voor gezinsinkomen⁴			
130% Wml	0,35	0,36	0,37
1 1/2 x modaal	0,47	0,49	0,50
3 x modaal	1,22	1,26	1,28

1 De realisatiecijfers van 2020 zijn gebaseerd op de opgaven van aanvragers die nog kunnen wijzigen als gevolg van het definitief vaststellen van inkomen en gebruik.

2 De maximum uurprijzen betreffen de vastgestelde maximum uurprijzen (en niet een raming).

3 De raming is opgesteld in prijzen 2021. Echter, het geraamde gemiddelde tarief 2022 is, evenals de wettelijke maximumuurprijs 2022 weergegeven op prijsniveau 2022.

De cijfers over de gemiddelde uurprijs zijn gebaseerd op de uurprijzen die de ouders aan Toeslagen doorgeven. Het betreft de gemiddelde uurprijzen, waarbij gewogen is naar gebruik. Ter illustratie: de uurprijs van gebruikers die 60 opvanguren afnemen weegt drie keer zo zwaar mee bij bepaling van het gemiddelde als de uurprijs van gebruikers die 20 opvanguren afnemen.

4 Kosten van kinderopvang per uur voor ouders, gebaseerd op de maximum uurprijzen en de toeslag die ouders ontvangen.

Bron: SZW-berekeningen op basis van informatie van Toeslagen.

Subsidies

Voor 2022 is € 9,3 miljoen beschikbaar voor subsidies. Het grootste deel betreft de subsidieregeling voor Caribisch Nederland, die gericht is op het verbeteren van de financiële toegankelijkheid van kinderopvang en buitenschoolse opvang in Caribisch Nederland, door het gebruik daarvan te subsidiëren. Daarnaast zijn er subsidies gericht op bevordering van de kwaliteit van de kinderopvang (onder andere door middel van een Kennisbank), versterking van de positie van ouders en bevordering van de financiële stabiliteit van de sector kinderopvang in Nederland.

Opdrachten

Voor 2022 is in totaal € 4,1 miljoen beschikbaar voor opdrachten. Het budget voor opdrachten wordt onder andere besteed aan diverse onderzoeksprojecten en voor de uitvoering van het programma BES(t) 4 Kids in Caribisch Nederland.

Bekostiging

Voor 2022 is € 1,5 miljoen beschikbaar voor bekostiging. Het betreft uitgaven aan Stichting Projectenbureau Publieke Gezondheid van de Vereniging van Publieke Gezondheid en Veiligheid Nederland (PGV) voor de coördinatie op het toezicht op de kinderopvang. PGV is wettelijk aangewezen voor deze taak.

Bijdrage aan agentschappen

Voor 2022 is € 8,6 miljoen beschikbaar voor de bijdragen aan agentschappen. Het betreft voornamelijk middelen gereserveerd voor de kosten voor DUO voor het beheer, onderhoud en ontwikkeling van het Landelijk Register Kinderopvang, het Personenregister Kinderopvang en het Register Buitenlandse Kinderopvang.

Bijdrage aan medeoverheden

Het budget voor de bijdrage aan medeoverheden wordt ingezet voor de uitvoering van het programma BES(t)4 kids in Caribisch Nederland. In het kader van artikel 92 lid 2 sub c Wet financiën openbare lichamen Bonaire, Sint Eustatius en Saba worden middelen aan de openbare lichamen verstrekt. Met deze bijzondere uitkering kunnen de openbare lichamen op de eilanden de activiteiten van het programma BES(t) 4 kids financieren. Bonaire ontvangt in 2022 maximaal € 6 miljoen, Sint Eustatius maximaal € 2,6 miljoen en Saba maximaal € 2,2 miljoen.

Ontvangsten

De ontvangsten zijn opgebouwd uit drie componenten: de ontvangsten algemeen, de terugontvangsten kinderopvangtoeslag en de werkgeversbijdrage kinderopvang.

De ontvangsten algemeen betreffen de eigen bijdrage die deelnemers betalen voor inschrijving in het Personenregister Kinderopvang.

De terugontvangsten kinderopvangtoeslag bestaan uit de ontvangsten uit terugvorderingen van kinderopvangtoeslag over eerdere jaren. Door de stijging van de uitgaven in eerdere jaren nemen de ontvangsten in 2022 nog toe.

De werkgeversbijdrage kinderopvang betreft een vast percentage (0,5%) van de geraamde totale loonsom. In 2022 is de loonsom, en daarmee ook de werkgeversbijdrage kinderopvang, licht hoger dan in 2021. In latere jaren nemen de loonsom en de werkgeversbijdrage kinderopvang verder toe.

Kerncijfers

Het aantal gewerkte uren per week is bij zowel vrouwen in het algemeen als bij moeders met jonge kinderen toegenomen in 2019 en bleef vrijwel stabiel in 2020.

Tabel 72 Ontwikkeling in gewerkte uren van vrouwen en moeders met jonge kinderen (gemiddelde binnen de groep vrouwen met een baan van meer dan 1 uur, jaarcijfers)

	Realisatie 2018	Realisatie 2019	Realisatie 2020
Vrouwen 15 tot 75 jaar	26,1	26,3	26,2
Moeders met jonge kinderen (0-11 jaar)	26,6	26,8	26,9

Bron: CBS, Enquête Beroepsbevolking.

De netto arbeidsparticipatie van ouders is in 2019 in alle categorieën gestegen. In 2020 is de netto arbeidsdeelname van moeders gestegen, met name onder alleenstaande moeders. Onder vaders is de netto arbeidsparticipatie in 2020 daarentegen licht gedaald.

Tabel 73 Netto arbeidsparticipatie (%)

	Realisatie 2018	Realisatie 2019	Realisatie 2020
Totaal mannen en vrouwen 15 tot 75 jaar	67,8	68,8	68,4
Moeders (lid van ouderpaar)	79,0	80,4	80,5
Vaders (lid van ouderpaar)	91,7	92,1	91,7
Alleenstaande moeders	65,9	66,2	68,5
Alleenstaande vaders	76,6	80,4	79,8
Moeders met jonge kinderen (0-11)	77,8	79,4	80,1
Vaders met jonge kinderen (0-11)	94,0	94,2	93,9

Bron: CBS, Enquête Beroepsbevolking.

3.8 Artikel 8 Oudedagsvoorziening

A. Algemene doelstelling

De overheid biedt een basispensioen aan personen die de pensioengerechtigde leeftijd hebben bereikt. De overheid stimuleert de opbouw van en stelt kaders voor de houdbaarheid van aanvullende arbeidspensioenen en draagt zorg voor toezicht op de naleving daarvan.

Het kabinet vindt dat iedere gepensioneerde een basispensioen dient te hebben. Daarom verschaft zij een basispensioen (AOW) aan diegenen die de AOW-gerechtigde leeftijd hebben bereikt. Dit is de eerste pijler van het Nederlandse pensioenstelsel. Daarnaast bevordert de overheid het opbouwen van toekomstbestendige aanvullende pensioenen, zodat werknemers na hun pensionering niet te maken krijgen met een grote inkomensachteruitgang. Momenteel bouwt ruim 87% van de werknemers een aanvullend arbeidspensioen op door verplichte deelname aan pensioenregelingen die vertegenwoordigers van werkgevers en werknemers meestal beheren. Dit betreft de tweede pijler van het Nederlandse pensioenstelsel. Met regelgeving en toezicht waarborgt de overheid een zorgvuldig beheer van de ingelegde pensioengelden. In de derde pijler van het pensioenstelsel kunnen mensen facultatief op eigen initiatief individuele pensioenproducten afsluiten.

De overheid biedt inkomensondersteuning aan AOW-gerechtigden (IOAOW) en biedt een overbruggingsuitkering aan mensen die per 1 januari 2013 reeds deelnemen aan een vut- of prepensioenregeling of een daarmee vergelijkbare regeling en die zich niet hebben kunnen voorbereiden op de verhoging van de AOW-gerechtigde leeftijd (OBR).

Inwoners van Caribisch Nederland die de AOV-gerechtigde leeftijd hebben bereikt, ontvangen een basispensioen op grond van de Algemene Ouderdomsverzekering (AOV).

B. Rol en verantwoordelijkheid

De Minister **financiert** de inkomensondersteuning met begrotingsgefinancierde uitkeringsregelingen. Bij de premiegefinancierde uitkeringsregelingen en de aanvullende arbeidspensioenen **regisseert** de Minister. Hij is in deze rollen verantwoordelijk voor:

- de vormgeving, het onderhoud en de werking van het stelsel van wet- en regelgeving;
- de vaststelling van het niveau van de uitkeringen van de onderscheiden regelingen voor zover de overheid hier zelf verantwoordelijkheid voor draagt;
- de sturing van en het toezicht op de rechtmatige, doeltreffende en doelmatige uitvoering door de SVB;
- de vormgeving van het toezicht met betrekking tot de arbeidspensioenen door De Nederlandsche Bank (DNB) en de Autoriteit Financiële Markten (AFM);
- de organisatie van de eigen uitvoering binnen het verband van de Rijksdienst Caribisch Nederland (RCN).

De Minister van Financiën is hoofdverantwoordelijk voor de fiscale wet- en regelgeving. Wanneer fiscale instrumenten worden ingezet om doelstellingen in het kader van het pensioenbeleid te realiseren, is de Minister van SZW hiervoor medeverantwoordelijk.

C. Beleidswijzigingen

Wetsvoorstel toekomst pensioenen

Op 22 juni 2020 is de Tweede Kamer geïnformeerd over de resultaten van de stuurgroep zoals uiteengezet in de «Hoofdpijnennotie uitwerking pensioenakkoord» (Kamerstukken II 2019/20, [32 043, nr. 519](#)). Deze hoofdpijnennotie heeft betrekking op de vormgeving van een nieuw pensioencontract, de afspraken over de transitie naar het nieuwe pensioenstelsel, het nieuwe fiscale kader en de juridische analyse. De afspraken uit het pensioenakkoord zijn inmiddels omgezet in concept-wetgeving. Deze concept-wetgeving is eind 2020 in consultatie gegaan. Het wetsvoorstel beoogt een vernieuwd pensioenstelsel, waarbij de premie centraal staat en de uitkeringen sneller meebewegen met de economie. Hierdoor ontstaat er meer perspectief om pensioenen te indexeren van deelnemers en gepensioneerden. Het wetsvoorstel beschrijft daarnaast de kaders die moeten zorgen voor een evenwichtige transitie voor alle deelnemers naar het nieuwe stelsel. Tevens bevat het wetsvoorstel een voorstel voor een hervorming van het nabestaandenpensioen. Het kabinet streeft ernaar begin 2022 de wet- en regelgeving die nodig is voor de vernieuwing van het pensioenstelsel bij de Tweede Kamer in te dienen, zodat het nieuwe wettelijke en fiscale kader uiterlijk per 1-1-2023 in werking kan treden.

Implementatietraject wetsvoorstel toekomst pensioenen

Nadat de wetgeving omtrent het pensioenakkoord definitief is zullen sociale partners en pensioenuitvoerders op een zelf gekozen moment de overstap maken naar het nieuwe pensioenstelsel. Dit is een majeure operatie die enkel kan slagen als partijen vroegtijdig met elkaar samenwerken. Daarom is parallel aan het wetgevingstraject gestart met een meerjarig implementatietraject. Het hoofddoel van dit traject is om samen met de betrokken partijen uit de sector de stelselherziening de komende jaren zo goed mogelijk beslag te laten krijgen. Zowel voor de professionals in de sector als voor de burger. Er komt onder andere een gezamenlijk informatieplatform voor de professionals waar de handleidingen van de Stichting van de Arbeid een plek krijgen. Deze handleidingen geven decentrale partijen inzicht in de te nemen stappen en keuzes. Daarnaast wordt er een gezamenlijke roadmap uitgedacht voor de publiekscommunicatie in relatie tot de stelselvernieuwing.

Wetsvoorstel pensioen bij scheiding

In 2020 is de voorbereiding van het wetsvoorstel pensioenverdeling bij scheiding in de Tweede Kamer afgerond en aangemeld voor plenaire behandeling. De beoogde inwerkingtredingdatum is via een nota van wijziging met een jaar opgeschoven naar 1 januari 2022, de haalbaarheid daarvan hangt af van het vervolg van het parlementaire proces. In het wetsvoorstel wordt geregeld dat het ouderdomspensioen straks automatisch wordt verdeeld bij een scheiding, tenzij ex-partners andere afspraken maken. Daarnaast wordt de standaard verdeelmethode conversie (in plaats van verevening). Hierdoor krijgen beide ex-partners een eigen pensioenaanspraak en is er geen levenslange afhankelijkheid (op pensioenterrein) meer. Ook wordt geregeld dat de hoogte van het bijzonder partnerpensioen wordt beperkt tot de huwelijkse periode.

Uitbreiding waardeoverdracht klein pensioen

Sinds 1 januari 2019 heeft de pensioenuitvoerder het recht om de waarde van een klein pensioen (minder dan € 503,24 bruto per jaar, bedrag 2021) over te dragen aan een andere uitvoerder. Dit recht is beperkt tot kleine ouderdomspensioenen, die zijn ontstaan doordat de gewezen deelnemer niet langer actief deelneemt aan de pensioenregeling. Het streven is om het voor pensioenuitvoerders vanaf 1 januari 2022 mogelijk te maken om alle soorten kleine pensioenen automatisch over te mogen dragen. In geval automatische waardeoverdracht niet mogelijk blijkt te zijn, wordt het mogelijk om onder voorwaarden een klein pensioen af te kopen. Tevens mogen dan nettopensioenen en nettolijfrentes worden afgekocht, zonder dat dit fiscaal als onregelmatige handeling wordt gezien.

Wet verandering koppeling AOW-leeftijd

Met de Wet verandering koppeling AOW-leeftijd is geregeld dat de stijging van de AOW- en pensioenrichtleeftijd met ingang van 2025 voor 2/3 gekoppeld wordt aan de stijging van de resterende levensverwachting op 65 jaar. Dit betekent dat elk jaar levenswinst wordt vertaald in gemiddeld 8 maanden langer doorwerken en gemiddeld 4 maanden langer AOW-pensioen ([Stb. 2020, 503](#)). De koppeling van de pensioenrichtleeftijd aan de levensverwachting wordt op vergelijkbare wijze toegepast.

D. Budgettaire gevolgen van beleid

Tabel 74 Budgettaire gevolgen van beleid artikel 8 (bedragen x € 1.000)							
Omschrijving	2020	2021	2022	2023	2024	2025	2026
Verplichtingen	24.903	23.728	25.274	26.213	27.376	28.806	30.544
Uitgaven	24.903	23.728	25.274	26.213	27.376	28.806	30.544
Inkomensoverdrachten							
AOV inclusief tegemoetkoming (Caribisch Nederland)	22.999	22.435	23.822	25.262	26.800	28.345	30.097
Overbruggingsregeling AOW	1.904	1.293	991	490	115	0	0
Opdrachten							
Opdrachten	0	0	461	461	461	461	447
Ontvangsten	174	64	0	0	0	0	0
Ontvangsten							
Restituties	174	64	0	0	0	0	0

Budgetflexibiliteit

De uitgaven op artikel 8 Oudedagsvoorziening zijn voor 98,2% juridisch verplicht voor het jaar 2022. Per financieel instrument wordt de budgetflexibiliteit onderstaand toegelicht.

Inkomensoverdrachten

De inkomensoverdrachten zijn gebaseerd op wet- en regelgeving en derhalve voor 100% juridisch verplicht. Het betreft uitkeringslasten Overbruggingsregeling AOW (OBR) en AOV.

Opdrachten

De middelen onder opdrachten betreffen geen juridisch verplichte uitgaven.

Budgettaire gevolgen van beleid premiegefinancierd

Tabel 75 Premiegefinancierde uitgaven en ontvangsten artikel 8 (bedragen x € 1.000)							
Omschrijving	2020	2021	2022	2023	2024	2025	2026
Verplichtingen	41.234.597	43.021.971	44.160.815	45.433.445	47.000.596	49.186.871	51.501.617
Uitgaven	41.234.597	43.021.971	44.160.815	45.433.445	47.000.596	49.186.871	51.501.617
Inkomensoverdrachten							
AOW	40.257.440	42.007.009	42.411.814	42.686.326	43.181.332	44.152.899	45.184.567
Inkomensondersteuning AOW	977.157	1.014.962	1.024.108	1.031.536	1.043.307	1.066.900	1.091.665
AOW nominaal	0	0	711.580	1.684.409	2.725.080	3.893.785	5.128.230
Inkomensondersteuning AOW nominaal	0	0	13.313	31.174	50.877	73.287	97.155
Ontvangsten	0	0	0	0	0	0	0

E. Toelichting op de financiële instrumenten

Inkomensoverdrachten

Overbruggingsregeling AOW (OBR)

De OBR geldt voor mensen die per 1 januari 2013 reeds deelnemen aan een vut- of prepensioenregeling of een daarmee vergelijkbare regeling en die zich niet hebben kunnen voorbereiden op de verhoging van de AOW-gerechtigde leeftijd. De regeling is per 1 oktober 2013 in werking getreden, werkt terug tot 1 januari 2013 en sluit voor nieuwe instroom per 1 januari 2023. Vanaf 2016 is de OBR uitgebreid voor mensen die tussen 1 januari 2013 en 1 juli 2015 met vroegpensioenen zijn gegaan. De OBR overbrugt voor deze groep het AOW-gat voor zover dat het gevolg is van de versnelde verhoging van de AOW-gerechtigde leeftijd, omdat deze groep zich niet op die versnelling heeft kunnen voorbereiden. Sinds 1 oktober 2016 kan een OBR-uitkering tot maximaal 1 jaar met terugwerkende kracht worden aangevraagd (de aanvraag moet wel worden gedaan vóór dat de AOW-gerechtigde leeftijd is bereikt). De OBR kent een inkomenseis en een partner- en vermogenstoets (exclusief eigen woning en pensioenvermogen). De OBR wordt uitgevoerd door de SVB.

Wie komt er voor in aanmerking?

Het inkomen waarbij er toegang ontstaat tot de OBR bedraagt voor alleenstaanden maximaal 200% van het wettelijk minimumloon en voor paren 300% van het wettelijk minimumloon. Dit is in de tweede helft van 2021 gelijk aan een bruto bedrag van € 3.402 per maand (exclusief vakantietoeslag) voor een alleenstaande en € 5.103 per maand (exclusief vakantietoeslag) voor een paar. Voor de vermogenstoets wordt aangesloten bij de grens van het box 3-vermogen uit de Wet Inkomstenbelasting 2001. Het heffingsvrije vermogen uit box 3 bedraagt in 2021 € 50.000 per persoon. Dit betekent voor een (volwassen) eenpersoonshuishouden dat er tot een vermogen van € 50.000 recht bestaat op een overbruggingsuitkering en voor een (volwassen) tweepersoonshuishouden tot een vermogen van € 100.000.

Hoe hoog is de OBR?

De maximale uitkeringshoogte van de overbruggingsregeling is afgeleid van het wettelijk minimumloon en komt netto overeen met de hoogte van het sociaal minimum onder de AOW-gerechtigde leeftijd. Inkomen uit arbeid wordt gedeeltelijk en inkomen uit uitkeringen wordt volledig in mindering gebracht op de overbruggingsuitkering. De hoogte is voorts afhankelijk van

het aantal verzekerde jaren in de opbouwperiode overeenkomstig de systematiek van de AOW, en begrensd tot de hoogte van het inkomen uit vut- of prepensioen of het daarmee vergelijkbaar inkomen dat aan de OBR voorafging.

Budgettaire ontwikkelingen

De geraamde uitkeringslasten OBR lopen de komende jaren af van circa € 1 miljoen in 2022 tot circa € 0,1 miljoen in 2024. De komende jaren neemt enerzijds de instroom in de OBR af, maar tegelijkertijd neemt de te overbruggen periode toe (dus langere duur OBR-uitkering). De verwachte uitgaven nemen jaarlijks af, omdat het neerwaartse effect van de afnemende instroom groter is dan het opwaartse effect van de langere overbruggingsperiode.

Beleidsrelevante kerncijfers

Naar verwachting zal de instroom in de OBR verder afnemen. Dit komt doordat de groep van personen die reeds per 1 januari 2013 of 1 juli 2015 met vut- of prepensioen of een daarmee vergelijkbare regeling was en de AOW-leeftijd bereikt steeds kleiner wordt.

Tabel 76 Kerncijfers OBR

	Realisatie 2020 ¹	Raming 2021	Raming 2022
Instroom OBR (x 1.000 uitkeringen)	0,4	0,1	0,05

1 SVB, Jaarverslag.

Algemene Ouderdomsverzekering (AOV) (Caribisch Nederland)

Personen die in Caribisch Nederland verzekerde jaren hebben opgebouwd voor de AOV en die de AOV-gerechtigde leeftijd hebben bereikt, ontvangen een aan de verzekerde jaren gerelateerd ouderdomspensioen op grond van de AOV. Naast het ouderdomspensioen wordt op Sint Eustatius en Saba een tegemoetkoming verstrekt die recht doet aan de prijsverschillen tussen de eilanden. Tevens kent de AOV een partnertoeslag.

Budgettaire ontwikkelingen

Als gevolg van demografische ontwikkelingen nemen de uitkeringslasten van de AOV-uitkering in de komende jaren toe.

Beleidsrelevante kerncijfers

Tabel 77 Kerncijfers AOV

	Realisatie 2020 ¹	Raming 2021	Raming 2022
Volume AOV (x 1.000 personen, ultimo)	4,3	4,5	4,8

1 RCN-unit SZW.

Algemene Ouderdomswet (AOW)

De AOW is een volksverzekering en heeft als doel het verschaffen van een basispensioen aan degenen die de AOW-gerechtigde leeftijd hebben bereikt. De AOW wordt uitgevoerd door de SVB. Hoofdstuk 5.1, Sociale fondsen SZW, gaat nader in op de financiering van de uitgaven aan de AOW.

Wie komt er voor in aanmerking?

Iedereen die rechtmatig in Nederland woont tussen de aanvangsleeftijd (in 2022 16 jaar en 7 maanden) en de AOW-gerechtigde leeftijd (in 2022 66 jaar en 7 maanden) is verplicht verzekerd voor de AOW. Ook als een persoon niet in Nederland woont maar hier wel werkt en op grond daarvan onder de loonbelasting valt, is hij of zij verzekerd.

De AOW-gerechtigde leeftijd neemt de komende jaren stapsgewijs toe, conform het leeftijdspad dat in het pensioenakkoord is afgesproken. In 2022 zal de AOW-gerechtigde leeftijd 66 jaar en 7 maanden bedragen. Dat is een toename met 3 maanden ten opzichte van 2021. Na 2022 wordt de AOW-gerechtigde leeftijd stapsgewijs verhoogd naar 66 jaar en tien maanden in 2023 en 67 jaar in 2024. Met ingang van 2025 stijgt de AOW-leeftijd conform een 2/3-koppeling aan de levensverwachting. De AOW-leeftijd wordt vijf jaar van tevoren vastgesteld op basis van de formule die in de wet is vastgelegd. De AOW-leeftijd voor 2025 en 2026 is vastgesteld op 67 jaar.

AOW'ers die vóór 1 april 2015 de AOW-gerechtigde leeftijd hebben bereikt, kunnen in aanmerking komen voor de partnertoeslag als de jongere partner nog niet AOW-gerechtigd is. Die toeslag wordt alleen uitgekeerd als de jongste partner geen of weinig eigen inkomen heeft. De toeslag stopt zodra de partner een eigen AOW-pensioen ontvangt of wanneer de oudere partner overlijdt. Per 1 april 2015 is de partnertoeslag gesloten voor nieuwe instroom.

Hoe hoog is de AOW?

De hoogte van het AOW-basispensioen is gekoppeld aan het wettelijk minimumloon. Alleenstaanden ontvangen 70% van het AOW-normbedrag dat is afgeleid van het wettelijk minimumloon en gehuwden of samenwonenden elk 50%.

Tabel 78 AOW bruto maandbedragen, exclusief vakantietoeslag en exclusief inkomensondersteuning AOW (in €)

	1 juli 2021
Gehuwd / samenwonend	863,66
Alleenstaande	1.275,39

De bedragen in bovenstaande tabel zijn volledige AOW-pensioenen. Wie pas later in Nederland is komen wonen of een aantal jaren in het buitenland heeft gewoond en daarom niet de volledige opbouw heeft gehad, krijgt een lagere uitkering: voor ieder gemist jaar 2% minder AOW.

Budgettaire ontwikkelingen

De begrote uitgaven aan uitkeringslasten AOW bedragen in 2022 circa € 42,412 miljard. Vanwege de vergrijzende bevolking nemen de uitkeringslasten de komende jaren gestaag toe. De toename van de uitkeringslasten wordt vertraagd door de stapsgewijze stijging van de AOW-gerechtigde leeftijd. De uitgaven aan partnertoeslag nemen van jaar op jaar af, omdat het aantal gerechtigden afneemt. De voornaamste reden hiervoor is dat de jongere partner ook de AOW-gerechtigde leeftijd bereikt. In de raming is rekening gehouden met de hogere sterfte vanwege corona tot in de eerste helft van 2021.

Zoals in de brief over de stand van de uitvoering vermeld (Kamerstukken II 2020/21, [26 448, nr. 652](#)), is uit onderzoek van de SVB gebleken dat voor een aantal AOW-gerechtigden de hoogte van de AOW-uitkering onjuist is vastgesteld. Op dit moment worden nadere analyses gemaakt en wordt er verder nagedacht over de verdere vormgeving van de herstelactie. In de begroting voor 2022 wordt rekening gehouden met circa € 35 miljoen aan extra uitgaven als gevolg van deze herstelactie.

Beleidsrelevante kerncijfers

Tabel 79 Kerncijfers AOW

	Realisatie 2020 ¹	Raming 2021	Raming 2022
Volume AOW (x 1.000 personen, jaargemiddelde)	3.483	3.558	3.588
Personen met een onvolledige AOW-uitkering (% van totaal, ultimo)	19	19	19

1 SVB, jaarverslag.

Handhaving

Uit onderstaande kerncijfers blijkt dat de uitkomsten in 2020 over een brede linie lager liggen dan in 2019. Dit kan worden verklaard door de beperking van interventiemogelijkheden en handhavingsactiviteiten als gevolg van de coronamaatregelen. Gelet op de verlenging van de coronamaatregelen in 2021 is de verwachting dat dit beeld over 2021 weinig zal veranderen. Uitgaande van een inschatting dat de coronamaatregelen in 2022 zullen zijn afgebouwd, zullen de kerncijfers naar verwachting herstellen.

Tabel 80 Kerncijfers AOW (fraude en handhaving)

		Realisatie 2018	Realisatie 2019	Realisatie 2020
<i>Preventie</i> ¹	Gepercipieerde detectiekans (%)	52	57	²
	Kennis van de verplichtingen (%)	82	67	²
<i>Opsporing</i> ³	Aantal onderzochte fraudesignalen (x 1.000)	13	9,4	5,8
	Aantal geconstateerde overtredingen met financiële benadeling (x 1.000) ⁴	0,7	0,6	0,4
	Totaal benadelingsbedrag (x € 1 mln)	3,1	3,0	2,0
<i>Sanctionering</i> ³	Aantal waarschuwingen (x 1.000)	0,4	0,6	0,3
	Aantal boetes (x 1.000)	0,4	0,4	0,3
	Totaal boetebedrag (x € 1 mln)	0,6	0,7	0,4
		Ontstaansjaar vordering		
		2018	2019	2020
<i>Terugvordering</i> ³	Incassatio fraudevorderingen (boete + benadelingsbedrag) ultimo 2020 (%)	49	33	22

1 Ipsos «Kennis der verplichtingen en detectiekans».

2 Door een gewijzigde onderzoeksopzet is het cijfer over 2020 niet beschikbaar. Vanaf 2021 is dit cijfer weer beschikbaar uit het onderzoek «Kennis der verplichtingen».

3 SVB, Jaarverslag.

4 Cijfers betreffen alle verwijtbare overtredingen van de inlichtingenplicht met financiële benadeling.

Inkomensondersteuning AOW

In 2015 is een inkomensondersteuning voor AOW-gerechtigden geïntroduceerd die afhankelijk is van de opbouwjaren op grond van de AOW. De regeling wordt uitgevoerd door de SVB en gefinancierd uit het Ouderdomsfonds.

Wie komt er voor in aanmerking?

De inkomensondersteuning AOW-gerechtigden (IOAOW) wordt verstrekt aan iedereen die in aanmerking komt voor een AOW-uitkering en woonachtig is in de EU/EER/Zwitserland, verdragslanden of Caribisch Nederland. Hierdoor krijgen alleen personen die woonachtig zijn in een niet-verdragsland geen inkomensondersteuning AOW (0,1% van de AOW-gerechtigden).

Hoe hoog is de inkomensondersteuning AOW?

De hoogte van de IOAOW is afhankelijk van het aantal AOW-opbouwjaren en bedraagt maximaal € 26,04 bruto per maand (prijspeil 2021). De IOAOW wordt jaarlijks geïndexeerd.

Budgettaire ontwikkelingen

De begrote uitgaven aan uitkeringlasten IOAOW bedragen in 2022 circa € 1,024 miljard. Vanwege de vergrijzende bevolking nemen de uitkeringlasten de komende jaren gestaag toe. De toename van de uitkeringslasten wordt vertraagd door de stapsgewijze stijging van de AOW-gerechtigde leeftijd.

Opdrachten

De middelen voor opdrachten worden ingezet voor onderzoek, met name op het terrein van de oudedagvoorziening.

Extracomptabele fiscale regelingen

Naast de in dit begrotingsartikel genoemde instrumenten, zijn er fiscale regelingen die betrekking hebben op dit beleidsterrein. De Minister van Financiën is hoofdverantwoordelijk voor de wetgeving en uitvoering van deze regelingen en voor de budgettaire middelen. In onderstaande tabel is ter informatie het budgettaire belang van deze regelingen vermeld. De cijfers zijn ontleend aan de corresponderende bijlage 'Fiscale regelingen' in de Miljoenennota. Voor een beschrijving van de regelingen, de doelstelling, de ramingsgrond, een verwijzing naar de laatst uitgevoerde evaluatie en het beoogde jaar van afronding van de volgende evaluatie, wordt verwezen naar de bijlage bij de Miljoenennota 'Toelichting op de fiscale regelingen'.

Tabel 81 Fiscale regelingen 2020-2022, budgettair belang op transactiebasis in lopende prijzen (x € miljoen)

	2020	2021	2022
Pensioen niet-belaste premie	20.211	21.822	22.633
Pensioen belaste uitkering	- 12.594	- 12.814	- 13.132
Pensioen vrijstelling box 3	7.417	7.106	7.305
Lijfrente premieaftrek	578	623	647
Lijfrente belaste uitkering	- 365	- 372	- 381
Lijfrente vrijstelling box 3	215	206	212
Nettopensioen en nettolijfrente	6	8	9

Aanvullende arbeidspensioenen

Aanvullend pensioen is een arbeidsvoorwaarde. Sociale partners zijn verantwoordelijk voor de inhoud en de reikwijdte van pensioenregelingen. De overheid stelt regels om te bevorderen dat toezeggingen ook daadwerkelijk worden nagekomen en draagt zorg voor toezicht op de naleving daarvan.

Beleidsrelevante kerncijfers

Als kerncijfers zijn het totaal aantal pensioenfondsen opgenomen en het aantal pensioenfondsen met een dekkingsgraad onder de 130%, alsook de daarbij betrokken deelnemers en gepensioneerden. De maatstaf van 130% is gekozen omdat een dergelijke dekkingsgraad met de wettelijk vastgestelde mate van zekerheid toereikend is om de pensioenverplichtingen met een grote mate van zekerheid na te komen.

De afname van het aantal pensioenfondsen in 2020 past bij de dalende trend van de afgelopen jaren. Het gaat hierbij vooral om een afname van de pensioenfondsen met een geringe omvang. Door schaalvergroting met andere pensioenfondsen kan beter worden voldaan aan de eisen die

worden gesteld aan een verantwoord beheer. Het aandeel pensioenfondsen met een dekkingsgraad lager dan 130% is gestegen in 2020, evenals het aantal bij die fondsen betrokken deelnemers en gepensioneerden.

Sinds het meetmoment eind 2020 zijn de dekkingsgraden fors gestegen door de aantrekkende economie en stijgende rente, waardoor de financiële positie van veel pensioenfondsen op dit moment verbeterd is.

Tabel 82 Kerncijfers aanvullende pensioenen

	Realisatie 2018	Realisatie 2019	Realisatie 2020
Totaal aantal pensioenfondsen ¹	208	203	196
Aantal pensioenfondsen met dekkingsgraad $\leq$ 130% ²	190	193	192
<i>Aantal bij deze fondsen betrokken deelnemers (x 1.000)</i>	5.555	5.705	5.840
<i>Aantal bij deze fondsen betrokken gepensioneerden (x 1.000)</i>	3.325	3.389	3.418

¹ Pensioenfondsen zonder eigen verplichtingen, bijvoorbeeld de volledig herverzekerde fondsen, kennen geen dekkingsgraad en zijn daarom niet opgenomen in de tabel.

² Beleidsdekkingsgraad

Bron: DNB, Statistiek toezicht pensioenfondsen

3.9 Artikel 9 Nabestaanden

A. Algemene doelstelling

De overheid beschermt nabestaande partners en wezen voor zover nodig tegen de financiële gevolgen van het verlies van partner of ouders.

De overheid vindt dat mensen die geconfronteerd zijn met het overlijden van hun partner of ouder(s) en die vanwege de zorg voor een kind of arbeidsongeschiktheid niet (volledig) in een eigen inkomen kunnen voorzien, verzekerd moeten zijn van financiële ondersteuning. Daarom regelt zij in deze gevallen op grond van de Algemene nabestaandenwet (Anw) een nabestaandenuitkering voor de overblijvende partner en een wezenuitkering voor kinderen die beide ouders hebben verloren.

Inwoners van Caribisch Nederland die geconfronteerd zijn met het overlijden van hun partner of ouder(s), hebben op grond van de Algemene weduwen- en wezenverzekering (AWW) recht op een uitkering.

B. Rol en verantwoordelijkheid

De Minister **financiert** de inkomensondersteuning met begrotingsgefinancierde uitkeringsregelingen. Bij de premiegefinancierde uitkeringsregelingen **regisseert** de Minister. Hij is in deze rollen verantwoordelijk voor:

- de vormgeving, het onderhoud en de werking van het stelsel van wet- en regelgeving;
- de vaststelling van het niveau van de uitkeringen van de onderscheiden regelingen;
- de sturing van en het toezicht op de rechtmatige, doeltreffende en doelmatige uitvoering door de SVB;
- de organisatie van de eigen uitvoering binnen het verband van de Rijksdienst Caribisch Nederland (RCN).

C. Beleidswijzigingen

Er zijn geen voorgenomen beleidswijzigingen in 2022.

D. Budgettaire gevolgen van beleid

Tabel 83 Budgettaire gevolgen van beleid artikel 9 (bedragen x € 1.000)							
Omschrijving	2020	2021	2022	2023	2024	2025	2026
Verplichtingen	1.172	1.120	1.152	1.181	1.214	1.229	1.242
Uitgaven	1.172	1.120	1.152	1.181	1.214	1.229	1.242
Inkomensoverdrachten							
AWW (Caribisch Nederland)	1.172	1.120	1.152	1.181	1.214	1.229	1.242
Ontvangsten	0	0	0	0	0	0	0

Budgetflexibiliteit

De uitgaven op artikel 9 Nabestaanden zijn voor 100% juridisch verplicht voor het jaar 2022. Per financieel instrument wordt de budgetflexibiliteit onderstaand toegelicht.

Inkomensoverdrachten

De inkomensoverdrachten zijn gebaseerd op wet- en regelgeving en derhalve voor 100% juridisch verplicht. Het betreft uitkeringslasten AWW Caribisch Nederland.

Budgettaire gevolgen van beleid premiegefinancierd

Tabel 84 Premiegefinancierde uitgaven en ontvangsten artikel 9 (bedragen x € 1.000)							
Omschrijving	2020	2021	2022	2023	2024	2025	2026
Verplichtingen	338.139	318.209	309.839	306.003	303.816	298.137	293.159
Uitgaven	338.139	318.209	309.839	306.003	303.816	298.137	293.159
Inkomensoverdrachten							
ANW	332.268	312.703	299.625	292.264	286.407	277.213	268.942
Tegemoetkoming ANW	5.871	5.506	5.265	5.126	5.015	4.850	4.702
ANW nominaal	0	0	4.883	8.463	12.157	15.751	19.110
Tegemoetkoming ANW nominaal	0	0	66	150	237	323	405
Ontvangsten	0	0	0	0	0	0	0

E. Toelichting op de financiële instrumenten

Inkomensoverdrachten

Algemene weduwen- en wezenverzekering (AWW) (Caribisch Nederland)

Inwoners van Caribisch Nederland die geconfronteerd zijn met het overlijden van hun partner of ouder(s), hebben op grond van de AWW recht op een uitkering. De hoogte van de uitkering is leeftijdgerelateerd.

Budgettaire ontwikkelingen

Als gevolg van demografische ontwikkelingen stijgen de uitgaven voor de AWW-uitkeringen in 2022 en latere jaren in lichte mate.

Beleidsrelevante kerncijfers

Tabel 85 Kerncijfers AWW (Caribisch Nederland)

	Realisatie 2020 ¹	Raming 2021	Raming 2022
Volume AWW (x 1.000 personen, ultimo)	0,3	0,3	0,3

¹ RCN-unit SZW.

Algemene nabestaandenwet (Anw)

De Anw is een volksverzekering en regelt, onder voorwaarden, bij overlijden een uitkering voor de partner en een wezenuitkering voor kinderen die beide ouders hebben verloren. Daarnaast ontvangt iedere Anw-gerechtigde maandelijks de Anw-tegemoetkoming. De Anw wordt door de SVB uitgevoerd.

Wie komt er voor in aanmerking?

Nabestaande partners komen in aanmerking voor een nabestaandenuitkering als zij jonger zijn dan de AOW-gerechtigde leeftijd, de partner op de datum van overlijden verzekerd was voor de Anw en de nabestaande:

- Eén of meer kinderen onder de 18 jaar verzorgt, of;
- Voor minstens 45% arbeidsongeschikt is.

Een kind heeft recht op een wezenuitkering indien beide ouders zijn overleden. Wezen tot 16 jaar hebben altijd recht op een uitkering. De uitkering kan worden verlengd tot 18 jaar wanneer het kind bezig is een startkwalificatie te behalen of daarvan is vrijgesteld of volledig dagonderwijs volgt na het behalen van een startkwalificatie. De wezenuitkering kan eventueel tot 21 jaar worden verstrekt wanneer de wees volledig dagonderwijs volgt of wanneer een ongehuwde wees de tijd grotendeels besteedt aan een gezamenlijke huishouding met een andere wees of voor een hulpbehoevende zorgt.

De Anw maakt geen onderscheid tussen gehuwden en mensen die ongehuwd zijn en samen een huishouden vormen. Daarom wordt gesproken van «partner». Nabestaanden die vóór 1 juli 1996 recht hadden op de voorganger van de Anw, de Algemene Weduwen- en Wezenwet, vallen onder een overgangsregeling.

Hoe hoog is de Anw?

De nabestaandenuitkering bedraagt 70% van het referentieminimumloon. Voor kostendelers geldt een lager normbedrag ter hoogte van 50% van het referentieminimumloon. Op de nabestaandenuitkering vindt inkomstenverrekening plaats. Daarbij kent de nabestaandenuitkering een vrijlating voor inkomen uit arbeid. Deze bedraagt 50% van het wettelijk minimumloon, plus een derde deel van het meerdere inkomen. Inkomen in verband met arbeid (bijvoorbeeld WIA- of WW-uitkering) wordt geheel verrekend. Eigen vermogen, de inkomsten uit dit vermogen en particuliere aanvullende nabestaandenpensioenen worden niet in mindering gebracht op de nabestaandenuitkering.

De wezenuitkering bedraagt een percentage van het referentieminimumloon, afhankelijk van de leeftijd van de wees. De hoogte van de wezenuitkering is niet afhankelijk van het inkomen. Nabestaanden of wezen ontvangen naast hun Anw-uitkering ook een tegemoetkoming Anw.

Tabel 86 Anw bruto maandbedragen (maxima), exclusief vakantietoeslag en exclusief tegemoetkoming Anw (in €)

	1 juli 2021
Nabestaandenuitkering	1.250,16
Nabestaandenuitkering met een of meer meerderjarige medebewoners (kostendelersnorm: 50% referentieminimumloon)	785,54
Wezenuitkering (wezen tot 10 jaar)	400,05
Wezenuitkering (wezen van 10 tot 16 jaar)	600,08
Wezenuitkering (wezen van 16 tot 21 jaar)	800,10
Tegemoetkoming Anw	17,67

Budgettaire ontwikkelingen

De uitkeringslasten van de Anw nemen de komende jaren af, omdat het aantal nabestaanden dat een recht heeft op een Anw-uitkering naar verwachting afneemt.

Beleidsrelevante kerncijfers

De uitstroom uit de regeling is de komende jaren groter dan de instroom, omdat een groot deel van de nabestaanden die sinds 1996 een uitkering ontvangen op basis van de rechtsvoorganger van de Anw, de Algemene Weduwen en Wezenwet (AWW), in de komende jaren recht krijgt op een

AOW- uitkering. Het aantal nabestaanden dat na 1 juli 1996 is ingestroomd en het aantal wezen dat aanspraak maakt op een nabestaandenuitkering is de komende jaren naar verwachting stabiel.

Tabel 87 Kerncijfers Anw

	Realisatie 2020 ¹	Raming 2021	Raming 2022
Volume Anw (x 1.000 personen, ultimo)	26	24	23
Volume nabestaandenuitkering (x 1.000 personen, ultimo), ingang recht voor 1 juli 1996	5,1	4,1	3,4
Volume nabestaandenuitkering (x 1.000 personen, ultimo), ingang recht na 1 juli 1996	19	19	19
waarvan met kind	7,8	7,6	7,4
waarvan op grond van arbeidsongeschiktheid	12	11	11
Volume wezenuitkering (x 1.000 personen, ultimo)	1,1	1,0	1,0

1 SVB, jaarverslag.

Handhaving

Van de handhavingskengetallen is in de begroting geen raming opgenomen, omdat SZW uitvoeringsorganisaties niet aanstuurt op het aantal geconstateerde fraudegevallen. In het jaarverslag van SZW worden eventuele ontwikkelingen in kengetallen geduid. De ontwikkeling van de kengetallen voor 2020 is toegelicht in het jaarverslag over 2020.

Tabel 88 Kerncijfers Anw (fraude en handhaving)

		Realisatie 2018	Realisatie 2019	Realisatie 2020
<i>Preventie</i> ¹	Gepercipieerde detectiekans (%)	82	77	– ²
	Kennis van de verplichtingen (%)	89	83	– ²
<i>Opsporing</i> ³	Aantal onderzochte fraudesignalen (x 1.000)	0,9	0,8	0,2
	Aantal geconstateerde overtredingen met financiële benadeling (x 1.000) ⁴	0,1	0,1	<0,1
	Totaal benadelingsbedrag (x € 1 mln)	1,3	0,9	0,3
<i>Sanctionering</i> ³	Aantal waarschuwingen (x 1.000)	<0,1	<0,1	<0,1
	Aantal boetes (x 1.000)	<0,1	<0,1	<0,1
	Totaal boetebedrag (x € 1 mln)	0,1	0,1	0,1
	Ontstaansjaar vordering			
		2018	2019	2020
<i>Terugvordering</i> ³	Incassoratio fraudevorderingen (boete + benadelingsbedrag) ultimo 2020 (%)	30	9,5	3,5

1 Ipsos «Kennis der verplichtingen en detectiekans».

2 Door een gewijzigde onderzoekszopzet is het cijfer over 2020 niet beschikbaar. Vanaf 2021 is dit cijfer weer beschikbaar uit het onderzoek «Kennis der verplichtingen».

3 SVB, jaarverslag.

4 Cijfers betreffen alle overtredingen van de inlichtingenplicht met financiële benadeling.

3.10 Artikel 10 Tegemoetkoming ouders

A. Algemene doelstelling

De overheid biedt een financiële tegemoetkoming aan ouders of verzorgers voor de kosten van kinderen.

De overheid biedt ouders of verzorgers een financiële tegemoetkoming voor de kosten voor verzorging en opvoeding van kinderen op grond van de Algemene Kinderbijslagwet (AKW) en de kinderbijslagvoorziening BES (Caribisch Nederland). Gezinnen met een laag of middeninkomen komen daarnaast in aanmerking voor een tegemoetkoming op grond van de Wet op het kindgebonden budget (WKB).

B. Rol en verantwoordelijkheid

De Minister **financiert** de tegemoetkoming met uitkeringsregelingen. Hij is in deze rol verantwoordelijk voor:

- de vormgeving, het onderhoud en de werking van het stelsel van wet- en regelgeving;
- de vaststelling van het niveau van de tegemoetkoming op grond van de AKW, de WKB en de kinderbijslagvoorziening BES;
- de sturing van en het toezicht op de rechtmatige, doelmatige en doeltreffende uitvoering van de AKW door de SVB;
- de organisatie van de eigen uitvoering binnen het verband van de Rijksdienst Caribisch Nederland (RCN).

De Minister van Financiën is verantwoordelijk voor de rechtmatige, doelmatige en doeltreffende uitvoering van de WKB door het directoraat-generaal Toeslagen.

C. Beleidswijzigingen

Niet-indexeren kindbedragen kinderbijslag

De bedragen in de Algemene Kinderbijslagwet worden in 2022 en 2023 niet geïndexeerd en in 2024 met 0,1%-punt minder geïndexeerd. Dit betekent dat met ingang van 2022 het basiskinderbijslagbedrag in de Algemene Kinderbijslagwet niet wordt geïndexeerd (per januari en juli). Ook het extra bedrag aan kinderbijslag waarvoor alleenstaanden of alleenverdienende ouders met een thuiswonend kind dat intensieve zorg nodig heeft in aanmerking komen, wordt niet geïndexeerd. Deze maatregel maakt onderdeel uit van een pakket aan maatregelen om middelen vrij te maken voor investeringen in de uitvoeringsorganisaties en het betaald ouderschapsverlof.

Positieve uitzondering koppelingsbeginsel WKB

Gezinnen met kinderen waarin één van de partners geen verblijfstatus heeft, hebben geen recht op WKB. Deze situatie is een onvoorzien gevolg van het koppelingsbeginsel. Ook de Nationale Ombudsman heeft hierover gerapporteerd in het rapport «Nederlandse kinderen ontkoppeld». Vanaf 2022 is het voornemen om voor een dergelijke situatie een positieve uitzondering te maken op het koppelingsbeginsel indien de kinderen wel verblijfsrecht hebben. Hiermee wordt het onvoorzien gevolg verholpen.

Verhoging kindbedrag WKB vanaf het 2e kind

De bedragen per kind die ouders maximaal aan kindgebonden budget ontvangen worden vanaf het 2e kind per 1 januari 2022 verhoogd met € 70 op jaarbasis. Deze maatregel is onderdeel van het koopkrachtpakket uit de augustusbesluitvorming en draagt daarin bij aan een evenwichtige koopkrachtontwikkeling voor huishoudens met kinderen ten opzichte van huishoudens zonder kinderen.

D. Budgettaire gevolgen van beleid

Tabel 89 Budgettaire gevolgen van beleid artikel 10 (bedragen x € 1.000)							
Omschrijving	2020	2021	2022	2023	2024	2025	2026
Verplichtingen	6.553.288	6.516.723	6.479.308	6.421.035	6.413.812	6.389.566	6.386.298
Uitgaven	6.553.288	6.516.723	6.479.308	6.421.035	6.413.812	6.389.566	6.386.298
Inkomensoverdrachten							
AKW	3.648.851	3.672.240	3.653.862	3.645.106	3.642.880	3.644.551	3.648.560
WKB	2.899.951	2.840.099	2.820.998	2.771.405	2.766.359	2.740.407	2.733.108
Kinderbijslagvoorziening BES	4.486	4.384	4.448	4.524	4.573	4.608	4.630
Ontvangsten	198.758	194.317	188.276	183.997	180.941	179.854	179.111
Ontvangsten							
Terugontvangsten	198.758	194.317	188.276	183.997	180.941	179.854	179.111

Budgetflexibiliteit

De uitgaven op artikel 10 Tegemoetkoming ouders zijn voor 100% juridisch verplicht voor het jaar 2022. Per financieel instrument wordt de budgetflexibiliteit onderstaand toegelicht.

Inkomensoverdrachten

De inkomensoverdrachten zijn gebaseerd op huidige wet- en regelgeving en derhalve voor 100% juridisch verplicht. Het betreft uitkeringslasten AKW, kinderbijslagvoorziening BES en WKB.

E. Toelichting op de financiële instrumenten

Inkomensoverdrachten

Algemene Kinderbijslagwet (AKW)

De AKW biedt ouders of verzorgers een tegemoetkoming in de kosten die het opvoeden en verzorgen van kinderen onder de 18 jaar met zich mee brengt. De AKW wordt uitgevoerd door de SVB.

Wie komt er voor in aanmerking?

Ouders van kinderen tot 18 jaar hebben recht op kinderbijslag. Het recht op kinderbijslag vervalt indien ouders valt te verwijten dat hun kind niet voldoet aan de Leerplichtwet.

Hoe hoog is de kinderbijslag?

De hoogte van de kinderbijslag hangt af van de leeftijd van het kind. De kinderbijslagbedragen worden doorgaans per 1 januari en 1 juli geïndexeerd. Bij ziekte of handicap, of omdat het kind niet thuis woont om onderwijsredenen, kan onder nadere voorwaarden sprake zijn van dubbele

kinderbijslag. Alleenstaande en alleenverdienende ouders van thuiswonende kinderen met ziekte of handicap kunnen onder voorwaarden in aanmerking komen voor een extra tegemoetkoming.

Tabel 90 AKW, netto bedragen per kwartaal (in €)

1 juli 2021

Voor kinderen van:	
0 t/m 5 jaar	224,87
6 t/m 11 jaar	273,05
12 t/m 17 jaar	321,24
Extra tegemoetkoming AKW (jaarbedrag 2021)	2.225,29

Budgettaire ontwikkelingen

Het meerjarige verloop van de uitgaven AKW wordt verklaard door twee effecten. Het aantal kinderen daalt licht tot en met 2023 en neemt vervolgens toe. Daarnaast neemt naar verhouding het aandeel jonge kinderen toe, waardoor het gemiddelde AKW bedrag daalt. Door deze twee effecten dalen de uitgaven tot en met 2024 en nemen daarna licht toe.

Beleidsrelevante kerncijfers

Het aantal gezinnen en kinderen neemt af als gevolg van demografische ontwikkelingen. Daarnaast is over de afgelopen jaren het aantal kinderen met dubbele AKW gestaag toegenomen, voornamelijk op basis van een intensieve zorg kwalificatie. Het aantal kinderen met dubbele AKW vanwege onderwijsredenen neemt daarentegen juist af. Het aantal gezinnen dat recht heeft op een extra tegemoetkoming AKW is de afgelopen jaren toegenomen onder andere als gevolg van de verruiming van de voorwaarden in 2019 (Kamerstukken II 2017/18, [34 977, nr. 2](#) en [3](#)) en de toename van het aantal kinderen met een intensieve zorgindicatie, wat een van de voorwaarden is voor de extra tegemoetkoming AKW.

Tabel 91 Kerncijfers AKW

	Realisatie 2020 ¹	Raming 2021	Raming 2022
Aantal gezinnen AKW (x 1.000, jaargemiddelde)	1.884	1.870	1.861
Aantal telkinderen AKW (x 1.000, jaargemiddelde) ²	3.342	3.318	3.301
	Realisatie 2018	Realisatie 2019	Realisatie 2020
Aantal dubbele AKW uitkeringen (x 1.000, uliomo jaar):			
Kind uitwonend vanwege onderwijsredenen	1,3	1,1	1,0
Kind thuiswonend met intensieve zorg	29,0	31,0	32,2
Kind uitwonend vanwege ziekte of handicap	1,1	1,1	1,0
Extra tegemoetkoming AKW (x 1.000)	8,1	8,8	9,6

1 SVB, administratie.

2 Een administratieve teleenheid die gebruikt wordt bij het vaststellen van de hoogte van de kinderbijslag. Bijvoorbeeld: een gehandicapt kind geldt voor de kinderbijslag als twee telkinderen waardoor het in aanmerking komt voor dubbele kinderbijslag.

Handhaving

Van de handhavingskengetallen is in de begroting geen raming opgenomen, omdat SZW uitvoeringsorganisaties niet aanstuurt op het aantal geconstateerde fraudegevallen. In het jaarverslag van SZW worden eventuele ontwikkelingen in kengetallen geduid. De ontwikkeling van de kengetallen voor 2020 is toegelicht in het jaarverslag over 2020.

Tabel 92 Kerncijfers AKW (fraude en handhaving)

		Realisatie 2018	Realisatie 2019	Realisatie 2020
<i>Preventie</i> ¹	Gepercipieerde detectiekans (%)	69	67	- ²
	Kennis van de verplichtingen (%)	73	72	- ²
<i>Opsporing</i> ³	Aantal onderzochte fraudesignalen (x 1.000)	0,5	0,4	0,3
	Aantal geconstateerde overtredingen met financiële benadeling (x 1.000) ⁴	2,2	9	3,0
	Totaal benadelingsbedrag (x € 1 mln)	1,5	4,9	2,3
<i>Sanctionering</i> ³	Aantal waarschuwingen (x 1.000)	3,1	8,6	3,9
	Aantal boetes (x 1.000)	1,0	1,6	0,6
	Totaal boetebedrag (x € 1 mln)	0,3	0,4	0,2
		Ontstaansjaar vordering		
		2018	2019	2020
<i>Terugvordering</i> ³	Incassoratio fraudevorderingen (boete + benadelingsbedrag) ultimo 2020 (%)	59	49	33

1 Ipsos «Kennis der verplichtingen en detectiekans».

2 Dit cijfer is niet langer beschikbaar. De AKW zal niet langer deel uitmaken van het onderzoek kennis der verplichtingen omdat de wet na afschaffing van de bijverdiengrens voor 16/17 jarige te weinig verplichtingen kent om zinvol onderzoek naar te verrichten.

3 SVB, jaarverslag.

4 Cijfers betreffen alle overtredingen van de inlichtingenplicht met financiële benadeling.

Wet kinderbijslagvoorziening BES

De kinderbijslagvoorziening BES biedt ouders of verzorgers die op Bonaire, Sint Eustatius en Saba wonen een tegemoetkoming voor de kosten van opvoeding en verzorging van kinderen die nog geen 18 jaar zijn.

Wie komt er voor in aanmerking?

Ouders of verzorgers van kinderen tot 18 jaar die ingezetene zijn van Bonaire, Sint Eustatius en Saba.

Hoe hoog is de kinderbijslagvoorziening BES?

De hoogte van het bedrag bedraagt in 2021 \$ 85 op Bonaire en \$ 87 op Sint Eustatius en \$ 86 op Saba per kind per maand. De definitieve hoogte van de kinderbijslagvoorziening voor 2022 wordt aan de hand van de ontwikkeling van het consumentenprijs-indexcijfer bepaald.

Budgettaire ontwikkelingen

Als gevolg van demografische ontwikkelingen stijgen de uitgaven voor de Kinderbijslagvoorziening BES in 2022 en latere jaren in lichte mate.

Beleidsrelevante kerncijfers

Tabel 93 Kerncijfers Wet kinderbijslagvoorziening BES

	Realisatie 2020 ¹	Raming 2021	Raming 2022
Aantal kinderen kinderbijslagvoorziening BES (x 1.000, ultimo)	4,7	4,7	4,7

1 RCN-unit SZW.

Wet op het Kindgebonden Budget (WKB)

Het kindgebonden budget is een inkomensafhankelijke tegemoetkoming van de overheid in de kosten van kinderen voor gezinnen tot een bepaald inkomen en vermogen. De WKB wordt uitgevoerd door het directoraat-generaal Toeslagen van het Ministerie van Financiën. Indien sprake is van een aanvulling op buitenlandse gezinstoeslagen, is de SVB verantwoordelijk voor de uitbetaling van de WKB.

Wie komt er voor in aanmerking?

Ouders of verzorgers van kinderen tot 18 jaar, die in aanmerking komen voor kinderbijslag, kunnen het kindgebonden budget krijgen, afhankelijk van de hoogte van het inkomen en vermogen.

Hoe hoog is het kindgebonden budget?

De hoogte van het kindgebonden budget hangt af van het aantal kinderen, de leeftijd van de kinderen, het (gezamenlijke) inkomen en vermogen van de ouders en de leefvorm van de ouder die het kindgebonden budget ontvangt. Als het (gezamenlijke) inkomen hoger is dan € 21.836 (alleenstaande) of € 38.854 (aanvrager met toeslagpartner) (bedragen 2021) wordt het kindgebonden budget geleidelijk minder. Voor iedere € 100 boven dit inkomen, wordt het kindgebonden budget € 6,75 lager. Indien het (gezamenlijk) vermogen op de peildatum 1 januari 2021 hoger is dan € 118.479 (alleenstaande) of € 149.819 (aanvrager met toeslagpartner), vervalt het recht op kindgebonden budget voor 2021. De bedragen van het kindgebonden budget worden per 1 januari aangepast aan de prijsontwikkelingen.

Tabel 94 WKB, netto maximum bedragen per jaar (in €)

	1 januari 2021
Een gezin met:	
1 kind	1.204
Verhoging 2e kind (extra bedrag per jaar)	1.022
Verhoging 3e kind (extra bedrag per jaar)	919
Verhoging ieder volgend kind (extra bedrag per jaar)	919
Extra verhoging 12-15-jarigen ¹	247
Extra verhoging 16-17-jarigen ²	441
Extra verhoging alleenstaande ouder	3.242
1 Ten opzichte van bovengenoemde bedragen	
2 Ten opzichte van bovengenoemde bedragen	

Budgettaire ontwikkelingen

De uitgaven WKB nemen vanaf 2022 licht af. Meerjarig wordt een gunstige conjuncturele ontwikkeling verwacht, waardoor inkomens stijgen en de uitgaven WKB licht dalen. Daarnaast speelt mee dat de verwachte uitgaven in 2021 hoger zijn vanwege uitgaven voor de WKB-herstelactie.

Beleidsrelevante kerncijfers

Het aantal huishoudens en kinderen neemt licht af als gevolg van demografische ontwikkelingen. Het aantal alleenstaande ouders is stabiel.

Tabel 95 Kerncijfers WKB

	Realisatie 2020 ¹	Raming 2021	Raming 2022
Aantal huishoudens WKB (x 1.000, jaargemiddelde)	974	969	951
Aantal kinderen WKB (x 1.000, jaargemiddelde)	1.782	1.775	1.763
Aantal alleenstaande ouders WKB (x 1.000, jaargemiddelde)	342	341	340

¹ Ministerie van Financiën, Toeslagen. Het betreft gegevens voor (verwachte) toegekende toeslagen per berekeningsjaar. De realisatiecijfers van 2020 zijn gebaseerd op de opgaven van aanvragers die nog kunnen wijzigen bij het definitief vaststellen van het recht op toeslag.

Ontvangsten

De ontvangsten betreffen grotendeels de ontvangsten ten gevolge van terugvorderingen van het kindgebonden budget. Nadat de toeslagen definitief zijn toegekend worden terugvorderingen ingesteld bij de

huishoudens die meer hebben ontvangen dan waar ze recht op hadden op basis van hun vastgestelde inkomen. Omdat de definitieve afrekening achteraf plaatsvindt, zijn de ontvangsten in een bepaald jaar veelal gebaseerd op definitieve afrekeningen van eerdere jaren. Voor de komende jaren wordt een stabiel niveau van de ontvangsten verwacht.

3.11 Artikel 11 Uitvoering

A. Algemene doelstelling

De overheid voorziet de uitvoeringsorganisaties van financiële middelen voor een rechtmatige, doelmatige, doeltreffende en klantgerichte uitvoering van socialezekerheidsregelingen, binnen de kaders die de overheid stelt.

De uitvoering van de socialezekerheidswetten vindt mede plaats door ZBO's en RWT's. De Minister van SZW bepaalt de kaders waarbinnen de uitvoering tot stand komt en stelt uitvoeringsbudget ter beschikking aan Uitvoeringsinstituut Werknemersverzekeringen (UWV) inclusief het Bureau Keteninformatisering Werk en Inkomen (BKWI), de Sociale Verzekeringsbank (SVB) en het Inlichtingenbureau (IB). Hij maakt daarbij prestatieafspraken en stuurt op rechtmatige, doelmatige, doeltreffende en klantgerichte uitvoering. Hiertoe is een planning- en controlcyclus ingericht tussen de uitvoeringsorganen en het ministerie.

B. Rol en verantwoordelijkheid

De Minister is verantwoordelijk voor het **doen uitvoeren** van de socialezekerheidswetgeving door de uitvoeringsorganen en draagt zorg voor:

- de vormgeving, het onderhoud en de werking van het stelsel van wet- en regelgeving (wet SUWI) waarbinnen de uitvoeringsorganen opereren;
- de vormgeving van het stelsel van socialezekerheidswetten die UWV en de SVB uitvoeren;
- de vaststelling van de budgetten die aan UWV, de SVB en het IB beschikbaar worden gesteld met daarbij passende prestatieafspraken;
- de sturing van en het toezicht op de rechtmatige, doelmatige, doeltreffende en klantgerichte uitvoering door UWV, de SVB en het IB en de verantwoording daarover;
- de vaststelling van de omvang van de middelen die aan de Landelijke Cliëntenraad (LCR) beschikbaar worden gesteld.
- de organisatie van de eigen uitvoering binnen het verband van de Rijksdienst Caribisch Nederland (RCN).

Prestatie-indicatoren UWV en SVB

In onderstaande tabellen zijn indicatoren voor UWV en de SVB weergegeven die de doelmatigheid, rechtmatigheid en klantgerichtheid van de uitvoering weergeven.

Tabel 96 Indicatoren uitvoering UWV

	Realisatie 2020 ¹	Streefwaarde 2021 ²	Streefwaarde 2022 ³
Doelmatigheid: Percentage realisatie uitvoeringskosten binnen budget	96	100	100
Rechtmatigheid: Percentage rechtmatigheid	99 ⁴	99	99
Klantgerichtheid: Cijfer klanttevredenheid uitkeringsgerechtigden	7,4	7	7

1 UWV, jaarverslag 2020.

2 UWV, jaarplan 2021.

3 Deze streefcijfers worden opgenomen in het jaarplan 2022 van UWV.

4 In dit cijfer is niet de rechtmatigheid van de NOW- subsidieverstrekking meegenomen. In het jaarverslag van het UWV wordt dit nader toegelicht.

Tabel 97 Indicatoren uitvoering SVB

	Realisatie 2020 ¹	Streefwaarde	
		2021 ²	Streefwaarde 2022 ³
Doelmatigheid: Reële efficiëntiegroei	5,6	1,5	– ⁴
Rechtmatigheid: Percentage rechtmatigheid	100	99	99
Klantgerichtheid: Cijfer klanten	8,2	8	8

1 SVB, Jaarverslag 2020.

2 SVB, jaarplan 2021.

3 Deze streefcijfers worden opgenomen in het jaarplan 2022 van de SVB.

4 Norm was 1,5% efficiency-groei (kostenbesparing los van volume- en beleidswijzigingen) voor de grote wetten, uitzonderingen op specifieke wetten. Op dit moment wordt in samenwerking met de SVB gesproken over een aangepaste set indicatoren. Dit traject loopt nog en voor 2023 wordt gewerkt aan een nieuwe indicator voor doelmatigheid. Voor 2022 is afgesproken dat de SVB rapporteert over efficiency, maar er is geen norm afgesproken.

C. Beleidswijzigingen

Stand van de uitvoering sociale zekerheid

In de Stand van de uitvoering is veel aandacht voor de extra waarborgen die nodig zijn voor een toekomstbestendige dienstverlening van UWV en SVB. Diverse rapporten hebben laten zien dat er verbeteringen nodig zijn om te komen tot passende overheidsdienstverlening met meer oog voor menselijke maat, zodat burgers niet meer in de knel komen en de dienstverlening krijgen die ze mogen verwachten. De gewenste verbeteringen vergen nieuwe aanpakken en vragen om veel capaciteit van de uitvoeringsorganisaties, het kabinet investeert hierin.

Intensivering uitvoering Sociale Zekerheid

De coronacrisis heeft nogmaals duidelijk gemaakt hoe cruciaal een wendbare uitvoering in de publieke sector is. In de SZW-begroting voor 2021 is vanaf 2022 structureel € 100 miljoen beschikbaar gemaakt om een aantal waarborgen van de continuïteit op orde te brengen. Deze middelen worden ingezet voor financiering van kerntaken zoals artsencapaciteit voor sociaal-medische beoordelingen en de dienstverlening aan gedeeltelijk arbeidsgeschikten en voor het onderhoud en modernisering van de ICT. Naar aanleiding van de kabinetsreactie op het parlementair onderzoek naar de kinderopvangtoeslag heeft het kabinet nog eens € 110 miljoen in 2022 en € 150 miljoen vanaf 2023 beschikbaar gesteld voor de benodigde kwaliteitsimpuls in de dienstverlening en informatiehuishouding van UWV en SVB. Hiermee komt meer ruimte voor persoonlijk contact en maatwerk. Dit leidt tot een hogere kwaliteit van dienstverlening over de volle breedte maar zal ook gebruikt worden om concrete knelpunten op te lossen, bijvoorbeeld voor mensen die werken naast een uitkering en te maken hebben met een ingewikkelde verrekeningssystematiek.⁴

Re-integratie dienstverlening

De activerende dienstverlening door UWV wordt al enkele jaren grondig onderzocht. Begin 2022 zal naar verwachting zowel het eindrapport van de effectmeting op de WW-dienstverlening als de tussenrapportage van het effect-onderzoek op de WGA-dienstverlening aan de Kamer worden aangeboden. Deze rapportages zullen belangrijke informatiebronnen zijn om de dienstverlening aan werkzoekenden met een WW-uitkering of WGA-uitkering verder door te ontwikkelen.

⁴ Zie ook de [Kamerbrief "Als verrekenen een beperking is"](#)

Sociaal-medische beoordelingen

Op 9 april jl. heeft de Minister van SZW de Tweede Kamer geïnformeerd over de uitkomsten van het goede en intensieve overleg dat met name met UWV en de Nederlandse Vereniging voor Verzekeringsgeneeskunde (NVVG) is gevoerd over de toekomst van het sociaal-medisch beoordelen (Kamerstukken II 2020/21, [26 448, nr. 645](#)). Het overleg heeft ertoe geleid dat UWV zo snel mogelijk de implementatie zal starten van twee maatregelen:

- Omslag naar een regiemodel voor sociaal-medische dienstverlening;
- Effectievere inzet van de verzekeringsarts in de Ziektewet.

In 2021 wordt het regiemodel door UWV verder ontwikkeld door een jaar lang deze nieuwe werkwijzen te gebruiken in twee districten. Op basis van monitoring en evaluatie werkt UWV toe naar gefaseerde landelijke invoering vanaf 2022.

Naar verwachting zal de invoering van een regiemodel en effectievere inzet van de verzekeringsarts in de Ziektewet leiden tot een vermindering van de mismatch tussen het aanbod van en de vraag naar sociaal-medische dienstverlening. Daarnaast wordt de functie van verzekeringsarts hiermee naar verwachting aantrekkelijker en zal UWV met deze veranderingen beter in staat zijn om bij te dragen aan arbeidsparticipatie waar mogelijk en inkomensondersteuning waar nodig.

Handhaving

Het verbeteren van de handhaving bij UWV blijft ook de komende jaren een belangrijk thema. Er is extra budget beschikbaar gesteld om de handhaving verder te versterken. Dit budget zal onder meer worden gebruikt voor de structurele borging van de nieuwe werkwijze inzake risicomanagement, te weten de (her)ijking van misbruikrisico's en het afwegingskader bij UWV.

D. Budgettaire gevolgen van beleid

Tabel 98 Budgettaire gevolgen van beleid artikel 11 (bedragen x € 1.000)							
Omschrijving	2020	2021	2022	2023	2024	2025	2026
Verplichtingen	589.863	661.860	660.321	586.126	593.747	587.350	586.805
Uitgaven	589.977	661.860	661.821	586.126	593.747	587.350	586.805
Subsidies (regelingen)							
Subsidies	0	0	1.500	0	0	0	0
Opdrachten							
Handhaving en gegevensuitwisseling	0	0	3.173	3.320	3.320	3.320	3.320
Bekostiging							
Uitvoeringskosten CN	0	0	7.067	5.447	5.464	5.464	5.464
Bijdrage aan ZBO's/RWT's							
Uitvoeringskosten UWV	434.577	495.901	469.786	393.125	391.812	388.705	386.486
Uitvoeringskosten SVB	139.415	147.226	166.944	172.515	181.432	178.142	179.816
Uitvoeringskosten IB	15.279	17.883	12.541	10.909	10.909	10.909	10.909
Bijdrage aan (inter-)nationale organisaties							
Landelijk Clientenraad	706	850	810	810	810	810	810
Ontvangsten	173	66.221	0	0	0	0	0
Ontvangsten							
Algemeen	173	66.221	0	0	0	0	0

Budgetflexibiliteit

De uitgaven op artikel 11 Uitvoering zijn voor 99,5% juridisch verplicht voor het jaar 2022. Per financieel instrument wordt de budgetflexibiliteit onderstaand toegelicht.

Subsidies

Het budget voor subsidies is 100% juridisch verplicht. Het betreft een reservering voor de eindafrekening van een subsidie aan de VNG voor de bijdrage aan de infrastructuur Landelijke Interventieteams in de periode 2019-2021.

Opdrachten

Het budget voor activiteiten op het gebied van handhaving en gegevensuitwisseling is voor circa 6% juridisch verplicht.

Bekostiging

Het budget voor bekostiging is 100% juridisch verplicht. Het betreft het uitvoeringsbudget voor de RCN-unit SZW.

Bijdrage aan ZBO's/RWT's

De bijdragen aan ZBO's zijn 100% juridisch verplicht. Het betreft de uitvoeringsbudgetten van UWV, de SVB en het IB. Deze budgetten worden bij de goedkeuring van de jaarplannen vastgesteld.

Bijdrage aan (inter-)nationale organisaties

De bijdrage aan nationale organisaties is 100% juridisch verplicht. Het betreft een bijdrage aan de LCR. Het budget wordt bij goedkeuring van het jaarplan vastgesteld.

Budgettaire gevolgen van beleid premiegefinancierd

Tabel 99 Premiegefinancierde uitgaven en ontvangsten artikel 11 (bedragen x € 1.000)							
Omschrijving	2020	2021	2022	2023	2024	2025	2026
Verplichtingen	1.782.864	1.924.095	2.069.926	2.157.072	2.246.790	2.328.348	2.393.007
Uitgaven	1.782.864	1.924.095	2.069.926	2.157.072	2.246.790	2.328.348	2.393.007
Bijdrage aan ZBO's/RWT's							
Uitvoeringskosten UWV	1.629.664	1.785.413	1.858.966	1.903.201	1.935.446	1.959.416	1.966.039
Uitvoeringskosten SVB	153.200	138.682	158.833	149.167	150.694	150.345	151.364
Uitvoeringskosten UWV nominaal	0	0	48.047	97.147	149.131	203.131	256.058
Uitvoeringskosten SVB nominaal	0	0	4.080	7.557	11.519	15.456	19.546
Ontvangsten	0	0	0	0	0	0	0

E. Toelichting op de financiële instrumenten

Subsidies

Deze post op de begroting betreft een reservering voor de eindafrekening van een subsidie aan de VNG voor de bijdrage aan de infrastructuur Landelijke Interventieteams in de periode 2019–2021.

Opdrachten

Het beleidsbudget voor handhaving en gegevensuitwisseling bedraagt in 2022 € 3,173 miljoen en € 3,320 miljoen in volgende jaren. Het budget wordt besteed aan diverse activiteiten op het gebied van handhaving, gegevensuitwisseling en ondermijning.

Bekostiging

De RCN-unit SZW is een bij de Rijksdienst Caribisch Nederland gepositioneerde onderdeel van het departement dat namens de minister is belast met uitkeringsverstrekking, vergunningverlening en arbeidsinspectie in Caribisch Nederland. Het budget voor de uitvoeringskosten van de RCN-unit SZW bedraagt in 2022 € 7,1 miljoen. Er zijn in 2022 incidenteel extra middelen ten behoeve van de sociaal-economische agenda op Caribisch Nederland. Vanwege de incidentele extra middelen in 2022 is vanaf 2023 het budget structureel lager.

Bijdrage aan ZBO's/RWT's

De Minister van SZW stelt de financiële kaders vast voor UWV, de SVB en het Inlichtingenbureau, waarbinnen deze organisaties hun jaarplannen dienen op te stellen. Deze financiële kaders hebben alleen betrekking op de uitvoering van SZW-taken door genoemde ZBO's. In de jaarplannen nemen UWV en de SVB een verdeling van de uitvoeringskosten naar wet en/of fonds op. De Minister stuurt in eerste aanleg op het totaalbudget per organisatie. Uitgangspunt daarbij is dat de organisaties zelfstandig de uitvoering organiseren en over de realisatie via het jaarverslag verantwoording afleggen aan de Minister van SZW.

Budgettaire ontwikkelingen

De uitvoeringskosten van UWV en de SVB wijzigen gedurende de jaren als gevolg van beleidswijzigingen en van volumeontwikkelingen in de onderscheiden wetten.

Per saldo stijgen de uitvoeringskosten (begrotings- en premiegefinancierd) van UWV in 2022 met circa € 47 miljoen. Deze ontwikkeling is grotendeels het gevolg van de middelen naar aanleiding van het parlementair onderzoek naar de kinderopvangtoeslag die worden ingezet ten behoeve van de dienstverlening en informatiehuishouding, de subsidiëring STAP-budget en de neerwaarts bijgestelde volumeontwikkelingen WW.

Per saldo stijgen de uitvoeringskosten (begrotings- en premiegefinancierd) van de SVB in 2022 met circa € 40 miljoen. Deze stijging is voor een groot deel het gevolg van de kosten die gemaakt worden ter versterking van de ICT en de middelen naar aanleiding van het parlementair onderzoek naar de kinderopvangtoeslag die worden ingezet ten behoeve van de dienstverlening en de informatiehuishouding.

In de tabellen 100 en 101 zijn de uitvoeringskosten van UWV en de SVB toegedeeld aan de onderscheiden wetten en regelingen. Dit is een ex-ante raming op basis waarvan de bekostiging van ZBO's plaatsvindt. De toedeling is extracomptabel. Hier is de loon- en prijsbijstelling nog niet aan toebedeeld.

Tabel 100 Extracomptabel overzicht begrotingsgefinancierde en premiegefinancierde uitvoeringskosten UWV (bedragen x € 1.000)

	2020	2021	2022	2023	2024	2025	2026
UWV (incl. BKWI)	2.064.241	2.281.314	2.328.752	2.296.326	2.327.258	2.348.121	2.352.525
<i>Begrotingsgefinancierd</i>	<i>434.577</i>	<i>495.901</i>	<i>469.786</i>	<i>393.125</i>	<i>391.812</i>	<i>388.705</i>	<i>386.486</i>
IOW	2.547	2.576	2.815	2.962	3.081	3.193	2.039
Wajong	165.237	180.091	153.408	151.622	151.818	148.937	148.118
Re-integratie Wajong ¹	110.340	94.117	96.905	97.122	97.413	97.675	97.474
Basisdienstverlening	83.050	106.761	108.881	103.259	102.445	102.875	102.867
Beoordeling gemeentelijke doelgroep	20.000	20.000	20.000	20.000	20.000	20.000	20.000
Wsw indicatiestelling	2.065	1.332	1.288	1.243	1.200	1.157	1.120
Scholingsbudget WW	780	6.280	0	0	0	0	0
Scholingsexperiment WGA	500	390	595	440	355	0	0
NOW 1.0	19.200	22.600	10.000	0	0	0	0
NOW 2.0	8.200	10.000	10.000	0	0	0	0
NOW 3.0	5.800	18.000	30.000	0	0	0	0
NOW 4.0	0	9.400	10.000	0	0	0	0
TOFA	3.100	200	100	0	0	0	0
MCKW	763	337	291	209	132	0	0
Uitvoering kassierstaak	0	3.300	3.300	1.400	500	0	0
Centrale uitvoering landelijke ondersteuning	0	3.000	3.100	0	0	0	0
Skills en mogelijkheden	0	1.498	235	0	0	0	0
Inzet doelgroep banenafpraak	0	3.100	4.000	0	0	0	0
BKWI	12.908	12.919	14.868	14.868	14.868	14.868	14.868
<i>Premiegefinancierd</i>	<i>1.629.664</i>	<i>1.785.413</i>	<i>1.858.966</i>	<i>1.903.201</i>	<i>1.935.446</i>	<i>1.959.416</i>	<i>1.966.039</i>
WW	626.189	886.081	883.443	914.445	934.409	945.553	943.784
ZW	373.890	327.851	349.306	351.701	353.259	365.164	366.304
WAZO	10.521	7.560	7.560	7.560	7.560	7.560	7.560
WAO	68.185	48.525	47.378	45.877	43.977	42.385	40.475
Re-integratie WAZ/WAO/WIA/ZW ¹	106.626	112.202	113.750	115.910	118.623	121.571	124.266
WGA	335.363	349.841	328.813	333.184	336.509	333.404	336.498
IVA	64.926	51.129	126.593	132.518	139.232	142.027	145.505
WAZ	3.070	2.224	2.123	2.006	1.877	1.752	1.647
Toevoeging aan bestemmingsfonds/ egalisatiereserve	40.981						

¹ Dit zijn uitvoeringskosten. Re-integratie in de vorm van voorzieningen en/of trajecten staan weergegeven op beleidsartikel 3. De uitvoeringskosten re-integratie hebben betrekking op de werkzaamheden die UWV verricht ten behoeve van de inkoop van externe re-integratiediensten en de re-integratiedienstverlening voor werkzoekenden in de WIA, WAO en Wajong die UWV zelf aanbiedt.

Bron: SZW-administratie.

Tabel 101 Extracomptabel overzicht begrotingsgefinancierde en premiegefinancierde uitvoeringskosten SVB (bedragen x € 1.000)

	2020	2021	2022	2023	2024	2025	2026
SVB	292.615	285.908	325.777	321.682	332.126	328.487	331.180
<i>Begrotingsgefinancierd</i>	<i>139.415</i>	<i>147.226</i>	<i>166.944</i>	<i>172.515</i>	<i>181.432</i>	<i>178.142</i>	<i>179.816</i>
AKW	97.305	101.885	119.555	126.148	134.318	129.920	130.137
TAS	2.980	2.349	1.635	1.562	1.535	1.533	1.533
KOT/WKB	5.634	6.871	5.634	5.634	5.634	5.634	5.634
AIO	30.937	33.600	38.120	37.187	37.979	39.111	40.593
Bijstand buitenland	224	224	224	224	223	224	223
OBR	503	489	0	0	0	0	0
Remigratiewet	1.832	1.808	1.776	1.761	1.743	1.720	1.697
<i>Premiegefinancierd</i>	<i>153.200</i>	<i>138.682</i>	<i>158.833</i>	<i>149.167</i>	<i>150.694</i>	<i>150.345</i>	<i>151.364</i>
AOW	144.278	130.213	150.048	140.537	142.065	141.768	142.923
Anw	8.922	8.469	8.785	8.630	8.629	8.577	8.441

Bron: SZW-administratie.

Bijdrage aan (inter-)nationale organisaties

De Landelijke Cliëntenraad (LCR) is een overlegorgaan ingesteld bij Wet SUWI, waarin landelijke cliëntenorganisaties, vertegenwoordigers van gemeentelijke cliëntenraden en vertegenwoordigers van de centrale cliëntenraden van de SVB en UWV zitting hebben. De LCR heeft tot taak periodiek te overleggen met UWV, de SVB, de gemeenten en de Minister van SZW over onderwerpen op het terrein van werk en inkomen. De Minister van SZW stelt de financiële kaders vast voor de LCR, waarbinnen de LCR een jaarplan dient op te stellen.

3.12 Artikel 12 Rijksbijdragen

A. Algemene doelstelling

De overheid borgt voldoende dekking in sociale fondsen.

De financiering van de sociale fondsen loopt hoofdzakelijk via premie-inning. In een aantal gevallen acht de overheid premieheffing niet wenselijk, bijvoorbeeld om te voorkomen dat premiepercentages blijvend toenemen en daarmee een evenwichtige koopkrachtontwikkeling in de weg staan. In andere gevallen acht de overheid financiering van een regeling via de algemene middelen passender, maar wordt wel gekozen voor uitvoering via de sociale fondsen. De sociale fondsen worden in dat geval via rijksbijdragen voorzien van voldoende financiering.

B. Rol en verantwoordelijkheid

De Minister **financiert** de sociale fondsen uit de rijksbegroting, al dan niet in aanvulling op premieheffing. Hij is in deze rol verantwoordelijk voor:

- de vaststelling van de hoogte van de rijksbijdragen aan de desbetreffende sociale fondsen;
- het betalen van de rijksbijdragen aan de sociale fondsen.

C. Beleidswijzigingen

Per 2022 eindigt de rijksbijdrage aan de compensatieregeling transitievergoeding bij langdurige arbeidsongeschiktheid. Deze rijksbijdrage was ingesteld omdat werkgevers in het bijzonder onderwijs wel recht hadden op de compensatieregeling, terwijl ze daar niet aan meebetaalden omdat zij als overheidswerkgever geen premies betalen aan het Algemeen Werkloosheidsfonds. Als gevolg van de Wet normalisering rechtspositie ambtenaren kunnen inmiddels ook overheidswerkgevers gebruik maken van de compensatieregeling. De financiering van de compensatieregeling loopt sindsdien via de premie voor het Arbeidsongeschiktheidsfonds. Ook overheidswerkgevers betalen deze premie, waardoor de rijksbijdrage niet meer nodig is.

D. Budgettaire gevolgen van beleid

Tabel 102 Budgettaire gevolgen van beleid artikel 12 (bedragen x € 1.000)							
Omschrijving	2020	2021	2022	2023	2024	2025	2026
Verplichtingen	20.184.827	23.166.151	22.837.601	23.067.420	23.515.402	24.455.463	25.455.914
Uitgaven	20.162.857	23.166.151	22.837.601	23.067.420	23.515.402	24.455.463	25.455.914
Bijdrage aan sociale fondsen							
Kosten heffingskortingen AOW	2.029.300	2.337.200	2.392.300	2.454.400	2.524.600	2.590.800	2.659.000
Vermogenstekort Ouderdomsfonds	17.851.600	20.561.200	20.197.600	20.358.700	20.729.700	21.599.400	22.529.300
Tegemoetkoming arbeidsongeschikten	160.161	158.348	162.022	165.170	168.106	169.886	170.811
Zwangere zelfstandigen	81.235	87.433	85.679	89.150	92.996	95.377	96.803
Transitievergoeding	40.561	21.970	0	0	0	0	0
Ontvangsten	2.052	2.143	0	0	0	0	0
Ontvangsten							
Algemeen	2.052	2.143	0	0	0	0	0

Budgetflexibiliteit

De uitgaven op artikel 12 Rijksbijdragen zijn voor 100% juridisch verplicht voor het jaar 2022. Per financieel instrument wordt de budgetflexibiliteit onderstaand toegelicht.

Bijdrage aan sociale fondsen

De bijdragen aan sociale fondsen zijn 100% juridisch verplicht. De rijksbijdrage in de kosten van heffingskortingen AOW en het vermogenstekort Ouderdomsfonds zijn juridisch verplicht volgens de Wet financiering sociale verzekeringen. De rijksbijdrage tegemoetkoming arbeidsongeschikten is juridisch verplicht volgens de Wet werk en inkomen naar arbeidsvermogen (WIA), de Wet arbeidsongeschiktheidsverzekering zelfstandigen (WAZ) en de Wet op de arbeidsongeschiktheidsverzekering (WAO). De rijksbijdrage zwangere zelfstandigen is juridisch verplicht volgens de Wet arbeid en zorg. Hoofdstuk 5.1, Sociale fondsen SZW, gaat nader in op de financiering van de sociale fondsen.

E. Toelichting op de financiële instrumenten

Bijdrage aan sociale fondsen

Rijksbijdrage in de kosten van heffingskortingen AOW

Deze rijksbijdrage compenseert de gewijzigde premieopbrengst die het gevolg is van de invoering van de Wet inkomstenbelasting 2001. De hoogte van deze rijksbijdrage wordt jaarlijks aangepast aan de geraamde kosten van de heffingskortingen en eventuele wijzigingen van de belasting- en premietarieven in de eerste schijf.

Budgettaire ontwikkelingen

De uitgaven aan de BIKK AOW nemen in 2022 licht toe. Dat komt doordat de omvang van de heffingskortingen toeneemt. En dat komt voornamelijk doordat de hoogte van de arbeidskorting en de algemene heffingskorting jaarlijks worden geïndexeerd. De rijksbijdrage in de kosten van heffingskortingen stijgt dan mee.

Rijksbijdrage vermogenstekort Ouderdomsfonds

De uitgaven uit het Ouderdomsfonds worden grotendeels gedekt door de premie-inkomsten. De hoogte van de AOW-premie is echter wettelijk gemaximeerd om te voorkomen dat de groeiende AOW-uitgaven leiden tot een almaar stijgende AOW-premie en een onevenwichtige koopkrachttontwikkeling. Dit leidt tot een jaarlijks exploitatietekort in het Ouderdomsfonds. De rijksbijdrage Ouderdomsfonds is bedoeld om het exploitatietekort in het Ouderdomsfonds aan te vullen zodat dat fonds gemiddeld genomen een neutrale vermogenspositie heeft.

Budgettaire ontwikkelingen

De uitgaven aan de rijksbijdrage vermogenstekort Ouderdomsfonds worden voor 2022 iets lager geraamd dan voor 2021. Dat komt voornamelijk doordat de rijksbijdrage in 2021 hoger is vastgesteld omdat het Ouderdomsfonds in 2020 een vermogenstekort had. Dat gerealiseerde tekort is in 2021 via de rijksbijdrage aangevuld, waardoor deze in 2021 dus hoger is. Daar staat tegenover dat voor 2022 de premie-opbrengsten iets lager worden geraamd dan voor 2021. Ook nemen de uitgaven vanuit het Ouderdomsfonds (de Aow-uitkeringen) door vergrijzing jaarlijks toe. Beide factoren zorgen voor een hogere rijksbijdrage.

Rijksbijdrage tegemoetkoming arbeidsongeschikten

De tegemoetkoming voor arbeidsongeschikten is onderdeel van de WIA, de Wet arbeidsongeschiktheidsvoorziening jonggehandicapten (Wajong), de WAZ en WAO. De tegemoetkomingen voor de categorieën WAO, WAZ, IVA en WGA worden gefinancierd uit een rijksbijdrage die in het Toeslagenfonds wordt gestort. Daarnaast financiert deze rijksbijdrage de uitvoeringskosten van UWV aan de tegemoetkoming. De tegemoetkomingen voor arbeidsongeschikten worden verantwoord op de beleidsartikelen 3 en 4.

Budgettaire ontwikkelingen

De uitgaven aan de AO-tegemoetkoming, en daarmee ook de rijksbijdrage, stijgen de komende jaren licht. Dat komt door de geraamde stijging van het aantal rechthebbenden in de onderliggende regelingen.

Rijksbijdrage zwangere zelfstandigen

De regeling Zelfstandig en Zwanger (ZEZ) voorziet in een uitkering aan zelfstandigen voorafgaand aan en volgend op de bevalling (zie ook beleidsartikel 6). Deze regeling wordt gefinancierd via een rijksbijdrage aan het Arbeidsongeschiktheidsfonds. Ook de uitkeringen voor zwangere alfa hulpen worden via deze rijksbijdrage gefinancierd. In deze rijksbijdrage zijn daarnaast de uitvoeringskosten van UWV opgenomen.

Budgettaire ontwikkelingen

De geraamde uitgaven aan de ZEZ zijn de komende jaren redelijk constant.

Rijksbijdrage transitievergoeding

De Wet transitievergoeding bij ontslag wegens bedrijfseconomische omstandigheden of langdurige arbeidsongeschiktheid regelt vanaf 1 april 2020 compensatie voor werkgevers voor verstrekte transitievergoedingen aan werknemers van wie de dienstbetrekking is geëindigd na langdurige arbeidsongeschiktheid. De regeling kent terugwerkende kracht tot 1 juli 2015. De compensatieregeling wordt grotendeels gefinancierd via werkgeverspremies. Voor een klein deel is er een rijksbijdrage aan het Algemeen Werkloosheidsfonds.

Budgettaire ontwikkelingen

De rijksbijdrage transitievergoeding wordt per 2022 beëindigd. Deze rijksbijdrage is niet meer nodig omdat ook overheidswerkgevers tegenwoordig een beroep kunnen doen op de compensatieregeling. Daarom wordt de regeling niet meer gefinancierd via een iets hogere Awf-premie maar via een lichte verhoging van de Aof-premie. Ook overheidswerkgevers betalen de Aof-premie, waardoor de compensatieregeling nu volledig uit premies is gefinancierd, en een rijksbijdrage dus niet meer nodig is. Zie ook de toelichting bij het onderdeel beleidswijzigingen in dit artikel.

3.13 Artikel 13 Integratie en maatschappelijke samenhang

A. Algemene doelstelling

De overheid bevordert de maatschappelijke samenhang en sociale stabiliteit door participatie en inburgering van iedereen met een migratieachtergrond en het doen accepteren van culturele diversiteit in de samenleving.

In het integratiebeleid ligt de nadruk op het creëren van sociale stabiliteit in een samenleving die in cultureel opzicht steeds meer divers wordt. Een sociaal stabiele samenleving houdt in dat:

- mensen zelfredzaam zijn en zonder belemmeringen kunnen meedoen;
- zij in al hun verscheidenheid met elkaar samenleven;
- iedereen zich thuisvoelt ongeacht herkomst, religie of levensovertuiging.

Dit wordt gerealiseerd door:

- het bevorderen van samenhang en het voorkomen van maatschappelijke spanningen;
- het werken aan een evenredige positie en participatie in de Nederlandse samenleving en aan een evenredig bereik en effectiviteit van voorzieningen voor alle burgers in Nederland;
- het ervoor zorgen dat nieuwkomers snel de Nederlandse taal machtig zijn en kennis hebben van de Nederlandse samenleving.

B. Rol en verantwoordelijkheid

De Minister **stimuleert** met behulp van onder andere financiële instrumenten de zelfredzaamheid en deelname aan de samenleving van migranten, en het samenleven met elkaar in de diverse samenleving. De samenlevingsvraagstukken verschillen per gemeente of regio. De rol van de Minister bij het oplossen hiervan is een faciliterende. Hij **financiert** een uitkeringsregeling (Remigratiewet), een leenstelsel voor degenen die moeten inburgeren en voorinburgering en maatschappelijke begeleiding voor nieuwkomers. Hij is in deze rollen verantwoordelijk voor:

- de vormgeving, het onderhoud en de werking van het inburgeringsstelsel;
- de visie en samenhang van het integratiebeleid en de daarvoor benodigde kennis;
- het aanspreken van de vakdepartementen op hun verantwoordelijkheid ervoor te zorgen dat reguliere voorzieningen toegankelijk en effectief zijn voor alle burgers;
- de uitvoering van de Remigratiewet, de Wet inburgering en de Wet inburgering buitenland.

Voor personen die vóór 1 januari 2022 inburgeringsplichtig worden, ligt de uitvoering van het inburgerings (onder meer examens)- en leenstelsel bij de Dienst Uitvoering Onderwijs (DUO) en de uitvoering van de voorinburgering bij het Centraal Orgaan opvang Asielzoekers (COA). Voor personen die vanaf 1 januari 2022 inburgeringsplichtig worden krijgen gemeenten de regierol over de uitvoering van inburgering. DUO blijft ook in het nieuwe stelsel een belangrijke ketenpartner en is verantwoordelijk voor onder andere het vaststellen van de inburgeringsplicht, het vaststellen van de inburgeringstermijnen, de verlenging daarvan, het laten afnemen van examens en de handhaving van de inburgeringsplicht aan het einde van het inburgeringstraject. Het COA blijft voorinburgering aanbieden in nauw

contact met gemeenten. De Minister van OCW is eigenaar van DUO en de Minister van J&V is eigenaar van COA. Vanuit deze rol zijn laatstgenoemde ministers verantwoordelijk voor de kwaliteit en continuïteit van de uitvoering en daaronder valt de dienstverlening van DUO respectievelijk COA aan het Ministerie van SZW. Gemeenten krijgen middelen voor uitvoeringskosten via het Gemeentefonds en middelen voor inburgeringsvoorzieningen via een specifieke uitkering.

C. Beleidswijzigingen

Op 1 januari 2022 treedt het nieuwe inburgeringsstelsel in werking. Voor inburgeraars die voor die tijd inburgeringsplichtig zijn geworden, blijft de Wi2013 van toepassing. In het nieuwe stelsel krijgen gemeenten de regie over de uitvoering van inburgering.

In het programma Verdere Integratie op de Arbeidsmarkt (VIA) is in een achttal pilots onderzocht 'wat werkt' om de arbeidsmarktpositie en –participatie van mensen met een migratieachtergrond te verbeteren. Om de lessen uit de pilots in de praktijk te laten landen is met 20 landelijke partijen in de Taskforce Werk & Integratie (sociale partners, gemeente- en onderwijskoepels, UWV, de uitzendbranche, vluchtelingenorganisatie en de Ministeries van SZW en OCW) een werkagenda ontwikkeld. Met een monitor worden ontwikkelingen in de arbeidsmarktpositie van mensen met een (niet-westerse) migratieachtergrond gevolgd.

Toenemende sociaaleconomische ongelijkheid, dalend vertrouwen in de overheid, zoektocht naar identiteit en ervaren vormen van onrecht kunnen polarisatieprocessen versnellen. De 'sociale weerbaarheidsagenda' richt zich, vanuit diversiteitsperspectief, op het versterken van (kennis over) democratische waarden én op het versterken van de weerbaarheid en veerkracht onder (kwetsbare) doelgroepen zodat strafbaar of problematisch gedrag, ongewenste buitenlandse invloeden en radicalisering minder kans krijgen zich te ontwikkelen. Hiervoor wordt de Brede Weerbaarheidsagenda 2021-2025 ontwikkeld (Kamerstukken II 2019/20, [30 821, nr. 114](#)). Het geeft aan hoe de Rijksoverheid deze versterking in samenwerking met andere partijen invulling geeft.

D. Budgettaire gevolgen van beleid

Tabel 103 Budgettaire gevolgen van beleid artikel 13 (bedragen x € 1.000)							
Omschrijving	2020	2021	2022	2023	2024	2025	2026
Verplichtingen	179.789	216.556	373.769	318.793	283.441	260.600	256.358
Uitgaven	181.996	210.056	373.769	320.793	284.441	261.600	257.358
Inkomensoverdrachten							
Remigratiewet	41.400	40.492	39.566	38.731	37.711	36.556	35.574
Inburgering	3	0	0	0	0	0	0
Subsidies (regelingen)							
Opbouw kennisfunctie integratie	2.763	2.912	2.600	2.250	2.250	2.250	2.250
Vluchtelingenwerk Nederland	1.084	1.097	1.032	1.032	1.032	1.032	1.032
Overige subsidies algemeen	9.658	15.044	6.758	2.520	1.500	1.500	1.500
Vroege Integratie en Participatie	0	3.800	3.800	3.800	3.800	3.800	3.800
Opdrachten							
Inburgering en Integratie	9.031	19.299	21.813	11.813	12.063	10.863	11.863
Remigratie	1.619	1.600	1.700	1.700	1.700	1.700	1.700
Bijdrage aan ZBO's/RWT's							
COA	14.215	19.334	16.490	16.161	16.161	16.161	16.161
Bijdrage aan agentschappen							
Agentschap DUO	22.976	26.997	22.917	21.217	19.517	19.517	19.517
Bijdrage aan medeoverheden							
Gemeenten maatschappelijke begeleiding	0	0	40.646	0	0	0	0
Gemeenten inburgeringsvoorzieningen	0	0	112.423	155.672	160.772	155.163	153.378
Leningen							
DUO	79.247	79.481	104.024	65.897	27.935	13.058	10.583
Ontvangsten	5.068	1.188	1.000	1.000	1.000	1.000	1.000
Ontvangsten							
Algemeen	552	0	0	0	0	0	0
Leningen	4.516	1.188	1.000	1.000	1.000	1.000	1.000

Budgetflexibiliteit

De uitgaven op artikel 13 Integratie en maatschappelijke samenhang zijn voor 97,5% juridisch verplicht voor het jaar 2022. Per financieel instrument wordt de budgetflexibiliteit hieronder toegelicht.

Inkomensoverdrachten

De Inkomensoverdrachten volgen uit wet- en regelgeving op het terrein van de Remigratiewet en zijn daarmee voor 100% juridisch verplicht.

Subsidies

De subsidies zijn voor 67% juridisch verplicht. De subsidies voor opbouw kennisfunctie integratie, Vluchtelingenwerk Nederland en vroege integratie en participatie zijn gebaseerd op meerjarige afspraken met de ontvangende organisaties. Van de post overige subsidies algemeen is 30% juridisch verplicht.

Opdrachten

De opdrachtenbudgetten zijn voor 80% verplicht. De middelen voor opdrachten zijn voor het onderdeel Remigratie geheel juridisch verplicht. De overige middelen zijn voor een groot deel benodigd om noodzakelijke uitgaven te doen in het kader van de inburgeringsexamens en het beheer van het examen- en leenstelsel.

Bijdrage aan ZBO's/RWT's

De bijdrage aan ZBO's is bedoeld voor de uitvoering van de voorinburgering door het Centraal Orgaan opvang Asielzoekers (COA) en is daarmee 100% juridisch verplicht.

Bijdrage aan agentschappen

De bijdrage aan de Dienst Uitvoering Onderwijs (DUO) ten behoeve van het beheer van het examenstelsel en de uitvoering van het leenstelsel is gebaseerd op gemaakte afspraken en daarmee 100% juridisch verplicht.

Bijdrage aan medeoverheden

De maatschappelijke begeleiding door gemeenten is vastgelegd in de inburgeringswet. De specifieke uitkering aan gemeenten ten behoeve van inburgeringsvoorzieningen in het nieuwe stelsel is onderdeel van de nieuwe Wet inburgering. Daarmee zijn deze uitgaven 100% juridisch verplicht.

Leningen

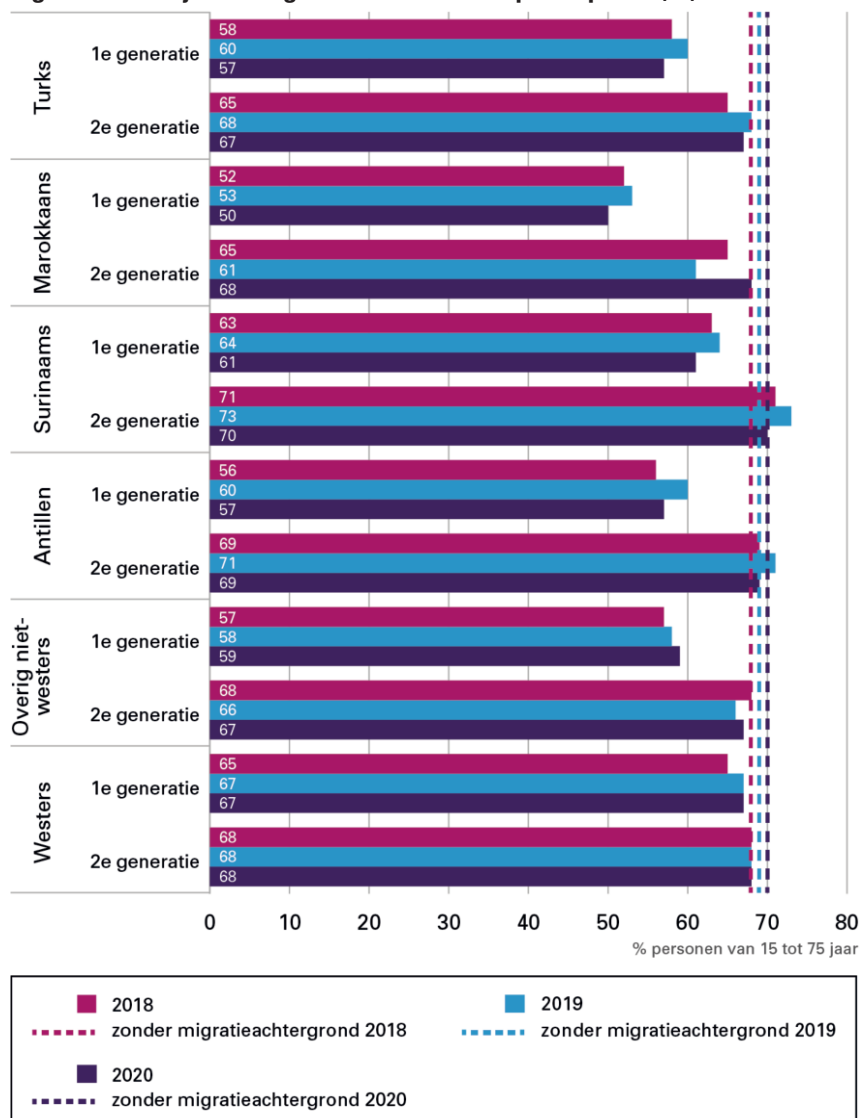
Het leenstelsel is gebaseerd op de Wet Inburgering 2013 en daarmee zijn de uitgaven in de vorm van leningen 100% juridisch verplicht.

E. Toelichting op de financiële instrumenten

Het integratiebeleid, dat de maatschappelijke samenhang en sociale stabiliteit bevordert, heeft als einddoel dat groepen met een migratieachtergrond dezelfde maatschappelijke positie innemen als groepen zonder migratieachtergrond. Dit doel komt dichterbij als de verschillen tussen de groepen afnemen. Drie belangrijke indicatoren hiervoor zijn de arbeidsparticipatie, de werkloosheid en het aandeel leerlingen dat in het voortgezet onderwijs de hogere vormen (havo en vwo) volgt.

De figuren 5, 6 en 7 presenteren de ontwikkeling in deze indicatoren: de aandelen van de bevolking met betaald werk, het werkloosheidspercentage en het aandeel leerlingen in de derde klas van het voortgezet onderwijs dat havo of vwo volgt naar achtergrond, generatie en (school-) jaar. De figuren laten verschillen zien zowel tussen de uiteenlopende herkomstgroepen als tussen de generaties binnen dezelfde herkomstgroep.

Figuur 5 Kerncijfers integratie: netto arbeidsparticipatie⁵ (%)

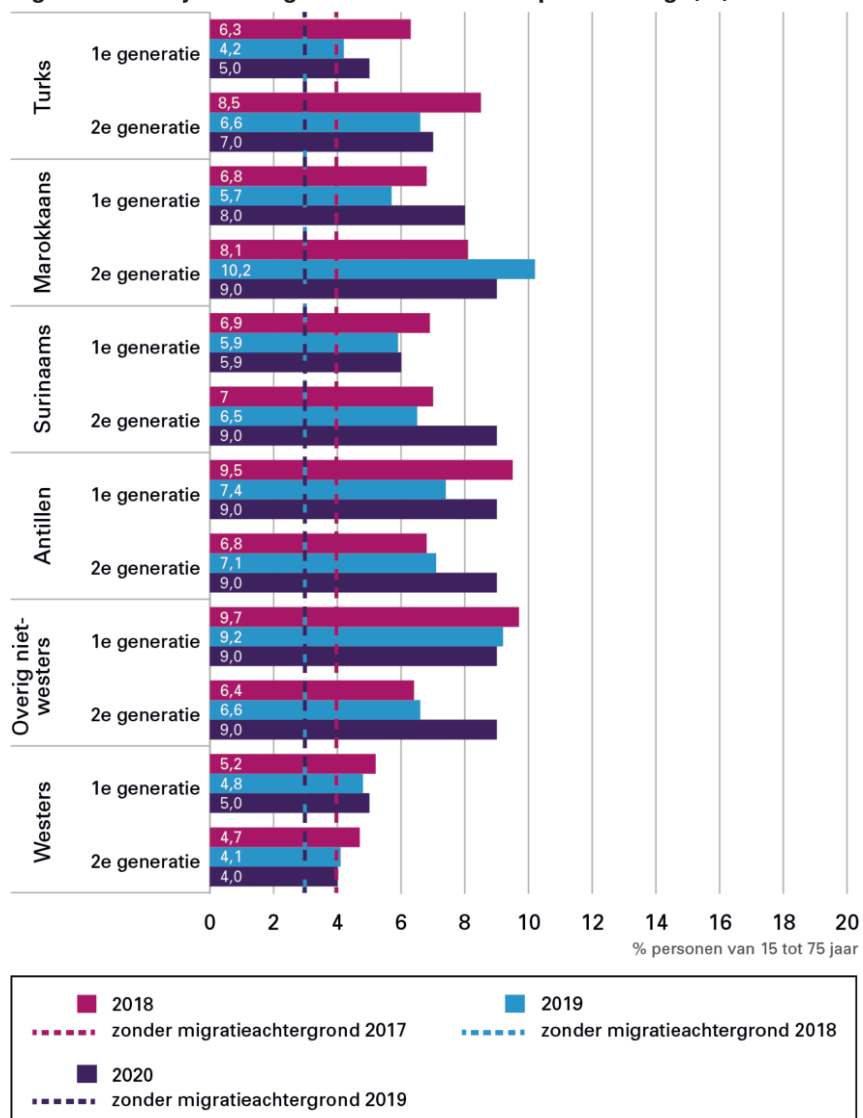

Bron: CBS, Kernindicatoren Integratie.

⁵ Het aandeel van de bevolking van 15 tot 75 jaar met betaald werk voor ten minste een uur per week.

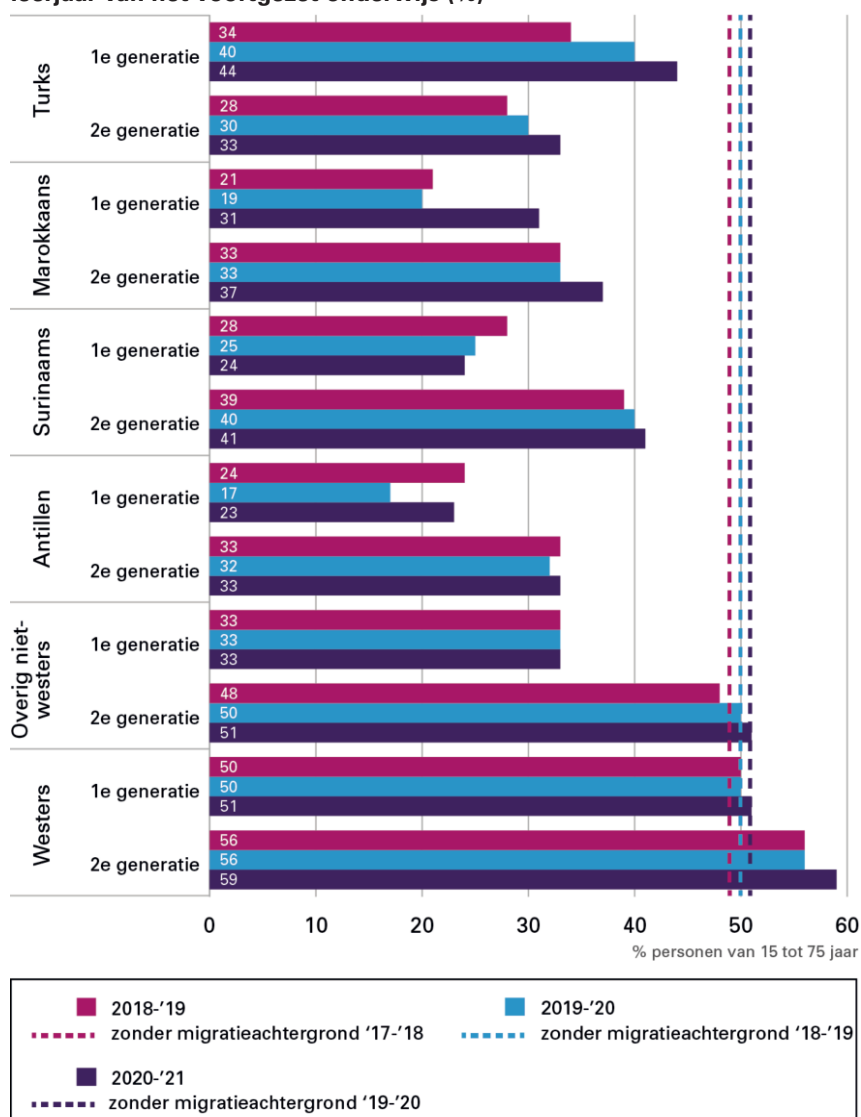
Figuur 6 Kerncijfers integratie: werkloze beroepsbevolking⁶ (%)

Bron: CBS, Kernindicatoren Integratie.

⁶ Het aandeel van de bevolking van 15 tot 75 jaar zonder betaald werk, die recent naar werk hebben gezocht en daarvoor direct beschikbaar zijn. Bij betaald werk gaat het om werkzaamheden ongeacht de arbeidsduur.

Figuur 7 Kerncijfers integratie: Aandeel havo/vwo-leerlingen in het 3e leerjaar van het voortgezet onderwijs (%)

Bron: CBS, Kernindicatoren Integratie.

Inkomensoverdrachten

Een remigratievoorziening is een maandelijkse uitkering op grond van de Remigratiewet met eventueel een tegemoetkoming in de kosten van een ziektekostenverzekering. Deze uitkering geldt voor personen die naar Nederland kwamen voor arbeid en vestiging, maar nu een dringende wens tot terugkeer hebben, omdat zij in een uitzichtloze en afhankelijke situatie (uitkering) verkeren en zelf hun remigratie niet kunnen bekostigen. Om voor een dergelijke uitkering in aanmerking te komen gelden criteria zoals leeftijd, verblijfsduur in Nederland, doelgroep en herkomstland. Met de wijziging van de Remigratiewet per 1 juli 2014 zijn de criteria om in aanmerking te komen voor een remigratievoorziening aangescherpt. Daarnaast vervalt per 1 januari 2025 de mogelijkheid om een beroep te doen op een remigratievoorziening.

Budgettaire ontwikkelingen

De budgettaire reeks is gebaseerd op ramingen van de SVB.

Beleidsrelevante kerncijfers

Tabel 104 Kerncijfers Remigratie

	Realisatie 2020 ¹	Raming 2021	Raming 2022
Aantal remigranten met een periodieke uitkering (x 1.000 personen, ultimo) ²	14	13	13

1 SVB, jaarverslag.

2 Inclusief nihil-uitkeringen: de remigrant heeft recht op een remigratie-uitkering, maar na verrekening van andere, exporteerbare uitkeringsgelden wordt het bedrag op nihil vastgesteld.

Subsidies

De post subsidies bestaat uit de jaarlijkse subsidies voor het Kennisplatform Integratie en Samenleving, de steunfunctie helpdesk Vluchtelingenwerk en activiteiten in het kader van de vroege integratie en participatie van statushouders en kansrijke asielzoekers.

In 2022 is de post «Overige subsidies algemeen» lager dan in 2021. Dit houdt verband met een aantal incidentele subsidies dat in 2021 is toegekend in verband met de implementatie van het nieuwe inburgeringsstelsel.

Oprachten

Uit het reguliere budget worden aanbestedingen bekostigd in verband met ontwikkeling, onderhoud en vernieuwing van inburgeringsexamens, onderzoek en methodiekontwikkeling, en voorlichting op het terrein van integratieonderwerpen (weerbare samenleving en sociale stabiliteit, tegengaan van sociale spanningen binnen een sociaal diverse samenleving, et cetera).

In 2022 is het budget Oprachten iets hoger dan in 2021. Dit houdt verband met ICT-gerelateerde implementatieactiviteiten ten behoeve van het nieuwe inburgeringsstelsel. Hiervoor zijn incidentele middelen beschikbaar gesteld. Na 2022 neemt de budgettaire reeks af.

Tabel 105 Kerncijfers inburgering

	Realisatie 2020	Raming 2021	Raming 2022
Inburgeringsplichtige nieuwkomers die een kennisgeving van DUO krijgen (x 1.000 personen, ultimo)	21 ¹	27	21
Inburgeraars die slagen voor het inburgeringsexamen(x 1.000 personen, ultimo) ²	18 ¹	16	18
Asielgerechtigde nieuwkomers die deelnemen aan de voorbereiding op inburgering in de opvang van COA (x 1.000 personen, ultimo)	4,5 ³	6,7	6,3
Asielgerechtigde nieuwkomers die deelnemen aan de maatschappelijke begeleiding door gemeenten (x 1.000 personen, ultimo)	9 ¹	17	13

1 DUO, informatiesysteem Inburgering.

2 Dit kan zowel op A2 niveau zijn als op niveau Staatsexamen B1 of B2.

3 COA, voortgangsrapportages.

Bijdrage aan ZBO's/RWT's

Het Ministerie van SZW verstrekt het COA jaarlijks een bijdrage voor de voorinburgering van asielmigranten in de AZC's. De budgettaire reeks is gebaseerd op uitvoeringsrapportages van het COA.

Bijdrage aan agentschappen

DUO voert het examen- en leenstelsel inburgering uit. Ook vervult dit agentschap taken op het vlak van de handhaving inburgeringsplicht. DUO ontvangt hiervoor een bijdrage van het Ministerie van SZW. Het jaar 2022 is een overgangsjaar waarin DUO activiteiten uitvoert voor zowel het oude als het nieuwe inburgeringsstelsel.

In 2022 is het geraamde budget voor DUO lager dan in 2021. De belangrijkste reden hiervoor is de extra inzet van DUO in 2021 om de door corona opgelopen achterstanden bij de examens weg te werken. Daarnaast is er voor 2021 en in mindere mate voor 2022 en 2023 budget gereserveerd voor de implementatie van het nieuwe inburgeringsstelsel.

Bijdrage aan medeoverheden

Het Ministerie van SZW verstrekt gemeenten via een decentralisatie uitkering (DU) financiële middelen voor het verlenen van maatschappelijke begeleiding aan inburgeringsplichtige vergunninghouders die zich in een gemeente vestigen. Voor vergunninghouders die na inwerkingtreding van de nieuwe Wet inburgering de inburgeringsplicht krijgen opgelegd, wordt de financiële bijdrage voor maatschappelijke begeleiding onderdeel van de specifieke uitkering voor inburgeringsvoorzieningen.

De specifieke uitkering voor inburgeringsvoorzieningen wordt vanaf 2022 aan gemeenten verstrekt ter financiering van voorzieningen die bijdragen aan het behalen van de inburgeringsplicht. De raming van dit budget is gebaseerd op de Meerjaren Productie Prognose van het Ministerie van J&V en een inschatting van het aantal gezins- en overige migranten op basis van historische gegevens. Ten opzichte van de vorige begroting is de raming naar boven bijgesteld als gevolg van een hogere volumeprognose en een aanpassing voor de loon- en prijsontwikkeling.

Leningen

Het Ministerie van SZW verleent – indien zij of hun partner niet over voldoende financiële middelen beschikken – via DUO leningen aan migranten met de plicht tot inburgering. Het leenstelsel hanteert het draagkrachtbeginsel. Asielmigranten die met succes en tijdig hun inburgering afronden hoeven de lening niet terug te betalen. Voor statushouders die onder het nieuwe stelsel vallen, komt een inburgeringsaanbod van gemeenten in de plaats van de lening. De groep overige migranten zal ook in het nieuwe stelsel gebruik kunnen maken van een sociale lening. Terugbetaling vindt in beginsel plaats in termijnen voor de duur van 10 jaar. Ook inburgeraars die eerst gealfabetiseerd moeten worden, kunnen van het leenstelsel gebruik maken.

Vanwege het uitfaseren van het huidige inburgeringsstelsel is de budgettaire reeks voor leningen aflopend en resteren structureel enkel de leningen aan gezins- en overige migranten. Als gevolg van de coronamaatregelen is er in 2020 minder gebruik gemaakt van inburgeringsleningen. De verwachting is dat er in de jaren 2021 t/m 2023 sprake zal zijn van een inhaaleffect. Daarom is de raming voor die jaren naar boven bijgesteld.

Tabel 106 Kerncijfers leningen

	Realisatie 2020	Raming 2021	Raming 2022
<i>Toegekende leningen</i>			
Aantal aan inburgeraars toegekende leningen (x 1.000 personen, ultimo)	11	20	4
<i>Terugbetaalde leningen</i>			
Aantal terugbetalende inburgeraars die in het betreffende jaar een terugbetaling op hun lening doen (x 1.000 personen, ultimo)	18	18	21
<i>Kwijtgescholden leningen</i>			
Aantal inburgeraars met kwijtgescholden lening (x 1.000 personen, ultimo)	18	18	20
Totaalbedrag kwijtgescholden leningen inclusief rente (x € 1 mln)	154	154	170

Ontvangsten

De ontvangsten op dit artikel bestaan uit terugbetalingen van leningen. Op de leningen die terugbetaald moeten worden is het draagkrachtbeginsel van toepassing. De verwachting is daarom dat de ontvangsten beperkt zullen zijn.

4. Niet-beleidsartikelen

4.1 Artikel 96 Apparaat Kerndepartement

A. Budgettaire gevolgen

Tabel 107 Budgettaire gevolgen artikel 96 Apparaat Kerndepartement (bedragen x € 1.000)							
Omschrijving	2020	2021	2022	2023	2024	2025	2026
Verplichtingen	403.751	441.748	473.679	458.227	452.386	447.761	444.002
Uitgaven	387.486	441.838	473.679	458.227	452.386	447.761	444.002
Personele uitgaven							
waarvan eigen personeel	293.498	337.899	374.463	363.196	356.154	353.789	348.747
waarvan externe inhuur	12.657	13.919	6.450	4.721	4.584	4.569	4.569
waarvan overige personele uitgaven	1.801	1.920	2.120	2.335	3.285	3.385	3.385
Materiële uitgaven							
waarvan overige materiële uitgaven	13.897	21.746	17.588	17.339	17.072	17.590	17.590
waarvan ICT	22.832	16.691	22.793	21.593	24.126	21.318	22.331
waarvan bijdrage aan SSO's	42.801	49.663	50.265	49.043	47.165	47.110	47.380
Ontvangsten	52.986	63.088	79.893	79.910	78.459	79.159	75.759
Ontvangsten							
Algemeen	52.986	63.088	79.893	79.910	78.459	79.159	75.759

B. Toelichting op de financiële instrumenten

Personele en materiële uitgaven

De totale begrote apparaatsuitgaven voor het kerndepartement bedragen in 2022 € 473,7 miljoen. Hiervan heeft € 383,0 miljoen betrekking op personele uitgaven en € 90,7 miljoen op materiële uitgaven.

Na 2021 neemt het budget toe voor het versterken van de handhavingsketen in het licht van het Inspectie Controle Framework en om invulling te geven aan de uitkomsten van de parlementaire enquête naar de kinderopvang-toeslag. Daarnaast zijn er in de eerste jaren na 2021 tijdelijk extra uitgaven voor uitvoering van het corona-noodpakket en in 2022 extra uitgaven bij de Rijkschoonmaakorganisatie (RSO) wegens een doorloop van de transitiefase. In de loop van de jaren neemt het budget verder af vanwege aflopende werkzaamheden voor uitvoering van de Europese subsidieregelingen.

Het verloop van het budget externe inhuur wordt verklaard door uitgaven ten behoeve van het noodpakket in 2021 en 2022.

In 2020 is er een incidentele piek bij ICT vanwege de voorziene overgang naar een nieuwe ICT-leverancier voor de opsporingsdienst van de Inspectie. In de jaren daarna zijn de uitgaven ICT lager.

Ontvangsten

De ontvangsten hebben voor het grootste deel betrekking op de facturering door RSO van schoonmaakkosten aan de afnemers. Daarnaast zijn er ontvangsten ten behoeve van werkzaamheden van de directie Uitvoering Van Beleid voor de uitvoering van subsidieregelingen.

Rijkschoonmaakorganisatie

De RSO is in 2016 gestart met het uitvoeren van de schoonmaakactiviteiten. Vanaf 2021 zijn alle beoogde departementen aangesloten.

De schoonmakers zijn in dienst van het Rijk. De bijbehorende uitgaven komen ten laste van de begroting van het Ministerie van SZW. De ontvangsten van de RSO zijn gebaseerd op de meerjarige dienstverleningsafspraken met opdrachtgevers. De vergoeding voor locatie- en contractmanagement wordt via budgetoverheveling verrekend. Met de budgetoverheveling wordt het negatieve saldo in zijn geheel afgedekt waarmee de RSO een sluitende begroting heeft.

Tabel 108 geeft een splitsing van de totale apparaatsbedragen in RSO en kerndepartement exclusief RSO.

Tabel 108 Apparaatsuitgaven en -ontvangsten kerndepartement (bedragen x € 1.000)							
	2020	2021	2022	2023	2024	2025	2026
Kerndepartement exclusief RSO							
Uitgaven	339.405	380.971	400.531	384.906	379.065	374.440	370.681
Ontvangsten	5.830	3.992	12.078	7.947	6.496	7.196	3.796
Rijkschoonmaakorganisatie							
Uitgaven	48.081	60.867	73.148	73.321	73.321	73.321	73.321
Ontvangsten	47.156	59.096	67.815	71.963	71.963	71.963	71.963

Naar aanleiding van een toezegging in het wetgevingsoverleg over het jaarverslag 2018 wordt vanaf de begroting 2020 een indicator opgenomen met betrekking tot de medewerkerstevredenheid van de schoonmakers in dienst van de RSO. In onderstaande tabel staat de uitkomst van het eerst gehouden medewerkerstevredenheidsonderzoek (MTO) uit 2017 en de uitkomst van het meest recente MTO van eind 2019. Het MTO vindt tweejaarlijks plaats.

Tabel 109 Medewerkerstevredenheid RSO		
	Realisatie 2017	Realisatie 2019
Tevredenheid medewerkers RSO	8,5	8,6

C. Totaaloverzicht apparaatsuitgaven/kosten

Tabel 110 Totaaloverzicht apparaatsuitgaven/kosten inclusief zbo's/rwt's (bedragen x € 1.000)							
	2020	2021	2022	2023	2024	2025	2026
Totaal apparaatsuitgaven ministerie	387.486	441.838	473.679	458.227	452.386	447.761	444.002
Totaal apparaatskosten ZBO's/RWT's¹	2.371.962	2.518.963	2.719.197	2.733.621	2.830.943	2.906.104	2.970.218
UWV (inclusief BKWI)	2.064.241	2.234.149	2.376.799	2.393.473	2.476.389	2.551.252	2.608.583
SVB	292.615	267.908	329.857	329.239	343.645	343.943	350.726
IB	15.106	16.906	12.541	10.909	10.909	10.909	10.909

¹ Dit betreft apparaatskosten samenhangend met zowel begrotingsgefinancierde als premiegefinancierde artikelen binnen de SZW-begroting. De ontvangsten zijn in mindering gebracht op de uitgaven.

In onderstaande tabel zijn de apparaatsuitgaven van het departement onderverdeeld naar de verschillende organisatieonderdelen. De uitgaven voor de RSO en SSO's (onder andere huisvesting en ICT van het gehele kerndepartement) vallen onder de plaatsvervangend SG.

Tabel 111 Apparaatsuitgaven kerndepartement 2022 naar organisatieonderdeel (bedragen x € 1.000)

SG	42.640
pSG	132.008
<i>waarvan RSO</i>	<i>73.148</i>
SZI	38.229
Werk	28.536
Inspectie	159.118
totaal	473.679

4.2 Artikel 98 Algemeen

Inleiding

Met ingang van de begroting van 2022 zijn de uitgaven van artikel 98 toebedeeld aan afzonderlijke beleidsartikelen. Hierdoor kunnen de uitgaven nauwkeuriger verantwoord worden en wordt dit artikel opgeheven.

De verantwoording van de uitgaven van 2021 zal plaatsvinden conform de begroting van 2021.

Tabel 112 Budgettaire gevolgen artikel 98 Algemeen (bedragen x € 1.000)							
Omschrijving	2020	2021	2022	2023	2024	2025	2026
Verplichtingen	16.578	30.064	0	0	0	0	0
Uitgaven	20.195	31.743	0	0	0	0	0
Subsidies (regelingen)							
Overige subsidies algemeen	2.542	3.547	0	0	0	0	0
Opdrachten							
Handhaving	229	3.436	0	0	0	0	0
Opdrachten overig	9.681	15.308	0	0	0	0	0
Bekostiging							
Uitvoeringskosten Caribisch Nederland	7.234	7.417	0	0	0	0	0
Bijdrage aan (andere) begrotingshoofdstukken							
Ministerie van Financiën	389	1.700	0	0	0	0	0
Bijdrage aan agentschappen							
Agentschap Rijksdienst Ondernemend Nederland	120	335	0	0	0	0	0
Ontvangsten	171	95	0	0	0	0	0
Ontvangsten							
Algemeen	171	95	0	0	0	0	0

4.3 Artikel 99 Nog onverdeeld

A. Budgettaire gevolgen

Tabel 113 Budgettaire gevolgen artikel 99 Nog onverdeeld (bedragen x € 1.000)							
Omschrijving	2020	2021	2022	2023	2024	2025	2026
Verplichtingen	0	46.124	101.522	91.834	72.242	69.636	74.698
Uitgaven	0	54.224	101.443	91.834	72.242	69.636	74.698
Nog te verdelen							
waarvan apparaat	0	3.840	14.206	13.471	12.466	5.588	5.541
waarvan programma	0	50.384	87.237	78.363	59.776	64.048	69.157
Ontvangsten	0	0	0	0	0	0	0

B. Toelichting op de financiële instrumenten

Op dit artikel staan diverse nog niet verdeelde reserveringen. De grondslag van dit artikel ligt in de Comptabiliteitswet, waarin de mogelijkheid bestaat een artikel voor onvoorziene uitgaven op te nemen. Op dit artikel staan middelen gereserveerd die op een later moment nog uitgedeeld moeten worden als de precieze invulling en voorwaarden bekend zijn. Dit betreft onder andere middelen voor de veranderopgave inburgering (VOI), het Breed offensief, de vereenvoudiging beslagvrije voet, een reservering voor kinderopvang op Caribisch Nederland en diverse reserveringen in het kader van het aanvullend sociaal pakket.

5. Departementspecifieke informatie

5.1 Sociale fondsen SZW

Deze paragraaf beschrijft de financiering van de premie-uitgaven onder het uitgavenplafond Sociale Zekerheid. Onderdeel daarvan zijn de door de Minister van SZW vast te stellen premiepercentages voor de volks- en werknemersverzekeringen. Daarnaast wordt een overzicht gegeven van de exploitatiesaldi en vermogensposities van de sociale fondsen van UWV en SVB.

5.1.1 Premiepercentages 2022

Premievaststelling

Jaarlijks stelt de Minister van SZW de premiepercentages volks- en werknemersverzekeringen vast. De voorstellen hiertoe voor 2022 zijn in tabel 114 opgenomen. Deze premiestelling heeft het kabinet beoordeeld binnen het lastenkader voor huishoudens en bedrijven en de koopkrachtontwikkeling. Het saldo van de premie-inkomsten en de premiegefinancierde uitgaven (het exploitatiesaldo van de fondsen) is onderdeel van het EMU-saldo van de overheid als geheel.

AOW

Het premiepercentage voor de Algemene ouderdomswet (AOW) wordt op hetzelfde niveau vastgesteld als in 2021. Bij het Ouderdomsfonds zijn de premieopbrengsten niet voldoende om de uitgaven te dekken. De inkomsten van het Ouderdomsfonds worden daarom aangevuld door middel van rijksbijdragen (zie ook artikel 12). De AOW-premie wordt gecombineerd geheven met de loon- en inkomstenbelasting. Uit het Ouderdomsfonds worden de uitgaven op grond van de AOW betaald. Die uitgaven bestaan zowel uit het ouderdomspensioen (de AOW-uitkering) als de inkomensondersteuning in aanvulling op het ouderdomspensioen (de IOAOW).

Anw

Het premiepercentage voor de Algemene Nabestaandenwet (Anw) wordt op hetzelfde niveau vastgesteld als in 2021.

AWf

Het Algemeen Werkloosheidsfonds (AWf) financiert de WW-uitkeringen van marktwerkgevers. Als gevolg van de Wet arbeidsmarkt in balans (Wab) zijn er vanaf 2020 twee premietarieven binnen het AWf: een laag tarief voor vaste dienstverbanden en een hoog tarief voor flexibele dienstverbanden. Het lage tarief wordt voor 2022 geraamd op 2,20 procent en het hoge tarief op 7,20 procent. Het (gewogen) gemiddelde van de AWf-werkgeverspremie bedraagt dan 3,45 procent. Definitieve vaststelling van de AWf-premie vindt plaats in oktober.

In 2021 is het tarief van de AWf-premie per 1 augustus verlaagd om werkgevers te compenseren voor het niet doorgaan van de baangerelateerde investeringskorting (de BIK). De tabel geeft de premie zoals deze gold aan het begin van 2021.

Ufo

Alleen overheidswerkgevers betalen de Ufo-premie. De Ufo-premie wordt voor 2022 gelijk gehouden op 0,68 procent.

Uniforme opslag kinderopvang

De premieopslag kinderopvang voor 2020 blijft met 0,5 procent gelijk aan die in 2020. De premieopslag kinderopvang wordt door werkgevers betaald door middel van een opslag op de Aof-premie.

Aof

De Aof-premie is (voorlopig) vastgesteld op gemiddeld 6,76 procent. Vanaf 2022 kent de Aof-premie twee verschillende tarieven: een tarief voor kleine werkgevers (tot 25 maal de gemiddelde premieplichtige loonsom) en een tarief voor grotere werkgevers. Definitieve vaststelling van de Aof-premie-tarieven vindt plaats in oktober.

Whk

De premie voor de Werkhervattingskas (Whk), waaruit de uitkeringen voor gedeeltelijk arbeidsgeschikten (WGA) en uitkeringen op grond van de Ziektewet worden betaald, is door UWV voor 2022 vastgesteld op gemiddeld 1,52 procent.

Tabel 114 Premiepercentages sociale verzekeringen (%)					
Premie	Fonds	Uitgaven	Betaald door	2021	2022
AOW	Ouderdomsfonds	AOW	Werknemer	17,90	17,90
Anw	Nabestaandenfonds	Anw	Werknemer	0,10	0,10
Awf-laag	Algemeen Werkloosheidsfonds	WW, ZW	Werkgever	3,95	3,45
	Awf - laag tarief			2,70	2,20
	Awf - hoog tarief			7,70	7,20
Ufo	Uitvoeringsfonds voor de overheid	WW, ZW, WGA overheid	Werkgever	0,68	0,68
Aof	Arbeidsongeschiktheidsfonds	WGA, IVA, WAO, WAZ, WAZO, ZW	Werkgever	7,03	6,76
	Aof - kleine werkgevers				5,49
	Aof - grote werkgevers				7,05
Aof	Uniforme opslag kinderopvang	Kinderopvang	Werkgever	0,50	0,50
Whk	Werkhervattingskas (rekenpremie)	WGA, ZW	Werkgever	1,36	1,52

5.1.2 Sociale fondsen

Exploitatiesaldi

De premiegefinancierde uitgaven worden vanuit de sociale fondsen betaald. Op basis van de eerdergenoemde premiepercentages voor 2021 en 2022 en de verwachte ontwikkeling van de desbetreffende grondslagen zijn de uitgaven en ontvangsten van de sociale fondsen geraamd in tabel 115 en 116. Hierbij is rekening gehouden met de bijdragen aan de fondsen van het Rijk en de onderlinge betalingen van de fondsen. Het saldo tussen betaalde en ontvangen onderlinge betalingen is voor de sociale verzekeringen negatief, omdat uit enkele van deze fondsen premies voor de zorgverzekering worden betaald. Tegenover deze negatieve saldi staan dus positieve saldi bij de zorgfondsen.

In de onderstaande tabellen worden de arbeidsongeschiktheidsfondsen (het Aof en de Whk) samen weergegeven.

Het exploitatiesaldo van de fondsen is het verschil tussen de premie-inkomsten en de premiegefinancierde uitgaven van de fondsen. In 2022 bedraagt dit saldo naar verwachting bijna € 5,6 miljard voor alle fondsen samen. Het positieve saldo wordt met name veroorzaakt door de arbeidsongeschiktheidsfondsen. Het exploitatiesaldo van de fondsen maakt onderdeel uit van het totale EMU-saldo.

Het exploitatiesaldo van het Anw-fonds is negatief doordat de rijksbijdrage op nul is vastgesteld. Hierdoor wordt het vermogensoverschot in het Anw-fonds langzaam teruggebracht (zie ook tabel 117).

Tabel 115 Overzicht sociale verzekeringen 2021 (bedragen x € 1 mln)					
	AOW	Anw	AO	WW	Totaal
Premies	22.290	153	19.357	6.174	47.974
Bijdragen van het Rijk	22.898	0	239	310	23.448
Ontvangen onderlinge betalingen	0	0	1.386	446	1.833
Saldo Interest	24	- 1	45	18	86
Totaal Ontvangsten	45.212	152	21.028	6.949	73.340
Uitkeringen/ Verstrekingen	43.022	318	13.239	4.630	61.209
Uitvoeringskosten	130	9	799	770	1.708
Betaalde onderlinge betalingen	537	21	2.219	903	3.680
Totaal Uitgaven	43.689	348	16.258	6.303	66.597
Exploitatiesaldo	1.523	- 196	4.770	646	6.744

Bron: SZW en CPB (MEV 2022)

Tabel 116 Overzicht sociale verzekeringen 2022 (bedragen x € 1 mln)					
	AOW	Anw	AO	WW	Totaal
Premies	22.252	151	19.440	7.529	49.372
Bijdragen van het Rijk	22.590	0	243	97	22.930
Ontvangen onderlinge betalingen	0	0	1.483	466	1.950
Saldo Interest	23	- 3	88	29	137
Totaal Ontvangsten	44.865	148	21.254	8.121	74.389
Uitkeringen/ Verstrekingen	44.161	310	13.894	4.855	63.220
Uitvoeringskosten	154	9	827	814	1.804
Betaalde onderlinge betalingen	551	19	2.295	930	3.795
Totaal Uitgaven	44.865	338	17.016	6.599	68.819
Exploitatiesaldo	0	- 191	4.238	1.523	5.570

Bron: SZW en CPB (MEV 2022)

In tabel 117 wordt voor de jaren 2021 en 2022 de verwachte vermogenspositie van de verschillende fondsen weergegeven. De vermogens van de fondsen worden vergeleken met de normen. Een vermogen gelijk aan de norm geeft aan dat het fonds gemiddeld genomen over het jaar over voldoende liquiditeiten beschikt om de uitkeringen te financieren. De middelen van de fondsen worden aangehouden op een rekening-courant bij het Rijk. Indien er sprake is van een vermogenstekort zal het Rijk niet alleen tijdelijk gedurende het jaar maar ook langduriger deze tekorten moeten aanvullen via de rekening-courant.

Het vermogensoverschot van de fondsen stijgt naar verwachting in 2022 naar iets meer dan € 20 miljard. Dat overschot is vooral te danken aan de overschotten in het Anw-fonds en in de arbeidsongeschiktheidsfondsen. Zoals hierboven beschreven daalt het vermogen in het Anw-fonds doordat de rijksbijdrage op nul is gesteld. Het vermogensoverschot van de arbeidsongeschiktheidsfondsen stijgt. De WW-fondsen hebben weliswaar de laatste jaren een exploitatie-overschot, maar de tekorten uit het verleden zijn nog niet ingelopen. De vermogenspositie van de WW-fondsen is daardoor negatief. Dankzij de jaarlijkse rijksbijdrage aan het tekort van het

Ouderdomsfonds blijft de vermogenspositie van het Ouderdomsfonds door de jaren heen neutraal, al kunnen er in individuele jaren relatief beperkte tekorten of overschotten zijn.

Tabel 117 Vermogenspositie sociale fondsen (bedragen x € 1 mln)

	ultimo 2021			ultimo 2022		
	Feitelijk vermogen	Normvermogen	Vermogens-overschot	Feitelijk vermogen	Normvermogen	Vermogens-overschot
Ouderdomsfonds	1.141	1.141	0	1.141	1.170	- 29
Anw-fonds	2.956	44	2.911	2.765	44	2.721
Arbeidsongeschiktheidsfondsen	20.532	678	19.854	24.770	709	24.061
WW-fondsen	- 6.204	1.879	- 8.082	- 4.681	1.879	- 6.560
Totaal sociale fondsen	18.425	3.742	14.683	23.995	3.802	20.193

Bron: CPB (MEV 2022)

5.2 Koopkracht en specifieke inkomensaspecten

5.2.1 Inleiding

In dit hoofdstuk wordt beschreven hoe de koopkracht zich naar verwachting ontwikkelt in 2022 en welke beleidsmatige veranderingen daarop van invloed zijn.

Het Ministerie van Sociale Zaken en Werkgelegenheid maakt koopkrachtramingen om de effecten van voorgenomen beleid in beeld te brengen (met inbegrip van de algemene economische ontwikkeling, zoals lonen, prijzen, et cetera). Koopkracht geeft in algemene zin aan hoe het besteedbaar inkomen van huishoudens zich ontwikkelt. Dat is het inkomen dat huishoudens nog kunnen uitgeven na het betalen van belastingen en premies en het ontvangen van toeslagen. De plaatjes zeggen iets over de verandering van de koopkracht ten opzichte van vorig jaar, gecorrigeerd voor verandering in het prijsniveau. Als de koopkracht gedurende een jaar niet verandert, betekent het dat een huishouden in staat is het bestedingspatroon van het voorgaande jaar te handhaven.

De ramingen geven uitsluitend een beeld van de koopkracht wanneer er niets verandert in de persoonlijke omstandigheden van huishoudens (ook wel *statische koopkracht* genoemd). Hierdoor worden de verdelingseffecten van beleid goed zichtbaar. Statische koopkrachtplaatjes zijn dan ook primair bedoeld om de effecten van overheidsbeleid op het inkomen van verschillende groepen in beeld te brengen, bij een gegeven macro-economische ontwikkeling.

Koopkrachtplaatjes zijn minder geschikt om de daadwerkelijke veranderingen in de portemonnee van individuele huishoudens te voorspellen. Ze onderschatten de verschillen tussen huishoudens flink. Dat komt omdat veranderingen in persoonlijke omstandigheden niet worden meegenomen. In wekelijkheid kan iemand echter werkloos worden of meer geld gaan verdienen, gaan samenwonen of scheiden of ineens voor een eenmalige uitgave staan: allemaal factoren die voor een huishouden vaak een stuk meer invloed hebben op het feitelijke niveau van het besteedbaar inkomen (ook wel *dynamische koopkracht* genoemd) dan het beleid van het kabinet.

De mediane effecten van de statische en dynamische koopkracht komen nauw overeen blijkt uit onderzoek naar de representativiteit van statische koopkrachtplaatjes. De spreiding van dynamische koopkracht blijkt aanzienlijk groter, dit komt door de invloed van eerdergenoemde factoren op het huishoudinkomen. Een recent ESB-artikel⁷ laat echter zien dat de statische koopkrachtplaatjes de spreiding van de verandering in koopkracht die huishoudens ervaren, met ruim een factor tien onderschatten. Dit komt deels doordat veranderingen in persoonlijke omstandigheden, zoals veranderingen in huishoudsamenstelling, inkomensbron of woonsituatie, buiten beschouwing worden gelaten. Deze veranderingen hebben veel invloed op de koopkrachtontwikkeling en treden jaarlijks bij bijna een kwart van de bevolking op. Het grootste verschil ontstaat doordat in de statische koopkrachtplaatjes wordt uitgegaan van de gemiddelde nominale contractloonstijging. Dit blijkt goed met de in de praktijk waargenomen mediane stijging van het persoonlijk inkomen overeen te komen, maar laat de

⁷ J. de Groot, ESB september 2021

spreiding die hierin zit buiten beschouwing. In de praktijk blijken die verschillen aanzienlijk te zijn. Dit draagt voor het grootste gedeelte bij aan de hogere spreiding in de dynamische koopkrachtontwikkeling.

Er bestaat een afruil tussen de hoeveelheid specifieke effecten (zoals spreiding in inkomen) in de statische koopkrachtraming en het inzicht in de effecten van beleid op de koopkrachtontwikkeling. Hoe meer specifieke effecten in de raming worden meegenomen, waardoor deze beter aansluit bij de dynamische koopkrachtontwikkeling, hoe minder zichtbaar de effecten van beleid. Juist op het beleid kan een kabinet direct invloed uitoefenen.

Koopkrachtplaatjes geven weliswaar zicht op de ontwikkeling van het besteedbaar inkomen van groepen en de verschillen die ontstaan als gevolg van beleid, ze zeggen niet alles over het *niveau van welvaart* dat huishoudens hebben. Daarvoor kan beter gekeken worden naar het gestandaardiseerd besteedbaar inkomen, waarbij ook rekening wordt gehouden met de omvang van het huishouden. Ook andere factoren zoals het financiële vermogen van huishoudens en het risico op armoede zijn hierbij relevant.

In dit hoofdstuk wordt de verwachte koopkrachtontwikkeling voor 2022 toegelicht. De externe factoren die het koopkrachtbeeld beïnvloeden (conjunctuur) worden beschreven in paragraaf 5.2.2. Vervolgens wordt in paragraaf 5.2.3 ingegaan op de belangrijkste beleidswijzigingen die het koopkrachtbeeld beïnvloeden. In paragraaf 5.2.4 worden de koopkrachtontwikkelingen voor 2022 weergegeven voor verschillende uitsplitsingen van huishoudens (naar inkomen, inkomensbron, huishoudtype en gezinssamenstelling). Het is onmogelijk om voor elk huishouden in Nederland het effect van beleid op de koopkracht te laten zien. Wel wordt de koopkrachtontwikkeling van oudsher ook weergegeven voor een aantal gestileerde voorbeeldhuishoudens. Deze zijn te vinden in paragraaf 5.2.5.

Verder wordt in paragraaf 5.2.6 ingegaan op de ontwikkeling van financiële prikkels bij werkaanvaarding. Ook wordt er stilgestaan bij de veranderingen in marginale en gemiddelde druk als gevolg van kabinetsmaatregelen. Een uitgebreidere lijst met maatregelen die de koopkracht van verschillende huishoudens raken en een nadere toelichting, is te vinden in paragraaf 5.2.7. De hier gepresenteerde effecten en maatregelen hebben alleen betrekking op Europees Nederland. Paragraaf 5.2.8 bevat een overzicht van de maatregelen die de inkomens op Bonaire, Sint-Eustatius en Saba (Caribisch Nederland) raken.

5.2.2 Externe factoren die het koopkrachtbeeld beïnvloeden

De belangrijke algemene ontwikkelingen die leiden tot het koopkrachtbeeld in 2022 zijn:

- Een gemiddelde contractloonstijging van 2,2% in de markt;
- De stijging van het brutominimumloon met 2,4%. Door de koppeling werkt dit ook door naar uitkeringen;
- Stijging van de consumentenprijzen met 1,8%;
- Een tabelcorrectiefactor van 1,3%;
- De stijgende gemiddelde pensioenpremie voor werknemers naar 7,6%;
- De aanvullende pensioenen worden gemiddeld genomen met 0,4% geïndexeerd;

- Een toename van de gemiddelde nominale zorgpremie van € 1.478 naar € 1.509.⁸

5.2.3 Belangrijkste beleidsmatige mutaties

Naast de externe factoren en los van reguliere indexaties zijn de belangrijkste beleidsmatige wijzigingen die het koopkrachtbeeld beïnvloeden:

- In 2022 wordt het tarief in de eerste schijf met 0,03%-punt verlaagd naar 37,07%. De eerste schijf loopt door tot een inkomen van € 69.398 in 2022. Omdat AOW-gerechtigden geen AOW-premie betalen komt het te betalen tarief in de oude eerste en tweede schijf voor hen uit op 19,17%. Het tarief in de oude derde schijf is voor hen ook 37,07%;
- Een beleidsmatige verlaging van het afbouwpercentage van de arbeidskorting van 6% naar 5,86%;
- Een beleidsmatige verlaging van het maximum van de inkomensafhankelijke combinatiekorting (IACK) met € 395. Het maximumbedrag komt daarmee in 2022 uit op € 2.534;
- Een verlaging van de inkomensafhankelijke bijdrage Zorgverzekeringswet van 7,00% naar 6,70%. Ook de verlaagde inkomensafhankelijke bijdrage Zorgverzekeringswet is naar beneden bijgesteld van 5,75% naar 5,45%;
- Verhoging bedragen kindgebonden budget voor gezinnen met twee of meer kinderen. Vanaf het tweede kind stijgt het bedrag per kind met € 70 in 2022, tot € 1.106 voor het tweede kind en € 1.001 euro per kind vanaf het derde kind;
- De toeslagpercentages in de kinderopvangtoeslag zijn aangepast, behalve voor de laagste inkomens voor wie het toeslagpercentage op 96,0% blijft. Deze maatregel dient ter dekking van de verhoging van de doelmatigheidsgrens voor terugvorderingen in de toeslagen;
- Verlaging van het normpercentage in de zorgtoeslag voor alleenstaanden van 1,915% naar 1,848%. Hierdoor stijgt de zorgtoeslag voor alleenstaanden;
- De kinderbijslag (AKW) wordt in 2022 niet geïndexeerd;
- In 2022 wordt de zelfstandigenaftrek met in totaal € 360 verlaagd naar € 6.310;
- De jaarlijkse afbouw van de dubbele algemene heffingskorting in het referentieminimumloon van de bijstand was gedurende de kabinetsperiode verlaagd van 5%-punt naar 3,75%-punt per jaar. Deze temporesering wordt doorgetrokken naar 2022. De uitbetaling van de algemene heffingskorting aan de minstverdienende partner wordt versoerd naar 6⅔% in 2022;
- Het tarief van aftrekposten, zoals de hypotheekrenteaftrek, wordt verlaagd van 43,0% in 2021 naar 40,0% in 2022.

5.2.4 Algemeen koopkrachtbeeld (boxplottabel en puntenwolk)

De veranderingen in de koopkracht worden berekend met een microsimulatiemodel op basis van een representatieve steekproef van ongeveer 100.000 huishoudens. Samen vormen zij een betrouwbare afspiegeling van

⁸ In de begroting is gerekend met de raming van de nominale zorgpremie van het Ministerie van Volksgezondheid, Welzijn en Sport. Deze raming valt in 2022 € 16 lager uit dan de raming van het CPB. Een onderbouwing van de raming van het Ministerie van VWS is opgenomen in de begroting van het Ministerie van VWS.

alle huishoudens in Nederland. In de berekeningen worden alle verschillende componenten van het inkomen (uit arbeid, onderneming, uitkeringen, toeslagen, pensioen, inkomen uit vermogen en eigen woning, aanmerkelijk belang en eventueel ontvangen alimentatie) meegenomen⁹.

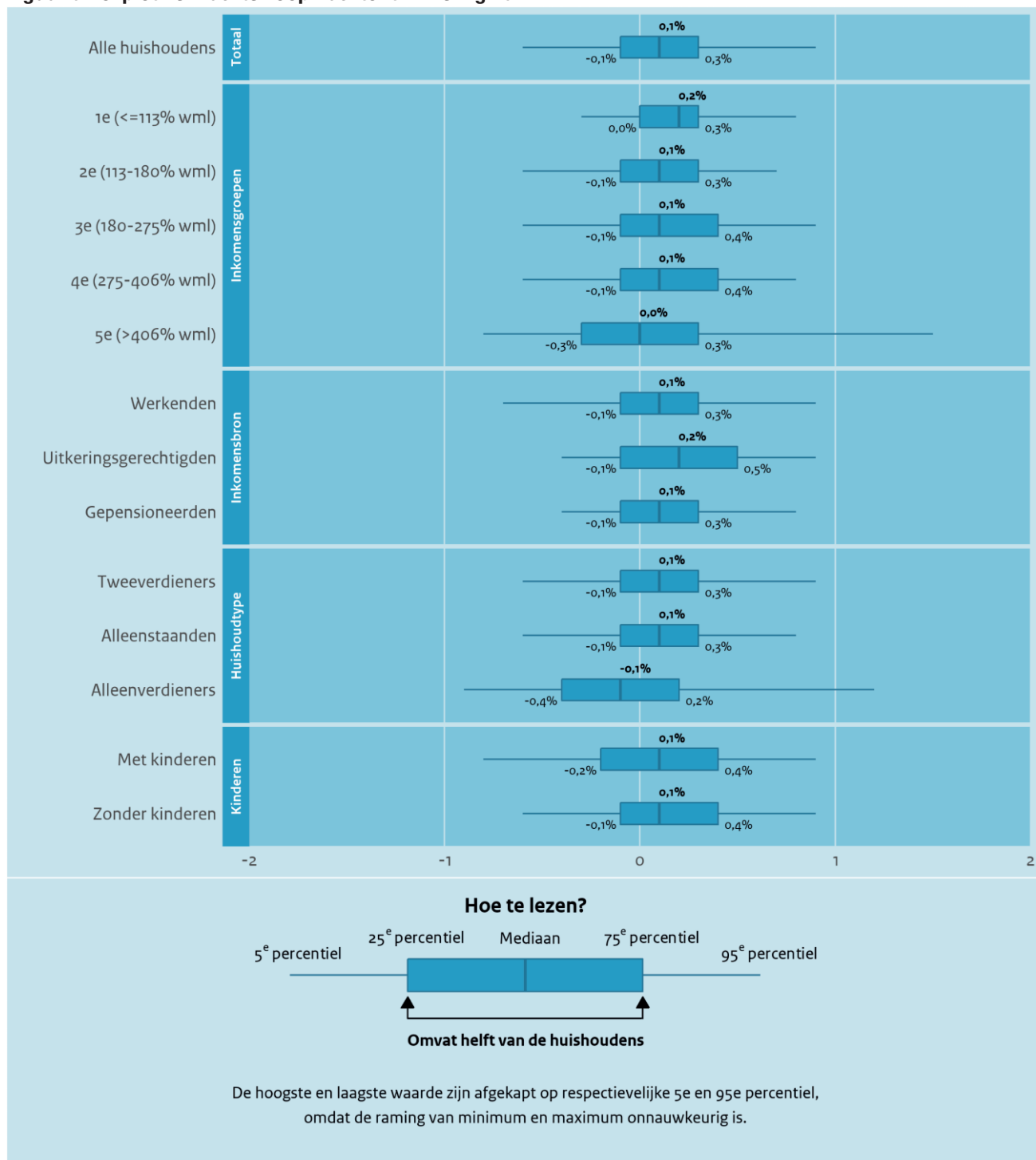
De complexe realiteit, en ook die van de regelgeving, zorgt ervoor dat effecten van conjunctuur en beleid, ook zonder dynamische veranderingen mee te nemen, niet voor alle huishoudens hetzelfde uitvallen. Dat wordt duidelijk uit de boxplottabel (figuur 8) en de puntenwolk (figuur 9). De boxplottabel¹⁰ toont onder meer de mediane statische koopkrachtontwikkeling voor de verschillende huishoudgroepen. De mediaan laat het middelste huishouden zien in een naar koopkrachtontwikkeling gerangschikte verdeling. Dat wil zeggen dat de helft van de huishoudens een lagere koopkrachtontwikkeling heeft en de helft een hogere. De boxplottabel laat ook duidelijk de spreiding van de koopkrachtontwikkeling zien binnen de verschillende groepen: het dikke blauwe balkje om elke mediaan heen omvat de koopkrachtontwikkeling voor de helft van de huishoudens. De andere helft van de huishoudens heeft een koopkrachtontwikkeling die hierbuiten valt. Dit zijn de twee staarten van de boxplot. Het uiteinde van de staarten laten de laagste en de hoogste koopkrachtontwikkeling zien voor elke groep. Ten slotte wordt de verwachte koopkrachtontwikkeling van het eerste en derde kwart (de 50% rond de mediaan) weergegeven om hiermee de spreiding van de verwachte koopkrachtontwikkeling beter inzichtelijk te maken. Door de aanpassing wordt in één figuur duidelijk wat de verwachte mediane koopkrachtontwikkeling is en wat deze is bij het 25ste en 75ste percentiel.

---

⁹ Het model berekent uit dit bruto inkomen vervolgens het netto inkomen (het bruto inkomen min de sociale premies en belastingen, rekening houdend met de specifieke aftrekposten van het huishouden). Door het netto inkomen te verrekenen met de zorgkosten, eventuele toeslagen, kinderbijslag en de netto kosten van kinderopvang, wordt het besteedbaar inkomen bepaald. Ten slotte kan de procentuele verandering van het besteedbaar inkomen tussen jaar t en $t+1$ worden berekend, gecorrigeerd voor inflatie. Dat is de koopkrachtmutatie die wordt gerapporteerd.

¹⁰ De cijfers in de hier gepresenteerde boxplot wijken op enkele punten licht af (maximaal +0,2%-punt) van de koopkrachtcijfers die het CPB presenteert door gebruik van raming van de nominale zorgpremie en inkomensafhankelijke bijdrage Zvw van het Ministerie van Volksgezondheid, Welzijn en Sport en door opwaartse bijstelling van de intensivering van de bedragen kindgebonden budget per kind vanaf het derde kind ten opzichte van MEV-raming CPB.

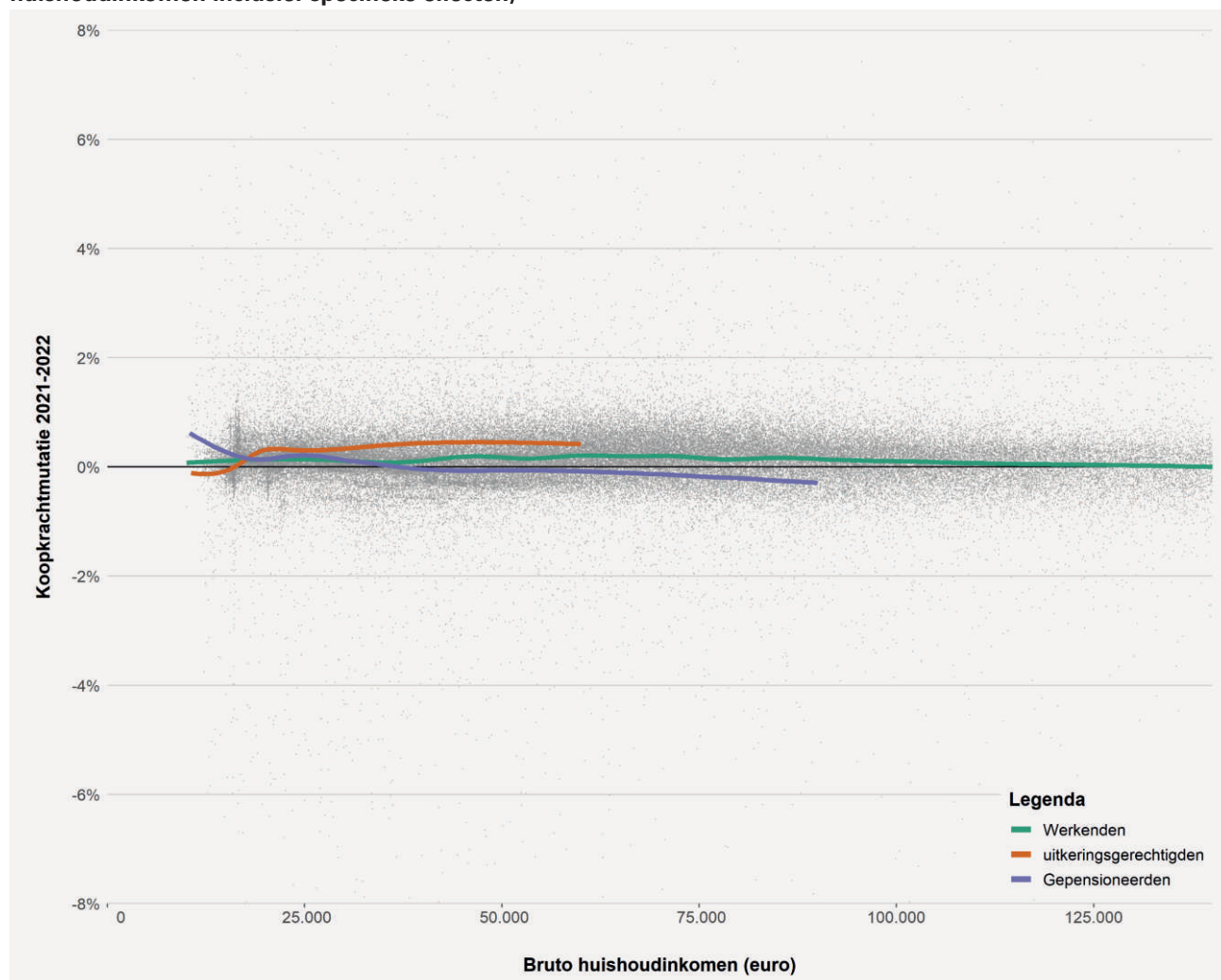
Figuur 8 Boxplot verwachte koopkrachtontwikkeling 2022

De verwachte koopontwikkeling voor 2022 is beperkt. De verwachting is dat de mediane koopkrachtontwikkeling in 2022 uitkomt op 0,1%. Er is echter sprake van spreiding achter dit getal. De inschatting is dat de statische koopkrachtontwikkeling voor de helft van de Nederlandse huishoudens tussen - 0,1% en 0,3% komt te liggen.

De puntenwolk (figuur 9) laat zien waar de concentratie van koopkrachtereffecten zit en hoe groot de spreiding (statisch) is. In de puntenwolk betreft iedere punt een huishouden uit de steekproef.

Figuur 9 Puntenwolk koopkrachtontwikkeling 2022 (statische koopkrachtereffecten huishoudens naar bruto huishoudinkomen inclusief specifieke effecten)

5.2.5 Koopkrachtontwikkeling voorbeeldhuishoudens

We berekenen in Nederland al 50 jaar koopkrachtplaatjes. De eerste jaren werd één voorbeeldhuishouden doorgerekend: Jan Modaal. In de loop der tijd is deze set uitgebreid. De voorbeeldhuishoudens zijn versimpelde voorbeelden van herkenbare huishoudtypen die eenvoudig te interpreteren en makkelijker na te rekenen zijn. Weinig huishoudens voldoen precies aan de definitie, maar het gaat erom dat de voorbeeldhuishoudens representatief zijn voor veel soortgelijke huishoudens met een vergelijkbare koopkrachtontwikkeling.

Om die reden worden ook alleen generieke (inkomens)regelingen meegenomen waarop in principe alle vergelijkbare huishoudens aanspraak kunnen maken, zoals de zorgtoeslag en het kindgebonden budget.

Specifieke inkomensbestanddelen, zoals de huurtoeslag, de kinderopvangtoeslag, fiscale aftrekposten zoals de hypotheekrenteaftrek, en vermogen blijven in de voorbeeldhuishoudens buiten beeld.

Daarmee doen de voorbeeldhuishoudens minder recht aan de complexe realiteit, zoals de steekproef van echt bestaande huishoudens dat doet. Anderzijds maakt juist de versimpeling dat de voorbeeldberekeningen makkelijk verifieerbaar zijn en daarom voor de meeste mensen goed toe te passen. Daarnaast geeft de eerder gepresenteerde boxplottabel (figuur 8) geen zicht op specifieke groepen zoals mensen in de bijstand, AOW'ers zonder aanvullend pensioen of alleenstaande ouders. Die groepen maken weliswaar een klein aandeel uit van de totale bevolking, maar beleidsmatig zijn ze wel relevant. SZW presenteert daarom naast de koopkrachtontwikkeling op basis van een representatieve steekproef, ook de koopkrachtontwikkeling voor twintig voorbeeldhuishoudens. Deze wordt weergegeven in tabel 118. Voor huishoudens met kinderen wordt in de berekeningen uitgegaan van twee kinderen tussen 6 en 11 jaar oud.

Tabel 118 Koopkrachtontwikkeling voorbeeldhuishoudens 2021 en 2022 in %

	Raming 2021	Raming 2022
<i>Actieven</i>		
Alleenverdiener met kinderen		
Modaal ¹	0,7	- 0,5
2x modaal	0,1	- 0,2
Tweeverdieners		
Modaal + ½ x modaal met kinderen	0,7	0,2
2 x modaal + ½ x modaal met kinderen	0,4	0,2
2½ x modaal + modaal met kinderen	0,6	- 0,3
Modaal + modaal zonder kinderen	1,5	0,0
2 x modaal + modaal zonder kinderen	1,0	0,1
Alleenstaande		
Minimumloon	1,2	0,2
Modaal	1,5	0,0
2 x modaal	0,6	0,2
Alleenstaande ouder		
Minimumloon	- 0,4	0,5
Modaal	0,7	- 0,8
<i>Inactieven</i>		
Sociale minima		
Paar met kinderen	0,0	- 0,2
Alleenstaande	0,1	- 0,3
Aleenstaande ouder	- 0,1	- 0,1
AOW (alleenstaand)		
(alleen) AOW	0,4	0,2
AOW + € 10.000	0,0	0,0
AOW (paar)		
(alleen) AOW	0,2	0,2
AOW + € 10.000	0,1	- 0,1
AOW + € 30.000	- 0,6	- 0,3

1 Het modaal inkomen bedraagt in 2022 bruto € 38.000.

5.2.6 Financiële prikkels voor werkaanvaarding

Naast een evenwichtig inkomensbeeld streeft het kabinet een activerend arbeidsmarktbeleid na. Dat houdt onder andere in dat werken en/of meer werken loont en niet leidt tot een armoedeval (verlies aan inkomen). Hierbij wordt onderscheid gemaakt naar verschillende drempels die mensen kunnen ervaren bij het aanvaarden van (meer) werk.

De *werkloosheidsval* laat de inkomensvoortgang zien bij het aanvaarden van werk vanuit een bijstandsuitkering. Een hoger percentage betekent dat werken meer lonend is geworden. Uit tabel 119 blijkt dat er tussen 2021 en 2022 nauwelijks sprake is van verschuivingen in de percentages.

De *doorgroeival* brengt in beeld welk deel van het extra inkomen een huishouden inlevert aan belastingen, minder toeslagen of kosten kinderopvang wanneer er een loonsverhoging of promotie plaatsvindt. Dit wordt de marginale druk genoemd. Hoe lager de marginale druk, hoe groter de prikkel om meer te gaan werken of verdienen. Op het inkomenstraject tussen 100% en 150% van het minimumloon (van circa € 22.500 naar € 33.500) worden veel heffingskortingen en toeslagen afgebouwd, wat in sommige voorbeelden leidt tot een hoge marginale druk.

De *herintredersval* toont de marginale druk wanneer de niet-werkende partner uit een kostwinnersgezin (weer) drie dagen aan het werk gaat.

De *deeltijdval* brengt in beeld hoeveel een huishouden inlevert als een in deeltijd werkende partner een dag meer gaat werken. Ook de deeltijdval wordt gemeten in termen van marginale druk. Tabel 119 laat zien dat de deeltijdval toeneemt bij een huishouden van een meestverdienende partner op tweemaal modaal en een minstverdienende partner die van drie naar vier dagen werk gaat. Dit hangt samen met de aanpassing van de kinderopvangtoeslagtabel ter dekking van de doelmatigheidsgrens in de toeslag.

Tabel 119 Arbeidsmarktprikkels			
	2021	2022	Vershil
Werkloosheidsval (inkomensvoortgang bij aanvaarden werk vanuit een bijstandsuitkering)			
Alleenverdiener met kinderen	3%	3%	0%
Alleenstaande	29%	30%	1%
Alleenstaande ouder (gaat 4 dagen werken)	11%	11%	1%
Doorgroeival (marginale druk bij hogere beloning werk (van 100% WML naar 150% WML))			
Alleenverdiener met kinderen	79%	79%	0%
Alleenstaande	68%	68%	0%
Alleenstaande ouder (werkt 4 dagen)	40%	40%	1%
Herintredersval (marginale druk bij aanvaarden werk niet-werkende partner)			
Hoofd minimumloon, partner 3 dagen werk (0,6 x WML)	52%	50%	- 2%
Hoofd modaal partner 3 dagen werk (0,5x modaal)	28%	27%	- 1%
Hoofd 2x modaal partner 3 dagen werk (0,5x modaal)	25%	23%	- 1%
Deeltijdval minstverdienende partner (marginale druk bij dag extra werk)			
Hoofd minimumloon, partner van 3 naar 4 dagen werk (0,8x WML)	46%	46%	1%
Hoofd modaal partner van 3 naar 4 dagen werk (2/3x modaal)	26%	28%	1%
Hoofd 2x modaal partner van 3 naar 4 dagen werk (2/3x modaal)	29%	34%	5%

Naast het monitoren van de verschillende armoedevallen in specifieke voorbeeldsituaties is het ook relevant om te kijken naar de gemiddelde marginale druk, die werknemers over het algemeen hebben. Voor de berekening hiervan is gebruik gemaakt van de eerdergenoemde steekproef. In tabel 120 is de ontwikkeling van de gemiddelde marginale druk voor werknemers weergegeven voor een brutoloonstijging van 3,0%. Dit verschilt van de situatie in tabel 119 waar het gaat om meer uren werken (behalve bij de doorgroeival). De marginale druk geeft hier aan hoeveel procent van de brutoloonstijging niet resulteert in een hoger besteedbaar inkomen. Hierbij wordt rekening gehouden met alle fiscale en inkomensafhankelijke regelingen waar een huishouden mee te maken heeft.

Tabel 120 Gemiddelde marginale druk naar inkomenscategorie voor werknemers

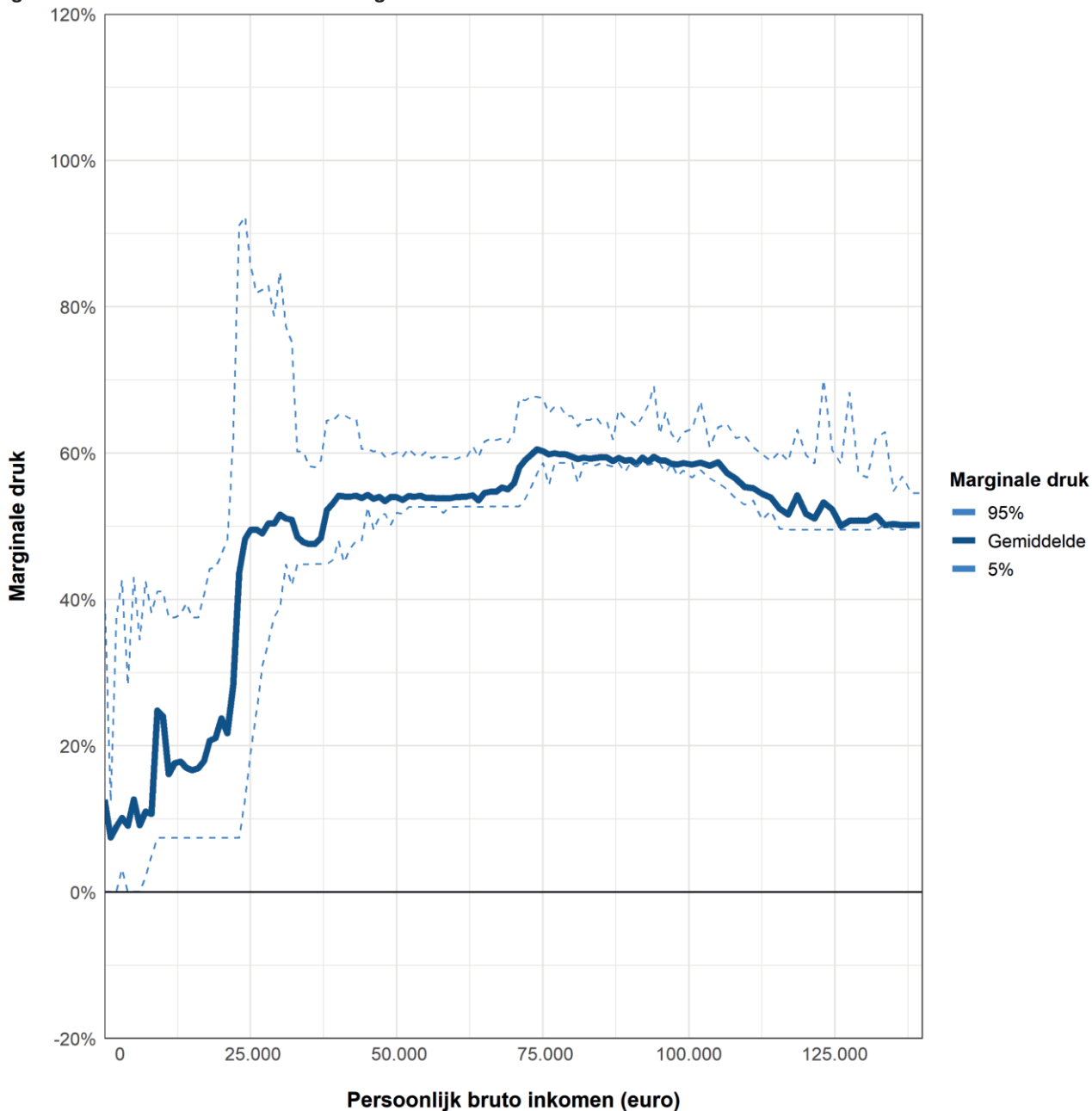
Bruto inkomen	2019	2020	2021	2022	Omvang (2021, in %)
< WML	18,4%	18,2%	18,0%	18,4%	19%
1x – 1,5x WML	50,7%	48,9%	47,7%	48,5%	23%
1,5x – 2x WML	52,3%	51,5%	51,3%	51,3%	21%
2x – 3x WML	53,5%	53,7%	54,0%	54,0%	22%
>3x WML	56,7%	54,9%	56,8%	57,5%	15%

In 2022 ligt de gemiddelde marginale druk voor de meeste inkomens iets hoger dan in 2021. Dit wordt mede veroorzaakt door aanpassing van de kinderopvangtoeslagtabel en de verlaging van het maximum in de inkomensafhankelijke combinatiekorting.

Figuur 10 geeft de gemiddelde marginale druk weer, evenals de extremen (5- en 95-procentpercentielen). Hiermee wordt uitvoering gegeven aan de motie van het lid Ester (Kamerstukken I 2017/18, 34 775, nr. O). In Nederland maakt de inkomstenbelasting het grootste deel van de marginale druk uit. Ook de uitgebreide inkomensondersteuning in de vorm van toeslagen met een inkomensafhankelijke afbouw, zoals de zorgtoeslag, verhoogt de marginale druk. Een hoger inkomen betekent dan immers extra afbouw van deze toeslag. Zeker voor groepen met een huishoudinkomen tussen het minimumloon en modaal speelt dit een belangrijke rol. De introductie van een geleidelijk afbouwtraject in de huurtoeslag, het verhogen van het afbouwpunt van het kindgebonden budget voor paren en de invoering van een extra opbouwtraject in de arbeidskorting in deze kabinetsperiode hebben eraan bijgedragen dat de extremen in de marginale druk zijn beperkt.

Figuur 10 Gemiddelde en extreme marginale druk naar inkomensniveau 2022

In de paragraaf tot nu toe is met name aandacht besteed aan de marginale druk. De marginale druk geeft aan welk deel van *extra* verdiend inkomen, bijvoorbeeld door extra uren werk, niet resulteert in een hoger besteedbaar inkomen. In het vervolg van deze paragraaf wordt ingegaan op de gemiddelde druk. De gemiddelde druk laat zien welk deel van het *totale* bruto inkomen niet in het besteedbaar inkomen terecht komt.

De werkgroep Koopkracht¹¹ heeft naar aanleiding van de bevindingen van de commissie Draagkracht¹² naar de berekening van de gemiddelde druk gekeken. De werkgroep concludeert dat er ruimte is voor verbetering van de berekening zoals die onder meer in de Begroting van het Ministerie van SZW gehanteerd werd.¹³In deze Begroting is daarom conform het advies van de werkgroep overgestapt op een nieuwe berekeningswijze van de gemiddelde druk. Deze wordt hieronder nader toegelicht.

In figuur 11 wordt, naar aanleiding van de motie van de leden Bruins en Omtzigt (Kamerstukken II 2017/18, [34 785, nr. 59](#)), de gemiddelde belastingdruk op huishoudniveau voor alleenstaanden, alleenverdieners en tweeverdieners in 2022 weergegeven.

Voor deze vraag over gemiddelde druk adviseert de werkgroep koopkracht om voor alle toeslagen en kinderbijslag zowel de toeslag als de bijbehorende kosten mee te nemen in de berekening¹⁴. De bijbehorende kosten moeten immers gemaakt worden om voor de toeslag in aanmerking te komen. In de oude berekening gebeurde dat niet. Daar werden voor de huurtoeslag, kindgebonden budget en kinderbijslag wel de toeslag maar niet de kosten meegenomen. Voor de zorg- en kinderopvangtoeslag werden wel al zowel de toeslag als de kosten meegenomen.

In de oude berekening zijn de gemiddelde druk-plaatjes niet vergelijkbaar tussen bijvoorbeeld huurders en woningeigenaren en tussen huishoudens met en zonder kinderen. Door de toeslag wel en de kosten (huur en kosten van kinderen) niet mee te nemen, is met name voor huishoudens met een laag inkomen die huurtoeslag ontvangen en/of kinderen hebben de gemiddelde druk relatief laag: de toeslag heeft een verlagend effect op de gemiddelde druk, terwijl de kosten, die ontbreken in de oude berekening, een verhogend effect hebben. In deze Begroting zijn voor alle toeslagen ook de kosten meegenomen. Hierdoor zijn de gemiddelde drukcijfers tussen de verschillende huishoudtypes vergelijkbaar. Het meenemen van deze kosten verhoogt de gemiddelde druk vooral voor de huishoudens met een laag inkomen en voor huishoudens met kinderen.

De werkgroep Koopkracht heeft specifiek gekeken naar de vraagstelling over gemiddelde druk in de Begroting van het Ministerie van SZW. Als er in de toekomst andere vragen over de gemiddelde druk voorliggen, zal opnieuw gekeken moeten worden naar de invulling van de berekening en is het mogelijk dat andere keuzes gemaakt worden.

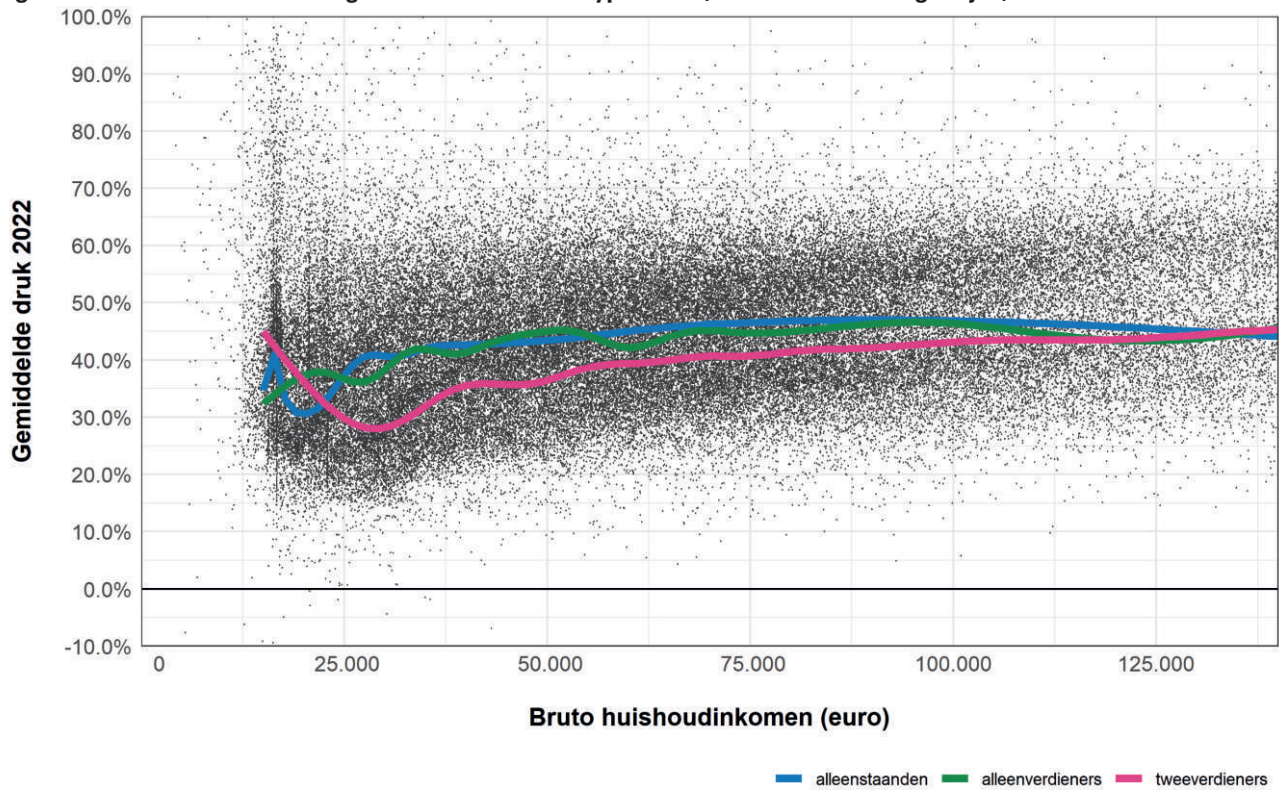
¹¹ De werkgroep Koopkracht bestaat uit vertegenwoordigers van CPB, CBS, Nibud, de wetenschap, SZW en FIN, en is in juli 2021 bijeenkomen.

¹² Zie voor het rapport van de commissie Draagkracht: <https://www.rijksoverheid.nl/documenten/kamerstukken/2021/03/22/rapport-commissie-draagkracht>.

¹³ CPB, Ministerie van Sociale Zaken en Werkgelegenheid en Ministerie van Financiën berekenen in principe de gemiddelde druk op dezelfde manier. Het CBS berekent de gemiddelde druk op een andere manier. Zie voor een verder toelichting het rapport van de commissie Draagkracht, p. 77.

¹⁴ Hiermee wordt voor de gemiddelde druk berekening aangesloten bij de door de commissie Draagkracht geïntroduceerde maatstaf bestedingsindex: in de nieuwe invulling van de gemiddelde druk is deze gelijk aan 1 minus de bestedingsindex. In het rapport van de commissie Draagkracht is te lezen hoe de huren en kosten van kinderen daarin worden meegenomen en ook welke aanpassingen hierbij nodig zijn voor huishoudens met een koopwoning.

Figuur 11 Gemiddelde belastingdruk naar huishoudtype 2022 (nieuwe berekeningswijze)

5.2.7 Maatregelen inkomensbeeld

In deze paragraaf wordt een nadere toelichting gegeven op de maatregelen die de koopkracht van verschillende huishoudens raken. In tabel 121 staan de maatregelen die voor 2022 van belang zijn. Hierbij is ook aangegeven in hoeverre deze maatregelen al dan niet in de puntenwolk en in de boxplot-tabel in paragraaf 5.2.4 zijn opgenomen. In alle voorstellen voor wetgeving en beleidsmaatregelen waarbij koopkrachteffecten voor specifieke groepen aan de orde zijn, worden deze betreffende effecten ook vermeld.

Tabel 121 Overzicht van beleidsmaatregelen met inkomenseffecten in 2022

Thema	Beleidsmaatregel	Inkomenseffect	In puntenwolk zichtbaar
1. Fiscaal generiek	Verlagen afbouwpercentage arbeidskorting	+	Ja
	Verlaging maximum inkomensafhankelijke combinatiekorting	-	Ja
	Verlagen tarief (nieuwe) eerste schijf box 1	+	Ja
	Versobering uitbetaling algemene heffingskorting aan de minstverdienende partner	-	Ja
	Verlaging zelfstandigenaftrek	-	Ja
	Fiscale maatregelen met een effect op de inflatie	+/-	Ja (via inflatie)
2. Kinderen	Verhoging bedragen tweede en verdere kinderen kindgebonden budget	+	Ja
	Niet-indexeren van de kinderbijslag	-	Ja
3. Zorg	Verhoging zorgtoeslag voor alleenstaanden	+	Ja
	Bevriezing van het eigen risico in de zorgverzekering	+	Ja
4. Wonen	Beperking hypotheekrenteaftrek	-	Ja
	Geleidelijk afschaffen aftrek wegens geen of geringe eigenwoningsschuld	-	Ja
	Inkomensafhankelijke hogere huurverhoging	-	Ja (via inflatie)
	Wijziging DAEB-inkomensgrenzen	+/-	Nee
5. Sociale zekerheid	Verhoging doelmatigheidsgrens terugvorderingen in toeslagen en dekking via toeslagen	-	Ja
	(Temporiserend) afbouw dubbele algemene heffingskorting in de sociale zekerheid	-	Ja
	Aanpassing AOW-gerechtigde leeftijd	+/-	Nee
	Tijdelijke vrijlatingsregeling (breed offensief)	+	Nee

De maatregelen uit de bovenstaande tabel worden hieronder verder toegelicht:

1. Fiscaal generiek

Verlagen afbouwpercentage arbeidskorting

Werkenden met een inkomen uit arbeid hebben recht op arbeidskorting. De arbeidskorting bouwt in 2022 op tot een inkomen van € 36.649. Bij een arbeidsinkomen boven dit bedrag wordt de arbeidskorting geleidelijk afgebouwd. Dit afbouwpercentage ligt in 2021 op 6% en wordt vanaf 2022 verlaagd naar 5,86%. Deze maatregel heeft een beperkt inkomenseffect, omdat het inkomen van de meeste huishoudens relatief dicht bij de start van het afbouwtraject ligt. Voor werkenden in het hoogste inkomenskwintiel is sprake van een positief mediaan inkomenseffect van 0,1%.

Verlaging maximum inkomensafhankelijke combinatiekorting

Ter dekking van het betaald ouderschapsverlof wordt de inkomensafhankelijke combinatiekorting incidenteel verlaagd met € 395 tot een maximumbedrag van € 2.534 in 2022. Voor huishoudens met recht op de inkomensafhankelijke combinatiekorting heeft dit een mediaan effect van - 0,5%.

Verlaging tarief (nieuwe) eerste schijf box 1

In 2022 wordt het tarief in de eerste schijf met 0,03%-punt verlaagd naar 37,07%. De eerste schijf loopt door tot een inkomen van € 69.398 in 2022. Omdat AOW-gerechtigden geen AOW-premie betalen komt het te betalen

tarief in de oude eerste en tweede schijf voor hen uit op 19,17%. Het tarief in de oude derde schijf is voor hen ook 37,07%; Alle belastingplichtigen betalen belasting in de eerste schijf. Het inkomenseffect van deze maatregel is beperkt en kleiner dan – 0,1%.

Versobering uitbetaling algemene heffingskorting aan de minstverdienende partner

De minstverdienende partner die niet genoeg belastbaar inkomen heeft om de algemene heffingskorting te verzilveren, krijgt deze toch uitbetaald als de partner genoeg belasting betaalt. Om de arbeidsparticipatie te bevorderen wordt sinds 2009 stapsgewijs over een periode van vijftien jaar de uitbetaling van de algemene heffingskorting aan de minstverdienende partner afgebouwd. Het gevolg hiervan is dat de minstverdienende partner een grotere prikkel ervaart om (meer) te gaan werken. De minstverdienende partner geboren vóór 1 januari 1963 is uitgezonderd van de maatregel. Er zijn ongeveer 290.000 huishoudens die te maken hebben met de afbouw van de overdraagbaarheid van de algemene heffingskorting. De uitbetaling aan de minstverdienende partner bedraagt nog 6% in 2022. Alleenverdienershuishoudens ondervinden een mediaan negatief inkomenseffect van – 0,4%.

Verlaging zelfstandigenaftrek

Sinds 2020 wordt de zelfstandigenaftrek met € 250 per jaar verlaagd. Vanaf 2021 wordt deze afbouw met € 110 per jaar versneld. In totaal wordt de zelfstandigenaftrek in 2022 met € 360 verlaagd naar € 6.310. Netto gaat dit in de meeste gevallen om een afname van € 133. Dit betekent een mediaan inkomenseffect van – 0,2% voor huishoudens met een zelfstandige.

Fiscale maatregelen met een effect op de inflatie

Vanaf 1 januari 2022 gelden er een aantal nieuwe fiscale maatregelen die effecten hebben op de prijzen die de consument betaalt. Zo wordt de maximale catalogusprijs in de bijtelling voor elektrische voertuigen verlaagd.

2. Kinderen

Verhoging bedragen tweede en verdere kinderen kindgebonden budget

In het kader van de augustusbesluitvorming heeft het kabinet besloten om met ingang van 1 januari 2022 het maximumbedrag van het kindgebonden budget vanaf het tweede kind te verhogen. Vanaf het tweede kind stijgt het bedrag per kind met € 70 in 2022, tot € 1.106 voor het tweede kind en € 1.001 per kind vanaf het derde kind. Deze maatregel draagt bij aan het verminderen van het aantal kinderen dat in armoede opgroeit. Gezinnen met twee of meer minderjarige kinderen profiteren van deze maatregel doordat zij een hogere toeslag ontvangen. Het mediane inkomenseffect voor de groep ouders die hierdoor meer kindgebonden budget krijgt is +0,2%.

Niet-indexeren van de kinderbijslag

Vanaf 2022 wordt structureel € 100 miljoen in de uitvoering van UWV en SVB geïnvesteerd. De investering is nodig om de dienstverlening van de uitvoeringsorganisaties aan burgers en bedrijven te kunnen verbeteren. Als dekking hiervoor wordt de kinderbijslag in 2022 en 2023 niet geïndexeerd en in 2024 met 0,1%-punt minder geïndexeerd. Het mediane inkomenseffect in 2022 is beperkt en kleiner dan – 0,1%.

3. Zorg

Verhoging zorgtoeslag voor alleenstaanden

Via de zorgtoeslag wordt een inkomensafhankelijke tegemoetkoming verstrekt die het voor huishoudens met lage en middeninkomens mogelijk moet maken de nominale zorgpremie en het verplicht eigen risico voor de zorgverzekering te betalen. In 2022 wordt het normpercentage van de zorgtoeslag voor alleenstaanden met 0,067%-punt verlaagd tot 1,848%. De verhoging leidt tot een positief mediaan inkomenseffect van +0,1% voor huishoudens met zorgtoeslag.

Bevriezing van het eigen risico in de zorgverzekering

Als gevolg van de motie Kwint c.s. wordt het het verplicht eigen risico van de zorgverzekering in 2022 bevroren op € 385 per jaar per volwassen verzekerde. De bevriezing van het eigen risico en het effect daarvan op de zorguitgaven leidt tot een hogere nominale premie, inkomensafhankelijke bijdrage en zorgtoeslag. De combinatie hiervan kan positief of negatief uitpakken voor huishoudens, afhankelijk van de vraag of zij het eigen risico in 2021 volledig betaalden. Het inkomenseffect is echter beperkt en bedraagt afgerond 0,0%.

4. Wonen

Beperking hypotheekrenteaftrek

De hypotheekrenteaftrek wordt aangepast voor bestaande en nieuwe hypotheeklen. In 2014 is begonnen het maximale aftrektarief in de vierde schijf stapsgewijs te verlagen. Dit gebeurde in stappen van ½%-punt per jaar. Vanaf 1 januari 2020 is er sprake van een versneld afbouwpad van 3,0%-punt per jaar om vanaf 2023 gelijk te zijn aan het tarief in de eerste schijf van box 1. Voor alle hypotheeklen wordt in 2022 de aftrek inkomstenbelasting daardoor mogelijk tegen maximaal 40,0%. Huishoudens met een inkomen in het toptarief en een hypotheek (circa 900.000 huishoudens) ondervinden hiervan een inkomenseffect tussen – 0,2% en – 0,3%.

Geleidelijk afschaffen aftrek wegens geen of geringe eigenwoningsschuld

Met ingang van 2019 wordt de aftrek wegens geen of geringe eigenwoningsschuld (regeling Hillen) in gelijke stappen in dertig jaren uitgefaseerd. Dit betekent dat per 2022 nog 86% van het verschil tussen het eigenwoningforfait en de daarop drukkende aftrekbare kosten in aanmerking worden genomen. Het inkomenseffect van deze maatregel is beperkt en kleiner dan – 0,1%.

Wijziging systematiek inkomensafhankelijke hogere huurverhoging

Sinds 2013 mogen verhuurders aan huurders met een hoger (midden)inkomen in sociale huurwoningen (niet-geliberaliseerd verhuurde woningen, dus geen vrije sector¹⁵) een hogere huurverhoging voorstellen. De systematiek van die regeling wijzigt per 1 januari 2022.

Vanaf 2022:

- Gelden er twee inkomenscategorieën waarvoor een hogere huurverhoging is toegestaan. Binnen die inkomenscategorieën wordt onderscheid gemaakt tussen eenpersoonshuishoudens en huishoudens van twee of meer personen.
- Wordt het verschil tussen de toegestane hogere huurverhoging en de ‘reguliere’ maximale huurverhoging groter.

¹⁵ Geliberaliseerd verhuurde woningen zijn woningen met een beginhuurprijs die hoger was dan de op de ingangsdatum van het lopende huurcontract geldende liberalisatiegrens.

- Vervalt de uitzondering voor huishoudens van vier of meer personen en voor huishoudens met een of meer AOW-gerechtigden.

Door de hogere toegestane huurverhoging voor huishoudens met een hoger (midden)inkomen kunnen verhuurders van woningen aan die huishoudens sneller een meer bij de kwaliteit van de woning passende huurprijs vragen. Verhuurders (woningcorporaties en andere verhuurders) zijn niet verplicht om die hogere huurverhoging toe te passen.

De nieuwe DAEB-inkomensgrenzen

Met de differentiatie van de DAEB (Diensten van Algemeen Economisch Belang)-inkomensgrens wordt het per 1 januari 2022 mogelijk om de DAEB-inkomensgrens voor toewijzing van DAEB-woningen van woningcorporaties te differentiëren voor eenpersoonshuishoudens en meerpersoonshuishoudens. Daarbij wordt de inkomensgrens voor eenpersoonshuishoudens gehandhaafd op € 40.024 (prijspeil 2021). Voor meerpersoonshuishoudens (bestaande uit twee of meer personen) is voor een periode van drie jaar de DAEB-inkomensgrens vastgesteld op € 44.196 (prijspeil 2021). Zo is de toewijzing van corporatiewoningen in het DAEB-segment doelmatiger gericht op betaalbaarheid voor de doelgroep van woningcorporaties. Voor individuele huishoudens die, ook als hun inkomen boven de DAEB-inkomensgrens ligt, toch door de lokale of persoonlijke situatie moeilijk een passende woning kunnen vinden, is inzet van de vrije toewijzingsruimte mogelijk. Deze wordt per 1 januari 2022 aangepast. Landelijk wordt de vrije toewijzingsruimte 7½%. Wanneer de lokale woningmarkt daarom vraagt, kunnen lokale partijen ervoor kiezen de ruimte op te rekken tot 15%. Dat kan alleen als gemeenten, corporaties en huurdersorganisaties hier prestatieafspraken over maken.

5. Sociale zekerheid

Verhoging doelmatigheidsgrens terugvorderingen in toeslagen en dekking via toeslagen

Met het amendement van de leden Snels en Lodders (Kamerstukken II 2020/21, [35 574, nr. 12](#)) is de doelmatigheidsgrens voor terugvorderingen in de toeslagen per 1 januari 2021 verhoogd van € 48 naar € 98. Het aantal relatief kleine terugvorderingen wordt met 380.000 verminderd. Dit leidt tot lagere ontvangsten waarvoor dekking nodig is. Voor huishoudens die door de hogere doelmatigheidsgrens geen terugvordering van toeslagen krijgen, leidt dit tot een positief inkomenseffect. Voor het jaar 2021 is de hogere doelmatigheidsgrens gedekt door aanpassing van de normpercentages in de zorgtoeslag, vanaf 2022 wordt dit gedekt door maatregelen in de zorgtoeslag (normpercentages voor alleenstaanden en paren, valt weg tegen doorlopende verhoging normpercentages), huurtoeslag (ingeboekt als ombuiging in de huurtoeslag) en de kinderopvangtoeslag (tevens ter dekking van de gevolgen van de hogere doelmatigheidsgrens voor het kindgebonden budget). Bij de kinderopvangtoeslag is dit gedekt door verlaging van de toeslagpercentages, waarmee de inkomenseffecten evenredig zijn verdeeld over de inkomensgroepen.¹⁶ Hierdoor zijn de inkomenseffecten voor KOT-ontvangers beperkt en in doorsnee oplopend tot – 0,1%. Het toeslagpercentage voor de laagste inkomens blijft ongewijzigd op 96,0%, zij ondervinden geen inkomenseffect.

¹⁶ Zie ook Ontwerpbesluit kinderopvangtoeslag 2022: <https://www.rijksoverheid.nl/documenten/besluiten/2021/05/21/ontwerpbesluit-kinderopvangtoeslag-2022>.

(Temporisering) afbouw dubbele algemene heffingskorting in de sociale zekerheid

Sinds januari 2012 wordt de dubbele algemene heffingskorting in de sociale zekerheid (exclusief AOW) afgebouwd. In de structurele situatie hebben uitkeringsgerechtigden, evenals alleenverdieners in de fiscaliteit, recht op eenmaal de algemene heffingskorting. In de augustusbesluitvorming voor 2022 is besloten dat de temporisering van de afbouw van de dubbele heffingskorting in de sociale zekerheid, die gold in de afgelopen kabinetsperiode, in 2022 wordt doorgetrokken. Hierdoor wordt in 2022, de dubbele AHK in de sociale zekerheid met zodat 3,75%-punt wordt afgebouwd in plaats van 5%-punt per jaar. Per saldo resulteert nog steeds een negatief mediaan inkomenseffect van gemiddeld – 0,3% voor bijstandsgerechtigden.

Aanpassing AOW-gerechtigde leeftijd

In 2013 is gestart met het stapsgewijs verhogen van de AOW-gerechtigde leeftijd. In 2019, 2020 en 2021 was de AOW-gerechtigde leeftijd 66 jaar en 4 maanden. In 2022 wordt de stapsgewijze verhoging hervat, de AOW-leeftijd neemt in 2022 met vier maanden toe tot 66 en 7 maanden.

Tijdelijke vrijlatingsregeling (breed offensief)

Het kabinet wil bevorderen dat werken voor mensen met beperkingen loont. In het conceptwetsvoorstel tot wijziging van de Participatiewet is daarom voorzien in een tijdelijke vrijlatingsregeling voor de duur van één jaar met de mogelijkheid van verlenging van die termijn. Het gaat hier om een vrijlatingsregeling die specifiek van toepassing is op inkomsten uit werkzaamheden die met toepassing van loonkostensubsidie worden verricht. Mensen die werken met loonkostensubsidie én zijn aangewezen op een aanvullende algemene bijstandsuitkering omdat zij in deeltijd werken, gaan er hierdoor in inkomen op vooruit.

5.2.8 Maatregelen Caribisch Nederland

Voor Caribisch Nederland beschikt SZW niet, zoals voor Europees Nederland, over betrouwbare ramingen van de contractloonontwikkeling, de indexatie van de pensioenen en de inflatie. Hierdoor is het niet mogelijk om de koopkrachtontwikkeling kwantitatief te visualiseren, zoals dat voor de Europees-Nederlandse situatie wordt gedaan. Wel wordt de inflatieontwikkeling nauwgezet door het CBS gemonitord. Deze prijsontwikkeling en bijbehorende indexering van uitkeringen komen in deze paragraaf kort aan bod.

Jaarlijkse indexatie ongevallenverzekering

De ongevallenverzekering in Caribisch Nederland wordt vanaf 2022 jaarlijks geïndexeerd. Hierdoor groeit deze uitkering jaarlijks mee met het prijsniveau.

5.3 Horizontale overzichtconstructie integratiebeleid etnische minderheden

Tabel 122 Overzichtconstructie Integratiebeleid etnische minderheden				
Nr. hoofdstuk	Ministerie	Artikel	Onderdeel	Doelstelling
Inburgering				
XV	SZW	13	-	Faciliteren dat inburgeringsplichtigen hun inburgeringsexamen halen.
Arbeid en werkgelegenheid				
VI	J&V	31	31.2	Om de legitimiteit van het politiewerk te waarborgen, specifieke veiligheids-problemen in de wijk aan te kunnen pakken en om in contact te blijven met verschillende gemeenschappen en daarmee het politiewerk te verbeteren wordt de diversiteit bij de politie verder vergroot. Het diversiteitsbeleid van de politie is gericht op een betere verbinding met de samenleving; een meer inclusieve werkcultuur; meer divers samengestelde teams; en een beter werkproces voor de aanpak van discriminatie.
VII	BZK	7	7.1	Het Ministerie van BZK draagt bij aan een overheid die de maatschappelijke opgaven gezamenlijk adresseert en aanpakt door in haar werkwijze grenzeloos samenwerken centraal te zetten. Dit vergt ook investeringen in het menselijk kapitaal van de overheid en de Rijksdienst in het bijzonder. Daarom wordt er verder vormgegeven aan het Strategisch Personeelsbeleid Rijk 2025, waarin het accent onder andere ligt op aantrekkelijk werkgeverschap, inclusiviteit en permanent ontwikkelen van medewerkers.
Jeugd (en veiligheid)				
XV	SZW	13	-	Het versterken van maatschappelijke en economische zelfredzaamheid, zodat de maatschappelijke samenhang toeneemt en tegenstellingen worden tegengegaan.
Emancipatie				
VIII	OCW	25	-	Het versterken van maatschappelijke zelfredzaamheid van bi-culturele LHBTI's en bijdragen aan de sociale acceptatie op grond van seksuele oriëntatie en/of gender-identiteit in bi-culturele kringen.
Participatie				
VII	BZK	3	3.1	Een vrij toegankelijke, vraaggerichte woningmarkt met steun voor degenen die dat nodig hebben.
VII	BZK	7	7.2	Uitvoeren van pensioenregelingen voor (voormalige) Nederlandse ambtenaren uit de voormalig overzeese gebiedsdelen en hun nagelaten betrekkingen.
XV	SZW	13	-	Het versterken van maatschappelijke en economische zelfredzaamheid, zodat de maatschappelijke samenhang toeneemt en tegenstellingen worden tegengegaan.

Toelichting

In het interdepartementaal overzicht integratiebeleid etnische minderheden zijn doelstellingen opgenomen uit de departementale begrotingen met specifieke maatregelen en algemene maatregelen, waarbij expliciete beleidsdoelstellingen op het terrein van het integratiebeleid etnische minderheden zijn geformuleerd in de begroting, in beleidsnota's of in de integratiemonitor. Het overzicht is ingedeeld naar een aantal beleids-terreinen om de samenhang tussen de beleidsmaatregelen van de verschillende ministeries inzichtelijker te maken: Inburgering, Arbeid en werkgelegenheid, Jeugd (en veiligheid), Emancipatie en Participatie. Voor elk beleidsterrein is weergegeven waar de specifieke en algemene maatregelen in de Rijksbegroting zijn te vinden. De maatregelen op andere begrotingshoofdstukken dan die van SZW worden uitgevoerd onder verantwoordelijkheid van de bewindslieden van de genoemde ministeries.

6. Bijlagen

Bijlage 1: ZBO's en RWT's

Deze bijlage bevat in tabel 123 een overzicht van de zelfstandige bestuursorganen (ZBO) en rechtspersonen met een wettelijke taak (RWT) die onder de verantwoordelijkheid van het moederdepartement vallen. In tabel 124 zijn de bijdragen aan de ZBO's en de RWT's opgenomen die onder de verantwoordelijkheid van een ander ministerie vallen. De opgenomen bedragen zijn de in de beleidsartikelen verantwoorde uitgaven van de begrotings- en de premiegefinancierde regelingen in de budgettaire tabellen onder de instrumenten «Inkomensoverdrachten», «Bijdragen aan ZBO's/RWT's» en «Subsidies».

Tabel 123 Overzicht Zelfstandige Bestuursorganen en Rechtspersonen met een Wettelijke Taak (vallend onder ministerie van SZW)

Naam organisatie	RWT/ZBO	Begrotingsartikel	Begrotingsramingen (x € 1 mln)	Uitgevoerde evaluatie ZBO onder Kaderwet	Volgende evaluatie ZBO
Uitvoeringsinstituut Werknemersverzekeringen (UWV)	ZBO en RWT	1,2,3,4,5,6,11	29.690,2	evaluatie	2026
inclusief					
Bureau Keteninformatisering Werk en Inkomen (BKWI)					
Sociale Verzekeringsbank (SVB)	ZBO en RWT	2,6,8,9,10,11,13	48.910,1	evaluatie	2026
Inlichtingenbureau (IB)	RWT	11	12,5	evaluatie	2026

Tabel 124 Overzicht Zelfstandige Bestuursorganen en Rechtspersonen met een Wettelijke Taak (vallend onder andere ministeries)

Naam organisatie	Ministerie	RWT/ZBO	Begrotingsartikel	Begrotingsramingen (x € 1 mln)
ZonMw	VWS	ZBO en RWT	2	0,2
Centraal Orgaan opvang asielzoekers (COA)	J&V	ZBO en RWT	13	16,5

Bijlage 2: Verdiepingshoofdstuk

Dit onderdeel bevat het verdiepingshoofdstuk van de SZW-begroting. In deze paragraaf wordt voor alle artikelen op de SZW-begroting de mutatie van uitgaven en ontvangsten tussen de ontwerpbegroting 2021 en de huidige ontwerpbegroting 2022 gedetailleerd toegelicht. Dit gebeurt zowel voor de begrotingsgefinancierde als voor de premiegefinancierde regelingen.

De opbouw van deze tabellen is gelijk aan elkaar. Bij de begrotingsgefinancierde en bij de premiegefinancierde regelingen worden, conform de RBV, de mutaties in de amendementen, de drie incidentele suppletoire begrotingen, de eerste suppletoire begroting (Voorjaarsnota) en de nieuwe mutaties (Miljoenennota) vermeld.

1. Arbeidsmarkt

Tabel 125 Uitgaven beleidsartikel 1 (bedragen x € 1.000)						
	2021	2022	2023	2024	2025	2026
Stand ontwerpbegroting 2021	5.875.149	1.313.166	1.089.618	1.095.861	875.988	
Mutaties Nota van wijziging 2021	1.362.531	0	0	- 100.000	0	
Mutaties 1e Incidentele suppletoire begroting	4.134.922	0	0	0	0	
Mutaties 2e Incidentele suppletoire begroting	- 29.600	34.600	0	0	0	
Mutaties 1e suppletoire begroting 2021	241.717	4.049.126	99.167	95.777	138.766	
Nieuwe mutaties:						
1. Loon- en prijsbijstelling 2021	202	275	281	298	291	
2. Overboekingen met andere departementen	- 1.848	- 1.254	- 1.280	- 1.300	- 1.300	
3. Budgettair neutrale herschikkingen	703	- 19.629	- 19.293	- 19.293	- 19.493	
4. Kasschuiven	- 25.185	17.185	0	0	- 15.000	
5. Kasschuif MDIEU	- 53.368	- 54.939	47.712	49.409	4.610	
6. Kasschuif NOW	0	- 459.631	459.631	0	0	
7. Bijstelling NOW 1	275.467	26.802	0	0	0	
8. Bijstelling NOW 2	- 370.670	- 53.863	- 28.349	0	0	
9. Bijstelling NOW 3.3	- 563.756	- 193.838	2.430	0	0	
10. Bijstelling NOW 4.0	- 628.000	- 120.375	109.875	0	0	
11. Bijstelling loonsubsidie CN	- 4.700	0	0	0	0	
12. Cie Heerts, opdrachten TSB	0	9.000	12.000	12.000	12.000	
Stand ontwerpbegroting 2022	10.213.564	4.546.625	1.771.792	1.132.752	995.862	1.006.439

1. De loon- en prijsbijstelling 2021 is overgeheveld om de uitkeringslasten op prijspeil 2021 te brengen.
2. Er zijn 7 overboekingen met andere departementen. De grootste mutatie is de overboeking naar het Ministerie van Volksgezondheid, Welzijn en Sport van - € 1,3 miljoen voor het adviesbudget voor de Gezondheidsraad.
3. Er is sprake van diverse budgettair neutrale herschikkingen binnen de SZW-begroting, waaronder het met ingang van de begroting van 2022 toebedelen van de uitgaven van artikel 98 naar artikel 1.
4. Om beter aan te sluiten bij het kasritme worden onder andere middelen voor de subsidieregeling leren en ontwikkelen in het MKB (SLIM) doorgeschoven (€ 16,0 miljoen van 2021 naar 2022 en € 23,0 miljoen van 2025 naar 2026). Dit heeft onder meer te maken met de doorlooptijd voor de financiële afwikkeling en voor 2021 speelt tevens mee dat veel projectperiodes zijn gewijzigd vanwege onder andere de landelijke

- coronamaatregelen. Om beter aan te sluiten bij het kasritme wordt tevens € 8,0 miljoen voor Duurzame inzetbaarheid en leven lang ontwikkelen doorgeschoven van 2021 naar 2025.
5. Voor de maatwerkregeling Duurzame Inzetbaarheid en Eerder Uittreden (MDIEU) is meerjarig in totaal € 1 miljard beschikbaar. Het 1^e tijdvak met een subsidieplafond van € 350 miljoen is eind juli 2021 gesloten. De omvang van de totale aanvragen ligt onder dit subsidieplafond. Veel sectoren hebben aangegeven dat zij in het volgende tijdvak begin 2022 alsnog een aanvraag zullen doen, zodat er vooral sprake is van verschuiving van de aanvragen in tijd. Om hier rekening mee te houden wordt een deel van de middelen middels de voorgestelde kas- en verplichtingschuif doorgeschoven naar latere jaren.
  6. Door het harmoniseren van de loketten NOW 3 en 4 (Kamerstukken II 2020/21, [35 420](#), nr. 357) hebben werkgevers meer tijd om vaststellingsaanvraag in te dienen. Om beter aan te sluiten bij het kasritme schuiven nabetalings door van 2022 naar 2023.
  7. Op basis van de ontvangen informatie van UWV is de raming van het aantal nabetalings opwaarts bijgesteld voor de NOW 1 (eerste tranche). Dit leidt tot een tegevaller van € 275,5 miljoen in 2021.
  8. Op basis van de ontvangen informatie van UWV is de raming van het aantal nabetalings neerwaarts bijgesteld voor de NOW 2 (tweede tranche). Dit leidt tot een meevaller van € 370,7 miljoen in 2021.
  9. Op basis van de ontvangen informatie van UWV blijkt dat de totale subsidieaanvraag voor de NOW 3.3 (vijfde tranche) lager is uitgevallen dan waar eerder rekening mee werd gehouden. Dit leidt tot een meevaller van € 563,8 miljoen in 2021.
  10. Op basis van de CPB-raming wordt de prognose van de NOW 4.0 (zesde tranche) naar beneden bijgesteld met – € 600,0 miljoen in 2021. Er wordt minder gebruik verwacht van de NOW 4.0 dan waar eerder van werd uitgegaan. Verder is het omzetverliespercentage in de NOW 4.0 begrensd, waardoor bedrijven over maximaal 80% van loonsom een vergoeding kunnen krijgen. Dit leidt tot een neerwaartse bijstelling van – € 28,0 miljoen in 2021. Door de bekendmaking van de data van het vaststellingenloket NOW 4 worden er ook in de jaren 2022 en 2023 nabetalings verwacht voor de NOW 4.
  11. Op basis van de realisaties van het eerste en tweede kwartaal van 2021 zijn de middelen voor de loonsubsidie CN neerwaarts bijgesteld. Verder is in verband met de verlaging van het subsidiepercentage van 80% naar 60% voor het derde kwartaal 2021, de raming voor de loonsubsidie voor het derde kwartaal neerwaarts bijgesteld.
  12. Voor de tegemoetkomingsregeling stoffengerelateerde beroepsziekten (TSB) wordt in 2022 € 3,0 miljoen en structureel € 6,0 miljoen vanaf 2023 beschikbaar gesteld voor de medische beoordeling door het landelijk expertisecentrum voor stoffengerelateerde beroepsziekten (LEC-SB) op het opdrachtenbudget. Verder wordt er voor TSB € 6,0 miljoen structureel beschikbaar gesteld voor de onafhankelijke arbeidskundige organisatie op het opdrachtenbudget.

Tabel 126 Ontvangsten beleidsartikel 1 (bedragen x € 1.000)

	2021	2022	2023	2024	2025	2026
Stand ontwerpbegroting 2021	24.975	25.110	25.180	25.180	25.180	
Mutaties 1e suppletoire begroting 2021	1.030.637	1.101.870	282.606	32.604	- 11.300	
Nieuwe mutaties:						
1. Kasschuiven	126.870	- 318.799	122.502	20.257	38.705	
2. Bijstelling NOW	656.657	180.618	74.580	22.197	9.570	
Stand ontwerpbegroting 2022	1.839.139	988.799	504.868	100.238	62.155	25.683

1. Om beter aan te sluiten bij het kasritme worden terugontvangsten van de NOW geschoven van 2022 en 2023 naar 2021 en naar latere jaren. Vanwege het afrekenproces zal een deel van ontvangsten in latere jaren worden ontvangen.
2. Op basis van de ontvangen informatie van UWV is de raming van de terugontvangsten NOW 1 tot en met 4 (eerste tot en met zesde tranche) opwaarts bijgesteld. Dit leidt tot € 656,7 miljoen minder ontvangsten in 2021.

Tabel 127 Uitgaven premiegefinancierd artikel 1 (bedragen x € 1.000)

	2021	2022	2023	2024	2025	2026
Stand ontwerpbegroting 2021 reëel	447.570	233.512	233.512	233.512	233.512	
Mutaties 1e suppletoire begroting 2021	374.388	187.548	192.920	198.368	203.891	
Nieuwe mutaties:						
1. Loon- en prijsbijstelling 2021	12.579	6.025	6.109	6.194	6.280	
2. Macro mutaties	- 73.616	21.344	21.640	21.939	22.243	
<i>Stand ontwerpbegroting 2022 reëel</i>	<i>760.921</i>	<i>448.429</i>	<i>454.181</i>	<i>460.013</i>	<i>465.926</i>	
Stand ontwerpbegroting 2021 nominaal	22.303	19.832	23.488	23.488	23.488	
Mutaties 1e suppletoire begroting 2021	- 9.724	- 7.822	- 4.524	3.264	11.797	
Nieuwe mutaties:						
3. Bijstellingen grondslag en indexatiepercentages	0	2.692	4.690	6.762	9.068	
4. Overheveling loon- en prijsbijstelling 2021	- 12.579	- 6.025	- 6.109	- 6.194	- 6.280	
<i>Stand ontwerpbegroting 2022 nominaal</i>	<i>0</i>	<i>8.677</i>	<i>17.545</i>	<i>27.320</i>	<i>38.073</i>	
Stand ontwerpbegroting 2022	760.921	457.106	471.726	487.333	503.999	521.343

1. De loon- en prijsbijstelling 2021 is overgeheveld om de uitkeringslasten op prijspeil 2021 te brengen.
2. De raming compensatie transitievergoeding bij langdurige arbeidsongeschiktheid is meerjarig bijgesteld. De geraamde uitgaven voor 2021 zijn neerwaarts bijgesteld, omdat de verwachte uitgaven die betrekking hebben op aanvragen met terugwerkende kracht lager uitvallen. Dit wordt verklaard doordat - op basis van nieuwe uitvoeringsinformatie - het aantal toekenningen en de gemiddelde compensatie van deze categorie lager uitvallen dan bij de Voorjaarsnota werd geraamd. De geraamde uitgaven vanaf 2022 (waarbij geen sprake meer is van aanvragen met terugwerkende kracht) worden op basis van nieuwe uitvoeringsinformatie per saldo opwaarts bijgesteld. Hoewel de gemiddelde compensatie naar beneden wordt bijgesteld, is het verwachte aantal toekenningen opwaarts bijgesteld.

3. Nominale ontwikkeling als gevolg van bovenstaande mutaties van de uitkeringen (grondslag) en als gevolg van aanpassing van de indexcijfers.
4. Zie bij mutatie nummer 1.

2. Bijstand, Participatiewet en Toeslagenwet

Tabel 128 Uitgaven beleidsartikel 2 (bedragen x € 1.000)

	2021	2022	2023	2024	2025	2026
Stand ontwerpbegroting 2021	8.148.597	8.216.853	8.155.799	8.094.574	8.053.926	
Mutaties Nota van Wijziging 2021	110.607	0	0	0	0	
Mutaties amendement 2021	2.000	0	0	0	0	
Mutaties 1e Incidentele suppletoire begroting 2021	272.400	0	0	0	0	
Mutaties 1e suppletoire begroting 2021	41.268	- 583.070	- 386.111	- 281.370	- 133.803	
Mutaties 3e Incidentele suppletoire begroting 2021	- 1.405	0	0	0	0	
Nieuwe mutaties:						
1. Loon- en prijsbijstelling 2021	97.746	101.718	103.724	104.453	106.117	
2. Macromutaties	- 156.093	- 472.184	- 432.253	- 233.760	- 146.365	
3. Overboekingen met andere departementen	321	674	- 3.815	- 3.916	- 3.910	
4. Budgettair neutrale herschikkingen	118	9.202	13.763	17.213	13.168	
5. Kasschuiven	- 4.425	2.169	1.576	517	54	
6. Ramingsbijstelling	- 3.047	- 8.585	- 2.933	- 1.253	- 2.181	
7. Compensatie verdeelmodel	38.118	0	0	0	0	
8. Overboeking van begroting naar premie	- 4.650	0	0	0	0	
9. Uitstel LKS-vrijlating bijstand	0	- 7.377	3.983	0	0	
10. Nationaliteitseis	0	- 207	- 202	- 193	- 153	
11. AIO schuldig nalatig	0	0	- 103	- 129	- 155	
12. Amendement Kwint	0	3.000	3.000	3.000	3.000	
13. AIO AOW inconsistenties	0	79	67	56	48	
14. Ramingsbijstelling Tozo	- 65.683	0	0	0	0	
15. Overboeking van premie naar begroting	12.162	0	0	0	0	
16. Bbz Tozo doorstroom	5.414	125.396	0	0	0	
17. Bijstand afbouw dubbele AHK	0	1.283	1.614	1.614	1.614	
Stand ontwerpbegroting 2022	8.493.448	7.388.951	7.458.109	7.700.806	7.891.360	8.019.305

1. De loon- en prijsbijstelling 2021 is toegevoegd om de uitkeringslasten op het loon- en prijspeil 2021 te brengen.
2. De raming van het macrobudget Participatiewetuitkeringen is aangepast op basis van de laatste ontwikkelingen in de werkloosheid. Het CPB heeft zijn beeld over de werkloze beroepsbevolking positief bijgesteld. Hierdoor dalen de uitgaven aan bijstandsuitkeringen.
3. Er zijn 6 overboekingen met andere departementen. De grootste mutatie is de overboeking van het Ministerie van Volksgezondheid, Welzijn en Sport. Er wordt voor 2021 € 1,3 miljoen overgeboekt voor de bijdrage aan de re-integratiemethode Individuele Plaatsing en Steun (IPS).
4. Er is sprake van diverse budgettair neutrale herschikkingen binnen de SZW-begroting, waaronder het met ingang van de begroting van 2022 toebedelen van de uitgaven van artikel 98 naar artikel 2.
5. Om beter aan te sluiten bij het verwachte kasritme worden middelen van subsidies die onderdeel zijn van de intensivering van de armoede- en schuldenaanpak, doorgeschoven van 2021 naar latere jaren.

6. De mutatie betreft een samenstelling van doorwerkingen van uitvoeringsgegevens op het terrein van onder andere macrobudget Participatiewetuitkeringen, Bijstand Zelfstandigen en Toeslagenwet. Dit leidt tot een meevaller van € 3,0 miljoen in 2021.
7. De Centrale Raad van Beroep (CRvB) heeft eerder geoordeeld dat verschillende gemeenten zijn benadeeld in de verdeling van het macrobudget Participatiewetuitkeringen. Enkele gemeenten hebben daarom in 2021 een compensatie ontvangen met betrekking tot het verdeelmodel 2015 en 2016.
8. Er is een budgettaire neutrale herschikking tussen begrotings- en premiegefinancierde budgetten. In het kader van de herijking van de no-riskpolis voor personen vanuit de banenafpraak en beschut werk in 2021 is € 4,7 miljoen overgeheveld van het macrobudget Participatiewetuitkering naar het budget voor de Ziektewet.
9. Door uitstel van de wetsbehandeling Breed Offensief is de ingangsdatum van 1 januari 2022 niet haalbaar voor de loonkostensubsidie(LKS)-vrijlating en gaat deze pas in op 1 juli 2022.
10. Er is geconstateerd dat het hanteren van de nationaliteitsvereiste in artikel 56 AOW op gespannen voet staat met (internationale) non-discriminatiebepalingen. In de Verzamelwet 2022 wordt dit artikel daarom geschrapt. Door het schrappen van de nationaliteitsvereiste in de AOW krijgt een klein aantal personen recht op een hogere AOW-uitkering op grond van artikel 55 AOW. Een deel van de AOW-gerechtigden ontvangt hierdoor geen aanvulling meer vanuit de AIO tot het sociaal minimum, hetgeen leidt tot een neerwaartse bijstelling op de AIO-uitkeringslasten.
11. Door de door de Centrale Raad van Beroep (CRvB) gedane uitspraak uit 2020 zullen er minder burgers, dan wel in mindere mate, worden gekort op hun AOW door een schuldig nalatig verklaring. Een schuldig nalatig verklaring wordt door de SVB afgegeven indien de AOW-premie niet is betaald over een bepaald aanslagjaar. In de oude situatie werd deze korting in sommige gevallen aangevuld vanuit de AIO. Deze aanvulling vanuit de AIO zal in deze gevallen door de uitspraak afnemen. De AIO-uitkeringslasten worden hierdoor naar beneden bijgesteld.
12. Door invoering van amendement Kwint c.s. (Kamerstukken II, 2020/21, [35 667, nr. 37](#)) behouden personen die gedwongen worden opgenomen hun uitkering, ter hoogte van het instellingstarief. Dit zorgt voor extra uitkeringslasten.
13. Zoals in de brief over de stand van de uitvoering vermeld (Kamerstukken II 2020/21, [26 448, nr. 652](#)), is uit onderzoek van de SVB gebleken dat voor een aantal AOW-gerechtigden de hoogte van de AOW-uitkering onjuist is vastgesteld. Een herziening van een AOW-uitkering kan gevolgen hebben voor de hoogte van de AIO-uitkering van de betrokkenen. De kosten hiervan worden nu geschat op circa € 0,08 miljoen in 2022.
14. Op basis van nieuwe signalen (snelle monitoring) over realisaties Tozo-3 en Tozo-4 en de verwachte doorstroom naar Tozo-5, is de raming voor 2021 naar beneden bijgesteld.
15. Er is een budgettaire neutrale herschikking tussen premie- en begrotingsgefinancierde budgetten. Er is € 12,2 miljoen overgeheveld van uitvoeringskosten UWV naar budget Participatiewetuitkeringen. Bij de correctie van een fout in het verdeelmodel van het macrobudget bijstand 2021 worden vier gemeenten gecompenseerd voor de neerwaartse bijstelling van hun budget.
16. Het stopzetten van de Tozo per 1 oktober 2021 zorgt voor een verhoogde instroom in het Bbz 2004. De uitkeringslasten van het Bbz 2004 zullen toenemen. Bij de verwerking van de budgettaire gevolgen voor 2021 in de 3^e ISB is het eerder ingeboekte effect voor doorstroom vanuit de Tozo uitgeboekt. Er is onterecht € 92 miljoen in plaats van € 87 miljoen

uitboekt. Met deze correctie van € 5,4 miljoen in 2021 wordt het verschil weer teruggeboekt. Een deel van de zelfstandigen zal ook in 2022 nog gebruik maken van het Bbz 2004. Voorlopige inschatting is dat de Bbz-uitgaven in 2022 daardoor met circa € 125 miljoen toenemen.

- Als gevolg van de temporisering van de afbouw van de dubbele algemene heffingskorting in het referentieminimumloon, zal de bijstandsuitkering vanaf 2022 hoger uitvallen. Een deel van het eerder ingeboekte gedrageseffect voor de afbouw is daarom uitgeboekt.

Tabel 129 Ontvangsten beleidsartikel 2 (bedragen x € 1.000)

	2021	2022	2023	2024	2025	2026
Stand ontwerpbegroting 2021	4.415	12.859	120.825	182.426	185.293	
Mutaties 2e Incidentele suppletoire begroting 2021	0	0	- 36.500	- 18.200	- 50	
Mutaties 1e suppletoire begroting 2021	958.294	4.939	- 66.046	- 86.542	- 107.826	
Nieuwe mutaties:						
1. Terugontvangsten	778	0	0	0	0	
2. Bbz bijstelling	0	417	- 47	- 94	- 130	
3. Bijstelling terugontvangsten Tozo	0	0	0	- 2.050	- 2.150	
4. Bijstelling terugontvangsten Tozo 2020	- 7.712	0	0	0	0	
Stand ontwerpbegroting 2022	955.775	18.215	18.232	75.540	75.137	74.415

- Er zijn diverse terugontvangsten bij artikel 2, onder andere van de subsidie kansberoep is er terugontvangst van toegekende subsidies (€ 0,8 miljoen).
- De raming van de terugontvangsten Bijstand zelfstandigen is bijgesteld naar aanleiding van de uitvoeringsinformatie.
- Op basis van nieuwe signalen (snelle monitoring) over realisaties Tozo-1, 2 en 4, is de raming naar beneden bijgesteld. Dit zorgt vanaf 2024 voor lagere ontvangsten.
- Werkelijke terugontvangsten uit de voorlopige verrekening over 2020 zijn lager dan eerder ingeboekt. Daarom is de raming van de ontvangsten in 2021 naar beneden bijgesteld.

3. Arbeidsongeschiktheid

Tabel 130 Uitgaven beleidsartikel 3 (bedragen x € 1.000)

	2021	2022	2023	2024	2025	2026
Stand ontwerpbegroting 2021	10.722	10.745	4.767	790	802	
Mutaties 1e suppletoire begroting 2021	- 6	- 6	- 6	- 6	- 6	
Nieuwe mutaties:						
1. Budgettair neutrale herschikkingen	4.861	7.655	- 795	0	0	
2. Overboeking van begroting naar premie	- 90	- 680	- 680	0	0	
Stand ontwerpbegroting 2022	15.487	17.714	3.286	784	796	804

- Er is sprake van diverse budgettair neutrale herschikkingen binnen de SZW-begroting.
- Er is een budgettair neutrale herschikking tussen begrotings- en premiegefinancierde budgetten. De herschikking betreft - € 0,1 miljoen in 2021 en - € 0,7 miljoen in 2022 en 2023 voor het scholingsexperiment WGA in 2021.

Tabel 131 Uitgaven premiegefinancierd artikel 3 (bedragen x € 1.000)

	2021	2022	2023	2024	2025	2026
Stand ontwerpbegroting 2021 reëel	10.598.310	10.759.146	10.976.838	11.168.660	11.325.979	
Mutaties 1e suppletoire begroting 2021	- 64.940	- 26.753	22.496	52.741	49.149	
Nieuwe mutaties:						
1. Loon- en prijsbijstelling 2021	163.675	168.700	172.961	176.552	179.044	
2. Ramingsbijstelling	38.739	25.291	28.313	23.196	20.415	
3. Overboekingen tussen begroting en premie	- 1.862	- 2.393	680	0	0	
4. Budgettair neutrale herschikking	11.000	0	0	0	0	
<i>Stand ontwerpbegroting 2022 reëel</i>	<i>10.744.922</i>	<i>10.923.991</i>	<i>11.201.288</i>	<i>11.421.149</i>	<i>11.574.587</i>	
Stand ontwerpbegroting 2021 nominaal	148.031	282.928	451.835	653.867	885.781	
Mutaties 1e suppletoire begroting 2021	15.644	59.207	98.926	129.917	149.700	
Nieuwe mutaties:						
5. Bijstellingen grondslag en indexatiepercentages	0	93.132	152.893	217.260	277.660	
6. Overheveling loon- en prijsbijstelling 2021	- 163.675	- 168.700	- 172.961	- 176.552	- 179.044	
<i>Stand ontwerpbegroting 2022 nominaal</i>	<i>0</i>	<i>266.567</i>	<i>530.693</i>	<i>824.492</i>	<i>1.134.097</i>	
Stand ontwerpbegroting 2022	10.744.922	11.190.558	11.731.981	12.245.641	12.708.684	13.128.652

1. De loon- en prijsbijstelling 2021 is overgeheveld om de uitkeringslasten op prijspeil 2021 te brengen.
2. Op basis van de uitvoeringsinformatie van UWV zijn de geraamde uitgaven aan de arbeidsongeschiktheidsregelingen bijgesteld. De IVA-uitgaven zijn meerjarig naar beneden bijgesteld. Dit komt voornamelijk door een lager aantal uitkeringen. De WGA-uitgaven zijn meerjarig naar boven bijgesteld. Dit komt voornamelijk door een hoger aantal uitkeringen. De WAO en de WAZ zijn slechts beperkt bijgesteld.
3. Er zijn budgettair neutrale herschikkingen tussen begrotings- en premiegefinancierde budgetten. De herschikkingen betreffen scholingsexperiment WGA en de bijdrage van VWS voor de Individuele Plaatsing en Steun (IPS).
4. Er is sprake van een budgettair neutrale herschikking binnen de SZW-begroting.
5. Nominale ontwikkeling als gevolg van bovenstaande mutaties van de uitkeringen (grondslag) en als gevolg van aanpassing van de indexcijfers.
6. Zie bij mutatie nummer 1.

4. Jonggehandicapten

Tabel 132 Uitgaven beleidsartikel 4 (bedragen x € 1.000)

	2021	2022	2023	2024	2025	2026
Stand ontwerpbegroting 2021	3.484.285	3.484.868	3.501.353	3.521.093	3.568.671	
Mutaties 1e suppletoire begroting 2021	14.858	9.352	1.657	- 4.878	- 12.425	
Nieuwe mutaties:						
1. Loon- en prijsbijstelling 2020	53.320	53.940	54.065	54.269	54.869	
2. Ramingsbijstelling Wajong	- 7.586	8.678	13.902	19.895	39.231	
3. Budgettair neutrale herschikkingen	- 1.953	- 3.072	0	0	0	
Stand ontwerpbegroting 2022	3.542.924	3.553.766	3.570.977	3.590.379	3.650.346	3.665.168

1. De loon- en prijsbijstelling 2021 is overgeheveld om de uitkeringslasten op prijspeil 2021 te brengen.
2. Op basis van de realisatiegegevens van UWV is de raming van de uitgaven van de uitkeringslasten Wajong voor 2021 naar beneden bijgesteld. Dit is naar aanleiding van een lagere instroom en een hogere uitstroom in de Wajong2010 dan eerder geraamd. Vanaf 2022 stijgen de uitkeringslasten door een hogere verwachte stijging van het gemiddelde aantal Wajongers in de Wajong2015.
3. Er is sprake van budgettair neutrale herschikkingen binnen de SZW-begroting.

Tabel 133 Ontvangsten beleidsartikel 4 (bedragen x € 1.000)

	2021	2022	2023	2024	2025	2026
Stand ontwerpbegroting 2021	0	0	0	0	0	
Mutaties 1e suppletoire begroting 2021	28.416	0	0	0	0	
Stand ontwerpbegroting 2022	28.416	0	0	0	0	0

5. Werkloosheid

Tabel 134 Uitgaven beleidsartikel 5 (bedragen x € 1.000)

	2021	2022	2023	2024	2025	2026
Stand ontwerpbegroting 2021	142.369	133.271	168.841	200.396	212.586	
Mutaties Nota van Wijziging 2021	112.777	0	0	0	0	
Mutaties 2e Incidentele suppletoire begroting	- 1.825	4.724	2.562	0	0	
Mutaties 1e suppletoire begroting 2021	4.773	- 5.896	- 18.253	- 28.961	- 33.660	
Nieuwe mutaties:						
1. Loon- en prijsbijstelling 2021	2.002	1.974	2.337	2.663	2.791	
2. Ramingsbijstelling	4.246	2.393	- 12.388	- 31.951	- 38.502	
3. Kasschuiven	- 36.376	36.376	0	0	0	
4. Budgettaire neutrale herschikkingen	- 2.975	109.692	325	0	0	
Stand ontwerpbegroting 2022	224.991	282.534	143.424	142.147	143.215	129.082

1. De loon- en prijsbijstelling 2021 is overgeheveld om de uitkeringslasten op prijspeil 2021 te brengen.
2. Op basis van uitvoeringsinformatie van UWV is de IOW voor 2021 en 2022 opwaarts bijgesteld. Voor latere jaren zijn de IOW-uitgaven naar beneden bijgesteld, voornamelijk op basis van nieuwe werkloosheidsvoorspellingen van het CPB.
3. Om beter aan te sluiten bij het kasritme worden onder andere middelen van crisisdienstverlening door UWV doorgeschoven van 2021 naar 2022. De declaraties hiervan worden achteraf gedaan en daarom worden diverse uitgaven pas in 2022 gedaan.
4. Er is sprake van budgettair neutrale herschikkingen binnen de SZW-begroting. Onder andere de uitvoeringskosten van de impuls banenafpraak zijn overgeboekt van artikel 5 naar artikel 11 uitvoeringskosten UWV. Ook zijn er middelen voor de crisisdienstverlening en MBO praktijkleren overgeboekt van artikel 99 Nog onverdeeld.

Tabel 135 Ontvangsten beleidsartikel 5 (bedragen x € 1.000)

	2021	2022	2023	2024	2025	2026
Stand ontwerpbegroting 2021	0	0	0	0	0	
Mutaties 1e suppletoire begroting 2021	0	0	0	0	0	
Nieuwe mutaties:						
1. Terugontvangsten	1	0	0	0	0	
Stand ontwerpbegroting 2022	1	0	0	0	0	0

1. Er is een terugontvangst van de tijdelijke subsidieregeling ontwikkeladvies vijfenveertigplussers (€ 1000).

Tabel 136 Uitgaven premiegefinancierd artikel 5 (bedragen x € 1.000)

	2021	2022	2023	2024	2025	2026
Stand ontwerpbegroting 2021 reëel	6.449.130	6.777.079	6.209.473	5.668.406	5.312.052	
Mutaties 1e suppletoire begroting 2021	- 1.243.060	- 951.291	- 726.557	- 459.385	- 103.525	
Nieuwe mutaties:						
1. Loon- en prijsbijstelling 2021	89.546	99.885	93.931	89.196	89.178	
2. Ramingsbijstelling	- 1.282.199	- 1.696.329	- 1.208.092	- 625.851	- 391.732	
<i>Stand ontwerpbegroting 2022 reëel</i>	<i>4.013.417</i>	<i>4.229.344</i>	<i>4.368.755</i>	<i>4.672.366</i>	<i>4.905.973</i>	
Stand ontwerpbegroting 2021 nominaal	91.347	198.725	290.595	377.510	471.948	
Mutaties 1e suppletoire begroting 2021	- 1.801	7.303	16.472	29.240	57.550	
Nieuwe mutaties:						
3. Bijstellingen grondslag en indexatiepercentages	0	- 1.007	6.691	44.389	76.331	
4. Overheveling loon- en prijsbijstelling 2021	- 89.546	- 99.885	- 93.931	- 89.196	- 89.178	
<i>Stand ontwerpbegroting 2022 nominaal</i>	<i>0</i>	<i>105.136</i>	<i>219.827</i>	<i>361.943</i>	<i>516.651</i>	
Stand ontwerpbegroting 2022	4.013.417	4.334.480	4.588.582	5.034.309	5.422.624	5.627.910

1. De loon- en prijsbijstelling 2021 is overgeheveld om de uitkeringslasten op prijspeil 2021 te brengen.
2. Op basis van uitvoeringsinformatie van UWV en nieuwe werkloosheidsvoorspellingen van het CPB verwachten we minder WW-uitkeringen de komende jaren. Dit heeft geleid tot een neerwaartse ramingsbijstelling.
3. Nominale ontwikkeling als gevolg van bovenstaande mutaties van de uitkeringen (grondslag) en als gevolg van aanpassing van de indexcijfers.
4. Zie bij mutatie nummer 1.

Tabel 137 Ontvangsten premiegefinancierd artikel 5 (bedragen x € 1.000)

	2021	2022	2023	2024	2025	2026
Stand ontwerpbegroting 2021 reëel	305.149	312.328	314.103	314.103	314.103	
Mutaties 1e suppletoire begroting 2021	- 50.000	- 50.000	- 50.000	- 50.000	- 50.000	
Nieuwe mutaties:						
1. Loon- en prijsbijstelling 2021	4.333	4.454	4.485	4.485	4.485	
2. Ramingsbijstelling	- 67.483	- 32.482	- 32.482	- 32.482	- 32.482	
<i>Stand ontwerpbegroting 2022 reëel</i>	<i>191.999</i>	<i>234.300</i>	<i>236.106</i>	<i>236.106</i>	<i>236.106</i>	
Stand ontwerpbegroting 2021 nominaal	4.274	9.107	14.640	20.871	27.890	
Mutaties 1e suppletoire begroting 2021	59	139	125	- 261	- 1.029	
Nieuwe mutaties:						
3. Bijstellingen grondslag en indexatiepercentages	0	1.064	1.660	2.253	2.609	
4. Overheveling loon- en prijsbijstelling 2021	- 4.333	- 4.454	- 4.485	- 4.485	- 4.485	
<i>Stand ontwerpbegroting 2022 nominaal</i>	<i>0</i>	<i>5.856</i>	<i>11.940</i>	<i>18.378</i>	<i>24.985</i>	
Stand ontwerpbegroting 2022	191.999	240.156	248.046	254.484	261.091	261.927

1. De loon- en prijsbijstelling 2021 is overgeheveld om de ontvangsten op prijspeil 2021 te brengen.
2. Overheidswerkgevers zijn eigenrisicodragers voor de WW. De WW-uitgaven worden door UWV verhaald op deze werkgevers. De raming van de ontvangsten uit verhaal is op basis van uitvoeringsinformatie voor alle jaren naar beneden bijgesteld.
3. Nominale ontwikkeling als gevolg van bovenstaande mutaties van de uitkeringen (grondslag) en als gevolg van aanpassing van de indexcijfers.
4. Zie bij mutatie nummer 1.

6. Ziekte en verlofregelingen

Tabel 138 Uitgaven beleidsartikel 6 (bedragen x € 1.000)

	2021	2022	2023	2024	2025	2026
Stand ontwerpbegroting 2021	12.612	11.203	9.392	8.787	8.629	
Mutaties 1e suppletoire begroting 2021	- 541	- 2.021	- 676	- 333	- 335	
Nieuwe mutaties:						
1. Loon- en prijsbijstelling 2021	138	1.194	2.253	2.253	2.253	
2. Uitkeringslasten TSB	0	26.250	52.500	52.500	52.500	
Stand ontwerpbegroting 2022	12.209	36.626	63.469	63.207	63.047	62.882

1. De loon- en prijsbijstelling 2021 is overgeheveld om de uitkeringslasten op prijspeil 2021 te brengen.
2. Voor de tegemoetkomingsregeling stoffengerelateerde beroepsziekten (TSB) wordt in 2022 € 26,3 miljoen en structureel € 52,5 miljoen vanaf 2023 geraamd. Via deze regeling wordt vanaf 1 juli 2022 een financiële tegemoetkoming toegekend aan slachtoffers van beroepsziekten veroorzaakt door blootstelling aan gevaarlijke stoffen.

Tabel 139 Uitgaven premiegefinancierd artikel 6 (bedragen x € 1.000)

	2021	2022	2023	2024	2025	2026
Stand ontwerpbegroting 2021 reëel	3.332.003	3.497.050	3.767.521	3.802.627	3.825.283	
Mutaties 1e suppletoire begroting 2021	27.432	- 77.566	- 49.380	19.646	65.665	
Nieuwe mutaties:						
1. Loon- en prijsbijstelling 2021	57.234	58.222	63.351	65.170	66.394	
2. Ramingsbijstelling	138.597	153.638	131.281	93.929	82.778	
3. Overboeking van begroting naar premie	4.650	0	0	0	0	
4. Overboeking met ander departement	5.459	5.313	8.335	11.324	14.601	
<i>Stand ontwerpbegroting 2022 reëel</i>	<i>3.565.375</i>	<i>3.636.657</i>	<i>3.921.108</i>	<i>3.992.696</i>	<i>4.054.721</i>	
Stand ontwerpbegroting 2021 nominaal	46.664	103.261	181.331	259.458	346.686	
Mutaties 1e suppletoire begroting 2021	10.570	18.081	29.942	42.840	53.497	
Nieuwe mutaties:						
5. Bijstellingen grondslag en indexatiepercentages	0	27.016	46.027	66.756	86.075	
6. Overheveling loon- en prijsbijstelling 2021	- 57.234	- 58.222	- 63.351	- 65.170	- 66.394	
<i>Stand ontwerpbegroting 2022 nominaal</i>	<i>0</i>	<i>90.136</i>	<i>193.949</i>	<i>303.884</i>	<i>419.864</i>	
Stand ontwerpbegroting 2022 nominaal	3.565.375	3.726.793	4.115.057	4.296.580	4.474.585	4.652.946

1. De loon- en prijsbijstelling 2021 is overgeheveld om de uitkeringslasten op prijspeil 2021 te brengen.
2. De ZW kent meerjarig een tegenvaller. Dit komt vooral door een sterke toename van het aantal uitkeringen in het kader van ziekte bij zwangerschap. Ook de geraamde uitgaven aan zwangerschaps-/bevallingsverlof, aanvullend geboorteverlof en betaald ouderschapsverlof worden meerjarig opwaarts bijgesteld.
3. Er is een budgettair neutrale herschikking tussen begrotings- en premiegefinancierde budgetten. De herschikking betreft € 4,7 miljoen voor no-riskpolis voor personen vanuit de banenafpraak en beschut werk in 2021.
4. Er is een meerjarige overboeking van het Gemeentefonds voor herijking no-risk polis banenafpraak en beschut werk van € 5,5 miljoen in 2021 tot € 14,6 miljoen in 2025.
5. Nominale ontwikkeling als gevolg van bovenstaande mutaties van de uitkeringen (grondslag) en als gevolg van aanpassing van de indexcijfers.
6. Zie bij mutatie nummer 1.

7. Kinderopvang

Tabel 140 Uitgaven beleidsartikel 7 (bedragen x € 1.000)						
	2021	2022	2023	2024	2025	2026
Stand ontwerpbegroting 2021	3.550.009	3.538.760	3.537.286	3.572.182	3.632.239	
Mutaties Nota van Wijziging 2021	8.500	0	0	0	0	
Mutaties 1e Incidentele suppletoire begroting 2021	213.000	0	0	0	0	
Mutaties 2e Incidentele suppletoire begroting 2021	74.000	0	0	0	0	
Mutaties 1e suppletoire begroting 2021	39.939	9.898	6.192	- 12.589	- 20.166	
Nieuwe mutaties:						
1. Loon- en prijsbijstelling 2021	124.741	123.410	123.423	124.138	125.990	
2. Ramingsbijstelling KOT	115.154	193.593	179.892	166.423	154.037	
3. Kasschuif	- 2.500	0	2.500	0	0	
4. Budgettair neutrale herschikkingen	0	- 6.370	- 6.370	- 6.370	- 6.370	
5. Overboekingen met andere departementen	- 4.446	- 653	- 753	- 653	- 550	
6. Behandelgrens KOT nabetalings	14.700	0	0	0	0	
7. Behandelgrens KOT geheel	0	3.400	3.400	3.400	3.400	
8. Verhoging eigen bijdrage 2022	- 2.826	- 4.061	- 1.105	539	174	
Stand ontwerpbegroting 2022	4.130.271	3.857.977	3.844.465	3.847.070	3.888.754	3.947.795

1. De loon- en prijsbijstelling 2021 is overgeheveld om de uitkeringslasten op prijspeil 2021 te brengen.
2. De uitgaven kinderopvangtoeslag zijn naar boven bijgesteld. Het gebruik van kinderopvang is meerjarig opwaarts bijgesteld. Ten eerste komt het gebruik hoger uit doordat het gemiddeld aantal uren dat kinderen naar de opvang gaan, verder is gestegen. Daarnaast is er meer gebruik van kinderopvang doordat het aantal geboorten en de migratie hoger uitkomen dan eerder werd verwacht. Verder zijn als gevolg van de neerwaarts bijgestelde werkloosheid de uitgaven aan kinderopvangtoeslag naar boven bijgesteld.
3. Om beter aan te sluiten bij het kasritme worden middelen voor huisvesting kinderopvang BES doorgeschoven van 2021 naar 2023. Vanwege vertraging bij indienen en goedkeuren van de plannen van de eilanden zullen de middelen in 2023 worden besteed.
4. Er zijn enkele budgettair neutrale herschikkingen binnen de SZW-begroting. Dit hangt met name samen met extra middelen die vanaf 2022 worden ingezet om toezicht en handhaving in de gastouderopvang te intensiveren. De betreffende middelen (€ 6,4 miljoen per jaar) worden overgeboekt naar het Gemeentefonds. De mutatie op artikel 7 (jaarlijks +/- € 6,4 miljoen) betreft de dekking voor genoemde intensivering middels een maatregel op de kinderopvangtoeslag.
5. Er zijn 4 overboekingen met andere departementen. De grootste overboeking is naar het Ministerie van Financiën voor de uitvoeringskosten van de Tijdelijke Tegemoetkomingsregeling Kinderopvang (- € 4,2 miljoen in 2021).
6. Bij de definitieve vaststelling van de kinderopvangtoeslag werden verschillen tussen opgaven van ouders en de jaaropgaven van kinderopvangorganisaties, kleiner dan een door Toeslagen vastgestelde behandelgrens (€ 300), niet behandeld. Dit uit overwegingen van beperkte beschikbare capaciteit in handmatig toezicht. Nu er meer capaciteit beschikbaar is bij Toeslagen is besloten om de behandelgrens van € 300 bij nabetalings voor berekeningsjaar 2020 los te laten. Dit leidt in 2021 tot € 14,7 miljoen aan extra nabetalings.

7. Toeslagen hanteert een behandelgrens bij definitief toekennen in de kinderopvangtoeslag, uit overwegingen van beperkte beschikbare capaciteit in handmatig toezicht. Deze behandelgrens is in 2021 eenzijdig (alleen voor de nabetalings) losgelaten (zie mutatie 6). Vanaf 2022 wordt beoogd om deze grens indien mogelijk geheel los te laten, dus voor zowel de nabetalings als de terugvorderingen. Per saldo leidt dit structureel tot € 3,4 miljoen hogere uitgaven.
8. De eigen bijdrage die ouders betalen voor kinderopvang wordt in 2022 verhoogd als dekkingsmaatregel voor enkele intensiveringen in de kinderopvangtoeslag. De nadere uitwerking van de maatregel leidt met name in de eerste jaren tot iets meer dekking, mede als gevolg van groei-effecten.

Tabel 141 Ontvangsten beleidsartikel 7 (bedragen x € 1.000)

	2021	2022	2023	2024	2025	2026
Stand ontwerpbegroting 2021	1.546.276	1.556.470	1.569.913	1.585.622	1.601.069	
Mutaties amendement 2021	- 2.400	0	0	0	0	
Mutaties 2e Incidentele suppletoire begroting	- 11.654	- 19.650	- 19.650	- 19.650	- 10.424	
Mutaties 1e suppletoire begroting 2021	- 695	- 4.027	- 3.538	- 2.714	- 2.977	
Nieuwe mutaties:						
1. Ramingsbijstelling	- 9.241	10.308	18.837	22.208	22.630	
2. Werkgeversbijdrage	44.036	41.572	32.601	23.970	14.811	
Stand ontwerpbegroting 2022	1.566.322	1.584.673	1.598.163	1.609.436	1.625.109	1.638.950

1. Er is in 2021 een tegenvaller op de ontvangsten. Dit hangt vooral samen met lagere ontvangsten over de toelagjaren 2018 en 2019. Meerjarig is er een meevaller, mede als gevolg van de opwaartse bijstelling van de uitgaven. Hogere uitgaven leiden met vertraging tot meer ontvangsten.
2. De werkgeversbijdrage kinderopvang is een vast percentage van de totale loonsom. De loonsom is naar boven bijgesteld. Dit leidt tot hogere ontvangsten werkgeversbijdrage.

8. Oudedagsvoorziening

Tabel 142 Uitgaven beleidsartikel 8 (bedragen x € 1.000)

	2021	2022	2023	2024	2025	2026
Stand ontwerpbegroting 2021	26.178	27.410	28.528	29.855	31.419	
Mutaties 1e suppletoire begroting 2021	- 2.466	- 2.610	- 2.783	- 2.942	- 3.074	
Nieuwe mutaties:						
1. Loon- en prijsbijstelling 2021	16	13	7	2	0	
2. Budgettair neutrale herschikking	0	461	461	461	461	
Stand ontwerpbegroting 2022	23.728	25.274	26.213	27.376	28.806	30.544

1. De loon- en prijsbijstelling 2021 is overgeheveld om de uitkeringslasten op prijspeil 2021 te brengen.
2. Er is sprake van een budgettair neutrale herschikking binnen de SZW-begroting, waaronder het met ingang van de begroting van 2022 toebedelen van de uitgaven van artikel 98 naar artikel 8.

Tabel 143 Ontvangsten beleidsartikel 8 (bedragen x € 1.000)

	2021	2022	2023	2024	2025	2026
Stand ontwerpbegroting 2021	0	0	0	0	0	
Mutaties 1e suppletoire begroting 2021	64	0	0	0	0	
Stand ontwerpbegroting 2022	64	0	0	0	0	0

Tabel 144 Uitgaven premiegefinancierd artikel 8 (bedragen x € 1.000)

	2021	2022	2023	2024	2025	2026
Stand ontwerpbegroting 2021 reëel	42.185.100	42.523.673	42.807.650	43.286.194	44.242.636	
Mutaties 1e suppletoire begroting 2021	- 138.074	- 115.510	- 100.080	- 83.158	- 68.200	
Nieuwe mutaties:						
1. Loon- en prijsbijstelling 2021	1.060.683	1.070.034	1.077.791	1.090.484	1.115.138	
2. Ramingsbijstelling	- 85.070	- 76.079	- 66.484	- 67.548	- 68.099	
3. Duurzaam gescheiden leven	- 668	- 1375	- 1375	- 1375	- 1375	
4. Nationaliteitseis	0	591	576	551	437	
5. AOW schuldig nalatig	0	0	512	640	769	
6. AOW inconsistenties	0	34.588	- 728	- 1.149	- 1.507	
<i>Stand ontwerpbegroting 2022 reëel</i>	<i>43.021.971</i>	<i>43.435.922</i>	<i>43.717.862</i>	<i>44.224.639</i>	<i>45.219.799</i>	
Stand ontwerpbegroting 2021 nominaal	971.913	1.628.768	2.272.539	3.087.047	4.061.468	
Mutaties 1e suppletoire begroting 2021	88.770	103.534	274.386	319.553	343.203	
Nieuwe mutaties:						
7. Bijstellingen grondslag en indexatiepercentages	0	62.625	246.449	459.841	677.539	
8. Overheveling loon- en prijsbijstelling 2021	- 1.060.683	- 1.070.034	- 1.077.791	- 1.090.484	- 1.115.138	
<i>Stand ontwerpbegroting 2022 nominaal</i>	<i>0</i>	<i>724.893</i>	<i>1.715.583</i>	<i>2.775.957</i>	<i>3.967.072</i>	
Stand ontwerpbegroting 2022	43.021.971	44.160.815	45.433.445	47.000.596	49.186.871	51.501.617

1. De loon- en prijsbijstelling 2021 is overgeheveld om de uitkeringslasten op prijspeil 2021 te brengen.
2. Op basis van realisatiecijfers van de SVB is de raming voor de uitkeringslasten van de AOW en IOAOW naar beneden bijgesteld. In 2021 bedraagt de neerwaartse bijstelling per saldo € 85,1 miljoen.
3. Gehuwde AOW-gerechtigden waarvan één van de partners in een zorginstelling woont, kunnen zelf aangeven of er sprake is van duurzaam gescheiden leven (DGL) en daarmee de hogere alleenstaande AOW-uitkering ontvangen. Dit kan financieel onvoordelig uitpakken, omdat deze personen een hogere eigen bijdrage Wlz betalen. Eerder kon de keuze voor DGL niet worden teruggedraaid, deze beslissing is herzien. Hierdoor kunnen AOW-gerechtigden die als DGL geregistreerd stonden weer het lagere gehuwdenpensioen aanvragen, waardoor minder AOW-gerechtigden de alleenstaande AOW-uitkering zullen ontvangen. De AOW-uitkeringslasten worden daarom neerwaarts bijgesteld.
4. Er is geconstateerd dat het hanteren van de nationaliteitsvereiste in artikel 56 AOW op gespannen voet staat met (internationale) non-discriminatiebepalingen. In de Verzamelwet 2022 wordt dit artikel daarom geschrapt. Door het schrappen van de nationaliteitsvereiste in de AOW krijgt een klein aantal personen recht op een hogere AOW-uitkering op grond van artikel 55 AOW. Dit leidt tot een opwaartse bijstelling van de AOW-uitkeringslasten.
5. Door de door de Centrale Raad van Beroep (CRvB) gedane uitspraak uit 2020 zullen er minder burgers, dan wel in mindere mate, worden gekort op hun AOW door een schuldig nalatig verklaring. Een schuldig nalatig

verklaring wordt door de SVB afgegeven indien de AOW-premie niet is betaald over een bepaald aanslagjaar. Voor elk jaar dat er geen AOW-premie wordt afgedragen wordt de AOW-uitkering met 2% gekort. Door de CRvB uitspraak ontvangen meer mensen een hogere AOW-uitkering, daarom worden de AOW-uitkeringslasten hiervoor naar boven bijgesteld.

6. Zoals in de brief over de stand van de uitvoering vermeld (Kamerstukken II 2020/21, [26 448, nr. 652](#)), is uit onderzoek van de SVB gebleken dat voor een aantal AOW-gerechtigden de hoogte van de AOW-uitkering onjuist is vastgesteld. Op dit moment worden nadere analyses gemaakt en wordt er verder nagedacht over de verdere vormgeving van de herstelactie. In de begroting voor 2022 wordt rekening gehouden met circa € 35 miljoen aan extra uitgaven als gevolg van deze herstelactie.
7. Nominale ontwikkeling als gevolg van bovenstaande mutaties van de uitkeringen (grondslag) en als gevolg van aanpassing van de indexcijfers.
8. Zie mutatie nummer 1.

9. Nabestaanden

Tabel 145 Uitgaven beleidsartikel 9 (bedragen x € 1.000)						
	2021	2022	2023	2024	2025	2026
Stand ontwerpbegroting 2021	1.370	1.404	1.435	1.470	1.486	
Mutaties 1e suppletoire begroting 2021	- 250	- 252	- 254	- 256	- 257	
Stand ontwerpbegroting 2022	1.120	1.152	1.181	1.214	1.229	1.242

Tabel 146 Uitgaven premiegefinancierd artikel 9 (bedragen x € 1.000)						
	2021	2022	2023	2024	2025	2026
Stand ontwerpbegroting 2021 reëel	314.958	303.499	297.671	293.268	286.423	
Mutaties 1e suppletoire begroting 2021	984	- 858	- 2.486	- 3.849	- 6.568	
Nieuwe mutaties:						
1. Loon- en prijsbijstelling 2021	3.017	2.889	2.819	2.764	2.671	
2. Ramingsbijstelling	- 750	- 640	- 614	- 761	- 463	
<i>Stand ontwerpbegroting 2022 reëel</i>	<i>318.209</i>	<i>304.890</i>	<i>297.390</i>	<i>291.422</i>	<i>282.063</i>	
Stand ontwerpbegroting 2021 nominaal	2.843	3.946	5.072	7.028	9.188	
Mutaties 1e suppletoire begroting 2021	174	1.240	2.288	2.640	2.948	
Nieuwe mutaties:						
3. Bijstellingen grondslag en indexatiepercentages	0	2.652	4.072	5.490	6.609	
4. Overheveling loon- en prijsbijstelling 2021	- 3.017	- 2.889	- 2.819	- 2.764	- 2.671	
<i>Stand ontwerpbegroting 2022 nominaal</i>	<i>0</i>	<i>4.949</i>	<i>8.613</i>	<i>12.394</i>	<i>16.074</i>	
Stand ontwerpbegroting 2022	318.209	309.839	306.003	303.816	298.137	293.159

1. De loon- en prijsbijstelling 2021 is overgeheveld om de uitkeringslasten op prijspeil 2021 te brengen.
2. De raming van de uitkeringslasten Anw is licht naar beneden bijgesteld, omdat onder andere de indexatie van de normbedragen van de Anw (prijspeil 2021) lager uitvalt dan geraamd.
3. Nominale ontwikkeling als gevolg van bovenstaande mutaties van de uitkeringen (grondslag) en als gevolg van aanpassing van de indexcijfers.
4. Zie mutatie nummer 1.

10. Tegemoetkoming ouders

Tabel 147 Uitgaven beleidsartikel 10 (bedragen x € 1.000)						
	2021	2022	2023	2024	2025	2026
Stand ontwerpbegroting 2021	6.521.835	6.462.911	6.404.382	6.379.068	6.339.008	
Mutaties 1e suppletoire begroting 2021	- 80.936	- 73.276	- 90.890	- 82.637	- 73.893	
Nieuwe mutaties:						
1. Loon- en prijsbijstelling 2021	109.402	129.178	127.620	127.272	126.627	
2. Ramingsbijstelling WKB	- 66.500	- 94.083	- 78.040	- 69.297	- 61.504	
3. Ramingsbijstelling AKW	286	- 2.625	2.721	5.394	5.620	
4. Koppelingsbeginsel	30	20	20	20	20	
5. WKB herstelactie	28.000	2.000	1.000	0	0	
6. WKB verhoging vanaf 2e kind	4.606	55.183	54.222	53.992	53.688	
Stand ontwerpbegroting 2022	6.516.723	6.479.308	6.421.035	6.413.812	6.389.566	6.386.298

1. De loon- en prijsbijstelling 2021 is overgeheveld om de uitkeringslasten op prijspeil 2021 te brengen.
2. Op basis van het eerste tertaal 2021 lijken de beschikkingen WKB lager uit te komen (meevaller). Ook lijkt het aantal nabetalingen over 2020 lager uit te komen (meevaller). De inkomensontwikkeling zoals geraamd door het CPB komt hoger uit. Dit leidt meerjarig tot meevallers. Daarentegen wordt op basis van realisaties rekening gehouden met meer geboorten en een licht hogere migratie (tegenvaller). Per saldo is sprake van een meevaller.
3. De bijstelling op de AKW is het gevolg van twee effecten. Ten eerste komt het indexeringspercentage van juli 2021 lager uit dan was verwacht, met een neerwaarts effect op de uitgaven als gevolg. Ten tweede wordt op basis van realisaties rekening gehouden met meer geboorten en een licht hogere migratie (demografie). Dit leidt juist tot hogere uitgaven op de AKW. Per saldo vallen beide effecten in 2021 vrijwel tegen elkaar weg. Na een kleine meevaller in 2022 is in latere jaren sprake van een tegenvaller.
4. De Belastingdienst onderdeel Toeslagen heeft de uitvoeringstoets voor de uitzondering op het koppelingsbeginsel voor de WKB vernieuwd. De uitvoeringskosten in deze uitvoeringstoets liggen hoger dan in de eerdere uitvoeringstoets; incidenteel € 30.000, structureel € 20.000.
5. In de afrondende fase van de WKB-herstelactie is gebleken dat nog een aantal groepen ouders recht heeft op herstel. Deze groepen zijn voornamelijk hersteld in 2021. Later dit jaar wordt de Kamer geïnformeerd over de voortgang van de herstelactie middels een Kamerbrief. Hierin wordt ook nader ingegaan op deze groepen.
6. De bedragen per kind in het kindgebonden budget worden per 1 januari 2022 vanaf het 2^e kind met € 70 op jaarbasis verhoogd. Omdat het eerste voorschot in december wordt uitbetaald, is er ook in 2021 sprake van uitgaven.

Tabel 148 Ontvangsten beleidsartikel 10 (bedragen x € 1.000)

	2021	2022	2023	2024	2025	2026
Stand ontwerpbegroting 2021	201.680	209.800	210.462	208.047	206.154	
Mutaties amendement 2021	- 3.600	0	0	0	0	
Mutaties 2e Incidentele suppletoire begroting	- 5.695	- 4.926	- 2.741	- 1.922	0	
Mutaties 1e suppletoire begroting 2021	- 5.909	- 10.849	- 10.245	- 7.700	- 7.682	
Nieuwe mutaties:						
1. Ramingsbijstelling WKB	7.841	- 5.749	- 13.479	- 17.484	- 18.618	
Stand ontwerpbegroting 2022	194.317	188.276	183.997	180.941	179.854	179.111

1. De ramingsbijstelling van de ontvangsten volgt (vertraagd) het patroon van de ramingsbijstelling van de uitgaven. Indien aan de voorkant meer wordt uitgekeerd, volgen meer terugontvangsten na definitieve toekenning en vice versa.

11. Uitvoering

Tabel 149 Uitgaven beleidsartikel 11 (bedragen x € 1.000)

	2021	2022	2023	2024	2025	2026
Stand ontwerpbegroting 2021	655.858	572.373	537.133	545.031	541.486	
Mutaties 1e suppletoire begroting 2021	38.864	- 184	- 12.392	- 13.524	- 16.860	
Nieuwe mutaties:						
1. Loon- en prijsbijstelling 2021	11.558	11.412	11.292	11.457	11.383	
2. Ramingsbijstelling	0	909	1.433	1.653	2.092	
3. Kasschuiven	- 2.880	2.880	0	0	0	
4. Overboekingen met andere departementen	- 100	- 900	- 900	- 900	- 900	
5. Budgettair neutrale herschikkingen	- 1.234	73.718	36.754	37.138	37.214	
6. Vrijval NOW middelen	- 40.000	0	0	0	0	
7. Uitvoeringskosten BKWI TWI	250	0	0	0	0	
8. Uitvoeringskosten SVB TSB	0	2.500	4.000	4.000	4.000	
9. POC-KOT dienstverlening SVB	0	15.700	22.600	22.800	22.900	
10. Overboeking tussen premie en begroting	- 456	- 16.587	- 13.794	- 13.908	- 13.965	
Stand ontwerpbegroting 2022	661.860	661.821	586.126	593.747	587.350	586.805

1. Ontvangen loon- en prijsbijstelling ten behoeve van de begrotingsgefinancierde uitvoeringsbudgetten van de ZBO's.
2. De uitvoeringskosten voor UWV zijn bijgesteld naar aanleiding van wijzigingen in de ramingen van onder andere de Wajong en IOW. Het uitvoeringsbudget stijgt hierdoor licht vanaf 2022.
3. Om beter aan te sluiten bij het kasritme worden middelen van diverse bedrijfsvoeringskosten van UWV doorgeschoven van 2021 naar 2022 en verder.
4. Er zijn 3 overboekingen met andere departementen. De grootste overboeking is structureel vanaf 2022 naar het Gemeentefonds (- € 2,5 miljoen) voor de landelijke structuur interventieteams.
5. Er is sprake van diverse budgettair neutrale herschikkingen binnen de SZW-begroting, waaronder het met ingang van de begroting van 2022 toebedelen van de uitgaven van artikel 98 naar artikel 11. Verder worden in 2022 vanaf artikel 99 Nog onverdeeld de uitvoeringskosten NOW 3 door UWV, inzet doelgroep banenafpraak en middelen voor crisis-dienstverlening overgeboekt.

6. De reservering bij UWV voor de noodmaatregelen NOW 1, 2, 3 en 4 wordt naar beneden bijgesteld op basis van de verwachte uitvoeringskosten 2021.
7. Dit betreft de middelen BKWI ten behoeve van het project Toekomst Gegevensuitwisseling Werk en Inkomen (TWI) die in 2020 niet uitgegeven zijn en terugvloeien via terugontvangsten. In 2021 worden deze middelen alsnog ingezet.
8. Voor de tegemoetkomingsregeling stoffengerelateerde beroepsziekten (TSB) wordt voor de uitvoering door SVB in 2022 € 2,5 miljoen en structureel vanaf 2023 € 4,0 miljoen gereserveerd.
9. Voor tegemoetkoming aan de aanbevelingen van de Parlementaire ondervragingscommissie Kinderopvangtoeslag is in 2022 € 15,7 miljoen en structureel € 22,9 miljoen beschikbaar gesteld ten behoeve van de dienstverlening van de SVB.
10. Er zijn diverse budgettaire neutrale herschikkingen op artikel 11 tussen premie- en begrotingsgefinancierde budgetten.

Tabel 150 Ontvangsten beleidsartikel 11 (bedragen x € 1.000)						
	2021	2022	2023	2024	2025	2026
Stand ontwerpbegroting 2021	0	0	0	0	0	
Mutaties 1e suppletoire begroting 2021	65.892	0	0	0	0	
Nieuwe mutaties:						
1. Terugontvangst	79	0	0	0	0	
2. Terugontvangsten BKWI TWI	250	0	0	0	0	
Stand ontwerpbegroting 2022	66.221	0	0	0	0	0

1. Er is een terugontvangst van de landelijke cliëntenraden (€ 0,1 miljoen).
2. Betreft de terugontvangsten BKWI project Toekomst Gegevensuitwisseling Werk en Inkomen (TWI) over jaarrekening 2020, zie ook bij uitgaven mutatie nummer 7.

Tabel 151 Uitgaven premiegefinancierd artikel 11 (bedragen x € 1.000)

	2021	2022	2023	2024	2025	2026
Stand ontwerpbegroting 2021 reëel	1.934.073	1.976.265	1.948.032	1.945.799	1.945.634	
Mutaties Nota van Wijziging 2021	10.800	0	0	0	0	
Mutaties 1e Incidentele suppletoire begroting	2.394	10.968	1.400	500	0	
Mutaties 1e suppletoire begroting 2021	- 26.693	- 41.251	- 18.651	- 5.407	10.427	
Nieuwe mutaties:						
1. Loon- en prijsbijstelling 2021	40.184	40.571	40.255	40.466	40.781	
2. Overboeking met ander departement	- 2.649	0	0	0	0	
3. Kasschuif	- 4.600	3.500	1.100	0	0	
4. Ramingsbijstelling	0	- 76.841	- 53.562	- 29.126	- 21.046	
5. POC-KOT UWV	4.000	88.000	120.000	120.000	120.000	
6. Budgettair neutrale herschikking	- 11.000	0	0	0	0	
7. Overboeking tussen premie en begroting	- 22.414	16.587	13.794	13.908	13.965	
<i>Stand ontwerpbegroting 2022 reëel</i>	<i>1.924.095</i>	<i>2.017.799</i>	<i>2.052.368</i>	<i>2.086.140</i>	<i>2.109.761</i>	
Stand ontwerpbegroting 2021 nominaal	46.129	81.089	120.078	161.859	205.465	
Mutaties 1e suppletoire begroting 2021	- 5.945	- 8.989	- 6.539	- 2.919	- 722	
Nieuwe mutaties:						
8. Bijstellingen grondslag en indexatiepercentages	0	20.598	31.420	42.176	54.625	
9. Overheveling loon- en prijsbijstelling 2021	- 40.184	- 40.571	- 40.255	- 40.466	- 40.781	
<i>Stand ontwerpbegroting 2022 nominaal</i>	<i>0</i>	<i>52.127</i>	<i>104.704</i>	<i>160.650</i>	<i>218.587</i>	
Stand ontwerpbegroting 2022 nominaal	1.924.095	2.069.926	2.157.072	2.246.790	2.328.348	2.393.007

1. De loon- en prijsbijstelling ten behoeve van de premiegefinancierde uitvoeringsbudgetten van de ZBO's.
2. Er is een overboeking naar het Ministerie van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties voor de extra bijdrage Basis Registratie Personen 2021 en de naheffing 2020.
3. Om beter aan te sluiten bij het kasritme worden middelen van diverse bedrijfsvoeringskosten van UWV doorgeschoven van 2021 naar 2022 en verder.
4. De uitvoeringskosten voor UWV zijn bijgesteld naar aanleiding van wijzigingen in de ramingen door volumeontwikkelingen van onder andere de WW en ZW. Het uitvoeringsbudget daalt hierdoor vanaf 2022.
5. Voor tegemoetkoming aan de Parlementaire ondervragingscommissie Kinderopvangtoeslag is in 2022 € 80,0 miljoen en structureel vanaf 2023 € 112,0 miljoen beschikbaar gesteld ten behoeve van dienstverlening van UWV. Verder is ten behoeve van informatiehuishouding van UWV in 2021 € 4,0 miljoen en structureel vanaf 2022 € 8,0 miljoen beschikbaar gesteld.
6. Er is sprake van budgettair neutrale herschikking binnen de SZW-begroting.
7. Er zijn diverse budgettair neutrale herschikkingen tussen premie- en begrotingsgefinancierde budgetten. Er is - € 12,2 miljoen overgeheveld van uitvoeringskosten UWV naar budget Participatiewetuitkeringen. Er is - € 10,7 miljoen overgeheveld van uitvoeringskosten UWV naar nog onverdeeld. Verder is er ook een herverdeling op artikel 11 tussen premie- en begrotingsgefinancierde budgetten, zie ook nummer 10 bij het begrotingsartikel 11.
8. Nominale ontwikkeling als gevolg van bovenstaande mutaties van de uitkeringen (grondslag) en als gevolg van aanpassing van de indexcijfers.

9. Zie mutatie nummer 1.

12. Rijksbijdragen

Tabel 152 Uitgaven beleidsartikel 12 (bedragen x € 1.000)						
	2021	2022	2023	2024	2025	2026
Stand ontwerpbegroting 2021	22.756.024	23.390.851	23.699.121	24.171.823	25.132.338	
Mutaties 1e suppletoire begroting 2021	395.427	- 947.065	- 1.378.544	- 1.378.384	- 1.380.941	
Nieuwe mutaties:						
1. Macromutaties	14.700	405.082	758.110	733.230	715.333	
2. Afboeken RB transitievergoedingen	0	- 11.267	- 11.267	- 11.267	- 11.267	
Stand ontwerpbegroting 2022	23.166.151	22.837.601	23.067.420	23.515.402	24.455.463	25.455.914

1. De ramingen van de rijksbijdragen zijn op basis van uitvoeringsgegevens en van macro-economische gegevens van het CPB bijgesteld.
2. Vanaf 2022 is er geen rijksbijdrage meer nodig voor de compensatieregeling transitievergoeding bij ontslag vanwege langdurige arbeidsongeschiktheid. Deze middelen worden daarom afgeboekt.

Tabel 153 Ontvangsten beleidsartikel 12 (bedragen x € 1.000)						
	2021	2022	2023	2024	2025	2026
Stand ontwerpbegroting 2021	0	0	0	0	0	
Mutaties 1e suppletoire begroting 2021	2.084	0	0	0	0	
Nieuwe mutaties:						
1. Terugontvangsten	59	0	0	0	0	
Stand ontwerpbegroting 2022	2.143	0	0	0	0	0

1. Er zijn diverse terugontvangsten bij artikel 12, onder andere van de tegemoetkoming WIA IVA is er terugontvangst (€ 0,1 miljoen).

13. Integratie en maatschappelijke samenhang

Tabel 154 Uitgaven beleidsartikel 13 (bedragen x € 1.000)						
	2021	2022	2023	2024	2025	2026
Stand ontwerpbegroting 2021	237.197	252.207	238.532	227.414	220.503	
Mutaties 1e suppletoire begroting 2021	- 28.245	118.290	78.155	52.834	37.030	
Nieuwe mutaties:						
1. Loon- en prijsbijstelling 2021	1.139	3.287	4.121	4.208	4.082	
2. Overboeking met ander departement	- 35	- 15	- 15	- 15	- 15	
Stand ontwerpbegroting 2022	210.056	373.769	320.793	284.441	261.600	257.358

1. De loon- en prijsbijstelling 2021 is geboekt om de uitgaven op prijspeil 2021 te brengen.
2. Dit betreft een structurele overboeking naar het Ministerie van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties voor een bijdrage aan NL Net.

Tabel 155 Ontvangsten beleidsartikel 13 (bedragen x € 1.000)

	2021	2022	2023	2024	2025	2026
Stand ontwerpbegroting 2021	1.000	1.000	1.000	1.000	1.000	
Mutaties 1e suppletoire begroting 2021	0	0	0	0	0	
Nieuwe mutaties:						
1. Ontvangst	188	0	0	0	0	
Stand ontwerpbegroting 2022	1.188	1.000	1.000	1.000	1.000	1.000

1. Bij boete ontvangsten handhaving leningen is een boeking van afgerond € 0,2 miljoen geregistreerd.

96. Apparaat kerndepartement

Tabel 156 Uitgaven niet-beleidsartikel 96 (bedragen x € 1.000)

	2021	2022	2023	2024	2025	2026
Stand ontwerpbegroting 2021	404.477	405.809	397.685	399.749	398.178	
Mutaties Nota van Wijziging 2021	2.745	- 125	0	0	0	
Mutaties 2e Incidentele suppletoire begroting 2021	- 1.473	8.700	5.673	0	0	
Mutaties 1e suppletoire begroting 2021	32.582	22.222	24.265	24.249	21.061	
Nieuwe mutaties:						
1. Loon- en prijsbijstelling 2021	9.623	9.802	9.729	8.755	8.687	
2. Overboekingen met andere departementen	- 434	- 1.580	- 1.901	- 1.935	- 1.935	
3. Budgettair neutrale herschikkingen	- 2.470	3.797	2.298	1.827	1.329	
4. Kasschuiven	- 6.278	6.278	0	0	0	
5. Dienstverlening RSO	- 5.881	- 140	1.791	1.791	1.791	
6. Uitvoeringskosten EMVF	0	1.300	550	250	250	
7. POC-KOT opdrachtgeverschap	3.947	10.616	10.437	10.000	10.000	
8. POC-KOT multiproblematiek	5.000	5.000	5.000	5.000	5.000	
9. Uitvoeringskosten subsidie React-EU	0	2.000	2.700	2.700	3.400	
Stand ontwerpbegroting 2022	441.838	473.679	458.227	452.386	447.761	444.002

1. De ontvangen loon- en prijsbijstelling 2021 is aan het artikel toegevoegd om de budgetten op prijspeil 2021 te brengen.
2. Er zijn tien overboekingen met andere departementen. De grootste mutatie betreft een overboeking naar het Ministerie van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties voor centrale bekostiging dienstverlening FM Haaglanden van € 1,3 miljoen structureel vanaf 2021.
3. Er zijn diverse budgettair neutrale herschikkingen binnen de SZW-begroting, waaronder het met ingang van de begroting van 2022 toebedelen van de uitgaven van artikel 98 naar artikel 96.
4. Er zijn diverse kasschuiven op personeel doorgevoerd om beter aan te sluiten bij het kasritme van de uitgaven.
5. De raming van de uitgaven van de uitvoeringsdirectie Rijkschoonmaakorganisatie is aangepast aan nieuwe inzichten van dienstverlening. Door corona is er in 2021 minder schoonmaakwerk. Daarnaast is de inpassing van de schoonmakers in het functiegebouw Rijk uitgesteld naar 2022. Verder is de begroting aangepast aan het actuele prijsniveau. Zie ook bij de ontvangsten mutatie nummer 1.
6. Voor de subsidie Europese Migratie- en Veiligheidsfondsen zijn meer aanvragen te verwerken dan waar eerst van werd uitgegaan. Zie ook bij de ontvangsten mutatie nummer 4.

7. Voor de uitwerking van de reactie op het onderzoek van de Parlementaire ondervragingscommissie Kinderopvangtoeslag, onderdeel opdrachtgeverschap, is jaarlijks € 10 miljoen beschikbaar gesteld.
8. Voor de uitwerking van de reactie op het onderzoek van de Parlementaire ondervragingscommissie Kinderopvangtoeslag, onderdeel multiproblematiek, is jaarlijks € 5 miljoen beschikbaar gesteld.
9. Voor de uitvoering van de nieuwe Europese subsidie React-EU worden van de Europese Commissie middelen ontvangen. Zie ook bij de ontvangsten mutatie nummer 3.

Tabel 157 Ontvangsten niet-beleidsartikel 96 (bedragen x 1.000)

	2021	2022	2023	2024	2025	2026
Stand ontwerpbegroting 2021	58.761	60.013	58.235	57.084	57.084	
Mutaties 1e suppletoire begroting 2021	14.511	17.489	19.706	19.706	19.706	
Nieuwe mutaties:						
1. Dienstverlening RSO	- 5.881	- 140	1.791	1.791	1.791	
2. Kasschuif	- 2.303	2.303	0	0	0	
3. Ontvangsten subsidie React EU	0	2.000	2.700	2.700	3.400	
4. Ontvangsten EMVF	0	1.300	550	250	250	
5. Aanpassing ontvangsten	- 2.000	- 3.072	- 3.072	- 3.072	- 3.072	
Stand ontwerpbegroting 2022	63.088	79.893	79.910	78.459	79.159	75.759

1. De raming van de ontvangsten van de uitvoeringsdirectie Rijkschoonmaakorganisatie is aangepast aan actuele inzichten. De lagere uitgaven 2021 zullen worden verrekend met de facturaties aan opdrachtgevers. Zie ook bij de uitgaven mutatie nummer 5.
2. Er is een kasschuif op de ontvangsten doorgevoerd om beter aan te sluiten bij het kasritme van de uitgaven voor de uitvoering van de Europese subsidies.
3. Voor de uitvoering van de nieuwe Europese subsidie React-EU worden van de Europese Commissie middelen ontvangen. Zie ook bij de uitgaven mutatie nummer 9.
4. Voor de subsidie Europese Migratie- en Veiligheidsfondsen zijn meer aanvragen te verwerken dan waar eerst van werd uitgegaan. Dit leidt tot hogere uitvoeringskosten die in rekening worden gebracht bij de opdrachtgever. Zie ook bij de uitgaven mutatie nummer 6.
5. Deze reeks ontvangsten wordt structureel uitgeboekt omdat niet verwacht wordt dat deze ontvangsten ieder jaar ontvangen worden.

98. Algemeen

Tabel 158 Uitgaven niet-beleidsartikel 98 (bedragen x € 1.000)

	2021	2022	2023	2024	2025	2026
Stand ontwerpbegroting 2021	27.351	27.794	26.854	31.871	27.491	
Mutaties Nota van Wijziging 2021	500	125	0	0	0	
Mutaties 2e Incidentele suppletoire begroting 2021	248	264	20	0	0	
Mutaties 1e suppletoire begroting 2021	3.675	4.508	4.547	3.346	3.621	
Nieuwe mutaties:						
1. Loon- en prijsbijstelling 2021	237	0	0	0	0	
2. Overboekingen met andere departementen	- 309	0	0	0	0	
3. Budgettair neutrale herschikkingen	853	- 33.691	- 31.421	- 35.217	- 31.112	
4. Kasschuif	- 1.000	1.000	0	0	0	
5. Uitvoeringskosten Covid-19 CN	188	0	0	0	0	
Stand ontwerpbegroting 2022	31.743	0	0	0	0	0

1. De ontvangen loon- en prijsbijstelling 2021 is overgeheveld om het budget op prijspeil 2021 te brengen.
2. Er zijn vier overboekingen met andere departementen verwerkt. De grootste mutatie betreft een overboeking naar het Ministerie van Volksgezondheid, Welzijn en Sport voor het programma verbetering re-integratie tweede spoor uitgevoerd door ZonMw van € 0,3 miljoen.
3. Er zijn diverse budgettair neutrale herschikkingen binnen de begroting van SZW, waaronder het met ingang van de begroting van 2022 toebedelen van de uitgaven van artikel 98 aan afzonderlijke beleidsartikelen (artikel 1, 2, 8, 11 en 96).
4. Er is een kasschuif op uitvoeringskosten Caribisch Nederland (CN). Om de rechtmatigheid en het financieel beheer in de CN te verbeteren is budget ontvangen om het ICT-landschap van de CN te actualiseren. De uitvoering hiervan is later gestart en loopt langer door. Door deze kasschuif is het kasritme in overeenstemming met de uitgaven.
5. Er zijn extra middelen voor de RCN-Unit SZW ten behoeve van de uitvoering van de corona steunmaatregelen in het derde kwartaal 2021.

Tabel 159 Ontvangsten niet-beleidsartikel 98 (bedragen x € 1.000)

	2021	2022	2023	2024	2025	2026
Stand ontwerpbegroting 2021	0	0	0	0	0	
Mutaties 1e suppletoire begroting 2021	0	0	0	0	0	
Nieuwe mutaties:						
1. Terugontvangsten	95	0	0	0	0	
Stand ontwerpbegroting 2022	95	0	0	0	0	0

1. Er zijn diverse terugontvangsten op artikel 98, waaronder de uitvoeringskosten van de directie Uitvoering van Beleid (€ 0,1 miljoen).

99. Nog onverdeeld

Tabel 160 Uitgaven niet-beleidsartikel 99 (bedragen x € 1.000)						
	2021	2022	2023	2024	2025	2026
Stand ontwerpbegroting 2021	639.941	80.206	62.039	71.460	70.508	
Mutaties Nota van wijzigging 2021	- 368.217	0	0	0	0	
Mutaties amendement 2021	- 2.000	0	0	0	0	
Mutaties 1e Incidentele suppletoire begroting 2021	65.500	0	0	0	0	
Mutaties 2e Incidentele suppletoire begroting 2021	102.845	1.000	1.000	0	0	
Mutaties 1e suppletoire begroting 2021	- 45.801	- 5.426	- 2.452	26.948	25.359	
Mutaties 3e Incidentele suppletoire begroting 2021	36.000	0	0	0	0	
Nieuwe mutaties:						
1. Verdeling loon- en prijsbijstelling 2021	- 22.621	- 24.596	- 25.198	- 24.496	- 24.327	
2. Budgettair neutrale herschikkingen	4.031	- 129.663	2.833	2.796	3.358	
3. Diverse reserveringen/vrijval	- 6.964	183.966	4.812	4.812	4.812	
4. Kasschuiven	- 147.444	84.501	59.215	1.807	1.011	
5. Overboekingen met andere departementen	- 211.754	- 88.545	- 10.415	- 11.085	- 11.085	
6. Overboeking van premie naar begroting	10.708	0	0	0	0	
Stand ontwerpbegroting 2022	54.224	101.443	91.834	72.242	69.636	74.698

1. Toedeling van de loon- en prijsbijstelling 2021 naar de begrotingsartikelen om de budgetten op prijspeil 2021 te brengen.
2. Er is sprake van diverse budgettair neutrale herschikkingen binnen de SZW-begroting.
3. In 2021 zijn middelen overgeboekt naar artikel 96 voor uitvoering NOW door de directie Uitvoering van Beleid en is de reservering Kinderopvang Caribisch Nederland vrijgevallen. Daarnaast is de loon- en prijsbijstelling van de tegemoetkomingsregeling stoffengerelateerde beroepsziekten (TSB) is aan de begroting toegevoegd. Verder zijn in 2022 de middelen voor bijzondere bijstand, re-integratiebudget gemeenten, middelen schuldhulpverlening en crisisdienstverlening aan de begroting toegevoegd. Deze middelen zijn direct overgeboekt naar het Gemeentefonds, het BTW-compensatiefonds en diverse artikelen op de SZW-begroting.
4. Dit betreffen verschillende kasschuiven, onder meer voor uitvoeringskosten NOW door de directie Uitvoering van Beleid, zodat het kasritme weer aansluit bij de benodigde middelen.
5. Er zijn 17 overboekingen met andere departementen. De grootste mutatie betreft een overboeking naar het Gemeentefonds voor de tweede tranche Tijdelijke ondersteuning noodzakelijke kosten € 195,0 miljoen.
6. Er is budgettair neutrale herschikking tussen premie- en begrotingsgefinancierde budgetten. Er is € 10,7 miljoen overgeheveld van uitvoeringskosten UWV naar nog onverdeeld.

Bijlage 3: Moties en toezeggingen

Afgehandelde moties

Tabel 161 Overzicht van door de bewindspersonen afgehandelde moties, vergaderjaar 2012-2013

ID ¹	Omschrijving	Vindplaats	Stand van zaken
607	Gewijzigde motie-Dibi over monitoren van de effecten van de gewijzigde Wet inburgering	Kamerstukken II, 2012-2013, 33 086, nr. 48	Afgehandeld met brief aan de Tweede Kamer d.d. 15 juli 2020 (Kamerstukken II, 2019-2020, 32 824, nr. 303)

1 Dit is een identificatienummer voor de administratie binnen het Ministerie van SZW.

Tabel 162 Overzicht van door de bewindspersonen afgehandelde moties, vergaderjaar 2013-2014

ID	Omschrijving	Vindplaats	Stand van zaken
688	Motie-Schouten over privacyproblemen bij het vroegtijdig signaleren van schulden	Kamerstukken II, 2013-2014, 24 515 nr. 273	In de Kamerbrief over de moties naar aanleiding van het AO armoede- en schuldenbeleid van 07-04-2020 (24 515 nr. 528) is gemeld dat de motie wordt betrokken bij de wijziging van de Wet gemeentelijke schuldhulpverlening ten behoeve van de uitwisseling van persoonsgegevens (35 316). Deze wetswijziging is inmiddels aangenomen (TK 10 maart 2020, EK 23-06-2020) en 13-07-2020 gepubliceerd (Stb. 2020, 239, Stb. 2020, 240 en Stb. 2020, 241)

Tabel 163 Overzicht van door de bewindspersonen afgehandelde moties, vergaderjaar 2015-2016

ID	Omschrijving	Vindplaats	Stand van zaken
860	Motie-Schut-Welkzijn over inperken van de twee jaar gewenningsbijdrage	Kamerstukken II, 2015-2016, 26 448, nr. 548	Afgehandeld met brief aan de Tweede Kamer d.d. 17-12-2020 (Kamerstukken II, 2020-2021, 32 716, nr. 39)
878	Motie-Van Weyenberg/ Vermeij over verruimen van de uitsluitingsgronden wegens arbeidsmarktdiscriminatie	Kamerstukken II, 2015-2016, 29 544, nr. 693	Afgehandeld met brief aan de Tweede Kamer d.d. 14-01-2021 (Kamerstukken II, 2020-2021, 29 544, nr. 1039)
899	Motie-Van 't Wout over meer meetbare doelstellingen bij de evaluatie van de Wwz	Kamerstukken II, 2015-2016, 34 351, nr. 12	Afgehandeld met brief aan de Tweede Kamer d.d. 02-07-2020 (Kamerstukken II, 2019-2020, 34 351, nr. 33)

Tabel 164 Overzicht van door de bewindspersonen afgehandelde moties, vergaderjaar 2016-2017

ID	Omschrijving	Vindplaats	Stand van zaken
1016	Motie-Jasper van Dijk c.s. over een nulquotum vooronderdanen van derde landen	Kamerstukken II, 2016-2017, 34 950, nr. 11	Op grond van de Wet arbeid vreemdelingen toetst UWV bij verzoeken voor een tewerkstellingsvergunning of er prioriteit genietend arbeidsaanbod aanwezig is in Nederland of in een (andere) lidstaat van de Europese Unie of de Europese Economische Ruimte. Bij seizoensarbeid zal dit prioriteitgenietend aanbod in beginsel altijd aanwezig zijn, waardoor er in beginsel nooit een tewerkstellingsvergunning zal worden verleend. Er is derhalve de facto sprake van een nulquotum. Hiermee wordt voldaan aan de motie-Jasper van Dijk

Tabel 165 Overzicht van door de bewindspersonen afgehandelde moties, vergaderjaar 2017-2018

ID	Omschrijving	Vindplaats	Stand van zaken
1042	Motie-Wiersma/Van Weyenberg over de toekomst van de arbeidsmarkt	Kamerstukken II, 2017-2018, 34 775 XV, nr. 33	Commissie Borstlap heeft in januari 2020 de eindrapportage opgeleverd. Motie is daarmee afgedaan
1105	Motie-Sjoerdsma/Segers over een nieuw onafhankelijk onderzoek naar buitenlandse financiering	Kamerstukken II, 2017-2018, 29 614, nr. 82	Afgehandeld met brief aan de Tweede Kamer d.d. 23-11-2020 (Kamerstukken II, 2020-2021, 35 228, nr. 33)
1116	Motie-Van Dijk/Van Weyenberg over het door het SER Jongerenplatform laten uitvoeren van een ambitieuze verkenning naar de mogelijkheden in het rijksbeleid om jongeren meer zekerheid te geven en toekomstperspectief te bieden	Kamerstukken II, 2017-2018, 34 775 XV, nr. 61	Afgehandeld met brief aan de Tweede Kamer d.d. 17-02-2020 (Kamerstukken II, 2019-2020, 35 300 XV, nr. 94)
1123	Motie-Peters c.s. over een verplichte reactietermijn op een betalingsverzoek	Kamerstukken II, 2017-2018, 24 515, nr. 442	Afgehandeld met brief aan de Tweede Kamer d.d. 16-11-2020 (Kamerstukken II, 2020-2021, 24 515, nr. 572)

ID	Omschrijving	Vindplaats	Stand van zaken
1124	Motie-Peters c.s. over afspraken van gemeenten over voorkomen van uithuiszettingen	Kamerstukken II, 2017-2018, 24 515, nr. 443	In de Kamerbrief over de moties naar aanleiding van het AO armoede- en schuldenbeleid van 07-04-2020 (Kamerstukken II, 2019-2020, 24 515, nr. 528) is gemeld dat de motie wordt betrokken bij de wijziging van de Wet gemeentelijke schuldhulpverlening ten behoeve van de uitwisseling van persoonsgegevens (35 316). Deze wetswijziging is inmiddels aangenomen (TK 10-03-2020, EK 23 juni 2020) en 13-07-2020 gepubliceerd (Stb. 2020, 239 , Stb. 2020, 240 en Stb. 2020, 241)

Tabel 166 Overzicht van door de bewindspersonen afgehandelde moties, vergaderjaar 2018-2019

ID	Omschrijving	Vindplaats	Stand van zaken
1146	Motie-Jasper van Dijk over een CAO Beschut werk	Kamerstukken II, 2018-2019, 34 352, nr. 121	SZW is geen partij in de totstandkoming van een cao beschut werk. Dit betreft een zaak tussen bonden en gemeenten. De motie roept SZW ook nergens toe op. Hiermee kan de motie als afgedaan worden beschouwd
1151	Motie-Jasper van Dijk over adresregistratie volledig overgaan op de BRP	Kamerstukken II, 2018-2019, 17 050, nr. 550	Afgehandeld met brief aan de Tweede Kamer d.d. 14-12-2020 (Kamerstukken II, 2020-2021, 26 448, nr. 641)
1175	Motie-Smeulders over aanvullende voorwaarden aan het LIV stellen	Kamerstukken II, 2018-2019, 35 000 XV, nr. 45	Afgehandeld met brief aan de Tweede Kamer d.d. 06-07-2020 (Kamerstukken II, 2019-2020, 34 304, nr. 15)
1177	Motie-Renkema c.s. over extra aandacht voor jongeren uit praktijkonderwijs en voortgezet speciaal onderwijs	Kamerstukken II, 2018-2019, 35 000 XV, nr. 48	Afgehandeld met brief aan de Tweede Kamer d.d. 30-11-2020 (Kamerstukken II, 2020-2021, 35 420, nr. 228)
1179	Motie-Renkema over effecten van maatschappelijke ontwikkelingen op het aantal burn-outs	Kamerstukken II, 2018-2019, 35 000 XV, nr. 49	Afgehandeld met brief aan de Tweede Kamer d.d. 11-01-2021 (Kamerstukken II, 2020-2021, 25 883, nr. 405)
1191	Motie-Raemakers/Bruins over de noodzaak van begeleiding van jongeren naar werk of een opleiding	Kamerstukken II, 2018-2019, 35 000 XV, nr. 63	Afgehandeld met brief aan de Tweede Kamer d.d. 08-07-2020 (Kamerstukken II, 2019-2020, 29 544, nr. 1019)
1193	Motie-Gijs van Dijk c.s. over een SER-verkenning naar de platformeconomie	Kamerstukken II, 2018-2019, 35 000 XV, nr. 66	De SER heeft de verkenning gepubliceerd d.d. 19 oktober 2020. De motie is hiermee afgesloten
1202	Motie-Jasper van Dijk over het bestraffen van uitzendbureaus die zich schuldig maken aan arbeidsmarktdiscriminatie	Kamerstukken II, 2018-2019, 29 544, nr. 858	Afgehandeld met brief aan de Tweede Kamer d.d. 03-12-2020 (Kamerstukken II, 2020-2021, 29 544, nr. 1033)
1207	Motie-Van Weyenberg/ Peters over een meldplicht bij discriminerende verzoeken aan uitzendbedrijven	Kamerstukken II, 2018-2019, 29 544, nr. 867	Afgehandeld met brief aan de Tweede Kamer d.d. 03-12-2020 (Kamerstukken II, 2020-2021, 29 544, nr. 1033)
1210	Motie-Westerveld c.s. over het stelsel eenvoudiger maken	Kamerstukken II, 2018-2019, 31 322, nr. 384	Afgehandeld met brief aan de Tweede Kamer d.d. 06-07-2020 (Kamerstukken II, 2019-2020, 31 322, nr. 415)
1215	Motie-Wiersma/Pieter Heerma over het gesprek blijven voeren met sociale partners over de seizoensarbeid	Kamerstukken II, 2018-2019, 35 074, nr. 46	Afgehandeld met brief aan de Tweede Kamer d.d. 16-12-2020 (Kamerstukken II, 2020-2021, 35 074 nr. 76)
1219	Motie-Pieter Heerma/Van Weyenberg over het gebruik van uitzendconstructie zonder rechtenopbouw	Kamerstukken II, 2018-2019, 35 074, nr. 51	Afgehandeld met de kabinetsreactie aan de Tweede Kamer d.d. 11-11-2020 (Kamerstukken II, 2020-2021, 29 544, nr. 1028)
1240	Motie-Bruins c.s. over een tweede tussenevaluatie	Kamerstukken II, 2018-2019, 24 515, nr. 479	Afgehandeld met brief aan de Tweede Kamer d.d. 28-09-2020 (Kamerstukken II, 2020-2021, 24 515, nr. 569)
1247	Motie-Von Martels over sanering van asbestdaken standaard in klasse 1 plaatsen	Kamerstukken II, 2018-2019, 25 834, nr. 161	Afgehandeld met brief aan de Tweede Kamer d.d. 01-02-2021 (Kamerstukken II, 2020-2021, 25 834, nr. 176)
1249	Motie-Wiersma/Gijs van Dijk over een toekomstverkenning van de uitvoering van de sociale zekerheid	Kamerstukken II, 2018-2019, 29 614, nr. 91	Afgehandeld met brief aan de Tweede Kamer d.d. 25-03-2021 (Kamerstukken II, 2020-2021, 30 982, nr. 61)
1257	Motie-Pieter Heerma/ Wiersma over de rol die het niet spreken van de Nederlandse taal speelt bij de beoordeling van arbeidsongeschiktheid	Kamerstukken II, 2018-2019, 29 544, nr. 896	Afgehandeld met brief aan de Tweede Kamer d.d. 01-06-2021 (Kamerstukken II 2020-2021, 32 716, nr. 42)
1261	Motie-Renkema/Smeulders over verdere harmonisatie tussen de instrumenten in de WIA en de Participatiewet	Kamerstukken II, 2018-2019, 29 544, nr. 904	Afgehandeld met brief aan de Tweede Kamer d.d. 16-03-2021 (Kamerstukken II 2020-2021, 32 716, nr. 40)
1267	Motie-Van Weyenberg over het uitwerken van een wettelijke uniforming van het partnerbegrip	Kamerstukken II, 2018-2019, 34 996, nr. 5	Afgehandeld met brief aan de Tweede Kamer d.d. 06-07-2020 (Kamerstukken II, 2019-2020, 32 043, nr. 520)

ID	Omschrijving	Vindplaats	Stand van zaken
1270	Gewijzigde motie-Slootweg over het nabestaandenpensioen op risicobasis en de Anw-hiaatverzekering expliciet beschermen	Kamerstukken II, 2018-2019, 34 996, nr. 8	Afgehandeld met brief aan de Tweede Kamer d.d. 06-07-2020 (Kamerstukken II, 2019-2020, 32 043, nr. 520)
1271	Motie-Asscher/Klaver over aandacht voor de zorgen van zelfstandigen over de arbeidsongeschiktheidsverzekering	Kamerstukken II, 2018-2019, 32 043, nr. 459	Afgehandeld met brief aan de Tweede Kamer d.d. 26-03-2021 (Kamerstukken II, 2020-2021, 29 544, nr. 1044)
1272	Motie-Klaver/Asscher bij de uitwerking van de pensioencontracten de Tweede Kamer regelmatig te informeren over de door de stuurgroep gemaakte voortgang en keuzes om de gestelde doelen te bereiken	Kamerstukken II, 2018-2019, 32 043, nr. 460	Afgehandeld met brief aan de Tweede Kamer d.d. 06-07-2020 (Kamerstukken II, 2019-2020, 32 043, nr. 520)
1273	Motie-Klaver/Asscher over een voorstel voor de wachttijd in de uitzendsector	Kamerstukken II, 2018-2019, 32 043, nr. 461	Afgehandeld met brief aan de Tweede Kamer d.d. 06-07-2020, (Kamerstukken II, 2019-2020, 32 043, nr. 520)
1275	Motie-Klaver/Asscher over een kwalitatieve analyse van pensioencontracten door het SCP	Kamerstukken II, 2018-2019, 32 043, nr. 463	Afgehandeld met brief aan de Tweede Kamer d.d. 06-07-2020 (Kamerstukken II, 2019-2020, 32 043, nr. 520)
1277	Motie-Van Weyenberg c.s. over monitoren van de effecten van maatregelen die de overgang van werk naar pensioen verzachten	Kamerstukken II, 2018-2019, 32 043, nr. 468	Afgehandeld met brief aan de Tweede Kamer d.d. 06-07-2020 (Kamerstukken II, 2019-2020, 25 883, nr. 388)
1279	Motie-Stoffer/Bruins over de uitzondering voor gemoedsbezwaarden ook toepassen voor zzp'ers	Kamerstukken II, 2018-2019, 32 043, nr. 470	Afgehandeld met brief aan de Tweede kamer d.d. 26-03-2021 (Kamerstukken II, 2020-2021, 29 544, nr. 1044)
1280	Motie-Van der Linde c.s. over het vergroten van de duurzame inzetbaarheid	Kamerstukken II, 2018-2019, 32 043, nr. 473	Afgehandeld met brief aan de Tweede Kamer d.d. 06-07-2020 (Kamerstukken II, 2019-2020, 25 833, nr. 388)
1282	Motie-Asscher/Klaver over de uitwerking van de regeling voor zware beroepen	Kamerstukken II, 2018-2019, 32 043, nr. 458	Afgehandeld met brief aan de Tweede Kamer d.d. 06-07-2020 (Kamerstukken II, 2019-2020, 25 883, nr. 388)
1284	Motie-Van Kent over hulp aan gezinnen met tekorten	Kamerstukken II, 2018-2019, 35 142, nr. 7	Afgehandeld met brief aan de Tweede Kamer d.d. 28-09-2020 (Kamerstukken II, 2020-2021, 24 515, nr. 569)
1285	Motie-Gijs van Dijk inzake ophoging van het minimumjeugdloon	Kamerstukken II, 2018-2019, 35 142, nr. 9	Afgehandeld met brief aan de Tweede Kamer d.d. 11-12-2020 (Kamerstukken II, 2020-2021, 29 544, nr. 1036)
1287	Motie-Wiersma het bundelen van publieke budgetten voor scholing in het STAP-budget	Kamerstukken II, 2018-2019, 30 012, nr. 113	Afgehandeld met brief aan de Tweede Kamer d.d. 13-11-2020 (Kamerstukken II, 2020-2021, 30 012, nr. 135)
1290	Motie-Renkema inzake voorstel om leven lang ontwikkelen onder kwetsbare doelgroepen te stimuleren	Kamerstukken II, 2018-2019, 30 012, nr. 117	Afgehandeld met brief aan de Tweede Kamer d.d. 13-11-2020 (Kamerstukken II, 2020-2021, 30 012, nr. 135)
1291	Motie-Sneller/Diertens inzake externe loopbaanbegeleiding of ontwikkelingsadvies voor groepen met lage deelname aan scholing	Kamerstukken II, 2018-2019, 30 012, nr. 118	Afgehandeld met brief aan de Tweede Kamer d.d. 13-11-2020 (Kamerstukken II, 2020-2021, 30 012, nr. 135)

Tabel 167 Overzicht van door de bewindspersonen afgehandelde moties, vergaderjaar 2019-2020

ID	Omschrijving	Vindplaats	Stand van zaken
1304	Motie-Palland over terugvordering van onterecht verstrekte uitkeringen	Kamerstukken II, 2019-2020, 17 050, nr. 584	Afgehandeld met brief aan de Tweede Kamer d.d. 12-08-2021 (Kamerstukken II, 2020-2021, 26 448 nr. 652)
1305	Motie-Wiersma over verbetervoorstellen voor het aan het licht brengen van ten onrechte verstrekte uitkeringen	Kamerstukken II, 2019-2020, 17 050, nr. 585	Afgehandeld met brief aan de Tweede Kamer d.d. 12-08-2021 (Kamerstukken II, 2020-2021, 26 448 nr. 652)
1309	Motie-Van Brenk over een Kansrijk-publicatie voor het thema pensioenen	Kamerstukken II, 2019-2020, 32 043, nr. 488	Afgehandeld met brief aan de Tweede Kamer d.d. 12-11-2020 (Kamerstukken II, 2020-2021, 32 043, nr. 550)
1311	Motie-Slootweg c.s. over onderzoek naar een kapitaalgedekt pensioenstelsel	Kamerstukken II, 2019-2020, 32 043, nr. 497	Afgehandeld met brief aan de Tweede Kamer d.d. 22-09-2020 (Kamerstukken II, 2020-2021, 32 043, nr. 548)
1313	Motie-Tielen c.s. over verbetervoorstellen voor omscholing	Kamerstukken II, 2019-2020, 29 544, nr. 940	Afgehandeld met brief aan de Tweede Kamer d.d. 13-11-2020 (Kamerstukken II, 2020-2021, 30 012, nr. 135)
1316	Motie-Van Weyenberg/ Smeulders over de wijze van afhandeling van verzoeken om uitbreiding van arbeidsduur	Kamerstukken II, 2019-2020, 29 544, nr. 943	Afgehandeld met brief aan de Tweede Kamer d.d. 10-02-2021 (Kamerstukken II, 2020-2021, 29 544, nr. 1041)
1317	Motie-Van Kent over het stelsel van toeslagen zo inrichten dat meer werken altijd lonend is	Kamerstukken II, 2019-2020, 29 544, nr. 944	Aan deze motie is voldaan doordat de harde inkomensgrens in de huurtoeslag per 2020 is verdwenen. Daardoor is de afbouw in alle toeslagen geleidelijk en kan het niet meer voorkomen dat iemand erop achteruit gaat doordat toeslagen afbouwen als iemand meer gaat werken. Daarnaast wordt dit onderwerp meegenomen in het IBO Toeslagen

ID	Omschrijving	Vindplaats	Stand van zaken
1319	Motie-Van Brenk/Van Weyenberg over de kans op werk door «open hiring»	Kamerstukken II, 2019-2020, 29 544, nr. 947	Afgehandeld met brief aan de Tweede Kamer d.d. 30-11-2020 (Kamerstukken II, 2020-2021, 35 420, nr. 228)
1323	Motie-Van Brenk over RI&E	Kamerstukken II, 2019-2020, 25 993, nr. 359	Afgehandeld met de voortgangsbrief RIE aan de Tweede Kamer d.d. 30-03-2021 (Kamerstukken II, 2020-2021, 25 883, nr. 411)
1324	Motie-Van Kent en Gijs van Dijk over actief stimuleren van werkgevers om de RI&E-plicht na te komen	Kamerstukken II, 2019-2020, 25 883, nr. 360	Afgehandeld met brief aan de Tweede Kamer d.d. 30-03-2021 (Kamerstukken II, 2020-2021, 25 883, nr. 411)
1328	Motie-Nijkerken-De Haan en Peters verzoekt de regering om, uiterlijk voor de zomer van 2020 het effect van de payrollbepalingen op de doelgroep «banenafpraak en beschut werk» in beeld te brengen door middel van een quickscan, en hierover aan de Kamer te rapporteren; verzoekt de regering tevens, om de afspraak uit het sociaal akkoord om de laagste loonschalen open te stellen, te activeren indien uit de quickscan blijkt dat de niet-uitzondering van deze doelgroep op de WAB de baankans van deze groepen beperkt	Kamerstukken II, 2019-2020, 34 352, nr. 178	Afgehandeld met brief aan de Tweede Kamer d.d. 16-12-2020 (Kamerstukken II, 2020-2021, 35 074, nr. 76)
1333	Motie-Peters en Paternotte inzake EU landen en hoogopgeleide statushouders	Kamerstukken II, 2019-2020, 32 284, nr. 276	Afgehandeld met brief aan de Tweede Kamer d.d. 09-11-2020 (Kamerstukken II, 2020-2021, 32 824, nr. 306)
1337	Motie-Nijkerken-de Haan c.s. over heldere en goede voorlichting over de gevolgen van de harmonisatie	Kamerstukken II, 2019-2020, 35 213, nr. 20	SZW en UWV hebben geïnvesteerd in een goede voorlichting aan de doelgroep. Om de doelgroep extra te ondersteunen heeft SZW daarnaast een subsidie verstrekt aan leder(in) om een Wajong vraagbaak te openen. Met deze activiteiten is voldaan aan deze motie
1343	Motie-Peters/Paternotte over taallessen voor kansrijke asielzoekers	Kamerstukken II, 2019-2020, 35 300 XV, nr. 17	Afgehandeld met brief aan de Tweede Kamer d.d. 15-07-2020 (Kamerstukken II, 2019-2020, 32 824, nr. 303)
1344	Motie-Tielen over laaggeletterdheid en taalachterstanden bij WGA-uitkeringsgerechtigden: verzoekt de regering te inventariseren hoeveel van het totaal aantal WGA-uitkeringsgerechtigden laaggeletterd zijn en/of een taalachterstand hebben; verzoekt de regering tevens bij deze inventarisatie aan te geven welke maatregelen kunnen worden genomen om het aantal arbeidsongeschikten met een taalachterstand terug te dringen	Kamerstukken II, 2019-2020, 29 544, nr. 957	Afgehandeld met brief aan de Tweede Kamer d.d. 15-12-2020 (Kamerstukken II, 2020-2021, 29 544, nr. 1035)
1345	Motie-Van Weyenberg c.s. over onderzoek naar de effectiviteit van no-risk-polissen	Kamerstukken II, 2019-2020, 29 544, nr. 958	Afgehandeld met brief aan de Tweede Kamer d.d. 01-07-2020 (Kamerstukken II, 2019-2020, 29 544, nr. 1015)
1351	Motie-Wörsdörfer/Raemakers over ondersteuning van deelnemers aan een Wsnp-traject	Kamerstukken II, 2019-2020, 35 300 XV, nr. 40	Afgehandeld met brief aan de Tweede Kamer d.d. 16-11-2020 (Kamerstukken II, 2020-2021, 24 515, nr. 572)
1353	Motie-Smeulders/Van Weyenberg over vereenvoudiging van verschillende vormen van verlof	Kamerstukken II, 2019-2020, 35 300 XV, nr. 42	Afgehandeld met de bijlage «Notitie beleidsopties voor vereenvoudiging en uitbreiding verlof» bij brief aan de Tweede Kamer d.d. 06-07-2020 (Kamerstukken II, 2019-2020, 31 322, nr. 417)
1354	Motie-Smeulders/Palland over de wijze van benoeming van raden van toezicht in de publieke sector	Kamerstukken II, 2019-2020, 35 300 XV, nr. 43	Afgehandeld met brief aan de Tweede Kamer d.d. 08-10-2020 (Kamerstukken II, 2020-2021, 35 570 XV, nr. 8)
1355	Motie-Renkema c.s. over het in kaart brengen van alternatieven voor de kinderopvangtoeslag	Kamerstukken II, 2019-2020, 35 300 XV, nr. 45	Afgehandeld met brief aan de Tweede Kamer d.d. 14-12-2020 (Kamerstukken II, 2020-2021, 31 322 nr. 424)
1356	Motie-Palland c.s. over onderzoek naar de knelpunten die gezinnen ervaren	Kamerstukken II, 2019-2020, 35 300 XV, nr. 49	Afgehandeld met brief aan de Tweede Kamer d.d. 14-12-2020 (Kamerstukken II, 2020-2021, 31 322, nr. 424)
1358	Motie-Palland/Bruins over faciliteren van regio's bij een levenlang ontwikkelen	Kamerstukken II, 2019-2020, 35 300 XV, nr. 51	Afgehandeld met brief aan de Tweede Kamer d.d. 13-11-2020 (Kamerstukken II, 2020-2021, 30 012, nr. 135)
1360	Gewijzigde motie-Peters/ Jasper van Dijk over onderzoek naar de effecten van de kostendelersnorm op huisvesting	Kamerstukken II, 2019-2020, 35 300 XV, nr. 54	Afgehandeld met brief aan de Tweede Kamer d.d. 06-11-2020 (Kamerstukken II, 2020-2021, 34 252, nr. 199)
1364	Motie-Van Weyenberg/ Raemakers over snellere toelating tot de Wsnp	Kamerstukken II, 2019-2020, 35 300 XV, nr. 60	Afgehandeld met brief aan de Tweede Kamer d.d. 16-11-2020 (Kamerstukken II, 2020-2021, 24 515, nr. 572)
1365	Motie-Van Weyenberg/Gijs van Dijk over het concurrentiebeding tot het strikt noodzakelijke beperken	Kamerstukken II, 2019-2020, 35 300 XV, nr. 61	Afgehandeld met brief aan de Tweede Kamer d.d. 25-06-2021 (Kamerstukken II, 2020-2021, 29 544, nr. 1064)

ID	Omschrijving	Vindplaats	Stand van zaken
1367	Motie-Van Weyenberg/ Palland over de verdere invulling van het advies van de Commissie Regulering van werk	Kamerstukken II, 2019-2020, 35 300 XV, nr. 63	Afgehandeld met brief aan de Tweede Kamer d.d. 15-07-2020 (Kamerstukken II, 2019-2020, 29 544, nr. 1021)
1370	Motie-Bruins c.s. over verdeling van het resterende bedrag van de bonusregeling beschut werk	Kamerstukken II, 2019-2020, 35 300 XV, nr. 67	Afgehandeld middels de septembercirculaire (kenmerk: 2020-0000534509) die ook aan de Tweede Kamer is verzonden
1372	Motie-Stoffer/Smeulders over vergroten van de ruimte voor rouw op de werkvloer	Kamerstukken II, 2019-2020, 35 300 XV, nr. 72	Afgehandeld met brief aan de Tweede Kamer d.d. 28-09-2020 (Kamerstukken II, 2020-2021, 32 855, nr. 35)
1374	Motie-Bruins over bericht dat er bij het Nederlandse hightech bedrijfsleven grote zorgen leven over de werkzaamheden van het Van Swinden Laboratorium	Kamerstukken II, 2019-2020, 35 300 XIII, nr. 64	Afgehandeld met brief aan de Tweede Kamer d.d. 29-10-2020 (Kamerstukken II, 2020-2021, 33 159 nr. 4)
1375	Motie-Van der Graaf c.s. over de financiële positie van huishoudens met mensen met een beperking	Kamerstukken II, 2019-2020, 24 170, nr. 214	Afgehandeld met brief aan de Tweede Kamer d.d. 08-04-2021 (Kamerstukken II, 2020-2021, 24 170, nr. 244)
1379	Nader gewijzigde motie-Renkema c.s. over de uitvoering van artikel 60c van de Participatiewet	Kamerstukken II, 2019-2020, 24 515, nr. 512	Afgehandeld met brief aan de Tweede Kamer d.d. 16-11-2020 (Kamerstukken II, 2020-2021, 24 515, nr. 572)
1381	Motie-Peters c.s. over een wettelijke termijn waarbinnen schuldeisers moeten reageren	Kamerstukken II, 2019-2020, 24 515, nr. 514	Afgehandeld met brief aan de Tweede Kamer d.d. 16-11-2020 (Kamerstukken II, 2020-2021, 24 515, nr. 572)
1382	Motie-Peters c.s. over afspraken met schuldeisers over 75% van de totale schuld	Kamerstukken II, 2019-2020, 24 515, nr. 515	Afgehandeld met brief aan de Tweede Kamer d.d. 16-11-2020 (Kamerstukken II, 2020-2021, 24 515, nr. 572)
1383	Gewijzigde motie-Kuzu over een aangescherpt afsluitingsbeleid voor internet	Kamerstukken II, 2019-2020, 24 515, nr. 516	In de Kamerbrief over de moties naar aanleiding van het AO armoede- en schuldenbeleid van 07-04-2020 (24 515 nr. 528) zijn de bestaande afspraken toegelicht. Met de telecomsector wordt onder leiding van NVVK gewerkt aan verbeteringen, concreet: Eén convenant schuldhulpverlening en aansluiting bij Schuldenknooppunt en Nederlandse Schuldhulproute. De Kamer is in het schriftelijk overleg over de intensivering van de armoede- en schuldenaanpak op 04-12-2020 geïnformeerd (Kamerstukken II, 2020-2021, 24 515, nr. 574)
1384	Motie-Kuzu over een sluitende aanpak voor het niet gebruiken van beschikbare regelingen	Kamerstukken II, 2019-2020, 24 515, nr. 517	Afgehandeld met brief aan de Tweede Kamer d.d. 07-04-2020 (Kamerstukken II, 2019-2020, 24 515, nr. 528)
1385	Tweede nader gewijzigde motie-Krol c.s. over een voorstel hoe de Nadere regels bij kwijtschelding spoedig aangepast kunnen worden	Kamerstukken II, 2019-2020, 24 515, nr. 518	Motie is overgenomen door BZK
1388	Motie-Smeulders over een kwalitatieve analyse van de effecten van het verhogen van het minimumloon	Kamerstukken II, 2019-2020, 29 544, nr. 973	Afgehandeld met brief aan de Tweede Kamer d.d. 11-12-2020 (Kamerstukken II, 2020-2021, 29 544, nr. 1036)
1389	Nader gewijzigde-motie Van Brenk/Jasper van Dijk over maatregelen om de WIA-instroom terug te dringen	Kamerstukken II, 2019-2020, 29 544, nr. 974	Afgehandeld met brief aan de Tweede Kamer d.d. 17-12-2020 (Kamerstukken II, 2020-2021, 29 544, nr. 1038)
1390	Motie-Van Brenk over toedeling van STAP-budgetten voor mensen boven de 55 jaar	Kamerstukken II, 2019-2020, 29 544, nr. 975	Afgehandeld met brief aan de Tweede Kamer d.d. 13-11-2020 (Kamerstukken II, 2020-2021, 30 012, nr. 135)
1391	Motie Asscher c.s. over een betaalbare arbeidsongeschiktheidsverzekering voor zzp'ers	Kamerstukken II, 2019-2020, 29 544, nr. 983	Afgehandeld met brief aan de Tweede Kamer d.d. 26-03-2021 (Kamerstukken II, 2020-2021, 29 544, nr. 1044)
1393	Motie-Van Weyenberg/Palland over de effecten van het terugdringen van loondoorbetaling bij ziekte naar één jaar	Kamerstukken II, 2019-2020, 29 544, nr. 987	Aan de motie is voldaan met de brief van 15-07-2020 Technische uitwerking van het advies van de Commissie Regulering van werk (Kamerstukken II, 2019-2020, 29 544, nr. 1021)
1394	Motie-Tielen/Van Weyenberg over het belang van ondernemerschap zwaar te laten wegen	Kamerstukken II, 2019-2020, 29 544, nr. 98	Afgedaan met kabinetsreactie aan de Tweede Kamer d.d. 11-11-2020 (Kamerstukken II, 2020-2021, 29 544, nr. 1028)
1395	Motie de motie-Tielen over een aanvullend voorstel voor een persoonlijk leer- en ontwikkelbudget	Kamerstukken II, 2019-2020, 29 544, nr. 990	Afgehandeld met brief aan de Tweede Kamer d.d. 13-11-2020 (Kamerstukken II, 2020-2021, 30 012, nr. 135)
1396	Motie-Bruins/Van Weyenberg over het uitwerken van het voorstel voor een persoonlijk ontwikkelbudget	Kamerstukken II, 2019-2020, 29 544, nr. 994	Afgehandeld met brief aan de Tweede Kamer d.d. 13-11-2020 (Kamerstukken II, 2020-2021, 30 012, nr. 135)
1397	Motie-Palland/Van Weyenberg over de concurrentie op loonkosten via driehoeksconstructies tegengaan	Kamerstukken II, 2019-2020, 29 544, nr. 996	Afgehandeld met brief aan de Tweede Kamer d.d. 15-07-2020 (Kamerstukken II, 2019-2020, 29 544, nr. 1021)

ID	Omschrijving	Vindplaats	Stand van zaken
1398	Motie-Stoffer/Tielen over de nadelen van een verplichte AOV voor zzp'ers	Kamerstukken II, 2019-2020, 29 544, nr. 998	Afgehandeld met brief aan de Tweede Kamer d.d. 11-11-2020 (Kamerstukken II, 2020-2021, 29 554, nr. 1028)
1416	Motie-Van Brenk over een aanpassende oplossing voor (zelfstandig) ondernemers en werknemers	Kamerstukken II, 2019-2020, 35 430, nr. 21	Afgehandeld met brief aan de Tweede Kamer d.d. 28-08-2020 (Kamerstukken II, 2019-2020, 35 420, nr. 105)
1420	Nader gewijzigde motie-Jasper van Dijk c.s. over stoppen van verdienmodellen die mensen in de schulden brengen	Kamerstukken II, 2019-2020, 35 316, nr. 20	Motie is overgedragen aan FIN
1424	Motie Van Weyenberg en Palland over betere bescherming van werknemers	Kamerstukken II, 2019-2020, 35 358, nr. 19	Deels afgedaan door de Technische uitwerking van het advies van de Commissie regulering van werk d.d. 15-07-2020 (Kamerstukken II, 2019-2020, 29 544, nr. 1021). Afgehandeld met de kabinetsreactie aan de Tweede Kamer d.d. 11-11-2020 (Kamerstukken II, 2020-2021, 29 544, nr. 1028)
1425	Motie Gijs van Dijk/Smeulders over gelijk loon voor gelijk werk voor gedetacheerde werknemers	Kamerstukken II, 2019-2020, 35 358, nr. 20	Deels afgedaan door de Technische uitwerking van het advies van de Commissie regulering van werk d.d. 15-07-2020 (Kamerstukken II, 2019-2020, 29 544, nr. 1021). Afgehandeld met de kabinetsreactie aan de Tweede Kamer d.d. 11-11-2020 (Kamerstukken II, 2020-2021, 29 544, nr. 1028)
1426	Motie-Krol over het beschermen van de arbeidsmarktpositie van kwetsbare groepen	Kamerstukken II, 2019-2020, 25 295, nr. 376	Afgehandeld met brief aan de Tweede Kamer d.d. 28-08-2020 (Kamerstukken II, 2019-2020, 35 420, nr. 105)
1427	Motie-Van Pareren (FVD) over de compensatie van Wajongers van wie het inkomen achteruitgaat	Kamerstukken I, 2019-2020, 35 213, P	Met de brief aan de Eerste en Tweede Kamer is op 29-09-2020 aan deze motie voldaan (Kamerstukken I, 2020-2021, 35 213, nr. R)
1430	Motie-Stienen (D66) c.s. over de arbeidsmarktpositie van Wajongers in coronacrisistijd	Kamerstukken I, 2019-2020, 35 213, L	Afgehandeld met brief aan de Eerste Kamer d.d. 29-09-2-2020 (Kamerstukken I, 2020-2021, 35 213, nr. R)
1431	Motie-Schalk (SGP) c.s. over tijdelijke maatregelen in de spoedwetgeving als gevolg van de coronacrisis	Kamerstukken I, 2019-2020, 35 213, M	Afgehandeld met brief aan de Eerste Kamer d.d. 29-09-2-2020 (Kamerstukken I, 2020-2021, 35 213, nr. R)
1433	Motie-Tielen c.s. over kwaliteitseisen en een verbeterd SNA keurmerk	Kamerstukken II, 2019-2020, 35 359, nr. 6	Afgehandeld met brief aan de Tweede Kamer d.d. 14-12-2020 (Kamerstukken II, 2020-2021, 29 861, nr. 55)
1434	Motie-Tielen over een verbetering van taal en inburgering bij arbeidsmigranten	Kamerstukken II, 2019-2020, 35 359, nr. 7	Afgehandeld met brief aan de Tweede Kamer d.d. 14-12-2020 (Kamerstukken II, 2020-2021, 29 861 nr. 55)
1435	Gewijzigde motie-Smeulders en Bromet over de naleving van de coronamaatregelen in bedrijven	Kamerstukken II, 2019-2020, 35 359, nr. 8	Afgehandeld bij beantwoording Kamervragen LNV d.d. 22-10-2020 over berichten over coronabesmettingen in slachthuizen (Aanhangsel van Handelingen 2020-2021, nr. 471)
1436	Motie-Van Kent en Bruins over de kosten voor bescherming tegen het coronavirus niet afwentelen op arbeidsmigranten	Kamerstukken II, 2019-2020, 35 359, nr. 10	Afgehandeld met brief aan de Tweede Kamer d.d. 14-12-2020 (Kamerstukken II, 2020-2021, 29 861, nr. 55)
1438	Motie-Bruins over voorstellen om malafide uitzendondernemingen tegen te gaan	Kamerstukken II, 2019-2020, 35 359, nr. 15	Afgehandeld met brief aan de Tweede Kamer d.d. 14-12-2020 (Kamerstukken II, 2020-2021, 29 861, nr. 55)
1439	Gewijzigde motie-Bruins over voorlichting van de Raad van State inzake het reguleren van vrij verkeer van personen diensten	Kamerstukken II, 2019-2020, 35 359, nr. 16	De voorlichting is inmiddels gepubliceerd (vindplaats Kamerstukken II, 2020-2021, 35 359, nr. 23)
1440	Motie-Van Weyenberg/ Pieter Heerma over investeringen in het kader van de werkagenda	Kamerstukken II, 2019-2020, 35 420, nr. 46	Afgehandeld met brief aan de Tweede Kamer d.d. 28-08-2020 (Kamerstukken II, 2019-2020, 35 420, nr. 105)
1441	Motie-Van Weyenberg c.s. over bij het tweede noodpakket expliciet kijken naar de positie van toetreders op de arbeidsmarkt	Kamerstukken II, 2019-2020, 35 420, nr. 47	Afgehandeld met brief aan de Tweede Kamer d.d. 28-08-2020 (Kamerstukken II, 2019-2020, 35 420, nr. 105)
1444	Motie-Van Brenk over beleid gericht op het begeleiden van werk naar werk en verkrijgen van werk	Kamerstukken II, 2019-2020, 35 420, nr. 54	Afgehandeld met brief aan de Tweede Kamer d.d. 06-07-2021 (Kamerstukken II, 2021-2021, 26 448, nr. 652)
1446	Motie-Leijten c.s. over kenbaar maken waarvan ouders worden verdacht bij opzet/grove schulden	Kamerstukken II, 2019-2020, 31 066, nr. 641	Motie is overgedragen aan FIN
1451	Motie-Bergkamp en Van der Staaij inzake de rechten van personen met een handicap in 2016 werd geratificeerd maar dat uit de schaduwrapportage blijkt dat de implementatie hiervan minder goed verloopt dan men op basis van de	Kamerstukken II, 2019-2020, 24 170, nr. 170	Afgehandeld met brief (VWS) aan de Tweede Kamer d.d. 26-11-2020 (Kamerstukken II, 2020-2021, 24 170, nr. 237).

ID	Omschrijving	Vindplaats	Stand van zaken
	voortgangsrapportage uit het actieprogramma Onbeperkt meedoen! zou verwachten		
1452	Motie-Gijs van Dijk/Van Weyenberg over perspectief bieden aan en oplossingen voor jonge werknemers	Kamerstukken II, 2019-2020, 35 473, nr. 12	Afgehandeld met brief aan de Tweede Kamer d.d. 28-08-2020 (Kamerstukken II, 2019-2020, 35 541, nr. 1)
1453	Motie-Jasper van Dijk over een plan van aanpak om te voorkomen dat de armoede met een kwart zal toenemen	Kamerstukken II, 2019-2020, 35 473, nr. 20	Afgehandeld met brief aan de Tweede Kamer d.d. 28-09-2020 (Kamerstukken II, 2020-2021, 35 420, nr. 569)
1454	Motie-Van Weyenberg/ Tielen over waarborgen dat zelfstandigen alsnog de gelegenheid krijgen om hun aanvraag per maart te laten ingaan	Kamerstukken II, 2019-2020, 35 473, nr. 21	Afgehandeld met brief aan de Tweede Kamer d.d. 24-11-2020 (Kamerstukken II, 2020-2021, 35 420, nr. 569)
1455	Motie-Becker over werkervaring als element in de arbeidsmarktorientatie inburgering	Kamerstukken II, 2019-2020, 35 483, nr. 39	Afgehandeld met brief aan de Tweede Kamer d.d. 28-04-2021 (Kamerstukken II, 2020-2021, 35 483, nr. 73)
1456	Motie-Peters/Jasper van Dijk over gebruikmaken van de mogelijkheden die sociale ontwikkelbedrijven bieden	Kamerstukken II, 2019-2020, 35 482, nr. 42	Afgehandeld met brief aan de Tweede Kamer d.d. 02-02-2021 (Kamerstukken II, 2020-2021, 32 823, nr. 322)
1460	Motie-Segers c.s. over borgen van goed inburgeringsonderwijs bij de roc's	Kamerstukken II, 2019-2020, 35 483, nr. 48	Afgehandeld met brief aan de Tweede Kamer d.d. 09-11-2020 (Kamerstukken II, 2020-2021, 35 483, nr. 64)
1462	Motie-Jasper van Dijk c.s. over problemen bij jongeren door de lage uitkering en de zoektermijn inventariseren	Kamerstukken II, 2019-2020, 24 515, nr. 535	Afgehandeld met brief aan de Tweede Kamer d.d. 06-11-2020 (Kamerstukken II, 2020-2021, 34 352, nr. 199)
1463	Motie-Van Brenk/Peters over goede informatie over de financiële consequenties van de keuze voor een samenlevingsvorm	Kamerstukken II, 2019-2020, 24 515, nr. 540	Afgehandeld met brief aan de Tweede Kamer d.d. 14-12-2020 (Kamerstukken II, 2020-2021, 26 448, nr. 641)
1464	Motie-Van Brenk over maatwerk bij toepassing van de kostendelersnorm	Kamerstukken II, 2019-2020, 24 515, nr. 541	Afgehandeld met brief aan de Tweede Kamer d.d. 06-11-2020 (Kamerstukken II, 2020-2021, 34 352, nr. 199)
1465	Motie-Bruins/Van der Graaf over maatwerk voor mensen die de prostitutie verlaten	Kamerstukken II, 2019-2020, 24 515, nr. 543	Deze motie is overgenomen door VWS
1466	Motie-Bruins over uitbreiding van de Regeling toevoeging bewindvoerders Wsnp II	Kamerstukken II, 2019-2020, 24 515, nr. 544	Afgehandeld met brief aan de Tweede Kamer d.d. 16-11-2020 (Kamerstukken II, 2020-2021, 24 515, nr. 572)
1468	Gewijzigde-motie-Krol c.s. over een pilot met een platform van ervaringsdeskundigen in schuldhulpverlening	Kamerstukken II, 2019-2020, 24 515, nr. 549	Afgehandeld met brief aan de Tweede Kamer d.d. 04-12-2020 (Kamerstukken II, 2020-2021, 24 515, nr. 574)
1469	Gewijzigde motie-Van Beukering-Huijbregts/ Jasper van Dijk over een eerste anoniem contact bij schuldhulpverlening	Kamerstukken II, 2019-2020, 24 515, nr. 550	Anoniem contact bij schuldhulpverlening is al mogelijk. Sinds de lancering van de telefonische hulplijn 0800-8115 krijgt anoniem contact een nieuwe impuls. De Kamer is in het schriftelijk overleg over de intensivering van de armoede- en schuldenaanpak op 04-12-2020 geïnformeerd (Kamerstukken II, 2020-2021, 24 515, nr. 574)
1470	Motie-Van Beukering-Huijbregts/ Wörsdörfer over coullance bij gemeenten voor mensen die wederom een beroep willen doen op schuldhulpverlening	Kamerstukken II, 2019-2020, 24 515, nr. 551	Het voorstel is op 10 maart 2020 aangenomen door de Tweede Kamer. De Eerste Kamer heeft het voorstel op 23-06-2020 als hamerstuk afgedaan. De wetswijziging gaat op 1 januari 2021 in
1471	Motie-Gijs van Dijk c.s. over handhaven op schijnzelfstandigheid	Kamerstukken II, 2019-2020, 31 311, nr. 223	Motie is overgedragen aan FIN
1472	Gewijzigde motie-Gijs van Dijk/Van Weyenberg over afspraken over sectorale minimumtarieven voor zzp'ers	Kamerstukken II, 2019-2020, 31 311, nr. 224	Afgehandeld met brief aan de Tweede Kamer d.d. 08-07-2021 (Kamerstukken II, 2020-2021, 29 544, nr. 1071)
1473	Motie-Van Kent/Gijs van Dijk over voorstellen om een einde te maken aan schijnconstructies	Kamerstukken II, 2019-2020, 31 311, nr. 227	Afgehandeld met brief aan de Tweede Kamer d.d. 11-11-2020 (Kamerstukken II, 2020-2021, 29 544, nr. 1028)
1474	Motie-Van Brenk over sectorale afspraken over minimumtarieven voor zzp'ers algemeen verbindend verklaren	Kamerstukken II, 2019-2020, 31 311, nr. 230	Motie was geen oproep aan de regering. Sectorale afspraken over minimumtarieven voor zzp'ers algemeen verbindend verklaren kan en gebeurt al in de praktijk. Wij hoeven hier dus geen uitvoering aan te geven
1476	Motie-Palland/Van Weyenberg over een maatregel om de kwetsbaarheid van zelfstandigen aan de onderkant van de arbeidsmarkt tegen te gaan	Kamerstukken II, 2019-2020, 31 311, nr. 232	Afgehandeld met brief aan de Tweede Kamer d.d. 15-12-2020 (Kamerstukken II, 2020-2021, 21 501-31, nr. 592)
1477	Motie-Gijs van Dijk/Smeulders over onderzoeken in hoeverre sectoren per 1 januari 2021 gebruik kunnen maken van de subsidieregeling zware beroepen	Kamerstukken II, 2019-2020, 32 043, nr. 529	Afgehandeld met brief aan de Tweede Kamer d.d. 01-02-2021 (Kamerstukken II, 2020-2021, 25 883, nr. 406)

ID	Omschrijving	Vindplaats	Stand van zaken
1478	Motie-Gijs van Dijk/Smeulders over voorstellen om de wachttijd voor alle pensioenen verder te verkorten	Kamerstukken II, 2019-2020, 32 043, nr. 530	Afgehandeld met brief aan de Tweede Kamer d.d. 12-11-2020 (Kamerstukken II, 2020-2021, 32 043, nr. 550)
1482	Motie-Marijnissen c.s. over het verbod op discriminatie betrekken bij de kwaliteitseisen voor uitzendbureaus	Kamerstukken II, 2019-2020, 30 950 nr. 189	Afgehandeld met brief aan de Tweede Kamer d.d. 14-12-2020 (Kamerstukken II, 2020-2021, 29 861, nr. 55)
1483	Motie-Jetten c.s. over een meldplicht voor racistische of discriminerende verzoeken op de arbeidsmarkt en de woningmarkt	Kamerstukken II, 2019-2020, 30 950 nr. 204	Afgehandeld met brief aan de Tweede Kamer d.d. 03-12-2020 (Kamerstukken II, 2020-2021, 29 544, nr. 1033)
1484	Motie-Van Wijngaarden/ Van der Graaf dat antisemitisme een probleem van ons allen is, niet enkel van de Joodse gemeenschap, van mening dat de urgentie en noodzaak voor een effectieve aanpak van antisemitisme groot zijn	Kamerstukken II, 2019-2020, 35 164, nr. 7	Afgehandeld met brief aan de Tweede Kamer door J&V d.d. 10-03-2021 (Kamerstukken II, 2020-2021, 30 950, nr. 219)
1485	Motie-Jasper van Dijk over mensen met lage inkomens ontzien bij eventuele bezuinigingen als gevolg van de coronacrisis	Kamerstukken II, 2019-2020, 24 515, nr. 561	Er is niet bezuinigd als gevolg van de coronacrisis en verdere actie is niet nodig. De motie wordt daarmee als afgedaan beschouwd.
1491	Motie-Van Meenen (D'66) over het met voorrang laten testen van personeel in de vitale sectoren zorg en onderwijs, overwegende dat de kinderopvang ook bij deze vitale sectoren gerekend dient te worden, verzoekt de regering de kinderopvangmedewerkers bij de uitvoering van de moties op dezelfde wijze te behandelen als hun collega's in zorg en onderwijs	Kamerstukken II, 2019-2020, 35300 VIII, nr. 216	Deze motie is afgedaan met de Kamerbrief appreciatie motie om de sector kinderopvang ook voorrang te verlenen bij het laten testen op het coronavirus. d.d. 17-09-2020 (Kamerstukken II, 2020-2021, 25 295, nr. 578)

Tabel 168 Overzicht van door de bewindspersonen afgehandelde moties, vergaderjaar 2020-2021

ID	Omschrijving	Vindplaats	Stand van zaken
1492	Motie-Asscher over voorstellen voor een werkgarantie	Kamerstukken II, 2020-2021, 35 570, nr. 22	Afgehandeld met brief aan de Tweede Kamer d.d. 30-11-2020 (Kamerstukken II, 2020-2021, 35 420, nr. 228)
1494	Motie-Asscher over passende begeleiding naar nieuw werk en inkomen	Kamerstukken II, 2020-2021, 35 420, nr. 109	Deze motie is afgerond. Hier is invulling aan gegeven door de inspanningsverplichting van werk-naar-werk begeleiding in de NOW-3 en 4 met brief (SZW) d.d. 30-09-2020 (Kamerstukken II, 2020-2021, 35 420, nr. 142)
1495	Motie-Asscher over wegen in hoeverre afbouwen van de steun in januari 2021 nog gewenst is	Kamerstukken II, 2020-2021, 35 420, nr. 110	Afgehandeld met brief aan de Tweede Kamer d.d. 09-12-2020 (Kamerstukken II, 2020-2021, 35 420, nr. 237)
1496	Motie-Asscher/Smeulders over eerder stoppen met werken mogelijk maken	Kamerstukken II, 2020-2021, 35 420, nr. 111	Afgehandeld met brief aan de Tweede Kamer d.d. 23-09-2020 (Kamerstukken II, 2020-2021, 35 420, nr. 134)
1497	Motie-Asscher c.s. over een breed offensief om jongeren meer perspectief te geven	Kamerstukken II, 2020-2021, 35 420, nr. 112	Afgehandeld met brief aan de Tweede Kamer d.d. 30-11-2020 (Kamerstukken II, 2020-2021, 35 420, nr. 228)
1499	Motie-Aartsen/Tielen over één herkenbaar loket voor begeleiding naar nieuw werk en scholing	Kamerstukken II, 2020-2021, 35 420, nr. 116	Afgehandeld met brief aan de Tweede Kamer d.d. 13-11-2020 (Kamerstukken II, 2020-2021, 30 012, nr. 135)
1500	Motie-Smeulders c.s. over bijstandsregels voor jongeren tot 27 jaar versoepelen	Kamerstukken II, 2020-2021, 35 420, nr. 118	Afgehandeld met brief aan de Tweede Kamer (JenV) d.d. 09-10-2020 (Kamerstukken II, 2020-2021, 35 557, nr. 8)
1501	Motie-Smeulders/Tielen over het weer openstellen van de regeling NL leert door	Kamerstukken II, 2020-2021, 35 420, nr. 119	Afgehandeld met brief aan de Tweede Kamer d.d. 13-11-2020 (Kamerstukken II, 2020-2021, 30 012, nr. 135)
1503	Nader gewijzigde motie-Bruins/Van Weyenberg over concrete voorstellen voor een persoonlijk leer- en ontwikkelbudget	Kamerstukken II, 2020-2021, 35 420, nr. 125	Afgehandeld met brief aan de Tweede Kamer d.d. 13-11-2020 (Kamerstukken II, 2020-2021, 30 012, nr. 135)
1507	Motie-Palland en Peters over bij jubileumbonussen in de Wajong voortaan de werkkostenregeling gebruiken	Kamerstukken II, 2020-2021, 35 213, nr. 36	Afgehandeld met brief aan de Tweede Kamer d.d. 03-12-2020 (Kamerstukken II, 2020-2021, 35 420, nr. 199)
1511	Motie-Asscher en Palland over het creëren van tijdelijke crisisbanen	Kamerstukken II, 2020-2021, 35 420, nr. 160	Afgehandeld met brief aan de Tweede Kamer d.d. 16-11-2020 (Kamerstukken II, 2020-2021, 35 420, nr. 218)
1512	Motie-Asscher c.s. over geen verlof- of wachtdagen inzetten bij thuisisolatie	Kamerstukken II, 2020-2021, 35 420, nr. 161	Afgehandeld met brief van EZK aan de Tweede Kamer d.d. 09-12-2020 (Kamerstukken II, 2020-2021, 35 420, nr. 237)
1513	Motie-Van Weyenberg c.s. over positief geteste mensen financieel ondersteunen tijdens quarantaine	Kamerstukken II, 2020-2021, 35 420, nr. 165	Afgehandeld met brief aan de Tweede Kamer d.d. 09-12-2020 (Kamerstukken II, 2020-2021, 35 420, nr. 237)

ID	Omschrijving	Vindplaats	Stand van zaken
1514	Motie-Bruins en Van der Graaf over bezien of de ondersteuning voor mensen in de prostitutie volstaat	Kamerstukken II, 2020-2021, 35 420, nr. 173	Het kabinet heeft in de herijtingsbrief 'Aanpassingen in het economische steun- en herstelpakket als gevolg van de ontwikkeling in de bestrijding van het coronavirus' op 9 december 2020 (Kamerstuk 2020Z24322) de Kamer gemeld dat zij met de TONK invulling geeft aan onder meer de gewijzigde motie Bruins en Van der Graaf (Kamerstukken II, 2020-2021, 35 420, nr. 183). Hiermee kan de motie worden afgedaan
1515	Motie-Palland c.s. over werkgevers en werknemers tegemoetkomen bij knellende situaties die ontstaan door quarantainemaatregelen	Kamerstukken II, 2020-2021, 35 410, nr. 174	Afgehandeld met brief van EZK aan de Tweede Kamer d.d. 09-12-2020 (Kamerstukken II, 2020-2021, 35 420, nr. 237)
1520	Motie-Becker c.s. juridisch onderzoeken of een verbod van de Grijsse Wolven is	Kamerstukken II, 2020-2021, 32 824, nr. 307	Motie wordt overgedragen aan J&V
1521	Gewijzigde motie-Jasper van Dijk c.s. over het niet mogen weigeren van leerlingen die de grondslag van een school respecteren	Kamerstukken II, 2020-2021, 32 824, nr. 309	Motie is overdragen aan OCW
1522	Motie-Peters over in gesprek gaan met Femmes for Freedom	Kamerstukken II, 2020-2021, 32 824, nr. 311	Afgehandeld met brief aan de Tweede Kamer verzonden door VWS d.d. 18-03-2021 (Kamerstukken II, 2020-2021, 32 175, nr. 70)
1523	Motie-Paternotte/Peters over de integratie van buitenlandse artsen	Kamerstukken II, 2020-2021, 32 824, nr. 314	Afgehandeld met brief aan de Tweede Kamer d.d. 21-06-2021 (Kamerstukken II, 2020-2021, 29 282, nr. 441)
1524	Motie-Gijs van Dijk c.s. over een experiment met Start-RI&E bij kleine bedrijven	Kamerstukken II, 2020-2021, 25 883, nr. 396	Afgehandeld met brief aan de Tweede Kamer d.d. 30-03-2021 (Kamerstukken II, 2020-2021, 25 883, nr. 411)
1525	Motie-Smals c.s. over een analyse van individuele validaties met betrekking tot asbestsanering	Kamerstukken II, 2020-2021, 25 883, nr. 397	Afgehandeld met brief aan de Tweede Kamer d.d. 10-02-2021 (Kamerstukken II, 2020-2021, 25 834, nr. 177)
1526	Motie-Smals c.s. over de publieke sturing en handhaving op het asbestdossier versterken	Kamerstukken II, 2020-2021, 25 883, nr. 398	Afgehandeld met brief aan de Tweede Kamer d.d. 10-02-2021 (Kamerstukken II, 2020-2021, 25 834, nr. 177)
1531	Motie-Nijkerken-de Haan/ Tielen over modernisering in wet- en regelgeving om gezond en veilig thuiswerken mogelijk te maken	Kamerstukken II, 2020-2021, 35 570 XV, nr. 35	Afgehandeld met brief aan de Tweede Kamer d.d. 03-02-2021 (Kamerstukken II, 2020-2021, 25 295, nr. 983)
1532	Motie-Smeulders c.s. over verhogen van het minimumloon	Kamerstukken II, 2020-2021, 35 570 XV, nr. 36	Motie vraagt geen actie, en wordt daarmee als afgedaan beschouwd.
1533	Motie-Smeulders/Bruins over verbetering van de positie van huishoudelijk werkers	Kamerstukken II, 2020-2021, 35 570 XV, nr. 37	Afgehandeld met brief aan de Tweede Kamer d.d. 29-04-2021 (Kamerstukken II, 2020-2021, 29 544, nr. 1047)
1534	Motie-Renkema over de inzet van ervaringswerkers als het gaat om armoede	Kamerstukken II, 2020-2021, 35 570 XV, nr. 38	Afgehandeld met brief aan de Tweede Kamer d.d. 04-12-2021 (Kamerstukken II, 2020-2021, 24 515, nr. 574)
1535	Motie-Palland/Peters over de eerste effecten van de coronacrisis voor jongeren in kaart brengen	Kamerstukken II, 2020-2021, 46 570 XV, nr. 40	Afgehandeld met brief aan de Tweede Kamer d.d. 05-07-2021 over Herstel en Perspectief voor de Jeugd (Kamerstukken II, 2020-2021, kenmerk 3221458-1012201)
1536	Motie-Palland/Tielen over de inkoop van opleidingen bij bedrijfsscholen bevorderen	Kamerstukken II, 2020-2021, 35 570 XV, nr. 41	Afgehandeld met brief aan de Tweede Kamer d.d. 31-05-2021 (Kamerstukken II, 2020-2021, 35 420, nr. 278)
1538	Motie-Palland/Peters over de toereikendheid van het sociaal minimum onderzoeken	Kamerstukken II, 2020-2021, 35 570 XV, nr. 43	Afgehandeld met brief aan de Tweede Kamer d.d. 22-03-2021 (Kamerstukken II, 2020-2021, 32 140, nr. 86)
1539	Motie-Peters c.s. over het voorkómen van dakloosheid als gevolg van de kostendelersnorm	Kamerstukken II, 2020-2021, 35 570 XV, nr. 44	Afgehandeld met brief aan de Tweede Kamer d.d. 17-05-2021 (Kamerstukken II, 2020-2021, 34 352, nr. 211)
1545	Motie-Van Weyenberg c.s. over integreren van klinische arbeidsgeneeskundige zorg in de reguliere oncologische zorg	Kamerstukken II, 2020-2021, 35 570 XV, nr. 56	Afgehandeld met brief aan de Tweede Kamer d.d. 23-06-2021 (Kamerstukken II, 2020-2021, 25 883, nr. 416)
1546	Motie-Van Beukering-Huijbregts c.s. over betrekken van gemeenten bij de verkenning van de kostendelersnorm	Kamerstukken II, 2020-2021, 35 570 XV, nr. 57	Afgehandeld met brief aan de Tweede Kamer d.d. 17-05-2021 (Kamerstukken II, 2020-2021, 34 352, nr. 211)
1549	Motie-Van Beukering-Huijbregts c.s. over coulance bij de betalingstermijnen voor energielasten	Kamerstukken II, 2020-2021, 35 570 XV, nr. 60	De energieleveranciers hebben toegezegd coulant om te gaan met betalingsproblemen door de coronacrisis. De Kamer is hierover onder meer geïnformeerd via de reactie op de brief van Landelijke Armoedecoalitie (24 295, nr. 527). Daarnaast is per 1 januari 2021 de wijziging van de Wet gemeentelijke schuldhulpverlening in werking getreden en heeft vroegsignalering van schulden, waaraan onder meer energieleveranciers deelnemen, een impuls gekregen (Stb. 2020, nr. 239 en onder meer met brief (SZW) d.d. 04-12-2020 (Kamerstukken II, 2020-2021, 24 515, nr. 574))

ID	Omschrijving	Vindplaats	Stand van zaken
1550	Motie-Gijs van Dijk c.s. over zo snel mogelijk uitwerken van crisisbanen	Kamerstukken II, 2020-2021, 35 570 XV, nr. 61	Afgehandeld met brief aan de Tweede Kamer d.d. 14-12-2020 (Kamerstukken II, 2020-2021, 35 420, nr. 219)
1553	Motie-Bruins/Peters over uitbreiding van de no-riskpolis naar mensen met een langdurige bijstandsuitkering	Kamerstukken II, 2020-2021, 35 570 XV, nr. 65	De motie vroeg om een verkenning naar de kosten en baten van een no-riskpolis voor deze groep. Bij brief van 12 juli 2021 (Kamerstukken II, 2021-2022, 29 544, nr. 1069) is de Kamer geïnformeerd over de uitkomsten van de verkenning
1554	Motie-Stoffer c.s. over alternatieve manieren en uitzonderingsposities bij de verplichte arbeidsongeschiktheidsverzekering voor zzp'ers	Kamerstukken II, 2020-2021, 35 570 XV, nr. 66	Afgehandeld met brief aan de Tweede Kamer d.d. 26-03-2021 (Kamerstukken II, 2020-2021, 29 544, nr. 1044)
1555	Motie-Stoffer/Gijs van Dijk over de overheidspool breder inzetten voor mensen met een arbeidsbeperking	Kamerstukken II, 2020-2021, 35 570 XV, nr. 67	Motie wordt overgenomen door BZK
1558	Motie-Kuzu c.s. over het bemoeilijken van het opbouwen van schulden	Kamerstukken II, 2020-2021, 35 570 XV, nr. 71	Afgehandeld met brief aan de Tweede Kamer d.d. 11-02-2021 (Kamerstukken II, 2020-2021, 24 515, nr. 579).
1559	Motie-Kuzu c.s. over de capaciteit bij de Inspectie SZW voor de bestrijding van arbeidsmarktdiscriminatie	Kamerstukken II, 2020-2021, 35 570 XV, nr. 72	Afgehandeld met de beantwoording van Kamervragen d.d. 01-06-2021 die door BZK naar de Tweede Kamer zijn gestuurd (Aanhangsel Handelingen 2020-2021, nr. 2987)
1561	Motie-Asscher over het coronavirus onderzoek te krijgen het van groot belang is dat mensen in quarantaine gaan bij (mogelijke) besmetting	Kamerstukken II, 2020-2021, 25 295, nr. 630	Hoewel dit niet expliciet in de brief vermeld staat, is deze motie afgehandeld met brief aan de Tweede Kamer d.d. 17-11-2020 (Kamerstukken II, 2020-2021, 25 295, nr. 713)
1562	Motie-Becker over een heldere juridische definitie van «problematisch gedrag»	Kamerstukken II, 2020-2021, 35 228, nr. 8	Afgehandeld met brief aan de Tweede Kamer d.d. 24-06-2021 (Kamerstukken II, 2020-2021, 32 824, nr. 329)
1563	Motie-Becker/Van Toorenburg over het oprichten van een opleiding voor imams in Nederland in combinatie met een overgangstermijn	Kamerstukken II, 2020-2021, 35 228, nr. 11	Afgehandeld met brief aan de Tweede Kamer, verzonden door JenV d.d. 08-06-2021 (Kamerstukken II, 2020-2021, 35 228, nr. 38)
1564	Motie-Van Ojik/Van der Graaf over nieuw onderzoek naar buitenlandse financiering van religieuze instellingen	Kamerstukken II, 2020-2021, 35 228, nr. 15	Afgehandeld met brief aan de Tweede Kamer d.d. 24-06-2021 (Kamerstukken II, 2020-2021, 35 420, nr. 218)
1565	Motie-Kuiken c.s. over risicogericht toezicht op informeel onderwijs	Kamerstukken II, 2020-2021, 35 228, nr. 24	Afgehandeld met brief aan de Tweede Kamer d.d. 24-06-2021 (Kamerstukken II, 2020-2021, 35 420, nr. 218)
1566	Motie-Bisschop over de bevoegdheden uitbreiden van de Taskforce Problematisch gedrag en ongewenste buitenlandse financiering	Kamerstukken II, 2020-2021, 35 228, nr. 25	Afgehandeld met brief aan de Tweede Kamer d.d. 24-06-2021 (Kamerstukken II, 2020-2021, 35 420, nr. 218)
1567	Motie-Van Toorenburg over signalen van kindermishandeling in het informele onderwijs oppakken	Kamerstukken II, 2020-2021, 35 228, nr. 28	Afgehandeld met brief aan de Tweede Kamer d.d. 24-06-2021 (Kamerstukken II, 2020-2021, 35 420, nr. 218)
1570	Motie-Segers c.s. over uitwerken van afschaffing van de kinderopvangtoeslag	Kamerstukken II, 2020-2021, 35 510, nr. 26	Afgehandeld met brief aan de Tweede Kamer d.d. 30-04-2021 (Kamerstukken II, 2020-2021, 31 322, nr. 431)
1572	Motie-Van der Staaij en Segers over besmettingen in de werksituatie	Kamerstukken II, 2020-2021, 25 295, nr. 734	Afgehandeld met brief aan de Tweede Kamer d.d. 03-02-2021 (Kamerstukken II, 2020-2021, 25 295, nr. 983)
1573	Gewijzigde motie-Van Kent/Slootweg over steun voor de nota Aan de slag in het Sociaal Ontwikkel-bedrijf	Kamerstukken II, 2020-2021, 35 644, nr. 4	Is een motie waarin de Tweede Kamer een uitspraak aan/over zichzelf doet en vergt geen actie van SZW en kan als afgedaan worden beschouwd
1576	Motie-Bruins over opties uitwerken voor een begeleidingsbonus	Kamerstukken II, 2020-2021, 35 664, nr. 8	Bij brief van 12-07-2021 (Kamerstukken II, 2021-2022, 35 644, nr. 12) is de Kamer geïnformeerd over de mogelijkheden van en aandachtspunten bij opties voor een begeleidingsbonus voor werkgevers
1579	Motie-Smeulders over een mentaal steunpakket	Kamerstukken II, 2020-2021, 35 669, nr. 8	Afgehandeld met brief aan de Tweede Kamer (VWS) d.d. 12-02-2021 (Kamerstukken II, 2020-2021, 25 295, nr. 988)
1580	Motie-Smeulders/Van Weyenberg over een coronaverlof-regeling voor werkende ouders	Kamerstukken II, 2020-2021, 35 669, nr. 9	Afgehandeld met brief aan de Tweede Kamer d.d. 04-03-2021 (Kamerstukken II, 2020-2021, 32 855, nr. 36)
1581	Motie-Van Kent c.s. over vastgestelde termijnen voor re-integratietrajecten waar nodig verlengen	Kamerstukken II, 2020-2021, 35 669, nr. 13	Afgehandeld met brief aan de Tweede Kamer d.d. 13-04-2021 (Kamerstukken II, 2020-2021, 35 420, nr. 254)
1582	Motie-Van Weyenberg c.s. over de TONK breed onder de aandacht brengen bij ondernemers	Kamerstukken II, 2020-2021, 35 669, nr. 35	Afgehandeld met brief aan de Tweede Kamer d.d. 12-03-2021 (Kamerstukken II, 2020-2021, 35 420, nr. 248)
1583	Motie-Van Weyenberg c.s. over voldoende middelen om de TONK ruimhartig uit te voeren	Kamerstukken II, 2020-2021, 35 669, nr. 34	Afgehandeld met brief aan de Tweede Kamer d.d. 12-03-2021 (Kamerstukken II, 2020-2021, 35 420, nr. 248)

ID	Omschrijving	Vindplaats	Stand van zaken
1584	Motie-Van Weyenberg/Smeulders over steun voor initiatieven om vitaal thuis te werken	Kamerstukken II, 2020-2021, 35 669, nr. 36	Afgehandeld met brief aan de Tweede Kamer d.d. 24-02-2021 (Kamerstukken II, 2020-2021, 29 295, nr. 1025)
1585	Motie-Becker-Toorenburg inzake dat in de EU tewerkstellingsvergunningen worden verleend aan imams van buiten de EU, omdat er onvoldoende imams binnen de EU worden opgeleid	Kamerstukken II, 2020-2021, 35 228, nr. 11	Afgehandeld met brief aan de Tweede Kamer d.d. 08-06-2021 (Kamerstukken II, 2020-2021, 35 228, nr. 38)
1589	Motie-Gijs van Dijk over een sociaal reddingsplan voor mensen met een arbeidsbeperking	Kamerstukken II, 2020-2021, 35 644, nr. 7	Afgehandeld met brief aan de Tweede Kamer d.d. 12-03-2021 (Kamerstukken II, 2020-2021, 35 420, nr. 248)
1591	Motie-Belhaj/Peters over onderzoek naar een Register Ongewenste Nationaliteit	Kamerstukken II, 2020-2021, 35 475, nr. 7	Motie overgenomen door BZK
1592	Motie-Belhaj c.s. over het onderzoek door de CAVV	Kamerstukken II, 2020-2021, 35 475, nr. 8	Motie overgenomen door BZ
1593	Motie-Belhaj c.s. over overleg met de Belgische, Duitse en Franse regering	Kamerstukken II, 2020-2021, 35 475, nr. 9	Motie overgenomen door BZ
1594	Gewijzigde motie-Jasper van Dijk over de aanbeveling over veiligheid van het aanjaagteam omzetten in beleid	Kamerstukken II, 2020-2021, 29 861, nr. 56	Motie overgedragen aan BZK
1595	Motie-Van Weyenberg c.s. over zo snel mogelijk aan de slag gaan met de maatregelen voor de korte termijn uit het advies van het aanjaagteam	Kamerstukken II, 2020-2021, 29 861, nr. 58	Afgehandeld met brief aan de Tweede Kamer d.d. 01-04-2021 (Kamerstukken II, 2020-2021, 29 861, nr. 69)
1596	Motie-Van Weyenberg over voor de formatie verschillende vormen van een arbeidscommissie uitwerken	Kamerstukken II, 2020-2021, 29 861, nr. 59	Afgehandeld met brief aan de Tweede Kamer d.d. 01-04-2021 (Kamerstukken II, 2020-2021, 29 861, nr. 69)
1599	Motie-Smeulders/Van Weyenberg over naast privaot toezicht ook publiekrechtelijk toezicht borgen bij de certificering	Kamerstukken II, 2020-2021, 29 861, nr. 62	Afgehandeld met brief aan de Tweede Kamer d.d. 01-04-2021 (Kamerstukken II, 2020-2021, 29 861, nr. 69)
1600	Motie-Smeulders over de mogelijkheid voor gemeenten om verhuurdersvergunningen in te voeren	Kamerstukken II, 2020-2021, 29 861, nr. 63	Motie overgedragen aan BZK
1601	Motie-Smeulders/Bruins over nader onderzoek inzake de positie van kinderen van arbeidsmigranten	Kamerstukken II, 2020-2021, 29 861, nr. 64	Afgehandeld met brief aan de Tweede Kamer d.d. 01-04-2021 (Kamerstukken II, 2020-2021, 29 861, nr. 69)
1606	Gewijzigde motie-Jasper van Dijk over het uitsluiten van daklozen, mantelzorgers en kwetsbare jongeren van de kostendelersnorm	Kamerstukken II, 2020-2021, 24 515, nr. 582	Afgehandeld met brief aan de Tweede Kamer d.d. 17-05-2021 (Kamerstukken II, 2020-2021, 34 352, nr. 211)
1608	Motie-Gijs van Dijk over uitspreken om na de verkiezingen minimumloon, AOW en bijstand fors te verhogen	Kamerstukken II, 2020-2021, 24 515, nr. 585	Motie vraagt geen actie en wordt daarmee als afgedaan beschouwd
1609	Motie-Gijs van Dijk/Bruins over borgen dat doorverkochte vorderingen altijd herleidbaar zijn tot de oorspronkelijke vordering	Kamerstukken II, 2020-2021, 24 515, nr. 587	Afgehandeld met brief aan de Tweede Kamer d.d. 18-05-2021 (Kamerstukken II, 2020-2021, 24 515, nr. 601)
1612	Motie-Peters/Bruins over het aanpassen van de Nadere regels kwijschelding gemeentelijke en waterschapsbelastingen	Kamerstukken II, 2020-2021, 24 515, nr. 590	Afgehandeld met brief aan de Tweede Kamer (BZK) d.d. 21-06-2021 (Kamerstukken II, 2020-2021, 24 515, nr. 605)
1613	Motie-Kuzu over het bekijken van de Finse aanpak van dakloosheid	Kamerstukken II, 2020-2021, 24 515, nr. 592	Motie is overgedragen aan VWS
1615	Motie-Van Beukering-Huijbregts over het uitstellen van de verhoging van de tarieven van gerechtsdeurwaarders	Kamerstukken II, 2020-2021, 24 515, nr. 595	Wordt getrokken door J&V, aan de motie is invulling gegeven. Door de minister voor Rechtsbescherming is 06-04-2021 een brief aan de Tweede Kamer gestuurd waarin de doorvoering per 1 juli conform de motie is aangekondigd (Kamerstukken II, 2020-2021, 29 279, nr. 645)
1619	Motie-Azarkan over een toolkit en campagne gericht op de thuissetting	Kamerstukken II, 2020-2021, 25 295, nr. 649	Motie is overdragen aan VWS
1620	Gewijzigde motie-lid Asscher c.s. over bezien of nieuwe en gerichte steunmaatregelen nodig zijn SZW	Kamerstukken II, 2020-2021, 25 295, nr. 592	Afgehandeld met brief aan de Tweede Kamer d.d. 13-10-2020 (Kamerstukken II, 2020-2021, 25 295, nr. 596)
1621	Motie-Azarkan over het met gerichte interventies wegnemen van zwaardere gevolgen van de coronacrisis, voor mensen	Kamerstukken II, 2020-2021, 25 295, nr. 651	De Kamer is de facto geïnformeerd over steun aan kwetsbare personen met brieven aan Tweede Kamer, d.d. 23-09-2020 over het aanvullend sociaal pakket en d.d. 09-12-2020 over de TONK regeling. Op 12 maart 2021 heeft het kabinet het beschikbare TONK budget verdubbeld om

ID	Omschrijving	Vindplaats	Stand van zaken
	met een lagere sociaaleconomische status, mensen in contactberoepen of mensen in de oude stadswijken		meer huishoudens te kunnen bereiken (Kamerstukken II, 35 420, nr. 237 , Kamerstukken II, 35 420, nr. 134 , Kamerstukken II, 35 420, nr. 248). Hiermee beschouwt het kabinet deze motie als bevestiging van het geïnitieerde beleid zoals vermeld in het aanvullende sociaal pakket, en beschouwt het kabinet de TONK regeling als de bedoelde gerichte interventie. Daarmee is deze motie in de ogen van het kabinet afgehandeld
1625	Motie-Bikker c.s. over de steunmaatregelen voor sekswerkers toegankelijk houden wanneer zij vanwege de coronacrisis niet of minder werken	Kamerstukken II, 2020-2021, 25 295, nr. 1210	Afgehandeld met brief (EZK) aan de Tweede Kamer d.d. 27-05-2021 (Kamerstukken II, 2020-2021, 35 420, nr. 314)
1631	Motie-Van Baarle over naming-and-faming van bedrijven met goede praktijken tegen discriminatie	Kamerstukken II, 2020-2021, 29 544, nr. 1052	Motie is overgedragen aan BZK
1632	Motie-over aanvullende inspanning van de overheid om racisme en discriminatie te bestrijden	Kamerstukken II, 2020-2021, 29 544, nr. 1053	Motie is overgedragen aan BZK
1640	Motie-Amhaouch/Palland over verdere vermindering van de administratieve lasten van de NOW	Kamerstukken II, 2020-2021, 35 420, nr. 296	Afgehandeld met brief aan de Tweede Kamer d.d. 01-07-2021 (Kamerstukken II, 2021-2022, 35 420, nr. 344)
1646	Motie-Wiersma over het tegengaan van misbruik van werkvergunningen en referentschap door statelijke actoren	Kamerstukken II, 2020-2021, 35 680, nr. 17	Motie is overgedragen aan J&V

Lopende moties

Tabel 169 Overzicht van door de bewindspersonen nog af te handelen moties, vergaderjaar 2014-2015

ID	Omschrijving	Vindplaats	Stand van zaken
754	Motie-Vermeij/Van Ojik over de toegankelijkheid van de kinderopvang voor zzp'ers	Kamerstukken II, 2014-2015, 34 000 XV, nr. 25	De Tweede Kamer is met de brief van 8 juli 2021 met als onderwerp Voortgang Verbetertraject kinderopvangtoeslag geïnformeerd over de stand van zaken rondom deze motie (Kamerstukken II, 2020-2021, 31 066, nr. 87)
771	Motie-Van Ojik/Kerstens over het eventueel verhogen van de heffing	Kamerstukken II, 2014-2015, 33 981, nr. 40	Deze motie vraagt de heffing te verhogen als werkgevers ervoor kiezen de heffing te betalen in plaats van meer mensen met een beperking in dienst te nemen. Het wetsvoorstel Vereenvoudiging Wet banenafpraak en quotum arbeidsbeperking is in voorbereiding. Dit wetsvoorstel wordt naar verwachting in de tweede helft van 2021 naar de Tweede Kamer gestuurd. Beoogde inwerkingtreding is 1/1/2022. Door de plannen om het systeem van de banenafpraak te vereenvoudigen, ontstaat er een andere werkelijkheid, waardoor deze toezegging naar alle waarschijnlijkheid vooralsnog niet opportuun is. Als de uitwerking van het nieuwe systeem duidelijk is en in wetgeving is opgenomen, wordt de afhandeling van de toezegging nader overwogen. Planning: 4e kwartaal 2024
785	Motie-Elzinga (SP) c.s. inzake evaluatie van de wet twee jaar na de inwerkingtreding van quotumheffing	Kamerstukken I, 2014-2015, 33 981, F	De quotumregeling is vanaf 1 januari 2018 voor de overheidswerkgevers geactiveerd. 2018 is een overgangsjaar, omdat het kabinet heeft besloten om over de eventuele quotumtekorten over 2018 geen heffing op te leggen aan de werkgevers die niet de afgesproken aantallen hebben gehaald. Vanwege de plannen om het systeem van de banenafpraak te vereenvoudigen, is op 1 januari 2020 de wetswijziging voor deactivering en uitstel quotumheffing in werking getreden. De quotumheffing wordt daarin opgeschort tot 1 januari 2022. Als de uitwerking van het nieuwe systeem duidelijk is en in wetgeving is opgenomen, de afhandeling van de motie nader overwogen. Planning: 4e kwartaal 2024

Tabel 170 Overzicht van door de bewindspersonen nog af te handelen moties, vergaderjaar 2015-2016

ID	Omschrijving	Vindplaats	Stand van zaken
869	Motie-Nijkerken-de Haan/ Kerstens om de resterende financiële middelen mobiliteitsbonus vanaf 2021 specifiek aan te wenden voor de doelgroep in de vorm van een bonus/korting voor de werkgever	Kamerstukken II, 2015-2016, 34 194, nr. 17	Bij Koninklijk Besluit van 13 oktober 2020, Stb. 2020, 377 , is de einddatum van 1 januari 2021 geschrapt waardoor het LKV banenafpraak na die datum blijft doorlopen. De Tweede Kamer is hierover geïnformeerd bij brief van 2 juli 2020 over de resultaten wet banenafpraak 2019. In het wetsvoorstel Breed Offensief wordt de grondslag van de horizonbepaling geschrapt. Dit wetsvoorstel is controversieel verklaard. Zie ook toezegging 3413. Planning: Derde kwartaal 2021

Tabel 171 Overzicht van door de bewindspersonen nog af te handelen moties, vergaderjaar 2016-2017

ID	Omschrijving	Vindplaats	Stand van zaken
1026	Motie-Gijs van Dijk/Jasper van Dijk over komen tot een socialere incasso	Kamerstukken II, 2016-2017, 24 515, nr. 393	Het wetsvoorstel is op 16-02-2021 ingediend bij de Tweede Kamer en op 20-05-2021 heeft de schriftelijke inbreng plaatsgevonden

Tabel 172 Overzicht van door de bewindspersonen nog af te handelen moties, vergaderjaar 2017-2018

ID	Omschrijving	Vindplaats	Stand van zaken
1040	Motie-Wiersma c.s. over een woonlandbeginsel voor de gezinsbijslagen	Kamerstukken II, 2017-2018, 21 501-31, nr. 469	De EPSCO Raad van 21 juni 2018 is een algemene oriëntatie over de herziening van Verordening 883/2004 overeengekomen. Indexatie van gezinsbijslagen of alternatieven daarvoor vormden geen onderdeel van deze algemene oriëntatie vanwege grote bezwaren hiertegen van de huidige Europese Commissie en een meerderheid van de lidstaten. Nederland heeft tegen de algemene oriëntatie gestemd. Nederland heeft samen met Denemarken, Duitsland, Oostenrijk en Ierland een brief over het belang van indexatie van gezinsbijslagen gezonden aan het voorzitterschap, de Europese Commissie en aan alle lidstaten. Op dit moment (30-06-2021) is de herziening van Verordening 883/2004 in de triloof fase. Indexatie van gezinsbijslagen vormt geen onderdeel van de besprekingen
1063	Motie-Strik overwegende, dat het kabinet zegt in te zetten op een inclusieve samenleving en dat onder meer vertaalt in maatregelen om de arbeidsparticipatie te verbeteren van mensen met een beperking, arbeidsongeschikten en Wajongers	Kamerstukken I, 2017-2018, 34 775 G	De evaluatie is afhankelijk van de datum waarop de genoemde maatregelen ingevoerd worden. De verlaging van de uitkering van 75 naar 70 procent voor Wajongers die mogelijkheden tot arbeidsparticipatie hebben is ingevoerd in 2018. Dat betekent dat de evaluatie uiterlijk in 2021 zal plaatsvinden. Planning evaluatie: 2021

Tabel 173 Overzicht van door de bewindspersonen nog af te handelen moties, vergaderjaar 2018-2019

ID	Omschrijving	Vindplaats	Stand van zaken
1143	Motie-Wiersma c.s. over het monitoren van het gebruik van geboorteverlof met aandacht voor inkomensgroepen, lastendruk en belemmeringen	Kamerstukken II, 2018-2019, 34 967, nr. 17	Wordt meegenomen in de evaluatie van de WIEG (Wet Invoering Extra Geboorteverlof)
1148	Motie-Nijkerken-de Haan c.s. over opheffen van het onderscheid tussen markt en overheid	Kamerstukken II, 2018-2019, 34 352, nr. 126	Op 01-01-2020 is de wetswijziging voor deactivering en uitstel quotumheffing in werking getreden. De quotumheffing wordt daarin opgeschort tot 01-01-2022. Planning: januari 2022
1159	Motie-Ziengs/Stoffer over een eenvoudiger certificering voor bedrijven	Kamerstukken II, 2018-2019, 34 675, nr. 19	Stand van zaken is aan de Kamer meegedeeld in brief van I&W van 01-02-2021; wanneer de wijzigingen van de Arboregelgeving zijn gepubliceerd, zal worden vastgesteld in hoeverre een toegespitst certificaat kan bijdragen aan de asbestdakenopgave. Motie is daarmee nog niet afgedaan omdat regelgeving op dit vlak nog moet worden aangepast
1188	Motie-Van Weyenberg/Van Brenk over bevorderen van re-integratie van mensen met de diagnose kanker	Kamerstukken II, 2018-2019, 35 000 XV, nr. 60	In het derde kwartaal van 2021, na Prinsjesdag, wordt de Tweede Kamer hierover geïnformeerd
1216	Motie-Wiersma over een aparte categorie in de premiedifferentiatie voor langjarige tijdelijke contracten	Kamerstukken II, 2018-2019, 35 074, nr. 47	De gesprekken met sociale partners lopen. De Tweede Kamer wordt na het zomerreces van 2021 nader geïnformeerd. Planning brief: derde kwartaal 2021, na Prinsjesdag

ID	Omschrijving	Vindplaats	Stand van zaken
1217	Motie-Kuzu over de uitwerking van de maatregel voor uitbreiding van de ketenregeling	Kamerstukken II, 2018-2019, 35 074, nr. 48	Planning: de Kamer wordt geïnformeerd in 2022
1220	Motie-Bruins/Pieter Heerma over overleg met sociale partners over één laagdrempelige calamiteitenregeling	Kamerstukken II, 2018-2019, 35 074, nr. 52	Op 01-01-2020 is, als tussenstap, de regeling onwerkbaar weer ingevoerd (zie brief Kamerstukken II, 2019-2020, 35 074, nr. 74). UWV is de beoogd uitvoerder van de calamiteitenregeling. In verband met de coronacrisis wordt door UWV momenteel de NOW-regeling uitgevoerd. Daardoor is op dit moment geen capaciteit beschikbaar voor invoering van de calamiteitenregeling. Invoering zal niet daardoor niet eerder zijn dan de winter van 2021-2022, maar de gesprekken met UWV over de haalbaarheid hiervan moeten nog worden gevoerd
1230	Motie-Peters over systeemfout in de uitvoering van het kindgebonden budget waardoor de afgelopen jaren niet aan alle ouders die daar recht op hadden, automatisch is uitgekeerd	Kamerstukken II, 2018-2019, 35 010, nr. 13	Beantwoording wordt meegenomen in de koopkrachtbijlage van de begroting
1233	Motie-Gijs van Dijk over omlaag krijgen van het aantal afwijkende medische oordelen	Kamerstukken II, 2018-2019, 29 544, nr. 889	Het wetsvoorstel waarbij het medisch advies van de bedrijfsarts over de belastbaarheid van de zieke werknemer leidend wordt bij de RIV-toets door UWV is begin oktober 2020 naar de Tweede Kamer gestuurd. Beoogde inwerkingtredingsdatum is 1 september 2021. Niet eind 2021, maar vanaf eind 2022 zal de Tweede Kamer jaarlijks geïnformeerd worden in de brief van de Stand van de uitvoering over de resultaten. Planning: eind december 2022
1245	Gewijzigde motie-Renkema/Van Weyenberg over een externe evaluatie	Kamerstukken II, 2018-2019, 25 834, nr. 159	De Kamer wordt op het punt van de evaluatie in het najaar van 2021 nader geïnformeerd
1262	Motie-Wiersma/Heerema over de Handreiking Taakdelegatie UWV herzien	Kamerstukken II, 2018-2019, 29 544, nr. 905	In de Kamerbrief van 9 april 2021 (Kamerstukken II, 2020-2021, 26 448, nr. 645) is aangegeven dat de NVVG het voortouw neemt in de ontwikkeling van een 'Handreiking Taakdelegatie in het publieke domein'. Waar nodig zal UWV het eigen professioneel en juridisch kader voor het werken met taakdelegatie hierna herzien, verduidelijken en uitbreiden, waarmee uitvoering wordt gegeven aan de motie. In de Stand van de Uitvoering van december 2021 wordt de Kamer geïnformeerd over de voortgang
1269	Gewijzigde motie-Slootweg over een advies over een adequate dekking in het nieuwe stelsel	Kamerstukken II, 2018-2019, 34 996, nr. 7	Planning: indiening wetsvoorstel Tweede Kamer begin 2022, beoogde inwerkingtreding 01-01-2023
1288	Motie-Van Hul inzake een doelstelling voor een leven lang ontwikkelen voor mensen met flexcontracten	Kamerstukken II, 2018-2019, 30 012, nr. 114	Planning: brief naar de Tweede Kamer in november 2021

Tabel 174 Overzicht van door de bewindspersonen nog af te handelen moties, vergaderjaar 2019-2020

ID	Omschrijving	Vindplaats	Stand van zaken
1307	Motie-Van Meenen/De Pater-Postma over een arbeidsmarktvisie voor de kinderopvang	Kamerstukken II, 2019-2020, 31 322, nr. 400	De Covid-19-crisis heeft het traject vertraagd. Nu de acute druk op de arbeidsmarkt iets lijkt af te nemen, wordt het gesprek met de sector hervat. Daarbij zal aandacht zijn voor de gevolgen van Covid-19 op de arbeidsmarkt in de kinderopvang. In de Verzamelbrief kinderopvang juni 2020 is toegezegd dat de Kamer wordt geïnformeerd over de uitkomst van deze gesprekken
1312	Motie-Omtzigt/Bruins inzake dat de regering ook voornemens is nabetalingen in het buitenland te verrichten	Kamerstukken II, 2019-2020, 35 010, nr. 21	Eind 2021 wordt de Kamer geïnformeerd over de voortgang
1349	Motie-Tielen over opdrachtgevers rechtszekerheid bieden bij het inhuren van een zelfstandige opdrachtnemer	Kamerstukken II, 2019-2020, 25 300 XV, nr. 48	Op 16-11-2020 is er voortgang gemeld over deze motie in de Zesde Voortgangsbrief werken als zelfstandige (Kamerstukken II, 2020-2021, 31 311, nr. 236). De motie is daarmee gedeeltelijk afgedaan. Planning: brief naar de Tweede Kamer in het najaar van 2021
1350	Motie-Tielen over vernieuwende initiatieven in de bestaande ondersteuning voor een leven lang leren	Kamerstukken II, 2019-2020, 35 300 XV, nr. 39	Planning: brief naar de Tweede Kamer in het najaar van 2021
1359	Gewijzigde-motie Peters/ Jasper van Dijk over onderzoek naar de invoering van een uitzonderingsjaar	Kamerstukken II, 2019-2020, 35 300 XV, nr. 52	Onderzoek loopt. Rapport is inmiddels opgeleverd. Voornemen is de Kamer in de zomer van 2021 te informeren

ID	Omschrijving	Vindplaats	Stand van zaken
1369	Motie-Bruins/Gijs van Dijk over een rol voor het jeugdeducatiefonds in het armoedebestrijdingsprogramma voor kinderen	Kamerstukken II, 2019-2020, 35 300 XV, nr. 66	Einddatum is 1 september 2021 – tussentijds verslag is ontvangen en akkoord
1371	Motie-Van Brenk/Van Kooten-Arissen over jobcoaching en re-integratiedienstverlening beter op elkaar afstemmen	Kamerstukken II, 2019-2020, 35 300 XV, nr. 69	Onderzoek naar mogelijke rol jobcoach bij dreigende baanbeëindiging is uitbesteed. Op basis van dit onderzoek zal verder worden bekeken hoe jobcoaching en re-integratie beter op elkaar kunnen worden aangesloten
1386	Motie-Palland/Smeulders over de toepassing van de WAS uitbreiden naar de sector personenvervoer	Kamerstukken II, 2019-2020, 29 544, nr. 971	Planning: brief naar de Tweede Kamer voor het einde van het jaar 2021
1387	Motie-Smeulders/Palland over verbetering van de mogelijkheden voor werknemersorganisaties in het kader van de WAS	Kamerstukken II, 2019-2020, 29 544, nr. 972	Planning: brief naar de Tweede Kamer voor het einde van het jaar 2021
1392	Motie-Van Weyenberg c.s. over varianten om de wendbaarheid van het contract voor onbepaalde tijd te vergroten	Kamerstukken II, 2019-2020, 29 544, nr. 986	Planning: brief naar de Tweede Kamer voor het einde van het jaar 2021
1400	Motie-van Van Kooten-Arissen over goede opvang en begeleiding van geloofsverlaters	Kamerstukken II, 2019-2020, 34 349, nr. 24	In overleg met lid Becker is deze motie toegevoegd aan de uitvoering van amendement Becker waarbij middelen worden vrijgemaakt voor projecten tegen culturele onderdrukking en zelfbeschikking. Ter uitvoering van deze motie - om zorg te dragen voor opvang en begeleiding geloofsverlaters - is op 02-11-2020 een opdracht gegund aan het Humanistisch Verbond. De Kamer wordt op een nader te bezien moment geïnformeerd over de voortgang c.q. de uitkomsten van deze opdracht (naar verwachting in de eerste helft van 2022)
1406	Motie-Van Beukering-Huijbrechts c.s. over borging van privacy betrekken bij de evaluatie	Kamerstukken II, 2019-2020, 35 316, nr. 12	De wijziging van de Wet gemeentelijke schuldhelpverlening in verband met vroeg signalering wordt na 4 jaar geëvalueerd. De borging van de privacy wordt daarbij betrokken. De Tweede Kamer wordt voor eind 2025 geïnformeerd. Planning: eind december 2025
1423	Motie-Palland over de wet monitoren, er jaarlijks over rapporteren en na drie jaar evalueren	Kamerstukken II, 2019-2020, 35 358, nr. 16	Planning: eerste rapportage naar de Kamer in het najaar van 2021
1429	Motie-Ester (ChristenUnie) c.s. over het voorkomen van negatieve gevolgen van de voorgenomen harmonisering	Kamerstukken I, 2019-2020, 35 213, K	SZW werkt samen met UWV aan het uitwerken van de evaluatie conform de Motie-Ester. De eerste bevindingen van deze monitor worden in de zomer van 2021 gerapporteerd aan de Eerste en Tweede Kamer. Planning brief aan Kamer: zomer 2021, uiterlijk september
1432	Motie-Gijs van Dijk/Smeulders over het aan banden leggen van premieshoppen in Europees verband	Kamerstukken II, 2019-2020, 35 359, nr. 14	Motie wordt gezien als ondersteuning voor bestaand beleid. In de Kamerbrief d.d. 07-06-2020 met het onderwerp: «Update brief betreffende premieshoppen en A1-verklaringen» is aangegeven hoe dit beleid eruitziet. Planning: eind 2024
1437	Motie-Van Weyenberg en Gijs van Dijk over de Europese wet- en regelgeving over tewerkstellingsvergunningen voor werknemers van buiten de EU	Kamerstukken II, 2019-2020, 35 359, nr. 12	Nederland heeft de zorgen die in Nederland leven onder de aandacht gebracht en blijft daarvoor aandacht vragen, ook in de expert-groep over de Dienstenrichtlijn, en de EC verzocht om een studie te doen naar de mechanismen rond (door)detachering van derde landers. De EC laat een studie uitvoeren over het fenomeen van detachering in brede zin, inclusief derde landers. De afgifte van tewerkstellingsvergunningen is een nationale competentie
1448	Motie-Özütok inzake verzoek regering te faciliteren dat het in Nederland toegepaste flankerend beleid op het tegengaan van armoede ook op Bonaire, Sint Eustatius en Saba wordt toegepast	Kamerstukken II, 2019-2020, 35 300 IV, nr. 59	Bij nieuwe wet- en regelgeving en aanpassing van bestaande wet- en regelgeving moet steeds worden bezien of en hoe deze wetgeving van toepassing kan worden verklaard in Caribisch Nederland én of differentiatie nodig en wenselijk is. Deze motie wordt hierin meegenomen
1449	Motie-Özütok en Diertens inzake verzoek de regering samen met de autoriteiten van Bonaire, Sint Eustatius en Saba te onderzoeken hoe de economische zelfstandigheid van vrouwen kan worden versterkt en de Kamer hierover te informeren	Kamerstukken II, 2019-2020, 35 300 IV, nr. 60	Deze motie is vertraagd als gevolg van de noodzakelijke inzet van capaciteit in verband met COVID-19 en wordt na de zomer herstart. De Kamer wordt in de voortgangsrapportage ijkpunt bestaanszekerheid 2022 geïnformeerd over de stand van zaken. Planning: juli 2022

ID	Omschrijving	Vindplaats	Stand van zaken
1450	Motie-Özütok inzake verzoek regering om Bonaire, Sint Eustatius en Saba in staat te stellen de kosten voor dag- en buitenschoolse kinderopvang in voorkomen gevallen te compenseren	Kamerstukken II, 2019-2020, 35 300 IV, nr. 61	Bij de uitwerking van het wetsvoorstel Kinderopvang Caribisch Nederland zal de motie worden betrokken. Het is het voornemen om het wetsvoorstel in de loop van 2021 bij de Staten-Generaal in te dienen
1457	Motie-Van Meenen/Becker over betere controle op de kwaliteit van inburgeringscursussen	Kamerstukken II, 2019-2020, 35 483, nr. 45	De resultaten van de verkenning zullen naar verwachting in het derde kwartaal van 2021 beschikbaar zijn. De Kamer zal daarna worden geïnformeerd (na het zomerreces)
1458	Motie-Van Meenen/Paternotte over inzetten van het ELIP-budget voor inburgeraars in de "ondertussen"-groep	Kamerstukken II, 2019-2020, 35 483, nr. 46	Deze gesprekken met de VNG zijn momenteel 'ongoing'. De Kamer zal naar verwachting na het zomerreces worden geïnformeerd
1459	Motie-Gijs van Dijk/Jasper van Dijk over het aantal beschikbaar gestelde stage- en werkervaringsplekken vanaf 2021	Kamerstukken II, 2019-2020, 35 483, nr. 47	Dit loopt mee in de Monitor Arbeidsmarktpositie niet-westerse migranten van VIA. Rapportage hierover zal plaatsvinden medio 2022. Daarna zal de Tweede Kamer worden geïnformeerd
1461	Motie-Wörsdörfer over het ontwikkelen van kansrijke beleidsinterventies ter preventie van schulden	Kamerstukken II, 2019-2020, 24 515, nr. 534	Plan van aanpak voor de preventie van geldzorgen voor de periode 2022-2025 wordt op basis van gesprekken en input van een breed veld aan betrokken partijen ingevuld. Afronding van dit plan van aanpak is voorzien eind 2021. Motie Wörsdörfer wordt hierin meegenomen
1467	Motie-Peters/Van Brenk over tegengaan van het niet-gebruik van de AIO	Kamerstukken II, 2019-2020, 24 515, nr. 545	SVB, UWV en SZW werken uit hoe gegevensuitwisseling op een proportionele manier toegepast kan worden teneinde de doelgroep met potentieel recht op AIO gericht te benaderen. Hiervoor bereidt SZW regelgeving voor op grond waarvan dit in een pilot wordt uitgetest. Planning: augustus 2021
1475	Motie-Tielen c.s. over een aan werkgevers en werknemers gelijkwaardige positie voor zelfstandigen	Kamerstukken II, 2019-2020, 31 311, nr. 231	Planning: motie is aan de orde geweest tijdens VAO Arbeidsmarktbeleid van 20 mei 2021. Wordt verder opgepakt na de formatie, einde van het jaar 2021
1479	Motie-Smeulders/Gijs van Dijk over de aanbeveling over een pensioencompas onderdeel maken van het periodiek bestuurlijk overleg	Kamerstukken II, 2019-2020, 32 043, nr. 533	Planning: de Tweede Kamer wordt in het voorjaar van 2022 verder geïnformeerd over de voortgang van de nadere uitwerking en doelen
1480	Motie-Smeulders/Gijs van Dijk over de Stichting van de Arbeid vragen de witte vlek te blijven monitoren	Kamerstukken II, 2019-2020, 32 043, nr. 534	Planning: brief naar de Tweede Kamer voor de zomer van 2024
1481	Motie-Van Weyenberg over de uitgebreide wettelijke partnerdefinitie zo snel mogelijk wettelijk verankeren	Kamerstukken II, 2019-2020, 32 043, nr. 537	Planning: indiening wetsvoorstel Tweede Kamer begin 2022, beoogde inwerkingtreding 01-01-2023
1488	Motie-Gijs van Dijk over onderzoek naar de mate waarin sancties in verhouding staan tot de verwijtbaarheid	Kamerstukken II, 2019-2020, 35 374, nr. 15	Deze vraag is meegenomen in een beleidsonderzoek. Dit onderzoek is aanbesteed. Einddatum is naar verwachting september of oktober 2021, waarna de Kamer hierover geïnformeerd wordt (zes weken na definitief rapport)
1489	Motie-Jasper van Dijk/ Tielen over intensivering van de controle op uitbetaling van uitkeringen in het buitenland	Kamerstukken II, 2019-2020, 26 448, nr. 635	In de brief Stand van de Uitvoering van juli 2021 is aangegeven hoe invulling wordt gegeven aan deze motie: in het kader van de doorlichting van de sociale zekerheidswetten op misbruikrisico's en het opstellen van een afwegingskader voor de WW, ZW, WIA, worden de misbruikrisico's geïnventariseerd en geprioriteerd. In de gesprekken over beheersmaatregelen op basis van dat afwegingskader zal deze motie worden meegenomen. Planning: naar verwachting is dit voor beide wetten in de eerste helft van 2022 afgerond

Tabel 175 Overzicht van door de bewindspersonen nog af te handelen moties, vergaderjaar 2020-2021

ID	Omschrijving	Datum/Vindplaats	Stand van zaken
1493	Motie-lid Segers (CU) c.s. over een waarborgfonds dat garant staat voor saneringskredieten	Kamerstukken II, 2020-2021, 35 570, nr. 24	Het streven is een waarborgfonds in het najaar van 2021 te hebben ingericht. Planning: najaar 2021
1498	Gewijzigde motie-Van Brenk over voorkomen van coronabesmettingen in de werksituatie	Kamerstukken II, 2020-2021, 35 420, nr. 114	Motie wordt afgedaan in de voorziene thuiswerkbrief komend najaar 2021
1502	Gewijzigde motie-Bruins/ Palland over monitoren of de gereserveerde middelen voor sw-bedrijven zich verhouden tot de instroom	Kamerstukken II, 2020-2021, 35 420, nr. 124	We zijn met Cedris en VNG in overleg over de te verwachten corona-effecten in 2021. Resultaten daarvan zijn in mei te verwachten. Vergoeding hiervan loopt mee in najaarsbesluitvorming

ID	Omschrijving	Datum/Vindplaats	Stand van zaken
1504	Motie-Bruins/Rog over onderzoeken of de maatschappelijke diensttijd bijdraagt aan vermindering van de jeugdwerkloosheid	Kamerstukken II, 2020-2021, 35 420, nr. 126	Motie is voor VWS
1505	Motie-Palland/Tielen over voorbereiden van deeltijd-WW of een variant hiervan	Kamerstukken II, 2020-2021, 35 420, nr. 130	SZW werkt in overleg met UWV aan verschillende varianten die ingezet kunnen worden ten tijde van crisis. De Kamer zal hierover, in lijn met de latere motie Palland over dit onderwerp, voor de begrotingsbehandeling 2022 geïnformeerd worden
1506	Motie-Palland c.s. over de situatie van grensondernemers monitoren	Kamerstukken II, 2020-2021, 35 420, nr. 132	Bij brief van 27-05-2021 is de gemonitorde situatie van grensondernemers meegedeeld aan de Tweede Kamer. Planning: periodiek tot begin 2022
1508	Motie-Van Weyenberg c.s. over het instellen van een commissie van wijzen die nogmaals nagaat of er een juridische grondslag gevonden kan worden	Kamerstukken II, 2020-2021, 29 389, nr. 103	De commissie van wijzen biedt het adviesrapport aan bij de minister. De minister zal de Kamer met een brief informeren over het adviesrapport. Planning: 4e kwartaal 2021.
1509	Motie-Kuzu c.s. over een actieve rol in het informeren van alle ouders over de AOW en AIO-rechten	Kamerstukken II, 2020-2021, 29 389, nr. 104	Bezig met concept beantwoording. Planning: eind 2021
1510	Motie-Van Gerven/Van Kent over het laten bestaan van de koppeling tussen het minimumloon en de AOW-uitkering	Kamerstukken II, 2020-2021, 29 389, nr. 106	Bezig met concept beantwoording. Planning: eind 2021
1516	Motie Smeulders/Gijs van Dijk over faciliteren van experimenten met pensioenopbouw door zelfstandigen	Kamerstukken II, 2020-2021, 35 555, nr. 12	Planning: brief naar de Tweede Kamer na het zomerreces 2021 (voor Prinsjesdag)
1517	Motie Gijs van Dijk/Smeulders over een inventarisatie of mensen met een zwaar beroep daadwerkelijk eerder kunnen stoppen met werken	Kamerstukken II, 2020-2021, 35 555, nr. 13	Planning: brief naar de Tweede Kamer in oktober 2021
1518	Motie-Gijs van Dijk/Smeulders over de mogelijkheid voor werkgevers om gespaarde verlofdagen onder te brengen bij een derde partij	Kamerstukken II, 2020-2021, 35 555, nr. 14	Planning brief naar de Tweede Kamer in oktober 2021
1519	Motie-Nijkerken de Haan over goede ondersteuning voor ouders bij wie sprake is van een tijdelijke Wlz-indicatie	Kamerstukken II, 2020-2021, 35 598, nr. 14	Het onderwerp is besproken met de VNG, ook in het kader van het SMI-onderzoek waar gemeenten serieus mee aan de slag zijn gegaan. Gemeenten zijn opgeroepen om de ouders met een tijdelijke Wlz-indicatie te blijven ondersteunen met SMI tot de implementatie van de wijziging die hen recht geeft op kinderopvangtoeslag
1527	Motie-Nijkerken-de Haan/Tielen over startbanen voor jonge mensen die aan hun loopbaan willen beginnen	Kamerstukken II, 2020-2021, 35 570 XV, nr. 31	Onderdeel Werkagenda Aanpak Jeugdwerkloosheid met de betrokken partijen. Deze is 6 juli ondertekend, mede door sociale partners. In Kamerbrief begin september vermelden. Met UWV in contact wat betreft overzicht startersbanen. Planning: september 2021.
1528	Motie-Nijkerken-de Haan c.s. over financiering van loonkostensubsidie op basis van realisatie	Kamerstukken II, 2020-2021, 35 570 XV, nr. 32	Voorstel is door ministerraad geaccepteerd. Planning: eind september 2021
1529	Motie-Nijkerken-de Haan c.s. over gebruik van de subsidieregeling voor het MIP voor vernieuwende opleidingsinitiatieven	Kamerstukken II, 2020-2021, 35 570 XV, nr. 33	Planning: brief naar de Tweede Kamer in het najaar van 2021
1530	Motie-Nijkerken-de Haan c.s. over inzicht in knelpunten bij de inhuur van zzp'ers	Kamerstukken II, 2020-2021, 35 570 XV, nr. 34	Planning: wordt meegenomen in de voortgangsbrief werken als zelfstandige, in oktober 2021 naar de Tweede Kamer
1537	Motie-Palland over de definitie van «zelfstandige» actualiseren en verduidelijken	Kamerstukken II, 2020-2021, 35 570 XV, nr. 42	Planning: wordt meegenomen met de voortgangsbrief werken als zelfstandige, in oktober 2021 naar de Tweede Kamer
1540	Motie-Peters c.s. over het onderzoeken van de effecten van de zoektermijn voor ex-gedetineerden	Kamerstukken II, 2020-2021, 35 570 XV, nr. 45	Wordt betrokken bij het vervolg op het maatwerkproject met VWS en Divosa. Planning: augustus 2021
1541	Motie-Peters c.s. over een inkomen en een woning voor voormalige ggz-patiënten	Kamerstukken II, 2020-2021, 35 570 XV, nr. 46	Wordt betrokken bij het vervolg op het maatwerkproject met VWS en Divosa. Planning: zomer 2021
1542	Motie-Peters/Jasper van Dijk over het monitoren van de financiële situatie van sw-bedrijven	Kamerstukken II, 2020-2021, 35 570, nr. 47	We zijn met FIN in overleg over compensatie voor de Sw. Streven is in de septembercircularaire duidelijkheid te geven
1543	Motie-Van Weyenberg/Smeulders over aandacht voor mentale gezondheid bij het thuiswerken	Kamerstukken II, 2020-2021, 35 570 XV, nr. 54	Er wordt nu een communicatiecampagne ontwikkeld door Roorda. Daarnaast wordt het budget van Vitaal Bedrijf opgehoogd om de dienstverlening richting werkgevers te intensiveren

ID	Omschrijving	Datum/Vindplaats	Stand van zaken
1544	Motie-Van Weyenberg/Jasper van Dijk over extra ondersteuning voor stichting C-support	Kamerstukken II, 2020-2021, 35 570 XV, nr. 55	De motie is tweeledig en verzoekt om te faciliteren dat expertise met C-support wordt gedeeld (dat is met de subsidie afgedaan) en het bieden van additionele onderzoekscapaciteit. Er is nog overleg gaande over aanvullend subsidieverzoek. Dus de motie is deels afgedaan met brief aan de Tweede Kamer d.d. 25-06-2021 (Kamerstukken II, 2020-2021, 25 883, nr. 416)
1547	Motie-Van Beukering-Huijbregts c.s. over maatschappelijk verantwoorde incasso en deurwaardersactiviteiten	Kamerstukken II, 2020-2021, 35 570 XV, nr. 58	De uitvoering van deze motie wordt meegenomen in de update van de Rijksincassovisie als het gaat om incasso door de Rijksoverheid. JenV organiseert in juli 2021 thematafels over maatschappelijk verantwoorde incasso en deurwaardersactiviteiten op de private incasso markt. Planning: maart 2022
1548	Motie-Van Beukering-Huijbregts c.s. over een handreiking voor gemeenten over beschikbare instrumenten voor het bestrijden van kinderarmoede	Kamerstukken II, 2020-2021, 35 570 XV, nr. 59	In de Kamerbrief over armoede en schulden van 4 december 2020 is gemeld dat SZW hierover met VNG en Divosa in gesprek gaat. Planning: eind 2021
1551	Gewijzigde motie-Gijs van Dijk c.s. over het starten van de werkgarantie per 1 december	Kamerstukken II, 2020-2021, 35 570 XV, nr. 79	Beoogd wordt de Kamer in september te informeren. Planning: eind september 2021
1552	Motie-Gijs van Dijk/Bruins over uitbreiding van de noodstopprocedure voor boetes	Kamerstukken II, 2020-2021, 35 570 XV, nr. 63	SZW heeft de NVVK in Q4 van 2020 een subsidie verstrekt om te verkennen welke afspraken op landelijk niveau met private en overheidsschuldeisers kunnen worden gemaakt om schuldenrust te bereiken. Op basis van een verkenning van de NVVK wordt begin 2021 besloten in welke vorm schuldenrust optimaal kan worden gerealiseerd. Onderdeel van de subsidieverlening aan de NVVK is de implementatie van een uniforme werkwijze die moet leiden tot schuldenrust, bijvoorbeeld via een NVVK-convenant. Het streven is dat vanaf het voorjaar van 2021 landelijke afspraken over het bereiken van schuldenrust worden geïmplementeerd. Planning: Tweede Kamer eind 2021 berichten over voortgang
1556	Motie-Stoffer/Smeulders over een landelijk expertisecentrum voor rouwverwerking	Kamerstukken II, 2020-2021, 35 570 XV, nr. 68	Planning: brief naar de Tweede Kamer in het najaar van 2021
1557	Motie-Kuzu c.s. over het informeren van mensen over inkomensondersteunende regelingen	Kamerstukken II, 2020-2021, 35 570 XV, nr. 70	In uitvoering, nog niet afgerond. Planning: eind september 2021
1560	Motie-Stoffer over uitspreken dat de EU geen richtlijnen dient uit te vaardigen op terreinen waar de EU niet bevoegd is	Kamerstukken II, 2020-2021, 21 501-31, nr. 588	Het kabinet bewaakt bij ieder EU-richtlijnvoorstel dat het richtlijnvoorstel niet ziet op terreinen waar de EU niet bevoegd is. Het kabinet staat hier bij stil in het BNC-fiche waarin de kabinetsappreciatie over het voorstel uiteen wordt gezet
1568	Motie-Omtzigt c.s. over een voorstel voor doorlichting van wetten en regelingen door een externe partij	Kamerstukken II, 2020-2021, 35 510, nr. 13	Aanbestedingsprocedure loopt nu en onderzoek gaat in augustus van start (doorlopend tot zomer 2022)
1569	Motie-Ploumen/Jetten over een inventarisatie van wetgeving die hardvochtig uitpakt	Kamerstukken II, 2020-2021, 35 510, nr. 24	Na de zomer gaat een onderzoeksbureau aan de slag met een definitie van hardvochtigheid. Daarna (vanaf november) wordt binnen SZW breder geïnventariseerd waar zich hardvochtige effecten voordoen bij andere wetten dan in motie Omtzigt al worden behandeld. Einddatum is vermoedelijk eind 2022
1571	Motie-Van Brenk over als regel in wetgeving een hardheidsclausule opnemen	Kamerstukken II, 2020-2021, 35 510, nr. 37	Bezig met concept beantwoording. Planning: eind 2021
1574	Motie-Van Kent over financiële afhankelijkheid van productiewerk in re-integratietrajecten	Kamerstukken II, 2020-2021, 35 644, nr. 5	Planning brief naar Tweede Kamer voor einde 2021
1575	Motie-Slootweg/Van Kent over middelen om de tekorten bij sw-bedrijven eenmalig aan te vullen	Kamerstukken II, 2020-2021, 35 644, nr. 6	We zijn bezig met een inventarisatie van de jaarverslagen van Sw-bedrijven en vullen dat aan met financieel beeld Sw-sector vanuit de thermometer. Streven: brief aan Kamer in 3e kwartaal 2021
1577	Motie-Gijs van Dijk over alle kwetsbare jongeren in de bijstand een leer-werkaanbod aanbieden	Kamerstukken II, 2020-2021, 35 669, nr. 5	Wordt opgenomen in de doe-agenda die bestuurlijk ondertekend gaat worden door onder andere VNG, onderwijskoepels, Divosa, SBB, OCW en SZW. Planning is eind 2021 ondertekenen
1578	Gewijzigde motie-Gijs van Dijk/Palland over steun voor grensondernemers	Kamerstukken II, 2020-2021, 35 669, nr. 7	Bij brief van 27-05-2021 is de gemonitorde situatie van grensondernemers meegedeeld aan de Tweede Kamer. Planning: periodiek tot begin 2022

ID	Omschrijving	Datum/Vindplaats	Stand van zaken
1586	Motie-Renkema over het stimuleren van inhoudelijke affiniteit en ervaring binnen de raad van toezicht	Kamerstukken II, 2020-2021, 35 240, nr. 5	Planning: brief naar de Tweede Kamer in oktober 2021
1587	Motie-Palland c.s. over het delen van aanvullende vormen van medezeggenschap	Kamerstukken II, 2020-2021, 35 240, nr. 7	Planning: brief naar de Tweede Kamer in oktober 2021
1588	Motie-Palland over onderzoek naar de toepassing van werkerscoöperaties	Kamerstukken II, 2020-2021, 35 240, nr. 8	Planning: wordt meegenomen in de voortgangsbrief werken als zelfstandige, in oktober 2021
1590	Motie-Belhaj c.s. over hulp bij verzoeken tot afstand van de Marokkaanse nationaliteit	Kamerstukken II, 2020-2021, 35 475, nr. 6	De Kamer zal na de zomer van 2021 hierover worden geïnformeerd in verband met versoepelde coronamaatregelen
1597	Motie-Gijs van Dijk over het maximumaantal opvolgende uitzendcontracten in de wet beperken	Kamerstukken II, 2020-2021, 29 861, nr. 60	Planning: brief naar de Tweede Kamer begin 2023 bij indiening wetgeving
1598	Motie-Gijs van Dijk/Jasper van Dijk over een landelijke pilot van de Bouwplaats-ID mogelijk maken	Kamerstukken II, 2020-2021, 29 861, nr. 61	Planning: brief naar de Tweede Kamer begin oktober 2021
1602	Motie-Tielen over een routekaart met tijdplanning naar de Kamer sturen	Kamerstukken II, 2020-2021, 29 861, nr. 65	Motie is gedeeltelijk afgehandeld met brief aan Tweede Kamer d.d. 01-04-2021 (Kamerstukken II, 2020-2021, 29 861, nr. 69). De toegezegde voortgangsrapportage gaat eind december 2021 naar de Kamer
1603	Motie-Tielen over bezien hoe verloning onderdeel kan zijn van certificeringscriteria	Kamerstukken II, 2020-2021, 29 861, nr. 66	Planning: brief naar de Tweede Kamer begin 2023 bij indiening wetgeving
1604	Motie-Becker over reflecteren op de uitvoeringsketen inburgering	Kamerstukken II, 2020-2021, 35 483, nr. 69	De reactie op deze motie wordt meegeomen in een brief over de lessen van de Veranderopgave inburgering, die naar verwachting na de zomer 2021 zal worden verzonden
1605	Motie-Jasper van Dijk c.s. over een landelijke vrijstelling van giften voor mensen in de bijstand	Kamerstukken II, 2020-2021, 24 515, nr. 580	Wetswijziging nodig. Is aan nieuw kabinet. Is aandachtspunt bij ronde tafels over hardheden en vervolgtraject
1607	Motie-Jasper van Dijk over het aanvullen van de jongerenuitkering tot een volwaardige uitkering	Kamerstukken II, 2020-2021, 24 515, nr. 583	Wetswijziging nodig. Is aan nieuw kabinet. Is aandachtspunt bij ronde tafels over hardheden en vervolgtraject
1610	Motie-Renkema over een hervorming van de Participatiewet waarbij vertrouwen de basis is	Kamerstukken II, 2020-2021, 24 515, nr. 588	Wetswijziging nodig. Is aan nieuw kabinet. Is aandachtspunt bij ronde tafels over hardheden en vervolgtraject
1611	Motie-Van Brenk/Peters over in gesprek gaan met de werkgroep bestaanszekerheid van KBO Brabant	Kamerstukken II, 2020-2021, 24 515, nr. 589	Gesprek met KBO-Brabant is gepland
1614	Motie-Van Beukering-Huijbregts over het samenvoegen van het minnelijk traject en de Wsnp	Kamerstukken II, 2020-2021, 24 515, nr. 594	Dit onderzoek wordt uitgezet. Planning is om de Tweede Kamer na de zomer te informeren
1616	Motie-Wörsdörfer over mogelijkheden en belemmeringen in kaart brengen voor werkgevers van mensen met schulden	Kamerstukken II, 2020-2021, 24 515, nr. 596	De verwachting is dat de Tweede Kamer na de zomer hierover geïnformeerd wordt
1617	Motie-Wörsdörfer over scenario's voor kleine ondernemers die schuldeiser zijn	Kamerstukken II, 2020-2021, 24 515, nr. 597	Dit onderzoek wordt uitgezet. Planning is om de Tweede Kamer na de zomer te informeren
1618	Motie-Wörsdörfer/Kuzu over consumentenbescherming bij telemarketing op basis van algoritmen	Kamerstukken II, 2020-2021, 24 515, nr. 598	Motie wordt opgepakt samen met EZK en FIN. Planning: zomer 2021
1622	Motie-Azarkan c.s. over onderzoek naar oversterfte onder mensen met een migratieachtergrond	Kamerstukken II, 2019-2020, 25 295, nr. 367	Nog in afstemming met VWS
1623	Motie-Tielen over een toegankelijkheidstoets op verlofregelingen	Kamerstukken II, 2020-2021, 35 613, nr. 17	Planning: brief naar de Tweede Kamer voor het einde van 2021
1624	Motie Palland/Van Weyenberg over het monitoren van effecten van het wetsvoorstel	Kamerstukken II, 2020-2021, 35 613, nr. 18	Wordt afgedaan met de Monitor Arbeid, zorg en kinderopvang, planning april 2024 naar de Tweede Kamer.
1626	Motie-Segers over waarborgen dat alle uitvoeringsorganisaties voldoende ruimte krijgen voor maatwerk en de menselijke maat	Kamerstukken II, 2020-2021, 28 362, nr. 52	Bezig met concept beantwoording. Planning: eind 2021
1627	Motie-Oomen-Ruijten c.s. uitvoering van het keuzerecht op een eenmalige uitkering tot verschillende complexe situaties kan leiden, zoals bijvoorbeeld ten aanzien van de samenloop met fiscale regelingen en huur- en zorgtoeslagen	Kamerstukken I, 2020-2021, 35 555, H	Planning: brief naar de Tweede Kamer na zomerreces 2021 (voor Prinsjesdag)

ID	Omschrijving	Datum/Vindplaats	Stand van zaken
1628	Motie-Van Baarle/Den Haan over geen verlaging van de capaciteitsinzet van het team arbeidsdiscriminatie bij de Inspectie SZW	Kamerstukken II, 2020-2021, 29 544, nr. 1048	Planning: brief naar de Tweede Kamer na het zomerreces 2021 (voor Prinsjesdag)
1629	Motie-Van Baarle/Den Haan over zwaardere straffen en hogere boetes bij het bestrijden van discriminatie en racisme	Kamerstukken II, 2020-2021, 29 544, nr. 1050	Planning: brief naar de Tweede Kamer na het zomerreces 2021 (voor Prinsjesdag)
1630	Motie-Van Baarle/Den Haan over hulpmiddelen voor een inclusieve werving en selectie door werkgevers	Kamerstukken II, 2020-2021, 29 544, nr. 1051	Planning: brief naar de Tweede Kamer in december 2021
1633	Motie-Tielen over onderzoek naar de ervaringen met regionale mobiliteitsteams	Kamerstukken II, 2020-2021, 29 544, nr. 1056	Beoogd wordt de Kamer in september te informeren. Planning: eind september 2021
1634	Motie-Den Haan c.s. over arbeidsmarktbeleid op kwetsbare groepen richten	Kamerstukken II, 2020-2021, 29 544, nr. 1058	Deze motie is lopend beleid in het aanvullend sociaal pakket.
1635	Motie-Pieter Heerma/Van Weyenberg over het gebruik van open hiring uitbreiden	Kamerstukken II, 2020-2021, 29 544, nr. 1059	Beoogd wordt de Kamer in het vierde kwartaal 2021 te informeren. Planning: december 2021
1636	Motie-Van Kent over het opvoeren van het aantal inspecties bij maaltijdbezorgers	Kamerstukken II, 2020-2021, 29 544, nr. 1060	Streven is om de Kamer hier voor de begrotingsbehandeling nader over te informeren
1637	Motie-Azarkan over moslimhaat of moslimdiscriminatie erkennen als specifieke vorm van discriminatie en racisme	Kamerstukken II, 2020-2021, 30 950, nr. 242	De Kamer zal voor het Kerstreces worden geïnformeerd
1638	Motie-Gijs van Dijk c.s. over het niet verrekenen van de min-uren van werknemers	Kamerstukken II, 2020-2021, 35 420, nr. 281	Het gesprek hierover wordt gevoerd met werkgevers en werknemers. Planning is de Kamer in het derde kwartaal te informeren over deze gesprekken
1639	Motie-Amhaouch/Palland over maatwerk voor zelfstandige ondernemers in de grensstreek	Kamerstukken II, 2020-2021, 35 420, nr. 295	SZW beziet hoe de motie nog kan worden ingevuld. Planning: oktober 2021
1641	Motie-Van Baarle/Simons over tijdelijk beleid tegen ongelijkheid op de arbeidsmarkt tussen Nederlanders met een migratieachtergrond en Nederlanders zonder migratieachtergrond	Kamerstukken II, 2020-2021, 35 420, nr. 300	In de volgende Kamerbrief over VIA (vermoedelijk eind 2021) zal op de stand van zaken van de uitvoering van deze motie in worden gegaan
1642	Gewijzigde motie-Maatoug c.s. over gebruik maken van uitzonderingsmogelijkheden om de kostendelersnorm niet van toepassing te laten zijn in knellende gevallen	Kamerstukken II, 2020-2021, 35 420, nr. 297	Wordt geagendeerd tijdens BO minister met VNG in september en wordt ook opgenomen in Gemeentenuws SZW 2021-6 (idem september). Zie ook Toezegging 4161: De schriftelijk appreciatie op de gewijzigde motie Maatoug (Kamerstukken II, 2020-2021, 35 420, nr. 323) is 21-06-2021 verstuurd naar de Kamer (Kamerstukken II, 2020-2021, 35 420, nr. 319)
1643	Motie-Van Weyenberg/ Maatoug over een brede adviescommissie om vast te stellen in welke sectoren en beroepen arbeidsmigranten nodig zijn	Kamerstukken II, 2020-2021, 35 680, nr. 10	Planning: brief naar de Tweede Kamer mei 2022
1644	Gewijzigde motie-Van Baarle over een evaluatie van de wetwijziging binnen drie jaar na inwerkingtreding	Kamerstukken II, 2020-2021, 35 680, nr. 16	Planning: evaluatie begin 2025 naar de Tweede Kamer
1645	Motie-Van Baarle over een specificering dan wel aanscherping van de huisvestingsvoorwaarde in de Wav	Kamerstukken II, 2020-2021, 35 680, nr. 13	Planning: brief naar de Tweede Kamer voor het einde van het jaar 2021
1647	Motie-Palland over een tussenstap naar een deeltijd-WW-regeling	Kamerstukken II, 2020-2021, 35 830 XV, nr. 9	Conform de motie zal de Tweede Kamer voor de begrotingsbehandeling SZW 2022 worden geïnformeerd over de verschillende varianten voor een structureel crisisinstrument
1648	Motie-Gijs van Dijk/Ceder over een oplossing voor de nadelige gevolgen van een loonloze periode	Kamerstukken II, 2020-2021, 35 830 XV, nr. 10	Deze motie wordt meegenomen in de brief aan de Kamer over de WIA. Planning: eind 2021
1649	Motie-Wuite c.s. over voorbereidingen om het minimumloon en uitkeringen in Caribisch Nederland te verhogen	Kamerstukken II, 2020-2021, 35 420, nr. 330	Ten behoeve van politieke besluitvorming worden relevante stakeholders in Caribisch Nederland geconsulteerd over de mogelijkheid en wenselijkheid om het wettelijk minimumloon (en daarmee impliciet de uitkeringen) per 1 januari te verhogen. Het ministerie stelt daarnaast ramingen op voor verschillende scenario's.
1650	Motie-Van den Berg c.s. over een werkloosheidsvoorziening in Caribisch Nederland	Kamerstukken II 2020-2021, 35 420, nr. 334	Ten behoeve van de kabinetsformatie worden de mogelijkheden voor en implicaties van een werkloosheidsvoorziening in Caribisch Nederland aan de

ID	Omschrijving	Datum/Vindplaats	Stand van zaken
			hand van scenario's nader uitgewerkt. Over eventuele stappen om te komen tot een werkloosheidsvoorziening in Caribisch Nederland wordt de Kamer uiterlijk bij de Voortgangsrapportage ijkpunt bestaanszekerheid (medio 2022) geïnformeerd
1651	Motie-Grinwis/Leijten over een telefoonnummer van een ter zake kundige medewerker op alle relevante brieven van overheidsinstanties	Kamerstukken II, 2020-2021, 35 510, nr. 73	Bezig met concept beantwoording. Planning: eind 2021
1652	Gewijzigde motie-Van Baarle over een effectievere en zichtbaardere naming-and-shaming van onherroepelijk veroordeelde bedrijven	Kamerstukken II, 2020-2021, 29 544 nr. 1049	Planning: brief naar de Tweede Kamer na het zomerreces 2021 (na Prinsjesdag)
1654	Motie-Pieter Heerma over lokale initiatieven voor maatschappelijke diensttijd	Kamerstukken II, 2020-2021, 32 824, nr. 331	De Kamer zal naar verwachting in september 2021 worden geïnformeerd
1655	Motie-Belhaj over jongvolwassenen in het praktijkonderwijs hun leertraject laten afronden	Kamerstukken II, 2020-2021, 32 824, nr. 336	SZW is in overleg met DUO, OCW en betrokken belanghebbenden (MBO-raad en VO-raad) bezig met een zorgvuldige communicatie over de beëindiging van de tijdelijke vrijstelling inburgeringsplicht van leerlingen in het praktijkonderwijs. De Kamer zal uiterlijk eind 2021 worden geïnformeerd
1656	Motie-Ceder over praktische belemmeringen voor nieuwkomers bij het aangaan van werk	Kamerstukken II, 2020-2021, 32 824, nr. 341	De Kamer zal naar verwachting in oktober 2021 worden geïnformeerd
1657	Gewijzigde motie-Van den Hil c.s. over de problemen in de financiële ondersteuning van ggz-patiënten na een dwangopname in kaart brengen (t.v.v. 35667-28)	Kamerstukken II, 2020-2021, 35 667, nr. 42	Bij de beantwoording van Kamervragen van de leden De Kort en Van den Hil (Kamerstukken II 2020/21, 2021D27161) heeft de minister aangegeven dat met de inwerkingtreding van het amendement Kwint (Kamerstukken II 2020/21, 35 667, nr. 37) waardoor personen bij gedwongen opname net als personen bij vrijwillige opname recht op algemene bijstand behouden, de problematiek zoals geschetst in de motie Van den Hil c.s. is verholpen. Het streven is dat, indien de Eerste Kamer het wetsvoorstel aanneemt, de wijziging van de Participatiewet zo spoedig mogelijk, doch uiterlijk 1 januari 2022, in werking treedt

Afgehandelde toezeggingen

Tabel 176 Overzicht van door de bewindspersonen afgehandelde toezeggingen, vergaderjaar 2013-2014

ID	Omschrijving	Datum/Vindplaats	Stand van zaken
3090	De minister zegt toe nauwlettend te zullen volgen of de mogelijkheid van hoger beroep en cassatie in de Wwz er, gezien de precedentwerking, toe leidt dat het aantal zaken bij de rechter op termijn zal afnemen. De Minister zegt ook toe scherp in de gaten te houden of het middel niet misbruikt wordt (in die zin dat het een onderhandelpunt wordt), en of dit al dan niet leidt tot een toename van hogere vergoedingen in vaststellingsovereenkomsten dan de wettelijke transitievergoeding. Dit zal te zijner tijd onderzocht worden door een enquête onder werkgevers en werknemers te houden, om na te gaan hoe de vaststellingsovereenkomsten eruitzien. De Tweede Kamer zal over de resultaten worden geïnformeerd	13-2-2014 Plenair debat Wet werk en zekerheid (33 818) Voortzetting	Afgehandeld met brief aan de Tweede Kamer d.d. 02-07-2020 (Kamerstukken II, 2019-2020, 34 351, nr. 33)
3102	De minister zegt toe dat bij de evaluatie van de ketenbepaling wordt bekeken hoe deze uitwerkt op de 'onderkant van de arbeidsmarkt', en of er niet een nieuwe tweedeling ontstaat tussen 'inwisselbare arbeid' versus 'niet-inwisselbare arbeid'. De Minister zegt toe dat hij zonnig maatregelen zal nemen als de WWZ niet uitwerkt in de praktijk zoals beoogd, namelijk dat daardoor meer vaste contracten zullen ontstaan	3-6-2014 Plenaire behandeling Wet werk en Zekerheid (EK)	Afgehandeld met brief aan de Tweede Kamer d.d. 02-07-2020 (Kamerstukken II, 2019-2020, 34 351, nr. 33)

ID	Omschrijving	Datum/Vindplaats	Stand van zaken
3115	Potentieel ontwrichtende effecten van het aangescherpte begrip passende arbeid op gezinnen opnemen in de evaluatie van de WWZ. De minister zegt toe de aanscherping van het begrip passende arbeid mee te nemen in de evaluatie van de WWZ. Zo mogelijk wordt daarbij aandacht geschonken aan het potentieel ontwrichtende effect op gezinnen.	3-6-2014 Plenaire behandeling Wet werk en Zekerheid (EK)	Afgehandeld met brief aan de Tweede Kamer d.d. 02-07-2020 (Kamerstukken II, 2019-2020, 34 351, nr. 33)

Tabel 177 Overzicht van door de bewindspersonen afgehandelde toezeggingen, vergaderjaar 2014-2015

ID	Omschrijving	Datum/Vindplaats	Stand van zaken
3290	De minister zal de werking van de WAA-maatregel uit het wetsvoorstel Werken na de AOW-gerechtigde leeftijd betrekken bij de evaluatie van de wet (of dit inderdaad als antiverdringingsmaatregel werkt en AOW-gerechtigden niet juist aantrekkelijker maakt als werknemer)	12-3-2015 Plenaire behandeling Wet werken na de AOW (34 073)	Afgehandeld met brief aan de beide Kamers d.d. 13-11-2020 (Kamerstukken II, 2020-2021, 29 544, nr. 1030)

Tabel 178 Overzicht van door de bewindspersonen afgehandelde toezeggingen, vergaderjaar 2015-2016

ID	Omschrijving	Datum/Vindplaats	Stand van zaken
3403	De minister zal de Tweede Kamer periodiek, halfjaarlijks, via voortgangsrapportages informeren over de werking van de Wwz. In deze halfjaarlijkse brieven zullen dan verschillende toezeggingen en deelrapportages over de Wwz meelopen die eerder zijn toegezegd	Uitgaande brief 27-11-2015 Opzet evaluatie Wwz en eerste beeld invoering Wwz (Kamerstukken II, 2015-2016, 34 351, nr. 1)	Afgehandeld met brief aan de Tweede Kamer d.d. 02-07-2019 (Kamerstukken II, 2018-2019, 34 351, nr. 32)
3525	De SER zal de eerdere adviesaanvraag over loondoorbetaling bij ziekte en langdurige werkloosheid uitbreiden naar een breder advies over de arbeidsmarkt	21-9-2016 Algemene Politieke Beschouwingen Tweede Kamer	Deze toezegging is afgedaan met de oplevering van het rapport van de Commissie van Regulering van Werk en de kabinetsreactie daarop
3564	De minister zegt toe de Tweede Kamer in het voorjaar van 2017 te informeren over de mogelijkheden die de Aanbestedingswet biedt om bedrijven die arbeidswetten meermaals overtreden en uitzendbureaus die zich niet houden aan het SNA-keurmerk uit te sluiten van overheidsopdrachten	2-11-2016 AO Handhaving	Afgehandeld met brief aan de Tweede Kamer d.d. 14-01-2021 (Kamerstukken II, 2020-2021, 29 544, nr. 1039)
3630	De Minister van SZW streeft ernaar om, met de evaluatie van de werking van de Wet werken na de AOW-gerechtigde leeftijd over de eerste twee jaar na inwerkingtreding, de nodige kwantitatieve gegevens te vergaren om de mogelijke verdringingseffecten te kunnen nagaan en zal het CBS, naar aanleiding van opmerkingen van de leden Elzinga, Ester en Lintmeijer, verzoeken om daarbij in het bijzonder aandacht te besteden aan de verdringingseffecten voor de groep kwetsbare oudere werkzoekenden. De uitkomsten van de evaluatie zullen met de Kamer worden gedeeld	22-9-2015 EK Plenaire behandeling wetsvoorstel Wet werken na de AOW-gerechtigde leeftijd (34 073)	Afgehandeld met brief aan de beide Kamers d.d. 13-11-2020 (Kamerstukken I, 2020-2021, 29 544 C, nr. 1030)

Tabel 179 Overzicht van door de bewindspersonen afgehandelde toezeggingen, vergaderjaar 2017-2018

ID	Omschrijving	Datum/Vindplaats	Stand van zaken
3733	In 2020 ontvangt de Kamer de evaluatie van de wijziging van de Arbowet. Hierbij worden onder andere de aandacht voor de onafhankelijkheid van de bedrijfsarts, melding beroepsziekten en waar zieke werknemers met hun klachten terecht kunnen (de second opinion) meegenomen	28-6-2018 AO Handhaving / Arbeidsomstandigheden	Afgehandeld met brief aan de Tweede Kamer d.d. 09-11-2020 (Kamerstukken II, 2020-2021, 25 883, nr. 392)

ID	Omschrijving	Datum/Vindplaats	Stand van zaken
3752	De minister zegt toe dat de Kamer wordt geïnformeerd over mogelijkheden voor inburgeraars met een visuele beperking	4-7-2018 AO Inburgering en Integratie	Afgehandeld met brief aan de Tweede Kamer d.d. 15-07-2020 (Kamerstukken II, 2019-2020, 32 824, nr. 303)
3766	De vorige Minister van SZW heeft reeds toegezegd om twee jaar na inwerkingtreding van het vierogenprincipe te bekijken of kinderopvangorganisaties hier op een adequate wijze invulling aan geven en of deze maatregel daadwerkelijk leidt tot een inperking van de veiligheidsrisico's voor kinderen. Ik onderschrijf het belang van deze evaluatie en deze toezegging	Uitgaande brief 13-07-2018 - Stand van zaken maatregelen aanbevelingen Commissie Gunning	Afgehandeld met brief aan de Tweede Kamer d.d. 01-07-2020 verzamelbrief kinderopvang juni 2020 (Kamerstukken II, 2019-2020, 31 322, nr. 414)
3798	De staatssecretaris bereidt, in samenwerking met GGD GHOR NL en de VNG, een wijziging van de Beleidsregel werkwijze toezichthouder kinderopvang voor (met het oog op vaste gezichten criterium)	Uitgaande brief 08-03-2018 Verzamelbrief Kinderopvang	Afgehandeld met de Beleidsregel van de Staatssecretaris van Sociale Zaken en Werkgelegenheid d.d. 01-07-2020, nr. 2019-0000138845 tot wijziging van de Beleidsregels werkwijze toezichthouder-kinderopvang in verband met de rapportage van overmacht situaties bij de drie-uursregelingen het vaste gezichten criterium (Stcrt. 2020, 37457)
3800	De staatssecretaris heeft aan de betrokken partijen toegezegd om met ze in gesprek te gaan over de doorontwikkeling van In-één-oogopslag, zodat ouders in de toekomst nog beter worden geïnformeerd over de kwaliteit van een opvanglocatie. Voordat ik met een kwaliteitsoordeel verdere stappen zet, wil ik echter bezien in hoeverre In-één-oogopslag en de doorontwikkeling ervan voorziet in de behoefte van ouders. Voor het door mijn voorganger toegezegde kwaliteitsoordeel kinderopvang betekent dit dat ik een pas op de plaats maak. Na evaluatie van In-één-oogopslag en de doorontwikkeling hiervan zal ik bezien of er aanvullende maatregelen nodig zijn en zo ja, of een kwaliteitsoordeel kinderopvang daarbij van toegevoegde waarde is	Uitgaande brief 25-04-2018 - Kinderopvang: betere informatie voor ouders en toekomst kwaliteitsoordeel	Afgehandeld met brief aan de Tweede Kamer d.d. 01-07-2020 verzamelbrief kinderopvang juni 2020 (Kamerstukken II, 2019-2020, 31 322, nr. 414)

Tabel 180 Overzicht van door de bewindspersonen afgehandelde toezeggingen, vergaderjaar 2018-2019

ID	Omschrijving	Datum/Vindplaats	Stand van zaken
3776	Het pensioenfonds van de uitzendsector heeft naar aanleiding van de uitkomsten een eerste reactie gegeven en aangegeven dat enkele resultaten genuanceerder liggen dan uit het onderzoek van het CBS blijkt. Om meer inzicht te krijgen in de situatie in de uitzendsector, ben ik voornemens verder met deze sector in gesprek te gaan. Ik zal uw Kamer over de uitkomst informeren	Uitgaande brief 19-11-2018 Verzamelbrief Pensioenonderwerpen (Kamerstukken II, 2018-2019, 32 043, nr. 427)	Afgehandeld met brief aan de Tweede Kamer d.d. 06-07-2020 (Kamerstukken II, 2019-2020, 32 043, nr. 520)
3778	Wel ben ik voornemens om een verkenning te starten of de bovenstaande geschetste huidige mogelijkheden voldoende zijn of dat versterking van de mogelijkheden tot optreden bij niet-naleving en handhaving van de Waadi wenselijk zou zijn	Uitgaande brief 08-11-2018 Contracting (Kamerstukken II, 2018-2019, 35 074, nr. 5)	Deels afgedaan door de Technische uitwerking van het advies van de Commissie regulering van werk d.d. 15-07-2020 (Kamerstukken II, 2019-2020, 29 544, nr. 1021). Afgehandeld met de kabinetsreactie aan de Tweede Kamer d.d. 11-11-2020 (Kamerstukken II, 2020-2021, 29 544, nr. 1028)
3797	Nader uitwerken voorstellen VCR. De komende periode zullen de voorstellen rondom VCR nader uitgewerkt en afgestemd worden met de verschillende uitvoerders in de hybride markt	Uitgaande brief 26-11-2018 Uitvoering motie Dijkgraaf, Nijkerken-de Haan	Afgehandeld met wetsvoorstel (SZW) d.d. 03-09-2020 (Kenmerk: 2020-0000113525)
3812	De staatssecretaris verwacht in het najaar van 2019 de resultaten van het onderzoek naar de terugkijktermijn van de VOG. Dit loopt via het ministerie van Justitie en Veiligheid	13-12-2018 AO Kinderopvang	Afgehandeld met brief aan de Tweede Kamer d.d. 11-07-2019 (Kamerstukken II, 2018-2019, 29 544, nr. 923)

ID	Omschrijving	Datum/Vindplaats	Stand van zaken
3815	Het wetsvoorstel dat in 2015 door Asscher is ingediend (Kamerstukken II, 2014/15, 34 256), ter formalisering van de OPC's, zal door de regering worden ingetrokken	Uitgaande brief 07-12-2018 Ouderparticipatiecreches	Deze toezegging is afgehandeld met brief aan de Tweede Kamer d.d. 29-01-2021 intrekking wetsvoorstel tot wijziging van de Wet kinderopvang en kwaliteitseisen peuterspeelzalen in verband met het opnemen van nadere regels voor ouderparticipatiecreches (Kamerstukken II, 2020-2021, 34 256, nr. 11)
3820	De staatssecretaris streeft ernaar om de voorgenomen wijziging van de Arbowet om de bevoegdheden van de Inspectie SZW uit te breiden en na de zomer aan de Raad van State ter consultatie voor te leggen. In de wetswijziging wordt een evaluatiebepaling opgenomen	12-12-2018 AO Arbeidsmarktdiscriminatie	Het wetsvoorstel is op 03-07-2020 naar de Raad van State gestuurd
3826	De mogelijkheid tot waardeoverdracht van nettopensioen ('shop-recht') wordt nader bezien in het kader van de evaluatie van het netto-pensioen die gepland staat voor 2019	Uitgaande brief 28-01-2019 Verzamelbrief Pensioenonderwerpen (Kamerstukken II, 2018-2019, 32 043, nr. 441)	Afgehandeld met brief van FIN, mede namens SZW, aan de Tweede Kamer d.d. 02-09-2020 (Kamerstukken II, 2019-2020, 32 043, nr. 547)
3832	In de brief van de Minister van SZW over het onderzoek Experiment vervroegde inzet no-riskpolis wordt ook gereageerd op de petitie van chronisch zieke jongeren over de inzet van de no-riskpolis	23-1-2019 AO Participatiewet	De toezegging is afgerond middels de brief over de uitkomsten van het experiment vervroegde inzet no-riskpolis d.d. 29-10-2020 (Kamerstukken II, 2019-2020, 29 544, nr. 956)
3841	De Kamer ontvangt in het tweede kwartaal van 2019, voor de zomer, het STAR-advies over het nabestaandenpensioen, dit in relatie tot de initiatief-nota van de leden Omtzigt en Bruins	6-2-2019 AO Pensioenonderwerpen	Afgehandeld met brief aan de Tweede Kamer d.d. 06-07-2020 (Kamerstukken II, 2019-2020, 32 043, nr. 520)
3858	Minister gaat in overleg met collega's van het kabinet over de balans tussen dienstverlening, handhaving en efficiency en hoe hierop gereflecteerd kan worden. Daarbij wordt ook de relatie met beleid, sturing, politieke verantwoordelijkheid en toezicht gelegd	Brief stand van de uitvoering	Afgehandeld met brief aan de Tweede Kamer d.d. 05-03-2021 (Kamerstukken II, 2020-2021, 29 362, nr. 290)
3867	Verkennen tegen welke problemen sociale partners aanlopen als het gaat om de cao-naleving en handhaving. Verder van gedachten wisselen om voor- en nadelen en (on)-mogelijkheden samen te bezien	Uitgaande brief 13-05-2019 Contracting en voortgang verkenning naleving Waadi (Kamerstukken II, 2018-2019, 29 544, nr. 914)	Deels afgedaan door de Technische uitwerking van het advies van de Commissie regulering van werk d.d. 15-07-2020 (Kamerstukken II, 2019-2020, 29 544, nr. 1021). Afgehandeld met de kabinetsreactie aan de Tweede Kamer d.d. 11-11-2020 (Kamerstukken II, 2020-2021, 29 544, nr. 1028)
3868	Verkenning wettelijke maatregelen van 1) constructies die bedoeld zijn om niet onder een cao te vallen tegen te gaan en 2) aansprakelijkheid werkgever bestuurlijke boete	Uitgaande brief 13-05-2019 Contracting en voortgang verkenning naleving Waadi (Kamerstukken II, 2018-2019, 29 544, nr. 914)	Deels afgedaan door de Technische uitwerking van het advies van de Commissie regulering van werk d.d. 15-07-2020 (Kamerstukken II, 2019-2020, 29 544, nr. 1021). Afgehandeld met de kabinetsreactie aan de Tweede Kamer d.d. 11-11-2020 (Kamerstukken II, 2020-2021, 29 544, nr. 1028)
3877	De minister onderzoekt in welke mate het niet spreken van de Nederlandse taal een rol speelt bij de beoordeling van arbeidsongeschiktheid, hoe vaak het voorkomt en wat eraan gedaan wordt en informeert de Kamer hierover in de stand van de uitvoering	27-03-2019 AO Arbeidsongeschiktheid	Afgehandeld met brief aan de Tweede Kamer d.d. 01-06-2021 (Kamerstukken II, 2020-2021, 32 716, nr. 42)
3917	De minister heeft toegezegd het CPB en SCP te vragen het werkgelegenheidseffect van een verhoging van het WML te onderzoeken (in Kansrijk Arbeidsmarktbeleid) en de Kamer hierover later te informeren	1-7-2019 Notaoverleg inzake het Initiatiefwetsvoorstel van Jasper van Dijk (SP) Eerlijker loon	Afgehandeld met brief aan de Tweede Kamer d.d. 11-12-2020 (Kamerstukken II, 2020-2021, 29 544, nr. 1030)

Tabel 181 Overzicht van door de bewindspersonen afgehandelde toezeggingen, vergaderjaar 2019-2020

ID	Omschrijving	Datum/Vindplaats	Stand van zaken
3899	Na de interdepartementale beleidsonderzoeken naar Toeslagen en Deeltijdwerk, gaat de staatssecretaris met de motie van Westerveld over het vereenvoudigen van financieringsstromen	7-11-2019 AO Arbeidsongeschiktheid	Afgehandeld met brief aan de Tweede Kamer d.d. 06-07-2020 (Kamerstukken II, 2019-2020, 31 322, nr. 415)

ID	Omschrijving	Datum/Vindplaats	Stand van zaken
3923	aan de slag. Hierbij komt ze ook met een visie op de kinderopvang (Raemakers en Westerveld) De staatssecretaris voert overleg met de GGD GHOR en de VNG over de informatie-uitwisseling tussen de GGD regio's en de gemeenten. Er wordt bekeken of dit goed gaat, of er meer nodig is, en zo ja wat er dan nodig is	4-9-2019 VAO Kinderopvang	Deze toezegging is afgedaan met de Verzamelbrief kinderopvang van 02-07-2021 (Kamerstukken II, 2020-2021, 31 322, nr. 434)
3928	Onderzoek stimuleren gebruik dagopvang door kinderen met een lage sociaal-economische status: De resultaten van dit onderzoek zullen worden gedeeld met de Kamer	Uitgaande brief 09-09-2019 Resultaten en stand van zaken onderzoeken kinderopvang	Afgehandeld met brief aan de Tweede Kamer d.d. 01-07-2020 verzamelbrief kinderopvang juni 2020 (Kamerstukken II, 2019-2020, 31 322, nr. 414)
3929	De staatssecretaris informeert uw Kamer in het voorjaar 2020 over stand van zaken van het programma en de op dat moment beschikbare resultaten uit de diverse pilots	17-10-2019 Verbetertraject kinderopvangtoeslag	Afgehandeld met brief aan de Tweede Kamer d.d. 01-07-2020 (Kamerstukken II, 2019-2020, 31 322, nr. 414)
3936	De minister zal bij die hoofdlijnennotitie een doorkijk geven van de transitie naar het nieuwe pensioenstelsel en eveneens stil staan bij de financiële positie van de pensioenfondsen op dat moment	19-11-2019 Handelingsperspectief voorkomen onnodige pensioenkortingen (Kamerstukken II, 2019-2020, 32 043, nr. 503)	Afgehandeld met brief aan de Tweede Kamer d.d. 06-07-2020 (Kamerstukken II, 2019-2020, 32 043, nr. 520)
3938	De minister zegt aan het lid Van Weyenberg toe dat hij de Kamer nog aanvullend zal informeren over de fiscale gevolgen van waardeoverdracht van kleine pensioenen	16-10-2019 AO Pensioenonderwerpen	Afgehandeld met brief aan de Tweede Kamer d.d. 15-04-2020 (Kamerstukken II, 2019-2020, 32 043, nr. 517)
3939	De minister zal uw Kamer in de eerste helft van 2020 informeren over de vormgeving en voorwaarden van deze regeling (4x 200 miljoen euro voor het stimuleren van duurzame inzetbaarheid en het wegnemen van knelpunten bij realiseren van regelingen die vrijgesteld zijn van de RVU-heffing)	7-10-2019 Planning uitwerking pensioenakkoord (Kamerstukken II, 2019-2020, 32 043, nr. 499)	Afgehandeld met brief aan de Tweede Kamer d.d. 06-07-2020 (Kamerstukken II, 2019-2020, 25 883, nr. 388)
3942	De staatssecretaris zegt toe dat in het voorjaar 2020 de Kamer wordt geïnformeerd over de mogelijkheden over de uitkomsten van het onderzoek naar de reactietermijn van schuldeisers en hoe dat vorm gegeven kan worden	14-11-2019 Vervolg AO Armoede en Schuldenbeleid	Afgehandeld met brief aan de Tweede Kamer d.d. 16-11-2020 (Kamerstukken II, 2020-2021, 24 515, nr. 572)
3947	De staatssecretaris zegt toe om een onafhankelijk onderzoek te doen naar de onderliggende redenen voor seksdiscriminatie door bemiddelaars en om in gesprek te gaan met enkele recruitmentbureaus over dit vraagstuk	5-11-2019 Mondelinge vraag van het lid Van Weyenberg (D66) aan de Staatssecretaris van Sociale Zaken en Werkgelegenheid over het bericht 'Seksdiscriminatie door recruiters: mannen vaker benaderd dan vrouwen' (Nos.nl, 4 november 2019)	Afgehandeld met brief aan de Tweede Kamer d.d. 06-07-2020 (Kamerstukken II, 2019-2020, 29 544, nr. 1018)
3952	De minister zegt aan het lid Omtzigt toe dat hij de vraag over beleggingskosten in het kader van uitwerking van het pensioenakkoord over zal brengen aan de AFM en daarover de Kamer zal informeren	19-2-2020 AO Pensioenonderwerpen	Afgehandeld met brief aan de Tweede Kamer d.d. 14-12-2020 (Kamerstukken II, 2020-2021, 32 043, nr. 551)
3954	Verkenning naar de verrijking van meldingen van vermoedens van niet-naleving cao met extra informatie	2-10-2019 Evaluatie Wet aanpak schijnconstructies (Kamerstukken II, 2019-2020, 34 108, nr. 32)	Afgehandeld met publicatie van de AMvB in het Staatsblad (Stb. 2021, 258)
3957	Met dit pensioenakkoord is onder andere vanaf 2020 structureel € 10 miljoen vrijgekomen om werkend Nederland te bewegen tijdig te investeren in duurzame inzetbaarheid, gezondheid, up to date houden van vaardigheden, vakmanschap en de organisatie van het werk. In het najaar wordt in overleg met sociale partners verdere invulling gegeven aan het meerjarige investeringsprogramma en	13-11-2019 Kamervragen begroting 2020 SZW	Afgehandeld met brief aan de Tweede Kamer d.d. 06-07-2020 (Kamerstukken II, 2019-2020, 25 883, nr. 388)

ID	Omschrijving	Datum/Vindplaats	Stand van zaken
3964	daarmee aan de besteding voor de komende jaren. Uw Kamer wordt hierover in het eerste kwartaal van 2020 geïnformeerd De staatssecretaris wil kijken hoe gemeenten omgaan met ouders die geen recht hebben op kinderopvangtoeslag maar bij wie er sprake is van een sociaal-medische indicatie	28-11-2019 Tweede termijn Begrotingsbehandeling SZW 2020	Deze toezegging is afgedaan met de uitgaande brief d.d. 10-11-2020 Brief onderzoek invulling gemeenten SMI (Kamerstukken II, 2020-2021, 31 322, nr. 419)
3966	De minister gaat met de toezichthouders en sector in gesprek over de follow-up van de evaluatie van de Wet verbeterde premieregeling	11-11-2019 Evaluatie Wet verbeterde premieregeling (Kamerstukken II, 2019-2020, 32 043, nr. 501)	Afgehandeld met brief aan de Tweede Kamer d.d. 22-09-2020 (Kamerstukken II, 2020-2021, 32 043, nr. 548)
3968	De minister zegt toe om naar aanleiding van het manifest rouwverlof de rol van bedrijfsartsen, bedrijfsmaatschappelijk werkers en de SVB in relatie tot rouwverlof nader te onderzoeken, en om de Tweede Kamer nader te informeren hoe het rouwverlof kan worden vormgegeven (GroenLinks en SP)	28-11-2019 Voorzetting Begrotingsbehandeling SZW	Afgehandeld met brief aan de Tweede Kamer d.d. 28-09-2020 (Kamerstukken II, 2020-2021, 32 855, nr. 35)
3970	De minister zegt toe om te onderzoeken wat de omvang is van het probleem ten aanzien van het concurrentiebeding en of er meer voorwaarden kunnen worden gesteld aan gebruik van het concurrentiebeding (D66, PvdA en VVD)	28-11-2019 Voorzetting Begrotingsbehandeling SZW	Afgehandeld met brief aan de Tweede Kamer d.d. 25-06-2021 (Kamerstukken II, 2020-2021, 29 544, nr. 1064)
3971	De minister streeft ernaar uw Kamer in de hoofdlijnennotitie te informeren over de stand van zaken op het zzp-gebied	19-12-2019 Voortgangsrapportage uitwerking pensioenakkoord (Kamerstukken II, 2019-2020, 32 043, nr. 510)	Afgehandeld met brief aan de Tweede Kamer d.d. 06-07-2020 (Kamerstukken II, 2019-2020, 32 043, nr. 520)
3973	De staatssecretaris zegt toe bij wethouders van centrumgemeenten in de arbeidsmarktregio's te vertellen over deze gedachte (gedachte die benoemd is in motie 46, die is intraden)	28-11-2019 Voorzetting Begrotingsbehandeling SZW	Afgehandeld met brief aan de Tweede Kamer d.d. 30-11-2020 (Kamerstukken II, 2020-2021, 35 420, nr. 228)
3980	Toezegging informeren over plannen rondom vereenvoudiging banenafpraak (34 956). De staatssecretaris zegt de Kamer, naar aanleiding van vragen van de leden Sent (PvdA) en Ester (Christen-Unie) toe: dat de Kamer jaarlijks de metingen en resultaten van de banenafpraak ontvangt; de Kamer op de hoogte houden van plannen rondom de vereenvoudiging banenafpraak; en, de Minister van BZK te vragen om zijn brief over de werkplannen binnen de overheid met de Kamer te delen, zodat deze dit dossier kan volgen	5-11-2019 EK plenaire behandeling van de wet Deactivering van de quotumheffing (34 956)	Afgehandeld met brief aan de Eerste Kamer d.d. 02-07-2020 (Kamerstukken I, 2019-2020, 34 352, O)
3981	Samenwerking Belastingdienst - Inspectie SZW inzake toezicht arbeidsrelaties (waaronder schijnzelfstandigheid). In 2018/2019 hebben BD en ISZW een samenwerkingsovereenkomst gesloten voor de structurele uitwisseling van rapporten/gegevens. Dit vormt de basis voor de uitwisseling van rapporten op het terrein van arbeidsrelaties. In de tweede helft van 2019 wordt de samenwerking geformaliseerd in concrete samenwerkingsafspraken	Deze toezegging is opgenomen in de brief 24-6-2019 van de Minister SZW en de Staatssecretaris FIN aan de Kamer met als titel: Toezicht Arbeidsrelaties	Afgehandeld met brief aan de Tweede Kamer d.d. 16-11-2020 (Kamerstukken II, 2020-2021, 31 311, nr. 236)
3982	Samenwerking Belastingdienst - Inspectie SZW inzake toezicht arbeidsrelaties (waaronder schijnzelfstandigheid). In 2018/2019 hebben BD en ISZW een samenwerkingsovereenkomst gesloten voor de structurele uitwisseling van rapporten/gegevens. Dit vormt de basis voor een nadere formalisering van werkafspraken op het terrein van arbeidsrelaties. De BD en ISZW zetten in op	De toezegging is opgenomen in de brief van Minister SZW en Staatssecretaris FIN van 24-6-2019 aan de Kamer inzake Toezicht arbeidsrelaties	Afgehandeld met brief aan de Tweede Kamer d.d. 16-11-2020 (Kamerstukken II, 2020-2021, 31 311, nr. 236)

ID	Omschrijving	Datum/Vindplaats	Stand van zaken
	een gezamenlijk werkproces ter bevordering van de naleving van de juiste kwalificatie van de arbeidsrelatie. Het werkproces is gereed op 1 januari 2020. Het werkproces omvat een signaaluitwisseling en zoveel mogelijk gezamenlijke intelligentie, handhaving, monitoring en rapportage over vermoedens van en geconstateerde gevallen van schijnzelfstandigheid. Na een jaar rapporteren BD en ISZW aan de Kamer over de activiteiten die in dit kader zijn verricht aan de hand van een aantal (specifieke) indicatoren. Zie ook ID 3981		
3988	De minister zegt toe dat hij voor de zomer terugkomt op de beleidsopties bij de verkenning bevolking 2050	5-2-2020 AO inburgering en integratie	Afgehandeld met brief aan de Tweede Kamer d.d. 13-04-2021 (Kamerstukken II, 2020-2021, 35 570, nr. 59)
3990	De Tweede Kamer wordt in de volgende LLO-brief geïnformeerd over uitbreiding van scholingsmogelijkheden voor uitkeringsgerechtigden	15-1-2020 AO Arbeidsmarktbeleid	Afgehandeld met brief aan de Tweede Kamer d.d. 13-11-2020 (Kamerstukken II, 2020-2021, 30 012, nr. 135)
3991	De minister informeert de Tweede Kamer schriftelijk hoeveel mensen gezond de AOW-leeftijd bereiken	15-1-2020 AO Arbeidsmarktbeleid	Afgehandeld met brief aan de Tweede Kamer d.d. 02-07-2020 (Kamerstukken II, 2019-2020, 29 544, nr. 1017)
3996	Onderzoeken doorstroom WGA naar IVA. In een brief wordt de Tweede Kamer op korte termijn geïnformeerd hoe we meer zicht kunnen krijgen over de doorstroom naar de IVA	07-11-2019 AO Arbeidsongeschiktheid	Afgehandeld met brief aan de Tweede Kamer d.d. 01-06-2021 (Kamerstukken II, 2020-2021, 32 716, nr. 42)
3997	Aanbevelingen werkgroep WIA. Na het kerstreces 2019 ontvangt de Kamer een kabinetsreactie over de aanbevelingen van de werkgroep WIA	7-11-2019 AO Arbeidsongeschiktheid	Afgehandeld met brief aan de Tweede Kamer d.d. 16-03-2021 (Kamerstukken II, 2020-2021, 32 716, nr. 40)
3998	Uitlooptermijnen uniformeren WIA. De minister zegt aan het lid Weyenberg toe in de eerste helft 2020 de Tweede Kamer te informeren over het uniformeren van de uitlooptermijnen in de WIA	7-11-2019 AO Arbeidsongeschiktheid	Afgehandeld met brief aan de Tweede Kamer d.d. 17-12-2020 (Kamerstukken II, 2020-2021, 32 716, nr. 39)
3999	Onderzoek beleving werknemer hybride markt. De minister zal onderzoek doen naar de positie van werknemers in de hybride verzekeringsmarkt en informeert de Tweede Kamer na één jaar. De Tweede Kamer ontvangt op korte termijn een brief met de nadere uitwerking hiervan	07-11-2019 AO Arbeidsongeschiktheid	Afgehandeld met brief aan de Tweede Kamer d.d. 20-04-2021 (Kamerstukken II, 2020-2021, 32 716, nr. 41)
4000	Vergroten bereik no-risk-polis. Het blijkt dat niet iedere rechthebbende weet dat hij onder de no-riskpolis valt. Daarom heeft de minister toegezegd te onderzoeken hoe we de mensen die onder de no-riskpolis vallen goed kunnen bereiken. De Tweede Kamer wordt daarover geïnformeerd in de eerste helft van 2020	7-11-2019 AO Arbeidsongeschiktheid	Afgehandeld met brief aan de Tweede Kamer d.d. 01-07-2020 (Kamerstukken II, 2019-2020, 29 544, nr. 1015)
4002	De Minister van SZW zegt de Eerste Kamer, naar aanleiding van een vraag van het lid Bikker (ChristenUnie), toe het vraagstuk van de dubbele vergrijzing te betrekken bij de uitvoering van de motie-Dikhoff (Verkenning Bevolking 2050) c.s. van de Tweede Kamer	29-10-2019 Algemeen Politieke Beschouwingen EK	Afgehandeld met brief aan de Tweede Kamer d.d. 13-04-2021 (Kamerstukken II, 2020-2021, 35 570, nr. 59)
4003	In de volgende brief over Leven Lang Ontwikkelen wordt de Kamer geïnformeerd over de mogelijkheden om sneller het gebruiksgemak van de subsidieregeling STAP-budget in gang te zetten	15-1-2020 AO Arbeidsmarktbeleid	Afgehandeld met brief aan de Tweede Kamer d.d. 13-11-2020 (Kamerstukken II, 2020-2021, 30 012, nr. 135)
4004	Minister komt met een routekaart voor LLO	11-2-2020 Stemmingen naar aanleiding van ingediende moties bij plenair debat naar aanleiding van Rapport WRR	Afgehandeld met brief aan de Tweede Kamer d.d. 13-11-2020 (Kamerstukken II, 2020-2021, 30 012, nr. 135)

ID	Omschrijving	Datum/Vindplaats	Stand van zaken
4005	Minister gaat zijn ambtenaren vragen aannames te expliciteren die bij de uitwerking van opties Borstlap worden gemaakt	«Op hoofdlijnen van Toekomst van het betere werk» 11-2-2020 Stemmingen naar aanleiding van ingediende moties bij plenair debat naar aanleiding van Rapport WRR 'Op hoofdlijnen van Toekomst van het betere werk'	Afgehandeld met brief aan de Tweede Kamer d.d. 29-11-2020 (2020-0000150173)
4006	In de kabinetsreactie zal specifiek worden ingegaan op wat de verschillende aanbevelingen van Borstlap betekenen voor de arbeidsmarktpositie van deze meest kwetsbare groepen	11-2-2020 Stemmingen naar aanleiding van ingediende moties bij plenair debat naar aanleiding van Rapport WRR «Op hoofdlijnen van Toekomst van het betere werk»	Afgehandeld met de kabinetsreactie op de Commissie Regulering van Werk en het WRR-rapport «Het betere werk» (Kamerstukken II, 2020-2021, 29 544 , nr. 1028)
4007	SZW informeert de Kamer schriftelijk over de fiscale uitwerking van in Duitsland verkregen ouderschapsverlof	5-3-2020 AO Belasting- en sociale zekerheidspositie van grensarbeiders	Afgehandeld met brief aan de Tweede Kamer d.d. 01-07-2020 (Kamerstukken II, 2019-2020, 26 834 , nr. 49)
4008	De minister zal met de minister voor Medische Zorg de Tweede Kamer nader informeren over mogelijke oplossingen voor de problematiek van ervaren dubbele betaling van zorgpremies	5-3-2020 AO Belasting- en sociale zekerheidspositie van grensarbeiders	Afgehandeld met brief aan de Tweede Kamer d.d. 01-07-2020 (Kamerstukken II, 2019-2020, 26 834 , nr. 49)
4009	SZW informeert de Tweede Kamer zo spoedig mogelijk na 21 april 2020 schriftelijk over de uitkomsten van het gesprek tussen de Nederlandse en Luxemburgse delegatie met betrekking tot de problemen van in Nederland woonachtige Rijnvarenden	5-3-2020 AO Belasting- en sociale zekerheidspositie van grensarbeiders	Afgehandeld met brief aan de Tweede Kamer d.d. 01-07-2020 (Kamerstukken II, 2019-2020, 26 834 , nr. 49)
4014	De staatssecretaris zegt toe dat in het voorjaar een reactie op het onderzoek naar de medewerking van schuldeisers aan schuldhulptrajecten komt, inclusief verplichte reactietermijnen. Hierin zal het verzoek van dhr. Peters over de reactietermijn van gemeenten bij het aanbieden van schuldhulpverlening worden betrokken	5-3-2020 TK Behandeling Wijziging wet Gemeentelijke Schuldhulpverlening ten behoeve van uitwisseling persoonsgegevens	Afgehandeld met brief aan de Tweede Kamer d.d. 16-11-2020 (Kamerstukken II, 2020-2021, 24 515 , nr. 72)
4016	De staatssecretaris zegt toe dat uitwisseling van gegevens door hypotheekverstrekkers over achterstanden bij de betaling van hypotheek wordt geagendeerd bij het Samenwerkingsverband Brede Schuldenaanpak waaraan zowel gemeenten als banken deelnemen	5-3-2020 TK Behandeling Wijziging wet Gemeentelijke Schuldhulpverlening ten behoeve van uitwisseling persoonsgegevens	Afgehandeld met brief aan de Tweede Kamer d.d. 15-06-2020 (Kamerstukken II, 2019-2020, 24 515 , nr. 533)
4018	Het verzenden van een voortgangsrapportage aan de Kamer voor het actieplan arbeidsmarktdiscriminatie 2018-2021	23-4-2020 Aanbieding onderzoeken arbeidsmarktdiscriminatie	Afgehandeld met brief aan de Tweede Kamer d.d. 06-07-2020 (Kamerstukken II, 2019-2020, 29 544 , nr. 1018)
4019	De minister geeft aan dat het Aanjaagteam werkt aan een centraal punt waar arbeidsmigranten relevante informatie kunnen vinden, ook over waar ze met een klacht terecht kunnen	25-05-2020 TK de Initiatiefnota van de leden Segers en Marijnissen over een Actieplan arbeidsmigratie, de brief Aanpak misstanden arbeidsmigranten en de brief Integrale aanpak misstanden arbeidsmigranten	Afgehandeld met brief aan de Tweede Kamer d.d. 11-06-2020 (Kamerstukken II, 2019-2020, 29 861 , nr. 51)
4022	De staatssecretaris zegt toe om te kijken of het verspreiden van goede voorbeelden in lopende initiatieven, zoals Schouders Eronder van Divosa, al voldoende geborgd is. Daarbij zegt de staatssecretaris van SZW ook toe te kijken of er in de informatieverbreiding die periodiek naar gemeenten gaat vanuit SZW expliciet aandacht aan kan worden gegeven	19-12-2019 TK Plenair debat over voortgang van de implementatie van het VN-verdrag inzake de rechten van personen met een handicap	Afgehandeld met brief aan de Tweede Kamer (VWS) d.d. 20-11-2020 (Kamerstukken II, 2020-2021, 24 170 , nr. 237)

ID	Omschrijving	Datum/Vindplaats	Stand van zaken
4023	De staatssecretaris heeft toegezegd om meer inzicht te krijgen in het aantal kinderen in Caribisch Nederland dat opgroeit in armoede (kwantitatief en kwalitatief). Dit is als eerder toegezegd aan de Eerste Kamer in relatie tot de reductiedoelstelling voor kinderen in armoede	Notaoverleg sociaal minimum en kinderrechten Caribisch Nederland 17 juni 2020	Om inzicht te krijgen in het aantal kinderen dat opgroeit in armoede zijn gesprekken gevoerd met het CBS. De Tweede Kamer is hierover geïnformeerd met brief d.d. 27-11-2020 (Kamerstukken II, 2020-2021, 32 716, nr. 42)
4024	De staatssecretaris heeft toegezegd om de Tweede Kamer in het najaar te informeren over de uitkomsten van het onderzoek naar de ruimte om het wettelijk minimumloon te verhogen en de vervolgstappen naar aanleiding van het onderzoek	Notaoverleg sociaal minimum en kinderrechten Caribisch Nederland 17 juni 2020	Afgehandeld met brief aan de Tweede Kamer d.d. 27-11-2020 (Kamerstukken II, 2020-2021, 32 716, nr. 42)
4025	De staatssecretaris zegt toe, samen met haar collega's in het kabinet, in gesprek te gaan met de 15 burgemeesters die het kabinet in een manifest hebben opgeroepen tot een sociaal offensief	18-6-2020 AO Armoede en Schuldenbeleid	Afgehandeld met brief aan de Tweede Kamer (BZK) d.d. 08-10-2020 (Kamerstukken II, 2020-2021, 34 477, nr. 73)
4026	De staatssecretaris zegt toe met staatssecretaris Blokhuis (VWS) contact op te nemen om in gesprek te gaan met de gemeenten over signalen dat sekswerkers geen toegang hebben tot regelingen, zoals de P-wet	18-6-2020 AO Armoede en Schuldenbeleid	Afgehandeld met brief van VWS aan de Tweede Kamer d.d. 06-07-2021 (Kamerstukken II, 2020-2021, 35 715, nr. 5)
4027	De staatssecretaris zegt toe de Tweede Kamer na de zomer te informeren over de stand van zaken van bestaande en nieuwe maatregelen van het kabinet om armoede en schuldenproblematiek als gevolg van de coronacrisis te voorkomen (waaronder de uitkomsten van de rondetafelgesprekken)	18-6-2020 AO Armoede en Schuldenbeleid	Afgehandeld met brief aan de Tweede Kamer d.d. 28-09-2020 (Kamerstukken II, 2020-2021, 24 515, nr. 569)
4028	De staatssecretaris bespreekt de brief van Stichting Zwerfjongeren met staatssecretaris Blokhuis (VWS)	18-6-2020 AO Armoede en Schuldenbeleid	Afgehandeld tijdens het vooroverleg met de staatssecretaris VWS als tijdens het BO dak- en thuisloze jongeren op 22-09-2020
4029	De staatssecretaris bespreekt in het BO VNG (dat nog voor 9 juli plaatsvindt) het toepassen van maatwerk door gemeenten, onder andere bij de vier weken zoektermijn, de jongerennorm en de kostendelersnorm	18-6-2020 AO Armoede en Schuldenbeleid	Afgehandeld tijdens het BO VNG van 08-10-2020
4030	De staatssecretaris zegt toe haar best te doen een afspraak in te plannen voor 9 juli (vraag Van Brenk over afspraak die eerder is gepland met ouderenspecialisten van KBO-Brabant) en stuurt de vragen over eigen bijdrage Wet langdurige zorg door naar het ministerie van VWS	18-6-2020 AO Armoede en Schuldenbeleid	Technisch overleg heeft plaatsgevonden op 06-07-2020
4031	De minister zegt toe dat als onderdeel van het ondersteuningsprogramma met de VNG en Divosa er een brochure zal worden ontwikkeld voor raadsleden	29-6-2020 WGO Inburgering	Afgehandeld met brief aan de Tweede Kamer d.d. 28-04-2021 (Kamerstukken II, 2020-2021, 35 483, nr. 73)
4032	De minister zegt toe dat gemeenten inburgeraars zullen wijzen op het recht op een individueel gesprek, zonder partner	29-6-2020 WGO Inburgering	Afgehandeld met brief aan de Tweede Kamer d.d. 28-04-2021 (Kamerstukken II, 2020-2021, 35 483, nr. 73)
4036	De minister zegt toe om met mbo-instellingen in gesprek gaan om te kijken of er een oplossing mogelijk is voor de gevolgen van corona	29-6-2020 WGO Inburgering	Afgehandeld met brief aan de Tweede Kamer d.d. 09-11-2020 (Kamerstukken II, 2020-2021, 32 824, nr. 306)
4038	De minister zegt toe schriftelijk terug te komen op het amendement van het lid Becker en Segers over het aanpassen van de slotverklaring van het participatieverklaringstraject	29-6-2020 WGO Inburgering	Afgehandeld met brief aan de Tweede Kamer d.d. 02-07-2020 (Kamerstukken II, 2019-2020, 35 483, nr. 60)
4039	De minister zegt toe in de brief (reactie op het amendement van het lid Becker en Segers over het aanpassen van de slotverklaring van het participatieverklaringstraject) ook het oordeel zal worden meegenomen op het amendement van het lid Becker over dat er	29-6-2020 WGO Inburgering	Afgehandeld met brief aan de Tweede Kamer d.d. 02-07-2020 (Kamerstukken II, 2019-2020, 35 483, nr. 60)

ID	Omschrijving	Datum/Vindplaats	Stand van zaken
4041	afspraken worden gemaakt in de brede intake en vervolgens in het PIP over het benutten van de VVE De minister zegt toe voor de stemming er een tweede nota van wijziging komt met daarin enkele kleine punten. Dat zijn technische wijzigingen op de inburgeringstermijn en de gegevensverwerking	29-6-2020 WGO Inburgering	Afgehandeld met brief aan de Tweede Kamer d.d. 02-07-2020 (Kamerstukken II, 2019-2020, 35 483, nr. 60)
4042	De staatssecretaris zegt toe dat de Tweede Kamer deze zomer wordt geïnformeerd over de resultaten van een quick scan naar de toegankelijkheid van de Wsnp die de Minister voor Rechtsbescherming heeft laten uitvoeren	24-6-2020 Voortzetting AO Armoede- en Schuldenbeleid	Afgehandeld met brief aan de Tweede Kamer d.d. 16-11-2020 (Kamerstukken II, 2020-2021, 24 515, nr. 572)
4043	De staatssecretaris zegt toe om de suggestie van dhr. Renkema (Groen Links) voor het toepassen van de noodstopprocedure door private schuldeisers in de geplande rondetafelgesprekken mee te nemen	24-6-2020 Voortzetting AO Armoede- en Schuldenbeleid	In aanvulling op de tekst over de noodstopprocedure in de brief van 28 september 2020, waaruit blijkt dat verschillende private partijen bij de rondetafel zijn betrokken, is bij brief van 4 december 2020 (SO) onder andere aangegeven dat het ministerie de NVVK een subsidie verstrekt om te verkennen welke afspraken op landelijk niveau met private en overheidsschuldeisers kunnen worden gemaakt om schuldenrust te bereiken. Zowel uit de brief van 28-09-2020 (Kamerstukken II, 2020-2021, 24 515, nr. 569) als die van 04-12-2020 (Kamerstukken II, 2020-2021, 24 515, nr. 574) is aan de Tweede Kamer gemeld dat private partijen zijn betrokken. Daarmee kan de toezegging als afgerond worden beschouwd
4044	De staatssecretaris zegt toe de door mw. Van der Graaf (ChristenUnie) aangedragen problematiek rondom sekswerkers en benodigde (financiële) hulp te bespreken met de staatssecretaris van VWS (Blokhuys)	24-6-2020 Voortzetting AO Armoede- en Schuldenbeleid	Afgehandeld met brief van VWS aan de Tweede Kamer d.d. 06-07-2021 (Kamerstukken II, 2020-2021, 35 715, nr. 5)
4045	De staatssecretaris zegt toe de vraag van mw. Van Brenk (50+) over de éénmalige keuze eigen bijdrage Wet langdurige zorg bij de SVB mee te nemen in het onderzoek naar de herziening inrichting stelsel van leefvormen	24-6-2020 Voortzetting AO Armoede- en Schuldenbeleid	Afgehandeld met brief aan de Tweede Kamer d.d. 31-03-2021 (Kamerstukken II, 2020-2021, 32 043, nr. 558)
4046	De staatssecretaris zegt toe om bij de minister van BZK onder de aandacht te brengen dat vanuit de Tweede Kamer is gevraagd om een eerdere reactie op de motie over kwijtschelding gemeentelijke lasten en de vermogensnorm dan pas in het najaar	24-6-2020 Voortzetting AO Armoede- en Schuldenbeleid	Afgehandeld met brief aan de Tweede Kamer d.d. 21-06-2021 (Kamerstukken II, 2020-2021, 24 515, nr. 605)
4047	De staatssecretaris zegt toe na te vragen of kwijtschelding van gemeentelijke lasten voor mensen op bijstandsniveau niet mogelijk is als je bent ingeschreven bij de Kamer van Koophandel	24-6-2020 Voortzetting AO Armoede- en Schuldenbeleid	Afgehandeld met brief aan de Tweede Kamer d.d. 21-06-2021 (Kamerstukken II, 2020-2021, 24 515, nr. 605)
4048	De staatssecretaris zegt toe dat er namens het kabinet een reactie komt op het manifest van de 15 burgemeesters, waarin aandacht wordt gevraagd voor de tweedeling in de maatschappij en de toename van de kansenongelijkheid als gevolg van de coronacrisis	24-6-2020 Voortzetting AO Armoede- en Schuldenbeleid	Afgehandeld met brief aan de Tweede Kamer d.d. 08-10-2020 (Kamerstukken II, 2020-2021, 34 477, nr. 73)
4049	De staatssecretaris zegt toe om dhr. J. van Dijk (SP) te informeren over de datum van lancering van de hulplijn 115 'Schulden te lijf'	24-6-2020 Voortzetting AO Armoede- en Schuldenbeleid	De hulplijn is op 30 september 2020 na een testfase in deze zomer in gebruik genomen. De Kamer is in het schriftelijk overleg over de intensivering van de armoede- en schuldenaanpak geïnformeerd d.d. 04-12-2020 (Kamerstukken II, 2020-2021, 24 515, nr. 574)
4050	De hulplijn wordt deze zomer in gebruik genomen. De lancering met communicatiecampagne is gepland voor het najaar. Planning: november 2020	Uitgaande brief 15-06-2020 Voortgangsbrief 'werken als zelfstandige' (Kamerstukken II, 2019-2020, 31 311, nr. 235)	Afgehandeld met brief aan de Tweede Kamer d.d. 16-11-2020 (Kamerstukken II, 2020-2021, 31 311, nr. 236)
4051	De minister deed de toezegging om 'een aanvalsplan scholing' mee te nemen in de aanloop naar Prinsjesdag, waaronder de	6-7-2020 EK Plenaire behandeling 3e incidentele suppletoire begroting SZW	Afgehandeld met brief aan de Eerste Kamer d.d. 26-01-2021 (Kamerstukken I, 2020-2021, 35 473, F)

ID	Omschrijving	Datum/Vindplaats	Stand van zaken
4053	<p>lopende gesprekken met sociale partners, naar aanleiding van een vraag van de heer Ester (CU)</p> <p>De Staatssecretaris van Sociale Zaken en Werkgelegenheid zegt de Kamer, naar aanleiding van vragen en ingediende moties van de leden Van Pieren (FVD) Stienen (D66) Kox (SP) Ester (ChristenUnie) en Schalk (SGP), toe de Kamer in de zomer van 2020 te informeren over de inzet op het versterken van de crisisbestendigheid van het garantiebedrag, over het compenseren van Wajongers en over een coronaproof garantietermijn</p>	<p>2020 inzake noodpakket banen en economie 2.0 (35 473)</p> <p>19-5-2020 EK plenaire behandeling verdere activering participatie jonggehandicapten en harmonisatie Wajong regimes</p>	<p>Met de brief aan de Eerste en Tweede Kamer is op 29-09-2020 aan deze toezegging voldaan (Kamerstukken I, 2020-2021, 35 213, nr. R)</p>
4054	<p>De Staatssecretaris van Sociale Zaken en Werkgelegenheid zegt de Kamer, naar aanleiding van vragen van het lid Oomen-Ruijten (CDA), toe in de Verzamelwet SZW 2021 een aanpassing te doen van artikel 8:8 Wajong teneinde voor Wajongers in de werkregeling die de afgelopen vijf jaar aaneengesloten hebben gewerkt en verwacht hadden in 2021, 2022 of 2023 in te stromen in de voortgezette werkregeling, een uitzondering te maken en het garantiebedrag te baseren op dat wenkend perspectief, namelijk de voortgezette werkregeling</p>	<p>19-5-2020 EK plenaire behandeling verdere activering participatie jonggehandicapten en harmonisatie Wajongregimes</p>	<p>Met publicatie van de SZW verzamelwet 2021 in het Staatsblad is deze toezegging afgedaan (Stb. 2020, 496)</p>
4057	<p>De Staatssecretaris van Sociale Zaken en Werkgelegenheid zegt de Kamer, naar aanleiding van vragen van de leden Stienen (D66) en Ester (Christen Unie), toe te bezien of het mogelijk is de rekentool naar voren te halen</p>	<p>19-5-2020 EK plenaire behandeling verdere activering participatie jonggehandicapten en harmonisatie Wajongregimes</p>	<p>De rekenhulp staat inmiddels online. https://www.uvw.nl/particulieren/rekenhulpen/wajong-vanaf-2021/index.aspx Dit is eerder dan de verwachte publicatie in december 2020. Hiermee is aan deze toezegging voldaan</p>
4058	<p>Uw Kamer wordt na de zomer verder geïnformeerd over het Meerjarig investeringsprogramma duurzame inzetbaarheid en leven lang ontwikkelen</p>	<p>6-7-2020 Uitgaande brief Uitwerking pensioenakkoord</p>	<p>Afgehandeld met brief aan de Tweede Kamer d.d. 06-07-2020 (Kamerstukken II, 2019-2020, 25 883, nr. 388)</p>
4059	<p>Verkenning verdergaande keuzemogelijkheden in het pensioenstelsel</p>	<p>6-7-2020 Uitgaande brief Uitwerking pensioenakkoord</p>	<p>Afgehandeld met brief aan de Tweede Kamer d.d. 11-05-2021 (Kamerstukken II, 2020-2021, 32 043, nr. 561)</p>
4060	<p>De minister zal na de zomer een uitgebreidere reactie over het aanvalsplan witte vlek naar uw Kamer sturen</p>	<p>6-7-2020 Uitgaande brief Uitwerking pensioenakkoord</p>	<p>Afgehandeld met brief aan de Tweede Kamer d.d. 12-11-2020 (Kamerstukken II, 2020-2021, 32 043, nr. 550)</p>
4066	<p>Gegeven de zeer uitzonderlijke economische situatie waar we ons nu in bevinden, ben ik bereid om toe te zeggen dit jaar opnieuw gebruik te maken van mijn bevoegdheid om pensioenfondsen langer de tijd te geven aan de financiële eisen te voldoen</p>	<p>6-7-2020 Uitgaande brief Uitwerking pensioenakkoord</p>	<p>Afgehandeld met brief aan de Tweede Kamer d.d. 16-12-2020 (Kamerstukken II, 2020-2021, 32 043, nr. 554) en publicatie in de Staatscourant (Stcrt. 2020, nr. 67655)</p>
4067	<p>Het wetsvoorstel Bedrag ineens, RVU-heffing en verlofsparen zal naar verwachting voor het begin van het nieuwe parlementaire jaar bij uw Kamer ingediend worden. Voor de maatregel bedrag ineens ben ik voornemens om een minimuminvoeringstermijn te hanteren en deze maatregel een jaar later in werking te laten treden, dit in verband met de benodigde implementatietijd bij pensioenuitvoerders</p>	<p>6-7-2020 Uitgaande brief Uitwerking pensioenakkoord</p>	<p>Afgehandeld met brief aan de Tweede Kamer d.d. 03-09-2020 (Kamerstukken II, 2019-2020, 35 555)</p>
4069	<p>De resultaten van de onderzoeken van LKK en de inspectie bieden voor mij aanleiding om te verkennen hoe de kwaliteit van de gastouderopvang en het toezicht (en daarmee ook de handhaving) beter kunnen worden geborgd. Daarbij is een belangrijk aandachtspunt dat beoogde verbeteringen in verhouding staan tot het bijzondere karakter van de gastouderopvang (kleinschalig en flexibel) én de</p>	<p>1-7-2020 Uitgaande brief Verzamelbrief Kinderopvang</p>	<p>Deze toezegging is afgedaan met de verzamelbrief Kinderopvang d.d. 18-12-2020 (Kamerstukken II, 2020-2021, 31 322, nr. 422)</p>

ID	Omschrijving	Datum/Vindplaats	Stand van zaken
4070	toegankelijkheid van deze vorm van opvang. Daarnaast vind ik het van belang om in de verkenning de inzichten mee te nemen van zowel de overheidspartijen die betrokken zijn bij toezicht en handhaving als de vertegenwoordigende partijen van ouders, gastouders en gastouderbureaus. Aan het einde van dit jaar zal ik uw Kamer nader informeren over de opzet van de verkenning De Minister van SZW zal de studie van het CPB naar de betekenis van langjarige lage rente voor de verhouding tussen kapitaal- en omslagstelsel rond de zomer van 2020 naar de Kamer sturen	10-3-2020 EK Mondeling Overleg over de Toekomst Pensioenstelsel. 32 043, X en 32 043, W	Afgehandeld met brief aan de Eerste Kamer d.d. 22-09-2020 (Kamerstukken I, 2020-2021, 32 043, nr. AG)
4071	Minister zegt toe om op korte termijn een korte en heldere uitleg te geven over de gevolgen van het nieuwe pensioenstelsel voor deelnemers	14-7-2020 TK Plenair debat inzake pensioenen	Afgehandeld met brief aan de Tweede Kamer d.d. 22-09-2020 (Kamerstukken II, 2020-2021, 32 043, nr. 548)
4072	Minister zegt toe om in zijn reactie op het aanvalsplan witte vlek van de STAR ook specifieke aandacht te besteden aan de kleine werkgevers	14-7-2020 Plenair debat inzake pensioenen	Afgehandeld met brief aan de Tweede Kamer d.d. 12-11-2020 (Kamerstukken II, 2020-2021, 32 043, nr. 550)
4074	Minister zegt toe om met relevante organisaties (waaronder ouderenorganisaties) in overleg te treden over de vorm van inspraak bij het (collectief) invaren. Minister zal de Tweede Kamer hier na de zomer over informeren	14-7-2020 Plenair debat inzake pensioenen	Afgehandeld met brief aan de Tweede Kamer d.d. 22-09-2020 (Kamerstukken II, 2020-2021, 32 043, nr. 548)
4076	Minister zegt toe om in overleg te gaan met VCP Young om te kijken naar de meerwaarde van het pensioenlabel	14-7-2020 Plenair debat inzake pensioenen	Afgehandeld met brief aan de Tweede Kamer d.d. 12-11-2020 (Kamerstukken II, 2020-2021, 32 043, nr. 550)
4077	Minister zegt toe om in overleg met pensioenuitvoerders na te gaan hoe deelnemers beter ondersteund kunnen worden bij keuzes (bijvoorbeeld bedrag ineens, vast-variabel of hoog-laag) en of de wet op het financieel toezicht hierbij een beperking is	14-7-2020 Plenair debat inzake pensioenen	Afgehandeld met brief aan de Tweede Kamer d.d. 16-11-2020 (Kamerstukken II, 2020-2021, 35 555, nr. 17)
4078	De leden van Weyenberg en Peters hebben de staatssecretaris verzocht een meldplicht in te stellen voor discriminerende verzoeken aan uitzendbureaus. Over de uitwerking hiervan wordt de Kamer na de zomer geïnformeerd	6-7-2020 Uitgaande brief inzake Voortgangsrapportage Actieplan Arbeidsmarktdiscriminatie 2018-2021 (Kamerstukken II, 2019-2020, 29 544, nr. 1018)	Afgehandeld met brief aan de Tweede Kamer d.d. 03-12-2020 (Kamerstukken II, 2020-2021, 29 544, nr. 1033)
4081	De minister heeft toegezegd dat bij de hoofdlijnenbrief omtrent de uitwerking van het voorstel voor de Stichting van de Arbeid over AOV ZP tevens wordt ingegaan op een opt-outmogelijkheid voor vermogende zelfstandigen	14-7-2020 Plenair debat inzake pensioenen	Afgehandeld met brief aan de Tweede Kamer d.d. 26-03-2021 (Kamerstukken II, 2020-2021, 29 544, nr. 1044)
4082	In afwachting van afronding van de achterbanconsultatie is er nog geen kabinetsreactie op het geheel aan afspraken. Deze stuur ik naar de Kamer zodra alle achterbanconsultaties zijn afgerond	6-7-2020 Uitgaande brief Aanbieding documenten uitwerking pensioenakkoord (Kamerstukken II, 2019-2020, 32 043, nr. 519)	Afgehandeld met brief aan de Tweede Kamer d.d. 06-07-2020 (Kamerstukken II, 2019-2020, 32 043, nr. 520)

Tabel 182 Overzicht van door de bewindspersonen afgehandelde toezeggingen, vergaderjaar 2020-2021

ID	Omschrijving	Datum/Vindplaats	Stand van zaken
4083	In de kabinetsreactie op het rapport van de commissie Borstlap en het rapport van de WRR wordt ook aandacht besteed aan het Witboek FNV, combinatienbanen/dynamiek op de arbeidsmarkt, platformwerk, contracting en de Waadi	9-9-2020 AO Arbeidsmarktbeleid	Afgehandeld met de kabinetsreactie op de Commissie Regulering van Werk en het WRR-rapport 'Het betere werk'. (Kamerstukken II, 2020-2021, 29 544, nr. 1028)

ID	Omschrijving	Datum/Vindplaats	Stand van zaken
4084	De minister heeft toegezegd om anticyclische WW-uitkeringen mee te nemen samen met de kabinetsreactie op het rapport van de commissie Borstlap. Dit valt samen met punt 3	9-9-2020 AO Arbeidsmarktbeleid	Afgehandeld met de kabinetsreactie op de Commissie Regulering van Werk en het WRR-rapport 'Het betere werk'. (Kamerstukken II, 2020-2021, 29 544 , nr. 1028)
4085	De minister heeft toegezegd de loonverschillen tussen Nederland en België in de fruitteelt sector te onderzoeken. Dit is niet door de voorzitter gemeld, maar heeft de minister wel gedurende het debat toegezegd aan het lid Stoffer (SGP). Stoffer heeft een krantenartikel meegegeven dat als aanleiding voor het verdere onderzoek zal dienen	9-9-2020 AO Arbeidsmarktbeleid	Afgehandeld met brief aan de Tweede Kamer d.d. 20-12-2020 (Kamerstukken II, 2020-2021, 35 074 , nr. 76)
4089	De Kamer informeren over lage rente-onderzoeken CPB	3-9-2020 VAO Pensioenonderwerpen	Afgehandeld met brief aan de Tweede Kamer d.d. 22-09-2020 (Kamerstukken II, 2020-2021, 32 043 , nr. 548)
4090	De problemen rondom de registratie van seizoenarbeiders in het BRP door gemeenten worden meegenomen in de kabinetsreactie van het rapport van het Aanjaagteam bescherming arbeidsmigranten	9-9-2020 AO Arbeidsmarktbeleid	Afgehandeld met brief aan de Tweede Kamer d.d. 14-12-2020 (Kamerstukken II, 2020-2021, 29 861 , nr. 55)
4091	Brief sturen aan de Kamer over ontwikkeladviezen	3-9-2020 VAO Sociale Staat van Nederland	Afgehandeld met brief aan de Tweede Kamer d.d. 23-09-2020 (Kamerstukken II, 2020-2021, 35 420 , nr. 134)
4094	De staatssecretaris zegt de Kamer toe een brief te sturen over fraude in de sociale zekerheid.	3-9-2020 TK Plenaire behandeling Wijziging van de Participatiewet in verband met het uitsluiten van fraudevorderingen bij de vermogenstoets	Afgehandeld met brief aan de Tweede Kamer d.d. 12-11-2021 (Kamerstukken II, 2020-2021, 17 050 , nr. 596)
4095	De minister van Buitenlandse Zaken heeft uw Kamer toegezegd dat hij minister van SZW zou verzoeken u een overzicht toe te zenden van de effectieve pensioenleeftijden in de publieke sector van de EU-lidstaten	Notaoverleg Westelijke Balkantop d.d. 04-05-2020	Afgehandeld met brief aan de Tweede Kamer d.d. 22-09-2020 (Kamerstukken II, 2020-2021, 32 043 , nr. 548)
4096	(EK) De minister-president heeft een brief toegezegd over de rol van de transitievergoeding in tijden van de coronacrisis	27-10-2020 EK Algemene Politieke Beschouwingen	Afgehandeld met brief aan de Eerste Kamer d.d. 02-11-2020 (Kamerstukken I, 2020-2021, 35 570, S)
4098	De minister zegt toe in een brief of nota van wijziging terug te komen op de vraag van Van Weyenberg (D66) over de combinatie bedrag ineens en een overbruggingspensioen	5-11-2020 TK WGO Wet bedrag ineens, RVU en verlofsparen	Afgehandeld met brief aan de Tweede Kamer d.d. 16-11-2020 (Kamerstukken II, 2020-2021, 35 555 , nr. 17)
4099	De minister zegt toe een brief te versturen begin 2021 met daarin aandacht voor de punten die zijn ingebracht over de internationale belastingverdragen, wat als een deelnemer een foute keuze heeft gemaakt (vanwege invloed op belastingen en toeslagen) en de mogelijkheid om een uitzondering te maken op de huurtoeslag	5-11-2020 TK WGO Wet bedrag ineens, RVU en verlofsparen	Afgehandeld met brief aan de Tweede Kamer d.d. 18-05-2021 (Kamerstukken II, 2020-2021, 35 555 , nr. 19)
4100	De minister stuurt de Amvb inzake de informatieverplichtingen over bedrag ineens naar de Kamer. Als daar vragen over zijn kan daarover in gesprek worden gegaan.	5-11-2020 TK WGO Wet bedrag ineens, RVU en verlofsparen	Afgehandeld met brief aan de Tweede Kamer d.d. 18-05-2021 (Kamerstukken II, 2020-2021, 35 555 , nr. 19)
4102	De staatssecretaris zegt toe zo snel mogelijk contact op te nemen met de minister voor Rechtsbescherming over de verhoging van de tarieven van de gerechtsdeurwaarders en de Tweede Kamer hierover begin week te informeren of deze tarieven per 01-01-2021 worden verhoogd.	10-12-2020 AO Armoede en Schuldenbeleid	Afgehandeld met brief aan de Tweede Kamer d.d. 06-04-2021 (Kamerstukken II, 2020-2021, 29 279 , nr. 645)
4103	De staatssecretaris zegt toe de Tweede Kamer te informeren over de situatie van bewoners in de particuliere woonzorg met enkel een inkomen uit de AOW.	10-12-2020 AO Armoede en Schuldenbeleid	Afgehandeld met brief aan de Tweede Kamer d.d. 22-01-2021 (Kamerstukken II, 2020-2021, 32 847 , nr. 711)

ID	Omschrijving	Datum/Vindplaats	Stand van zaken
4104	De staatssecretaris zegt de Tweede Kamer toe de vragen van mevrouw Van Beukering (D66) over de WSNP schriftelijk te beantwoorden.	10-12-2020 AO Armoede en Schuldenbeleid	Minister Koolmees informeert de Tweede Kamer over de brede schuldenaanpak en de intensivering van de armoede- en schuldenaanpak. In deze brief (SZW) d.d. 11-03-2021 (Kamerstukken II, 2020-2021, 24 515, nr. 600) heeft de minister de vragen van Van Beukering beantwoord
4105	De staatssecretaris informeert de Tweede Kamer begin 2021 over of en zo ja, waarom iemand met een aanvullende bijstandsuitkering en een inschrijving bij de KvK niet in aanmerking komt voor kwijtschelding van lokale lasten	10-12-2020 AO Armoede en Schuldenbeleid	Afgehandeld met brief aan de Tweede Kamer (BZK) d.d. 21-06-2021 (Kamerstukken II, 2020-2021, 24 515, nr. 605)
4106	De staatssecretaris geeft aan dat er in januari een gezamenlijke reactie met het ministerie van BZK komt op de verruiming vermogensgrens bij kwijtschelding van lokale lasten	10-12-2020 AO Armoede en Schuldenbeleid	Afgehandeld met brief aan de Tweede Kamer (BZK) d.d. 21-06-2021 (Kamerstukken II, 2020-2021, 24 515, nr. 605)
4108	De staatssecretaris vraagt bij de VNG en Voedselbanken aandacht voor het gratis beschikbaar stellen van mondkapjes aan mensen in armoede om te voorkomen dat ze een boete oplopen	10-12-2020 AO Armoede en Schuldenbeleid	Tijdens het BO VNG op 10/2 heeft de minister dit aan de orde gesteld. De voedselbanken hebben inmiddels volop contact met het Landelijk Consortium Hulpmiddelen over de distributie van mondkapjes. In december 2020 is de eerste lading verzonden, over mogelijke volgende zendingen is contact. De Tweede Kamer is over bovenstaande lijn geïnformeerd via de brief stand van zaken armoede- en schuldenaanpak van 11-03-2021 (Kamerstukken II, 2020-2021, 24 515, nr. 600)
4109	De staatssecretaris laat weten de Tweede Kamer in februari te informeren over de stand van zaken en de planning voor het wetstraject inzake de reactietermijn schuldeisers bij schuldhelpverleningstrajecten	10-12-2020 AO Armoede en Schuldenbeleid	Minister Koolmees informeert de Tweede Kamer over de brede schuldenaanpak en de intensivering van de armoede- en schuldenaanpak. In deze brief (SZW) d.d. 11-03-2021 (Kamerstukken II, 2020-2021, 24 515, nr. 600) heeft de minister de Kamer over de planning geïnformeerd
4110	De staatssecretaris geeft aan om bereid te zijn om met het BKR in gesprek te gaan over de bewaartermijnen van verschillende registraties (kredieten en schuldhelpverlening). Hierbij zullen specifiek de gevolgen van corona aan de orde worden gesteld.	10-12-2020 AO Armoede en Schuldenbeleid	Op 22-01-2021 zijn Kamervragen beantwoord over BKR registratie bij de start van schuldhelpverlening (Kamerstukken II, 2020-2021, aanhangsel 1408). In dat kader is met de betrokkenen overlegd. De toezegging is daarmee uitgevoerd
4112	De staatssecretaris gaat begin 2021 in gesprek met de minister voor Rechtsbescherming over innovaties zoals VISH en verbeteringen in juridische procedures en toegang WSNP	10-12-2020 AO Armoede en Schuldenbeleid	Afgehandeld met brief «Wijziging van de Wet gemeentelijke schuldhelpverlening ten behoeve van de uitwisseling van persoonsgegevens» d.d. 11-10-2019 (Kamerstukken II, 2019-2020, 35 316)
4114	Toezegging om de reactie op het advies Roemer vóór het AO Arbeidsmigratie (16 december) aan de Tweede Kamer te zenden en om daarbij in te gaan op mogelijke maatregelen die situaties tegengaan waarin malafide uitzendbureaus hun medewerkers te lang in «fase A» laten zitten	17-11-2020 TK Begrotingsbehandeling SZW	Afgehandeld met brief aan de Tweede Kamer d.d. 14-12-2020 (Kamerstukken II, 2020-2021, 29 861, nr. 55)
4116	Toegezegd door de Staatssecretaris dat het Wetsvoorstel Toezicht gelijke kansen bij werving en selectie deze week naar de Tweede Kamer wordt verzonden	7-12-2020 AO Arbeidsmarktbeleid/ Arbeidsmarktdiscriminatie/ Jongeren op de arbeidsmarkt	Afgehandeld met brief aan de Tweede Kamer d.d. 11-12-2020 (Kamerstukken II, 2020-2021, 35 673)
4118	Toegezegd om bij BZK na te gaan hoe het staat met de evaluatie van de doorbelastingssystematiek naar aanleiding van de signalen dat steeds minder pensioenuitvoerders gebruik maken van de berichten-box van mijnoverheid.nl	19-2-2020 AO Pensioenonderwerpen	Afgehandeld met brief aan de Tweede Kamer d.d. 14-12-2020 (Kamerstukken II, 2020-2021, 32 043, nr. 551)
4123	Belang van snelle uitvoering samenvallende diensttijd onder de aandacht brengen bij ABP-bestuur	17-11-2020 TK Begrotingsbehandeling SZW	Afgehandeld met brief aan de Tweede Kamer d.d. 25-03-2021 (Kamerstukken II, 2020-2021, 32 043, nr. 557)
4124	Toegezegd door de minister dat hij in gesprek gaat met staatssecretaris Vijlbrief over wat er in de praktijk wordt gedaan aan (sector- of risicogericht) toezicht op de platform-bedrijven in de maaltijdbezorging	7-12-2020 AO Arbeidsmarktbeleid/ Arbeidsmarktdiscriminatie	Is meegenomen in de beantwoording van Kamervragen en daarmee afgehandeld d.d. 18-05-2021 (Aanhangsel Handelingen 2020-2021, nr. 2789)

ID	Omschrijving	Datum/Vindplaats	Stand van zaken
4127	Ik acht het van belang om verbetermaatregelen op alle drie de genoemde sporen te nader te verkennen. Als eerste stap wil ik nu nader verkennen op welke wijze we het toezicht verder kunnen verbeteren. Mede daarmee krijgen we ook nog meer zicht op welke elementen van de kwaliteitsborging verder verbeterd moeten worden. Vervolgens wil ik nader verkennen welke verbetermaatregelen nodig zijn, ten aanzien van de begeleiding van gastouders door de gastouderbureaus en de professionalisering van de gastouderopvang. De komende periode gebruik ik om samen met de toezicht- en branchepartijen tot concrete verbetermaatregelen te komen en om de beleidsmatige en uitvoeringsconsequenties verder te verkennen, alsmede de gevolgen in kaart te brengen. Voor de zomer van 2021 zal ik uw Kamer hier nader over informeren	Uitgaande brief 18-12-2020 Verzamelbrief Kinderopvang december 2020	Afgehandeld met de Verzamelbrief kinderopvang d.d. 02-07-2021 (Kamerstukken II, 2020-2021, 31 322, nr. 434)
4128	Om in gesprek te blijven met de sociale partners over het mogelijk maken van het coronaverlof	28-1-2021 TK Plenaire debat inzake steunpakketten	Afgehandeld met brief aan de Tweede Kamer d.d. 04-03-2021 (Kamerstukken II, 2020-2021, 32 855, nr. 36)
4130	De minister heeft toegezegd om de stukken die in het kader van het Besluit op een Wob-verzoek over de totstandkoming van de NOW-regeling van de NOS zijn overlegd, aan de Tweede Kamer te verzenden, evenals een verwijzing naar de regeling Tweede tijdelijke Noodmaatregel overbrugging voor werkgelegenheid	17-11-2020 TK Begrotingsbehandeling SZW 1e termijn Kamer 17 november	Afgehandeld met brief aan de Tweede Kamer d.d. 19-11-2020 (Kamerstukken II, 2020-2021, 35 420, nr. 190).
4135	De minister heeft toegezegd om «opt out»-mogelijkheden mee te nemen in de in december te versturen brief aan de Tweede Kamer over de verplichte arbeidsongeschiktheidsverzekering	17-11-2020 TK Begrotingsbehandeling SZW	Afgehandeld met brief aan de Tweede Kamer d.d. 26-03-2021 (Kamerstukken II, 2020-2021, 29 544, nr. 1044)
4136	De minister heeft toegezegd om een filmpje op te nemen met mevr. Van Brenk over «open hiring» om dit onderwerp onder de aandacht te brengen (inclusief 1,5m afstand?) (50Plus)	17-11-2020 TK Begrotingsbehandeling SZW	Filmpje ter promotie van Open Hiring is op 19 november 2020 opgenomen en gepubliceerd op de Twitterpagina van kamerlid Van Brenk. https://twitter.com/cvanbrenk/status/1329452202805649414?s=24 . Hiermee kan de toezegging als afgedaan worden beschouwd
4139	De staatssecretaris heeft toegezegd om terug te komen op de vraag of de 'bovenkant' van het loongebouw ook wordt meegenomen in het initiatief Binnenwerk van BZK. Termijn van beantwoording overlegt SZW met BZK	17-11-2020 TK Begrotingsbehandeling SZW	Toezegging is overgedragen aan BZK en kan worden beschouwd als afgedaan
4140	De staatssecretaris heeft toegezegd om in overleg te treden met banken over het voorstel om cliënten erop te wijzen wat hun mogelijkheden bij gemeenten zijn indien er sprake is van betalingsproblemen	17-11-2020 TK Begrotingsbehandeling SZW	Minister Koolmees informeert de Tweede Kamer over de brede schuldenaanpak en de intensivering van de armoede- en schuldenaanpak. In deze brief heeft de minister de Kamer geïnformeerd over het verbreden van de Nederlandse Schuld hulproute (NSR). De NSR heeft als doel om mensen te verwijzen naar gepaste hulp, van preventie tot hulpverlening. SZW verstrekt subsidie aan de Nederlandse Schuld hulproute voor verbreding en opschaling. Via hun betrokkenheid en deelname aan de NSR krijgen banken de mogelijkheid om klanten met betalingsproblemen snel door te wijzen naar de juiste (vorm van) hulp. We beschouwen de toezegging hiermee als uitgevoerd. Afgehandeld met brief aan de Tweede Kamer d.d. 11-03-2021 (Kamerstukken II, 2020-2021, 24 515, nr. 600)
4141	De staatssecretaris heeft toegezegd om de «noodstopprocedure» uit te breiden naar alle publieke en semipublieke instellingen	17-11-2020 TK Begrotingsbehandeling SZW	Minister Koolmees informeert de Tweede Kamer over de brede schuldenaanpak en de intensivering van de armoede- en schuldenaanpak. In deze brief heeft de minister de Kamer geïnformeerd over het verbreden van de Nederlandse Schuld hulproute (NSR). De NSR heeft als doel om mensen te verwijzen naar gepaste hulp, van preventie tot hulpverlening. SZW verstrekt subsidie aan de Nederlandse Schuld hulproute voor verbreding en opschaling. Via hun betrokkenheid en deelname aan de NSR krijgen banken de

ID	Omschrijving	Datum/Vindplaats	Stand van zaken
4142	De staatssecretaris heeft toegezegd om, in de reactie op de initiatiefnota van de SP en CDA over de sociale werkvoorziening, in te gaan op 1) de mogelijkheden om, in de huidige situatie, mensen te beschermen die bij een sociale werkvoorziening werken die wordt opgeheven (SP), en om 2) het aspect van de arbeidsmarktregio's	17-11-2020 TK Begrotingsbehandeling SZW	mogelijkheid om klanten met betalingsproblemen snel door te wijzen naar de juiste (vorm van) hulp. We beschouwen de toezegging hiermee als uitgevoerd met brief (SZW) d.d. 11-03-2021 (Kamerstukken II, 2020-2021, 24 515, nr. 600) Afgehandeld met brief aan de Tweede Kamer d.d. 25-01-2021 (Kamerstukken II, 2020-2021, 35 644, nr. 3)
4146	Delen van informatie over internationale benchmark beleggingskosten	9-3-2021 EK mondeling overleg over toekomst Pensioenstelsel	Afgehandeld met brief aan de Eerste Kamer d.d. 14-07-2021 (Kamerstukken I, 2020-2021, 32 043, nr. AR)
4148	Het kabinet heeft uw Kamer toegezegd om een inschatting te geven wat er bij de Inspectie SZW nodig zou zijn om uitvoering te geven aan de aanbevelingen uit het rapport van het Aanjaagteam (gelet op de takenuitbreiding en beschikbaarheid van financiële middelen)	3-2-2021 AO Arbeidsmigratie	Afgehandeld met brief aan de Tweede Kamer d.d. 01-04-2021 (Kamerstukken II, 2020-2021, 29 861, nr. 69)
4149	De Staatssecretaris van VWS heeft toegezegd dat de regel met betrekking tot het beëindigen van de algemene bijstandsuitkering bij gedwongen opname in de Participatiewet nader bekeken zal worden in het traject dat volgt uit de rondetafelgesprekken met gemeenten over hardheden in de Participatiewet en dat dit door de Minister van SZW gemeld zal worden in de brief die hierover op korte termijn naar de Tweede Kamer gaat	18-5-2021 Mondelinge vraag van het lid Van Kent (SP) aan de Minister van Sociale Zaken en Werkgelegenheid over de problemen met de beslagvrije voet (Nos.nl, 29 maart 2021)	Is afgehandeld door twee gebeurtenissen: 1e: het amendement Kwint (SP) over gedwongen opname ggz-instelling en recht op algemene bijstand (Kamerstukken II, 2020-2021, 35 667, nr. 37). Hierop heeft onze minister een appreciatie geschreven en die is reeds naar de Kamer gestuurd (Kamerstukken II, 2020-2021, 35 667, nr. 41). Het amendement is aangenomen. Behandeling Eerste Kamer is voorzien in juli. SVB, VNG en UP zijn gevraagd naar uitvoerbaarheid. Streven inwerkingtreding is 1 januari 2022. 2e: in de brief van 4 juni over de uitkomsten rondetafelgesprekken Participatiewet is ook gerefereerd naar de casuïstiek van gedwongen opname en recht op algemene bijstand (Kamerstukken II, 2020-2021, 34 352, nr. 213)
4150	De minister heeft toegezegd schriftelijk antwoord te geven op de vraag van DENK en CDA hoe vaak bedrijven onherroepelijk veroordeeld zijn voor discriminatie en hoe dit zichtbaar wordt gemaakt	20-5-2021 VAO Arbeidsmarktbeleid (naar aanleiding van AO 7/12)	Afgehandeld met brief aan de Tweede Kamer d.d. 17-06-2021 (Kamerstukken II, 2020-2021, 29 544, nr. 1062)
4152	Bij het verslag van de Raad WSB van 14 juni 2021 wordt het onderzoek naar thuiswerken (van het Europees Parlement) uit mei 2021 meegestuurd	9-6-2021 Commissiedebat Raad WSB (Raad 14/6)	Het onderzoek is meegestuurd met het verslag Raad WSB van 14-06-2021, is 21-06-2021 naar de Tweede Kamer gestuurd (Kamerstukken II, 2020-2021, 21 501-31, nr. 619)
4156	Ik informeer uw Kamer later dit voorjaar over de stand van zaken en het vervolg van het verbetertraject.	Uitgaande brief 08-04-2021 Verplichting gegevenslevering door kinderopvangorganisaties en eerder signaleren	Deze toezegging is afgedaan met de uitgaande brief d.d. 08-07-2021 voortgang verbetertraject kinderopvangtoeslag (Kamerstukken II, 2020-2021, 31 066, nr. 871)
4157	De resultaten van dit onderzoek verwacht ik begin 2021. Mede aan de hand van dit onderzoek zal ik overwegen of verlenging van de werkloosheidsstermijn in de rede ligt. Hierover zal ik uw Kamer informeren	Uitgaande brief 18-12-2020 Verzamelbrief Kinderopvang december 2020	Afgehandeld met brief aan de Tweede Kamer d.d. 20-04-2021 (Kamerstukken II, 2020-2021, 31 322, nr. 430)
4158	Ook zie ik na de implementatie van bovengenoemde verbetermaatregelen nog verdere potentie voor verbeteringen in de dienstverlening richting ouders en in het reduceren van het aantal (hoge) terugvorderingen binnen de kinderopvangtoeslag. Daarom zal ik, samen met de staatssecretaris van Toeslagen en Douane, in 2021 vervolg geven aan het verbetertraject kinderopvangtoeslag. Ik ben voornemens uw Kamer hier in het voorjaar van 2021 nader over te informeren	Uitgaande brief 18-12-2020 Verzamelbrief Kinderopvang december 2020	Deze toezegging is afgedaan met de uitgaande brief d.d. 08-07-2021 voortgang verbetertraject kinderopvangtoeslag (Kamerstukken II, 2020-2021, 31 066, nr. 871)
4160	De minister zegt toe gegevens over dakloosheid bij de armoedecijfers in de begroting van Sociale Zaken te betrekken	17-6-2021 WGO Jaarverslagen	Afgehandeld met brief aan de Tweede Kamer d.d. 21-06-2021 (Kamerstukken II, 2020-2021, 35 420, nr. 319)

ID	Omschrijving	Datum/Vindplaats	Stand van zaken
4173	De minister heeft toegezegd de vraag over de toepassing van de AOV in CN door de Sociale Verzekeringsbank Curaçao voor het zomerreces 2021 schriftelijk te beantwoorden	16-6-2021 Commissiedebat IJkpunt Sociaal Minimum Caribisch Nederland	Afgehandeld met brief aan de Tweede Kamer d.d. 29-06-2021 (Kamerstukken II, 2020-2021, 35 570 IV, nr. 48)
4178	De minister zegt de Eerste Kamer toe in een brief nader in te gaan op de vraag of het mogelijk is dat pensioenfondsen een RVU-uitkering uitvoeren	12-1-2021 EK Plenaire behandeling wetsvoorstel 35 555 (Wet bedrag ineens, RVU en verlofsparen)	Afgehandeld met brief aan de Eerste Kamer d.d. 14-07-2021 (Kamerstukken I, 2021-2021, 32 043, nr. AR)

Lopende toezeggingen

Tabel 183 Overzicht van door de bewindspersonen nog af te handelen toezeggingen, vergaderjaar 1996-1997

ID	Omschrijving	Datum/Vindplaats	Stand van zaken
3	Kabinetstandpunt over bekrachtiging van protocol bij ILO-verdrag nr. 81 (Arbeidsinspectie)	Uitgaande brief 29-10-1996 kabinetstandpunt over bekrachtiging van protocol bij ILO-verdrag nr. 81 (Arbeidsinspectie) Kamerstukken II, 1996-1997, 25 478, nr. 4	De eerder geformuleerde tekst is nog steeds actueel. Inmiddels is de klacht van de FNV met betrekking tot onder meer ILO-Conventie 81 door de ILO afgehandeld. De ILO heeft geoordeeld dat Nederland voldoet aan het desbetreffende verdrag. In haar rapport heeft de ILO een aantal aanbevelingen gedaan. Reactie van het kabinet op het ILO-rapport is aan de Tweede Kamer gezonden (Kamerstukken II, 29 427, nr. 103). Er zal dus conform wat eerder is gemeld een kabinetstandpunt worden voorbereid over goedkeuring van het Protocol nr. 81 bij dit Verdrag Nr. 81

Tabel 184 Overzicht van door de bewindspersonen nog af te handelen toezeggingen, vergaderjaar 2010-2011

ID	Omschrijving	Datum/Vindplaats	Stand van zaken
2382	De Tweede Kamer ontvangt een brief over de beleidsregels UWV inzake de nieuwe weigerings-/intrekingsgrond, binnen een half jaar nadat het wetsvoorstel door beide Kamers is aanvaard	6-10-2010 Plenaire behandeling Wetsvoorstel Aanpassing Wet arbeid vreemdelingen; introductie van de referent in de Vreemdelingenwet 2000 en verkorting van de wachttermijn voor seizoenwerkers	Planning: brief naar de Tweede Kamer voor het einde van het jaar 2021

Tabel 185 Overzicht van door de bewindspersonen nog af te handelen toezeggingen, vergaderjaar 2011-2012

ID	Omschrijving	Datum/Vindplaats	Stand van zaken
3145	De mobiliteitsbonussen voor oudere werklozen en arbeidsgehandicapten dient te worden geëvalueerd. Deze toezegging is ook opgenomen in de evaluatie agenda	19-06-2012 Plenaire behandeling wetsvoorstel Wijziging van de Wet financiering sociale verzekeringen in verband met bonussen voor werkgevers voor het in dienstnemen en in dienst houden van oudere werknemers en arbeidsgehandicapte werknemers (33 284) Evaluatie mobiliteitsbonussen	De evaluatie van het LIV is naar de Tweede Kamer gestuurd met de brief d.d. 22-11-2019 (Kamerstukken II, 2019-2020, 32 043, nr. 505). De LKV wordt in 2021 geëvalueerd. Planning: vierde kwartaal 2021

Tabel 186 Overzicht van door de bewindspersonen nog af te handelen toezeggingen, vergaderjaar 2012-2013

ID	Omschrijving	Datum/Vindplaats	Stand van zaken
2831	De Minister zegt op verzoek van D66 toe na een te jaar kijken naar het aantal verleende twv's en in hoeverre deze repeterend worden toegekend	17-04-2013 Plenaire behandeling van de Herziening van de Wet arbeid Vreemdelingen (33 475)	Planning: brief naar de Tweede Kamer voor het einde van het jaar 2021

Tabel 187 Overzicht van door de bewindspersonen nog af te handelen toezeggingen, vergaderjaar 2013-2014

ID	Omschrijving	Datum/Vindplaats	Stand van zaken
2935	De minister zal de Tweede Kamer informeren over verplichte inschrijving door werkzoekenden bij een uitzendbureau en de mogelijkheid van een uitzendbureau om inschrijving te weigeren	20-3-2014 AO SUWI-onderwerpen	Verplichte registratie moet door nieuw kabinet ter hand worden genomen. Planning: eind 2021
3249	Jaarlijkse rapportage aan het parlement over de premieontwikkeling bij de pensioenfondsen (33.610/33.847)	20-5-2014 Plenaire behandeling Novelle Wet verlaging maximumopbouw- en premie-percentages pensioen en maximering pensioengevend inkomen en het Belastingplan 2014 (33.847) (EK)	Planning: brief naar de Eerste Kamer na de zomer van 2022

Tabel 188 Overzicht van door de bewindspersonen nog af te handelen toezeggingen, vergaderjaar 2014-2015

ID	Omschrijving	Datum/Vindplaats	Stand van zaken
3295	De staatssecretaris zegt toe haar best te doen om ervoor te zorgen dat de resultaten van het onderzoek naar de prestatieladder sociaal ondernemen meelopen in de evaluatie van de Wet.	24-3-2015 (EK) Plenaire behandeling Wet banenafpraak en quotum arbeidsbeperkten (33 981)	Gelet op de aard van het evaluatieonderzoek Wet Banenafpraak en quotum arbeidsbeperkten kon deze toezegging niet ingepast worden in het onderzoek. SZW zoekt naar een mogelijkheid om dit onderwerp in een ander traject mee te nemen. Planning: 4e kwartaal 2021
3296	De staatssecretaris zegt toe om als dit aan de orde is te kijken of er, mede in het licht van de noodzaak de effectieve inzet van middelen steeds inzichtelijk te maken, mogelijk extra middelen beschikbaar gesteld kunnen worden voor re-integratie en scholing voor de doelgroep	24-3-2015 (EK) Plenaire behandeling Wet banenafpraak en quotum arbeidsbeperkten (33 981)	De quotumregeling is vanaf 1 januari 2018 voor de overheidswerkgevers geactiveerd. 2018 is een overgangsjaar, omdat het kabinet heeft besloten om over de eventuele quotumtekorten over 2018 geen heffing op te leggen aan de werkgevers die niet de afgesproken aantallen hebben gehaald. Dat betekent dat eind 2020 twee jaren met quotumheffing zijn verstreken. Maar door de plannen om het systeem van de banenafpraak te vereenvoudigen, is deze toezegging naar alle waarschijnlijkheid niet meer opportuun. Als de uitwerking van het nieuwe systeem duidelijk is en in wetgeving is opgenomen, zal de afhandeling van de toezegging nader worden overwogen. Planning: 1e kwartaal 2022

Tabel 189 Overzicht van door de bewindspersonen nog af te handelen toezeggingen, vergaderjaar 2015-2016

ID	Omschrijving	Datum/Vindplaats	Stand van zaken
3404	De staatssecretaris wil een duurzame oplossing vinden voor de beroepspensioenregelingen. Daarom wil de staatssecretaris in overleg met de pensioensector en sociale partners kijken naar de wijze van verplichtstelling van beroepspensioenfondsen, in het bijzonder in relatie tot beroepsgenoten in loondienst en zelfstandigen, en mede in relatie tot de voorgenomen wijziging van de vormgeving van verplichtstelling van bedrijfstak-pensioenfondsen	Uitgaande brief 10-12-2015 Beantwoording van de Kamervragen van het lid Vermeij over de representativiteit van beroepspensioenfondsen	Planning: brief naar de Tweede Kamer december 2021
3413	Na drie jaar vindt een evaluatie naar de werking van de no-riskpolis plaats. Op basis daarvan zal worden gezien of er aanleiding is voor wetgeving met het oog op de situatie na 2020. Wanneer de tussentijdse evaluatie aanleiding geeft tot continuering van de uniforme no-riskpolis zal daarvoor een nieuwe wettelijke basis moeten worden getroffen. Voorts is met sociale partners en VNG afgesproken dat na drie jaar de stand van zaken wat betreft de premiekorting doelgroep banenafpraak zal worden gezien en dat na vijf jaar de mobiliteitsbonus verdwijnt voor de doelgroep van de banenafpraak. De dan resterende	28-9-2015 Stemmingen naar aanleiding van ingediende amendementen, moties en wetsvoorstel plenaire behandeling wijziging Participatiewet, de Ziektewet, de Wet werk en Inkomen naar Arbeidsvermogen en de Wet financiering sociale verzekeringen in verband met harmonisatie van instrumenten ter bevordering van arbeidsdeelname van arbeidsbeperkten (34 194)	Bij Koninklijk Besluit van 13 oktober 2020, Stb. 377 is de einddatum van 1 januari 2021 geschrapt waardoor het LKV banenafpraak na die datum blijft doorlopen. De Tweede Kamer is hierover geïnformeerd bij brief van 2 juli 2020 over de resultaten wet banenafpraak 2019. In het wetsvoorstel Breed Offensief wordt de grondslag van de horizonbepaling geschrapt. Dit wetsvoorstel is controversieel verklaard. Zie ook motie 869. De planning van het schrappen van de horizonbepaling is afhankelijk van de behandeling van het wetsvoorstel Breed Offensief

ID	Omschrijving	Datum/Vindplaats	Stand van zaken
	financiële middelen kunnen dan voor andere arbeidsmarktinstrumenten in de belasting- en premiesfeer worden ingezet		

Tabel 190 Overzicht van door de bewindspersonen nog af te handelen toezeggingen, vergaderjaar 2016-2017

ID	Omschrijving	Datum/Vindplaats	Stand van zaken
3561	Het kabinet zal nader bestuderen of er aanpassingen nodig zijn om in de mogelijkheid van maatwerk in de governance van het algemeen pensioenfonds voor buitenlandse regelingen tot wasdom te laten komen en, zo ja, wat de effecten daarvan zijn	Uitgaande brief 21-12-2016 Grensoverschrijdende pensioenregelingen	Planning: wordt meegenomen in de evaluatie van het APF (Algemeen Pensioen Fonds), die begin 2022 naar de Kamer wordt gestuurd

Tabel 191 Overzicht van door de bewindspersonen nog af te handelen toezeggingen, vergaderjaar 2017-2018

ID	Omschrijving	Datum/Vindplaats	Stand van zaken
3665	De Minister van Algemene Zaken zegt de Kamer, naar aanleiding van een vraag van het lid Strik (Groen Links), toe het dictum van de gewijzigde motie Strik c.s. over te nemen en maximaal drie jaar na invoering een evaluatie te houden van de effecten van de maatregelen om de arbeidsparticipatie te verbeteren van mensen met een beperking, arbeidsongeschikten en Wajongers op de feitelijke inkomenspositie en de arbeidsparticipatie van deze groepen	Parlementaire agenda 04-12-2017 Algemene Politieke Beschouwingen EK	Drie jaar na de invoering van de wet vindt de evaluatie plaats. Een inventarisatie vindt plaats om in kaart te brengen in hoeverre de effecten van de in de motie genoemde maatregelen op de feitelijke inkomenspositie en de arbeidsparticipatie mensen in een kwetsbare positie meelopen in de huidige monitoring en evaluatie. Planning: vierde kwartaal 2021
3671	Bij de voorziene evaluatie van het wetsvoorstel waardeoverdracht klein pensioen wordt aandacht besteed aan de ervaringen en de zorgen van de deelnemers	7-11-2017 Tweede Kamer Plenaire behandeling Wet overdacht Klein Pensioen	Die evaluatie moet klaar zijn over vier jaar. De Tweede Kamer wordt in 2022 geïnformeerd over de evaluatie
3737	Experimenten individuele leerrekening	20-12-2018 Begrotingsdebat	Experimenten zijn aangekondigd in de LLO brief van september 2018. De voorbereidingen lopen. Er is onder andere een vooronderzoek gedaan naar de kaders bij het uitvoeren van experimenten
3799	De staatssecretaris beziet bij de evaluatie van de Wet IKK welke stappen op basis van de evaluatie moeten worden gezet. Dan ook bezien of en zo ja op welke kwaliteitseisen de Pilots IKK gewenst zijn	Uitgaande brief 08-03-2018 Verzamelbrief Kinderopvang	De evaluatie wordt uitgevoerd door onderzoeksbureau SEO Economisch Onderzoek en zal in het najaar van 2021 starten
3765	Ik ben voornemens om de gesprekken met GGD GHOR Nederland en de VNG over de aangescherpte eisen toezicht en handhaving voort te zetten en ga hier actief mee aan de slag. Begin 2019 informeer ik uw Kamer over de resultaten hiervan	Uitgaande brief 13-07-2018 Stand van zaken maatregelen aanbevelingen Commissie Gunning	Nu de effecten van de coronacrisis afnemen, zal het gesprek met de sectorpartijen worden opgestart om de invulling van deze toezegging te bespreken

Tabel 192 Overzicht van door de bewindspersonen nog af te handelen toezeggingen, vergaderjaar 2018-2019

ID	Omschrijving	Datum/Vindplaats	Stand van zaken
3737	Experimenten individuele leerrekening	20-12-2018 Begrotingsdebat	De experimenten zijn samen met James vormgegeven. Het onderzoek is aanbesteed en wordt inmiddels uitgevoerd door Ecorys
3753	Het kabinet zal een formeel standpunt innemen over de initiatiefwet Wet gelijke beloning vrouwen en mannen van Ploumen (PvdA), Özütok (Groen Links), Jasper van Dijk (SP) en Van Brenk (50Plus)	19-9-2018 Algemeen Politieke Beschouwingen woensdag 19 september en vrijdag 21 september 2018	De behandeling van het wetsvoorstel was op 2 februari 2021 (1e termijn). Afhankelijk van de voortzetting van verdere behandeling is de verwachting dat de Kamer eind van het jaar 2021 wordt geïnformeerd
3762	De Minister zegt toe deze wet tot implementatie van de IORP-II richtlijn te evalueren, maar pas in 2022, omdat deze wet pas in 2019 in werking treedt.	17-10-2018 Voortzetting Plenaire behandeling Wijziging van de Pensioenwet, de Wet verplichte beroepspensioenregeling en de Wet op het financieel toezicht in verband met de implementatie van Richtlijn	Over drie jaar wordt de wet tot implementatie van de IORP-II-richtlijn geëvalueerd en wordt de Kamer daarover geïnformeerd

ID	Omschrijving	Datum/Vindplaats	Stand van zaken
		2016/2341/EU van het Europees Parlement en de Raad van 14 december 2016 betreffende de werkzaamheden van en het toezicht op instellingen voor bedrijfspensioenvoorziening (IBPV's) (PbEU 2016, L 354)) (34 934)	
3780	Breed extern onderzoek misbruikrisico's bij UWV. De minister heeft tijdens het debat aangekondigd dat SZW en UWV samen hebben besloten een breed extern onderzoek te laten doen naar misbruikrisico's bij het UWV	11-10-2018 Verzoek van het lid Jasper van Dijk (SP) tijdens de RvW van 2 oktober 2018 om een debat naar aanleiding van bericht fraude bij arbeidsmigranten	Algemene resultaten van het 1e onderzoek (misbruikrisico's WW) zijn in de brief Stand van de Uitvoering van 19 december 2019 (Kamerstukken II, 2019-2020, 26 448, nr. 630) met de Kamer gedeeld. In een technische briefing is hebben wij de Kamer op 5 maart 2020 uitgebreid geïnformeerd over dit onderzoek en het toepassen van het afwegingskader. In 2020 heeft de doorlichting van de Ziektewet en de Wet WIA plaatsgevonden. De Tweede Kamer wordt in Stand van de Uitvoering juli 2021 geïnformeerd over huidige stand: dit jaar WAO en TW, 2022 WAZO en Wajong, 2023 IOW. In 2021 vinden gesprekken over eventuele aanvullende beheersmaatregelen plaats voor WW, ZW en naar verwachting WIA. Planning: juni 2023
3781	Rechtshandelingen door tussenpersonen. In het kader van de registratie van tussenpersonen zal worden gekeken naar het al dan niet kunnen doen van rechtshandelingen door tussenpersonen op grond van een machtiging	11-10-2018 Verzoek van het lid Jasper van Dijk (SP) tijdens de RvW van 2 oktober 2018 om een debat naar aanleiding van bericht fraude bij arbeidsmigranten	De registratie van tussenpersonen is ten gevolge van de coronacrisis tijdelijk stilgelegd. Tegelijkertijd heeft UWV in de laatste signaleringsbrief een signaal afgegeven over dit onderwerp. Om die reden wordt deze toezegging meegenomen in de gesprekken met UWV over het desbetreffende signaal. Planning informeren van de Kamer: medio 2022
3785	Capaciteit en herprioritering Handhaving UWV. De minister zal de Tweede Kamer informeren als uit het brede externe onderzoek naar misbruikrisico's blijkt dat er meer capaciteit dan wel een herprioritering van middelen nodig is bij UWV	11-10-2018 Verzoek van het lid Jasper van Dijk (SP) tijdens de RvW van 2 oktober 2018 om een debat naar aanleiding van bericht fraude bij arbeidsmigranten	In de komende maanden stelt UWV voorstellen voor beheersmaatregelen voor aan SZW waarover gezamenlijke besluitvorming plaatsvindt (WW, ZW en waarschijnlijk ook dit jaar WIA). Planning: eind 2021
3817	De staatssecretaris zegt toe om in contact te treden met FNV Vrouw in verband met de jonge moeders met een afstand tot de arbeidsmarkt ten behoeve van een passend werkbezoek	4-12-2018 Stemmingen naar aanleiding van de Begrotingsbehandeling SZW	Bezoek is uitgesteld vanwege corona en er is nog geen nieuwe datum ingepland
3837	De staatssecretaris zegt toe dat op alle mogelijke niveaus en op alle mogelijke manieren er bij de Marokkaanse autoriteiten op aan wordt gedrongen dat zij hun medewerking hervatten. Zodra daar meer over gezegd kan worden, wordt dit met de Kamer gedeeld	6-2-2019 Verzoek van lid De Jong (PVV) tijdens de RvW van 6 maart 2018 om een debat naar aanleiding van bericht 'vrij spel voor Turkse fraudeurs' (Telegraaf van 23 februari 2018) gecombineerd met het verzoek van het lid Brenk tijdens de RvW van 4 september 2018 om een debat inzake het bericht «Turkije gaat weekend-scholen financieren in Nederland»	Na overleg met BZ is besloten dat deze toezegging bij SZW ligt. Dus SZW zal de Kamer informeren over de stand van zaken met betrekking tot de medewerking van Marokko aan de uitvoering van vermogensonderzoeken in het buitenland
3864	De Staatssecretaris zegt toe dat er aandacht zal worden gegeven aan de Harrie Helpt – training. Ook bij de praktijkdagen wordt dit onder de aandacht gebracht	10-4-2019 30-leden debat over het sluiten van Sociale werkplaatsen afbraak van de Sociale Werkvoorziening voor mensen met een beperking	In de Memorie van toelichting op het wetsvoorstel «Uitvoeren Breed Offensief» wordt de Harriettraining uitdrukkelijk genoemd als mogelijkheid van persoonlijke ondersteuning. Gemeenten moeten in een verordening regels stellen over de vorm van ondersteuning die zij bieden. In de gesprekken over ondersteuning op maat nu en te zijner tijd bij de voorlichting aan gemeenten (onder andere tijdens Praktijkdagen) over de maatregelen uit het wetsvoorstel wordt ook aandacht gegeven aan de Harriettraining. De Tweede Kamer heeft het wetsvoorstel Breed Offensief controversieel verklaard. Planning: 1 juli 2022
3875	Toezegging om de effecten van het wetsvoorstel voor seizoensgebonden sectoren, waaronder de agrarische sector, onderdeel te laten zijn van de wetsevaluatie.	20-5-2019 EK Plenaire behandeling Wet Arbeidsmarkt in Balans (WAB)	In de parlementaire WAB-stukken is aangegeven dat de wet 5 jaar na inwerkingtreding wordt geëvalueerd, dus in 2025. Deze elementen worden meegenomen bij de evaluatie

ID	Omschrijving	Datum/Vindplaats	Stand van zaken
3876	De effecten van de wijzigingen in de berekening van de transitievergoeding op de ontslagkosten van werkgevers zullen ook onderdeel uitmaken van de evaluatie van de WAB De Minister heeft op verzoek van de Commissie toegezegd samen met de Pensioenfederatie, het Verbond en DNB informatie na te zenden over de verdeling van regelingen met kapitaalopbouw en regelingen op risicobasis	27-5-2019 Notaoverleg naar aanleiding van Initiatiefnota van de leden Omtzigt en Bruins over het nabestaandenpensioen 13 juli 2018 (34 996)	Planning: indiening wetsvoorstel Tweede Kamer begin 2022, beoogde inwerkingtreding 1-1-2023
3890	Bij de uitwerking van het nieuwe contract komt bijzondere aandacht voor de wijze waarop het reeds opgebouwde nabestaandenpensioen kan worden overgedragen	19-6-2019 Debat Pensioenen	Planning: indiening wetsvoorstel Tweede Kamer begin 2022, beoogde inwerkingtreding 1-1-2023

Tabel 193 Overzicht van door de bewindspersonen nog af te handelen toezeggingen, vergaderjaar 2019-2020

ID	Omschrijving	Datum/Vindplaats	Stand van zaken
3924	De staatssecretaris gaat met de toezichtpartijen en de brancheorganisaties in gesprek over een meer flexibele inzet van de toezichthouder, en houdt de Kamer op de hoogte van de ontwikkelingen	Uitgaande brief 03-09-2019 - Toezicht kinderopvang	Een onderzoek naar voorwaarden en invulling van flexibilisering is in mei 2021 afgerond. Beoogd wordt - na aanpassing van de Beleidsregel toezicht en politieke accordering - op 1 januari 2022 te starten met de flexibele werkwijze
3949	We streven ernaar uw Kamer in de loop van 2020 te informeren over het tijdstip en de wijze waarop met de openbaarmaking van de inspectieresultaten van Arbo en Atw kan worden gestart	2-10-2019 Evaluatie Wet aanpak schijnconstructies (Kamerstukken II, 2019-2020, 34 108, nr. 32)	Planning: brief naar de Tweede Kamer voor het einde van het jaar 2021
3950	Er zal verkend worden in hoeverre het aangewezen is de regelgeving aan te passen zodat een vakbond gegevens kan vorderen over een of meerdere schakels in een keten, zonder dat er sprake is van een machtiging van een werknemers	2-10-2019 Evaluatie Wet aanpak schijnconstructies (Kamerstukken II, 2019-2020, 34 108, nr. 32)	Planning: brief naar de Tweede Kamer voor het einde van het jaar 2021
3953	Verkenning naar de mogelijkheid persoonsgegevens te verwerken met het oog op niet-verwijtbaarheid	2-10-2019 Evaluatie Wet aanpak schijnconstructies (Kamerstukken II, 2019-2020, 34 108, nr. 32)	Planning: brief naar de Tweede Kamer voor het einde van het jaar 2021
3959	Informeren Kamer vormgeving adviesgesprekken	11-11-2019 Stimuleren leren en ontwikkelen bij individuen en bedrijven (Kamerstukken II, 2019-2020, 30 012, nr. 123)	Planning: brief naar de Tweede Kamer in oktober 2021
3960	Tussenevaluatie en eindevaluatie ten behoeve van SLIM-regeling (Stimuleringsregeling leren en ontwikkelen in mkb-ondernemingen en specifiek voor de grootbedrijven in de landbouw-, horeca- en recreatiesector) worden gedeeld met de Kamer	11-11-2019 Stimuleren leren en ontwikkelen bij individuen en bedrijven (Kamerstukken II, 2019-2020, 30 012, nr. 123)	Planning: er komt een tussenevaluatie in 2023, de eindevaluatie volgt in 2025
3969	De minister zegt toe om in gesprek te gaan met de voorzitter van VNO NCW over het gebruik van zorgverlof (D66)	28-11-2019 Voorzetting Begrotingsbehandeling SZW	Planning: brief naar de Tweede Kamer voor het einde van het jaar 2021
3974	De staatssecretaris zegt toe in gesprek te gaan met de schuldeiserscoalitie over het bevorderen van het rmaatschappelijk verantwoord gedrag van webshops. Deze schuldeiserscoalitie wordt uitgenodigd om de deelnemers aan de brede schuldenaanpak hun aanpak toe te lichten. Daarnaast gaat de staatssecretaris een gesprek organiseren via de aanspreekpunten voor webwinkels over gedragscodes	28-11-2019 Voorzetting Begrotingsbehandeling SZW	Verwachting: zomer 2021

ID	Omschrijving	Datum/Vindplaats	Stand van zaken
3978	De staatssecretaris zegt toe in de memorie van toelichting bij de wet Breed offensief duidelijk toe te lichten waar de passende objectieve normen voor de vrijlatingsregeling bij uren-beperking op gebaseerd zijn (SGP)	28-11-2019 Voorzetting Begrotingsbehandeling SZW	De toezegging is verwerkt in de memorie van toelichting bij het wetsvoorstel breed offensief. Het wetsvoorstel ligt inmiddels in de Tweede Kamer. Planning: behandeling wetsvoorstel is tot nader order uitgesteld
3992	De minister gaat de Tweede Kamer informeren over de uitwerking van de scenario's voor de crisis en de toepassing van deeltijd-WW of werktijdverkorting	15-1-2020 AO Arbeidsmarktbeleid	In lijn met de motie Palland zal de Tweede Kamer voor de begrotingsbehandeling SZW 2022 worden geïnformeerd over de verschillende varianten voor een structureel crisisinstrument
3993	De minister gaat in overleg met sociale partners de opties verkennen of het verlagen van werkgeverslasten mensen zou kunnen helpen aan het werk te komen en informeert de Kamer hierover voor de zomer	15-1-2020 AO Arbeidsmarktbeleid	De toezegging wordt ter hand genomen, zodra er een nieuw kabinet is.
3994	De staatssecretaris van SZW zegt de Kamer naar aanleiding van vragen van het lid Oomen-Ruijten (CDA) en Van Gurp (GroenLinks), toe de Kamer te informeren over de voortgang van de hersteloperatie inzake de omissie in de uitvoering van het kindgebonden budget.	09-07-2019 Plenaire behandeling Verhoging Inkomensgrens Kindgebonden budget voor paren	De Kamer is toegezegd eind 2021 over de afronding van de herstelactie te worden geïnformeerd.
4012	De staatssecretaris zegt toe dat bij de uitvoering van experimenten (uitbreiding van het aantal signalen voor vroegsignalering) de Kamer wordt geïnformeerd. Daarbij zal altijd een toets van de Autoriteit Persoonsgegevens plaatsvinden	5-3-2020 TK Behandeling Wijziging wet Gemeentelijke Schuldhulpverlening ten behoeve van uitwisseling persoonsgegevens	De Kamer is op 18-05-2021 geïnformeerd over de experimenten (Kamerstukken II, 2020-2021, 24 515, nr. 601). De Autoriteit Persoonsgegevens is op 29-04-2021 om advies gevraagd. Planning: december 2021
4020	De minister heeft toegezegd aan het eind van het jaar de Kamer verder te informeren over de verkenning van bestuursrechtelijke bestuursverboden in de uitzendbranche	25-5-2020 TK de Initiatiefnota van de leden Segers en Marijnissen over een Actieplan arbeidsmigratie, de brief Aanpak misstanden arbeidsmigranten en de brief Integrale aanpak misstanden arbeidsmigranten	Planning: brief naar de Tweede Kamer in november 2021
4021	De staatssecretaris zegt toe diverse regelingen op het gebied van werk, zoals de korting op sociale verzekeringen en de no-riskregeling, meer bekendheid te geven bij werkgevers en bij mensen met een beperking	19-12-2019 TK Plenair debat over voortgang van de implementatie van het VN-verdrag inzake de rechten van personen met een handicap	Bij brief van 2 juli 2021 heeft de minister de Kamer geïnformeerd over de uitkomsten van extern onderzoek naar bekendheid van de no-riskpolis en over zijn beleidsconclusies. In de nota naar aanleiding van verslag wetsvoorstel Breed Offensief (juni 2020) heeft de staatssecretaris van SZW aangegeven voornemens te zijn om adequate voorlichting te geven over de maatregelen uit dit wetsvoorstel en daarover af te stemmen met VNG. Dit zal zoveel mogelijk via bestaande kanalen van de betrokken partijen gebeuren. De Tweede Kamer heeft het wetsvoorstel Breed Offensief controversieel verklaard. Planning: 1 juli 2022
4033	De minister zegt toe dat in de eindevaluatie na vijf jaar per route de arbeidsparticipatie van de deelnemers in kaart zal worden gebracht	29-6-2020 WGO Inburgering	De Kamer wordt hierover naar verwachting in 2026 geïnformeerd
4034	De minister zegt toe dat in de evaluatie na drie jaar zal worden gekeken naar het aantal afschalingen of lage inschalingen om te kijken of de prestatiebekostiging een perverse prikkel heeft	29-6-2020 WGO Inburgering	Deze toezegging wordt meegenomen als onderdeel van de evaluatie naar de betaalbaarheid. De evaluatie naar de betaalbaarheid zal drie jaar na inwerkingtreding van het stelsel worden opgeleverd. Daarna zal de Kamer worden geïnformeerd (2024)
4035	De minister zegt toe bereid te zijn om een verkenning te laten uitvoeren naar de rol die een overheidsinspectie kan spelen bij het toezicht in het nieuwe stelsel. Deze wordt voor de inwerkingtreding van de wet naar de Kamer gestuurd	29-6-2020 WGO Inburgering	De resultaten van de verkenning zullen naar verwachting in de derde kwartaal van 2021 beschikbaar zijn. Daarna wordt de Kamer geïnformeerd (na het zomerreces)
4037	De minister zegt toe dat het besluit inburgering en de regeling inburgering, zodra deze gereed zijn, met de Kamer gedeeld worden met de toezegging dat deze gewijzigd kunnen worden als de Kamer dat wil. Als er grote wijzigingen zijn in het stelsel	29-6-2020 WGO Inburgering	Het eerste deel van deze toezegging is afgehandeld met brief verzonden d.d. 21 december 2020 (concept-besluit en concept-regeling, Kamerstukken II, 2020-2021, 35 483, nr. 66), brief d.d. 1 februari 2021 (naar aanleiding van Tweede Kamer schriftelijke vragen, Kamerstukken II, 2020-2021, 35 483, nr. 67), d.d. 3 februari 2021 tijdens een mondelinge

ID	Omschrijving	Datum/Vindplaats	Stand van zaken
	naar aanleiding van de evaluatie na vijf jaar, zal de lagere regelgeving opnieuw aan uw Kamer worden gestuurd		behandeling (AO). Het tweede deel van de toezegging is een toezegging op de lange termijn (na evaluatie van nieuwe inburgeringsstelsel). Streefdatum afhandeling eind 2026
4040	De minister zegt toe dat in de evaluatie na drie jaar ook de vraag wordt meegenomen hoe de financiële verdeling uitpakt voor plattelandsgemeenten	29-6-2020 WGO Inburgering	Deze toezegging wordt meegenomen als onderdeel van de evaluatie naar de betaalbaarheid. De evaluatie naar de betaalbaarheid zal drie jaar na inwerkingtreding van het stelsel worden opgeleverd. Daarna zal de Kamer worden geïnformeerd (2024)
4052	Minister heeft toegezegd met Mariette Hamer in gesprek te gaan over het creëren van een positie voor ZZP'ers bij de SER en representatie ZZP in brede zin	17-6-2020 AO ZZP	Deze toezegging is de uitleg van de motie Tielen (over een aan werkgevers en werknemers gelijkwaardige positie voor zelfstandigen). Dit is gedaan, maar krijgt mogelijk vervolg na formatie. Planning: einde van het jaar 2021 brief aan de Tweede Kamer
4061	Wetstraject uitwerking pensioenakkoord wordt opgestart. De beoogde inwerkingtredingsdatum is 1 januari 2022	6-7-2020 Uitgaande brief Uitwerking pensioenakkoord	Planning: indiening wetsvoorstel Tweede Kamer begin 2022, beoogde inwerkingtreding 1-1-2023
4062	Over de witte vlek, ik neem de aanbeveling van de Stichting van de Arbeid over om de uitzonderingsbepaling voor het uitzendwezen in de Pensioenwet op te heffen en in lijn te brengen met hetgeen wettelijk is bepaald voor de andere sectoren, en zal de Pensioenwet in die richting aanpassen	6-7-2020 Uitgaande brief Uitwerking pensioenakkoord	Planning: indiening wetsvoorstel Tweede Kamer begin 2022, beoogde inwerkingtreding 1-1-2023
4063	De vier situaties genoemd in de brief van 6 juli 2020 zullen wettelijk worden vastgelegd als zijnde partnerrelaties in de Pensioenwet (uniformering partnerbegrip)	6-7-2020 Uitgaande brief Uitwerking pensioenakkoord	Planning: indiening wetsvoorstel Tweede Kamer begin 2022, beoogde inwerkingtreding 1-1-2023
4064	Ik kan mij vinden in het advies van de Stichting over het nabestaandenpensioen en ben dan ook voornemens om het advies over te nemen. De wijzigingen van wet- en regelgeving die hierna worden benoemd, worden meegenomen in het wetstraject ter verbetering van het twee pijlerpensioenstelsel	6-7-2020 Uitgaande brief Uitwerking pensioenakkoord	Planning: indiening wetsvoorstel Tweede Kamer begin 2022, beoogde inwerkingtreding 1-1-2023
4065	Bij indiening van het wetsvoorstel vernieuwing pensioenstelsel zal in gesprek met relevante partijen een ingroeipad naar het nieuwe stelsel worden vastgelegd	6-7-2020 Uitgaande brief Uitwerking pensioenakkoord	Planning: indiening wetsvoorstel Tweede Kamer begin 2022, beoogde inwerkingtreding 1-1-2023
4068	In de kabinetsreactie op het advies 'Prikken voor elkaar' van de Commissie Vermeij is ten aanzien van de maatregel 'Voorwaardelijke toegang tot de kinderopvang' aangegeven dat het kabinet deze maatregel en de bijbehorende vraagstukken verder zal uitwerken. Het streven is om uw Kamer in het najaar van 2020 te informeren over de stand van zaken	1-7-2020 Uitgaande brief Verzamelbrief Kinderopvang	In de Verzamelbrief Kinderopvang van 1 juli 2020 is de Tweede Kamer geïnformeerd dat dit traject de afgelopen periode flinke vertraging heeft opgelopen, in verband met de werkzaamheden die nodig waren om de COVID-19-crisis het hoofd te bieden. In de Verzamelbrief Kinderopvang december 2020 is hieraan toegevoegd dat het kabinet op dit moment geen prioriteit kan geven aan de verdere uitwerking naar aanleiding van de gevraagde voorlichting van de Raad van State en zij nu dus geen nader standpunt kan innemen met betrekking tot voorwaardelijke toegang tot de kinderopvang, als gevolg van onder andere de extra werkzaamheden rond corona. De nieuwe toezegging luidt daarbij «De Staatssecretaris van VWS en ik zullen uw Kamer daarom op een later moment informeren over de stand van zaken»
4073	Minister bevestigt dat voor pensioenfondsen in het nieuwe stelsel het ook mogelijk blijft om in WVP-regelingen een vaste uitkering aan te bieden	14-7-2020 Plenair debat inzake pensioenen	Planning: indiening wetsvoorstel Tweede Kamer begin 2022, beoogde inwerkingtreding 1-1-2023
4075	De minister zegt toe om ten behoeve van het wetgevingstraject extra onderzoek te doen naar de arbeidsmarkteffecten en eventuele schrijnende gevallen van het plan om huidige werknemers in bestaande DC-staffels te laten vallen	14-7-2020 Plenair debat inzake pensioenen	Planning: indiening wetsvoorstel Tweede Kamer begin 2022, beoogde inwerkingtreding 1-1-2023
4079	Minister zegt toe om twee elementen mee te nemen in de uitwerking van het nabestaandenpensioen (mensen die ZZP'er worden en zieke uittredders)	14-7-2020 Plenair debat inzake pensioenen	Planning: indiening wetsvoorstel Tweede Kamer begin 2022, beoogde inwerkingtreding 1-1-2023

ID	Omschrijving	Datum/Vindplaats	Stand van zaken
4080	Minister zegt toe om de partnerdefinitie te bespreken met de pensioensector om ongewenste effecten van de partnerdefinitie (waarbij samenwonende onterecht als partner worden gezien) te voorkomen	14-7-2020 Plenair debat inzake pensioenen	Planning: indiening wetsvoorstel Tweede Kamer begin 2022, beoogde inwerkingtreding 1-1-2023
4086	De minister van Sociale Zaken en Werkgelegenheid zegt de Kamer, naar aanleiding van een vraag van het lid Van der Linden (FVD), toe bij de eindevaluatie van de NOW-regeling mee te nemen hoeveel geld er is uitgekeerd aan bedrijven die reeds failliet waren verklaard en aan bedrijven die na de uitkering failliet zijn verklaard	6-7-2020 EK Plenaire behandeling 3e incidentele suppletore begroting SZW 2020 inzake noodpakket banen en economie 2.0 (35 473)	Dit wordt meegenomen in de evaluatie over de NOW die in 2023 wordt opgeleverd.

Tabel 194 Overzicht van door de bewindspersonen nog af te handelen toezeggingen, vergaderjaar 2020-2021

ID	Omschrijving	Datum/Vindplaats	Stand van zaken
4088	De staatssecretaris heeft toegezegd om de vraag over wat de stand van zaken is met betrekking tot de medewerking van Marokko aan de uitvoering van vermogensonderzoeken in het buitenland, door te geleiden naar de minister van BZ	3-9-2020 TK Plenaire behandeling Wijziging van de Participatiewet in verband met het uitsluiten van fraudevorderingen bij de vermogenstoets	Na overleg met BZ is besloten dat deze toezegging bij SZW ligt. Dus SZW zal de Kamer informeren over de stand van zaken met betrekking tot de medewerking van Marokko aan de uitvoering van vermogensonderzoeken in het buitenland
4092	De Kamer informeren of en wanneer het onderdeel «compensatie bij bedrijfsbeëindiging wegens ziekte van de werkgever» in werking kan treden	Uitgaande brief 16-10-2020 Regelingen compensatie transitievergoeding (Kamerstukken II, 2020-2021, 34 699, nr. 9)	Planning: brief naar de Tweede Kamer in het najaar van 2021
4093	De minister zegt toe te bezien of het opportuun is om de termijn voor een betalingsregeling te verlengen.	Uitgaande brief 29-09-2020 Kamervragen van het lid Tielen (VVD) over terugvordering door UWV	Gemeld in de Stand van de Uitvoering juli 2021, wordt meegenomen in de beleidsontwikkeling van het debiteurenbeleid. Hierover wordt de Kamer naar verwachting in het najaar van 2021 geïnformeerd
4097	Minister zegt toe specifieke aandacht te besteden aan de kleine werkgevers in de uitwerking van het aanvalsplan witte vlek	Uitgaande brief 12-11-2020 Verzamelbrief pensioenonderwerpen (Kamerstukken II, 2020-2021, 32 043, nr. 550)	Planning: voortgangsrapportage van de uitwerking uiterlijk december 2021 naar de Tweede Kamer
4101	De staatssecretaris zegt toe dat de Tweede Kamer per brief wordt geïnformeerd over de clustering Rijksincasso en de deelname daaraan door de Belastingdienst.	10-12-2020 AO Armoede en Schuldenbeleid	In de zomer van 2020 is het UWV aangesloten op de gerechtsdeurwaardersdienstverlening van het CJIB, in navolging van de RVO, DUO en het CAK. Deze partijen werken nu samen aan de volgende stap. De aangesloten partijen en de SVB intensiveren hun samenwerking en hebben de ambitie om een verdergaande persoonsgerichte aanpak bij de inning en incasso van overheidsvorderingen te realiseren. Na de verkiezingen zullen de minister voor Rechtsbescherming, de staatssecretaris van Financiën en de staatssecretaris van Sociale Zaken en Werkgelegenheid uw Kamer informeren over de ontwikkeling rond de samenwerking van de Clustering Rijksincasso-partijen en daarin de stand van zaken van de intensivering meenemen. Hierin zal ik u ook informeren over de wijze van samenwerking hierbij met de Belastingdienst. Het moment zal mede afhangen van de vorderingen van de kabinetsformatie
4107	De staatssecretaris vraagt bij de VNG extra aandacht voor menstruatiearmoede en zal aandacht vragen voor de goede voorbeelden	10-12-2020 AO Armoede en Schuldenbeleid	Streven is om in het Gemeentenuws SZW van september a.s. aandacht te hebben voor dit onderwerp en zo deze toezegging af te doen
4111	De staatssecretaris is in gesprek met het MKB over de rol van werkgevers bij vroegsignalering van schulden (en de hulp aan werknemers met financiële problemen). De Tweede Kamer wordt over de uitkomsten geïnformeerd. En tevens zal met het MKB worden gesproken worden over de verhouding tussen de kleine en grote ondernemers bij een schuldsaneringstraject	10-12-2020 AO Armoede en Schuldenbeleid	Dit wordt betrokken bij de uitvoering van de motie-Wörsdörfer over mogelijkheden en belemmeringen in kaart brengen voor werkgevers van mensen met schulden. Planning: begin oktober 2021

ID	Omschrijving	Datum/Vindplaats	Stand van zaken
4113	De staatssecretaris gaat met de minister van Financiën in gesprek over de oplopende betalingsachterstanden bij webwinkels en betreft daarbij het gebruik van algoritmes	10-12-2020 AO Armoede en Schuldenbeleid	Verwachting: zomer 2021
4115	Om te zien of het bieden van een kosteloos ontwikkeladvies doelmatig en effectief is, wordt een evaluatie opgestart. De verwachting is dat in 2021 de eerste resultaten beschikbaar zijn en het eindrapport in 2022 wordt opgeleverd. De uitkomsten van de evaluatie zullen met uw Kamer gedeeld worden	Uitgaande brief 16-11-2020 Aanbiedingsbrief rapport ontwikkeladvies	Planning: eindrapport gaat in de loop van 2022 naar de Kamer
4117	Streven is het wetsvoorstel verplichte meldcode in mei 2021 in te dienen bij de Tweede Kamer	Uitgaande brief 03-12-2020 Arbeidsmarktdiscriminatie (Kamerstukken II, 2020-2021, 29 544, nr. 1033)	Planning: wetsvoorstel wordt in november 2021 ingediend bij de Tweede Kamer
4119	Concreet betekent dit dat de Kamer uiterlijk in 2022 op basis van onderzoek inzicht krijgt in hoeverre het genoemde hoofddoel 'ontwikkeling kind' van het kinderopvangbeleid is gerealiseerd, met hoeveel inzet van middelen dit gepaard is gegaan en welke verbeteringen en besparingen mogelijk zijn	Uitgaande brief 14-09-2020 Evaluatie- en onderzoeksplanning Kinderopvang	Enkele onderzoeken die van belang zijn voor de periodieke evaluatie hebben door covid vertraging opgelopen. Daarom is het onzeker of deze in 2022 gereed zal zijn. Eind 2021 wordt de Kamer geïnformeerd over de planning van de periodieke evaluatie
4120	Opstarten breed maatschappelijk gesprek en de Kamer informeren over de uitkomsten	Uitgaande brief 16-11-2020 Zesde voortgangsbrief werken als zelfstandige (Kamerstukken II, 2020-2021, 31 311, nr. 236)	Planning: wordt meegenomen met de voortgangsbrief werken als zelfstandige, in oktober 2021 naar de Tweede Kamer
4121	Evaluatie pilot webmodule en besluitvorming over invoering webmodule	Uitgaande brief 16-11-2020 Zesde voortgangsbrief werken als zelfstandige (Kamerstukken II, 2020-2021, 31 311, nr. 236)	Planning: wordt meegenomen met de voortgangsbrief werken als zelfstandige, in oktober 2021 naar de Tweede Kamer
4122	Toezegging om de uitkomsten van de pilot webmodule te bespreken met de Tweede Kamer alvorens de evaluatiecriteria eventueel worden aangepast	17-11-2020 TK Begrotingsbehandeling SZW 1e termijn Kamer	Planning: wordt meegenomen met de voortgangsbrief werken als zelfstandige, in oktober 2021 naar de Tweede Kamer
4125	De minister zal de Kamer per brief informeren over de evaluatie rondom het onderwerp medezeggenschap. In deze brief zal de minister tevens ingaan op de vraag waar het nog niet goed gaat in de medezeggenschap, waarbij hij het thema veiligheid in brede zin zal meenemen	9-2-2021 TK Stemmingen naar aanleiding van de ingediende moties bij het Nota-overleg Smeulders over Samen de baas: een pleidooi voor meer zeggenschap in de zorg, in het onderwijs en bij de politie	Planning: brief naar de Tweede Kamer in oktober 2021
4126	De minister zal in gesprek gaan met online vacatureplatforms	Uitgaande brief 21-01-2021 Verkennend Onderzoek discriminatiemogelijkheden online platforms	Planning: brief naar de Tweede Kamer in november 2021
4129	Met BZK in gesprek over AVG-problematiek bij delen persoonsgegevens werknemers van pensioenfondsen met O&O-fondsen, met het oog op scholing en VWNW en de Kamer hierover schriftelijk te informeren	28-1-2021 TK Plenair debat inzake steunpakketten	Planning: brief naar de Tweede Kamer in oktober 2021
4131	De minister heeft toegezegd om binnen de crisisdienstverlening zoveel mogelijk aan te sluiten bij de bestaande opleidingstrajecten in sectoren zoals de techniek en bouw	17-11-2020 TK Begrotingsbehandeling SZW 1e termijn Kamer	Beoogd wordt de Kamer voor het einde van het zomerreces te informeren.
4132	De minister heeft toegezegd om de Tweede Kamer in de komende weken te informeren over de kickstart van de crisisdienstverlening middels een brief	17-11-2020 TK Begrotingsbehandeling SZW 1e termijn Kamer	Beoogd wordt de Kamer voor het einde van het zomerreces te informeren.
4138	De staatssecretaris heeft toegezegd om de Eerste Kamer te informeren over de aanvullende vragen over de «vrijheid van vestiging» in relatie tot de Europese Commissie en haar oordeel over de TOZO en de coördinatieverordening	17-11-2020 TK Begrotingsbehandeling SZW 1e termijn Kamer	De commissie besluit toezegging T03011 (de Kamer te informeren reactie Europese Commissie over standpunt Tozo-uitkering) als openstaand te blijven beschouwen. Ten aanzien van de thans ontvangen antwoorden besluit de commissie op dit moment niet in nader schriftelijk overleg

ID	Omschrijving	Datum/Vindplaats	Stand van zaken
			te treden en de uitkomst van de verdere discussie in de Tweede Kamer op dit punt te blijven volgen. Planning: eind 2021
4143	De staatssecretaris heeft toegezegd om op korte termijn met de minister van Medische Zorg te spreken over het 'ontschotten' van werk en zorg in relatie tot kanker en werkhervatting en om de Tweede Kamer daarover te informeren (D66)	17-11-2020 TK Begrotingsbehandeling SZW 1e termijn Kamer	In het kader van de hiermee samenhangende motie Van Weyenberg over klinisch arbeidsgeneeskundige zorg, wordt op ambtelijk niveau overleg gevoerd. Het gesprek tussen de bewindspersonen was aanvankelijk gepland, maar heeft destijds niet meer plaatsgevonden in verband met het vertrek van de toenmalige staatssecretaris. Het dossier is overgedragen aan Minister Koolmees die heeft besloten dit gesprek te laten voeren door zijn opvolger
4145	(EK) Eerste Kamer ontvangt te zijner tijd ter kennisname de taakopdracht voor het technische advies over de scenariosets voor het nieuwe stelsel	9-3-2021 EK mondeling overleg over toekomst Pensioenstelsel	Planning: brief naar de Eerste Kamer na het zomerreces 2021
4147	(EK) In de nadere uitwerking meenemen wat het nieuwe pensioenstelsel betekent voor pensioenopbouw van DGA's	9-3-2021 EK mondeling overleg over toekomst Pensioenstelsel	Planning: brief naar de Eerste Kamer na het zomerreces van 2021
4151	Er zal worden gezien welke verdere maatregelen nodig zijn om de misstanden in de Aziatische horecasector aan te pakken en of de regeling in aangescherpte vorm zou kunnen herleven voor nieuwe aanvragen of definitief komt te vervallen	Uitgaande brief 04-06-2021 Aanpassing van de regeling voor de Aziatische horecasector	Planning: brief naar de Tweede Kamer voor het einde van het jaar 2021
4153	De Kamer wordt geïnformeerd over de manier waarop na corona de verruimingen om recht te doen aan de nieuw praktijk van thuiswerken in de fiscale afspraken met buurlanden wordt vormgegeven (bijvoorbeeld worden bepaalde verruimingen permanent gemaakt)	9-6-2021 Commissiedebat Raad WSB (Raad 14/6)	Bezig met concept beantwoording. Planning: eind augustus 2021
4154	De minister doet navraag naar de ontwikkelingen bij Schiphol rondom het aanvragen van het Europees Globaliseringsfonds en de rol van gemeenten daarbij en informeert de Kamer daarover	9-6-2021 Commissiedebat Raad WSB (Raad 14/6)	Bezig met concept beantwoording. Planning: eind augustus 2021
4155	De minister stuurt op verzoek van de VVD de Kamer na het reces een overzicht van al het sociaal beleid dat in zijn ambtstermijn is gemaakt op EU-niveau	9-6-2021 Commissiedebat Raad WSB (Raad 14/6)	Na het reces zal een overzicht aan de Kamer worden toegezonden.
4159	De minister van Sociale Zaken zegt toe samen met de gemeenten te bezien hoe meer beschutte werkplekken kunnen worden gecreëerd.	17-6-2021 WGO Jaarverslagen	Met de VNG, Cedris en Divosa is een eerste verkenning gedaan naar het uitbreiden van het aantal beschutte werkplekken in 2048. Dit heeft geleid tot een uitwerking op hoofdlijnen, waarbij is uitgegaan van 20.000 extra banen in 2048. Deze uitwerking is beschikbaar voor de formatievoorbereiding en wordt de komende tijd samen met VNG, Cedris, Divosa, gemeenten én SW bedrijven verder onderbouwd, aangescherpt en verfijnd. Planning: 4e kwartaal 2021
4162	De minister heeft toegezegd de Kamer te informeren over gesprekken met het UWV over mogelijke oplossingen in het kader van de dagloonsystematiek	17-6-2021 WGO Jaarverslagen	Gesprekken worden na de zomer hervat. Streven is in een brief aan het einde van het jaar de Kamer te informeren over mogelijke wijzigingen in de dagloonsystematiek
4163	De minister heeft toegezegd eind 2021 de tussenrapportage effectmeting WGA-dienstverlening aan de Kamer te sturen	17-6-2021 WGO Jaarverslagen	SEOR voert effectmeting WGA-dienstverlening uit. De tussenevaluatie maakt onderdeel uit van een bredere midterm review. Deze wordt begin 2022 naar de Kamer gestuurd
4164	De minister of zijn opvolger hebben toegezegd overheidsinstellingen die achterblijven bij de banenafpraak te laten onderzoeken en gaat met collega's in gesprek	17-6-2021 WGO Jaarverslagen	De onderzoeksopzet wordt na het zomerreces 2021 in samenwerking met BZK en OCW opgezet. Planning informeren van Kamer: eind 2022
4165	Toezegging om beleidsopties tot hervorming van het concurrentiebeding te gaan uitwerken, en dat deze uiterlijk eind 2021 naar de Kamer worden verzonden	25-6-2021 Uitgaande brief Concurrentiebeding	Planning: brief naar de Tweede Kamer voor einde van het jaar 2021

ID	Omschrijving	Datum/Vindplaats	Stand van zaken
4166	De landsadvocaat gaat onderzoeken of de beperking van het aantal weken dat een asielzoekers in procedure mag werken in Nederland (24 weken per jaar) in strijd is met de Opvangrichtlijn	16-6-2021 Plenaire behandeling Wijziging wet arbeid vreemdelingen in verband met het toekomstbestendig maken van de wetgeving op het terrein van arbeidsmigratie (35 680)	Planning: brief naar de Tweede Kamer voor het einde van het jaar 2021
4167	Toezegging dat Tweede Kamer in een brief of rapport wordt geïnformeerd over hoe het gaat met het stimuleren van taal door werkgevers bij arbeidsmigranten	16-6-2021 Plenaire behandeling Wijziging wet arbeid vreemdelingen in verband met het toekomstbestendig maken van de wetgeving op het terrein van arbeidsmigratie (35 680)	Planning: wordt meegenomen in de Jaarrapportage arbeidsmigratie die in november 2021 naar de Tweede Kamer gaat
4168	De Tweede Kamer zal in het najaar in een brief worden geïnformeerd over wat er in Europa gebeurt ten aanzien van doordetachering van derdelanders	16-6-2021 Plenaire behandeling Wijziging wet arbeid vreemdelingen in verband met het toekomstbestendig maken van de wetgeving op het terrein van arbeidsmigratie (35 680)	Planning: wordt meegenomen in de Jaarrapportage arbeidsmigratie die in november 2021 naar de Tweede Kamer gaat
4169	De minister heeft toegezegd dat de wet na 3 jaar zal worden geëvalueerd, dat hierbij ook zal worden gekeken naar de maximale duur van een tvw en dat hierbij een onafhankelijke commissie zal worden ingeschakeld	16-6-2021 Plenaire behandeling Wijziging wet arbeid vreemdelingen in verband met het toekomstbestendig maken van de wetgeving op het terrein van arbeidsmigratie (35 680)	Planning: wordt meegenomen in de Jaarrapportage arbeidsmigratie die in november 2021 naar de Tweede Kamer gaat
4170	Naar aanleiding van het eerste gesprek met AclCT brengt UWV nu in kaart welke mogelijkheden er zijn om op korte termijn een beperkt deel van de voor STAP beschikbare middelen te reserveren voor groepen die minder makkelijk zelf de weg naar het STAP-budget weten te vinden. Hier zal ook het definitieve advies van AclCT bij betrokken worden en uw Kamer wordt hier nader over geïnformeerd	29-6-2021 Uitgaande brief Schriftelijk overleg Voortgang subsidieregeling STAP-budget	Planning brief naar de Tweede Kamer in oktober 2021
4171	Het definitieve advies van AclCT zal, voorzien van een uitgebreide reactie, naar verwachting na het zomerreces aan uw Kamer gestuurd kunnen worden. In de reactie zal ook ingegaan worden op de maatregelen die naar aanleiding van het advies van AclCT verder nog worden genomen worden en het tijdpad dat daarbij hoort	21-6-2021 Uitgaande brief Voortgang subsidieregeling STAP-budget	Planning brief naar de Tweede Kamer in oktober 2021
4172	Zodra de doorontwikkelagenda voor de Subsidieregeling STAP-budget en de planning daarvan gereed is, wordt deze met uw Kamer gedeeld	21-6-2021 Uitgaande brief Voortgang subsidieregeling STAP-budget	Planning brief naar de Tweede Kamer in april 2022
4174	Om te beginnen zal ik uw Kamer dit najaar per brief informeren over de uitkomst van het eerste aanvraagtijdvak dat van 1 juni 2021 tot en met 30 juli 2021 is opengesteld voor activiteitenplannen voor duurzame inzetbaarheid en eerder uittreden. Ook zal ik in die brief aangeven wanneer komende jaren de voortgangsrapportages aan uw Kamer verstuurd zullen worden	1-7-2021 Uitgaande brief Beantwoording vragen Schriftelijk overleg inzake brief over de stand van uitvoering Pensioenakkoord	Planning: brief naar de Tweede Kamer in december 2021
4175	Er zal een (beschouwende) brief naar de Kamer worden gestuurd over de relatie tussen arbeidsmigratie en de verschraving van arbeidsvoorwaarden	7-7-2021 Commissiedebat Arbeidsmigratie	Planning: brief naar de Tweede Kamer voor de begrotingsbehandeling van SZW november 2021

ID	Omschrijving	Datum/Vindplaats	Stand van zaken
4176	De Minister heeft toegezegd om samen met zijn collega van JenV te bekijken hoe het gat tussen de strafrechtelijke en bestuursrechtelijke aanpak van arbeidsuitbuiting verkleind kan worden	7-7-2021 Commissiedebat Arbeidsmigratie	Planning: brief naar de Tweede Kamer voor het kerstreces 2021
4177	Bij de uitwerking van het certificeringsstelsel zal ook worden gekeken naar (de door ABU voorgestelde) 'uitbestedingsverklaring', waarbij een inlenende partij een verklaring bij de jaarrekening moet voegen waarin vermeld wordt met welke uitzenders er samengewerkt wordt, en rol voor de medezeggenschap. De Kamer wordt bij de jaarrapportage Arbeidsmigratie eind 2021 geïnformeerd over dit onderwerp	7-7-2021 Commissiedebat Arbeidsmigratie	Planning: wordt meegenomen in de Jaarrapportage arbeidsmigratie die in november 2021 naar de Tweede Kamer gaat
4179	Bij indiening van het wetsvoorstel vernieuwing pensioenstelsel zullen ook nadere adviezen en onderzoeken, zo die nog mochten worden uitgevoerd, worden meegestuurd. Dit geldt ook voor eventuele algemeen juridische beleidsadviezen van de Landsadvocaat. Daarnaast zullen in lijn met de nieuwe afspraken bij indiening van het wetsvoorstel ook de beslisnota's die zijn gebruikt ten behoeve van de besluitvorming openbaar worden gemaakt	1-7-2021 Uitgaande brief Beantwoording vragen Schriftelijk overleg inzake brief over de stand van uitvoering Pensioenakkoord	Planning: indiening wetsvoorstel Tweede Kamer begin 2022

Bijlage 4: Subsidieoverzicht

Tabel 195 Subsidies uit hoofde van subsidieregelingen (bedragen x 1.000 euro)

Artikel	Naam subsidie (regeling)	2020	2021	2022	2023	2024	2025	2026	Laatste evaluatie	Volgende evaluatie (jaar)	Einddatum subsidie
1	Eerlijk, gezond en veilig werk	201	124	0	0	0	0	0	2026	2023	2022
1	Actieprogramma DILLO	1.292	1.956	11.000	11.000	11.000	18.000	10.000	2026	n.t.b. ¹	2023
1	Stimuleringsregeling LLO in het MKB	0	8.962	65.200	49.156	49.200	106.767	82.800	2026	2023	2024
1	STAP	0	0	180.321	180.601	181.051	180.775	195.700	2026	2024	2026
1	NOW	13.183.600	9.458.102	3.550.019	726.713	0	0	0	2026	2023	2021
1	Loonkosten Caribisch Nederland	28.735	20.200	0	0	0	0	0	2026	2023	2021
1	NL leert door	14.400	118.682	52.600	0	0	0	0	2026	2023	2021
1	TOFA	20.100	0	0	0	0	0	0	2026	2023	2020
1	MDI&EU	140	34.502	122.931	236.582	321.279	130.480	148.576	2026	2022	2026
2	Sectorplannen	1.131	0	0	0	0	0	0	2026	2020	2019
2	Armoedeschulden	2.507	1.280	488	0	0	0	0	2026	2020	2019
2	Coffinanciering dienstverlening	6.212	0	0	0	0	0	0	2026	2020	2019
2	Europees fonds meestbehoefigen	104	100	0	0	0	0	0	2026	2020	2028
2	Regionale kansen kinderen	184	190	0	0	0	0	0	2026	2018	2022
4	Scholing jonggehandicapten ³	13.285	13.300	13.300	13.300	0	0	0	2026	2018	2023
5	Praktijkleren	0	0	25.500	0	0	0	0	2026	n.t.b.	n.b.t.
5	Experimenten meer werk voor vijftigplussers	332	16	0	0	0	0	0	2026	2020	2019
5	Ontwikkeladvies vijfenveertigplussers	4.733	0	0	0	0	0	0	2026	2020	2020
6	Kanker en werkzoekenden	167	0	0	0	0	0	0	2026	–	2021 ⁴
7	Versterking vaardigheden	1	0	0	0	0	0	0	2026	2017	2021 ⁵
	TOTAAL	13.277.124	9.657.414	4.021.359	1.217.352	562.530	436.022	437.076			

1 Deze regeling is nog niet definitief uitgewerkt. Het evaluatiejaar wordt nog bepaald.

2 Jaarlijks wordt de 'Annual Implementation Report' met de Europese Commissie gedeeld.

3 De volledige naam: 'Subsidierегeling voor scholing en re-integratie van personen met arbeidsbeperkingen en ernstige scholingsbelemmeringen (ESB-regeling)'. De regeling is met drie jaar verlengd tot eind 2023, zie de kamerbrief.

4 De resultaten van de subsidieregeling worden in 2021 aangeboden aan de Tweede Kamer.

5 Deze evaluatie is verschoven van 2020 naar 2021.

Tabel 196 Incidentele subsidies (bedragen x 1.000 euro)

Artikel	Naam subsidie	2020	2021	2022	2023	2024	2025	2026	Laatste evaluatie (jaar)	Volgende evaluatie (jaar)	Einddatum subsidie
		2.720	3.227	3.122	2.822	2.745	2.345	2.345	2020	2020	
1	Arbeidsmarkt	2.720	3.227	3.122	2.822	2.745	2.345	2.345	2020	n.t.b.	
2	Bijstand, Participatiewet en Toeslagenwet	38.743	47.104	27.234	18.413	14.707	13.922	13.470	2020	n.t.b.	
	Subsidies algemeen: alle kinderen doen mee	9.842	11.765	13.780	10.000	10.000	10.000	10.000			
	Overige subsidies algemeen	25.726	26.225	10.340	5.299	1.530	808	356			
	SBCM	2.800	2.800	2.800	2.800	2.800	2.800	2.800			
	NIBUD	375	314	314	314	377	314	314			
	Waarborgfonds	0	6.000	0	0	0	0	0			
5	Werkloosheid	568	8.180	5.854	3.067	600	0	0	2016	2022	
	Algemeen	568	905	1.130	505	600	0	0			
	Coördinatie crisisdienstverlening	0	7.275	4.724	2.562	0	0	0			
7	Kinderopvang	1.248	6.890	9.343	1.500	2.250	2.250	2.250	2015	2022	
	Algemeen	1.248	1.850	1.300	1.300	2.050	2.050	2.050			
	Caribisch Nederland	0	5.040	8.043	200	200	200	200			
11	Uitvoering	0	0	1.500	0	0	0	0	2021	n.t.b.	
13	Integratie en maatschappelijke samenhang	13.505	22.853	14.190	9.602	8.582	8.582	8.582	2017	2023	
	Kennisinfrastructuur	2.763	2.912	2.600	2.250	2.250	2.250	2.250			
	Vluchtelingenwerk	1.084	1.097	1.032	1.032	1.032	1.032	1.032			
	Overig	9.658	15.044	6.758	2.520	1.500	1.500	1.500			
	Integratie en participatie	0	3.800	3.800	3.800	3.800	3.800	3.800			
98	Algemeen	2.542	3.547	0	0	0	0	0			
	TOTAAL	59.326	91.801	61.243	35.404	28.884	27.099	26.647			

Bijlage 5: Uitwerking Strategische Evaluatie Agenda

Gezond veilig en duurzaam werken

Thema 1: Gezonde en veilige arbeidsomstandigheden

Evaluatie Beleidsmaatregelen asbeststelsel:

Het betreft een evaluatie van enkele beleidsmaatregelen betreffende het Asbeststelsel. Het onderzoek richt zich op de vordering/uitvoering van de in de Kamerbrief van september 2018 aangekondigde beleidsmaatregelen rondom asbest.

Evaluatie Programma preventie beroepszieken:

Met de evaluatie worden de resultaten van het programma Preventie beroepszieken in kaart gebracht: wat heeft het programma opgeleverd bij externe partijen die hebben deelgenomen aan het programma of op een andere wijze betrokken zijn geweest. Tevens wordt onderzocht wat het bereik is geweest van de communicatie-uitingen naar sectoren en bedrijfsgrootten.

Tussenevaluatie Meerjarenprogramma Risico-Inventarisatie & Evaluatie (RI&E):

Het programma wordt geëvalueerd om te bezien of een substantiële verbetering van de naleving verwacht mag worden met de aanpak. Aan de hand van de uitkomsten wordt bepaald of en welke aanvullende maatregelen nodig zijn om de naleving van de Risico-Inventarisatie en -Evaluatie (RI&E) verder te verbeteren, eventueel in de context van de ontwikkeling van de nieuwe Arbovisie.

Thema 2: Leven lang ontwikkelen

Evaluatie SLIM-regeling:

De SLIM-regeling beoogt dat mkb-bedrijven meer investeren in een leerrijke omgeving en een cultuur waarin het «up-to-date» houden van vakkennis en vaardigheden vanzelfsprekend is. De nulmeting en procesevaluatie hebben in 2021 plaatsgevonden. Met de nulmeting is de huidige stand van zaken van de leercultuur en deelname aan scholing en ontwikkeling bij de aanvragers in beeld gebracht. Een procesevaluatie is uitgevoerd naar het aanvraag- en beoordelingsproces om te leren van de ervaringen van het eerste jaar van de uitvoering om zo nodig de regeling tussentijds aan te kunnen passen. Bij de tussen- (2023) en eindevaluatie (2025) wordt gekeken naar de doelmatigheid en doeltreffendheid van de regeling.

Evaluatie Subsidieregeling STAP-budget:

Twee jaar na implementatie vindt er een evaluatie plaats naar de doeltreffendheid en doelmatigheid van de subsidieregeling Stimulering ArbeidsmarktPositie (STAP-budget) en na vijf jaar wordt een uitgebreide evaluatie uitgevoerd. In de evaluatie wordt aandacht besteed aan het gebruik van het STAP-budget (verdeeld naar leeftijd, opleidingsniveau en arbeidsmarktpositie) en de invloed ervan op de arbeidsmarktpositie. Ook wordt gekeken naar de verdeling ervan over type scholingsactiviteiten en of het scholingsaanbod voldoende aansluit op de behoefte van de arbeidsmarkt. Daarnaast worden ook financieringsaspecten geëvalueerd.

Evaluatie Expeditie-regeling:

De Expeditie-regeling is onderdeel van het Meerjarig Investeringsprogramma Duurzame Inzetbaarheid & Leven Lang Ontwikkelen (DI&LLO) en wordt momenteel uitgewerkt. De regeling zal naar verwachting eind 2021 in werking treden. De opzet van de evaluatie wordt nog bepaald.

Evaluatie NL leert door:

Met de evaluatie worden de doeltreffendheid en effecten van de drie subsidieregelingen die onder NL Leert Door vallen onderzocht. Op deze manier wordt duidelijk of de regelingen bijgedragen hebben aan het doel van NL Leert Door namelijk het behoud van werk en expertise. De inzichten die de evaluatie oplevert, kunnen daarnaast benut worden voor toekomstig beleid en nieuwe subsidieregelingen op het terrein van scholing en leven lang ontwikkelen.

Beschermd werken in een veranderd speelveld

Thema 3: Inclusieve arbeidsmarkt

Evaluatie Loonkostenvoordelen:

Doel van de wettelijke evaluatie is onderzoeken in welke mate de loonkostenvoordelen, die sinds 2018 zijn ingevoerd, doeltreffend en doelmatig zijn. Belangrijke vragen zijn wat het effect van de loonkostenvoordelen is op de arbeidsmarktpositie, met name de werkgelegenheid, van de doelgroepen en of de vormgeving van de systematiek kan worden verbeterd om de uitvoerbaarheid te vergroten.

Thema 4: Arbeidsverhoudingen en arbeidsvoorwaarden

Evaluatie Wet Arbeidsmarkt in Balans (WAB):

Op 1 januari 2020 is (een groot gedeelte van) de Wet arbeidsmarkt in balans in werking getreden, waarmee het kabinet streeft naar een nieuwe balans op de arbeidsmarkt. De regering wil de kloof tussen vaste contracten en flexibele contracten kleiner maken. De wet wordt uiterlijk in 2025 geëvalueerd.

Nulmeting Compensatie transitievergoeding bij bedrijfsbeëindiging:

De Compensatieregeling bij Bedrijfsbeëindiging regelt dat werkgevers verstrekte transitievergoedingen (onder voorwaarden) gecompenseerd krijgt vanuit UWV, met het doel te voorkomen dat werkgevers (of erfgenamen), die als gevolg van pensionering of overlijden de onderneming moeten beëindigen en de werknemers moeten ontslaan of het privévermogen moeten aanspreken. Met de nulmeting wordt inzichtelijk wat de vermogenspositie van ondernemers is voor de inwerkingtreding van de Compensatieregeling. De verzamelde gegevens voor de nulmeting kunnen vervolgens worden gebruikt bij de evaluatie in 2025 van de Wet arbeidsmarkt in Balans (WAB).

Evaluatie Pilot Essentieel personeel startups:

De pilotregeling voor essentieel personeel van startende innovatieve ondernemingen kent een looptijd van vier jaar en zal op twee momenten geëvalueerd worden. Aan het einde van het tweede pilotjaar zal de pilot intern geëvalueerd worden door de Immigratie- en Naturalisatiedienst (IND) met nauwe betrokkenheid van de Rijksdienst voor Ondernemend Nederland (RVO). Hierbij ligt de focus op de uitvoering van de regeling en handhavingsrisico's. Aan het begin van het vierde en laatste pilotjaar, zal de regeling door een derde partij worden geëvalueerd met als doel te onderzoeken in hoeverre de verblijfsregeling effectief is in het bereiken van haar beleidsdoelen.

Monitoring en evaluatie Implementatiewet herziene detachingsrichtlijn:

Op 30 juli 2020 is de Implementatiewet herziene detachingsrichtlijn in werking getreden. De wet implementeert de herziene detachingsrichtlijn die een betere bescherming van gedetacheerde werknemers beoogt te bewerkstelligen. Bij motie heeft de Tweede Kamer verzocht om de wet jaarlijks te monitoren en daarbij in het bijzonder aandacht te besteden aan gebruik van detachering in sectoren waar geen algemeenverbindendverklaarde cao geldt. Daarnaast verzoekt de motie de regering om de wet na drie jaar te evalueren. De eerste monitor wordt begin 2022 verwacht.

Evaluatie Meldingsplicht Wet Arbeidsvoorwaarden gedetacheerde werknemers in de Europese Unie (WagwEU):

De meldingsplicht voor ondernemingen uit de Europese Economische Ruimte en Zwitserland die werknemers naar Nederland detacheren en zelfstandigen die in Nederland werkzaamheden verrichten in bepaalde sectoren op grond van de Wet arbeidsvoorwaarden gedetacheerde werknemers in de Europese Unie (WagwEU) is op 1 maart 2020 in werking getreden. Op grond van artikel 19 van de WagwEU moet binnen twee jaar na inwerkingtreding van de meldingsplicht een verslag over de doeltreffendheid en de effecten van de meldingsplicht in de praktijk aan de Tweede Kamer worden gestuurd.

Evaluatie Wet Minimumloon en minimumvakantiebijslag (WML)

In de Wet minimumloon en minimumvakantiebijslag (WML) is opgenomen dat de Minister van SZW elke vier jaar beziet of er omstandigheden zijn die een bijzondere aanpassing aan de hoogte van het wettelijk minimumloon en de daaraan gekoppelde uitkeringen wenselijk maken. De evaluatie staat gepland voor 2023, waarbij de periode 2019 tot en met 2022 wordt geëvalueerd.

Evaluatie maatregelen uitvoering tewerkstellingsvergunning (TWV) Saba:

Bij Kamerbrief van 31 januari 2020 (Kamerstukken II 2019-2020, [35 300 IV, nr. 46](#)) zijn maatregelen aangekondigd om het proces van aanvraag en afgifte van tewerkstellingsvergunningen (TWV) op Saba te versoepelen. In de brief is vermeld dat SZW met Saba in gesprek blijft over de ervaringen en dat de genomen maatregelen na twee jaar samen met het openbaar lichaam zullen worden geëvalueerd.

Werk en zorg combineren

Thema 5: Arbeid, zorg en ontwikkeling van het kind/ tegemoetkoming ouders/ kinderopvang

Evaluatie Wet invoering extra geboorteverlof (WIEG):

De evaluatie beoogt het daadwerkelijke gebruik van het (aanvullend)geboorteverlof door partners in kaart te brengen, en de effecten daarvan voor partners, biologische moeders, kinderen en werkgevers. Omdat de WIEG niet op zichzelf staat is het belangrijk om ook informatie te bieden over de factoren die het gebruik van de WIEG en de te verwachten effecten beïnvloeden. Zo kan het onderzoek bijdragen aan meer bruikbare inzichten en aanbevelingen van beleid en uitvoering.

Syntheseonderzoek Kinderopvang:

In de brief van 14 september 2020 is uiteengezet dat deze periodieke evaluatie zich richt op het doel 'bevorderen ontwikkeling kind'. Binnen dit thema vindt verdieping plaats op de onderwerpen effecten van kinderopvang, buitenschoolse opvang, gastouderopvang en toezicht.

Evaluatie Wet Innovatie en kwaliteit kinderopvang (IKK):

De Wet IKK dient geëvalueerd te worden vier jaar na inwerkingtreding (2018). De focus ligt op de doeltreffendheid. Een monitoringsonderzoek naar de implementatie van de Wet IKK die de afgelopen jaren is uitgevoerd, draagt bij aan de evaluatie.

Programma Kwaliteit kinderopvang:

Binnen het onderzoeksprogramma, dat uitgevoerd wordt door ZonMW, worden zeven onderzoeken uitgevoerd verdeeld over de onderwerpen babyopvang, professionalisering medewerkers in de kinderopvang en effecten van kinderopvang op de ontwikkeling van kinderen.

Monitor Bestuurlijke afspraken bereik peuters en inspanning gemeenten:

In 2016 zijn bestuurlijke afspraken gesloten tussen de VNG en het Rijk. Naar aanleiding hiervan ontvangen gemeenten middelen om het bereik onder peuters die niet onder de kinderopvangtoeslag vallen, verder te vergroten. Door middel van drie monitors wordt een beeld verkregen van de ontwikkeling van het bereik.

Experiment Meertalige dagopvang en meertalig peuterspeelzaalwerk:

In het experiment wordt specifiek gekeken wat de effecten zijn van meertalige dagopvang op de taalontwikkeling van het Nederlands bij kinderen. Daarnaast wordt de ontwikkeling van het Engels bij kinderen onderzocht en de rol van de thuistaal.

Landelijke kwaliteitsmonitor Kinderopvang:

In het kader van de Landelijk Kwaliteitsmonitor Kinderopvang worden jaarlijks metingen verricht bij kinderopvangorganisaties en gastouders om inzicht te krijgen in de kwaliteit van de opvang in Nederland.

Kostprijsonderzoek Kinderopvang Caribisch Nederland:

Meerjarig onderzoek naar de kostprijzen van kinderopvang in Caribisch Nederland en advisering over de te implementeren bekostigingssystematiek. Het onderzoek levert informatie op ten behoeve van een bekostigingssysteem dat structureel voorziet in financieel toegankelijke kinderopvang en dat aanzet tot goede kwaliteit en doelmatigheid.

Syntheseonderzoek Tegemoetkoming ouders:

In de periodieke rapportage wordt onderzocht in hoeverre de financiële tegemoetkoming aan ouders of verzorgers voor de kosten van kinderen doeltreffend en doelmatig is. In de aanloop naar de start zal worden nagegaan in hoeverre de aanbevelingen uit de vorige beleidsdoorlichting (2018) zijn opgevolgd. Aan de hand daarvan zal de aanpak van de periodieke rapportage worden vastgesteld om te komen tot een afbakening die de meest relevante inzichten oplevert.

Pensioen en oudedag

Thema 6: Oudedagsvoorziening

Monitor AOW-leeftijdsvrhoging:

Monitor naar het effect van het verhogen van de AOW leeftijd op de arbeidsparticipatie, gebruik van uitkeringen, gezondheid en duurzame inzetbaarheid.

Omvang witte vlek op pensioengebied:

Het onderzoek naar de witte vlek op pensioengebied levert op welk deel van de werknemers in Nederland geen pensioenregeling via de werkgever heeft. Uit het onderzoek blijkt ook welke sectoren of andere kenmerken relevant zijn bij de aanpak van de witte vlek.

Thema 7: Gezond naar pensioen

Monitoring en evaluatie Maatwerkregeling duurzame inzetbaarheid en eerder uittreden:

De tijdelijke subsidieregeling voor duurzame inzetbaarheid en eerder uittreden wordt gedurende de looptijd gemonitord. De onderzoeksvragen hierbij gaan over het bereik van de regeling, de effectiviteit van de vormgeving en de efficiëntie van de uitvoering. Het eindrapport na de looptijd biedt inzicht in de doeltreffendheid en doelmatigheid van de regeling.

Monitoring Regeling Vervroegd uittreden (RVU):

Sinds 1 januari 2021 is het mogelijk voor bepaalde groepen werknemers om vanaf 3 jaar voor de AOW-leeftijd vervroegd uit te treden met een regeling vervroegd uittreden (RVU) zonder dat hierover RVU-heffing afgedragen moet worden door de werkgever. Hiertoe is een tijdelijke drempelvrijstelling in de RVU gerealiseerd. Werknemers die gebruik maken van de RVU zouden ook een WW-uitkering kunnen aanvragen. De monitor RVU is bedoeld om te bepalen hoe het gebruik van de WW binnen de RVU-groep zich verhoudt tot de geraamde effecten. Daarnaast zal in de monitor ook een globaal beeld gegeven worden onder welke cao de werknemers die naast de RVU een WW-uitkering ontvangen vielen.

Monitor AOW-leeftijdsvrhoging:

Zie toelichting onder thema 6.

Ondersteuning bij sociaaleconomische kwetsbaarheid inclusief inkomensbescherming bij werkverlies / Werk voor iedereen: integratie en participatie

Thema 8: Armoede en schulden

Huishoudens in de rode cijfers: schuldenproblematiek in beeld sinds corona:

Dit onderzoek betreft een vervolgonderzoek naar geregistreerde problematische schulden van huishoudens en is een vervolg op het in de zomer van 2020 gepubliceerde onderzoek naar de geregistreerde problematische schulden van huishoudens in de jaren 2015-2018. In het bijzonder geeft het onderzoek inzicht in de ontwikkeling van probleemschulden sinds corona.

Evaluatie Intensivering armoede- en schuldenaanpak:

Regioplan voert op dit moment een monitorings- en evaluatieonderzoek uit naar de intensiveringsaanpak van de armoede- en schuldenaanpak als gevolg van corona. Het doel van de monitor is om zicht te houden op de voortgang van de initiatieven die in dit kader zijn gestart. Met de evaluatie moet inzicht worden ingegeven in de doeltreffendheid van de versnelling- en intensiveringsaanpak.

Evaluatie Besluit breed moratorium Wet gemeentelijke schuldhulpverlening:

Het Besluit breed moratorium is in 2017 ingevoerd, maar wordt weinig ingezet. Dit zou kunnen liggen aan onbekendheid en onervarenheid of aan het ontbreken van urgentie, omdat schuldeisers goed meewerken, maar afgaande op signalen uit de praktijk lijkt ook de uitvoerbaarheid onvoldoende. Het breed moratorium heeft voorwaarden en ook een aantal informatievereisten. Deze zijn deels afgeleid van de Wet schuldsanering natuurlijke personen (Wsnp). Nu de toegankelijkheid van de Wsnp wordt verbeterd, ligt het voor de hand de voorwaarden voor het breed moratorium ook opnieuw te bekijken. De evaluatie heeft als doel voorwaarden en informatieverplichtingen van het breed moratorium te beoordelen om de regeling als geheel waar mogelijk vereenvoudigen en ook toegankelijker maken.

Thema 9: Bijstand en participatie

Analyse Bijverdienregeling onderstand Caribisch Nederland:

In de bijlage bij de Voortgangsrapportage ijkpunt bestaanszekerheid Caribisch Nederland 2021 van 14 juni 2021 (Kamerstukken II 2020-2021, [35 570 IV, nr. 45](#)) is onderzoek aangekondigd naar het functioneren en de effecten van de bijverdienregeling in de onderstand. Dit onderzoek dient ertoe te bepalen welke handelingsperspectieven er zijn om het systeem van de onderstand aan te passen.

Brede baten-onderzoek van re-integratie:

Om brede baten van toeleiding naar werk te onderzoeken en de effectiviteit van de investering in re-integratie te bepalen is bij voorkeur een gestructureerd onderzoeksprogramma nodig, gericht op de gehele doelgroep bijstandsgerechtigden. Op dit moment wordt met CPB gewerkt aan een onderzoeksvoorstel om de data afkomstig uit de experimenten Participatiewet te verrijken. Ook wordt voor onderzoek samenwerking gezocht met VNG en Divosa. Onder dit thema vallen ook de onderzoeken vervolgmonitoring Participatiewet, vervolg pilots participatie en zorg.

Kennistraject Sociaal domein (stapelingsmonitor & Sociale impact Corona):

Als reactie op het rapport van de commissie Halsema zijn de VNG en de ministeries SZW, VWS, OCW, BZK en J&V, samen met tal van partners, zoals ZonMw en het Verwey-Jonker Instituut, een kennistraject gestart om de sociaaleconomische en maatschappelijke impact van corona te volgen en te duiden. Eerste concrete resultaten zijn het Landelijk dashboard sociale impact corona (Landelijk Dashboard Sociale Impact Corona - Nederland (waarstaatjegemeente.nl)), het CBS Dashboard Stapeling en (multi)problematiek tijdens de coronacrisis (Stapeling en (multi)problematiek tijdens de coronapandemie) en de TNO systeemanalyse sociale impact van de coronacrisis. Ambitie is om gezamenlijk het traject voort te zetten door de verschillende monitors te blijven actualiseren en verdiepend onderzoek uit te voeren, bijvoorbeeld door de kwetsbare groepen die zijn geïdentificeerd beter in beeld te hebben en intensiteit van problemen te achterhalen.

Meerjarige tekorten en overschotten Gebundelde Uitkering (BUIG) :

Onderzoek naar de mogelijke oorzaken van meerjarige tekorten en overschotten op het bijstandsbudget. Aanleiding is het signaleren van de onwenselijke situatie (door zowel Rijk als gemeenten) dat er gemeenten zijn die meerjarig in een tekortsituatie zitten en de vraag van de toetsingscommissie vangnet of er bij het bepalen van de hoogte van het vangnet rekening kan worden gehouden met het deel van het tekort dat niet door beleid en uitvoering te beïnvloeden is.

Monitor Uitvoering uniforme loonwaardebepaling:

De manier waarop de loonwaarde van een werknemer wordt vastgesteld, de loonwaardebepaling, kan momenteel per arbeidsmarktregio verschillen en dat is onwenselijk. De Uniforme Loonwaarde Methodiek komt mogelijk in plaats van de huidige methodieken. Wetgeving is nog niet aangekomen door de Kamer. Na invoering zal in 2021/2022 een monitor starten van stichting Blik op Werk (Toezichthouder) in samenwerking met de Nederlandse Arbeidsinspectie over de uitvoering uniforme loonwaardebepaling.

Evaluatie Leerwerkloketten:¹

Het ene deel van het onderzoek betreft de effectiviteit van de versterking van de Leerwerkloketten Plus door middel van pilots in drie arbeidsmarktregio's (Friesland, Twente en Rijnmond). Het andere deel van het onderzoek betreft de effectiviteit van de reguliere regionale leerwerkloketten in de periode 2017-2021. Naast de leerwerkloketten wordt ook het landelijk team geëvalueerd dat de leerwerkloketten ondersteunt. Deze evaluatie dient ook als input om een beeld te krijgen in hoeverre het huidige beleid voldoet en om eventuele verbeterpunten in beleid aan te brengen.

---

¹ De evaluatie heeft betrekking op meerdere thema's en is daarom onder meerdere thema's opgenomen.

Thema 10: Arbeidsongeschiktheid voor werknemers

Syntheseonderzoek Arbeidsongeschiktheid voor werknemers:

De rapportage onderzoekt de doeltreffendheid en doelmatigheid van alle aspecten van het beleid op het thema Arbeidsongeschiktheid voor werknemers. De scope en afbakening van deze periodieke rapportage wordt nog nader uitgewerkt en in 2022 aan de Kamer gecommuniceerd.

Effectiviteit Werkhervatting Gedeeltelijk Arbeidsgeschikten (WGA)-dienstverlening:

Het Programma Doorontwikkeling WGA-dienstverlening bestaat uit diverse initiatieven met als doel het verbeteren van de dienstverlening aan mensen met een WGA-uitkering teneinde de kans op werkherhervatting te vergroten. Mensen met een WGA-uitkering moeten erop kunnen vertrouwen dat de dienstverlening van UWV en re-integratiebedrijven maximaal is gericht op werkherhervatting. De initiatieven van het Programma Doorontwikkeling WGA-dienstverlening moeten meer zicht bieden op de effectiviteit van WGA-dienstverlening ('welke interventies hebben welk effect') met als doel om de komende jaren vooral gebruik te maken van effectief bewezen interventies. Zo wordt aangenomen dat meer gesprekken tussen een WGA-er en een arbeidsdeskundige van UWV de kans op werkherhervatting vergroot. De effectevaluatie onderzoekt deze hypothese. In 2022 volgt een midterm review effectiviteit WGA-dienstverlening met inzichten ontwikkelingen WGA-populatie, inzichten effectiviteit re-integratie WGA-ers ('welke interventies hebben welk effect en wat zijn de kosten'), een eerste proeve van een profiling instrument, en inzichten in de resultaten van de effectevaluatie.

Onderzoek Instroomrisico vrouwen:

Het instroomrisico voor vrouwen in de WIA ligt hoger dan het instroomrisico voor mannen. Sinds 2014 is het instroomrisico ook toegenomen voor vrouwen onder de 60 jaar. Dit is een ander beeld dan bij mannen waar het instroomrisico ten opzichte van 2014 is gedaald (mogelijk als gevolg van de Wet beperking ziekteverzuim en arbeidsongeschiktheid vangnetters). De oorzaak achter het verschil is onduidelijk en zal daarom verder onderzocht worden.

Onderzoek Effectiviteit hybride markt:

Volgens het APE-rapport «De rol van private verzekeraars in het hybride WGA-stelsel» hebben verzekeraars de omslag gemaakt van zogenaamde passieve schadelastbeheersing naar actieve schadelastbeheersing. Actieve schadelastbeheersing betekent dat de verzekeraars zelf actief aan de slag gaan om de schadelast bij verzekerden te verminderen. Er zijn verschillende vormen van actieve schadelastbeheersing zoals preventie en re-integratie, maar ook het monitoren of een werknemer nog in de juiste uitkering zit en een herbeoordeling aanvragen op het moment dat dit niet meer het geval is. In 2022 kunnen de (eerste) effecten hiervan zichtbaar zijn. Vandaar dat ook onderzocht zal worden wat de effectiviteit van de begeleiding van werknemers in het hybride stelsel zal zijn. In dit onderzoek zal ook naar de positie van de werknemer gekeken worden. Er zal bijvoorbeeld gekeken worden of er uitspraken gedaan kunnen worden over de mate waarin inspanningen van UWV en eigenrisicodragers ook daadwerkelijk leiden tot werkherwinning, en niet alleen tot uitstroom uit de Ziektewet of WGA.

Evaluatie Scholingsexperiment:

SZW en UWV willen de dienstverlening aan personen met een uitkering op basis van de Werkherwinning Gedeeltelijk Arbeidsgeschikten (WGA) die publiek verzekerd zijn, intensiveren en verbeteren. Een van de initiatieven is om scholing als ondersteunende dienstverlening (op weg naar werk (beter) aan te laten sluiten op de kenmerken van de WGA-populatie. UWV wil samen met SZW tijdens het 'experiment scholing WGA' in de periode 2020 tot en met 2023 onderzoeken of en hoe een leerwerkpakket de arbeidsmarktpositie van de WGA'er kan versterken. Daarbij wordt gekeken of deze dienstverlening resulteert in (meer) werkherwinningen dan wel het verbeteren van de positie van de WGA'er op de participatieladder als werk nog niet in beeld is.

Willen, kunnen en doen. Gedragsbeïnvloeding van mensen met een AG-uitkering:

Het doel van dit onderzoek is het verkrijgen van inzicht in het perspectief van de klant (willen, kunnen en doen) bij re-integratie en de factoren die hierop van invloed zijn. In het bijzonder kijkt het onderzoek naar de invloed van wet- en regelgeving (inclusief prikkels) en de dienstverlening op het willen, kunnen en doen. Op basis van dit inzicht moet het onderzoek bijdragen aan handelingsperspectieven (beïnvloedingsmogelijkheden) voor UWV met als doel om de effectiviteit van de dienstverlening te vergroten.

Thema 11: Jonggehandicapten

Syntheseonderzoek Jonggehandicapten:

In deze periodieke rapportage wordt onderzocht in hoeverre de inkomensondersteuning en de dienstverlening ten behoeve van de arbeidsparticipatie en arbeidsondersteuning van de Wajongers doelmatig en doeltreffend is. In de aanloop naar de periodieke rapportage van 2023-2024 zal worden nagegaan in hoeverre de aanbevelingen uit de vorige beleidsdoorlichting (2017) zijn opgevolgd. Aan de hand van de opvolging van die eerdere aanbevelingen zal de aanpak van de periodieke rapportage ingevuld worden.

Effectiviteit Wajong-dienstverlening:

De effectevaluatie Wajong dienstverlening maakt deel uit van het gezamenlijke UWV-SZW-kennisprogramma 'Onbeperkt aan het werk'. SEO economisch onderzoek verkent in dit rapport de mogelijkheden voor een netto-effectmeting van de UWV-dienstverlening aan Wajongers met arbeidsvermogen. In 2022 verschijnt de eindrapportage waarin alle resultaten, waaronder de resultaten bruto-effectmeting en de kwalitatieve evaluatie, worden samengebracht.

Monitor Effect wetsvoorstel Wajong maatregelen:

Vanaf 2021 wordt er jaarlijks gemonitord hoe het met Wajongers gaat na het ingaan van de Vereenvoudiging Wajong. Hierbij wordt gekeken naar de arbeidsparticipatie, de inkomens van Wajongers en indien mogelijk naar de studiedeelname.

Evaluatie Pilot Generieke werkgeversvoorziening:

De evaluatie van het experiment generieke werkgeversvoorziening wordt door SZW en UWV bij een extern onderzoeksbureau belegd. De inzet daarbij is de resultaten in termen van inclusieve participatie en innovatie op de werkvloer, samen met de ervaringen van werkgevers en werknemers, zo goed mogelijk in kaart te brengen. Gelet op de looptijd van het experiment van drie jaar worden de resultaten van de eindevaluatie uiterlijk op 1 juli 2026 aan de Tweede Kamer aangeboden. In 2022 zal er een tussentijdse evaluatie plaatsvinden ten behoeve van besluitvorming van een volgend kabinet over structureel inregelen van de generieke werkgeversvoorziening na 2022.

Thema 12: Werkloosheid werknemers

Syntheseonderzoek Werkloosheid werknemers:

De rapportage onderzoekt de doeltreffendheid en doelmatigheid van alle aspecten van het beleid op het thema werkloosheid. Om de invalshoeken te benadrukken die in de vorige doorlichting in mindere mate aan bod zijn gekomen worden een aantal vragen toegevoegd over in hoeverre de vormgeving van het beleid doenbaar, uitvoerbaar en handhaafbaar is, welke lessen geleerd kunnen worden uit de coronapandemie en in hoeverre de activerende dienstverlening effectief is en hoe de activerende werking vergroot kan worden.

Analyse Vereenvoudiging WW vanuit perspectieven burgers, uitvoering en werkgevers:

Het doel van het onderzoek is om de wet en regelgeving door te lichten of vereenvoudiging mogelijk is vanuit de verschillende perspectieven van burgers, uitvoering en werkgevers. De WW is behoorlijk complex. De complexe regels in de WW zorgen voor ingewikkeldheden voor de uitvoering en de regels zijn niet altijd even inzichtelijk voor werkgevers en werknemers. De lessen en handelingsperspectieven vanuit de POK en WaU ondersteunen de wens om de WW te onderzoeken op de vraag of het vereenvoudigd kan worden. Tevens heeft UWV de afgelopen jaren een aantal rechtmatigheidsissues aangekaart, die vragen om een gehele doorlichting van de wet- en regelgeving om te bezien waar deze uit de pas loopt met de uitvoering. Centrale vraag is waar kan de WW vereenvoudigd worden vanuit de drie verschillende perspectieven: burgers, uitvoering en werkgevers.

Effectiviteit WW dienstverlening (activerende werking):

De herinvoering van persoonlijke dienstverlening aan WW-gerechtigden in 2017 was een belangrijke stap en doet recht aan de behoefte vanuit de maatschappij aan meer persoonlijk contact tussen de overheid en de burger. Echter, naast wenselijkheid dient beleid altijd zoveel mogelijk gebaseerd te zijn op wetenschappelijke inzichten in wat effectief is. Door nauwkeurig de effecten van de dienstverlening in kaart te brengen kan beter worden bepaald wat werkt voor wie en wanneer. Dit biedt niet alleen de juiste en volledige verantwoording van de investering in persoonlijke dienstverlening naar de Kamer, maar ook nuttige aanknopingspunten voor de doorontwikkeling van de dienstverlening in de toekomst. Het eindrapport zal ingaan op de lange termijn-effecten van de dienstverlening alsmede de vraag in hoeverre de dienstverlening kosteneffectief is.

Onderzoek Sollicitatieplicht:

Aanleiding voor het onderzoek zijn geluiden van de afgelopen jaren dat de sollicitatieplicht in de WW niet (voldoende) effectief is, zonder dat hier gedegen en expliciet onderzoek naar is gedaan. Centrale vraag is hoe kan de sollicitatieplicht in de WW (4 keer solliciteren per 4 weken) effectiever worden ingericht?

Thema 13: Ziekte

Eigenrisicodragen Ziektewet

In 2003 is voor werkgevers de mogelijkheid geïntroduceerd om het Ziektewet-risico voor eigen rekening te nemen voor hun zieke ex-werknemers. Doel hiervan was het sociale zekerheidsstelsel meer activerend te maken; door Eigenrisicodragen Ziektewet (ERD ZW) wordt het belang van werkgevers immers vergroot bij een goede preventie en verzuimbegeleiding en worden werkgevers gestimuleerd om een effectief en doelmatig re-integratiebeleid te voeren. Na de evaluatie in 2005/2006 is er geen onderzoek meer gedaan naar de doeltreffendheid en doelmatigheid van het ZW-eigenrisicodragerschap. In het kennisonderzoek willen wij daarom de werking van ERD ZW gaan onderzoeken en – als daar aanleiding toe is – de mogelijke verbeteringen van de vormgeving van ERD ZW bezien.

Thema 14: Inkomensondersteuning nabestaanden en wezen

De (financiële) positie van wezen:

SZW heeft in 2019 de beleidsdoorlichting 'Artikel 9 nabestaanden' naar de Tweede Kamer gestuurd. In de beleidsdoorlichting staat de aanbeveling om onderzoek te doen naar de doeltreffendheid en doelmatigheid van de wezenuitkering. Door een gebrek aan informatie is er gekozen om een verkennend kwalitatief onderzoek uit te voeren naar de positie van wezen in Nederland.

Thema 15: Integratie en maatschappelijke samenhang

Syntheseonderzoek Integratie:

Via deze studie wordt op basis van reeds beschikbare inzichten een beeld geschetst van het gevoerde integratiebeleid en de mate van doelbereik, doeltreffendheid en doelmatigheid van het gevoerde beleid, of van delen daarvan.

Syntheseonderzoek Pilots Veranderopgave inburgering (VOI):

Syntheseonderzoek van de zes procesevaluaties van 39 gemeentelijke pilots verdeeld over zes thema's. Elk pilothema heeft een eigen procesevaluatie. Alle zes evaluatieonderzoeken zijn gericht op de beschrijving van de werkwijze, de eerste resultaten, de evaluatie van de werking en het leren van de pilots uitgevoerd binnen dat specifieke pilothema. De procesevaluaties zijn onderdeel van het Pilotprogramma Veranderopgave Inburgering.

Jaarrapport Integratie:

Het Jaarrapport Integratie monitort de stand en ontwikkeling van de integratie van groepen met een migratieachtergrond in Nederland, waarbij onderscheid wordt gemaakt naar (1e en 2e) generatie.

Longitudinaal onderzoek Cohort statushouders:

Via dit onderzoek wordt gemonitord wat (de ontwikkeling in) de positie is van statushouders die sinds 2014 een verblijfsstatus asiel hebben verkregen.

Brede studie Achterstand en evenredigheid:

Deze verdiepende studie brengt mede op basis van het Survey Integratie Migranten 2020 op een breed aantal maatschappelijke terreinen de stand en ontwikkeling van de integratie van groepen met een migratieachtergrond in kaart en voert verklarende analyses uit.

Derde evaluatie Kennisplatform Integratie & Samenleving (KIS):

In deze evaluatie zal onderzocht worden in hoeverre en op welke wijze KIS aan de doelstellingen heeft voldaan, en zal advies gevraagd worden over mogelijke doorontwikkeling van KIS.

Evaluatie Projecten vergroten sociaal netwerk gesloten gemeenschappen:

Impactmeting van project gericht op het vergroten van het sociaal netwerk van vrouwen en LHBTI+'ers uit gesloten gemeenschappen, waarbij deze doelgroep onder meer voorlichting krijgt over het aanbod van vrijwilligerswerk en cursussen.

Evaluatie Project rond ondersteuning geloofsverlaters:

Impactmeting van project gericht op opvang en ondersteuning geloofsverlaters. In diverse regio's en steden worden gespreksgroepen en cursussen georganiseerd en wordt een platform geboden aan geloofsverlaters.

Evaluatie Voorlichting recht op zelfbeschikking:

Impactmeting van project gericht op voorlichting aan inburgeringsplichtige vrouwen en LHBTI+'ers uit nieuwkomersgroepen over praktijken die het recht op zelfbeschikking beperken zoals onder meer huwelijksdwang en eengerelateerd geweld.

Monitoring Actieplan Ons voetbal is van iedereen:

Het actieplan «Ons voetbal is van iedereen» is gericht op een effectieve aanpak van racisme en discriminatie in het gehele voetbal langs drie lijnen: voorkomen, signaleren en sanctioneren. Door middel van monitoring en evaluatie worden de vorderingen van het aanvalsplan periodiek gevolgd en wordt bekeken of de geleverde inspanningen het gewenste effect hebben en welke lessen we daaruit kunnen trekken.

Evaluatie Decentrale Uitkeringen Samenleven en discriminatie:

Het betreft de evaluatie van de pilot Decentrale Uitkeringen (DU). DU is een pilot met als doel het stimuleren van effectief maatschappelijk initiatief op lokaal niveau, ter voorkoming van discriminatie op grond van religie, levensovertuiging en ras en het bevorderen van het samenleven.

Evaluatie Fondsen op naam en ondersteuningsfunctie:

Evaluatie van het effect en de werkzame elementen van de projecten dit tot stand zijn gekomen uit de Fondsen op Naam Nederlandse invulling van de VN decade tegen racisme.

Evaluatie Vervolgtraject preventieve aanpak anti-zwart racisme:

Evaluatie van de werkzame elementen in de aanpak die (anti-zwart) racisme binnen de eigen bubbel bespreekbaar moet maken.

Evaluatie United Nations (UN) Decade for people of African descent:

Impactmeting van de gezamenlijke Nederlandse invulling van de VN-Decade (het door de VN uitgeroepen VN decennium voor mensen van Afrikaanse afkomst).

Evaluatie Decentrale Uitkeringen 7 Roma pilots:

Zeven gemeenten participeren in een pilot gericht op verbetering van de onderwijsparticipatie en toeleiding naar de arbeidsmarkt van Roma- en Sinti jongeren. Met de evaluatie wordt gekeken naar de effecten van de pilots met als doel om onderwijs en arbeidsmarktparticipatie van Roma- en Sinti jongeren te bevorderen.

Programma-evaluatie Pilots Verdere Integratie op de Arbeidsmarkt (VIA):

Met dit onderzoek wordt het pilotprogramma in zijn geheel geëvalueerd, daarbij wordt onderzocht hoe het programma verlopen is, wat het programma opgeleverd heeft, wat de (potentiële) impact van het programma was, en wat de mogelijke vervolgstappen zijn.

Ontwikkelen monitor Verdere Integratie op de Arbeidsmarkt (VIA) en vervolgmetingen:

Opzetten en uitvoeren van een monitor die ontwikkelingen op het terrein van «gelijke kansen en posities op de arbeidsmarkt, ongeacht migratieachtergrond» in beeld brengen. De monitor zal zowel input (wat doen verschillende stakeholders) als outcome (hoe ontwikkelen de kansen en posities zich) in beeld brengen.

Leertraject en toolkit Evidence-based werken:

Adviseurs en beleidsmedewerkers leren werken volgens de principes van Evidence-based werken, het traject wordt gevolgd met proces- en effectevaluaties.

Evaluatie Expertise-unit Sociale Stabiliteit (ESS) en platform Jeugdpreventie Extremisme en Polarisatie (JEP)

De ESS helpt het Rijk, gemeenten, gemeenschappen en professionals om te gaan met spanningen door toenemende diversiteit en migratie in onze samenleving. Platform JEP ondersteunt professionals die met jongeren werken bij hun vragen rond polarisatie, radicalisering en extremisme. Met een brede evaluatie wordt de impact van het werk van de ESS en Platform JEP gemeten, op basis van een geformuleerde beleidstheorie.

Onderzoeksprogramma Weerbaarheidsagenda (diverse onderzoeken):

Er wordt gewerkt aan het opstellen van een weerbaarheidsagenda voor het tegengaan van onderdrukking uit naam van religie en cultuur, en zelfbeschikking te bevorderen. Hiermee wordt ingezet op de brede weerbaarheid van de verschillende gemeenschappen. Hier zal ook een onderzoeksagenda aan worden gehangen.

Monitor en (tussen)evaluatie Wet Inburgering (diverse onderzoeken):

Dit is een samenhangend geheel van onderzoeken gericht op de werking, het doelbereik, de doeltreffendheid en de doelmatigheid van de Inburgeringswet 2021. De basis is een nieuwe Statistiek Wet Inburgering met gegevens over individuele inburgeraars en de voortgang en resultaten van hun inburgeringstrajecten. De belangrijkste deelonderzoeken zijn een jaarlijks (kwantitatief en kwalitatief) monitoronderzoek, een tussenevaluatie na 3 jaar en de wetsevaluatie na 5 jaar. Daarnaast zijn deelonderzoeken gepland naar diverse aspecten van de nieuwe wet.

Verbinding met de buitenwereld en uitvoering

Thema 16: Uitvoering SUWI-stelsel (SUWI = Structuur Uitvoeringsorganisatie Werk en Inkomen)¹

Effectiviteit WW-dienstverlening (activerende werking):²

Zie toelichting onder thema 12.

Effectiviteit Wajong-dienstverlening:²

Zie toelichting onder thema 11.

Effectiviteit WGA-dienstverlening:²

Zie toelichting onder thema 10.

Evaluatie Leerwerkloketten:²

Zie toelichting onder thema 9.

Evaluatie van het handhavingsinstrumentarium (in de sociale zekerheid):

In het kader van de Fraudewet wordt onderzocht hoe het huidige handhavingsbeleid ten aanzien van toezicht en sanctionering in de sociale zekerheid uitpakt en wat belangrijke aandachtspunten zijn voor de ontwikkeling van een toekomstbestendig handhavingsinstrumentarium. Het doel van de evaluatie van het beschikbare handhavingsinstrumentarium is om een betere balans aan te brengen tussen hard optreden als burgers willens en wetens de regels overtreden en daarnaast ruimte aan de uitvoering te geven als burgers te goeder trouw een fout maken of zich vergissen met de ingewikkelde regels.

Onderzoek Hardvochtige effecten van wet- en regelgeving op burgers:

De motie Omtzigt c.s. (Kamerstukken II 2020/21, [35 510, nr. 13](#)) verzoekt de regering een onderzoek uit te voeren met als doel een doorlichting van andere wetten en regelingen waar hetzij de wet, hetzij de uitvoering hardvochtige effecten heeft op groepen burgers. Hoofdvraag van het onderzoek is: Welke hardvochtige effecten voor groepen burgers treden op bij de uitvoering van de wet- en regelgeving van de Participatiewet, de UWV-wetten, de Banenafpraak en het pgb met welke impact op burgers en wat zijn mogelijke handelingsperspectieven?

Eindevaluatie Perspectief op werk:

Perspectief op werk was een tijdelijke impuls in 2019 en 2020 om de match tussen vraag en aanbod (met name kwetsbaar aanbod) te verbeteren met actieplannen (doe-agenda's) die overheidsinstellingen, onderwijsinstellingen, Samenwerkingsorganisatie Beroepsonderwijs en Bedrijfsleven, werkgeversorganisaties en vakbewegingen gezamenlijk uitvoeren in de arbeidsmarktregio's. Op 18 maart 2021 is de tussenevaluatie op de resultaten van de regionale actieplannen (doe-agenda's) aan de Tweede Kamer verzonden. De eindevaluatie volgt eind 2021. De doe-agenda's lopen in 2021 af.

Evaluatie Regionale mobiliteitsteams:

Met een lerende evaluatie wordt gekeken naar wat werkt en wat minder goed werkt bij de tijdelijke crisisdienstverlening via Regionale Mobiliteitsteams. De essentie van een lerende evaluatie is dat gedurende de looptijd van de evaluatie de aanpak bijgestuurd kan worden als bevindingen daartoe aanleiding geven in plaats van achteraf. De exacte invulling van de evaluatie is op dit moment nog niet bekend. Aanvullend hierop is er ook sprake van periodieke monitoring van het gebruik van de crisisdienstverlening.

¹ De kabinetsreactie op de beleidsdoorlichting Uitvoering en evaluatie Wet SUWI is op 6 juli 2021 aan de Tweede Kamer verzonden (Kamerstukken II 2020/21, [30 982, nr. 62](#)). Hierin is aangekondigd dat er de komende jaren wordt geïnvesteerd in een onderzoeksprogrammering die inzet op het versterken van het inzicht in het functioneren van het SUWI-stelsel. De aanbevelingen van de onderzoekers en de betrokken onafhankelijk deskundigen worden hierin meegenomen. Een deel van de aanbevelingen komt al aan de orde in de evaluaties die hier zijn opgenomen.

² De evaluatie heeft betrekking op meerdere thema's en is daarom onder meerdere thema's opgenomen.

Coronasteunmaatregelen en invloed corona op eigen werk

Thema 17: Steun- en herstelbeleid corona

Evaluatie van de TOZO en NOW op doeltreffendheid en doelmatigheid:

De eindevaluatie van de TOZO en de NOW op doeltreffendheid en doelmatigheid is voorzien in 2023. Het Ministerie van SZW stelt samen met het Ministerie van Financiën (FIN) en het Ministerie van Economische Zaken en Klimaat (EZK) een evaluatieplan op.

Macro-economische analyse Steunpakketten door CPB:

Het CPB doet onderzoek naar de macro-economische effecten van de opeenvolgende steunpakketten die door het kabinet tijdens de coronacrisis zijn ingezet. Doel is inzicht krijgen in hoeverre de steunpakketten de economische schade van de coronamaatregelen hebben beperkt. Waar mogelijk wordt onderscheid gemaakt naar een aantal grote maatregelen zoals de TVL, NOW, TOZO en Uitstel van Belastingbetaling. Deze analyses bieden een basis voor het trekken van lessen voor de toekomst en dienen als bouwstenen voor vervolgevaluaties.

Evaluatie Regionale Mobiliteitsteams¹

Zie toelichting onder thema 16.

Evaluatie NL leert door¹

Zie toelichting onder thema 2.

Kennistraject Sociale impact corona:¹

Zie toelichting onder thema 9.

Evaluatie van de tijdelijke subsidieregeling loonkosten en inkomensverlies Caribisch Nederland:

Naar analogie van de evaluatie van de Europees Nederlandse NOW en TOZO is ook voor de Tijdelijke subsidieregeling loonkosten en inkomensverlies CN in evaluatie voorzien. Over de planning en inrichting ervan moet nog besluitvorming plaatsvinden. Daarom staat het tijdspad indicatief op 2023.

Tegemoetkomingsregelingen kinderopvang:

De Tijdelijke Tegemoetkomingsregeling Kinderopvang en de Tijdelijke Tegemoetkomingsregeling Kinderopvang zonder overheidsvergoeding zorgden voor een tegemoetkoming aan ouders in de eigen bijdrage die ouders hebben doorbetaald gedurende de sluiting van de kinderopvang vanwege covid. De tweede genoemde regeling is bedoeld voor ouders die de kinderopvang zelf betalen en geen overheidsvergoeding ontvangen. De regelingen hadden tot doel dat kinderopvangorganisaties gefinancierd bleven en ouders hun plek behielden voor het moment dat de kinderopvang weer regulier open kon gaan.

1 De evaluatie heeft betrekking op meerdere thema's en is daarom onder meerdere thema's opgenomen.

Interdepartementaal steun- en herstelbeleid corona

De overheid heeft inmiddels meer dan 200 financiële steunmaatregelen getroffen om werkkenden en bedrijven door de coronacrisis te helpen. Eind 2020 verstuurden de Ministers van Financiën (FIN), Economische Zaken en Klimaat (EZK) en Sociale Zaken en Werkgelegenheid (SZW) een Kamerbrief met daarin een eerste uitwerking van de evaluatieplanning (Kamerstukken II 2020/21, [35 420](#), nr. 227). Het gaat daarbij vooralsnog om een planning van de evaluaties van individuele steunmaatregelen, zoals de NOW, TOZO en TVL/TOGS. Ook bevat de brief een overzicht van de monitoringsactiviteiten. De ministeries werken de evaluatie-aanpak momenteel verder uit met behulp van enkele onafhankelijke deskundigen vanuit de wetenschap en de planbureaus. Hiernaast publiceert het CPB in 2021 een eerste analyse van macro-economische effecten.

Vooralsnog richt dit interdepartementale evaluatietraject zich op de kern van de steunmaatregelen: de budgettair meest omvangrijke maatregelen op het terrein van SZW, EZK en FIN die zich primair richten op baanbehoud en het steunen van ondernemers die geraakt zijn door de coronacrisis. In de SEA paragraaf 2.4 wordt ingegaan op de stand van kennis, kennisbehoefte en evaluatieplanning van de belangrijkste maatregelen die door SZW zijn opgesteld. Deze evaluaties zijn ingedeeld bij het thema Steun- en herstelbeleid Corona.

Bijlage 6: Rijksuitgaven Caribisch Nederland

Op verzoek van de motie Hachchi c.s. (Kamerstukken II 2011/12, [33000 IV, nr. 28](#)) wordt jaarlijks een overzicht van alle rijksuitgaven aan Caribisch Nederland (met uitzondering van de vrije uitkering ofwel het BES-fonds) toegevoegd aan de begroting van Koninkrijksrelaties (IV).

Naar aanleiding van de voorlichting van de Afdeling Advisering van de Raad van State en het Interdepartementale Beleidsonderzoek Koninkrijksrelaties (IBO) volgt het kabinet de aanbeveling op om het overzicht Rijksuitgaven aan Caribisch Nederland aanzienlijk uit te breiden (Kamerstukken II 2019/20, [35300 IV, nr. 11](#)). Doel hiervan is om de rol van het Ministerie van BZK te verstevigen en een meer integrale afweging van de Rijksuitgaven aan Caribisch Nederland te bevorderen.

In de begroting Koninkrijksrelaties (IV) is het totale overzicht van de Rijksuitgaven Caribisch Nederland te vinden. Hieronder is de uitsplitsing van de Rijksuitgaven aan Caribisch Nederland voor de departementale begroting Sociale Zaken en Werkgelegenheid (XV) weergegeven. De in tabel 197 opgenomen bedragen zijn een opsomming van de in de verschillende beleidsartikelen verantwoorde uitgaven. In onderstaand overzicht en de bijbehorende toelichtingen wordt aangegeven of het uitgaven zijn ten behoeve van eilandelijke taken of rijkstaken, of er sprake is van incidentele of structurele bekostiging en wordt een toelichting gegeven op de wijze van financiering welke gekoppeld is aan de beoogde beleidsdoelen. Een toelichting op de budgettaire ontwikkeling en de beleidsrelevante kerncijfers is te vinden in het desbetreffende beleidsartikel.

Tabel 197 Rijksuitgaven Caribisch Nederland

Artikel/ instrument	Taak ¹	Bijdrage ²	ontwerpbegroting t+1						
			realisatie	2020	2021	2022	2023	2024	2025
Totaal uitgaven			80.863	73.991	60.327	57.344	51.828	53.555	55.350
Artikel 1 Arbeidsmarkt			28.735	20.200	0	0	0	0	0
Subsidies (regelingen)	R	I	28.735	20.200	0	0	0	0	0
Artikel 2 Bijstand, Participatiewet en Toeslagenwet			4.015	4.015	4.174	4.324	4.462	4.542	4.606
Inkomensoverdrachten	R	S	4.015	4.015	4.174	4.324	4.462	4.542	4.606
Artikel 3 Arbeidsongeschiktheid			690	716	739	761	784	796	804
Inkomensoverdrachten	R	S	690	716	739	761	784	796	804
Artikel 5 Werkloosheid			36	107	107	107	105	105	106
Inkomensoverdrachten	R	S	36	107	107	107	105	105	106
Artikel 6 Ziekte en verlofregelingen			2.963	2.842	2.927	3.011	3.099	3.139	3.174
Inkomensoverdrachten	R	S	2.963	2.842	2.927	3.011	3.099	3.139	3.174
Artikel 7 Kinderopvang			8.533	10.755	15.891	12.727	5.327	5.327	5.227
Subsidies (regelingen)	E	S	0	5.040	8.043	200	200	200	200
Opdrachten	E	S	953	2.187	1.048	10.027	5.127	5.127	5.027
Bijdragen aan medeoverheden	E	I	7.580	3.528	6.800	2.500	0	0	0
Artikel 8 Oudedagsvoorziening			22.999	22.435	23.822	25.262	26.800	28.345	30.097
Inkomensoverdrachten	R	S	22.999	22.435	23.822	25.262	26.800	28.345	30.097
Artikel 9 Nabestaanden			1.172	1.120	1.152	1.181	1.214	1.229	1.242
Inkomensoverdrachten	R	S	1.172	1.120	1.152	1.181	1.214	1.229	1.242
Artikel 10 Tegemoetkoming ouders			4.486	4.384	4.448	4.524	4.573	4.608	4.630
Inkomensoverdrachten	R	S	4.486	4.384	4.448	4.524	4.573	4.608	4.630
Artikel 11 Uitvoering			0	0	7.067	5.447	5.464	5.464	5.464
Bekostiging	R	S	0	0	7.067	5.447	5.464	5.464	5.464
Artikel 98 Algemeen			7.234	7.417	0	0	0	0	0
Bekostiging	R	S	7.234	7.417	0	0	0	0	0

1 R = Rijk, E = eilandelijk.

2 S = structureel, I = incidenteel.

Toelichting

Artikel 1 Arbeidsmarkt

Subsidies (regelingen)

Dit betreft een rijkstaak: incidentele subsidieregeling compensatie loonkosten in verband met de Covid-19 crisis.

De tijdelijke subsidieregeling loonkosten en inkomensverlies Caribisch Nederland voorziet in een subsidie voor loonkosten en inkomensverlies in verband met buitengewone omstandigheden samenhangend met het coronavirus. De subsidie is van toepassing tot en met 12 oktober 2021. Hierdoor zijn er geen middelen gereserveerd vanaf 2022.

Artikel 2 Bijstand, Participatiewet en Toeslagenwet

Inkomensoverdrachten

Dit betreft een structurele rijkstaak: inkomensregeling Onderstand.

De rijksoverheid biedt aan inwoners van Caribisch Nederland inkomensondersteuning in de vorm van Onderstand. Het betreft zowel algemene als bijzondere onderstand. Laatstgenoemde component heeft betrekking op uit bijzondere omstandigheden voortvloeiende noodzakelijke kosten die de belanghebbende zelf niet kan voldoen.

Artikel 3 Arbeidsongeschiktheid

Inkomensoverdrachten

Dit betreft een structurele rijkstaak: inkomensregeling Ongevallenverzekering.

Werknemers in de private sector van Caribisch Nederland die door een bedrijfsongeval geheel of gedeeltelijk arbeidsongeschikt zijn geraakt, krijgen op basis van de Ongevallenverzekering een uitkering (ongeval-lengeld). De uitkering is gekoppeld aan het laatstverdiende loon van de werknemer.

Artikel 5 Werkloosheid

Inkomensoverdrachten

Dit betreft een structurele rijkstaak: inkomensregeling, eenmalige uitkering op basis van de Cessantiawet BES.

Werknemers in Caribisch Nederland die werkzaam zijn in de private sector ontvangen bij beëindiging van de dienstbetrekking anders dan door de schuld van de werknemer op grond van de Cessantiawet een eenmalige uitkering, te betalen door de werkgever. Als de werkgever wegens faillissement of surseance van betaling niet in staat is om de uitkering (tijdig) te betalen, neemt SZW deze verplichting over.

Artikel 6 Ziekte en verlofregelingen

Inkomensoverdrachten

Dit betreft een structurele rijkstaak: inkomensregeling Ziekteverzekering.

Werknemers in de private sector van Caribisch Nederland die door ziekte of zwangerschap met loonderving geconfronteerd worden, ontvangen een uitkering (ziekingeld) op grond van de Ziekteverzekering. De uitkering is gerelateerd aan het laatstverdiende loon van de werknemer.

Artikel 7 Kinderopvang

Subsidies (regelingen)

Dit betreft een eilandelijke taak: structurele subsidie voor het bevorderen van de kwaliteit kinderopvang.

Daarnaast is er de Tijdelijke subsidieregeling kinderopvang Caribisch Nederland die vanuit het Rijk aan kinderopvangorganisaties in Caribisch Nederland ter beschikking worden gesteld om financiële toegankelijkheid van de kinderopvang en buitenschoolse opvang te verbeteren en tegelijkertijd de kwaliteit van de opvang te verbeteren. Deze regeling eindigt met de ingang van de nieuwe wet Kinderopvang Caribisch Nederland, voorzien per 1 januari 2023.

Opdrachten

Dit betreft een eilandelijke taak: structurele opdrachten ten behoeve van kinderopvang.

Het gaat onder andere om middelen voor onderzoek, centrale uitvoeringskosten en het programmabureau BES(t)4 Kids.

Bijdragen aan medeoverheden

Dit betreft een eilandelijke taak: kinderopvang.

Dit betreft middelen voor de bijzondere uitkering aan de eilanden voor de versterking van kinderopvang en voor- en naschoolse opvang in Caribisch Nederland in het kader van het programma BES(t) 4 kids.

Artikel 8 Oudedagsvoorziening

Inkomensoverdrachten

Dit betreft een structurele rijkstaak: Inkomensregeling algemene oudedagsvoorziening.

Personen die in Caribisch Nederland verzekerde jaren hebben opgebouwd voor de AOV en die de AOV-gerechtigde leeftijd hebben bereikt, ontvangen een aan de verzekerde jaren gerelateerd ouderdomspensioen op grond van de AOV. Naast het ouderdomspensioen wordt op Sint Eustatius en Saba een tegemoetkoming verstrekt die recht doet aan de prijsverschillen tussen de eilanden. Tevens kent de AOV een partnertoeslag.

Artikel 9 Nabestaanden

Inkomensoverdrachten

Dit betreft een structurele rijkstaak: Inkomensregeling algemene weduwen en wezenverzekering.

Inwoners van Caribisch Nederland die geconfronteerd zijn met het overlijden van hun partner of ouder(s), hebben op grond van de AWW recht op een uitkering. De hoogte van de uitkering is leeftijdgerelateerd.

Artikel 10 Tegemoetkoming ouders

Inkomensoverdrachten

Dit betreft een structurele rijkstaak: algemene kinderbijslagvoorziening.

De kinderbijslagvoorziening BES biedt ouders of verzorgers die op Bonaire, Sint Eustatius en Saba wonen een tegemoetkoming voor de kosten van opvoeding en verzorging van kinderen die nog geen 18 jaar zijn.

Artikel 11 Uitvoering

Bekostiging

Dit betreft een structurele rijkstaak: kosten voor de unit Sociale Zaken en Werkgelegenheid (SZW).

De RCN-unit SZW is een bij de Rijksdienst Caribisch Nederland gepositieerd onderdeel van het departement dat namens de minister is belast met uitkeringsverstrekking, vergunningverlening en arbeidsinspectie in Caribisch Nederland. Tot de begroting 2022 zijn deze uitgaven opgenomen op artikel 98 Algemeen.

Artikel 98 Algemeen

Bekostiging

Dit betreft een structurele rijkstaak: kosten voor de unit Sociale Zaken en Werkgelegenheid (SZW).

De RCN-unit SZW is een bij de Rijksdienst Caribisch Nederland gepositio-
neerd onderdeel van het departement dat namens de minister is belast met
uitkeringsverstrekking, vergunningverlening en arbeidsinspectie in
Caribisch Nederland. Met ingang van de begroting van 2022 zijn deze
uitgaven toebedeeld aan artikel 11 Uitvoering.

Bijlage 7: Lijst van afkortingen

Tabel 198 Lijst van afkortingen	
ABP	Algemeen Burgerlijk Pensioenfonds
ABU	Algemene Bond Uitzendondernemingen
AFM	Autoriteit Financiële Markten
AG-uitkering	Arbeidsongeschiktheidsuitkering
AIO	Aanvullende Inkomensvoorziening Ouderen
AKW	Algemene Kinderbijslagwet
Amvb	Algemene maatregel van bestuur
Anw	Algemene Nabestaandenwet / Nabestaandenfonds
AO	Arbeidsongeschiktheid, of Algemeen Overleg
Aof	Arbeidsongeschiktheidsfonds
AOV	Algemene Ouderdomsverzekering Caribisch Nederland, of Arbeidsongeschiktheidsverzekering
AOW	Algemene Ouderdomswet / Ouderdomsfonds
APF	Algemeen Pensioenfonds
Arbo	Arbeidsomstandigheden
ATW	Arbeidstijdenwet
AVG	Algemene Verordening Gegevensbescherming
avv	Algemeen verbindend verklaren van bepalingen van collectieve arbeidsovereenkomsten
AWf	Algemeen Werkloosheidsfonds
AWVN	Algemene Werkgeversvereniging Nederland
AWW	Algemene Weduwen- en Wezenverzekering Caribisch Nederland, of Algemene Weduwen en Wezenwet
AZC	Asielzoekerscentrum
bbl	Beroepsbegeleidende leerweg
Bbz	Besluit bijstandsverlening zelfstandigen
BD	Belastingdienst
BDFS	Bijstandsdebiteuren- en fraudestatistiek
BES	Bonaire, Sint-Eustatius en Saba (samen Caribisch Nederland)
BIK	Baangerelateerde Investeringskorting
BIKK	Bijdrage in kosten kortingen
BKWI	Bureau Keteninformatisering Werk en Inkomen
BmGS	Bedrijven met Gevaarlijke Stoffen
BNC	Beoordeling Nieuwe Commissievoorstellen
BO	Bestuurlijk overleg
BRP	Basisregistratie Personen
Brzo	Besluit risico's zware ongevallen
BSO	Buitenschoolse opvang
btw	Belasting toegevoegde waarde
BUIG	Bundeling Uitkeringen Inkomensvoorzieningen Gemeenten
BZ	(Ministerie van) Buitenlandse Zaken
BZK	(Ministerie van) Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties
cao	Collectieve arbeidsovereenkomst
CASS	Administratief Centrum voor de sociale zekerheid van de Rijnvaardenden
CAVV	Commissie van advies inzake volkenrechtelijke vraagstukken
CBS	Centraal Bureau voor de Statistiek
CJIB	Centraal Justitieel Incassobureau
CKA	Commissie Klachtenbehandeling Aanstellingskeuringen
CMD	Common Mental Disorders
CN	Caribisch Nederland (Bonaire, Sint Eustatius, Saba)
COA	Centraal Orgaan opvang Asielzoekers
CPB	Centraal Planbureau
CRvB	Centrale Raad van Beroep

CSE	Chronic solvent-induced encephalopathy, een aandoening van het centrale zenuwstelsel als gevolg van de langdurige blootstelling aan oplosmiddelen
CTE	Chronische Toxische Encephalopathie
Ctgb	College voor de toelating van gewasbeschermingsmiddelen en biociden
DC	Defined Contribution
DGA	Directeur-grotoaandeelhouder
DGL	Duurzaam gescheiden leven
DI	Duurzame inzetbaarheid
Divosa	Vereniging van directeuren van gemeentelijke sociale diensten
DNB	De Nederlandsche Bank
DU	Decentralisatieuitkering
DUO	Dienst Uitvoering Onderwijs
EC	Europese Commissie
EER	Europese Economische Ruimte
EK	Eerste Kamer
ELIP	Einde lening inburgeringsplichtig
EMU	Economische en Monetaire Unie
EMVF	Europese Migratie- en Veiligheidsfondsen
EPA	Ernstige psychische aandoeningen
EPSCO	Raad Werkgelegenheid, Sociaal Beleid, Volksgezondheid en Consumentenzaken
ERD ZW	Eigenrisicodragen Ziektewet
ESB-regeling	Subsidieregeling scholing en re-integratie van personen met arbeidsbeperkingen en Ernstige Scholingsbelemmeringen
ESF	Europees Sociaal Fonds
ESS	Expertise-unit Sociale Stabiliteit
EU	Europese Unie
EZK	(Ministerie van) Economische Zaken en Klimaat
FIN	(Ministerie van) Financiën
GGD	Gemeentelijke of Gemeenschappelijke Gezondheidsdienst
Ggz	Geestelijke gezondheidszorg
GHOR	Geneeskundige Hulpverleningsorganisaties in de Regio
havo	Hoger algemeen voortgezet onderwijs
I&W	(Ministerie) van Infrastructuur en Waterstaat
IB	Inlichtingenbureau
IBO	Interdepartementaal Beleidsonderzoek
IBPV	Instelling voor bedrijfspensioenvoorziening
ICF	Inspectie Control Framework
IKK	Innovatie en Kwaliteit Kinderopvang
ILO	International Labour Organization
IND	Immigratie- en Naturalisatiedienst
IOAOW	Inkomensondersteuning AOW-gerechtigden
IOAW	Inkomensvoorziening Oudere en gedeeltelijk Arbeidsongeschikte werkloze Werknemers
IOAZ	Inkomensvoorziening Oudere en gedeeltelijk Arbeidsongeschikte gewezen Zelfstandigen
IORP	Europese Pensioenfondsrichtlijn
IOW	Inkomensvoorziening Oudere Werklozen
IPS	Individuele Plaatsing en Steun
ISZW	Inspectie SZW
IUSD	Integratie-uitkering sociaal domein
IVA	Inkomensvoorziening voor volledig en duurzaam arbeidsongeschikten
JenV	(Ministerie van) Justitie en Veiligheid
JEP	Jeugd preventie Extremisme en Polarisatie
Jeugd-LIV	Tegemoetkoming verhoging minimumjeugdloon, of Minimumjeugdloonvoordeel
KBO	Katholieke Bond van Ouderen
KGU	Koppeling gewerkte uren

KIS	Kennisplatform Integratie en Samenleving
KOT	Kinderopvangtoeslag
KvK	Kamer van Koophandel
LBIO	Landelijk Bureau Inning Onderhoudsbijdragen
LCR	Landelijke Cliëntenraad
LEC-SB	Landelijke Expertisecentrum Causaliteit Stoffengerelateerde Beroepsziekten
LHBTI	Lesbische vrouwen, homoseksuele mannen, biseksuelen, transgenders en intersekse personen
LIV	Lage-inkomensvoordeel
LKK	Landelijke Kwaliteitsmonitor Kinderopvang
LKS	Loonkostensubsidie
LKV	Loonkostenvoordeel
LLO	Leven Lang Ontwikkelen
LNV	(Ministerie van) Landbouw, Natuur en Voedselkwaliteit
LRK	Landelijk Register Kinderopvang en peuterspeelzalen
mbo	middelbaar beroepsonderwijs
MBO-raad	Brancheorganisatie van de scholen in het middelbaar beroepsonderwijs en de volwasseneneducatie
MCKW	Mobiliteitscentrum Kolenketen Westhaven
MCU	Ministeriële Commissie Uitvoering
MDI&EU	Maatwerkregeling duurzame inzetbaarheid en eerder uittreden
MEV	Macro-economische Verkenning
MIP	Meerjarig investeringsprogramma
Mkb	Midden- en kleinbedrijf
MTO	Medewerkerstevredenheidsonderzoek
NCDR	Nationaal Coördinator Discriminatie en Racisme
NCVB	Nederlands Centrum voor Beroepsziekten
Nibud	Nationaal instituut voor budgetvoorlichting
NL	Nederland
NOW	Tijdelijke Noodmaatregel Overbrugging voor Werkgelegenheid
NSR	Nederlandse Schuldhulprouwe
NVVG	Nederlandse Vereniging voor Verzekeringsgeneeskunde
NVVK	Branchevereniging voor schuldhulpverlening, sociaal bankieren en bewindvoering
O&O-fonds	Opleidings- en Ontwikkelingsfonds
OBR	Overbruggingsregeling AOW
OCW	(Ministerie van) Onderwijs, Cultuur en Wetenschap
OPC	Ouderparticipatiecrèche
OPS	Organo Psycho Syndroom
OV	Ongevallenverzekering Caribisch Nederland
Pgb	Persoonsgebonden budget
PGV	Stichting Projectenbureau Publieke Gezondheid van de Vereniging van Publieke Gezondheid en Veiligheid Nederland
PIP	Plan Inburgering en Participatie
POC KOT, of POK	Parlementaire ondervragingscommissie Kinderopvangtoeslag
PRK	Personenregister Kinderopvang
pSG	Plaatsvervangend secretaris-generaal
PWRI	Pensioenfonds Werk en (Re-)Integratie
RB	Rijksbijdrage
RBK	Register Buitenlandse Kinderopvang
RBV	Rijksbegrotingsvoorschriften
RCN	Rijksdienst Caribisch Nederland (unit Sociale Zaken en Werkgelegenheid)
RI&E	Risico-inventarisatie en -evaluatie
RIVM	Rijksinstituut voor Volksgezondheid en Milieu
RIV-toets	Toets op het re-integratieverslag
RMT	Regionaal mobiliteitsteam
Roc	Regionaal opleidingscentrum

RSO	Rijkschoonmaakorganisatie
RVO	Rijksdienst Voor Ondernemend Nederland
RVU	Regelingen voor vervroegde uittreding
RvW	Regeling van Werkzaamheden
RWT	Rechtspersoon met een Wettelijke Taak
SBB	Samenwerkingsorganisatie Beroepsonderwijs Bedrijfsleven
SBCM	Stichting Beheer Collectieve Middelen
SCP	Sociaal en Cultureel Planbureau
SEA	Strategische Evaluatie Agenda
SER	Sociaal-economische Raad
SG	Secretaris-generaal
SLIM	Stimuleringsregeling leren en ontwikkelen in mkb-ondernemingen
SMI	Sociaal Medische Indicatie
SNA	Stichting Normering Arbeid
SSO	Shared Service Organisatie
STAP	Stimulering Arbeidsmarktpositie
STAR, of StvdA	Stichting van de Arbeid
Stb.	Staatsblad
Stcrt.	Staatscourant
SUWI	Structuur Uitvoeringsorganisatie Werk en Inkomen
SVB	Sociale Verzekeringsbank
Sw	Sociale werkvoorziening
SZ	Sociale Zekerheid
SZI	(Directoraat Generaal) Sociale Zekerheid en Integratie
SZW	(Ministerie van) Sociale Zaken en Werkgelegenheid
TAS	Regeling Tegemoetkoming Asbestslachtoffers
TK	Tweede Kamer
TNO	Organisatie voor Toegepast Natuurwetenschappelijk Onderzoek
Tofa	Tijdelijke Overbruggingsregeling Flexibele Arbeidskrachten
TOGS	Tegemoetkoming Ondernemers Getroffen Sectoren COVID-19
TONK	Tijdelijke Ondersteuning Noodzakelijke Kosten
Tozo	Tijdelijke overbruggingsregeling zelfstandig ondernemers
TSB	Tegemoetkomingsregeling voor slachtoffers van ernstige stoffengerelateerde beroepsziekten
TV	Transitievergoeding
TVL	Tegemoetkoming Vaste Lasten
TW	Toeslagenwet
TWI	Toekomst Gegevensuitwisseling Werk en Inkomen
Twv	Tewerkstellingsvergunning
Ufo	Uitvoeringsfonds voor de overheid
UN	United Nations
UP	Uitvoeringspanel
UWV	Uitvoeringsinstituut Werknemersverzekeringen
VAO	Verslag van een algemeen overleg
VCR	Voortschrijdend Cumulatief Rekenen
VIA	Verdere Integratie op de Arbeidsmarkt
VISH	Verwijsindex schuldhulpverlening
VN	Verenigde Naties
VNG	Vereniging Nederlandse Gemeenten
VOG	Verklaring Omtrent het Gedrag
VOI	Veranderopgave inburgering
VO-raad	Vereniging van scholen in het voortgezet onderwijs
Vut	Vervroegde uittreding
VVE	Voor- en vroegschoolse educatie
VWNW	Van Werk Naar Werk
vwo	Vorbereidend wetenschappelijk onderwijs

VWS	(Ministerie van) Volksgezondheid, Welzijn en Sport
WAA	Wet Aanpassing Arbeidsduur
Waadi	Wet allocatie arbeidskrachten door intermediairs
Wab	Wet arbeidsmarkt in balans
WagwEU	Wet arbeidsvoorwaarden gedetacheerde werknemers in de Europese Unie
Wajong	Wet arbeidsongeschiktheidsvoorziening jonggehandicapten
Wamil	Wet arbeidsongeschiktheidsvoorziening militairen
WAO	Wet op de Arbeidsongeschiktheidsverzekering
Was	Wet aanpak schijnconstructies
WaU	Werkagenda voor de uitvoering
Wav	Wet arbeid vreemdelingen
WAZ	Wet op de Arbeidsongeschiktheidsverzekering Zelfstandigen
WAZO	Wet Arbeid en Zorg
WGA	Regeling Werkhervatting Gedeeltelijk Arbeidsgeschikten
WGO	Wetgevingsoverleg
Whk	Werkhervattingskas
Wi2013	Wet inburgering 2013
WIA	Wet Werk en Inkomen naar Arbeidsvermogen
WIEG	Wet Invoering Extra Geboorteverlof
WKB	Wet op het Kindgebonden Budget
Wko	Wet kinderopvang
Wlz	Wet langdurige zorg
Wml	Wet minimumloon en minimumvakantiebijslag / Wettelijk minimumloon
Wob	Wet openbaarheid van bestuur
WOL	Werken op locatie
WOR	Wet op de Ondernemingsraden
WRR	Wetenschappelijke Raad voor het Regeringsbeleid
WSB	Werkgelegenheid en Sociaal Beleid
Wsnp	Wet schuldsanering natuurlijke personen
Wsw	Wet sociale werkvoorziening
Wtl	Wet tegemoetkomingen loondomein
WVP	Wet verbeterde premieregeling
WW	Werkloosheidswet
Wwz	Wet werk en zekerheid
ZBO	Zelfstandig Bestuursorgaan
ZEZ	Regeling Zelfstandig En Zwanger
ZonMw	Nederlandse organisatie voor gezondheidsonderzoek en zorginnovatie
ZV	Ziekteverzekering Caribisch Nederland
ZW	Ziektewet
zzp	Zelfstandige zonder personeel